DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

1971

88STE JAARGANG

INHOUD

1971

Bestuursberichten . . . . . 1, 2; 33, 34; 97, 98; 129; '169, 170: 201, 202; 297, 298; 385

Bij het afscheid van Mejuffrouw Tha. J. van Alff als bibliothecaresse 3

Aan het Bestuur en Leden van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, door Tha. J. van Alff 3-4

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op 28 november 1970 in Pulchri Studio te 's-Gravenhage 5

De geschiedenis van het Overijssels-Gelderse geslacht Van Eerde, door Ds. J. W. Schaap . . . 6-24

Boekbespreking . . . . . 25-31; 53—56; 122-125; 146, 147; 290-295; 324-326

Stamreeks Van Dongen-Spranger, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht 34-38

Aanwinstenlijst der bibliotheek 65-73; 233-237

De sterfdata van Heer Jan III (X) van Arkel en van zijn eerste echtgenote Mabelia van Voorne, door Dr. A. Johanna Maris 73-79

De Utrechtse muntmeesters van Dompselaer, door L J. Malherbe 79-84

Aantekeningen met betrekking tot Zuid-Nederlandse Van No(o) ten's, door S. 1. van Nooten. . 85-88

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften, door Tha. J. van Alff 88-90

De oudere generatiën van het geslacht van Dirk de Quartel, schout van Strijen 1752-1772, door Dr. J. Mac Lean en J. Versluys 98-122

Mr. F. Daniëls † 129, 130

Historie van het Arkel- wapen A° 1621 van Christoffel Peter Cornelisz van Ghilse, vergezeld van allerhande commentaar, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht . . . 130—146; 170-199

Het Nederlands Joods geslacht Weijel (Weijl, Whyl) (geïll.), door H. J. Barendregt . . . . . 203—223; 302-324

Van der Meer en De Lang Evertsen, door Mr. W. de Vries 224-229

Het Enkhuizer geslacht Van Loosen (geïll.), door Maurice M. DeWolf en Marian Watts DeWolf . . . . . 238—290; 302-324

Mr. W. W. van Valkenburg, hoofdredacteur 1946-1971 . . . . . 298, 299

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 12 juni 1971 in de Markiezenzaal van het Stadhuis te Bergen op Zoom 299, 300

Jaarverslag 1970. 300-302

Catalogus der zegelstempels, berustende in het Koninklijk Penningkabinet en enige andere verzamelingen (geïll.), door Mr. 0. Schutte 329-383: 386-427

W. N. Arntzenius † 386

Lexicographisch naamregister, door Dra. W. E. Smelt 433-440

Korte mededelingen: Het wapen van het waterschap „Noordeind- en Geerpolder" (geïll.) 24, 25; Stamboek Holleman 48; Adriaan Snoeck 48—50; Het wapen der gemeente Graft-De Rijp (geïll.) 50—52; Het wapen der gemeente Venhuizen (geïll.) 52, 53; Van Dalem van Dongen 427, 428; Het Enkhuizer geslacht Van Loosen 428; Het wapen der gemeente Axel 428, 429; Het wapen van het waterschap „Niedorper Kogge" (geïll.) 429.

Vragen en antwoorden: Ampt 147; Amstel, Ploos van 431; Anker, van den 125; Asjes (geïll.) 31, **32; B**arto 148; Bary, de **326;** Bejoe 200; Beuckelaer 327; Bodegom, van 148; Bosch van den 57, 125; Bosson, **de** 295; Boutmy 148: Brouwer 125; Brouwer, van 91; Bruinsma, Bruynsma of Bruijnsma 125, 126; Bruyn, de 148: Burch, van der 32, 57, 125-128, 168, 229, 295, 296, 384; Cassa 149, 150; Charldorp 127; Coeverden, van 148; Cornegoor 128; Cupere (Cuyper, Kuyper), de 150; Dibbetz, de Klerk '127; Diemen, van 148, 384; Dorth, Udemans van 126, 127; Eekmeyer 127; Ende, van den 127, 128; Ercom, van 295; Everdingen 96, 200; Exter, den 200; Eijck, van 128; Falconer 148, 149; Galz, de 57; Geuns, van 60; Gipsen 60; Graaff, van de 128; Gravesande, van 's 328; Greeff, de 430, 431; Greven 60; Groot, de 128; Heemskerck, van 57; Heuvel, van den 125, 126; Holy, Muys van 58, 59: Hooch van der 229; Hooft 128, 295, 296; Hopstenen, von 57; Hopster 57; Iddekinge, van '148, 149; Jong, de 96; Jong Schouwenburg, de 232; Klerk Dibbetz, de 127; Kli(c)k 296; Knijff 58, 150; Langenaken 150; Leyendecker 150-166; Lingen, van 200; Linthorst 167; Loefs 60; Loockemans 230; Luyt, van der 328; Maire, le 326: Mark, van der 231; Markus (, van) 167, 231; Matthieu 326; Mercier 326; Mongé, de 167; Mossel 91; Muys van Holy 58, 59; Nieuwland 231, Nooyen, van 91; Oostrum, van 326, 327; Outrein, d' 231, 232; Pabbruwe 57; Panser 232; Persoon 128; Ploos van Amstel 431; Provoost 91; Puyck 125, 126; Quertemont, de 200; Reenen, van 126, 127; Rembolt 60; R(h) ien, van 328: Roosendael 60; Rijckel, van 91; Rijfsnijder 327; Rijnevelt, van 91-95; Rossum, van 127; Savoyen, van 327; Scherf 125; Schouwenburg, de Jong 232; Schram 150; Schrijver 96, 327; Sichterman 148, 149; Sinderen, van 96, 328; Sloos 431, 432; Sloosius 384; Smaling 96; Smetser 326, 327; Somer 231, 232; Someren, van 96; Spiering 96; Stakebrand 96, 200; Stoffels 96; Swaenswijck, van 60; Udemans (van Dorth) 126, '127; Vatelet 128, 295, 296: Velsen, van 200; Verburgh 167, 168, 384; Vermeer 328: Vermeulen 327; Vliet, van 168: Voorhoeve 328; Vos, de 200; Vries, de 200; Wael, de 328; Wassenhoven, Zegers van Ydeghem gezegd van 60-64; Wesseling 232; Wetering, van de 200; Wijck, van 167; Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven 60-64.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEOERLANOEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, *Louise de Coligny laan 18,* Oegstgeest.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* 5, 's-Gravenhage.

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 1 | **LXXXVIIIe Jaargang** | **januari 1971**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer A. H. de Granada, F. A. baron van Lynden, de Heer G. J. Vermaat en de Heer G. G, Wolthuis, respectievelijk sedert 1958, 1935, 1948 en 1970 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
Jhr. F. A. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND, *Javastraat 8, 's-Gravenhage.*	N. VAN OOSTERZEE, 's-Gravenhage.
Mevrouw J. BRUYNING geb. VAN VOORTHUYSEN, *Hulkesteinflat no. 66, Utrechtseweg 145, Arnhem.*	Mevrouw Mr. E. C. M. LEEMANS geb. PRINS, *Arnhem.*
G. BUURMAN, *Bevrijdingsstraat 16, Wageningen.*	J. B. BRONSMA, *Nijmegen.*
Mejuffrouw D. PUTMAN CRAMER, *Via Nessi 10,* 6600 *Locarno-Muralto (Zwitserland).*	Mr. R. PARQUI, *'s-Gravenhage.*
G. HEUFF Jr., *Jonkerlaan 39, Wassenaar.*	G. HEUFF, *Wassenaar.*
Mr. W. 1. M. M. G. baron VAN HÖVELL TOT WESTERFLIER, *Orlando di Lassostraat 6a, 's-Hertogenbosch.*	J. G. F. M. G. baron VAN HÖVELL TOT WESTERFLIER. *Roermond.*
Dr. R. F. REKKER, *Bakhuizen van den. Brinkhof 66, Amsterdam*	W. N. ARNTZENIUS, *'s-Gravenhage.* P. DOUGLAS, *Amsterdam.*
Mr. Dr. J. H. A. RINGELING, *Prinsengracht 300, Amsterdam.*	G. C. HELBERS, *Amersfoort.*

Adreswijzigingen:

K. P. ACKEMA,	Bentveld, post Aerdenhout, *Saxenrodeweg 110.*
Mr. J. T. ANEMA,	Hoorn, *Siriusstraat 186.*
G. W. ENGER,	Gorssel, *Hoofdstraat 52a.*
A. J. H. VAN ETTE,	Rotterdam 3002, *'s-Gravendijkwal 158 G.*
W. C. L. GRAMKOW,	Westville, Natal (Zuid-Afrika), *47 Constance Cawson Road.*
J. DEN HOED,	Tiel, *Cornelis Udenstraat 13.*
R. H. HOPSTER,	Groningen 8003, *Billitonstraat 106.*
Ir. J. G. KAM,	Bussum 1351, *Gooilaan 4.*
Mr. D. KONING,	Amersfoort, *Serviceflat De Schuilenburgt, Flat B. 97, Schuilenburgerplein* 1.
H. J. VAN LIER LELS,	Leeawarden, *Heliconweg 27 B.*
Jhr. Mr. C. C. C. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER,	Singapore 9, *Royal Netherlands Embassy, 360 Orchard Road, P.O. Box 447.*
Ds. J. PANNEKOEK,	Delfzijl, *Uitwierderweg 173.*
Mr. E. SCHOKKER,	's-Gravenhage 2030, *Escamplaan 472.*
Ir. G. H. H. SCHOOLKATE,	St. Michielsgestel, *Dennenlaan 9.*

Bij het afscheid van Mejuffrouw Tha. J. van Alff als bibliothecaresse.

Op 31 januari 1971 is Mejuffrouw Tha. J. van Alff wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd afgetreden als bibliothecaresse van het Koninklijk Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde. Zij heeft daarmede een even eervolle als langdurige carrière beëindigd.

Op 1 november 1923 werd zij benoemd tot vaste assistente ter bibliotheek. Nog geen zes jaar later, op 1 juli 1929, werd haar het behartigen van de belangen der bibliotheek opgedragen en weer vier jaar later, op 1 juli 1933, werd zij belast met de gehele zorg voor de bibliotheek en met de inlichtingendienst.

Mejuffrouw van Alff heeft deze taken met grote werkkracht, liefde en hulpvaardigheid verricht en door de gegevens wilt (boeken en tijdschriften te ficheren een unieke documentatie op genealogisch gebied tot stand gebracht. Een ieder, die met haar in aanraking kwam, werd getroffen door haar grote kennis, behulpzaamheid en belangstelling.

Elkeen kent en waardeert de wijze, waarop Mejuffrouw van Alff de tijdschriften in het maandblad bespreekt en daarbij steeds speciaal de aandacht vestigt op Nederlandse families,

Daar Mejuffrouw van Alff de wens te kennen heeft gegeven dit afscheid zeer eenvoudig te houden, heeft het Bestuur van het Genootschap in tegenwoordigheid van de ereleden en van een comité, dat zich spontaan had gevormd voor het aanbieden van een huldeblijk namens de leden, haar een afscheidsdiner aangeboden. Hierbij hebben de voorzitter van het Genootschap en de voorzitter van het huldigingscomité, de Heer J. K. H. de Roo van Alderwerelt, haar hartelijk dankgezegd en haar grote verdiensten in het licht gesteld onder aanbieding van enerzijds een fauteuil namens het Bestuur *en* de Redacteur van het Maandblad en anderzijds een televisietoestel en een geschenk onder enveloppe namens de leden van het Genootschap en zelfs, namens oud-leden en oud-medewerkers, die bij dit huldeblijk niet wensten te ontbreken.

Het verheugt het Bestuur, dat Mejuffrouw van Alff bereid gevonden is het ficheerwerk en het bespreken van de tijdschriften nog enige tijd voort te zetten.

Het Bestuur zegt Mejuffrouw Tha. J. van Alff op deze plaats nogmaals hartelijk dank voor alles wat zij voor het Genootschap heeft gedaan en wenst haar vele jaren in goede gezondheid toe.

Aan het Bestuur en Leden van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde+

Aan het einde van mijn bijna 50-jarige dienst bij Uw Genootschap vod ik mij gedrongen met enkele woorden afscheid van U te nemen. Ik ben de Hoofdredacteur van het maandblad zeer erkentelijk, dat hij mij daartoe op 'deze wijze in de gelegenheid heeft willen stellen.

Vooraf zou ik gaarne willen laten gaan de verzekering van mijn zeer grote erkentelijkheid jegens allen, die er toe hebben bijgedragen, mij bij mijn afscheid een blijk van hun welwillende gezindheid aan te bieden.

Ik heb de ontwikkeling van ons Genootschap voor het grootste deel meegemaakt en kan dus uit eigen ervaring spreken als ik zeg, dat het belang en het aanzien ervan met de jaren steeds zijn gestegen. Toen ik aan onze bibliotheek verbonden wend, was deze ondergebracht in een klein bovenhuis met zeer beperkte ruimte in de Juf frouw Ida-straat. Daarna 'zijn wij verhuisd naar de localiteit, waarin wij nog

steeds gehuisvest zijn. Het was destijds door de tussenkomst van ons lid wijlen de Heer van Beresteyn, dat het gelukte over deze localiteit de beschikking te krijgen, wat ons toèn een verbetering voor onbeperkte tijd toescheen. De voortvarende en organisatorisch hoge hoedanigheden van de Heer van Beresteyn heb ik altijd horen roemen en zelf ondervonden. Helaas waren er nogal eens moeilijkheden en wrijvingen van louter persoonlijke 'aard, die een vruchtbare samenwerking tussen hem en bestuursleden in het belang van het Genootschap bemoeilijkten. Daarbij denk ik in helt bijzonder aan hetgeen geleid heeft tot de oprichting van het Centraal Bureau voor Genealogie *naast* ons Genootschap. Het was aanvankelijk de bedoeling om de werkzaamheden van ons Genootschap uit te breiden met hetgeen het Centraal Bureau voor Genealogie zou gaan omvatten, maar de zoëven genoemde 'wrijvingen van persoonlijke aard stonden daarbij helaas in de weg, De heer van Beresteyn heeft toen los van ons Genootschap met behulp van zijn vele connecties de grondslagen gelegd voor het Centraal Bureau voor Genealogie, zonder zich overigens in de onderlinge verhouding van beide instellingen te verdiepen. Het zou overigens, van groot belang zijn geweest, als men zich rekenschap gegeven had van de eigen plaats, die elk van beide heeft: ons Genootschap, als zodanig met een persoonlijk karakter als de oudste instelling op genealogisch-heraldisch gebied, met een lange en eervolle traditie, die het reeds 20 december 1932 het predicaat „Koninklijk" deed verwerven; daarnaast het door de Heer van Beresteyn in het leven geroepen Centraal Bureau voor Genealogie, dat een meer zakelijk, min of meer ambtelijk karakter draagt. Ik zie het zó, dat de werkzaamheden van het Centraal Bureau voor Genealogie wèl aan ons Genootschap zouden kunnen worden toegevoegd, omdat de persoonlijke, traditionele aard, die voor genealogie en heraldiek zo belangrijk is, dan behouden blijft, maar dat niet omgekeerd ons Genootschap zou kunnen opgaan in het Centraal Bureau voor Genealogie, omdat daardoor wezenlijke waarden, die ons Genootschap hebben groot gemaakt, verloren zouden gaan en miskend worden. Er is gelukkig in de praktijk een wijze van samenwerking ontwikkeld, waardoor een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat, dat beide instellingen in goede harmonie en wederzijds begrip voor elkaar zullen blijven bestaan. Ik bedoel de omstandigheid, dat het lidmaatschap van het bestuur van ons Genootschap en dat van het Centraal Bureau voor Genealogie voor een deel door dezelfde personen wordt vervuld. Zonder meer is natuurlijk aan te nemen, dat deze personen er tegen zullen waken, dat de aard en het belang van de *beide* instellingen, die zij immers vertegenwoordigen, op een of andere wijze zouden worden geschaad. Deze gedachte, die het voortbestaan van ons Genootschap schijnt te verzekeren, geeft iemand, zoals ik, die zich daarmede zo nauw verbonden voelt, vertrouwen en hoop.

Ik heb aan de wijze van mijn samenwerking met de besturen en de leden van ons Genootschap de allerbeste herinneringen en ik dank U allen voor de welwillende houding, waarmede U mij steeds tegemoet getreden bent. Het zou mij bijzonder verheugen als ik in staalt zou zijn de ervaring, die ik in zovele jaren heb verworven, zo lang mogelijk ten dienste van ons Genootschap aan te wenden. Ik stel mij dan ook voor, dat dit afscheid van voorlopige aard is en dat er nog in verschillend opzicht aanknopingspunten zullen blijven, bovenal het belang van het voortbestaan en de bloei van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

THA. J. VAN ALFF.

Notulen van de **Algemene** Ledenvergadering, gehouden op 28 november 1970 in Pulchri Studio te **'s-Gravenhage.**

De voorzitter, Ir. C. M. R. Davidson, opent de vergadering, en heet de aanwezigen welkom.

De notulen van de Algemene Ledenvergadering op 18 juli 1970 te Doesburg worden goedgekeurd.

De voorzitter deelt mede dat de nieuwe ledenlijst gereed is en dat een aantal exemplaren voor de leden ter beschikking staat.

De begroting wordt besproken en door de penningmeester toegelicht. De grote tekorten, welke op de jaarrekening 1970-1971 kunnen wonden verwacht, noodzaken tot een verhoging van de contributie. Deze tekorten wonden voornamelijk veroorzaakt door de sterk gestegen hosten, salarissen en drukkosten van het maandblad. Bovendien werd van de zijde van het Ministerie van C.R.M. te kennen gegeven., dat verwacht mocht wonden, dat van die zijde slechts een (noodzakelijke) subsidieverhoging in overweging zou kunnen worden genomen, indien hiertegenover van de zijde van Bet Genootschap een contributieverhogin g zou staan. Er wordt daarom voorgesteld de contributie van *f* 25,— per jaar te verhogen tot *f* 30,— per jaar, te 'beginnen per 1 januari 1971. De contributieverhoging wordt met algemene stemmen aangenomen. Een en ander zal aan de leden worden medegedeeld. De begroting wordt door de vergadering goedgekeurd.

De voorzitter doet mededeling van de moeilijkheden, die worden ondervonden bij het zoeken naar een opvolger of opvolgster van Mejuffrouw van Alff.

Bij de rondvraag vraagt Mevrouw C. M. L. Pardede geb. barones van Boetzelaer naar de stand van de inventarisatie van de zegels van het Genootschap. De voorzitter antwoordt dat de inventarisatie goed gevorderd ia, doch thans tijdelijk stagneert.

Mevrouw Mr. E. C. M. Leemans geb. Prins doet mededeling van het bestaan van een Internationaal Zegel Comité.

De Heer L. J. Temminck bepleit het tijdig verschijnen van het maandblad+ De voorzitter deelt mede, dat deze zaak de voortdurende aandacht van het bestuur heeft.

De Heer K. A. Citroen brengt het over enige jaren plaatsvindende 100-jarig bestaan van het Genootschap onder de aandacht. Hij geeft in overweging evenals bij het 75-jarig bestaan een bijzondere uitgave het licht te doen zien.

Na de koffie hield de Heer H. L. Kruimel een voordracht, getiteld „Zilversmeden en de heraldiek". De belangstelling van de zijde van de leden hiervoor was zeer groot. Verscheidene leden stelden nog vragen aan de Heer Kruimel.

Na afloop dankte de voorzitter de Heer Kruimel zeer hartelijk voor zijn bijzonder belangwekkende en boeiende lezing,

Te 'ongeveer 16.15 uur werd door de leden een bezoek gebracht aan de Koninklijke Bibliotheek, waar verschillende handschriften en boekwerken op heraldisch gebied konden worden bezichtigd. Vaa deze mogelijkheid maakten vele leden met grote belangstelling gebruik.

Tenslotte verenigden zich nog ongeveer vijfentwintig leden aan een gemeenschappelijke maaltijd in Hotel des Indes.

De geschiedenis van het **Overijssels-Gelderse** geslacht Van Eerde,

door Ds. J. W. SCHAAP.

W a p en van het geslacht *Van Eerde:* in zilver een rode liggende wassenaar; helmteken: een van goud en rood gedraaide staf, getopt met een bos zilveren struisveren.

Reeds in 193 1 is door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland in De Nederlandsche Leeuw („De afstamming van het oud-adellijk geslacht Van Eerde", kolom 129-134) gewezen op de samenhang in de late middeleeuwen tussen de geslachten *Reding* en *Van Eerde*, die, hoewel de geslachtsnaam totaal verschillend is, ten nauwste met elkaar verwant waren. In het betreffende artikel zijn door de auteur reeds, verschillende bouwstenen voor een aantonen van de samenhang bijeengebracht, en daarbij werd de hoop uitgesproken, dat deze aangelegenheid nog eens geheel uit de doeken zou worden gedaan.

In de Verslagen en Mededeelingen van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch regt en geschiedenis van 1966 is dit 'gebeurd ten aanzien van het geslacht *Reding* [1]). Daarbij werd vermeld, dat het wapen der *Reding's* gelijk is aan dat van het geslacht *Van Eerde*. Er werd terloops medegedeeld, dat de laatste familie uit de eerste rechtstreeks was voortgekomen, maar een nadere uitwerking daarvan bleef toen achterwege.

Het 'verhaal over deze materie ligt dus nog altijd te wachten op publicatie. Daarom zal de afstamming van *Van Eerde* uit *Reding* in het nu volgende worden uiteengezet, en daarna zal worden getracht de verdere historie van het geslacht *Van Eerde* te vervolgen.

Ons uitgangspunt is dan *Johan Reding (van Eerde)*, geboren omstreeks 1310, die in het vorenbedoelde artikel in Overijsselsch regt en geschiedenis werd vermeld onder generatie VII in de jaren 1326-1349. We zullen hier op deze *Johan nog* eens ingaan, voorzover nieuwe feiten aan het licht zijn gekomen.

Zo is met zekerheid te zeggen, dat *Johan* zijn hoofdzetel had op het slot Eerde bij Ommen. Uit de tijd 1347-1349 zijn namelijk drie oorkonden in Utrecht aanwezig [2]), respectievelijk bezegeld door — zoals de naam in de charters zelf wordt vermeld — *Johan van Eerde, Johan Redenc* en weer *Johan van Eerde*, waarvan de zegels in alle gevallen volkomen identiek zijn (wapenschild met liggende wassenaar) en met het randschrift "S. *Johannes R e d in c*". De identiteit van *Johan Reding* en *Johan van Eerde* mag hiermee als bewezen worden beschouwd en daarmee wordt *Johan's* binding met het kasteel Eerde reeds waarschijnlijk+

Doch er is méér. *Johan* had namelijk als nakomelingschap slechts één dochter — en geen zoons; dit derhalve in afwijking met het in vorenbedoeld *Reding*-artikel op blz. 66 vermelde (de genealogische tabel aan het eind gaf een juiste voorstelling van zaken) —, t.w. *Margaretha van Eerde* (altijd voorkomende met die achternaam!). Zij wordt vermeld wanneer haar vader, *Johan van Eerde*, samen met haar 28 januari 1361 het erf De Hoenover te Avereest verkoopt (*Margaretha's* filiatie wordt hierbij aangegeven; zij geeft toestemming maar heeft

1) J. W. Schaap, Het adellijke geslacht Reding: in: Verslagen en Mededeelingen van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch regt en geschiedenis, 81e stuk 1966, blz. 65-78.

2) Archief van de Dom te Utrecht, le afd. 244, 282, 283; Rijksarchief te Utrecht.

geen zegel) [3]). Verder kan zij voor als weduwe van *Evert van Essen* in 1383-1400 [4]), en zelf stierf zij vóór 1405, want 12 januari van dat jaar is er sprake van haar erfgenamen [5]). *Margaretha*'s man, *Evert van Essen* dus, bezat het kasteel te Eerde, en wordt daar o.a. vermeld in de jaren 1366-1380 [6]). Hun huwelijk zal dus wel hebben plaatsgevonden bussen 1361 (*Margaretha*'s vermelding met haar vader *Johan)* en 1366 *(Evert* vermeld als bezitter van Eerde), en *Margaretha* zal dan omstreeks 1345 zijn geboren. Nu is het feit dat *Evert* als eerste van zijn geslacht het kasteel Eerde in handen had alleen te verklaren, wanneer *Margaretha* als erfdochter dat slot bezat en derhalve enig of enig-overgebleven kind was. Dat *Evert van Essen* in een groot conflict met de Utrechtse bisschop geraakte en na een belegering het slot Eerde 28 mei 1380 moest overgeven en laten verwoesten [7]), laten we in dit artikel verder buiten beschouwing.

Johan Reding of *van Eerde,* die in 1355 de ridderslag ontving [8]), had ook reeds connecties met Gelre, waar hij bezittingen in de Graafschap had, t.w. het manlaen Helbergen, dat hij in 1356 opdroeg aan de Gelderse hertog en aan een ander liet overdragen [9]) (*Johan* komt daarbij voor met de achternaam *Van Neerde,* maar blijkens het fragment-zegel aan een charter van 10 september 1356 ging het om „onze" *Johan).*

Wij moeten na het voorgaande wel tot de slotsom komen, dat, als er in latere jaren sprake is van telgen uit dit geslacht of dit nu is onder de naam *Reding* of onder de naam *Van Eerde* -, deze telgen niet kunnen stammen van *Johan,* maar van één van zijn drie broers *Arnold, Hendrik* of *Frederik van Eerde (Reding)* (zie Versl. & Maded. Ver. Overijsselsch Regt en Geschiedenis 1966, 'genealogische tabel Reding onder VII).

Van welke dezer broers stammen zij dan af? Wel, dan zullen we 'moeten denken aan *Frederdk van Eerde,* die, hoewel dus niet in het bezit van het kasteel van die naam, toch onder deze naam heeft geleefd en enerzijds een nageslacht had waar de oorspronkelijke naam *Reding* bewaard bleef, en anderzijds ook met afstammelingen bij wie de naam *Van Eerde* gebruikelijk is geworden en over wie nu in het volgende nader zal worden verhaald. We laten hen allen van *Frederik* afstammen, omdat deze het langst vermeld wordt vam de in aanmerking komende broers (broer *Arnold* slechts in 1334, en broer *Hendrik* alleen in 1334 en 1337). Verder had *Frederik* een zoon *Johan Reding,* die [bewijsbaar met de Gelderse Achterhoek connecties had (zie alweer voormelde Bijdr. en Meded. v. Ov. Regt en Gesch. 1966, blz. 68 en tabel). Bovendien is in de onderhavige familiegroep de naam *Frederik* inheems, en wel zo, dat daarbij telkens één generatie werd overgesprongen en dus kleinzoons werden genoemd naar de grootvader.

Frederik van Eerde wordt voor het eerst vermeld op 23 en

3) Afschrift in het Registrum bonorum Steenwick, folio 96 vo; ook vermeld in Oorkondenboek van Groningen en Drenthe, nr. 503.
4) D. P. M. Graswinckel en H. Hardenberg, Het archief van het kasteel Rechteren, regest nr 55 (30 oktober 1383) ; 's-Gravenhage 1941. Judiciaal van Arend van Hoorne, folio 90 vo, 96, 103 vo, 121, 160 vo.; Judiciaal van Frederik van Blankenheim, folio 35 (1396), 37, 48, 51, 54 (1398), 68 (1400).
5) Judiciaal van Frederik van Blankenheim, folio 124 (12 januari 1405).
6) Cameraars-rekeningen van Deventer, III blz. 555, 618, IV blz. 97. Zie ook het artikel „Het riddermatige geslacht Van Essen" door Mr. 0. Schutte, in De Ned. Leeuw LXXXIV (1967), kol. 46 e.v.
7) o.a. Overijsselsche Almanak, 1839 blz. 174-177.
8) Cameraars-rekeningen van Deventer, 11 blz. 336.
9) W. E. Smelt, Het oud-archief van de gemeente Zutphen, regest nrs. 170, 172, 173, 175 (zie ook regest nr 116a); Utrecht 1941.

28 juni 1334, samen met zijn broers *Johan, Arnold* en *Hendrdk,* en met een zuster *Agnes* [10]). *Johan is* dan al getrouwd, maar de anderen en hijzelf niet. Uit de volgorde ter plaatse valt op te maken, dat *Frederik die* jongste der gebroeders was en der; halve omstreeks 1320 geboren. Verder blijkt reeds op dat tijdstip de connectie van de familie met Eerde *(Johan* heet op de tweede datum „*Johan Redinc van Erde*"; bovendien lag het convent Albergen, in welks archief het stuk thuishoort, in het noordoostelijke deel van Twenthe). Dezelfde gebroeders *Reding/Van Eerde* — met uitzondering van *Arnold,* die toen dus vermoedelijk gestorven was — komen 26 februari 1337 nog eens voor, wanneer zij hun goederen Wenemarinc te Twikkelo en Diderikinc onder Enschede aan de St. Jansridders te Steinfurt verkopen [11]) (en daar had broer *Arnold,* ware hij nog in leven geweest, zeker bij moeten zijn).

Daarna verliezen we hem een hele tijd uit het oog — wat niet verwonderlijk is, aangezien hij, primo, niet de oudste en dus ook niet de aanzienlijkste der gebroeders was, en secundo,, bij de aangeduide vermeldingen nog een jongeling was van wie eerst op latere leeftijd iets naders kon worden verwacht. Pas op 14 september 1357 wordt hij als „*Fredericus de Eerde*" weer vermeld [12]). Vervolgens verdwijnt hij weer een tijdlang in de nevelen der onbekendheid, totdat hij in het jaar 1375 de landsvrede van Zutphen mee bezegelde [13]).

De belangrijkste vermelding is evenwel die van 18 juli 1379. Dan verkopen hij en zijn vrouw *Mechteld* aan jonker Gijsbert van Bronckhorst enige eigen lieden te Neede [14]). Gezien de chronologische verhoudingen moet 'deze vermelding betrekking hebben op de onderhavige *Frederik* en niet op diens gelijknamige kleinzoon, die bij de derde (generatie thuishoort en daar besproken wordt. Wij weten daardoor de voornaam van zijn vrouw, maar — veel belangrijker nog — we merken ook, dat hij bindingen had met de Gelderse Achterhoek, evenals zijn broer *Johan.* Dit wijst op de mogelijkheid, dat *Frederik* in hoofdzaak de Gelderse bezittingen zijner familie geërfd heeft en misschien daar reeds was gevestigd. Omdat ook de latere generaties *in* die streek hebben gewoond, hebben we hier een aanwijzing te meer, dat *Frederik* de schakel in de stamreeks *Van Eerde* is.

Overigens had hij ook nog banden met het voorvaderlijke Twenthe, want in het necrologium van de St. Plechelmuskerk te Oldenzaal wordt vermeld: „*Fredericus Redinc* miles et *Mectildis* uxor ejus" [15]). Deze inschrijving is ongedateerd maar moet, blijkens het verband, stammen uit een tijd na de totstand-koming van de verwantschapsrelatie tussen de geslachten *Reding/Van Eerde* en *Van Almelo* (een *Frederik Reding* uit de tweede helft van de 13de eeuw was namelijk getrouwd met een dochter uit het geslacht *Van Almelo).*

10) J. A. ten Cate, Het archief van vergadering en convent te Albergen, regest nrs 5, 6; 's-Gravenhage 1961.
11) Regesten van oorkonden betreffende de commanderij van Steinfort, 1285-1545, nrs 5 en 6; Rijksarchief te Zwolle.
12) Cameraars-rekeningen van Deventer, 11 blz. 469.
13) naar W. A. van Svaen. blz. 1.
(Wanneer hier en in het vervolg geciteerd wordt „naar W. A. van Spaen", dan heeft dit betrekking op de genealogie Van Eerde, berustende bij de Hoge Raad van Adel te 's-Gravenhage als dossier Snouckaert van Schauburg, waarvan de gegevens grotendeels berusten op de genealogica welke door Van Spaen zijn gecompileerd).
14) Mr. A. P. van Schilfgaarde, De graven van Limburg Stirum in Gelderland en de geschiedenis hunner bezittingen, regest nr 180 (inv. nr 64; met zegel van Frederik van Eerde) ; Assen 1961.
15) Calendarium et necrologium ecclesiae S. Plechelmi in Oldenzalia; in: Archief voor de geschiedenis van het aartsbisdom Utrecht, 15e deel 1887 blz. 128 vlg. en 337 vlg.

Tweede generatie.

Hoewel wij in *Frederik van Eerde* de hand hebben gelegd op de zeer waarschijnlijke stamvader der latere *Van Eerde's*, blijft de vraag resten, wie dan wel diens zoon is geweest voor de verbinding met de volgende generatie van het geslacht *Van Eerde*. Andere telgen dan die welke in het reeds meermalen geciteerde Reding-artikel worden vermeld, zijn voor 'het in aanmerking komende (tijdvak niet bekend; en derhalve kan de voor de 2de generatie in aanmerking komende schakel alleen *Johan Reding* zijn 'geweest (geboren rond *1340*, overleden vóór 1392), met als echtgenote Swene *(Zwane) Coerle Arntsdochter* en als kinderen *Frederik*, *Johan* (geboren circa 1370, overleden *1414*, vermeld 1395—1403), *Arent* (vermeld *1400)* en *Else (Helst)* (geboren rond *1380*, getrouwd met *Johan van Echten)* [16]).

Met deze *Johan Reding* zullen we ook dáárom weer op het juiste spoor zijn, omdat hij eveneens aanwijsbaar contact had met de Gelderse Achterhoek: zijn vrouw kwam er vandaan en had er goederen.

Resumerend constateren we dus, dat we al enige generaties lang een geografische verschuiving der familie zagen van Overijssel naar Gelderland, een verschuiving die langzamerhand definitief werd, zoals in het verdere verhaal zal blijken (hoewel niet met zekerheid en exakt te zeggen valt, wanneer deze migratie zijn beslag heeft gekregen).

Derde generatie.

De derde schakel in de stamreeks van het geslacht *Van Eerde* moet *Frederik Reding (van Eerde)* zijn geweest. Hij wordt voor het eerst vermeld 29 februari 1400, samen met zijn broers *Johan* en *Arnold (Arend)* [17]). In dezelfde tijd had hij ook twee zoons, *Johan en Arent*: „*Johan Rading* ende *Arent* brueders, heren *Frederijc Radins kijndere*" (21 maart 1400) [18]).

Frederik moet, gezien de zojuist geciteerde vermelding van zijn zoons en de chronologie van zijn vader, geboren zijn omstreeks 1370.

Evenals zijn vader is *Frederik* te localiseren in de Graafschap. Daar werd hij 12 december 1420, als leenvolger van *Steven van Broekhuisen*, [beleend met het Berghse leengoed Holthuisen c.a. in de buurschap Oer onder en ten noorden van Gendringen [19]). Uit de leeninschrijvingen blijkt verder, dat hij getrouwd was met *Elizabeth van der Witte* (ook blijkt dit nog uit een vermelding van ben beiden in 1420, toen zij afstand deden van hun rechtten op het goed Volliestede in Elgoor onder Doetinchem [20])) en dat hij een zoon *Herman* had, die hem 20 mei 1428 na zijn dood in de belening met Holthuisen opvolgde (de zoons *Johan* en *Arent* waren dus kennelijk jonger). Deze opvolging betekent, dat *Frederik* in 1427 zal zijn overleden. Zijn vrouw blijkt t.z.p. vóór 1431 te zijn hertrouwd met *Derk Cloeck*.

De zoon *Johan van Eerde*, die dus blijkens het voorgaande 21 maart 1400 werd vermeld,, komt, later nog enkele malen voor: 14 juli 1423 beloofde hij trouw aan hertog Arnold van Gelre

16) J. W. Schaap, Het adellijke geslacht Reding, a.v. blz. 67.

17) J. W. Racer, Overysselsche gedenkstukken, 111 blz. 119-122; Kampen 1784.

18) als noot 17.

19) Mr. A. P. van Schilfgaarde, Register op de leenen van het huis Bergh, blz. 111 nr 116; Arnhem 1929 (voortaan geciteerd als: Leenen van het huis Bergh).

20) naar A. W. van Spaen, blz. 2.

en Gulik [21]), 24 december 1434 was hij getuige in een verzegeling voor heer Otto van Bronckhorst [22]), 3 juni 1436 was hij huwelijksgetuige vanwege Andries Yseren bij diens huwelijk met jonkvrouwe Willem van Arkel (bastaarddochter van Willem van Arkel en daardoor bastaardnicht van hertog Arnold van Gelre) [23]), in 1449 was hij getuige voor Hendrik heer van Wisch [24]), 6 januari 1450 trad hij op als richter te Lochem „binnen en buiten" [25]) (hieruit blijkt dat we ons moeten voorstellen, dat *Johan* als jongere zoon de magistratuur als loopbaan koos, een gebruikelijke gang van zaken bij adellijke families dier tijd), en in 1453 werd hij beleend met Herkeloo door de heer van Keppel [26]). *Johan was* getrouwd met *Aleid van Hetterscheid* (dochter van *Arndt;* na de dood van haar vader werd zij in 1439 door de hertog van Kleef beleend met een tiende te Vrassel in de Hetter) [27]). Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

Naast zijn zoons, die in het voorgaande werden 'genoemd en van wie *Hetman* bij de bespreking van de 4de generatie nog weer ter sprake zal komen, heeft *Frederik* waarschijnlijk nog een kind gehad, t.w. een dochter *Katharina*. In een beleningsinschrijving uit 1457 met het voormelde goed Holthuisen blijkt namelijk een *Katherynen*, vrouw van *Geryt Rofftasse*, erfgename en derhalve wellicht 'een dochter van *Elizabeth van der Wilte* (die immers de vrouw was van *Frederik van Eerde)*. Nu zou deze *Katharina* ook een dochter uit *Elizabeth's* tweede huwelijk kunnen zijn, doch *Katharina* blijkt een zoon *Frederik Rofftasse* te hebben gehad volgens de beleningen met Holthuisen, en deze voornaam duidt weer in de richting van diens mogelijke grootvader, i.c. *Frederik van Eerde*. Bovendien stamde het leengoed Holthuisen niet van *Elizabeth's* kant, maar van die 'van haar eerste man.

Vierde generatie,

In het voorgaande kwam al het feilt ter sprake, dat *Frederik van Eerde* drie zoons had, onder wie *Herman van Eerde*. Deze *Herman* wordt voor het eerst vermeld 24 juli 1422 *(,,Herman van Eerde Frederixsoen")*, toen hij een waar uit zijn bezit in de buurschap Oer onder Gendringen had afgesplitst en toegevoegd aan een ander leen [28]). Johan Colthof verkocht namelijk 24 juli 1422 het been „dat huys ende hofstat ter Wesenthorst" onder Gendringen, nadat het vergroot was met „noch een wairde in Oirremacc, die *Herman van Eerde Frederixsoen* uut sine lene genamen heft, ende mit miins Joncheren consent in dit leen geleget hevet ..."

Dit is een bezit uit het leengoed Holthuisen, dat zijn vader op dat moment nog in leen had (zoals we bij de bespreking van de voorgaande generatie zagen), en zoon *Herman* had hierin blijkbaar een aandeel vóórdat hij, zoals, reeds bij zijn vader is vermeld, 20 mei 1428 dit leengoed overnam na zijn vader's dood. Lang heeft *Herman* overigens niet geleefd, want doordat 23 januari 1431 zijn moeder na zijn dood het goed Holthuisen overnam, moet hij in 1430 zijn overleden, zonder op dat

21) 1. A. Nijhoff, Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland, IV nr 4; Arnhem 1847.

22) Mr. A. P. van Schilfgaarde, De graven van Limburg Stirum in Gelderland en de geschiedenis hunner bezittingen, inv.nr 402/ regest nr 402 (met zegel van Johan van Eerde).

23) Het oud-archief van de gemeente Zutphen, regest nr 636.

24) naar W. A. van Spaen, blz. 2.

25) P. N. van Doorninck, Inventaris van het oud archief van het kasteel Ampsen, nr 9; Haarlem 1897.

26) naar W. A. van Spaen, blz. 3, le kolom.

27) als noot 26.

28) Leenen van het huis Bergh, blz. 141 nr 47.

moment een zoon te hebben die oud genoeg was om hem direkt op te volgen.

In verband hiermee en ook gezien de chronologie van zijn veder moet *Herman* ***van Eerde*** omstreeks 1390 zijn geboren.

Vijfde generatie.

Bij de bespreking van de vierde generatie bleek al, dat de voortzetting van het geslacht ***Van Eerde*** aan een zijden draad heeft gehangen. Heeft *Herman* een zoon gehad, en zo ja, wie was deze?

Laten we vooropstellen: een exakte vermelding van een zoon is er niet. Toch moet er een zoon zijn geweest, om de simpele reden alleen al, dat in dezelfde eeuw en ook daarna de familie niet uitgestorven blijkt. En aangeaien sedert 1443 een ***Frederik van Eerde*** gaat verschijnen, die dan naar een gelijknamige grootvader kan zijn genoemd, ligt het voor de hand, in deze ***Frederik*** een zoon te zien van *Herman.* Dit past ook chronologisch goed: *Herman* ***van Eerde*** geboren circa 1390 (zie boven), dus zoon ***Frederik*** geboren rond 1412.

> Door het ontbreken van filiatiegegevens moeten we ons wel realiseren, dat ***Frederik*** op het eerste gezicht even goed een zoon zou kunnen zijn geweest van ***Herman's*** broer ***Johan wan Eerde.*** Er zijn evenwel twee zwaarwegende argumenten, die daar tegen pleiten. In de eerste plaats: toen *Herman* stierf, nam zijn weduwe het leengoed Holthuisen over in plaats van dat het naar *Herman*'s broer ***Johan*** overging. En juist dat laatste zou voor de hand hebben gelegen, als *Herman* geen kinderen — en met name geen zoon — had gehad, want dan placht een leengoed niet op de weduwe over te gaan doch op het naaste manlijke familielid in leven van de leenman, i.c. ***Johan van Eerde.*** In de tweede plaats: toen ***Frederik van Eerde*** in 1443 vermeld werd, gold dit (zoals we straks nog zullen zien) een belening. Maar ***Johan wan Eerde*** was — zie de beschrijving van de derde generatie — in 1453 nog in leven, zodat op grond daarvan ***Frederik*** beslist niet zijn zoon kan zijn geweest. Er rest ons dan ook ***geen*** andere conclusie dan dat Frederik *van* ***Eerde een*** zoon van *Herman* was.

Goed, in 1443 wordt dus ***Frederik van Eerde*** vermeld, want dan wordt hij beleend met het hertogelijke goed te Holte in de buurschap Oossel bij Doetinchem (tussen Doetinchem en Terborg, dus niet ver van het Berghse leengoed Holthuisen van de 4de generatie) ; deze belening duurde tot 1452, toen ***Frederik*** het goed overdroeg aan Bernt bastaard van Wisch [29]) (waarbij ***Frederik*** dus nog leefde: een nadere precisering van zijn overlijdenstijd is niet te geven).

In 1445 beloofde ***Frederik*** om Herman van Middachten schadeloos te zullen houden voor diens borgstelling ter betaling van 20 rijnse guldens, die ***Frederik*** schuldig is [30]). Deze vermelding en die van de overdracht van het goed te Holte in 1452 uit de voorgaande alinea zouden er op kunnen duiden, dat ***Frederik*** in een benarde financiële situatie beeft verkeerd.

Zesde generatie.

Vervolgens zitten we weer met dezelfde moeilijkheid als bij de vijfde generatie: er is geen exakte vermelding van een zoon, die er toch moet zijn geweest. Wij vinden ook nu een op het eerste gezicht in aanmerking komende telg, die 'omstreeks 1450 moet zijn geboren en wellicht naar zijn grootvader zal eijn genoemd, dus een *Herman* ***van Eerde.*** Zulk een *Herman* wordt

29) J. J. S. baron Sloet en J. S. van Veen, Leenaktenboeken van het vorstendom Gelre en graafschap Zutphen, kwartier Zutphen blz. 260 (voortaan: Leenaktenboeken Gelre en Zutphen).

30) W. Wijnaendts van Resandt, Inventaris van het oud archief van het kasteel Middachten, 11 nr 630 (met zegel van Frederik van Eerde); Arnhem 1914.

namelijk vermeld in de oorsprongsstreek van de familie, Twenthe: door bisschop David van Bourgondië wordt 9 juli 1484 *Herman* ***van Eerde*** beleend met een tiende van 10 mudden rogge over Mensing te Vasse onder Ootmarsum, en 10 juli 1484 met het goed en huis Overesschinck, met de katerstede te Vogelsange en met de tienden in de marke van Dulre [31]). Deze beleningen werden 18 juli 1497 door de opvolgende bisschop Frederik van Baden herhaald [32]), en 3 augustus 1498 ontving hij van dezelfde ook nog de tienden over het Grotenhuis er bij [33]). Door diens opvolger, Philips van Bourgondië, werden 24 juli 1518 de beleningen herhaald met de tienden over Mensing te Vasse, de tienden over het Grotenhuis, en de tienden over Billickes Thije [34]).

Uit de hierop betrekkelijke leeninschrijvingen vallen nog verschillende feiten te reconstrueren. Zo weten we, dat *Herman* overleed in 1524, omdat zijn zoon hem 30 januari 1525 in de belening opvolgde met de tienden onder Vasse en die over Billickes Thije na zijn dood [35]). We weten dus ook, dat *Herman* een zoon had, en wel ***Aloff*** of ***Adolf van Eerde,*** die overigens 23 november 1519 reeds voorkwam [36]).

Misschien had de zoon *Aloff* ***(Adolf)*** nog een dochter: *Herman* (sic!), want 22 januari 1576 wordt een *Herman* ***van Eerde*** vermeld als weduwe van de landdrost *Cornelis* ***van Delen*** (die 27 februari 1556 werd beleend met een half goorslag in de buurschap Lengel 'onder Zeddam en toen richter was te Didam; zij kreeg in 1576 toestemming het leen van haar man te verpanden) [37]). Voor het geval dat zij tot de onderhavige familie behoort — bewezen is dit natuurlijk niet —, dan kan zij chronologisch slechts hier worden geplaatst als dochter van *Aloff* ***(Adolf) van Eerde;*** en ook wat haar voornaam betreft kan dit heel goed passen. Overigens loopt dan deze mogelijke familielijn niet verder door.

> De vermelding van een „her *Johan van* ***Eerde"*** in de rekening van de bisschoppelijke rentmeester van Salland in 1500 [38]) in verband met een tijns, te betalen uit het erf Hoenover op de dinsdag na pasen, heeft niet betrekking op een tijdgenoot van *Herman*, al zou men dat even kunnen denken. Het erf Hoenover was namelijk reeds sinds 1361 niet meer in het bezit van de familie ***Van. Eerde*** (zie inleiding) en de telgen van dit geslacht werden rond 1500 ook al lang niet meer met het epitheton „heer" voorzien (later werd dit laatste weer anders). Wanneer dan ook door de rentmeester wordt vermeld: „Item Hoenover by her *Johan* van ***Eerde",*** dan betekent dit slechts, dan aan dit erf de naam van de laatste bezitter der ***Van Eerde***'s verbonden is gebleven.

Omdat *Herman* ***van Eerde*** niet in de Graafschap verbleef, maar kennelijk terugkeerde naar de 'vroegere woonstreek van de familie — Twenthe —, en aangezien hij ook alleen een kortstondig nageslacht had, kan hij, hoe mooi het ook in de voor-

31) Leenregister ***van*** David van Bourgondië, folio 143—143vo, 167vo -168. Zie ook Tijdrekenkundig register op het oud provinciaal archief van Overijssel („TRO"), o.a. F blz. 393, 398.

32) Leenregister van Frederik van Baden, folio 26. Zie ook TRO E blz. 47.

33) Leenregister van Frederik van Baden, folio 54. Zie ook TRO E blz. 93.

34) Leenregister van Philips van Bourgondië, folio 4040 vo. Zie ook TRO E blz. 393.

35) Leenregister van Hendrik van Beieren, folio 11 vo., 22. Zie ook TRO E blz. 521, 533.

36) Leenregister van Philips van Bourgondië, folio 45 vo. Zie ook TRO E blz. 415.

37) Leenen van het huis Bergh, blz. 235 nr 239.

38) Dr. K. Heeringa, Rekeningen van het bisdom Utrecht, 1, 2e stuk blz. 508 (rekening- van Gert Mulert, rentmeester van Salland); Utrecht 1926.

namen-reeks past, niet de voortzetter van het geslacht zijn geweest. Hij zal ongetwijfeld tot de familie hebben behoord, maar we zullen voor de stamreeks naar een tijdgenoot moeten uitzien.

Degene die èn chrologisch èn geografisch hier in de stamreeks kan worden ingepast, is *Adriaan van Eerde*. *Over* zijn stamvaderschap met betrekking tot het nageslacht is er, zoals we nog zullen zien, volstrekte zekerheid, maar tot zijn aansluiting bij het voorgeslacht moeten we concluderen op bovenvermelde gronden: hij past chronologisch en geografisch in de reeks, en de enige 'tijdgenoot met de familienaam (misschien een broeder) komt, zoals we zagen, niet in aanmerking. Overigens zal *Adriaan* misschien de jongste zijn geweest, gezien het feit dat zijn mogelijke broer *Herman* de grootvader-voornaam had gekregen.

Adriaan van Eerde moet getrouwd *zijn* geweest met een *Van Buurse*, want 12 januari 1486 werd hij beleend met het Berghse leengoed Wesseling in de buurschap „Medehoe" (Meddo) onder Winterswijk [39]), dat voordien in het bezit van een *Van Buurse* was geweest; [bovendien komen beide kwartieren gezamenlijk voor in de kerk te Winterswijk [40]); en tenslotte was zijn zoon beer van Buurse (zie 'opmerkingen over dit laatste bij de bespreking van de zevende generatie).

In 1525 moet *Adriaan* zijn overleden; want 27 november 1526 werd zijn zoon na zijn dood en na verzuim met het goed Wesseling beleend [41]). Tevens blijkt dus onomstotelijk, dat hij nageslacht had.

Adriaan wordt in de jaren 1491-1507 vermeld als dienaar (dus: leenman) en ambtman van de heer van Bronckhorst, en wel te Lichtenvoorde [42]).

Zevende generatie.

Adriaan van Eerde had, zoals we zojuist zagen, een zoon, en wel *Herman van Eerde*, wellicht geboren omstreeks 1480. Deze werd dus 27 november 1526 beleend met het Berghse leengoed Wesseling onder Winterswijk. Hij stierf in 1541, want 21 januari 1542 ging na *Herman's* dood de belening over op diens zoon [43]).

Wat *Herman's* verdere personalia [betreft: hij trouwde met *Judith Mom van Kell* (dochter van *Johan* en *Heilwich van Eyll van Berendonck)* [44]). Uit dit huwelijk werd één zoon geboren, t.w. *Adriaan van Eerde*, die bij de bespreking van de achtste generatie nog aan de orde komt.

Hetman van Eerde was heer van Buurse [45]), een adellijk huis in de buurschap Meddo, noordelijk van Winterswijk. Een belening met dit bezit is niet bekend, en het was derhalve kennelijk een allodiaal goed, dat via zijn moeder in *Herman's* bezit is gekomen. Doordat deze havezathe aan de *Van Eerde's* kwam, was de tijd van betrekkelijke onaanzienlijkheid der familie in de voorgaande generaties voorlopig voorbij.

39) Leenen van het huis Bergh, blz. 212 nr 221.

40) Leenen van het huis Bergh, ais noot 39 met verwijzing naar De Nederl. Leeuw 1931 (waar de kwartieren in de kerk te Winterswijk worden vermeld).

41) als noot 39.

42) Mr. A. P. van Schilfgaarde, De graven van Limburg Stirum in Gelderland en de geschiedenis hunner bezittingen, regest nrs 715, 716, 720, '773, 825.

43) als noot 39.

44) naar W. A. van Spaen, blz. 4, 2e kolom, met vermelding van kwartieren:

Mom van *Kell*	*Eyll*
Kornhorst	***Wijenhorst***
Renesse	***Honselaer***
Bylandt	Ossenbroeck.

45) als noot **44.**

Achtste generatie.

Herman van Eerde had, zoals bij de bespreking van de zevende generatie al werd gemeld, één zoon, *Adriaan van Eerde.* Deze komt in 1555, 1565, 1570 en 1572 te Winterswijk voor op de riddercedulen [46]); ook was hij, evenals zijn vader, heer van Buurse.

Zijn geboorte zal omstreeks 1510 liggen, en in 1572 overleed hij (in 1572 kwam hij immers — zojuist vermeld — nog voor op de riddercedulen, en 1 augustus 1572 werd aan zijn zoon *Herman* een leengoed overgedragen [47]). Zijn vrouw was *Rutgera van Graes* (dochter van *Joost,* tot de Plekenpol, en *Anna van Middachten),* omdat *Adriaan* in 1560 zwager wordt genoemd (in de huidige (betekenis van dat woord) van de toemalige gezusters en gebroeders *Van Graes* [48]). Haar voornaam ligt niet voor de hand, omdat er ook een *Rutger van Graes* voorkomt als broeder van *Adriaan's* vrouw. In het reeds aangeduide stuk uit 1560 worden als schoonzusters van *Adriaan* genoemd: *Anne, Wilhelma, Jutthe* en *Elizabeth van Graes,* en zijn vrouw kan dus geen dezer namen hebben gehad. In 1608 komt nog een andere van de gezusters opduiken: *Anfhonia* [49]): *zij* was evenwel stiftsjuffer van het keizerlijke stift Borckhorst, en derhalve celibataire, en zij wordt vermeld als tante van *Adriaan's* zoon *Frederik.* De voornaam van *Adriaan's* vrouw *zou* dus onzeker blijven, ware het niet, dat *Adriaan van Eerde* samen met zijn vrouw *Rutgera van Graes* en zijn broeder *Hendrik van Eerde* in 1545 het goed en de hof De Berendonck in het gericht van Watten verkocht [50]), waarbij de voornaam uitdrukkelijk wordt vermeld. Dit is ook de enige plaats, waar *Adriaan's* broeder *Hendrik* voorkomt (en kennelijk was deze toen volwassen, doch de jongste van de twee, omdat hij niet de belangrijke familiegoederen erfde). *Adriaan's* vrouw stierf overigens vóór 4 januari 1611, daar op die datum *Anthonia van Graes* het goed Holthuisen overdroeg op „harer s a l. suster soon *Frederick van Eerde"* [51]).

Uit *Adriaan's* (huwelijk zijn vele kinderen gesproten: *Judith* (non in het witte klooster te Bocholt, maar later gevlucht; begraven onder het orgel van de Grote Kerk te Winterswijk) [52]), *Christina, Johanna, Joost* (waanzinnig), *Margriet* (gehuwd met *Dirk Popping), Derrica* (gehuwd met *Steven Blanckfoort,* tot

46) naar W. A. van Spaen, blz. 5, le kolom, met vermelding van kwartieren:

Eerde	***Mom van Kell***
Buurse	***Eyll***
Vorden	***Kornhorst***
Zuijlen	*Wyenhorst*
Besten	***Renesse***
Hoifss	***Hoenselaer***
Tuyll	Bylant
Loef	***Ossenbroeck.***

47) Leenen van het huis Bergh, blz. 212 nr 221.

48) P. N. van Doorninck, Inventaris van het oud archief van het kasteel Middachten, 1 nrs 184, 185; Haarlem 1896. Voorts: B. Stegeman, Het oude Kerspel Winterswijk, blz. 60, 89-90; Arnhem 1967 (herdruk van een uitgave van 1928).

49) Leenaktenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier Zutphen blz. 481, 478.

50) naar W. A. van Spaen, blz. 5, le kolom, alwaar een letterlijk citaat uit het archief Leemkuijl; bovendien vermelding van kwartieren:

Graes	***Middachten***
Asbeck	*Reede*
Besten	***Diepenbrock***
Ulft	***Rutenborch.***

51) Leenaktenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier Zutphen blz. 483.

52) naar W. A. van Spaen, blz. 5, 2e kolom.

Overzicht,

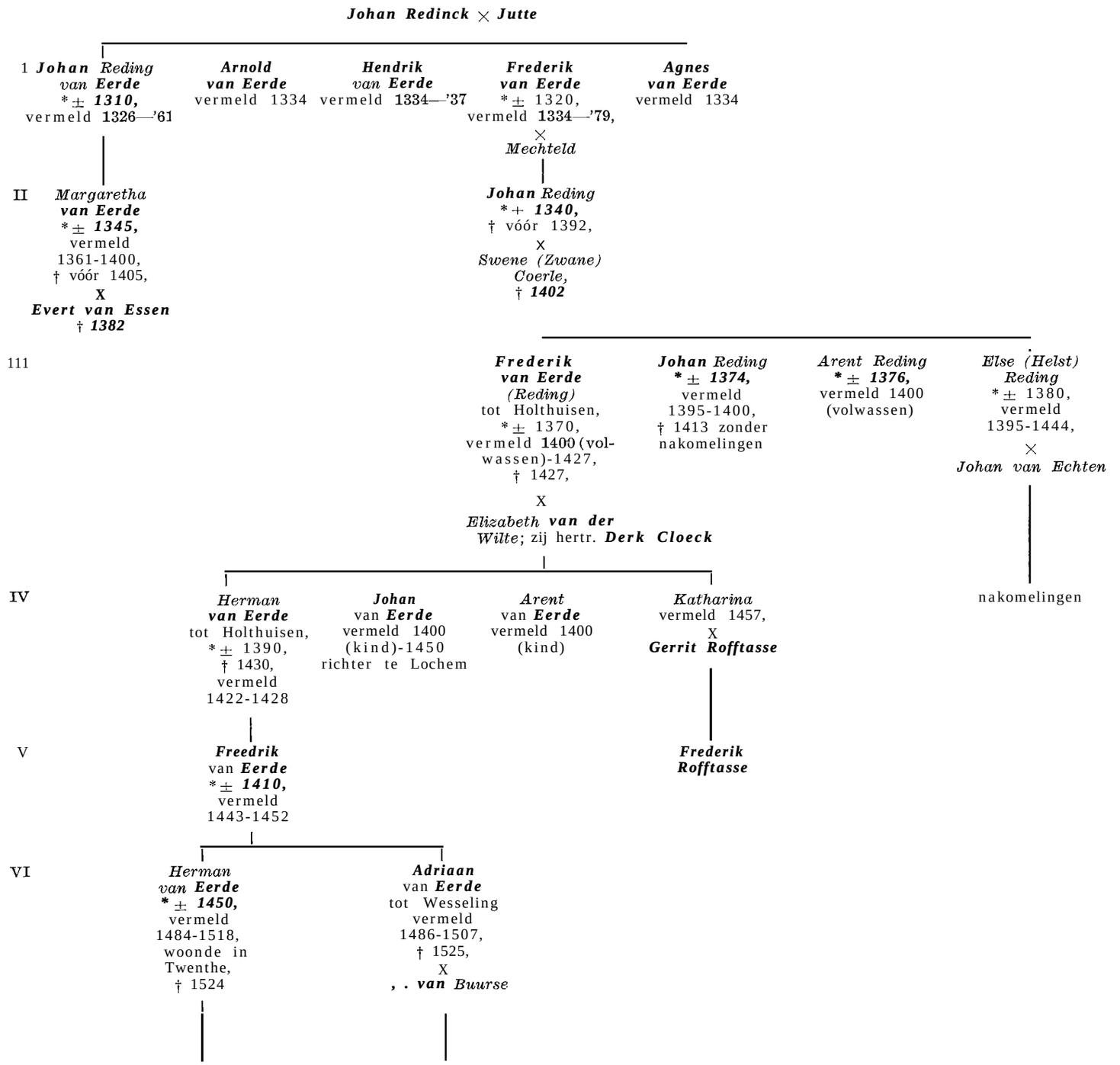
Johan Redinck × Jutte
1 Johan Reding van Eerde *± 1310, vermeld 1326—'61
Arnold van Eerde vermeld 1334
Hendrik van Eerde vermeld 1334—'37
Frederik van Eerde *± 1320, vermeld 1334—'79, × Mechteld
Agnes van Eerde vermeld 1334
II
Margaretha van Eerde *± 1345, vermeld 1361-1400, † vóór 1405, X Evert van Essen † 1382
Johan Reding *± 1340, † vóór 1392, X Swene (Zwane) Coerle, † 1402
111
Frederik van Eerde (Reding) tot Holthuisen, *± 1370, vermeld 1400 (volwassen)-1427, † 1427, X Elizabeth van der Wilte; zij hertr. Derk Cloeck
Johan Reding * ± 1374, vermeld 1395-1400, † 1413 zonder nakomelingen
Arent Reding * ± 1376, vermeld 1400 (volwassen)
Else (Helst) Reding *± 1380, vermeld 1395-1444, × Johan van Echten
nakomelingen
IV
Herman van Eerde tot Holthuisen, *± 1390, † 1430, vermeld 1422-1428
Johan van Eerde vermeld 1400 (kind)-1450 richter te Lochem
Arent van Eerde vermeld 1400 (kind)
Katharina vermeld 1457, X Gerrit Rofftasse
V
Freedrik van Eerde *± 1410, vermeld 1443-1452
Frederik Rofftasse
VI
Herman van Eerde * ± 1450, vermeld 1484-1518, woonde in Twenthe, † 1524
Adriaan van Eerde tot Wesseling vermeld 1486-1507, † 1525, X , . van Buurse

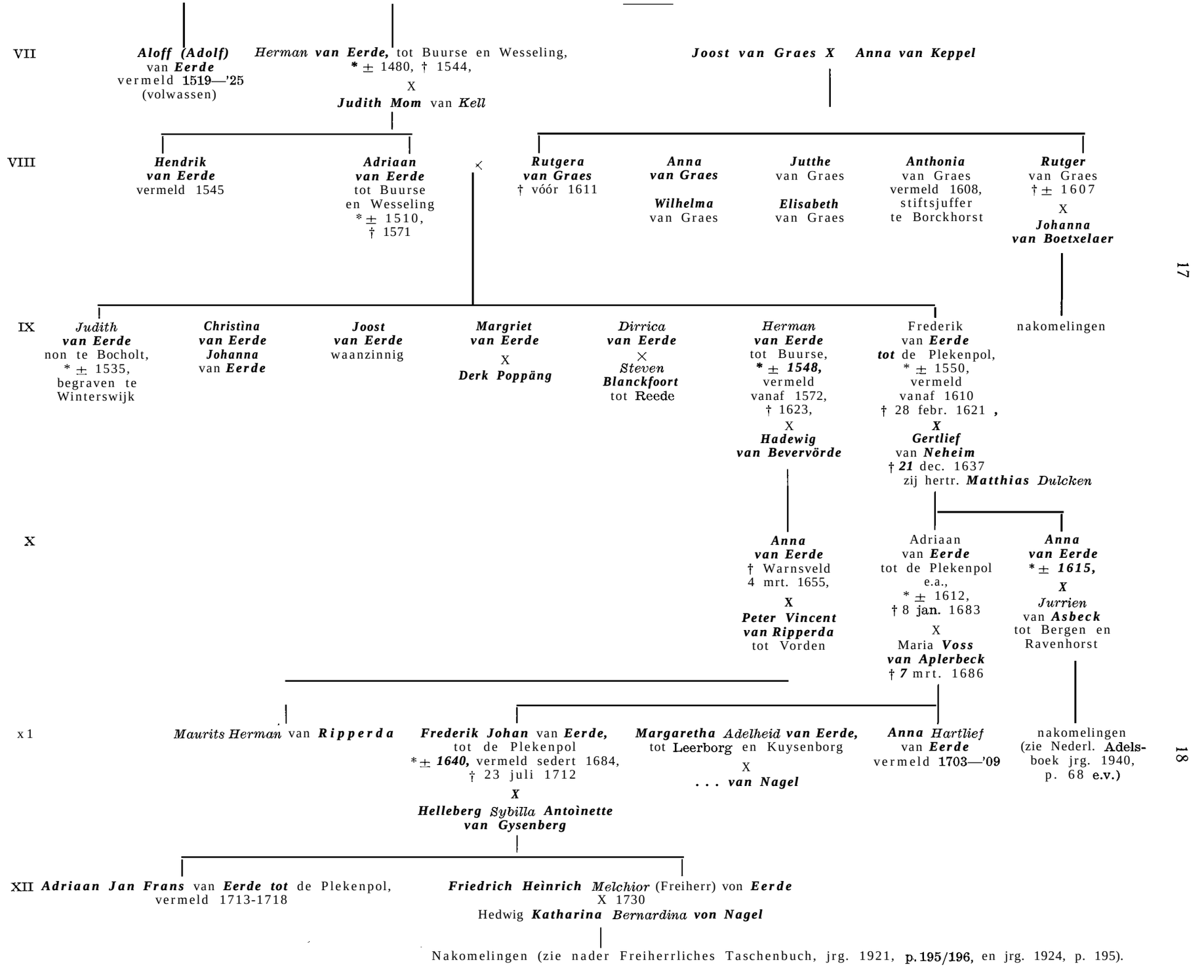
VII
Aloff (Adolf) van Eerde vermeld 1519—'25 (volwassen)
Herman van Eerde, tot Buurse en Wesseling, * ± 1480, † 1544,
X
Judith Mom van Kell
Joost van Graes X Anna van Keppel
VIII
Hendrik van Eerde vermeld 1545
Adriaan van Eerde tot Buurse en Wesseling * ± 1510, † 1571
Rutgera van Graes † vóór 1611
Anna van Graes
Wilhelma van Graes
Jutthe van Graes
Elisabeth van Graes
Anthonia van Graes vermeld 1608, stiftsjuffer te Borckhorst
Rutger van Graes † ± 1607
X
Johanna van Boetxelaer
17
IX
Judith van Eerde non te Bocholt, * ± 1535, begraven te Winterswijk
Christina van Eerde Johanna van Eerde
Joost van Eerde waanzinnig
Margriet van Eerde
X
Derk Poppäng
Dirrica van Eerde
X
Steven Blanckfoort tot Reede
Herman van Eerde tot Buurse, * ± 1548, vermeld vanaf 1572, † 1623,
X
Hadewig van Bevervörde
Frederik van Eerde tot de Plekenpol, * ± 1550, vermeld vanaf 1610 † 28 febr. 1621,
X
Gertlief van Neheim † 21 dec. 1637
zij hertr. Matthias Dulcken
nakomelingen
X
Anna van Eerde † Warnsveld 4 mrt. 1655,
X
Peter Vincent van Ripperda tot Vorden
Adriaan van Eerde tot de Plekenpol e.a., * ± 1612, † 8 jan. 1683
X
Maria Voss van Aplerbeck † 7 mrt. 1686
Anna van Eerde * ± 1615,
X
Jurrien van Asbeck tot Bergen en Ravenhorst
x1
Maurits Herman van Ripperda
Frederik Johan van Eerde, tot de Plekenpol * ± 1640, vermeld sedert 1684, † 23 juli 1712
X
Helleberg Sybilla Antoinette van Gysenberg
Margaretha Adelheid van Eerde, tot Leerborg en Kuysenborg
X
... van Nagel
Anna Hartlief van Eerde vermeld 1703—'09
nakomelingen (zie Nederl. Adelsboek jrg. 1940, p. 68 e.v.)
18
XII
Adriaan Jan Frans van Eerde tot de Plekenpol, vermeld 1713-1718
Friedrich Heinrich Melchior (Freiherr) von Eerde
X 1730
Hedwig Katharina Bernardina von Nagel
Nakomelingen (zie nader Freiherrliches Taschenbuch, jrg. 1921, p. 195/196, en jrg. 1924, p. 195).

Reese) [53], en voorts de bij de volgende generatie ter sprake komende *Herman* en *Frederik*.

Met [betrekking tot het bezit van *Adriaan van Eerde* is te vermelden, dat hij heer was van Buurse (uiteraard het van zijn vader 'geërfde allodiale goed) [54]; — dat hij van 1542 tot 1572 was beleend met het Berghse leengoed Wesseling te Meddo onder Winterswijk als leenvolger van zijn vader *(21 januari 1542* voor de eerste maal, 5 oktober 1547 en 1 april 1570 vernieuwing van de leeneed, 1 augustus 1572 opgevolgd door zijn zoon *Herman*) [55]; — en dat hij *7* maart 1557 werd beleend met de grove en smalle tienden over de goederen Rexwinckel, Oberdinck, Rabelinck en Rubinck te Silvolde en Varsseveld [56].

In verband met de financiële moeilijkheden van de landheer werd het ambt Bredevoort gedurende de jaren 1562-1612 verpand aan de heren van Anholt. Vanwege de inhuldiging van de pandheer in 1562 komen we *Adriaan*, samen met de andere regionale heren tegen in verband met hun kosten ter gelegenheid van de inhuldiging [57].

Negende generatie.

Hoewel *Adriaan van Eerde* uit de achtste generatie vele kinderen had, zoals we zagen, zijn het de beide laatstgenoemden daarvan geweest, die voor de verdere stamreeks van belang zijn, t.w. *Herman van Eerde* en *Frederik van Eerde.*

Herman van Eerde, geboren omstreeks 1548, werd, als oudste zoon, heer van Buurse, en verscheen in 1576, 1585, 1592 en in 1604—1609 als riddermatige op bijeenkomsten van de ridderschap van het kwartier Zutphen [58]. Hij werd 1 augustus 1572 beleend met het voorvaderlijke goed Wesseling te Meddo [59], oorspronkelijk afkomstig uit het bezit van de heren *van Buurse.*

Hij was getrouwd met *Hadewig van Bevervoorde* ('dochter van Claes en *Anna van Vorden)* [60]. Uit dit huwelijk is alleen één dochter geboren: *Anna van Eerde*, vrouwe van Buurse (zij was namelijk erfdochter), overleden te Warnsveld 4 maart 1655, en gehuwd met *Peter Vincent van Ripperda* (hun zoon was: *Maurits Herman van Ripperda)* [61]. *Herman* heeft de stamreeks dan ook slechts kort voortgezet.

53) als noot 52.
54) naar W. A. van Spaen, blz. 5, le kolom.
55) Leenen van het huis Bergh, blz. 212 nr 221.
Mr. A. P. van Schilfgaarde, Het archief van het huis Bergh, inv. nr 3239/regest nr 3161; 1932.
56) Mr. A. P. van Schilfgaarde, De graven van Limburg Stirum in Gelderland, Leenregisters blz. 191; Assen 1961.
57) Dr. J. N. Bakhuizen van den Brink en B. Stegeman, Het ambt Breedevoort tijdens het Anholter pandschap 1562-1612, blz. 19; Arnhem 1933 (werken Gelre).
58) W. J. d'Ablaing van Giessenburg, Bannerheeren en ridderschap van Zutphen, blz. 43 (gebaseerd op W. A. van Spaen, blz. 5, 2e kolom).
59) Leenen van het huis Bergh, blz. 212 nr 221.
60) naar W. A. van Spaen, blz. 5, 2e kolom, vermelding van kwartieren:

Bevervoorde	*Vorden*
Beveren	*Wege*
Oer	*Twiokelo*
Schonebeck	*Asterpe.*

61) naar W. A. van Spaen, blz. 6, le kolom, met vermelding van kwartieren:

Eerde	*Bevervoorde*
Graes	*Vorden*
Mom	Beveren
Middachten	*Wege*
Buurse	*Oer*
Asbeck	*Twickel*
Eyll	*Schonebeck*
Reede	*Astrop.*

Zie ook Leenen van het huis Bergh, blz. 212, nr. 221.

Hij moet zijn 'overleden in 1623, want in de zomer van 1624 volgt zijn dochter hem op in de beleningen, na zijn dood [62].

In het begin van de Tachtigjarige Oorlog leek het even alsof hij op Spaanse hand was, want 23 januari 1577 werd hij door het Zutphense Kwartier aangemaand tot ondertekening van de Pacificatie van Gent: hij kreeg 17 februari 1577 daarvoor acht dagen uitstel, maar had 14 augustus 1578 nog niet getekend, zodat de nieuwe stadhouder, graaf Johan van Nassau, hem en zijn oom *Rutger van Graes* opnieuw daartoe moest aansporen [63]. Maar de Spaansgezinde pandheer van dit gebied, de heer van Anholt, wist te melden dat *Herman* buitenslands vertoefde en zich in Staatse dienst had begeven, zodat aan zijn gezindheid niet behoefde te worden getwijfeld. Van deze relatie met de Staatsen werd in de volgende jaren, o.a. in 1580, regelmatig gebruik gemaakt om te bemiddelen [64].

Van de andere zoon, *Frederik van Eerde,* stammen alle latere telgen van dit geslacht af. Omdat hij 'evenwel de jongere was, erfde hij niet het voorvaderlijke gebied van Buurse en had dan ook aanvankelijk weinig uitzicht op bezit. Naderhand kwam hier wijziging in, want 4 januari 1611 werd hij beleend met de grafelijk-Zutphense havezathe De Plekenpol te Bredevoort onder Winterswijk, afkomstig van zijn oom *Rutger van Graes* en nadien in het geslacht *Van Eerde* gebleven gedurende ongeveer een eeuw [65]. Overigens was hij voordien, 16 maart 1610, door overdracht van zijn tante *Anfhonia van Graes*, reeds beleend met het goed Engerinck c.a. te Bredevoort [66], en voorts kwam daar uit dezelfde bron 4 januari 1611 een belening bij met het goed Holthuisen te Woold onder Winterswijk [67].

Dat *Frederik pas zo* laat in zijn leven: 1610—1611 (hij moet toen ongeveer zestig jaar oud zijn geweest, zoals later nog zal blijken)', beleend werd, heeft ook een oorzaak. Als joagste zoon, zonder uitzicht op veel bezit, koos hij een geestelijk ambt en werd domheer te Hildesheim [68]. We mogen veronderstellen, dat hij op zestig-jarige leeftijd niet om frivole redenen het geestelijke ambt heeft vaarwel gezegd, maar vanwege het feit dat hij door erving in het bezit kwam van voormelde belangrijke goederen. Zo is dan ook te verklaren, dat hij pas op 10 januari 1611 tot de ridderschap werd toegelaten en daarin tot 1616 verscheen [69]. W ij veronderstellen dus, dat hij omstreeks 1550 is geboren, en wel wegens het feit, dat hij uit een gezin van acht kinderen stamde. Op grond van de chronologie van zijn vader moet het oudste kind rond 1525 zijn geboren, zodat we bij het achtste kind op ongeveer 1550 uitkomen. Dit achtste kind moet *Frederik* zijn geweest, aangezien de supposítie dat *Frederik* eender geboren zou zijn en dus in 1610 nog 'ouder was — terwijl hij dan nog trouwt en nageslacht krijgt —, onaannemelijk is.

Op grond van deze overwegingen moet *Frederik* spoedig na zijn terugkeer in de Graafschap zijn getrouwd, derhalve rond 1611, en wel met *Gertlief van Neheim*, voordien, tot na 1604,

62) Leenen van het huis Bergh, blz. 213 nr 221 en Mr. A. P. van Schilfgaarde, De graven van Limburg Stirum in Gelderland, Leenregisters blz. 192; Assen 1961.
63) Bannerheeren en ridderschap van Zutphen, blz. 43.
64) B. Stegeman, Het oude kerspel Winterswijk, blz. 60-62, 305, 306 en Dr. J. N. Bakhuizen van den Brink & B. Stegeman, Het ambt Breedevoort a.v., blz. 84.
65) Leenaktenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier Zutphen blz. 472.
66) als noot 65, blz. 478.
67) als noot 65, blz. 483.
68) Bannerheeren en ridderschap van Zutphen, blz. 82.
69) als noot 68.

stiftsjuffer te Borckhorst (en dochter van Johan, heer tot Werries, en *Dorofhea van Galen*)[70]. Uit dit huwelijk zijn ook nog twee kinderen geboren: een zoon, *Adriaan van Eerde*, omstreeks 1612 (want 22 januari 1623 werd deze, nog onmondig, na de dood van zijn vader en via gemachtigden van zijn moeder, met de havezathe De Plekenpol beleend[71]), en een dochter, *Anna van Eerde*, omstreeks 1615 (gehuwd met *Jurrien van Asbeck*, heer tot Berge en Ravenhorst[72]).

Frederik van Eerde is, zoals uit de beleningsvermelding van de vorige alinea bleek, in of kort vóór 1622 overleden. Het tijdstip 'daarvan is nog nader te preciseren[73]: hij is overladen 28 februari 1,621 en begraven te Winterswijk. Zijn vrouw leefde nadien nog verscheidene jaren; zij hertrouwde in 1628 met *Maffhijs Dulcken*, gouverneur in Spaanse dienst van Grol1 en Ringenberg[74], en overleed 21 december 1637[75]. Ongetwijfeld was zij dus heel wat jonger dan haar eerste man en derhalve misschien geboren rond 1575.

Tiende generatie.

Frederik's zoon *Adriaan van Eerde* was, zoals wij in het voorgaande aagen, de enige die de stamreeks kon voortzetten.

Hij was het, die, naar reeds ter sprake kwam, op minderjarige leeftijd 22 januari 1623 (en derhalve geboren omstreeks 1612) werd beleend met de vaderlijke havezathe De Plekenpol te Bredevoort, welke belening 8 november 1650 werd herhaald; en 21 juli 1684 volgde zijn zoon als zijn erfgenaam in de belening op[76] (zodat hij voordien moet zijn overleden, en wel 8 juni 1683[77]). Ten aanzien van de beleningen met het goed Engerinck te Bredevoort speelde zich hetzelfde af[78].

Genoemde beleningen maakten niet zijn totale bezit uit, want 17 juli 1652 werd hij beleend met de nieuwe oliemolen in de buurschap Woold onder Winterswijk[79], het goed Gerbeldinck terzelfder plaatse, 4 'oktober 1659 met de wind en het maalrecht van het kerspel Winterswijk, 13 juni 1664 met de goederen Elinck (zuidoostelijk van Winterswijk), Samberch, Buesinck, Hincamp en Kreyle onder Winterswijk[80], en 5 februari 1661 met een huis binnen Bredevoort bij de wal (dit leen werd per 4 december 1669 allodiaal bezit in ruil voor de teleenmaking van de Scheperstede onder Bredevoort)[81]. Er zijn dus vrij veel nieuwe beleningen bijgekomen, en kennelijk nam tijdens deze generatie de familie verder in aanzien toe.

70) naar W. A. van Spaen, blz. 5, 2e kolom, met vermelding van kwartieren:

Nehem	*Galen*
Nagel	*Frijdach*
Bergstrate	.....
.....	.....

71) Leenaktenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier Zutphen, blz 472.
72) Bannerheeren en ridderschap van Zutphen, blz. 82.
73) als noot 72.
Zie ook: Stegeman, Winterswijk a.v., blz. 90 (vermelding van grafsteen in de kerk te Winterswijk).
74) als noot 72.
75) De Nederlandsche Heraut, IV blz. 68.
Zie ook: Stegeman, Winterswijk a.v., blz. 227.
76) Leenaktenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier Zutphen, blz. 472.
77) als noot 75.
78) Leenaktenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier Zutphen, blz. 478.
79) als noot 78.
80) Leenaktenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier Zutphen, blz. 481, 500.
81) Leenaktenboeken. idem, blz. 467.

Adriaan van Eerde trouwde met *Amalia Voss van Aplerbeck* (overleden 7 maart 1686 en begraven te Winterswijk: dochter van *Johan* en *Margrief Wolf van Liidinghausen*, tot Fuchtelen)[82]. Zij hadden, blijkens de reeds vermelde beleningen, een zoon *Frederik Johan van Eerde*, die bij de volgende generatie ter sprake komt, Ook waren er twee dochters: *Margarefha Adelheid van Eerde* (in 1709 vrijvrouw tot Leerborg en Kuysenborg, douairière *van Nagel)*, en *Anna Hartlief van Eerde*, beiden vermeld 10 augustus 1709, toen zij afstand deden van hun erfdeel ten gunste van hun broeder met betrekking tot De Scheperstede onder Bredevoort[83]. Overigens komt *Anna Hartlief* ook reeds voor in 1703, toen *Jannes Lebbink* en diens vrouw *Anna van Eerde* het goed Koeninck kochten, dat afgesplitst was van Gerbeldinck (dit laatste goed was van *Anna Hartlief*'s broeder *Frederik Johan)*[84]. Wie deze *Anna van Eerde*, vrouw van *Jannes Lebbinck*, was, is mij niet bekend: ik neig tot de veronderstelling dat zij een bastaarddochter van *Adriaan van Eerde* was.

Adriaan stierf 8 juni 1683, en werd te Winterswijk begraven[85].

Elfde generatie.

Frederik Johan van Eerde, tot De Plekepol en Broekhuisen, geboren omstreeks 1640, nam 21 juli 1684 als erfgenaam van zijn vader vrijwel al diens grafelijk-Zutphense leengoederen over, t.w. de havezathe De Plekenpol c.a., de nieuwe oliemolen bij Winterswijk, het goed Gerbeldinck, en de wind en het maalrecht van Winterswijk, benevens de goederen Elinck, Samberch, Buesinck, Hincamp en Kreyel[86]. Een deel hiervan ging naderhand niet over op zijn zoon, want 2 oktober 1711 deed *Frederik Johan* afstand van de goederen Gerbeldinck (en de daarvan afgesplitste goederen Hoykinck en Glivenhuis e.a.) en De Scheperstede bij Bredevoort (waarvan hij evenwel het afgesplitste goed Het Schaepskot c.a. als bijzonder borgleen te Bredevoort behield)[87]. Dit afstand-doen wijst waarschijnlijk op economische moeilijkheden.

De beleningen gingen in 1713 over op zijn zoon; *Frederik Johan* is dan ook 23 juli 1712 overleden[88] en te Winterswijk begraven.

Frederik Johan van Eerde was getrouwd met *Helleberg*

82) naar W. A. van Spaen, blz. 6, le kolom, met vermelding van kwartieren:

Voss van Applerbeck	***Wulf van Fuchtelen***
Hoewel	*Schungel*
Lage	***Brencke***
Reck	*Pentlinck*
Munckland	*Knobloch*
Luinen	.....
Romberg	.....
Mylendonck	.....

83) Leenaktenboeken a.v., blz. 468.
84) naar W. A. van Spaen, blz. 6.
85) Stegeman, Het oude kerspel Winterswijk, blz. 90.
Ook: naar W. A. van Spaen, blz. 6, le kolom, met vermelding van kwartieren:

Eerde	*Nehem*
Graes	*Galen*
Mom	*Nagel*
Middachten	*Frydach*
Buurse	*Bergstrate*
Asbeck	.....
Eyll	.....
Reede	.....

86) Leenaktenboeken a.v., blz. 500.
87) Leenaktenboeken a.v.; blz. 468, 481, 482.
88) naar W. A. van Spaen, blz. 6, 2e kolom.

Sybilla Antoinette van Gisenberg (dochter van *Johan* en *Anna Maria Raitz van Frentz, tot* Mettinghofen) [89]).

Hoewel wij inmiddels in de 18de eeuw zijn (belaad en derhalve meer genealogische gegevens zouden kunnen verwachten, weten we juist weinig bijzonderheden van deze en de volgende generatie.

Twaalfde generatie.

De leenregisters van het kwartier Zutphen van Gelre en Zutphen (reeds vele malen geciteerd en daarom nu niet meer in de noten aangeduid) zijn voor deze generatie de enige bron gewonden. We weten daardoor slechts, dat *Frederik Johan van Eerde* van de elfde generatie een zoon had: *Adriaan Jan Frans van Eerde*, en verder hebben we alleen de aanduiding van diens leenbezit: De Plekenpol en Broekhuisen, Het Schaepskot c.a. bij Bredevoort, het goed Engerinck aldaar, de goederen Elinck, Samberch, Buesinck, Hincamp en Kreyle onder Winterswijk, en de wind en het maalrecht ter plaatse, welke goederen en rechten hij 1 augustus 1713 als leenvolger en erfgenaam van zijn vader overnam.

Hij was evenwel niet bij machte, zijn bezit bijeen te houden: kennelijk was zijn financiële positie niet rooskleurig. Met name moest hij van De Plekenpol diverse delen verpanden, en in 1718 nam Mathias Walien, een koopman uit Winterswijk, deze havezathe over en werd er mee beleend [90]).

Adriaan Jan Frans had ook nog een zuster: *Adriana Antoinette Theodora van Eerde* [91]), getrouwd met *Johan Werner van Bruggeneij, genaamd Hasenkamp*, heer van Wetmar, en vermeld in 1719, Vermoedelijk was zij ouder dan haar broer: het is eerder denkbaar, dat, toen een meisje geboren werd, dit de voornaam *Adriana* kreeg (om de naamtraditie voort te zetten), dan dat, wanneer een oudere broer de voornaam *Adriaan* had, deze naam nog eens weer gebruikt werd na de geboorte van een meisje.

Daarna verdwijnen de *Van Eerde's* uit de door ons geraadpleegde archivalia. Ook in de kerkelijke registers van Winterswijk komen zij niet voor. Freiherrliches Taschenbuch, jrg. 1921, blz. 195, leert ons echter dat het geslacht werd voortgezet door een andere zoon van *Frederik Johan van Eerde* t.w. *Friedrich Heinrich Melchior* (Freiherr) ***von*** *Eerde*, die in 1740 toegelaten werd tot de Keulse ridderschap, en wiens nakomelingen in Duitsland gevestigd bleven.

Er kan nog een zijtakje geweest zijn. De dochter *Anna van Eerde* van de bij de negende generatie beschreven *Frederik van Eerde* en diens vrouw *Gertlief (Hartlief) van Neheim* was immers gehuwd met *Jurrien van Asbeck*, die vanaf 1636 tot zijn dood in 1645 het huis en goed Ravenhorst bezat [92]). Hun zoon *Joost Hendrik van Asbeck* zag zich wegens een financiële onenigheid met een zekere *Anthony van Eerde* genoodzaakt een gedeelte te verpanden van de havezathe Ravenhorst — o.a. het goed IJckinck onder Winterswijk — aan zijn broer, majoor *Joost van Asbeck*, die hem daarvoor 3000 rijksdaalders betaalde. Majoor *Joost van Asbeck* stierf in 1712 en zijn zoon *Joost Vincent van Asbeck tot den Berge* verkocht toen het goed IJckinck aan een *Martha Laerberg* — weduwe van *Louis (Loef) van Eerde* — en haar tweede man *Lubbert Hesselink*, waarop *Martha* er 23 mei 1713 mee werd beleend [93]). Als we de beide genoemde *Van Eerde's* genealogisch moeten inpassen, dan kunnen we veronderstellen, dat *Anthony van Eerde* een oom was van *Adriaan Jan Frans van Eerde* (een jongere broeder van diens vader), en dat *Louis (Loef) van Eerde* een zoon van deze *Anthony* was. Daarmee was evenwel ook dit neventakje ten einde, want 26 oktober 1733 was er sprake van de erfgenamen van *Martha Laerberg: Jan Schomaker, Jan Roelof Gijsberts* en *Herman Schomaker* [94]); kennelijk waren derhalve uit haar geen telgen der *Van Eerde's* meer gesproten.

De geschiedenis van deze familie en het verhaal daarover gaan daarom als een nachtkaars uit; onze uiteenzettingen en conclusies zijn door ons samengevat in het bij dit artikel opgenomen overzicht.

89) naar W. A. van Spaen, blz. 6, 2e kolom, met vermelding van kwartieren:

Gisenberg	*Frentz*
Romberg	*Illem*
Schall zu Bell	*Baaron*
Harff	*Waldpott.*

90) Stegeman, Het oude kerspel Winterswijk, blz. 90.

91) als noot 88.

92) Deze en de volgende gegevens naar Stegeman. Het oude kerspel Winterswijk, blz. 69, waarbij Stegeman de vergissing begaat, *Anna* ***van Eerde*** de echtgenote te laten zijn van *Jurrien* (George) *van* ***Asbeck*** senior in plaats van diens gelijknamige zoon.

93) Leenaktenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier Zutphen, blz. 490.

94) als noot 93.

KORTE MEDEDELING.

Het wapen van het waterschap „Noordeind- en Geerpolder",

In het gebied van dit waterschap overheerste oudtijds klein grondbezit, in gebruik bij boeren-eigenaren, Het cultuurland was laag gelegen en de schuiten die de landbouw- en veehouderijprodukten naar de stad ter markt brachten, voerden zand- en pootaarde (van de bagger- en mestvaalten der steden) mee op de terugreis, want het land moest telkens worden opgehoogd en verbeterd.

De diepe uitvening die sinds 1530 in zwang was gekomen maakte het moeilijker de bestaansbnonnen in stand te houden want de telkens groter en talrijker wordende veenplassen veroorzaakten grote wateroverlast.

In 1570 ontstond een plotselinge crisis in de waterhuishouding van Rijnland die o.a. aanleiding werd om de Katwijkse uitwatering in studie te nemen. Hoog water in de winter was normaal, maar half april moest het cultuurland weer droog zijn. In genoemd jaar echter stond begin juni het water nog in de woningen der veendorpen, zodat een paar malen per dag gehoosd moest worden. Eten voor het vee ontbrak, de dieren liepen tot de knieën in het water en vertrapten wat er nog over was van de grasmat. Bepoldering was het enige redmiddel.

Vanwege de ingelanden werd een adres gericht tot dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland om een bemalen polder te mogen stichten. Het verzoek werd in de kerk van Ter Aar op zondag 21 mei 1570 afgekondigd. Er kwam geen oppositie en reeds op zaterdag 27 mei d.a.v. werd namens het college vergunning tot de bepoldering gegeven door de commissarissen-hoogheemraden van Rijnland *Jan van der Does* en *Vincent van Lochorst* [1]).

Voor de waterstaatkundige toestand van de streek was dit een uitermate belangrijke gebeurtenis en er was derhalve alle aanleiding om dit in het wapen tot uitdrukking te brengen

1) Zie ook: Fockema Andreae „Uit de geschiedenis van een Rijnlandse Polder", in Leids Jaarboekje 1960.

door gebruik te maken van de wapens der zo bijzonder snel handelende hoogheemraden.

Voor *Van der Does* werd het eerste kwartier van het wapen ingeruimd, dat gevuld werd met de negen ruiten van het stamwapen dier familie: goud op een rood veld. Voor *Lochorst* werd het breed geschulpte Sint Andries kruis genomen: zwart op goud. De onderste helft werd gevuld met een elzenstruik met bladeren en oude zaadproppen: het beeld dat de boom vertoont in de voorzomer. Het is een typische representant van het moerasbos dat grote oppervlakten veen bedekte vóór de mens de wildernis beter in cultuur had gebracht door waterbeheersende maatregelen te treffen. Louter als versiering werd de gebruikelijke kroon op het schild gezet.

De officiële beschrijving van het wapen luidt als volgt:

,,Doorsneden; I. gedeeld: a. in keel negen ,,gouden ruiten, in twee rijen, 5 en 4, elke rij ,,aaneengesloten: b. in goud een groot uitge-,,schulpt schuinkruis van sabel; II. in zilver een ,,uitgerukte elzenstruik van sabel met bladeren ,,van sinopel en opengesprongen zaadproppen ,,van sabel. Het schild gedekt met een gouden ,,kroon van drie bladeren en twee parels."

MR. G. A. BONTEKOE.

BOEKBESPREKING.

Nederlands Patriciaat. Genealogieën van vooraanstaande geslachten. 57e jaargang, 1971. Uitgave van het Centraal Bureau voor Genealogie, Nassaulaan 18 te s-Gravenhage.

Van de 18 genealogieën, die deze 57ste jaargang van het ,,Blauwe Boekje" inhoudt, handelen er juist de helft over families, die reeds eerder in deze reeks zijn gepubliceerd.

De jaargang opent met de genealogie *Ament*, een uit de Rijnpalts via Oost-Friesland naar Nederland en Nederlands-Indië gekomen familie.

Blaauw, uit Westfalen afkomstig; op pag. 41 zal bedoeld zijn hoogheemraadschap i.p.v. waterschap Rijnland.

Boutmy, waarvan het voornemen tot publicatie reeds in jrg. 3 geuit was; een interessant 'geslacht van componisten, uit België afkomstig. Ook de opname van *Van Cattenburch* was reeds in jrg. 3 beloofd; van het feit, dat reeds een genealogie verscheen in Vorsterman van Oyens Stam- en Wapenboek wordt geen melding gemaakt. Waarom de namen Copes *van Cattenburch* en *Van Spijk van Catfenburch* in de tekst wel dikgedrukt (als zijnde dubbele geslachtsnamen) maar niet in de kop vermeld staan, is mij niet duidelijk. Volgens Dr. G. J. Dozy, De familie Dozy ('s-Gravenhage 1911), blz. **43,** en De Ned. Leeuw 1896, kol. 25, heette de op pag. 87 genoemde *Jeanne des Tombe: de 1 Tombe* en was haar echtgenoot ook nog gedeputeerde ter dagvaart.

Gratama, reeds opgenomen in de jaargangen 5 en 27; vermeld wordt dat de namen *Freseman Gratama, Oldenhuis Gratama* en *Willinge Gratama* geen dubbele geslachtsnamen zijn, maar het eerste deel ervan toenamen zijn volgens Fries gebruik: dit is voor een deel der vorige eeuw misschien nog wel vol te houden, maar aangezien het Burgerlijk Wetboek

alleen voornamen en geslachtsnamen kent, moet men toch later concluderen, dat het hier de laatste voornamen van betrokkenen betreft.

(Specht) Grijp: vermeld had dienen te worden, dat de gegevens betreffende niet aangesloten takken, die zonder twijfel tot hetzelfde (geslacht behoren, in De Ned. Leeuw 1969, kol. 85 — 88 en 275, 276 verantwoord zijn; (blijkens Heimatblätter für die Grafsohaft Bentheim, jrg. 1913, no. 14, pag 212 voerde de familie in Nordhorn reeds een wapen met een griffioen (grijp), terwijl de niet meer bekende kleuren thans als goud op rood zijn vastgesteld, om distantie te verkrijgen met de Groningse, Friese en Hollandse geslachten *Grijp*, die de griffioen goud op blauw voerden. Zoals gebruikelijk is, had bij *Jean -B.-L.-M.-E.* Graaf *de Colbert - Turgis* (pag. 155) vermeld kunnen worden, dat hij stamt uit de Markiezen *de Colbert du Cannef.*

Van der Hoeven is een heruitgave van de genealogie van het geslacht van die naam uit Capelle (N.-B.) in jaargang 14; de stamreeks is aanzienlijk aangevuld, zodat vast is komen te staan, dat de familie uit Besoyen komt. Een tweede tak is toegevoegd.

((Du Ry) van Beest) Holle is ook een heropname en wel van de genealogie, gepubliceerd in jaargang 7. Alhoewel men zich op het standpunt kan stellen, dat de namen precies zoals deze in de geboorteakte luiden, dienen te worden opgenomen, zullen kennelijke vergissingen van ambtenaren van de Burgerlijke Stand verbeterd dienen te worden. Indien de akten derhalve in strijd met de spellingregels voor de Nederlandse taal *D u Ry* of *D u Rij* schrijven, is het in strijd met zo'n regel om de D te handhaven, indien voor- e n geslachtsnamen vermeld worden [1]).

Ook *Holleman* is een heropname van jaargang 7: de hier gegeven genealogie is bijna geheel bewerkt naar F. A. Holleman, Stamboek Holleman, bijdrage tot de kennis van ons geslacht ± 1490 — heden (1969), behalve de gegevens betreffende generatie II; een aantal in dit werk ontbrekende gegevens zijn echter aangevuld; van de uit de oudere generaties spruitende takken is echter geen melding gemaakt. Door de veelheid van gegevens, geboden door bovengenoemd stamboek is een genealogie ontstaan, die meer details en daardoor een beter beeld van het geslacht geeft, dan wij gewend zijn bij andere publicaties in Nederland's Patriciaat, die vaak zonder veel ,,fantasie" worden geredigeerd. In de wapenafbeelding had het paard gearceerd behoren te worden. De op pag. 197 genoemde *Pieter J. Bisdom* is geen garde d'honneur in Franse dienst geweest, maar lid van een stedelijke erewacht te Eindhoven voor Koning Lodewijk Napoleon (Stamboek, pag. 234).

(Silvergieter) Hoogstad, een Vlaardings geslacht:

(Van Hellenberg) Hubar, een Rooms Katholiek geslacht uit St.-Truiden, sinds het begin der 19de eeuw in Nederland gevestigd.

(De Laat) de Kanter, een heropname van de publicaties in de jaargangen 4 en 30; een verantwoording van het wapen ontbreekt. Op pag. 272 worden erkende (, niet gewettigde) kinderen in de genealogie opgevoerd: de juridische positie van deze kinderen is toch een geheel andere, dan van de wettige (of eventueel gewettigde) kinderen; ook uit theoretisch genea-

1) Dit standpunt is o.i. onjuist. Sedert de invoering van de Burgerlijke Stand luiden de namen zoals zij in de geboorte-akte staan vermeld. Meent men, dat deze namen niet juist zijn, dan kan men zich tot de rechter wenden met een verzoek tot rectificatie. *Redactie.*

logisch oogpunt behoren zij niet tot hetzelfde geslacht als hun vader, maar zijn zelf stamvader van een nieuw geslacht: als zodanig behoren zij in noten of aan het einde van de genealogie apart vermeld te worden. In publicaties betreffende adel wordt toch ook geen twijfel geuit over een dergelijk standpunt. [2]). Waarom is eredame Huisorde van Oranje (pag. *278)* niet met hoofdletters achter de naam aangegeven, zoals bij de andere Nederlandse onderscheidingen geschiedt ?

Van Krimpen, een aan het eind van de 19de eeuw opgekomen geslacht uit Ouderkerk aan de (lees: den) IJssel.

(Van Driet) Krot is een heropname van jaargang 33;

Loeff (geslacht uit Oudheusden) een heropname van jaargang 28;

Minderop van jaargang 15, waarbij de stamreeks één generatie is opgevoerd.

(Dometa) Nieuwenhuis (Nyegaard) is een rijk geïllustreerde heropname van de jaargangen 1 en 11, waarvan de stamreeks één generatie is ingekort, zonder dat 'hiervoor een reden gegeven wordt; waarom op 'pag. 350 een buitenlandse onderscheiding (M. B. E.) vermeld wordt, en elders nergens, wondt niet verantwoord. Door de mobiliteit van de huidige état présent en het feit dat vele thans nog levende leden der opgenomen geslachten elders genaturaliseerd of met buitenlanders getrouwd zijn, geeft het vermelden van slechts Nederlandse onderscheidingen geen juist beeld meer. Ook aan Nederlanders verleende buitenlandse onderscheidingen geven soms een betere karakteristiek. De redactie zou dit resultaat in weinig plaatsruimte kunnen bereiken door een eenvoudig letter- en cijfersysteem, zoals vroeger in de Staatsalmanak 'gebruikt wend.

Van Warmeto tenslotte, een uit Oldenzaal afkomstig geslacht sluit de rij der 'opgenomen genealogieën.

Het deeltje wordt besloten met enkele errata en adenda op eerder gepubliceerde genealogieën, een „register" (lees: index) op alle opgenomen geslachtsnamen en een „naamregister" (lees: naamindex) van de geslachten, opgenomen in de jaargangen 1 tot en met 57.

Wat het eerste betreft valt op, dat verbuigbare namen niet altijd op de nominativus masculini zijn opgenomen: *Ashovrkova* i.p.v. *Ashowrkof, Gornitzka* i.p.v. *Gornitzki, Doktoroviczka* i.p.v. *Doktorovicz, Kielbinska* i.p.v. *Kietbinski,* welke beide laatste namen wel als zodanig op pag. 168 en 334 voorkomen.

Wat betreft het „naamregister van de geslachten opgenomen in de jaargangen 1 t/m 57" het volgende: men mag veronderstellen, dat hier met geslacht bedoeld wordt, de afstammelingen, die in mannelijke lijn van één voorvader afstammen; er valt dan op, dat *Advocaat* dubbel vermeld is, terwijl het hier om één geslacht in bovengenoemde zin handelt; *Cotenbrander* zijn twee geslachten, beide uit Varsseveld afkomstig (zie jaargang 43, pag. 93); *Cooten* is onvermeld gebleven, terwijl het hier een ander geslacht betreft dan Koolen (zie jaargang 26; pag. 159 en jaargang 36; 36 kan dan bij *Koolen* vervallen); *Doeff is* slechts éénmaal vermeld, terwijl het twee geslachten uit Oudshoorn, resp. Hazerswoude (jaargang 41, pag. 90) betreft; *Van Dries,* lees *Van Driest; Dyckmeester, lees Dijckmeester; Van Griethuysen,* lees *Van Griethuijsen; Hassetey,* lees *Hasseleij; Van Heet* uit Hedel (jaargang 26, pag. 99) is weggevallen: *Immink* zijn twee geslachten, beide uit Gendringen (zie jaargang 29, pag 171); het wekt de indruk alsof *De Jong van Rodenburgh* en *Van Zijll de Jong* twee geslachten zijn (er had verwezen dienen te worden); *Knottnerus* zijn twee families, de één uit Eger, de ander (jaargang 37, pag. 1 11) uit Bellingwolde afkomstig; *Van Lutterveld* en *Van Luttervelt is* één famibie; *Van Reede* zijn twee geslachten, waarvan van beide de stamvader in Semarang is geboren (vgl. jaargang 22, pag. 264); *Van Rossem* en *Van Rossum [* Asch] zijn één familie (bij *Vermeulen* had volstaan kunnen worden met verwijzing naar *Van Rossem (Rossum);* bij *Saint Martin* was het voor de gebruiker aangenaam geweest, indien naar pag. 171 was verwezen: *Scheltema* zijn twee geslachten, beide uit Harlingen afkomstig (vgl. jaargang 27, pag. 278); *Stuyterman* zijn twee geslachten, uit Dokkum resp. Leeuwarden afkomstig (vgl. jaargang 13, pag. 364); bij *Sprenger* is jaargang 6 vergeten; *Tengbergen* zijn twee geslachten uit resp. Silvolde en Doetinchem afkomstig (vgl. jaargang 22, pag. 3716); *Van Tets* komt vóór *Tetterode; Des Tombes,* lees *Des Tombe; Van Beeck Votlenhoven* komt vóór *(Snellen) van Vottenhoven:* bij *Van Zwijndregt* had volstaan kunnen worden met een verwijzing naar *(Montauban) van Swijndregt.*

Waarom worden *Ter Petkwijk* en *Toe Water* onder de T opgenomen, *Ten Bosch* en *Le Poote* onder de B en de P? Ook zie ik geen systeem in het vermelden van dubbele geslachtsnamen in deze index: ik dacht, dat het overzichtelijker was, 'daze alleen te vermelden, als óf de laden der laatste generaties allen zo heten, óf als onderscheiding met andere opgenomen families, die dezelfde stamnaam voeren.

Ten slotte nog enige opmerkingen van algemene aard. Voor het eerst worden de woonplaatsen der nog levende personen achter aan de regel cursief tussen schuine of rechte (het onderscheid is mij niet duidelijk gewonden) vierkante haken gegeven; gezien het feit, dat men tegenwoordig gemiddeld misschien hoogstens 10 jaar op één plaats zal wonen, is het gemak, dat deze wijze van presentatie heeft, na 5 jaar ongeveer nihil; het zou meer aanbeveling verdienen de cursieve letter voor de eigennamen te gebruiken.

---

2) Het zou inderdaad toe te juichen zijn, indien de redactie van Nederland's Patriciaat wederom deze normen zou hanteren, welke terecht in de oudere jaargangen van het blauwe boekje en in alle overige serieuze genealogische handboeken plachten en plegen te worden toegepast. De redactie' is in dit opzicht ook niet consequent: men vergelijke b.v. in Ned. Patriciaat jrg. 1969 de genealogie Van *Blommestein* met de inleiding *van* de genealogie ***Merens.***
Ook bij de aangehuwden wordt sedert enige jaren niet meer vermeld als het om natuurlijke i.p.v. wettige kinderen gaat. Bovendien valt op, dat sedert enige jaren in geen enkele in het voormalig Nederlands-Indië gevestigde en in Nederl. Patriciaat opgenomen familie nog buiten huwelijk gewettigde kinderen vermeld worden, hoewel zulks in de praktijk zeer vaak placht voor te komen. Wij vermoeden dan ook, dat onder de talloze in Nederl. Indië geboren en slechts als erkend vermelde kinderen er vele bij besluit van de Gouverneur-Generaal zijn gewettigd. Ook de tot voor kort bestaande verhindering, om in overspel verwekte kinderen te wettigen of zelfs maar te erkennen, is kennelijk niet bekend aan de redactie van Nederland's Patriciaat; zonder blikken of blozen worden o.m. in jaargang 1965, blz. 356, en in jaargang 1968, blz. 174, kinderen als wettig vermeld, die staande een vorig huwelijk van hun aldaar opgegeven vaders zijn geboren, die door deze vaders dus niet kunnen zijn erkend of gewettigd en die het voeren van een gelijke geslachtsnaam mitsdien slechts kunnen danken aan een naamsverandering bij Koninklijk Besluit. In het laatste geval (jrg. 1968, blz. 174) lijkt ons bovendien zeer aannemelijk, dat de betrokkene is geboren uit een eerder huwelijk van haar moeder en dat derhalve Nederland's Patriciaat ten onrechte tot haar verwekking in overspel doet concluderen. *Redactie.*

Het schrijven van van geografische eigennamen afgeleide adjectiva zonder hoofdletter berust op geen enkel officiëel spellingvoorschrift.

„Laatst" zonder lidwoord heeft in het Nederlands de betekenis van onlangs: indien 'geschreven wordt „predikant laatst te Amsterdam" zal bedoeld zijn „predikant het laatst" of eventueel „laatstelijk te Amsterdam".

Voor de spelling van gemeenten in Nederland lijkt het mij gewenst die van de Staatsalmanak aan te houden: dus Nieuwer-Amstel (niet: Nieuweramstel, pag. 153), Ouderkerk aan den IJssel (niet: de IJssel, pag. 286). Dat er gestreefd wordt wat meer bij de personen te vermelden, dan slechts, hun hoofdberoep, juich ik toe; maar dat iemand 'eigenaar is van een fabriek (pag. 211) of een theeonderneming (pag. 189) valt in de vermogenssfeer en het vermelden van „auteur van historische en/of genealogische werken" (pag.161, 205) moet mijns inziens uitgaan boven het samenstellen van een familieboek, maar er op wijzen, dat betrokkene hier zijn dagtaak in vond: laatstgenoemden kunnen in de genealogie vermeld worden als „samensteller van het familieboek" of iets dergelijks.

Dat de artikelen niet meer met monogrammen ondertekend zijn, maar dat de inzenders in de inleiding voluit vermeld worden, is nauwelijks een 'verbetering te noemen. Ik zou er de voorkeur aan geven, indien de inzenders de artikelen voluit ondertekenden, zodat hieruit duidelijker hun verantwoordelijkheid ervoor tot uitdrukking komt.

Bovenstaande kritiek doet niet af aan mijn waardering voor de nauwkeurigheid, waarmee de redactie haar werk heeft verricht. Zoals gewoonlijk is ook het uitwendige van deze uitgave keurig verzorgd.

Mr. O. Schutte.

Die Gothaischen Taschenbiicher, Hofkalender und Almanach, door Thomas Freiherr v. Fritsch, C.A. Starke Verlag, Limburg/Lahn, 1968.

De in de titel van dit werk genoemde uitgaven zal ik bij geen enkele lezer behoeven te introduceren. Met zijn vijf series zal het het omvangrijkste genealogische jaarboek zijn dat ooit tot stand gekomen is. Tot en met 1942 (1944) zijn er niet minder dan 7385 geslachten in behandeld: in de Almanach de Gotha (Hofkalender) 456, in het Gräfliches Taschenbuch 1090, in het Freiherrliches 2418, in het (Ur-) Adeliches 728 en in het (Brief-) Adeliches 3143 geslachten ('zie pag. 186). Alleen de Almanach de Gotha heeft tot 1944 bestaan; van de overige Taschenbücher heeft reeds in 1942 de laatste jaargang het licht gezien. Het is een goede gedachte van het Deutsches Adelsarchiv geweest een bibliografie van de uitgave te doen samenstellen. Voor de in het Duitse taalgebied belangstellende genealoog vormt dit werk een handleiding, waardoor hij bij zijn genealogisch onderzoek ondanks alle redactionele verscheidenheid, die in de loop der tijd is opgetreden en die het gehele wenk tot een vrij gecompliceerd geheel heeft doen uitgroeien, het meest betrouwbare resultaat kan verkrijgen.

Met een voorwoord en een aantal korte hoofdstukken opent het boek. Er wordt aandacht gewijd aan de uitgevers, sedert 1785 Justus Perthes en zijn nageslacht, de ontwikkeling van de Almanach de Gotha en de Hofkalender sedert het begin (1764), de 'gegevens, die er naast het genealogisch materiaal in gepubliceerd zijn, de illustraties, de prijzen enz.. Ook de

redacties worden vermeld; onder de „Weitere Mitarbeiter grösserer Bedeutung" wordt D. G. van Epen, Herausgeber des Jaarboek 'voor den Nederlandschen Adel, 1903, genoemd.

Tot 1815 waren Almanach en Hofkalender (ook in Venetië verscheen 1788-1797 een Italiaanse uitgave) almanakken, zoals er talloze in de 18de eeuw verschenen zijn. Langzamerhand is het accent meer verschoven naar het genealogische en statistische gedeelte en zijn andere bijdragen weggelaten.

Na 1815 komt de splitsing tussen de verschillende vorstengeslachten tot stand, die ten slotte (1877) in drie afdelingen resulteerde: 1. regerende huizen 2, de „standesherrliche" Duitse vorstelijke en grafelijke huizen 3. de overige Duitse en buitenlandse vorstengeslachten.

Het Taschenbuch der gräfliahen Häuser is het eerst op de Hofkalender gevolgd (1825), waarin oorspronkelijk ook de standesherrliche gravengeslachten zijn opgenomen (tot 184 1). In 1848 volgde het Taschenbuch der freiherrlichen Häuser. In het hoofdstuk, aan deze Taschenbücher gewijd, wordt aandacht geschonken aan het verschil der titels Freiherr en Baron en in hoeverre geslachten, die unbeanstandet de freiherrentitel voeren, zijn opgenomen. Men krijgt een indruk hoeveel werk verzet is vóór deze delen hun 'definitieve vorm vonden, reden, waarom het „Uradeliches" Taschenbuch eerst in 1900 en het Briefadeliches Taschenbuch eerst in 1907 verscheen. Over eerdere uitgaven betreffende ongetitelde adel handelt een apart hoofdstuk, evenals, over het begrip Uradel. Deze beide uitgaven geven slechts geslachten binnen het Duitse Rijk; vandaar, dat een apart hoofdstuk gewijd is aan Oostenrijk, waar het Genealogisches Taschenbuch der Adeligen Häuser Oesterreichs (1905—1912/13) en het Wiener Genealogisches Taschenbuch (1926-1937) besproken worden. In het hoofdstuk over Uradel vindt men de problemen aangestipt rondom het al of niet behoren tot de Uradel door opstijgen in de adelstand van geslachten, waaronder stadspatriciaat (Vgl. in dit verband Genealogisches Handbuch des Adels, Adelige Häuser B Band IX, betreffende Bern).

Verder worden de problemen betreffende de tegenstelling burgerlijk recht — Hausgesetze en de opvolgingsgerechtigdheid van verschillende takken van één familie uiteengezet, waar de redactie zo veel mogelijk haar eigen, objectieve standpunt heeft laten prevaleren.

In het tweede gedeelte worden de Almanach de Gotha, de Gothaische Taschenbiicher en de hierop aansluitende uitgaven bibliografisch behandeld, gevolgd door andere uitgaven betreffende de Duitse en Oostenrijkse adel; van beide wordt een lijst van erin gepubliceerde geslachten gegeven (die van de Gothaische Taschenbücher als herdruk van het Gesammtverzeichnis van 1942). Ben derde afdeling handelt over de Andere europäische Adelskalender.

Wat Nederland betreft valt het volgende op:

Annuaire généalogique des Pays-Bas is in twee jaargangen 1 (1874) en 11 (1875) uitgekomen in 1874 en 1876;

bij Jaarboek van den Nederlandschen Adel zijn de wel verschenen fragmenten van jaargang VII onvermeld gebleven, terwijl van de redactie deel uitmaakten A. A. Vorsterman van Oyen, J. C. van der Muelen, G. J. Honig (I—II) en Joh. D. G. van Epen (III—VII), niet D. C. van Epen:

Adelsarchief is in 4 delen uitgekomen, niet 5.

bij Nederland's Adelsboek is de vermelding van de jaar-

gangen „1940—1953 Mit Stammreihen" uitgevallen, terwijl tevens vermeld had dienen te worden dat van de jaargangen 1912-1918, 1919-1927 en 1928-1939 lexicographische resp. lexicografische „registers" verschenen zijn in 1933, 1938 en 1951 en sinds 1954 per jaargang in de jaargangen;

het Jaarboekje van den Friesohen (i.p.v. Friesschen) Adel is uitgegeven bij A Meijer (i.p.v. Mejer) te Leeuwarden.

Toegevoegd had kunnen worden: Annuaire de la Noblesse et des familles patriciennes des Pays-Bas, le Année (1871) Rotterdam, J. van Baalen & fils/ La Haye, C. van Doorn & fils, waarvan mij alleen deze jaargang bekend is.

Over Groot-Brittannië zijn in deze lijst geen gegevens vermeld;

bij Italië had nog vermeld kunnen worden: L'araldo, almanacco nobiliare del Napoletano, waarvan anno VII te Napoli — Roma — Palermo bij Enrico Detken in 1884 verscheen.

bij Rusland: Annuaire de la noblesse de Russie, 1889-1900, 3 delen, uitgegeven te Saint-Pétersbourg.

Voor de historicus en de genealogische onderzoeker met bredere belangstelling is het onderhavige werk een welkome handleiding voor het opzoeken en beoordelen van het in de Taschenbücher gegeven genealogische materiaal.

Het 424 bladzijden tellende boek is voor de prijs DM. 44,- verkrijgbaar.

MR. O. SCHUTTE.

VRAGEN EN ANTWOORDEN+

Asjes (wapen) (LVII 276/277, 313-317: LXV 104/105). In 1948 heeft Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins in dit maandblad medegedeeld, dat twee gebroeders *Asjes* het wapen *Asjes*, zoals opgegeven door H. Kits Nieuwenkamp F.W.U., in „Nederlandsche Familiewapens", deel II, blz. 28, geenszins als het hunne erkennen en hebben verklaard dit wapen nimmer te zullen voeren. Dit bericht eindigde met de vraag: „Is van deze familie *Asjes* een wapen bekend, dat met deugdelijke bewijzen kan worden gestaafd ?". Op deze vraag is geen antwoord binnengekomen. Daarom mag worden aangenomen, dat oudtijds geen der leden van deze Drentse familie een wapen heeft gevoerd.

Op de onwaarachtigheid van het zogenaamde wapen *Asjes* uit 1746 en 1750 en tegen het feit, dat een aantal leden van de familie na de ontmaskering in 1939 het geïncrimineerde wapen zijn blijven voeren, hebben ondergetekende, thans luitenant-kolonel-vlieger der Koninklijke Luchtmacht b.d., en zijn broeder *L. J. P. Asjes*, eertijds als officier der Gouvernements Marine gedetacheerd bij de Koninklijke Marine, thans gepensioneerd koopvaardij-kapitein der Grote Vaart, gemeend te moeten reageren door in 1947 een wapen aan te nemen, met de bedoeling, dat alle afstammelingen in de mannelijke lijn van hun vader *H.* C. *Asjes* (geboren Hippolytushoef 11 februari 1885) dit desgewenst kunnen voeren.

De beschrijving van dat wapen luidt: In blauw met daarop 3 horizontaal geplaatste gouden assen met wielnaven, de een boven de ander; helm met goud-blauwe wrong; [helmteken: een schuingeplaatst gouden anker gehouden door een vliegende zwarte adelaar met rode potsen en snavel: dekkleden goud en blauw.

Dit wapen is ontworpen met medewerking van de Heer G. Halwasse, corresponderend lid van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde. Het wapen is „sprekend": de wapenfiguren zijn gekoeen in phonetisch verband met de naam. Aan de keuze van het helmteken ligt het beroep ten grondslag van de tegenwoordige mannelijke leden van deze tak van de familie, die beide tot de gewapende macht hebben behoord; bij de vliegende adelaar denke men aan de luchtmacht, bij het anker aan de marine. Ook de andere takken van het geslacht *Asjes* kunnen dit wapen voeren; leden van die takken hebben o.a. ook bij de gewapende macht gediend.

Het wapen is weliswaar nieuw, maar aangenomen op dezelfde gronden waarop men dat in vroeger eeuwen onder andere placht te doen: phonetische samenhang van de wapenfiguur met de familienaam en een toespeling op het beroep.

Tilburg. H. C. ASJES.

van der Burch (LXXXVII 203, 227, 307) Mr. *Willem van der Burch* (generatie IV, 4), tr. Delft 9 febr. 1683 *Margaretha van Lier*, gsd. Amsterdam (N.K.) 15 maart 1637, begr. aldaar (N.K.) 24 sept. 1703, dr. van *Jan* en *Margaretha Niquet*. *Zij* was weduwe van 1° *Hendrick de Wilhem* en van 2° *Daniël van Delft*.

Aerdenhout. JHR. MR. C. C. VAN VALKENBURG.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Bij het afscheid van Mejuffrouw Tha. J. van Alff als bibliothecaresse. — Aan het Bestuur en Leden van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, door Th. J. van Alff. — Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op 28 november 1970 in Pulchri Studio te 's-Gravenhage. — De geschiedenis van het Overijssels-Gelderse geslacht Van Eerde, door Ds. J. W. Schaap. — Korte mededeling: Het wapen van het waterschap „Noordeind- en Geerpolder". — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand b 1 ad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, Wassenaar.

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 30,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, ***Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 2 **LXXXVIIIe Jaargang** **februari 1971**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Jhr. A. P. C. van Karnebeek, sedert 1948 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
D. BAARS, *Arve 108, Emmen (Dr.).*	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
Ir. G. L. HONDIUS, *Prof. P. S. Gerbrandyweg 1, 's-Gravenhage-2015.*	Jhr. H. A. VAN FOREEST, *'s-Gravenhage.*
Mejuffrouw D. E. DE JONG, *Hendrinaland 186,* 's-Gravenhage-2020.	Mejuffrouw E. CRANS, Wassenaar.
Mevrouw E. DE JONG geb. CRANS, *Hendrinaland 186, 's-Gravenhage-2020.*	Mejuffrouw E. CRANS, *Wassenaar.*
K. J. A. KARLAI KOHL, *Joh. Verhubtstraat 13 hs., Amsterdam-1007.*	Mr. R. J. Chr. HOUBEN, *Amsterdam.*
Dr. W. R. WYBRANDS MARCUSSEN, *Rooseveltlaan 191, Amsterdam-1010.*	Mr. L. J. RIETEMA, *Epe.*
F. J. VAN ROOIJEN, *Van Zegwaardstraat 3.18, Voorburg-2114.*	J. H. C. VOORHOEVE, 's-Gravenhage.
H. W. R. DE WAAL, 21 - *c Via della Campora, Firenxe 50124 (Italië).*	W. WIJNAENDTS VAN RESANDT, *'s-Gravenhage.*
R. G. F. WAGENER, *Nassau Ouwerkerkstraat 6, 's-Gravenhage-2018.*	Mr. R. J. Chr. HOUBEN, *Amsterdam.*

Adreswijzigingen:

Mr. H. DANIëLS,	's-Gravenhage-2018, *Flatgebouw Boschxicht, Benoordenhoutseweg 24-39.*
A. J. H. VAN ETTE,	Rotterdam-3012, *Wilgenplaslaan 324.*
C, J. GEERVLIET,	Voorburg-2114, *Broekslootkade 48.*
E. F. G. GELDERMAN,	Utrecht-2501, *Emmalaan 23.*
Jhr. Mr. M. N. VAN LOON,	Amsterdam-1002, *Keizersgracht 672.*
Mr. W. VAN DEN OUWELANT,	Zwolle, *Ter Pelkwijkpark Y b.*
Mr. J. H. ROMBACH,	Alkmaar, *Kennemerpark* **14.**
Drs. W. N. VAN DE STADT,	Bilthoven-2660, *Soestdijkseweg 392.*

Het Genootschap is in r u i l getreden met:

Heemkundige Kring „Oost-Oudburg", adres: p.a. Valkenstraat **13, 9110** Sint-Amandsberg (België);

Verein für Familien- und Wappenkunde in Württemberg und Baden, adres: Konrad-Adenauer-Strasse 8, 7 Stuttgart 1 (W.-Duitsland).

Het Bestuur deelt mede, dat als opvolger van Mejuffrouw Th. J. van Alff met ingang van 1 april 1971 de Heer E. J. C. Boutmy als bibliothecaris van het Genootschap is aangesteld.

Stamreeks Van Dongen-Spranger,

door MR. **DR.** J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.

§1. Inleiding+

Tot de talrijke naamgenoten ***Van Dongen*** behoorde ***Maarten Woutersz. van Dongen,*** schepen-heemraad (1697-1722) van Emmichoven en Waardhuizen. Reeds eerder genoot hij genealogische belangstelling; zijn gezin met nageslacht in vrouwelijke

lijn vindt men bij Maris „Een Honderdtal Nederlandsche Families" (uitgave 1946), en laatstelijk schonk Mr. F. A. Holleman „Stamboek Holleman" (N.V. W. J. Thieme en Co., Zutphen 1969) ruimschoots aandacht aan de dochter *Wouterke*, gehuwd 1° (ondertrouwd Almkerk 25 september 1712) met *Gerrit Willems ('c) Hooft*, en 2° Almkerk 3 augustus 1721 met *Rochus Zegersz. Holleman*. Mr. Holleman schreef zelfs in een afzonderlijk overzicht een schets van de naamsovergang *Wouter* in zijn familie (t.a.p. tabel ar, 11 bij bladzijde 230). Nader zal nu blijken, dat hieraan een eeuwenoude traditie van de naam *Wouter* in het voorgeslacht van *Maarten Woutersz. van Dongen* voorafging; tevens kwam de naam zijner vrouw, *Geertrui Rimigius*, te voorschijn.

Pogingen tot opvoering van de stamreeks, tot dusverre ondernomen van verschillende zijden, mislukten, maar tenslotte ontpopte een vrij primitieve veronderstelling zich tot een deugdelijk houvast, namelijk dat de toenaam *Van Dongen* aanvankelijk niet anders beduidde dan de geboorteplaats van onze *Maarten Woufersz.!* Langs deze weg konden wij de stamreeks tot in de 'middeleeuwen volgen.

De pastoor van Dongen boekte op 4 november 1650 de doop van *Mertinus* filius *Walteri Janssen et Dignae Ariens*. Deze *Wouter Jansen* bewoonde met zijn kinderrijk gezin een stede in Den Ham te Dongen, strekkende zuidwaarts met de Hamstraat tot het „riool" toe, welke stade van oudsher van vader op zoon vererfd was, hoewel de familie soms 'buiten Dongen verbleef. De voorouders van *Maarten* kwamen uitsluitend onder patronimioa voor, totdat bij een akte van 25 november 1567 compareerden *Wouter Tijs Wouter Tijs Wouters (!!)* met zijn nog minderjarige baoeders en zusters en de vader, hier genaamd: *Mathijs Woufers Sprangers*. Hoewel ook de broers van deze *Mathijs* zich *Sprangers* noemden, vonden wij deze naam in de jongere generaties nergens meer; wel naamgenoten, die mogelijk uit andere 'takken stamden. De reeks *Wouter-Tijs-Wouter-Tijs- Wouter* in voormelde akte van 15.67 reikt tot en met de oudst gevonden stamvader 1 *Wouter Mathijs Spranger (die Sprengher)*, schepen van Dongen 1443, 1455, wiens gaaf zegel in groene was een zespuntige ster vertoont (inv. Drossaers, archief Nassausche Domeinraad, regest nr. 1709, inv. nr. 562; A.R.A. 's-Gravenhage). Het oud-archief van Dongen loopt niet verder terug dan het jaar 1525, dat van het aangrenzend Oosterhout echter tot 1442 (R.A. 's-Hertogenbosch). Hier waren de beide echtgenoten van 1 *Wouter* gegoed, naar ons uit een steekproef bleek, en deze relatie heeft zelfs geleid bot vestiging te Oosterhout van de zoon 11 *Mathijs Woufers, die* in 1478 huis met erf kocht aan de Herenstraat in de Middelwijk van beroep wagenmaker: in 1580 werd dit huis, staande op naam van IV *Mathijs Wouters*, kleermaker, getaxeerd op 60 pond. In deze omgeving lag de zakenbuurt van Oosterhout, volgens het kohier van 1580: huizen van *Gysbert Henricx*, kleermaker, *Jan Cornelisz*, scholenmaker, *Coenraad Jansz*, wever, *Adrhen Goderts*, wever, *Jan Jansz*, potmaker, en *Goris Jansz*, smit. Onze V *Wouter Mathijs* (d.i. de *Wouter Tijs Wouter Tijs Woufers* in de akte van 1567) betrok weer de stede in Den Ham te Dongen, alwaar hij circa 1625 overleed; vermoedelijk heeft hij het kleermakersbedrijf voortgezet en werd dit na zijn dood gelikwideerd toen VI *Jan Wouter Mathijs* uitverkoop hield van „cleeren". *Jan*, die de stede in Den Ham erfde, zat zelf al op een eigen stade aan de Kerkstraat te Dongen, verkocht deze in 1628 om zich blijvend in Gilse-Meulenschot te vestigen. De volgende generatie, VII *Wouter Jan Wouter Mathijsse*, troffen we in 1647 weer aan op de voorvaderlijke stede in de Hamstraat, en daar zag in 1650 onze

VIII *Maarten* het eerste levenslicht. Uiteraard hebben in de loop der tijden vóór- en tegenspoed elkaar afgewisseld, waarvan de akten van obligaties een belangwekkende waardemeter opleveren. De weduwe van 1 *Wouter* werd bij de hoofdelijke omslag in 1472 in de hoogste klasse aangeslagen. In de jaren 1477-1516 zette 11 *Mathijs veel* geld in rentebrieven uit. Maar IV *Mathijs* en zijn broers moesten omstreeks 1555 zelfs hun toekomstig moederlijk erfdeel verpanden. Later in die eeuw kwam weer een periode van talrijke beleggingen en tenslotte zij vermeld, dat VII *Wouter* in 1672 onnoerend goed naliet ter waarde van ongeveer 3,600 „groot geld", voor ongeveer de helft (bezwaard met obligaties. Bij het oorlogsgeweld hadden op 22 september 1596 „te huyse van *Jan Wouter Tissen* (broer van IV *Matheus*) de soldaten van Breda aldaar soe leelijcken gehandelt, dat hy daer aff gestorven is en hebben aldaer gestoelen tsamen gerekend 9 R. gld" (Gem. Archief Dongen nr. 1702).

De familie heeft verscheidene plaatselijke regenten opgeleverd. Wij noteren uit de stamreeks — waartoe dit opstel beperkt bleef — en de allernaaste verwanten, na 1 *Wouter*, schepen van Dongen circa 1450, nog *Wouter Thielman Wouter Theeus* (zoon van 1 8), schepen van Oosterhout 1535 en van de abdis van Thorn in het Oude Hof te Gilse; *Mathijs Antonisz* (ex 111 3), schepen van Dongen 1564; *Jan Jan Wouters* (ex 111 4) schepen van Oosterhout 1571; *Wouter Cornelis Woufers (ex* 111 2), schepen van Dongen 1600: *Wouter Antonis* (ex IV 6), schepen van Dongen 1604. Bij de voordrachten voor het schepenambt in de 17de eeuw (Archief Nassausche Domeinraad, inv. Hingman) werd niet alleen eventuele bekwaamheid aangegeven, maar ook gerapporteend of de candidaten de gereformeerde dan wel de roomse religie aanhingen; bij de nominatie genoten de eerstgenoemden de voorkeur. De alom in Europa #heersende leer van verbondenheid van kerk en staat wend door de prinsen van Oranje, die heer waren van Dongen en Gilse (baroaie van Breda) ook ter plaatse soepel toegepast. *Anthonis Jan Woufers* (VI 1) , hoewel „paeps", kwam in 1662 op het schepenkussen te Gilse, in 1693 aldaar eveneens *Huibert Wouters* (VII 8), die evenals zijn broer, onze VIII *Maarten*, de naam *Van Dongen* aangenomen had. *Maarten* werd, na zijn overgang tot de landskerk, schepen van Emmichoven en Waardhuizen. Uit het feit, dat zowel *Huibert* als *Maarten* zich *Van Dongen* zijn gaan noemen, blijkt wel dat de oude geslachtsnaam *Spranger* uit de herinnering verdwenen was. Hoewel de naam *Van Dongen* eentijds te Dongen als het ware een monopolie was van de *Van Dalem's*, heren van Dongen, en hun nazaten, sluit ons onderzoek verwantschap met deze naamgenoten uit; zij komen in een volgend opstel aan de orde.

§ 2. Stamreeks.

1. *Wouter Mathijsz. (die) Spranger (Sprengher)*, geb. omstr. 1410, schepen van Dongen, oorkonder o.a. 1443, 1449, 1450, 1455, gegoed aldaar, te Oosterhout, te Geertruidenberg en te Gilse, †1460/'61, tr. 1° *Margriet Jan Empelerdr.*, gegoed te Oosterhout; tr. 2° vóór 1445 *Katharina Peter Jansdr. Beliaerts*, gegoed te Oosterhout, † na 1481.

   Uit deze huwelijken:
   1. *Adriaen* (1 e huwelijk) ;
   2. *Claes* (le huwelijk);
   3. *Wouter* (1 e huwelijk);
   4. *Matheus* (2e huwelijk; hij volgt 11):
   5. *Jenneken*, tr. *Cleys Jan Bouwens:*
   6. *Peterken* tr. *Jan Dirks;*

7. *Aleyt,* **tr.** ***Jan Heymans;***
8. ***Heylwich*** tr. ***Maes Lemmen Hulshout;***
9. ***Tieleman (2e*** huwelijk) tr. ***Lysbet Jan Peters van Ghdlse*** ex matre ***Kathelyne.***

24 maart **1443** en **15** ianuari **1455 Wouter** *Spranger,* schepen van Dongen, zegelt in groene was met een zespuntige ster (A.R.A. 's-Gravenhage, Nassausche Domeinraad, inv. Drossaers o.m. regest nr. 1709 inv. nr. **562).**

8 nov. 1447: ***Wouter Sprengerszoon*** koopt erfpachten onder Gilse (R.A. 's-Hertogenbosch, inv. Norbertinessenklooster St. Catharinadal Oosterhout).

10 dec. 1449 en 10 januari 1450: ***Wouter Sprengher,*** schepen van Dongen, zegelt (alsv. regesten nr. 387 en 389).

Aug. 1455: Uitstaande rentebrieven te Oosterhout van ***Wouter Theeus*** en *Hillegont* zijn zuster (Oosterhout r.a. nr. 256).

3 april 1454: ***Kateline Peter Beliaertsdr.,*** wettig wijf van ***Wouter Matheusz,*** gevest in een erfpacht te Oosterhout (Oosterhout r.a. nr. 257). Haar broeder Jan ***Peters Beliaertsz,*** schepen van Gilse, zegelde 1 juli 1457 in groene was: boven een antieke ploeg, onder een dwarsliggende bootshaak, de haak naar rechts (Juten, „Cartularium begijnhof Breda" nr. 122). ***Kateline*** en ***Jan*** waren kleinkinderen van Jan *Petersz. Beliaerts* en ***Eiisabet Aert Willems Bacx,*** circa 1423 gegoed te Ghestel en te Goirle. behorend tot het geslacht *Beliaerts,* waaruit in de 15de eeuw langs vrouwelijke lijn de huidige familie ***Beelaerts (Beelaerts van Blokland, Beelaerts van*** *Emmichoven*) stamt.

25 aug. 1455 en 3 maart 1457: ***Katelyna Wout. Math.*** wettigh wiiff verkoopt beemden resp. koopt erfpacht (Oosterhout r.a. nr. 257).

20 febr. 1459: ***Wouter die Sprengher*** verkoopt erfrente uit twee morgen land op de Plucmade onder Geertruidenberg (A.R.A. 's-Gravenhage, Nassausche Domeinraad, inv. Drossaers, regest nr. 1804).

16 okt. 1459: ***Wouter*** die *Spranger* koopt voor schepenen van Gilse en van Dongen een erfpacht uit beemd in de Ghilsesche Vught (Cartularium Begijnhof Breda).

22 nov. 1461: Adriaen ***Wout.*** Theeus verkoopt beemden hem aanbestorven van zijn moeder; 1 febr. en 16 mei 1464 *Claes* resp. *Adriaen Wout.* ***Theeus*** verkopen ieder een viertel erfpachts, hun aanbestorven van hun moeder *Margriet* Jan ***Empelerdr. Wouters*** wijf, in broeders- en zustersdeling, waarbij *Claes* zijn huis en land aan de Herenstraat verbindt (Oosterhout r.a. nr. 258).

11 februari 1463: ***Kath. Wouter*** *Theeuwen* wed. koopt erfpacht; 1 mei 1477 koopt land; 8 maart 1479 verkoopt erfpacht (Oosterhout r.a. nr. 258, 259).

21 okt. 1476: ***Adriaen*** en ***Wouter*** *Wouters Sprangers,* broeders, verkopen huis en land op de Hesenstraat waar zij gewoond hadden (Oosterhout r.a. nr. 259).

10 okt. 1492: ***Adriaen Wouter*** *Sprangers,* verkoopt erfcijns hem aangekomen van zijn vader, strekkende noordwaarts tot de Dongen (Oosterhout r.a. nr. 262).

13 april 1495: compareert Jan. zoon wijlen *Adriaen Spranger* (Oosterhout r.a. nr. 262).

8 mei 1478: ***Jenneken Wouter Teeusdr.,*** voor haar dochter ***Peterken Peter*** Heyn ***Horstendr.***

3 aug. **1481:** ***Matheus Wouter Matheuszoon*** koopt vier loonensaet beemden ten behoeve van zijn moeder (Oosterhout r.a. nr. 260).

5 mei 1488: ***Alyt Wouter Theeusdr.*** huisvrouw van ***Jan Heimans*** koopt rente (Oosterhout r.a. nr. 261)

5 juli 1507: compareert ***Peterken Wouter Theeusdr.*** weduwe van ***Jan Dirks*** (Oosterhout r.a. nr. 263).

20 juli 1470: ***Tielman Wouter Theeus*** koopt erfpacht (Oosterhout r.a. nr. 259).

26 iuli 1491: ***Thiel Wouter Theeusx*** koopt huis in de Herenstraat (Oosterhout r.a. nr. 262); 23 juli 1498 ***Lysbet Jan Peters*** van. *Ghilse* huisvrouw van ***Thielman Wouter Theeus en*** haar broers en zusters scheiding en deling na de dood van ***Kathelyne*** wed. Jan ***Peter*** *van Ghilse* hun aller moeder, o.m. een behuisde stede te Gilse-Molenschot neven 'sHerenstraat (Breda r.a. nr. 415); cijnsboek Gilse a° 1456 en vlg. ***Thielman Wouter Theeus*** te Oosterhout van beemden in Gilse-Molenschotse broek onbedeeld met

Geertruid en *Cornelia* ***Jan Petersdochters van*** *Ghilse* (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik) ; cijnsboek Oosterhout a° 1524 en vlg. een huis aan 's Herenstraat tevoren ***Thiel Wouter Theeus*** daarvoor *Kathelina* zijn moeder (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik); ciinsboek alsv. ***Wouter Thiel Wouter Theeus*** (schepen Oosterhout 1535, schepen in de Oude hof te Gilse van de abdis van Thorn 1547) op de helft van 7 loopens beemden in Craenschot tevoren ***Theeu Wouter Theeus,*** zijn oom, ½ bunder tevoren ***Thiel Wouter Theeus*** zijn vader en 1 bunder beemden tevoren ***Katharina Wouter Theeus*** wed. zijn oudemoeder (staat in het cijnsboek a° 1548 en vlg. op naam van de wed. en de kinderen van ***Wouter*** *Thiel Wouters*) (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik). Deze tak werd voortgezet door Tieleman ***Wouter*** *Thielen,* die in 1555 te Teteringen woonde en o.m. te Oosterhout de Wedericksacker met behuisde stede bezat, gekomen van *Matheus* ***Wouter*** *Matheus* (= 11) cijnsplichtig aan de abdij Thorn (R.A. Maastricht, inv. d'Hoop, Thorn nr. 19092), op 13 dec. 1587 maakte zijn weduwe ***Elisabet Adriaen Huib. Stevens*** scheiding en deling met hun kinderen ***Wouter*** en *Elisabeth* (Oosterhout r.a. nr. 284).

12 okt. 1478: ***Heylwich Wouter die Sprangher***dr. huisvrouw van Maes ***Lemmen Hulshoutsz.*** transporteert aan de rentmr. van St. Catharinadal te Breda 16 loopens rogge erfpacht onder Gilse (archief St. Catharinadal, inv. A. Erens regest nr. 495).

Wouter Mathijsz. Spranger (1) had hoogstwaarschijnlijk een broer *Cornelis* met een uitgebreid nageslacht, voerende de naam *Sprangers,* o.a. in Oosterhout en Dongen, met name uit de zoons ***Wouter*** *Corn. Sprangers* † vóór **1525, tr.** ***Agnese*** † na **1525,** *Antonis Corn. Sprangers* tr. vóór 1481 ***Cornelia Thonen van der Beken,*** *Cornelis Corneliss* **Sprangers,** en ***Jan*** *Corneliss. Sprangers,* tr. 1" *Jacoba* ***Jan Wouter*** van. der ***Veken;*** tr. ***2" Heylte*** (zie o.a. Oosterhout r.a. nr. 260. 4 januari 1481: Oosterhout r.a. nr. 263, 29 okt. 1510; Dongen r.a. nr. 89, 20 juni 1525, 1 maart 1527, 3 maart 1531; Oosterhout r.a. nr. 263, 6 maart 1502, enz.).

11. ***Mathijs Wouter*** *Mathijsz.* ***(Spranger),*** geb. circa 1445, wagenmaker te Oosterhout, bezat aldaar een huis in de Middelwijk aan de Herenstraat en behuisde steden in Dorst en in Vrachel, † Oosterhout in 1516, tr. ***Haesken Heyn Melisdr.,*** **gegoed te** Oosterhout, † aldaar **na** 1517.

Uit dit huwelijk:

1. ***Wouter,*** **volgt** 111.
2. ***Anthonis,*** **tr.** *Marie* ***Cleys Willemsdr.***

8 januari 1477, 19 febr. 1481, 4 maart 1482 enz. enz., 26 april 1516 ***Matheus Wouter*** *Matheus* koopt erfrenten (Oosterhout r.a. nrs. 259-264) ; 12 dec. 1477 id. koopt huis en 13 roeden noord 's Heerenstraat (alsv.).

5 okt. 1478: *Matheus Wouters* koopt huis en erf noord en west de Herenstraat te Oosterhout groot 19 roeden (Oosterhout r.a. nr. 259).

22 aug. 1483: ***Thijs Wouter*** *Thijs* verbindt zijn behuisde stede, hof met drie loopensaet te Dorst, de Heistraat aan de westzijde, en nog vijf loopensaat vrij land (Oosterhout r.a. nr. 260).

22 april en 6 nov. 1486: *Matheus Wouters* de wagenmaker verkoopt land (Oosterhout r.a. nr. 261).

5 okt. 1500: *Matheus Wouters* koopt „dat stedeken tot Vrachel" (Oosterhout r.a. nr. 263).

17 nov. **1477:** *Haes* ***Heyn*** *Melisdr.* met Aert Ghijben haar voogd, bij wil en consent van *Matheus Wouters,* haar man, verkoopt twee loopensaet met timmering (Oosterhout r.a. nr. 259).

19 april 1504: ***Zacht Aert Symon*** *Jannendr.* huisvr. van *Willem Jacobs* verkoopt aan ***Theeus Wouter Theeus*** haar oom tien loopens beemden aan de Groenendijk (Oosterhout r.a. nr. 263).

Cijnsboek Oosterhout a° 1524 en vla.: cijns op de hoeve voorheen ***Theeus Wouter*** Theeus, op-7 bunder 2 loopens voorheen ***Katheiyn Wouter Theeus*** wed. en 2 loopens „Schuermansland" voorheen alsv., belender aan de west-

zijde ***Wouter Theeusxoon*** (R.A. 's-Hertogenbosch archief Prins Frederik).

20 juni 1516: ***Haesken Matheus Wouters wed.*** verkoopt huis en hof te Dorst, te betalen in haar woning binnen Oosterhout, 27 maart 1517 verkoopt zij een erfcijns uit huis en hof te Dorst oost wijlen ***Mathijs*** (Oosterhout r.a. nr. 263).

29 aug. 1545: obligatie voor ***Anthonis Mathijs*** te Dongen (Oosterhout r.a. nr. 242); 22 maart 1559 ***Tonis Mathijs*** kinderen maken scheiding en deling nalatenschap ***Mary Cleys*** Willemsdr. hun moeder (Dongen r.a. nr. 91).

Cijnsboek Oosterhout a° 1524 en vlg.: cijns op huis en land van ***Mathijs Anton Thijs Wouters*** in de Sandstraat op het eind naar Loon (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik),

1 sept. 1644: ***Mathijs Anthon Mathijs*** in de Sandstraat (was, in sept. 1653 oud circa 76 j., zijn zoon ***Michiel*** circa 24 j.) kleinzoon van ***Mathijs Antonis Mathijs*** en diens eerste vrouw ***Barbara Roelof Henricx*** treft een accoord met de mede-erfgenamen van vaders- en moederszijde over de nalatenschap van ***Steven Jan Mathijs,*** † Dongen dec. 1642 (eveneens) kleinzoon van ***Mathijs Antonis Mathijs*** uit diens tweede vrouw ***Neeltje Jan Jans (die*** hertrouwd geweest was met ***Joost Adriaen Joosten,*** waaruit kinderen); uit dat tweede, huwelijk van ***Mathijs Antonis Mathijs was*** nog een zoon geboren, eveneens ***Antonis*** genaamd, kinderloos overleden in het achterhuis aan de Sandstraat juli 1643 (Dongen r.a. nr. 156).

111. *Wouter Matheus Spranger,* geb. Oosterhout circa *1475,* erfde van zijn vader het huis aan de Herenstraat en het stedeken te Vrachel, bezat een behuisde stede te Oosterhout, een behuisde stede in Den Ham te Dongen, † 1547, tr. *Agnese,* bezat een stede in Den Ham te Dongen, † aldaar 1555/'56.

Uit dit huwelijk (volgorde onbekend):

1. *Mathijs, volgt* IV.
2. *Cornelis.*
3. *Anthonis.*
4. *Jan.*
5. *Huibert.*
6. *Adriana,* tr. *Adriaan Ruttens,* † vóór 1528.
7. *Maria.*

24 mei 1501, 21 januari 1502, enz.: ***Wouter Mathijs*** koopt erfpachten te Oosterhout (Oosterhout r.a. nr. 263).

18 april 1502: ***Wouter Mathijs*** koopt een behuisde stede ten westen van Jan Lammens moergronden; 8 febr. 1503 koopt drie loopens land: 25 maart 1508 koopt twee bunders land en wei: 26 iuni 1518 belender aan de Groenendijk; '7 febr. 1521 koopt een bunder beemden; 18 dec. 1535 koopt de beliaertsweide met houtopstand aan de Herenstraat; alles te Oosterhout (Oosterhout r.a. nr. 263 en vlg.).

Cijnsboek van Dongen a° 1548: ***Agnes Wouter Sprangers*** wed. belendster in de Hamstraat te Dongen (R.A. 's-Hertogenbosch alsv.).

4 nov. 1549: wijlen ***Wouter Mathijs*** heeft verkocht een moer te Dongen met uitweg ter Hamstraat (Dongen ra. nr. 90).

19 januari 1528: *Adriana* ***Wouter*** *Mathijs* wed. ***Adriaen*** *Ruttens* maakt scheiding met haar dochter *Marike* in bijwezen van ***Wouter Mathijs*** oude vader: de moeder zal behouden de stede in de Heistraat, waar zij woont (Oosterhout r.a. nr. 267).

26 januari 1548: Jan ***Wouter*** *Sprangers* voor hem zelf en ***Mathijs Wouter Sprangers als*** voogd, Cornelis *Willems* Mirenouts als toeziende voogd van ***Jan Wouters wees***kinderen, Jaa ***Jan Wouters*** (schepen van Oosterhout 1571) voor hem zelf, ***Anneken, Lysken,*** *Metken,* ***Wouter*** en Cornelis verkopen een halve hoeve lands met huis in Den Ham te Dongen (Dongen r.a. nr. 90).

14 febr. 1553: ***Jàn Wouters Sprangers*** vestigt erfpacht op zijn behuisde stede, gekocht 7 febr. 1549, op onderpand van hetgeen hem zal aanbesterven na dood van zijn moeder ***Wouters*** wed. (Dongen r.a. nr. 91).

16 maart 1555: ***Mathijs Wouters Sprangers*** verbindt

voor ***50*** kar. gld. zijn behuisde stede strekkende met de Hamstraat totten ryooll toe, te voldoen na dood van ***Agnese Wouter*** *Sprangers* weduwe. waarvoor borg ***Jan Wouter*** *Sprangers* zijn-broef (Dongen alsv.).

18 juli 1556: Cornelis ***Wouters Sprangers*** vestigt erfpacht op zijn behuisde stede aan het kerkpad op onderpand van het versterf hem aangekomen na dood van zijn moeder te weten een vijfde deel in een behuisde stede in Den Ham, alwaar zijn moeder uit verstorven is strekkende met de Hamstraat tot ten ryooll toe (Dongen r.a. nr. 91).

31 januari 1565: Cornelis ***Wouters*** Sprangers verbindt een vierendeel van stede en huis onbedeeld met ***Mathijs*** en ***Tonis Wouters*** zijn broers zuidwaarts strekkende met de Hamstraat tot ten riool toe (Dongen r.a. nr. 92).

14 febr. 1569: ***Cornelis Wouters Sprangers*** verkoopt stede en huis aan den kerkpad (Dongen alsv.).

5 maart 1565: mangeling tussen Peter Roelof Jansen en ***Huibert Wouter Sprangers*** (Oosterhout r.a. nr. 278); 4 okt. 1596 ***Huibert Wouter Mathijs*** koopt huis met erf achter de kerk (Oosterhout r.a. nr. 288).

Cijnsboek Dongen a° 1542 en vlg.: *Mathijs* ***Thonis Wouter*** *Sprangers* (schepen van Dongen 1564) op zijn hoeve in Den Ham, belend ***Jan Thoen Sprangers*** (R.A. 's-Hertogenbosch, arch. Prins Frederik).

IV. *Mathijs Wouters Spranger,* kleermaker en koopman in lijnwaad te Oosterhout, erfde van zijn vader het huis aan de Herenstraat aldaar en het stedeken in Vrachel aldaar, alsmede de behuisde stede in Den Ham te Dongen, voorts mede-erfgenaam van de belendende stede zijner moeder, bezat in 1595 een behuisde stede bij de kerk te Dongen, † Oosterhout 1600/'02, tr. 1° N.N., † vóór 1563; tr. 2° *Cornelia Michielsdr.,* † Oosterhout omstreeks 1608,

Uit het eerste huwelijk (volgorde 2-8 onbekend):

1. *Wouter,* volgt V.
2. *Lysken.*
3. *Neelken,* tr. *Jan Loeysz. Zybrechts.*
4. *Jenneken,* tr. *Jan Goderts.*
5. *Jan,* † vóór 1597, tr. *Cornelia Mathijs Damen.*
6. *Antonis,* tr. *Elisabet Michiel Willemsdr.*
7. *Peterken.*
8. *Barbara.*

Uit het tweede huwelijk:

9. *Mayke, tr.* 1° *Cornelis Paridaen;* tr. 2° *Aert Willems Swaens.*

1 febr. 1548: ***Mathijs*** *Wouter* Sprangers borg voor Jan Embrechtse (Oosterhout r.a. nr. 342).

29 januari '1557: ***Mathijs Wouter*** *Sprangers* verkoopt een erfpacht uit zijn stede geblokt met ***Tonis Wouters*** en ***Cornelis Wouters*** zijn broers gelegen met de Hamstraat tot de oude overlaetsloot toe (Dongen r.a. nr. 91).

Cijnsboek Dongen a° 1542 en vlg.: ***Thijs Wouts*** *Sprengers* op een bunder moers en nog twee vierendelen (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik).

Cijnsboek Oosterhout a° 1554 en vlg.: ***Theeus Wouter Sprangers*** op een bunder beemden op de Groenendijk (overgeboekt op Jan Lemmen Raes kinderen te Dongen) (R.A. 's-Hertogenbosch, alsv.),

1563 schouwcedul der moeren in Dongen: 7 loopensaet van ***Mathijs Wouter Sprangers*** (Nassausche Domeinraad inv. nr. 279).

8 febr. 1563: ***Wouter*** *Mathijs* voor zich met ***Elisabeth*** en ***Cornelia Mathijs,*** en Cornelis ***Wouter Sprangers*** als voogd, ***Jan Jan Peters*** als toeziende voogd van ***Mathijs Wouters*** onmondige weeskinderen te weten ***Jenneken, Jan,*** *Tonis, Peterken* en *Barbara* verkopen aan Lambrecht Raes Jan Vranckenzoon tien loopensaet zaai- en weiland strekkende van ***Cornelis Wouters*** erve tot op *Mathijs* Wouters en ***Cornelis Wouters*** zijn broeders erve; dus zo kent ***Adriaan Jacobs*** als één van de vrienden van deze weeskinderen dat hij hier geen beter en weten, en ***Tonis Wouters*** dan dit goed van deze weeskinderen beter verkocht is dan gehouden (Dongen r.a. nr. 92).

25 nov. 1567: ***Mathijs Wouter Sprangers en Wouter Tijs Wouter Tijs Wouters*** ieder voor zich en ***Tonis Wouters*** als voogd daartoe rechterlijk genomen en gekozen van de weeskinderen van ***Mathijs Wouters*** te weten ***Lysken, Neelken, Jenneken. Peterken, Jan, Tonis en Barbara*** verkopen het vierendeel in drie bunders waarvan de oudste schepenbrief dato 28 januari 1537 doorstoken 3 juni 1541 (Dongen r.a. nr. 92).

1580 bundertaal Oosterhout. in Middelwiick: *Matheus* ***Wouters,*** kleermaker, huis met hof 25 roeden in de Heerenstraat Aert Adriaen Symons oost, Jan van Boeschots erfgen. zuid, getaxeerd op 60 pond; in Vrachelen: *Matheus,* de kleermaker, huisje met hof 8 roeden (G.A. Oosterhout nr. 139).

20 febr. 1586: ***Mathijs Wouters*** leent 55 R. gld. aan Margr. Henr. Mertensdr. wed. Neleman de Bye (Oosterhout r.a. nr. 347); 23 januari 1593 panduitwinning door ***Mathijs Wouters*** op huis van Cornelis de Bye (Oosterhout ra. nr. 287).

7 sept. 1590: ***Mathijs Wouter Mathijs,*** kleermaker, koopt cijnsen en renten (Oosterhout r.a. nr. 285).

27 febr. 1591: Corn. Barth. Buys geeft obligatie aan ***Maria Wouter Mathijs*** onder annulering van zijn obligatie aan *Janneken Mathijs* wed. ***Jan Goderts,*** waar deze uit spruit (Oosterhout r.a. nr. 347).

7 maart 1594: obligatie t.g.v. ***Mathijs Wouters*** voldaan aan ***Mayke*** dochter van voors. ***Mathijs Wouters 16*** maart 1623 (Oosterhout, alsv.).

25 april 1594: obligatie van Corn. Meeus Buys aan ***Maria Wouter Mathijs,*** voldaan aan deze ***Maria*** geassisteerd met ***Mathijs Wouters*** haar broeder 27 april 1595 (Oosterhout, alsv.).

14 januari 1594: voldaan aan ***Mathijs Wouters*** een obligatie dato 7 aug. 1591 van Jan Henr. van der Coulyn aan ***Mathijs Wouters,*** kleermaker, ten behoeve van *Jenneken Huybrecht Woutersdr.*, ***Mathijs*** broeder (Oosterhout, alsv.).

3 mei 1593: Wouter *Corn.* ***Wouters*** heeft verkocht aan Willem Peters Ploegen beemden aan de Groenendijk het vierendeel van 7 loopensaet onbedeeld met zijn medeerven te weten Lemmen Raes erve en ***Mathiis Wouters*** erve, bewoond door Jan Peters van Cape1 "oostwaarts tot de Dongen ende dit perceel te gebruiken gelijk hij ***Wouters*** voors. en zijn voorouders dat gebruikt hebben (Dongen r.a. nr. 95).

12 febr. 1597: Jan Lemmen Raes, Raes Lemmen Raes, en Antoni Lemmen Raes hebben verkocht aan Willem Peters Ploegen een vierde part in 7 loopensaet hooiland aan de Groenendijk aan de moerzijde waarvan Willem Peters het kwartdeel van 7 loopensaet gekocht had van ***Wouter Cornelis*** onbedeeld met ***Lysken This*** *Woutersdr.* (Dongen r.a. nr. 95).

21 febr. 1600: Adr. Henr. Henricx verbindt huis en erf aan de Moerstraat voor een obligatie van 55 kar. gld. aan ***Mathijs Wouter*** Mathijs wonende tot Oosterhout (kanttekening: deletum 13 maart 1614 de consensu ***Mayke Mathijs Wouter Mathijsdr.)*** (Dongen r.a. nr. 95).

18 febr. 1602: Jan Lemmen Raes bekende dat Jan Jansen Hulsman hem ten volle betaald had de kooppenningen van 10 loopensaet land gelegen met meer in de stede eertijds toebehorende aan ***Mathijs Wouter Sprangers*** en Cornelis ***Wouters*** *Sprangers* in Den Ham; ***Wouter*** Cornelis ***Wouters*** bekende dat hij eertijds had verkocht aan Jan Lambrecht Raes 5 loopensaet in de stede daar Cornelis ***Wouters*** zijn vader, uit verstorven is, gelegen in Den Ham, westwaarts ***Thonie Thys Wouters*** met zijn erve (Dongen r.a. nr. 96).

3 febr. 1604: obligatie van 55 kar. gld. van Pieter Willem Corn. Brebers aan ***Cornelia*** *Michiels* wed. wijlen ***Mathijs Wouters*** tot Oosterhout, kwijting verleend 7 sept. 1614 door Cornelis *Paredaens* als man en voogd van ***Mayke Mathijs Wouters*** (Dongen r.a. nr. 112); 10 okt. 1606 certificatie voor Cornelis ***Wouters*** Paridaens, geboren van Turnhout, binnen Oosterhout gehuwd en woonachtig, hem generende met cleermaecken alsoock met syn winckel van lynwaed en boembasyen (Oosterhout r.a. nr. 377).

18 okt. 1604: ***Mayke Mathijs Wouters*** geassisteerd met ***Wouter*** *Antonis* (schepen van Dongen) haar voogd geeft voor zich en haar moeder kwijting aan de erfgenamen van † Lambrecht Adriaan Lemmens en Kathelvne Corn. Jan Broeders echtelieden voor de schuldbrief van voorn. Lambrecht aan ***Mathijs Wouters*** haar vader (Dongen r.a. nr. 96).

18 januari 1616: Maria Mathijs ***Wouters*** wed. *Corn.* ***Paredaens*** koopt haar kinderen uit (Oosterhout r.a. nr. 294); 11 aug. 1628 scheiding en deling tussen de kinderen van † *Maria* ***Mathijs Wouters*** eertijds wed. van *Corn.* ***Paredaens*** en haar tweede man ***Aert Willems*** *Swaens* (Oosterhout r.a. nr. 297).

10 april 1581: ***Jan Thijs Wouters*** verkoopt 6 loopensaet 24 roeden land (Dongen r.a. nr. 94); 5 febr. 1594 vordert scheiding en deling tegen Daem Thijs Damen (zijn zwager), vordering toegewezen 23 febr. 1595 (Dongen r.a. nr. 2).

31 januari 1583: compareert *Anthonis* ***Mathijs Wouters*** en ***Elisabet Michiel*** *Willemsdr.* echtelieden (Dongen r.a. nr. 94).

Cijnsboek van Dongen (Ter Braake) aangelegd a° 1595: ***Mathijs Wouter Mathijs*** op een stede huvs en hof gecoomen van Adriaan Adriaen Goris Ketelers gelegen tusschen den heuvel en de kercke zuidwaarts 's Heerenstraat, betaald 1595-1623 en 1624-1637 met kanttekening: overgezet op Mathijs den Wael (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik).

V. *Wouter Mathijs Wouter Mathijs Wouters,* geb. omstreeks *1540,* koopman in lijnwaad en kleermaker, gegoed te Oosterhout, erfde van zijn vader de behuisde stede in Den Ham te Dongen en een aandeel in de belendende stede, † Dongen kort na 1622, tr. N.N.

Uit dit huwelijk:

1. *Jan,* volgt VI.
2. *Barbara,* † vóór 1647, tr. *Jan Lambrechts van Goirle.*
3. *Jenneken,* † vóór *1647.*

14 maart 1588: *Tonis* ***Mathijs Wouters*** verbindt voor 55 kar. gld. de stede met huis en erf 5 loopensaets geblokt gelegen met ***Wouter Thijs Wouters*** en meer anderen strekkende met de Hamstraat ten riool toe (Dongen r.a. nr. 94).

22 juli 1596: Ten huize van ***Wouter Tis Wouters*** door de soldaten van Breda genomen in geld 2 R. gld. 4 st. (G.A. Dongen nr. 1702).

31 okt. 1596: ***Wouter*** *Corn.* ***Wouters*** geeft kwijting aan ***Wouter Thijs Wouters*** terzake koop van 5 loopensaet land gelegen in de stede daar zij koper en verkoper nu ter tijd nog tezamen op wonen belend Lambert Raesz erffe noord-oost- en zuidwaarts (Dongen r.a. nr. 95).

24 febr. 1597: ***Wouter Mathijs Wouters*** voogd over de onmondige kinderen van † ***Jan Mathijs Wouters*** maakt uitkoop met diens weduwe Cornelia ***Mathijs*** *Damen* moeder der kinderen in bijzijn van ***Jacob Peter*** *Tonis* ***de*** Meyer behuwdoom (Dongen r.a. nr. 95).

1599 kohier 5de penning: ***Wouter*** *Cornelis* ***Wouters*** (schepen van Dongen 1600) en ***Wouter*** *Thijs* ***Wouters*** brengen aan hun stede groot 23 loonensaet in Den Ham (ook genaamd „de dertich bunderen"), daar de vader van ***Wouter Cornelis*** uit verstorven is: a° 1600 het geheel ten name ***Wouter Thijs Wouters;*** a° 1601/'06 *Wouter* ***Thijs*** Wouters zijn stede in Den Ham nu 18 loopensaets, a° 1621/'22 alsv. (G.A. Dongen nrs. 244, 245, 249).

2 juni 1603: ***Wouter Mathijs Wouters*** verbindt voor 81 R. gld. zijn stede daar hij op woont met circa 2 bunders strekkende met de Hamstraat ten riool toe (kanttekening: afgelost 26 juni 1607 (Dongen r.a. nr. 96).

1626 kohier Koningsbede: 2½ loopensaet in ***Wouter Mathijs Wouters*** stede in Den Ham overgezet op Lambrecht Jan Lambrecht Raesen (G.A. Dongen nr. 255).

12 febr. 1647: ***Wouter Jan Lambrechts van*** *Goirl* verkoopt aan Lambrecht Jan Lambrecht Raesen 5/6 part in huis, dries, werf en hof groot 2 loopensaets in Den Ham, waarvan de kinderen van ***Jan Wouter*** *Thijs* het resterende 1/6 toebehoort, gekomen van ***Barbara Wouter Thijs*** zijn moeder en ***Jenneken Wouter Thijs*** zijn moeie (kanttekening: 5 febr. 1648 *Antonis,* ***Wouter*** en *Henrick* gebroeders, zoons van ***Jan Wouter Mathijs***

geven kwijting aan Lambregt Jan Lambregt Raesen wegens geleend geld onder verband van voormeld huis c.a. (Dongen r.a. nr. 102).

VI. ***Jan Wouter Mathijs Wouters,*** geb. circa 1573, bezat de behuisde stede afkomstig van zijn grootvader in de Kerkstraat te Dongen ('verkocht deze in 1628), vestigde zich vervolgens te Gilse, bezat aldaar een behuisde stede op Timmersakker onder Meulenschot, erfde van zijn vader de behuisde stede te Dongen in Den Ham, † Gilse-Meulenschot 1643/'46, tr. vóór 1609 ***Adriana Maarten Henrick Huybert Ansems,*** † na 1650.

Uit dit huwelijk:

1. ***Wouter,*** volgt VII.
2. ***Hendrik,*** tr. ***Mayke Cornelis de Boydr.,*** † in 1653.
3. *Anthonis,* schepten van Gilse 1662.
4. *Geertruid,* tr. *Aert* ***Adriaens Dyrven.***

23 januari 1596: ***Jan Wouter Thijs Wouters,*** oud circa 23 jaren, getuigt (Dongen r.a. nr. 31).

28 april 1604: ***Jan Wouter Mathijs*** verkoowt voor 57 kar. gld. een paard (Dongen r.a. nr. 112).

1609 kohier hoofdgeld Dongen: in de Kerkstraat ***Jan Wouter Mathijs*** met zijn huisvrouw en jonckwijff (= dienstbode); in het voorafgaand jaar komt hij nog niet voor; voor het laatst komt hij voor in 1627/'29; ***Jan Wouter Mathijs*** cum uxore, zoon en dochter (alleen personen ouder dan 15 jaren werden geboekt) ; deze grondtekst doorgehaabd in 1628/'29, het jaar van vertrek (G.A. Dongen nrs. 284 en vlg.).

28 dec. 1625: ***Jan Wouters*** *Thijssen* brengt in openbare veiling een partij kleren e.a. (likwidatie der kleermakerij van vader en grootvader?) (Dongen r.a. nr. 210).

1626 kohier Koningsbede Dongen: in de Kerkstraat ***Jan Wouter*** *Mathijsen* een stede gekomen van Cornelis Corneliss Buys 10 loopensaet en 2 loopensaet gekomen van Anthonis Raes Willems, voorts 6 loopensaet 26 roeden land aan de watermolen gekomen van Bernaert Ries erfgen.; kanttekening: overaezet op zijn naam in het buytenboek (d.i. het kohier-van landeigenaren buiten Dongen woonachtig) (G.A. Dongen nr. 255).

22 febr. 1628: *Jan* ***Wouter*** *Mathijs* verkoopt aan Commer Jan Thijs behuisde stede en erf circa 10 loopensaet gelegen Jan Gerits de Roy oost, Pieter Dirk Anthonis west en noord, de Bergen zuid, te vrijen met een brasspenninck 's jaars heerencijns, en 2 loopensaet erfpacht voor de H. Geest; 18 nov. 1636 verkocht door Commer Jan Thijs behuisde stede, erf, zaailand, dries, hof, boomgaard 11 loopensaet gelegen bij de windmolen (Dongen r.a. nr. 100).

12 april 1630: ***Jan Wouter Mathijs Wouters*** koopt 3 loopensaet zaailand in Den Ham onbedeeld met Joost Willems onmondige zoon, zijnde half van Dielis Greynenstede (Dongen r.a. nr. 100):

1639 manuaal der kerk: een rente van 3 gld. 's jaars op de stede van Joost Willems weeskind en *Jan Wouter* ***Thijs tot*** Meulenschot; onderschrift 12 febr. 1641: deze rente afgekocht voor 62 gld. 2 st. door Willem Joosten de jonge tezamen met ***Jan Wouter Thijs tot*** Meulenschot (G.A. Dongen).

Cijnsboek abdij Thorn a° 1613, sub Gilse: huis en land te Molenschot west en noord 's Herenstraat ***Merten Henr. Huib. Ansems*** daarna ***Jan Wouter*** *Thijsse* (R.A. Maastricht inv. d'Hoop, Thorn, nr. 19092)

18 febr. 1631: ***Jan Wouter Mathijs*** zone koopt bosch en heide een vierde bunder onder Gilse-Meulenschot (G.A. Breda R nr. 667, Gilse fo. 10 vo.).

18 febr. 1632 e.a.: ***Jan Wouter Mathijsxone*** koopt bij gedeelten een stede, schuur, kooi, hoving, erve, weide, bosch en heide circa 8 bunders onder Gilse op Meulenschot zuid- en westwaarts aan de heerenstraat, noordwaarts' aan de aebaurwen, te vrijen met tien stuivers 's jaars aan de kapel te Meulenschot en de heerencijns daar jaarlijks uitgaande (Breda alsv., Gilse fo. 30 vo.).

1642 kohier 5de penning Dongen: gronden toebehorende aan personen wonende buiten deze jurisdictie: ***Jan Wouter Mathijs*** een stede groot 7 loopensaet 16 roeden

in Den Ham, de helft van 5½ loopensaet in Dielis Greynenstede. nog 2 loowensaet, noe 6 loowensaet 12 roeden gekomen van *Jenneken Wouter Thijssen,* en nog 1 loopensaet. Later bijschrift: over op ***Wouter Jan Wouter*** Thijs (G.A. Dongen nr. 259).

4 febr. 1642: ***Jan Wouter*** *Mathijsz.* koopt land te Gilse van Jacob Jacobse de jonge (G.A. Breda repertorium nr. 930).

1 dec. 1653: *Henrick* ***Jan Wouters*** wdnr. van ***Mayke*** Cornelis de ***Boydr.*** ten eenre en Cornelis *Claes* de *Boy* ***als*** grootvader-voogd en ***Anthonis Jan Wouters*** als toez. voogd van het zoontje oud circa 3 mnd. maken accoord van uitkoop (Gilse r.a. nr. 80).

15 mei 1657: accoord tussen Merten Denis Mertens enerzijds, en ***Wouter Jan Wouters,*** *Hendrick* ***Jan Wouters, Anthonis Jan Wouters*** en ***Aert*** Adriaens Dirven anderzijds, over uitweg van eerstgenoemde door de Boschstege naar het heiveld (Gilse r.a. nr. 80).

29 januari 1682: ***Dirk Robbrecht*** *Cornelisz.* wdnr. van Jenneken ***Anthonis Jan*** Wouters koopt de weeskinderen uit; voogd was ***Maarten Anthonis Jan Wouters*** (Gilse, alsv.).

2 okt. 1684: *Adriaentje* en *Digna* dochters van *Anthonis* ***Jan Wouters*** accorderen met de schout als oppervoogd van het nagelaten natuurlijk kind hunner zuster ***Mayke*** verwekt door ***Jan van der Linden*** (Gilse, alsv.) .

VII. ***Wouter Jan Wouter Mathijsen,*** geb. Dongen omstreeks 1610, erfde de behuisde stade in Den Ham aldaar, en de behuisde stede op Timmersakker in Gilse-Meulenschot, gegoed in De Biesen te Dongen, † Dongen in 1672, tr. Dongen in 1646/'47 ***Dingena Ariaens Hulsten (Hulstman),*** geb. Dongen In 1623/'24, gegoed aldaar, † in 1685, dr. van ***Adriaan*** *Jan* ***Jansen*** *Hulstman* ***(ex*** matre *Dingena* ***Peter*** *Jansdr.* ***Bus)*** en ***Pieferken Vrancq*** *Lenaerts.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Jan,*** geb. 1648.
2. ***Adriaan,*** geb. in mei 1649, tr. vóór 1679 ***Henrica Peters.***
3. ***Maarten,*** volgt VIII.
4. ***Cornelis,*** geb. in 1653, nam de naam ***Van Dongen*** aan, † Dussen-Munsterkerk 1713, tr. vóór 1695 ***Cornelia*** *Huiberts Casteleyn.*
5. *Adriaantje,* ged. Dongen (R.K.) 2 okt. 1655.
6. ***Peter,*** ged. Dongen (R.K.) 28 'dec. 11657.
7. ***Hendrik,*** ged. Dongen (R.K.) 1 april 1659, tr. 's-Gravenhage in r.k. kerk Oude Molstraat 8 mei 1689 *Catharina* ***de Vosch,*** j.d. van Delft.
8. *Huibert,* geb. 1663, nam de naam ***Van Dongen*** aan, schepen van Gilse-Rijen circa 1690, tr. ***Maria Thomas*** *Houtepen.*
9. ***Cafhelijn,*** geb. in 1664.
10. *Jan,* geb. in 1666.

1647 kohier hoofdgeld Dongen: in Den Ham (of „de dertig bunders") in dit jaar voor het eerst vermeld ***Wouter Jan Wouter*** *Mathijs* cum uxore; a° 1666 met één zoon (ouder dan 15 j.), a° 1670 met twee zoons, a° 1671 met één zoon, a° 1673—'85 de weduwe met kinderen, a° 1686 ***Adriaen Wouters*** cum uxore, twee broers en twee zusters (G.A. Dongen nrs. 434 en vlg.).

12 febr. 1647: ***Digna Adriaen Jan*** *Hulsten* geassisteerd met ***Wouter*** Jan ***Wouter*** *Thijssen,* haar man en voogd, verkoopt 1/3 part in 3 loopensaet 10 roeden in de stede van Jan Roelof Jans achter de Bergen alhier aan Henrick Jan Rutgers, die de overige 2/3 part bezit (Dongen r.a. nr. 102).

1642—'63 kohier 5de penning Dongen: in Den Ham Matheus Aert Volders een stede op timmersakker groot 6½ loopensaet; boven de grondtekst bijgeschreven: nu ***Wouter Jan Wouter Thijs,*** met ***6*** loopensaet in Wouter Anthonis stede, 6 loopensaet in Vranck Leenaerts stede

en een derde deel in 10 loopensaet gekomen van zijn huisvrouw, en nog 1 loopensaet (G.A. Dongen nr. 259).

16 maart 1648: accoord tussen ***Mayke Henrick Henricx de Wael*** wed. Adriaan ***Jan Jansen Hulstman, geas***sisteerd met ***Henrick Cornelis Blieck*** haar tegenwoordige man en voogd, ten eenre, en ***Dingena Adriaen Jan Jan Hulsten,*** geassisteerd met ***Wouter Jan Wouter Thijs*** haar man en voogd, ter andere zijde, over het versterf ***Dingena*** aangekomen na dood van voorgen. ***Adriaen Hulsten,*** haar vader, en ***Adriaentje geweest*** haar jongste zuster. ***Dingena*** verkrijgt 5 loopensaet in Mathijs Neesen stede (Dongen r.a. nr 103).

29 maart 1650: Dingena ***Adriaen Hulsten,*** geassisteerd met ***Wouter Jan Wouter Mathijssen,*** haar man en voogd verkoopt haar part in behuisde stede 20 loopensaet in de Biesen aan Lenaert Vranck Lenaerts, waar hij, koper, op woont en aan haar aanbestorven van ***Pieterken Vrancg Lenaerts*** haar moeder; zij verkoopt aan Adriaen Vrancg Lenaerts 2/3 van 10 loopensaet uitgedolven moergronden op te Lange Put (Dongen, alsv.).

19 juli 1650: ***Wouter Jan. Wouter Thijs*** koopt ¼ van een akker zaailand 5 loopensaet in de Biesen (Dongen, alsv.).

22 maart 1653: ***Wouter*** Jan ***Wouter Mathijsen*** verbindt zijn stede en huis 7 loopensaet in Den Ham waarop hij woont, de Hamstraat oost; afgelost 22 juni 1663 (Dongen r.a. nr. 116).

1655 kohier verpondingen Dongen. p. 102: ***Wouter Jan Wouters*** een stede 7 loopensaet in Den Ham, 48 roeden in timmersakker, 12 loopensaet in Mathijs Neesen of Lambert Jans stede gekomen van zijn vader en van Adriaen Raes, 3 loopensaet in Dielis Greynenstede gekomen van zijn vader; p. 106 vo. stede gekomen van ***Wouter*** Jan ***Wouters*** (G.A. Dongen nr. 208).

9 nov. 165'7: ***Mayke*** Henricx de ***Wael,*** weduwe eerstmaal van Adriaen ***Jan Hulsten*** lestmaal van ***Henrick*** Cornelis ***Blieck,*** verkoopt aan ***Wouter Jan Wouter Thijs*** ¼ part van 5 loopensaet in Lamb. Jan Lambrechts stede in de Biesen, waarvan de koper de rest toebehoort (Dongen r.a. nr. 105).

11 febr. 1665: ***Wouter Jan Wouters*** verbindt voor 300 gld. zijn behuisde stede 7 loopensaet in de Hamstraat en al zijn andere goederen; afgelost 10 febr. 1666 (Dongen r.a. nr. 117); 10 febr. 1668 idem verbindt dezelfde goederen voor 300 gld.; afgelost door zijn weduwe Dingena Adriaen ***Hulsten 8*** juli 1676 (Dongen, alsv.).

6 januari 1675: staat en inventaris nalatenschap van ***Wouter*** Jan ***Wouter Thijs*** in gemeenschap met Dingena ***Adriaen Hulsten,*** zijn nagelaten weduwe; actief aan onroerende goederen circa 3500 groot geld, lasten 1795 groot geld. Tot de onroerende goederen behoorden behuisde stede in Den Ham 7 loopensaet de Hamstraat oost getaxeerd op 1300 groot geld, landerijen in Lamb. Jan Lamb. Raesstede geërfd van zijn vader, beemden en bos te Meulenschot in het broek eveneens geërfd van ziin vader. De kinderen waren ***Jan*** circa 26 j.; ***Adriaen*** mei 1675 26 j.; ***Merten*** circa 24 j.; *Cornelis* circa 21 j.; *Adriaentje* circa 19 j.; ***Peter*** circa 16 j.; ***Henrick*** circa 14 j.; ***Huybert*** circa 12 j.; ***Cathelyn*** circa 11 j., en ***Jan*** circa 9 j. Voogd van de minderjarige kinderen was ***Anthonis Jan Wouters*** (schepen van Gilse, oom van vaderszijde), toeziende voogd ***Henrick*** Adriaens ***Hulsten*** (oom van moederszijde) (Dongen r.a. nr. 47).

6 april 1683: ***Dingena. Adriaen Hulsten,*** weduwe en boedelhoudster van ***Wouter Jan Wouter Mathijsen, geas***sisteerd met haar zoon ***Jan Wouter*** Jansen, transporteert onroerend goed (Dongen r.a. nr. 110).

25 januari 1686: Verkoop door de kinderen van ***Wouter Jan Wouters*** en ***Dingena*** Adriaens ***Hulsten,*** beiden overleden in Den Ham, van de nagelaten meubilaire goederen voor 262 gld. (Dongen r.a. nr. 218).

30 nov. 1691: ***Maarten Wouter Janss,*** wonende aan De Dussen, en *Hendrick* ***Wouter Janss,*** wonende te 's-Gravenhage, verlenen volmacht tot verkoop van onroerende goederen tezamen met hun broers en zusters uit de nalatenschap hunner ouders, ***Wouter Janssen*** en ***Dingena Adriaens Hulsten*** (Dongen r.a. nr. 138).

24 januari 1693: testeren, ten huize van Bartelemeus Houtepen, schepen te Gilse, ***Huybert Wouters van Don***gen (schepen van Rijen) en zijn huisvrouw Maria ***Thomas Houtepen*** (Gilse r.a. nr. 79).

VIII. ***Maarten Wouter Janssen van Dongen,*** ged. Dongen (R.K.) 4 nov. 1650 (get. Hendricus Jansen den Boterman en Adriana Martini), woonde in 1672 te Oosterhout in dienst op het bedrijf van Jan Pieters van den Kieboom (brandewijnstoker te Dongen, schepen en collecteur der imposten van Dongen, de latere schoonvader van Maarten's zwager Anthonie Rimigius), gegoed op de behuisde stede in Den Ham te Dongen afkomstig van zijn vader 1681-1686, tevens landbouwer op het nieuw bedijkte land der grafelijkheid aan De Dussen, vestigde zich met vrouw en kinderen aan de Nieuwe Dijk te Emmichoven 1686, woonde te Dussen 1691-1692, daarna weder te Emmichoven, gegoed aldaar, schepen-heemraad van Emmichoven en Waardhuizen 1697-1722, laatstelijk vermeld op de lijst der gereformeerde lidmaten van Almkerk (onder Emmichoven) 1727, tr. Dongen in 1680 ***Geertruyd*** *Rimigius,* geb. circa 1654, geref. lidmate op belijdenis te Dongen 30 mei 1675, in (betrekking inwonend bij de schout Jonker Claypole, met attestatie d.d. 28 september 1679 vertrokken naar 's-Gnavenhage, kort daarna in Dongen wedergekeerd, aldaar met haar man vermeld op de lijst van geref. lidmaten, † vóór 1727, dr. van Mr. ***Gerard Rimigius,*** president-schepen en kerkmeester van Dongen, en (*Otje?*) N.

N.B. Het zowel door L. Kruyff (Beschrijving Doop-, trouw- en begraafboeken in Noord Brabant a° 1965) als door Wijnaendts van Resandt (Repertorium D.T.B. a° 1969) vermelde gereformeerde trouwboek van Dongen 1664-1723 bleek bij nauwkeurige navraag niet aanwezig.

Uit dit huwelijk drie dochters (hoewel alleen van de oudste dochter de (gereformeerde) doopakte van 1681 gevonden werd, lijdt het o.i. geen twijfel, dat ***Geertruyd*** *Rimigius* ook de moeder was van dè twee jongere dochters; zij was nog in leven bij het vertrek in 1686 van het gezin naar Emmichoven en in de [bewaard gebleven trouwboeken van ***Maarten's*** volgende woonplaatsen, Emmichoven en Dussen, komt geen tweede huwelijk van hem voor. *Maarten's* dochter ***Wouterke*** vernoemde een dochter uit haar huwelijk met ***Gerrit 't Hooft:*** *Geertrui,* kenlijk naar 's kinds grootmoeder ***Geertruyd*** *Rimigius*):

1. *Otje,* ged. Dongen (geref.) 21 aug. 1681 (doopget. Gerard Rimigius, „des moeders vader schepen en kerkmr. alhier"), tr. Almkerk in 1700 (? akte defect) ***Cornelis van de Koppel,*** diaken aldaar, zn. van ***Hendrik*** *Willems* ***van de Koppel,*** heemraad-schepen van Almkerk, en ***Theuntje Urias*** *Dolo.*
2. ***Dingena,*** tr. 1° Almkerk 9 april 1713 ***Pieter van der Vliet;*** tr. 2° Almkerk 24 okt. 1724 ***Dingeman*** *Joosten* ***Tamerus,*** schepen van Emmichoven en Waardhuizen 1732.
3. *Wouterke,* tr. 1° te Almkerk (ondertr. 25 sept. 1713) ***Gerrit*** *Willems* ***'t Hooft;*** tr. 2° Almkerk 3 aug. 1721 ***Rochus Segers*** *Holleman* (circa 1665—1748), schepen en gemachtigd schout van Almkerk.

Zie verder Maris „Een Honderdtal Nederlandsche Families" 1946 en Holleman „Stamboek Holleman" 1969.

8 sept. 1672: ***Maarten Wouter Janse,*** oud circa 21 jaren, wonende te Oosterhout, in dienst voor Jan Pieters van den Kieboom, getuigt (Dongen r.a. nr. 161).

21 dec. 1683: De magistraat van Dongen verlengt een paspoort d.d. 1681 voor ***Maarten Wouter Janse,*** geboren

en wonende te Dongen, „staende ter goeder name en „fame, contribueerende in alle lasten, hem generende „met landbouw te Dongen en in het nieuw bedijkte land „der grafelijkheid aan de Dussen" (Dongen r.a. nr. 162).

1681—'86 kohieren hoofdgeld te Dongen (van personen van 15 jaren en ouder): in Den Ham (ook wel genaamd: De derchtig bunderenj *Maarten Wouters* cum-uxore en twee knechts; op het kohier van 1686 is zijn naam in de grondtekst gesteld maar doorgehaald (G.A. Dongen nrs. 469 en vlg.).

geref. lidmatenregister Dongen: Maarten *Wouters* en *Geertruyt Remigius* zijn vrouw, vertrokken naar (kerkelijk) Almkerk op attestatie 10 nov. 1686 (R.A. 's-Hertogenbosch).

27 sept. *1688: Maarten van Dongen,* wonende aan de Nieuwe Dijk te Emmichoven (kerkelijk Almkerk), gemachtigde-van vrouwe Catharina Pieterman wed. Mr. Anthony van Persijn (Almkerk r.a.).

3 aug. 1692: *Merten Wouter Janse,* wonende aan De Dussen. gevest in de onroerende goederen in Den Ham te Dongen uit de nalatenschap zijner ouders *Wouter Janse* en *Dingena Adriaens Hulsten* (Dongen r.a. nr. 119).

1692 kohier verpondingen Dongen fol. 102, 279: Merten *Wouter* Janse, wonende te Dussen, aangeslagen voor land in Den Ham, tevoren *Wouter Jan Wouters* zijn vader (G.A. Dongen nr. 208).

Het bleef onbekend waar *Geertruyd Rimigius* geboren is en wie haar moeder was; vermoedelijk was deze *Otje* genaamd, zoals de oudste dochter van *Geertruyd,* aangezien de volgende dochter, *Dingena,* de naam droeg van de vaderlijke grootmoeder *Dingena Hulstman.* Mr. *Gerard Rimigius (Remigius)* kwam omstreeks 1670 naar Dongen, voor het eerst vermeld op het kohier van het hoofdgeld a° 1671 in de buurtschap Den Ham, als weduwnaar met één dochter van 15 jaren of ouder. Volgens een attestatie van 2 juli 1671 was hij alstoen oud omtrent 50 jaar (Dongen r.a. no. 161). Wij kennen zijn beroep niet, evenmin de betekenis van zijn meester-titel; hij was geen schoolmeester en ook geen collega der meester-chirurgijns ter plaatse; had geen land in bezit of gebruik. Eénmaal compareerde hij ter uitvoering van een opdracht van de schout (Dongen r.a. nr. 161, 2 juli 1671). Vele jaren bekleedde hij de ambten van (president)-schepen en van gereformeerd kerkmeester van Dongen. Volgens het kohier hoofdgeld van 1680 had hij twee dochters van 15 jaar of ouder (*Aeltje,* † 168 1; ***Geertruyd)*** , a° 1681 één zoon (*Anthonie*). Daarna hertrouwde hij met Sara *Philips,* uit welk huwelijk in de jaren 1684—'95 vijf kinderen gereformeerd gedoopt zijn. Het lidmatenregister vermeldt het jaar van zijn overlijden 1695. *Sara Philips* was met attestatie van Utrecht d.d. febr. 1682 in Dongen aangekomen ten huize van de schout Jonker Thomas Claypole en heeft als weduwe Dongen metterwoon verlaten.

Ter typering van de grote staat, gevoerd door de schout Claypole, nemen wij hier de navolgende post over uit het geref. lidmatenboek van Dongen (R.A. 's-Hertogenbosch):

Het huisgezin van de heer schout Claypole a° 1674 en vlg.:

Mevrouw Catharina Smits, Lloyd's wed., † nov. 1680 (d.i. de weduwe van Godefroy Lloyd, ridder).

Jonckheer Thomas Claypole's zoon.

Juffrouw Johanna de Wit zijn huisvrouw † 1676.

Mevrouw Catharina van Lockhorst, vrouw van de heer Claypole, † 13 januari 1721.

Juffrouw Catharina Lloyd's dochter met attestatie van Utrecht 16 januari 1682, vertrokken en wedergekeerd, gesteld bij haar man hieronder.

Jr. Paulus Claypole belijdenis 1685, theol. stud. vertrokken.

Juffr. Johanna Claypole belijdenis 1682, vertrokken.

Juffr. Catharina Cornelia Claypole, met attestatie van Utrecht, † 1717.

Adriaen Sem, klerk, met att. van Sprang.

Geertruid Remigius, dienstmaagd, belijdenis 30 mei 1675, vertrokken naar 's-Gravenhage (1679), wedergekeerd en gesteld na haar vader op haar eigen post (met haar man Maarten Wouters).

Hendrick van der Mijl, klerk, met att. van Breda.

Maria Mertens Stoop (dr. van Marten Adriaens Stoop, schepen van Ginneken 1665) dienstmaagd, met att. van Breda.

Sara Philips, met att. van Utrecht febr. 1682, gesteld bij (haar man) Gerard Remigius.

Wendelina Hoetsappel, dienstmaagd, met att. van Utrecht 1687, vertrokken.

Maria de Hoogh, dienstmaagd, met att. van Amsterdam vertrokken.

Guiliam Olivier, belijdenis 1670.

Anna Geertruyd Hermans, dienstmaagd.

Anna Christina Schul, dienstmaagd.

Joha. Wilhelmina van de Velden, dienstmaagd.

Philip Eykelenberg, dienstknecht.

Christina Holthuysen, dienstmaagd.

Christina Ariense Voogtman.

Maria de Groot, dienstmaagd.

Herdina Catharina La Rons.

Jenette Gyben.

KORTE MEDEDELINGEN,

Stamboek Holleman,

(LXXXVII, kol. 375—380).

In De Nederl. Leeuw LXXXVII (1970), kol. 379, is een tweetal zetfouten geslopen:

in regel 7 v. b. leze men: ter plaatse, in plaats van ter plaats; deze regel werd abusievelijk herhaald in regel 12 v. b., die behoort te luiden: lijkende vorm van de grasgrond" een gestyleerde hol, „het (etc.)

MR. F. A. HOLLEMAN.

Adriaan Snoeck (1670-1728).

Bovengenoemde *Adriaan Snoeck* vormt de elfde generatie in de rechte lijn van de geadelde tak van dit geslacht, die volgt op de tien generaties, door Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland in De Nederl. Leeuw XXVIIe jaargang (1909) beschreven (zie aldaar kol. 69 onder X, 9). Over hem nu weet Nederland's Adelsboek 1951 (blz. 441 onder XI) niet anders te melden dan: *Adriaan Snoeck,* geb. Gorinchem 19 nov. 1670, bankhouder te Zaltbommel, tr. De Meern (ondertr. Utrecht 5 febr.) 1693 *Emmerina van Eyck Nicolaesdr.,* geb. 1677, † 31 dec. 1717.

De sterfdatum van de vrouw wordt bevestigd door de bij uitzondering bewaard gebleven rekening van de kerkmeester Godefridus Buschman van 1715 t.e.m. 1718 (G.A. Zaltbommel 1054), waarin op 6 jan. 1718 staat geboekt:

heer *Snoeck* sijn vrouw	
sevenmael geluyt	28-0-0
de hoge baar	5-0-0
een eigen kelder	3-0-0

De sterfdatum van de man heb ik benaderd via de rekeningen van de stadsrentmeester. Blijkens magistraatsresolutie van 28 januari 1704 had *Adr. Snoeck* voor twintig jaren octrooi verkregen om de bank van lening te houden tegen betaling van ƒ 250,— per jaar, ingaande 1 mei 1704. Na ommekomst is het octrooi met twaalf jaren verlengd. De stadsrekeningen lopen van 1 juli-1 juli. In de rek. 1726/'27 wordt nog de ontvangst op 1 mei wegens de bank van lening vermeld „van *Adriaan Snoek*", de volgende rek. ontvangt „van wijlen *Adryaan Snoek*", de daarop volgende van de erfgenamen van *Adr. Snoek* en die op 1 mei 1730 van *Matthijs Snoek* (G.A. Zaltbommel 377 t.e.m. 380). Exact redenerende zou men hieruit kunnen afleiden, dat de rentmeester in 1728 bedoelde, dat hij op 1 mei de pacht van *Adriaan* 'ontving, doch dat deze bij het schrijven der rekening na 1 juli inmiddels overleden was. Aannemende, dat een bankier, die in rentedagen denkt, wel niet voor de tijd betaald zal hebben, zou men het overlijden dan in mei/juni 1728 kunnen fixeren. Enige steun vindt deze opvatting doordien *Adriaan* op 18 februari 1728 nog persoonlijk aan schepenen van Zaltbommel het wederkerig testament naar togtenrecht der echtelieden van 28 sept. 1705, met superscriptie van 3 okt. 'daarna, ter registratie aanbiedt (Rijksarch. Gelderland, recht. arch. Zaltbommel 33 1) . Men zou dit eigenlijk al kort na de dood van de vrouw verwacht hebben, maar dat is niet gebeurd. Inmiddels had hij op 2 mei 1719, ziek naar het lichaam, voor schepenen een nieuw testament doen passeren met institutie van al zijn kinderen tot universele erfgenamen na uitkering van legaten van ƒ 500,— aan de armen van Zaltbommel en een lijfrente van ƒ 100,— 's jaars aan zijn zuster *Johanna (Geertruida) Snoeck*, weduwe van de commies *Adriaan van Haaften*. Aan zijn zoon *Matthias* legt hij schuldvergelijking op voor de lening ad ƒ 12000,— die hij, dan nog maar 21 jaar oud, reeds blijkt te hebben genoten, naar ik voorzichtig vermoed, om domheer te kunnen worden van St. Marie te Utrecht.

Voor het eerst treffen wij *Adriaan Snoeck* in het rechterlijk archief van Zaltbommel aan, dan reeds to 11 en aarvan de Gelder sen Toll tut Bommel, op 26 juni 1704, wanneer hij een huis in de stad koopt, vano utsdeijsere deur genaemt, en daarop hypotheek verleent tot zekerheid voor zijn verplichtingen uit het contract met het stadsbestuur over de bank van lening. Men moet die bank eigenlijk zien als een credietinstelling voor de handel. Wie er meer over wil lezen, vooral aangaande de moeilijkheden vóór de tijd van *Snoeck*, raadplege het artikel van Dr. Epkema in Gelre VII. Op 8 sept. daarna hoopt hij twee huisjes naast het vorige en op 19 nov. 1707 nog een zomerhuisje binnen Zaltbommel aan de Vogelenzang, nu een vrijwel bebouwd straatje achter de St. Maartenskerk. Op 16 febr. 1718 koopt hij een dubbel graf en op 10 april 1723 een zitplaats in die kerk (Rijksarch. Gelderland, r.a. Zaltbommel 327, 330).

De pacht van de riviertol te Zaltbommel, die *Adriaan Snoeck* samen had met *Johan Duymaer, Geurt Verwoert* e.a., is hem niet alle jaren even goed bekomen. Zowel in 1712 als in 1713 dienen de admodiateurs van 's Landschaps Tol te Bommel, zoals de officiële naam blijkt te zijn, een rekest bij de Rekenkamer van Gelderland in om schadevergoeding of ontbinding van de pacht wegens gering scheepsverkeer. Zo was de Nederrijn niet navigabel geweest van juni tot november 1712 en werden de afkomende schippers, in Urmond opgehouden, die vandaar hun goederen, ook met schade, per as via 's-Hertogenbosch moesten zien te vervoeren en dit had gevolgen voor de tot de tol behoremde wacht aan de Maas te Heerewaarden. Een dezer rekesten draagt de bij dit artikel afgebeelde, originele handtekening

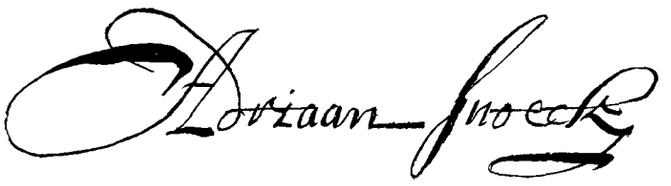

„*Adriaan Snoeck*" (Rijksarch. Gelderland, arch. Rekenkamer 699). Toch hebben bij de tolverpachting in 1714 *Adriaan en* zijn genoemde associé's weer voor zes jaar ingeschreven, doch nu voor 11 mille per jaar in plaats van 15 mille. Zij verwierven samen zeven/achtste parten, terwijl vier andere heren het overig achtste part namen, waarmee een bestaande toestand schijnt te zijn bevestigd (Rijksarchief Gelderland, arch. Rekenkamer 715).

Een andere activiteit van *Adriaan Snoeck* bestond in de pacht van de stedelijke appelaccijns. Hij paohtte die voor zes jaar tegen ƒ 150,— per jaar. De laatste pacht verscheen 17 maant 1726. Het volgend jaar was *Fredrik Hekhuysen* zijn opvolger.

Tot slot nog een woordje over de sterfdatum van *Adriaan's* zoon *Matthias Snoeck*. Nederl. Adelsboek, jrg. 1951, blz. 442 noemt als datum 7 april 1742. Echter maakt hij, ziek, met zijn vrouw, *Anna Catharina van Stralen,* op 8 april 1742 voor schepenen van Zaltbommel nog een vruchtgebruik-testament (r.a. Zaltbommel 332). De datum zal dus iets later liggen. De eerste maal, dat de weduwe enig onroeaend goed uit de nalatenschap vervreemdt, is pas op 3 juli 1750 (r.a. Zaltbommel 333). Maar in een boedelrekening van wijlen burgemeester *Jan Vijvijan* en zijn vrouw *Sophia Jacoba van Bijstervelt* wordt op 30 juli 1742 als openingspost de ontvangst vermeld van een geldbedrag als slot van haar rekening van mevr. de wed. van den Domheer *Matthias Snoek* (r.a. Zaltbommel 368). Hiermede is de periode, waanbinnen de sterfdatum ligt, beperkt tot minder dan vier maanden.

MR. H. **F. REYNVAAN.**

Het wapen der gemeente Graft-De Rijp.

De samenvoeging der gemeenten De Rijp en Graft tot één nieuwe gemeente, die de naam „Graft-De Rijp" ontving heeft uiteraard de behoefte doen ontstaan aan een nieuw wapen.

De Rijp voerde vanouds een wapen met twee haringen met kroontjes, los boven de koppen (zie afb. **1**), Graft had een koe onder een boom (zie afb. 2).

Het eerste wapen leent zich zeer goed om in een nieuw blazoen te worden verwerkt, het tweede was daarvoor ten enenmale ongeschikt omdat het meer op een illustratie dan op een wapen lijkt en bovendien elke heraldische sfeer ontbeert. Daarom werd in de geschiedenis der beide gemeenten gezocht naar motieven, geschikt om te worden verwerkt.

In dit deel van Noord-Holland was dat een eenvoudige

zaak. Vóór de drooglegging der grote meren had De Rijp een open verbinding met de Zuiderzee. De haringvangst werd op grote schaal bedreven, er waren zelfs twee havens. Het sprak dus wel vanzelf dat het oude Rijper wapen een plaats kreeg in het eerste kwartier. In 1816 waren het gouden haringen geworden — de toenmalige Hoge Raad van Adel bevorderde te pas en te onpas de kleuring blauw en goud omdat dat de kleuren van het nieuwe Koninkrijk waren — maar nu werden de haringen van zilver omdat dat ook de oude kleur is geweest.

Een aardige bijzonderheid is nog dat de haringen naar de mening van de inwoners van De Rijp „gekaakte" haringen moesten zijn. Na enig speurwerk, waarbij een oude gepolychromeerde gevelsteen in het Rijper museum een krachtig argument opleverde, bleek dat dit in beeld kan worden gebracht door achter de kieuwspleet een klein stukje uithangend ingewand af te beelden. Informatie bij de Scheveningse visafslag bracht ons tot de wetenschap dat dit zelfs een eigen naam heeft: „gel" of „gelletje". Van Dale's groot woordenboek is het er mee **eens** !

Naast de haringvisserij werd ook de Groenlandvisserij uitgeoefend. *Marten Michielse* uit De Rijp was „de alder-eerste harponier varende op Groenland welcke in de openbare zee een walvisch schoot en doodde". Aldus staat te lezen in de „Korte Historie", in 1699 geschreven door de Doopsgezinde predikant Engel *Arentsz. van Doornegeest*. Het wapenfeit was toen voor ongeveer zestig jaren gebeurd. Ook de Rijper notariële protocollen spreken rond het midden der 17de eeuw vele malen van „commandeurs en harponiers ofte zulcx geweest zijnde op de Groenlandse Walvis vanghst". Reden te over om ook deze walvisvangst in het wapen te gedenken. Een walvis was hiervoor de aangewezen wapenfiguur, rood spuitend om aan te geven dat het dier gejaagd en reeds gewond is.

Beide dicht aan elkaar grenzende gemeenten leverden behalve bemanningen voor de grote en kleine visserij óók schepelingen voor de koopvaardij op de zeven zeën. Dat was in de 17de eeuw een bedrijf dat naast de gewone risico's die weer en wind meebrachten, vele gevaren kende door kaapvaart en zeeroverij. Duinkerken was de thuishaven van de beruchte Duinkerker Kapers die de Hollandse en Zeeuwse handelsvaart bedreigden en daarbij zo niet gesteund, dan toch met welgevallen werden gadegeslagen door de monarchen die appeltjes hadden te schillen met de machtige Republiek der Zeven Provinciën, Voorbij Duinkerken dreigde gevaar rond de monding van de Gironde, waar Biskayse zeerovers opereerden. Rond de Straat van Gibraltar en in de Middellandse Zee waren het de Barbarijse piraten. Meer Oostelijk dan nog opereerden Turkse zeerovers die óók hun slag probeerden te slaan. Heel wat schepelingen raakten in slavernij en hadden vaak een bard lot. Om dit te verzachten door betere voeding en om in uitzonderingsgevallen vrijkoop mogelijk te maken bestonden er in Noord-Holland op enkele plaatsen „bootsgezellenbeurzen", ook wel „Zeevarende Buul" genoemd. De fondsen werden bijeengebracht door contributies der rechtstreeks belanghebbenden, de reders hielden zich veelal afzijdig. Uit dit geld werd gesuppleerd als de in de kerken voor dit doel gehouden collecten niet genoeg opbrachten. In latere tijd, toen zeeroof en kaapvaart in de zeeën rond Europa niet meer voorkwamen werden de meeste beurzen opgeheven en van de andere werd de doelstelling uiteraard gewijzigd. Maar nog vandaag kent men er in Graft twee: één in de eigenlijke plaats en één in het Noordeinde !

Het scheen alleszins juist om deze „bulen" ook een plaats in het nieuwe wapen in te ruimen. Het werd gedaan door een kwartier te bezaaien met „penningen". De kleur van dit veld werd groen als symbool van de veehouderij, toch altijd nog een bedrijf dat vele handen werk verschaft.

En zo werd het wapen bij Koninklijk Besluit van 16 december 1970 No. 15 vastgesteld.

De officiële beschrijving luidt als volgt:

„Golvend doorsneden: 1 gedeeld; *a.* in azuur „twee boven elkaar geplaatste zilveren haringen, gegeld van keel, met ieder boven de kop „een gouden kroon van drie bladeren: *b.* van „sinopel bezaaid met penningen van zilver; 11 in „sabel een walvis van zilver, spuitend van keel. „Het schild gedekt met een gouden kroon van „drie bladeren en twee parels".

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen der gemeente **Venhuizen.**

Met ingang van *3* augustus *1970* zijn de gemeenten Schellinkhout, Venhuizen en Wijdenes samengevoegd tot een nieuwe gemeente die de naam Venhuizen heeft gekregen.

Het gemeentebestuur verlangde uiteraard het recht te hebben een eigen wapen te mogen voeren.

Twee van de drie vervallen wapens hadden een dode boom als wapenfiguur. In Schellinkhout zaten vijf vogels in de takken, in het Venhuizer wapen drie. Deze dorre boom komt in West-Friese wapens meer voor en geldt als symbool van het ten onder gegane leven. Onafscheidelijk is daarmee verbonden de gedachte aan een later nieuw leven.

Het wapen van Wijdenes vertoonde een burcht als wapenfiguur, herinnering -aan de dwangburcht die daar door *Roeland van Widelnisse* werd gebouwd in opdracht van de graaf van Holland om de roerige West-Friezen in toom te houden. De burcht is door de Friezen verwoest na de dood van *Floris V* en niet weer herbouwd.

Zowel de boom met vogels als de burcht leken geschikt om in het nieuwe wapen te worden opgenomen. Daarnaast kwam in aanmerking een herinnering aan de verlening van stadsrechten aan Schellinkhout, Hem en Venhuizen door graven van Holland uit het Beierse huis. Schellinkhout werd stad in 1402 krachtens besluit van *Albrecht van Beieren*, Hem *en* Venhuizen werden stad bij besluit van Hertog Willem van Beieren in 1413.

De voornaamste figuur van het wapen werd nu de dode boom waarin vijf kraaien zitten. De boom kreeg twee stammen op één stobbe om gelegenheid te geven de burcht van Wijdenes op een hartschildje daartussen te plaatsen en de Beierse bemoeiïngen kwamen tot uitdrukking door een z.g. schildhoofd met de bekende blauw-witte ruiten.

De kraaien werden opvliegend en krassend getekend om een sterk sprekend silhouet te krijgen, Snavels en poten werden rood genomen alleen om een levendig kleuraccent te krijgen. Naast het vele blauw en zilver in het schildhoofd leek het esthetisch het beste om de burcht van zilver te nemen op een eveneens blauw hartschildje.

De gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen werd toegevoegd alleen als versiering.

Het wapen is vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 18 november 1970, No. 17.

De officiële beschrijving luidt als volgt:

„In zilver een uitgerukte vertakte dode boom-„stronk met twee stammen van sabel, waarin „vijf opvliegende kraaien van sabel met geopen-„de snavel en poten van keel zitten, de twee „op de linkerstam omgewend; in de vork van „de boom een hartschild van azuur met een „zilveren geopende burcht met drie kantelen: „een schildhoofd schuinrechts spits geruit van „zilver en azuur. Het schild gedekt met een „gouden kroon van drie bladeren en twee „parels."

MR. G. A. BONTEKOE.

BOEKBESPREKING,

Geschiedenis der Graven van Limburg Stirum, Uitg. Van Gorcum & Comp. N.V. (Dr. H. J. Prakke & H. M. G. Prakke), Assen, en Aschendorffsche Verlagsbuchhandlung, Münster/Westf. 1961 en vlg. jaren. Met afbeeldingen, kaarten en tabellen.

Deze indrukwekkende uitgave is nog aiet voltooid. Duitse en Nederlandse geleerden van naam hebben er aan meegewerkt. De bijdragen zijn deels in het Nederlands, deels in het Duits geschreven. De eerste band van deel 1 laat nog op zich wachten. Hierin moet een algemeen overzicht van de geschiedenis van het (geslacht van Limburg Stirum komen met een heraldisch hoofdstuk aan het eind. Verschenen zijn tot dusverre:

Deel 1, 2. „Die Herkunft der Grafen von Limburg Stirum. Die Pfalzgrafen von Lothringen, die Grafen von Berg und ihre Progenitur bis zum Aafang des 13. Jahrhunderts" van de hand van wijlen Dr. J. P. J. Gewin (1962),

Dl. 11, 1-4. „Die Geschichte der Gnafen und Herren von Limburg und Limburg-Styrum und ihrer Besitzungen 1200—1550" met als auteurs Dr. G. Aders, Moritz Graf zu Bentheim-Tecklenburg-Rheda †, Prof. Dr. P. Berghaus, Drs. A. L. Hulshoff, Josef Spiegel en Dr. G. Theuerkauf (1963—'68),

Dl. 111, 1-3. „De gnaven van Limburg Stirum in Gelderland en de geschiedenis hunner bezittingen" door Mr. A. P. van Schilfgaarde (1961).

Het is de bedoeling, dat dit werk uitvoerig zal worden besproken, als het gereed is, Hier bij slechts aangestipt, dat deel 1, 2 een stamreeks geeft,, die in 866 begint (!), dat men in deel 11, 4 de munten van de graven van Limburg behandeld vindt, hoewel dit uit de titel niet direct valt op te maken, en dat deel 111, 1-3 de plaats bepaalt, die het geslacht *Van Limburg Stirum van* omstreeks 1550-1750 in de Gelderse en in ruimer verband in de Nederlandse samenleving heeft ingenomen.

Na de acht banden, die nu ter beschikking staan, 'moeten er nog op zijn minst vijf volgen. Historici en genealogen zien er met belangstelling naar wit. Benieuwd mag men zijn, hoe Professor Dr. J. Ph. de Monté ver Loren en zijn medewerkers, die deel 1, 1 voor hun rekening nemen, zullen reageren op het artikel van Mr. K. N. Korteweg „De graven van Limburg Stirum, oudste of jongste tak van de graven van Limburg", dat in 1964 in dit Maandblad werd opgenomen [1]). Dit artikel legt zoveel gewicht in de schaal, dat een reactie met name van de kant van de heer Hulshoff bezwaarlijk kan uitblijven.

J. Fox.

Album Studiosorum Academiae Franekerensis (1585-181 1, 1816—1844), 1. Naamlijst der studenten, onder redactie van Mr. S. J. Fockema Andreae en Drs. Th. J. Meijer. Uitg. T. Wever, Franeker 1968.

Nadat Mr. W. B. S. Boeles als vervolg op zijn „Frieslands Hoogeschool en het Rijks Athenaeum te Franeker" (1878—1889) het matrikel had willen uitgeven, hebben in onze tijd vellen, onder wie Dr. G. A. Wumkes en Mr. A. L. Haerma van Voss, aan dit projekt 'gewerkt. Het is buitengewoon verheugend, dat het resultaat thans in opdracht van het Fries Genootschap voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde te Leeuwarden met finanuiële steun van o.a. Z.W.O. en het Gemeentebestuur van Franeker kon worden uitgegeven.

Voor de uitgave is gebruik gemaakt van het eerste deel van het z.g. Rectorsalbum (over de jaren 1586—1685), daarna tot en met 1811 van de beide delen van het Album Minor (ten dienste van de pedel) en voor de periode van het Fnaneker Athenaeum (1815-1844) van het Album Athenaei Frisiaci 18 15. Het Album Minor bevat de eigenhandige inschrijvingen van de studenten.

De bewerkers hebben de inschrijvingen genormaliseerd en doorlopend genummerd. De datum van (inschrijving is in cijfers aangegeven, daarna volgen de naam (met opgave van spellingsvarianten), de eventuele herkomst, de studierichting, de academische graad (studiosus is weggelaten), de maatschappelijke status en incidentele toevoegingen als stipendarius en gratis (inschrijving). Aan de uitgave is een alfabetische index op persoonsnamen toegevoegd als een onontbeerlijk hulpmiddel.

Naast woorden van waandering voor de uitgave als zodanig meen ik echter enige kritiek op de technische kanten ervan niet te kunnen aahberhouden. Zo is het een bezwaar, dat de getallen in de tekstuitgave visueel door elkaar lopen; de doorlopende nummering van inschrijving, de datum (in cijfers) en de paginering van de tekstuitgave zijn niet duidelijk genoeg gescheiden; ook staat de paginering van de handschriften tussen haakjes rechts binnen de bladspiegel. Het ontbreken van het jaar van inschrijving boven aan de bladzijden is evenmin bevorderlijk voor een snelle en doeltreffende raadpleging. Ook koester ik bedenkingen tegen de wijze, waarop de tekst van de handschriften in de uitgave is weergegeven en tekstkritisch geannoteerd. Soms vindt men het commentaar in de noten, maar vaker **nog** in de tekst zelf aangegeven, bijv. door middel van vraagtekens (inkonsekwent al dan niet tussen haakjes, geplaatst). Een verspringen van de paginering van de handschriften wondt niet nader verklaard; mogelijk zijn een aantal bladzijden onbeschrewen gebleven, maar waarom hebben de bewerkers dit dan niet in een voetnoot aangegeven? Afkortingen zijn zonder meer voluit 'geschreven als de oplossing — naar het oordeel van de bewerkers — geen probleem opleverde; zo dit — alweer volgens de bewerkers — wel het geval was, komt het opgeloste gedeelte tussen (haakjes te staan. Een weinig konsekwente werkwijze, die bovendien het bestaan van de (weinig problematische) afkortingen aan het oog van de gebruiker onttrekt.

Het personenregister — dat met een index op plaatsen en banden van herkomst uitgebreid had kunnen worden — is zeer

1) **De Nederlandsche Leeuw LXXXI-1964, kol. 266-276.**

bruikbaar, maar niet geheel betrouwbaar. De 'persoon, die zich herhaald liet 'inschrijven, wordt in de Index in principe één keer vermeld, verschillende personen met dezelfde naam afzonderlijk. De bewerkers hebben mij er niet geheel van kunnen overtuigen, dat hierbij geen vergissingen zijn gemaakt (bijv. bij de naam *Johannes Caldenbach,* nrs. 538 en 774 en bij *F. van Alema,* nrs. 10582 en 10591). De *Virien* (nr. *9774)* moet zijn De *Virieu;* de naam G. *J. Opgelder* (nrs. 11110 en 11355) vindt met één keer onder de 0, en één keer onder de G, terwijl het hier op zijn minst hetzelfde geslacht betreft. En zo is er meer.

Dit alles neemt achter niat weg, dat de bewerkers zeer nuttig werk hebben gedaan, waarvoor onderzoekers op velerlei terrein hun dankbaar zullen zijn. Het wachten is nu op het tweede deel met biografische aantekeningen, dat in de Verantwoording in het vooruitzicht wordt gesteld.

Het 539 bladzijden tellende boek is voor ƒ 78,— in de handel.

DR. TH. E. JENSMA.

G. Meijer, Aan het water. De Sliedrechtse familie Bos. Rotterdam 1967.

Het onderhavige geslacht *Bos* stamt uit *Arien Baltensz. Bos,* „kooiman", armmeester van Sliedrecht boven de kerk (Naaldwijk) en ouderling der Herv. Gem. aldaar, overleden in 1712. Zijn achterkleinzoon, *Adriaan Cornelisz. Bos* (1728—1809), was pres.-schepen van Sliedrecht en werd de eerste „baggeraar" uit dit geslacht, mogelijk een gevolg van zijn huwelijk in 1750 met *Elizabeth Jansdr. van Haaften* (1729—1803), de dochter van één der bekendste toenmalige Sliedrechtse aannemers van publieke werken. Ook zijn nakomelingen namen en nemen een belangrijke plaats in onder de Sliedrechtse aannemers van publieke werken; hiervan getuigt thans nog de algemeen bekende N.V. Baggermaatschappij Bos & Kalis.

Over de leden van het geslacht worden vele biografische bijzonderheden verstrekt, aodat men — ondanks de beknopte vorm — een goed inzicht krijgt in hun omstandigheden in de loop der tijden.

Voor belangstellenden zijn een beperkt aantal niet-gebonden exemplaren (voorzien van een fraaie omslag) van dit ongeveer 100 bladzijden tellende boekje (waarin een afbeelding van het wapen en een naamregister) verkrijgbaar bij de schrijver G. Meijer, Van Slingelandtlaan 33, Rotterdam-1 2.

W. W. VAN VALKENBURG.

Biographic-genealogical Register — Family-Archive — of the international family Sartorius (1540—1968), composed and published by Hugo Sartorius. Gesamtherstellung: Verlagshaus Ph. C. W. Schmidt, Neustadt a.d. Aisch 1969.

Aan dit geslacht *Sartorius* werd reeds aandacht gewijd in de jaargang 1940 (Lol, 185/186) van dit maandblad, waar een eerdere publicatie over dit geslacht werd besproken. Als een supplement op bovengemelde publicatie heeft de Heer H. Sartorius de onderhavige uitgave het licht doen zien.

Na een inleiding volgt een "Enumeration of the Sartorius family papers, Collection No. 133, Centraal Register Familiearchieven c/o Algemeen Rijksarchief, The Hague, The Netherlands", een inventaris van het familie-archief. Daarna komt een beknopte, doch volledige genealogie van dit uit Darmstadt afkomstige geslacht.

In de Tweede Wereldoorlog werden de twee laatste Duitse leden van het geslacht vermist, het tamelijk uitgebreide nageslacht is thans gevestigd in Nederland, Spanje en Mexico. De

Nederlandse tak stamt uit *Johann Ernst Friedrich Sartorius,* geboren te Trebur in Hessen, die zich omstreeks 1757 te Amsterdam vestigde en aldaar in 1802 overleed. Zijn zoon, Prof. Ds. *George Frederik Sartorhs* (1775—1845), was hoogleraar aan het Ev. Luthers Seminarium te Amsterdam en vice-voorzitter van het Nederlandsch Bijbelgenootschap; 'diens zoon, *Johan Christoffel Sartorius* (1803—1860), was lid van de bekende Amsterdamse Firma Blikman en Sartorius. Verder behoorden tot de in Duitsland gebleven takken: Prof. *Ernst Wilhelm Christian Sartorius* (1797—1859), hoogleraar in de Theologie te Marburg (Hessen), etc., en *Philipp Ludwig Sartorius* (1805—1848), minister van Justitie in het Groothertogdom Hessen, en tot de Spaanse tak: Dr. *Luis José Sartorius y Tapia,* conde *de San Luis (1815-1871)* , voorzitter van de Raad van Ministers in Spanje, Spaans ambassadeur te Rome; *Fernando Sartorius y Chacon,* conde *de San Luis* (1860-1926'), Spaans minister van Staat, gezant van Spanje te Lissabon, etc., en *Antonio Sartorius y Cabeza de Vaca,* marques *de Marino* (geb. in 1928).

Ten slotte volgt een lijst van afbeeldingen van leden van het geslacht en worden portretten van enige leden van het geslacht gereproduceerd.

Het aardige, 88 bladzijden tellende boekje is tweetalig — Engels en Spaans — terwijl soms ook nog een Nederlandse versie wondt gegeven.

W. W. VAN VALKENBURG.

De vreugde van het genealogisch onderzoek. Drie verwante Dierense geslachten: Stenfert, Kroese, Stenfert Kroese, door Ir. W. D. P. Stenfert. Uitg. Oudheidkundige Kring Rheden Rozendaal 1966.

Het geslacht *Stenfert* ontleent zijn naam aan het goed „De Steinfort" te Harfsen bij Gorssel, van welk goed de stamvader, *Harmen Engberts,* in het einde van de 17de eeuw pachter was. Zijn zoon *Harmen Harmensz.* vestigde zich in het begin van de 18de eeuw te Dieren, alwaar tot in deze eeuw nakomelingen van zijn zoon *Hendrik Stenfert* (die — naar hater is gebleken — op 17 juli 1712 te Brummen werd gedoopt) gevestigd bleven.

Uit het in 1752 gesloten huwelijk van *Harmen Harmensz.'* dochter, *Wilhelmina Stenfert* (1728—1733), met de uit Essen in Westfalen af komstige chirurgijn *Gottfried Arnold Cruse (Kroese)* stamt het geslacht *Stenfert Kroese.*

De geschiedenis van deze geslachten wordt min of meer uitvoerig, doch op tamelijk onoverzichtelijke wijze behandeld. Een drietal genealogische overzichten *Stenfert* en één overzicht *Cruse-Kroese* geven de lezer eahter enige steun bij het rangschikken van de wel *zeer* verspreid staande 'gegevens.

Een groot aantal afbeeldingen, o.m. van door leden der familie in de loop der tijden bewoonde huizen, sieren het boekje. Wapen-zegels van de tot dit geslacht behorende Haagse notaris *Herman Stenfert* (1744-1815) zijn eveneens gereproduceerd.

Degenen, die bijzondere belangstelling hebben voor de oudere generaties van het geslacht *Stenfert,* wil ik met nadruk wijzen op de zeer grondige bespreking van de onderhavige studie in „Gelders Oudheidkundig Contactbericht" nr. 34 (juli 1967) blz. 18-23, waar Mevrouw Mr. E. C. M. Leemans-Prins op grond van een door haar ingesteld archiefonderzoek de eerste vijf generaties *Stenfert* uitvoerig weergeeft en ook verder zeer grondig op de onderhavige publicatie ingaat.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

van den Bosch-Pabbruwe. Gevraagd de huwelijksdatum en -plaats van het echtpaar *Adrianus van den Bosch*, geneesheer en vertoefd hebbende in Oost-Indië, en *Sophia Pabbruwe*. *Adrianus van den Bosch is zeer* waarschijnlijk de zoon van *Jacobus van den Bosch* en *Hester de Laef* te Waalwijk en de oom van de 'gouverneur-generaal *Johannes* graaf *van den Bosch*.

Het echtpaar *van den Bosch-Pabbruwe* liet in de jaren *1763* -1769 kinderen dopen te Tricht, terwijl het oudste kind *Jacobus* eerder en elders zal zijn geboren,. *Sophia Pabbruwe* was de dochter van *Kornelis Pabbruwe* en *Dirkje Gerrifsdr. van Lent* te 's-Gravenhage en moet vóór bedoeld huwelijk weduwe zijn geweest van *Wolfherus Theodorus Vlier* te Zwolle, met wie zij in 1751 huwde.

Abcoude. MR. H. J. PABBRUWE.

van der Burch. Ia het kasteel de Cannenburch te Vaassen („Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen") bevindt zich als bruikleen vaa het Gemeentemuseum Arnhem een op paneel geschilderd portret van een. waarschijnlijk laat-middeleeuws krijgsman in harnas, geknield voor een hemelse verschijning van Maria met het Christuskind. Het schilderij draagt rechts boven het volgende wapen: in goud een gewelfde rolde schuinbalk. Een korte mantel 'over de rechterschouder van de geportretteerde vertoont hetzelfde wapen. Reeds jaren geleden werd dit wapen door het Centraal Bureau voor Genealogie gedetermineerd ala dat van de Delftse familie *Van der Burch*.

Het portret draagt geen jaartal of andere aanduiding, die de identificatie van de afgebeelde persoon kan vergemakkelijken. Kennelijk hebben wij met een edelman te doen, zo te zien waarschijnlijk uit de 15de eeuw. Stellig is het een ander portret dan hetwelk in kol. 227 is vermeld. Dit zou immers in 1588 zijn geschilderd en het jaartal 1544 als geboortejaar vermelden.

Met de datering weet ik niet goed raad. Het lijkt mij onwaarschijnlijk, dat het paneel zelf uit de 15de eeuw zou stammen. Het zou een latere, 16de- of 17de-eeuwse copie kunnen zijn of een fantasie ter aanvulling van een portrettengalerij.

De vraag is: hadden de Delftse *Van der Burch's* riddermatige voorvaderen. Of is het beschreven wapen ooit nog door een andere familie gevoerd?

Velp (Gld.). D. J. G. BUURMAN.

de Galz-van Heemskexck. *Jean Paul de Galz,* geb. Rotterterdam 10 maart. 1771, koopman en makelaar aldaar, † Rotterdam 14 juni 183 1, tr. Delft 3 1 okt. 1802 *Diederica Hillegonda Jacoba van Heemskerck,* geb. Delft 4 aug. 1774, † Rotterdam 26 januari 1827.

Gevraagd gegevens over de voorouders (kwartieren) van bovengenoemde echtelieden.

Lunferen. F. VAN HOOGSTRATEN.

Hopster-von Hopstenen. Gegevens gevraagd over het voorgeslacht van *Hendrik Hendriksz. Hopsfer,* geboren te Vriezenveen in 1710, gehuwd mat *Geertje Jansen.*

Tevens inlichtingen gevraagd over de oud-adellijke familie *Von Hopsfenen,* afkomstig uit Hopsten (Dl.), gelegen dicht bij Rheine, graafschap Bentheim. Bovengenoemde *Hendrik Hopsfer* stamt zeer waarschijnlijk uit genoemde familie.

Groningen. R. H. HOPSTER.

Knijff (LXXXII 408: LXXXIV 79, 120; LXXXVII 88, 136). Aan enkele door waterschade wat moeilijk leesbare verklaringen, afgelegd ten verzoeke van *Jan Claesz. Knijff c.s.* voor notaris van Hamersfelt te Utrecht in april en mei 1569 (Notariëel Archief Utrecht 186 (1) f. 99 e.v.) kunnen aanvullingen worden ontleend op het fragment in de vorige jaargang van dit maandblad, kol. *88,* en op de kwartierstaat in jrg. 1966, kol. 181 e.v.:

I. *Jan Knijff,* gegoed te Asch bij Buren, tr. N.N.

Zonen:

1. *Dirck,* volgt 11 A:
2. *Aernf,* volgt 11 B.

11 A. *Dirck Jansz. Knijfff,* gegoed te Asch bij Buren, waarsch. † voor ca. 1510 (de comparanten die in 1569 ca. 70 en 57 jaar oud zijn, hebben ham niet gekend), tr. N.N.

Zonen:

1. *Lubberf Knijff,* tr. N.N.

   Zoon:

   Bartholomeus Lubberfsz. Knijff, leeft in 1569.
2. *Claes Knijff,* identiek met de oudste generatie van bovenbedoeld fragment en met kwartier 256 in de bovenbedoelde kwartierstaat.

11 B. *Aernf Knijff,* gegoed te Asch bij Buren, † na ca. 1520 (de zoëven bedoelde comparanten hebben hem nog gekend), tr. *Dirckge N.,* † na ca. 1550 (de in 1569 omstreeks 30-jarige comparante heeft haar gekend); zij hertr. *Henrick Cornelisz.,* te Asch.

Uit dit huwelijk:

Jan Knijff, vestigt zich te Wijk bij Duurstede.

Naar aanleiding van de door de Heer Wijburg geopperde mogelijkheid, dat het echtpaar *Jan Knijff* (zoon van *Claes* bovengenoemd)-*Anna de Jong* identiek zou zijn met *Jan Knijff,* oud 77 jaren, en zijn vrouw *Anna Knijff,* oud 66 jaren, bij het afleggen van de attestatie d.d. 23 jan. 1591, zij nog opgemerkt dat zulks niet het geval is. Uit de akte blijkt namelijk, dat laatstbedoelden in 1564 te Leiden woonden; zij zullen dus dezelfden zijn als *Johan Knijff Henricksz.* en *Anna Arenfsdr.,* die op 22 okt. 1589 hun te Leiden gemaakte testament approberen (notariëel archief Utrecht 186(1), f. 4.86). Dit betekent tevens, dat mijn veronderstelling als zou *Anna de Jong* op 22 nov. 1608 overluid zijn (Ned. Leeuw 1966, k. 207) onjuist was.

Eindhoven. MR. G. J. J. VAN WIMERSMA GREIDANUS.

Muys van Holy. In Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie 1968 heeft ons medelid de Heer C. Hoek in zijn belangrijke studie „Twee Middeleeuwse hofsteden in Vlaardingerambacht" een reconstructie gegeven van de genealogie *Muys van Holy.* Op blz. 145/146 wordt onder Vb Mr. *Willem Muys van Holy* vermeld met drie kinderen, wier moeder blijkbaar niet in de bronnen werd teruggevonden.

Aan de hand van een m.s. genealogie *Muys van Holy* in de collectie Engelen in het bezit van het Genootschap, de genealogie in Jacobus Kok „Vaderlandsch Woordenboek" dl. 23, blz. 110 en enkele toevalsvondsten kan deze tak nog enkele generaties verder worden uitgewerkt:

Vb. Mr. *Willem Muys van Holy,* procureur-generaal voor het Hof van Holland in 1573, tr. *Maria van Renoy*[1]), dr. van

1) Navorscher **1983, 159.**

Mr. *Gerard*, heer van Spyk, eerste rekenmeester van Holland in 1553 en *Anna de Potis*.
Uit dit huwelijk:

1. *Allard Muys van Holy*, tr. Neurenberg in 1585 *Susanna Conrad* uit Antwerpen enz.
2. *Lydewij Muys van Holy*, tr. *Jacob Paets*.
3. *Gerard*, volgt VI.
3. *Nicolaes Muys van Holy*.

VI. *Gerard Muys van Holy*, secretaris van Schiedam in 1598, pensionaris aldaar, tr. Schiedam (huw. voorw. 24 januari) 1597 *Liedewij Panser*, dr. van *Claes* en *Neeltje Thymansdr.*

Uit dit huwelijk:

1. *Nicolaes Muys van Holy*, tr. *Maria Nieuwland*, dr. van *Bruin Nieuwland*, raad en burgemeester van Schiedam,
2. *Cornelia Muys van Holy*, tr. *Reinier Scherp*, † Schiedam in aug. 1679 (oud 82 jr.).
3. *Anthony*, volgt VII.
4. *Jacob Muys van Holy*, gad. Sdhiedem 11 nov. 1598, † Amsterdam in maart 1677, tr. *N.N.*
5. *Timan Muys van Holy*, ged. Schiedam 11 aug. 1602.
6. Mr. *Willem Muys van Holy*, advocaat te Brielle.

VII. *Antony Muys van Holy*, tr. N.N.

Uit dit huwelijk:

1. *Gerard*, volgt VIII.
2. *Liedewij Muys van Holy*, tr. *Johan van der Burch*, commies ter griffie van de Staten-Generaal, (waaruit Mr. *Johan van der Burch*, advocaat te 's-Gravenhage en Dis. *Antony van der Burch*, predikant te Eemnes).

VIII. *Gerard Muys van Holy*, geb. te Rotterdam, commies ter secretarie van de Raad van State, † tussen 23 aug. 1669 en 27 dec. 1670, tr. 's-Gravenhage 6 aug. 1646 *Barbara de Wilhem*, geb. 10 juli 1617, † tussen 21 febr. 1,671 en 31 okt. 1676, dr. van *Michiel*, raad, schepen en weesmeester te 's-Gravenhage, en *Anna de Rechtere*.

Uit dit huwelijk:

1. *Anna Muys van Holy*, geb. in 1647, tr. vóór 21 febr. 1671 [2]) *Pieter Michelet*, stadhouder van de heerlijkheden Soest, Baarn enz., beiden † na 29 okt. 1694 [3]).
2. *Anthoni Muys van Holy*, geb. in 1648, † jong;
3. *Huybrecht Muys van Holy*, geb. in 1649, † jong.
4. *Barbara Muys van Holy*, geb. in 1651, † jong.
5. *Catharina Muys van Holy*, ged. 's-Gravenhage 5 mei 1652, † tussen 26 nov. 1681 [4]) en 29 okt. 1694 [3]).
6. *Lydewyna Muys van Holy*, geb. 's-Gravenhage 1653, † na 29 okt. 1694 [3]).
7. *Anthoni Muys van Holy*, ged. 's-Gravenhage 19 aug. 1654, † jong.

Gevraagd nadere gegevens over *Antony Muys van Holy* (generatie VII) en zijn vrouw.

Aerdenhout. JHR. MR. C. C. VAN VALKENBURG.

2) not arch. 's-Gravenhage nr. 566, fo. 130.
3) not arch. Utrecht nr. S 297, A.
4) Weesk. arch. 's-Gravenhage nr. 670.

Rembolt - **Loefs - van Swaenswijck** - Gipsen. *Susanna Jans Rembols*, tr. (ondertr. Amsterdam 27 nov. 1636) *Arent Arentss Loefs*. Deze *Arent Arentss Louffs* hertrouwt, als weduwnaar van *Susanne Jansdr. Rembout*, te Amsterdam 13 mei 1639 met *Anna van Swaenswijck*, weduwe van *Anthonis Gipsen*.

Elisabeth Jans Rembolt ondertr. Amsterdam 7 juli 1640 met *Willem Arentss Loeffs*.

Gevraagd nadere gegevens omtrent bovenstaande personen, hun herkomst en hun mogelijk afstammelingen.

Hilversum. J. M. REINBOUD.

Roosendael-Greven-van Geuns. Gevraagd wordt, of de portretten van de volgende personen bekend zijn: Ds. *Wolfert Abraham Johannes Roosendael* (1761—1831), zijn vrouw *Fenna Hendrina Greuen* (1765—1833), hun dochter *Jacoba Roosendael* (1799—1853), en de echtgenoot van deze laatste Mr. *Steven Jan Matthijs van Geuns* (1795—1849).

Bij het Iconografisch Bureau zijn portretten van deze personen niet geregistreerd.

Amsterdam. MR. D. DUNLOP.

Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven (XLVIII 32, 64; XLIX 256; L 63, 160). Hoewel het reeds enige tijd geleden is, dat in dit maandblad aandacht gewijd werd aan het geslacht *Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven* en het daarom misschien niet meer in het middelpunt van de belangstelling staat, heb ik bij mijn onderzoekingen naar het geslacht *Van der Laen* (**zie** de Nederlandsche Leeuw 1969, kol. 3 11-345 en 350-376) door een viervoudige alliantie tussen beide geslachten een aantal nog niet gepubliceerde gegevens onder ogen gekregen, wat mededeling ervan wettigt. Om bet onderstaande niet tot een al te verwarrend geheel te doen uitgroeien — niet iedereen zal de jaargangen 1930-1932 meer bij de hand hebben — geef ik hier de gehele genealogie opnieuw. Het onderstaande maakt dus geen aanspraak op het resultaat van een uitputtend onderzoek.

W a p e n : doorsneden; 1 in azuur een latwerk van zilver; 11 in goud een keper van keel. Helmteken: een uitkomende adelaar van sabel. In plaats van het doorsneden schild komt het latwerk ook voor in het schildhoofd.

1. *Pieter Zegers*, gezegd de Edele, tr. *Margote Bonte*, vrouwe van Ideghem.

11. *Hendrik Zegers* ridder, beer van Leeubos en Emmichoven, † 13 okt. 1456, begr. Antwerpen (O.L.V.-Broederkloos-ter), tr. *Caroline Pleviers*, † 21 jan. 1459, begr. Antwerpen (O.L.V.-Broederklooster).

Hij wordt niet vermeld als schout van Antwerpen in Butkens, Trophées de Brabant (1724), pag. 478.

111. *Jan Zegers van Ydeghem*, tr. *Barbara van Cuelsbroek*.

Uit dit huwelijk:

1. Mr. *Pieter Zegers van Ydeghem*, niet-residerend pastoor van Gooiland, deken van Brielle, kanunnik te 's-Gravenhage en af gevaardigde van het kapittel 1536.

In laatstgenoemde functie komt hij voor op een venster, geschonken door de deken en de kanunniken van de kapel ten hove in de Grote kerk te 's-Gravenhage 1).

1) Bloys van Treslong Prins, Genealogische ... gedenkwaardigheden in en uit de kerken .. Zuid-Holland 11, pag. 37.

2. *Geleyn,* volgt IV.
3. *Josine Zegers van Ydeghem* [2]), testeert te Bergen (Henegouwen) 15 sept. 1550, tr. in 1514 Jonker *Gillis de Glarges,* heer van Eslemmes, schepen van Bergen 1538, 1541, 1542, † in 1542, zn. van Jonker *Gillis de Glarges,* heer van Eslemmes (Hellesmes), en *Marie Ghoret,* vrouwe van Morchipont.

IV. Geleyn *Zegers van Ydeghem* ridder, heer van Wassenhoven, 's-Heeraartsberg en Ammerstol (1545), raad extraordinaris 1525 en ordinaris 153~6-1561 in den Hove van Holland, † in 1565, tr. *Louisa van Dorp.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johan,* volgt Va.
2. *Aert,* volgt Ve.
3. *Anna Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* tr. *Laurens van Bronchorst,* heer van Werkendam, † vóór juli 1567, zn. van *Joost van Bronchorst,* heer van Bleiswijk en Werkendam, rekenmeester te 's-Gravenhage, en *Ida Ruyrok van de Werve;* hij hentr. *Anna van Chimay.*
4. *Catharina Zegers van Ydeghetn gezegd van Wassenhoven,* vrouwe van 's-Heeraartsberg en Ammerstol (voor 2/3 1584, voor 1/3 1593), † na 31 maart 1599, tr. 1° Mr. *Claes van der Laen,* vrij- en ambachtsheer van Uitterbuurt, ambachtsheer van Schoterbosch, geb. te Leiden, student te Leuven 29 aug. 1547, raad ordinaris in den Hove van Holland 1561, wijkt uit naar Utrecht, † aldaar 18 okt. 1575, zn. van Mr. *Gerrit van der Laen* I.U.Lic., vrij- en ambachtsheer van Uitterbuurt (1516), ambachtsheer van Schoterbosch (1567), advocaat voor den Hove wan Holland, rentmeester van de abdij Leeuwenhorst (1528, 1565), en *Adriana van Alckemade;* tr. 2° *Arent Pijl,* † vóór juni 1583; tr. 3° vóór 21 dec. 1584 *Thomas Lovell,* wachtmeester 1589, sergeant-majoor 1593, wedr. van *Emerentia van Woerden van Vliet.*
5. *Geleyn Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* beer van 1/3 's-Heeraartsberg en Ammerstol (—1584), † vóór 1587.

   Hij verwekte bij *Thoenthen Heyndricxsdr.* te Amsterdam:

   Sara (Zegers van *Wassenhoven.?*), geb. vóór 1555.
6. *Barbara Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* vrouwe van 1/3 van 's-Heeraartsberg en Ammerstol (—1584), † vóór mei 1586, tr. 1 ° Jonker *Johan van Dorp,* † vóór juli 1567, zn. van *Adriaen van Dorp,* heemraad van Delfland 1503, en *Josina van Weyburg;* tr. 2° *Nono van Mechenborgh (Mecklenburg)* [3]), † vóór 1587.
7. *Louise Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven* [4]), tr. Jonker *Pieter van Sorre,* beer van Vugin en Quesnoy.

Va. Ds. *Johan Zegers van Ydeghem,* heer van Wassenhoven, verbonden edele, predikant te Bodegraven, tr. *Margrieta van Wijngaarden,* dr. van *Jan Oem van Wijngaarden,* heer van Croonesteyn, en *Catharina van Zijll.*

2) De Ned. Leeuw 1931, kol. 256, 351 en 384.
3) De Ned. Leeuw 1918, kol. 47.
4) De Herckenrode, Nobiliaire des Pays-Bas, pag. 1423.

Uit dit huwelijk:

1. *Anthonie Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* woonde te Beyerland, tr. N.N.

   Hij is mogelijk verward met zijn naamgenoot (VII a).
2. *Guilain,* volgt VIa.
3. *Margaretha Zegers van Ydeghem van Wassenhoven,* † 26 juli 1600.
4. *Johan,* volgt VId.
5. *Jacomina Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* † *16* aug. 1600, begr. te Bodegraven.

VIa. Ds. *Guilain Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* predikant te Rijnsaterwoude 1593 en Bodegraven 1600, † vóór 4 febr. 1617, tr. *Maria Muys van Holy,* testeerde 4 juli 1639 [5]), dr. van *Pieter Muys van Holy* Jacobsz., schepen 1539, 1540, 1543, 1544, 1547, 1548, 1551, 1552, 1555, 1556, 1559, 1560, 1563, 1564, 1567, 1568 en veertigraad 1539 van Dordrecht, en *Ermgard van Alblas Jansdr.*

Uit dit [huwelijk:

1. *Anthonie,* volgt VIIa.
2. *Guilain,* volgt VIIb.
3. *Agnes Segers van Wassenhoven,* testeert met haar echtgenoot 7 juni 1627, tr. Jonker Otto *van Zuylen,* geb. 15 jan. 1593, luitenant in Bohemen (1620), edelman van het geschut, zn, van *Gijsbert van Zuylen (van de Haerj,* secretaris van de Raad van State, en *Joanna van Hoern* [6]).

VIIa. Jonker *Anthonie Zegers van Ydeghem van Wassenhoven,* † vóór 16 sept.. 1642 [7]), tr. *Maria Dormael,* † in *1645.*

Uit dit huwelijk:

1. *Guilain Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* vermeld 1669, ritmeester in Staatse dienst, drost in de Meyerij van 's-Hertogenbosch (??).
2. *Johan,* volgt VIIIa.

3-5, Drie jong-overleden dodhters.

VIIIa. *Johan Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* minderjarigin 1642, woonde te Nieuw-Beyerland, † vóór 21 nov. 1669 [8]), tr. 1° *Anna Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* ged. Oudewater 29 jan. 1620, dr. van *Guilain Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven* (VIIb) en *Adriana van der Laen;* tr. 2° vóór 20 april 1655 *Elisabeth Copier van Calslagen,* van of te Woerden.

Uit bet eerste huwelijk enige jong-overleden kinderen.

Uit het tweede huwelijk:

1. *Anthoni Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* geb. 28 okt. 1655.
2. *Hendrik Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* geb. 2 okt. 1664.

5) A.R.A. Archief van Holland, Memorialen 1640.
6) Hoge Raad van Adel, collectie D'Ablaing van Giessenburg, deel 1, pag. 262; collectie Snouckaert van Schauburg, nr. 5224; uit hun huwelijk zou een dochter ***Anna Maria van*** Zuylen gesproten zijn, echtgenote van ***Dirk Bourneville gezegd Bourneulle,*** en zonder oir †.
7) A.R.A., Archief Hof van Holland, Memorialen, fo. 105.
8) G.A. 's-Gravenhage, Not. archief, inv.nr 790b, fol. 35 vo.

VIIb. *Guilain Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven.*, geb. omstreeks 1592, baljuw, schout en dijkgraaf van Oudewater 1618 tot vóór zijn overlijden, † in 1637, tr. Leiden (ondertr. aldaar (kerkelijk) 19 april en (voor schepenen) 20 april 1617) *Adriana van der Laen,* dr. van Jonker *Geleyn van der Laen,* vrij- en ambachtsheer van Uitterbuurt, ambachtsheer van Schoterbosch (tot 158 1), litt. student te Leiden 2 1 nov. 1.584 en 12 mei 1607, hoogheemraad van Rijnland 1617, en *Françoise van Haemstede,* vrij- en ambachtsvrouwe van Uitterbuurt.

Uit dit huwelijk:

1. *Geertruyd Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* testeerde te Noordwijk 4 juni 1,640, † vóór 3 dec. 1669.

   3 Dec. 1669 geven *Guislain* van der *Laen,* luitenant in garnizoen te Maastricht, gehuwd met *Anna Maria Zegels van Ydeghem gezegd Wassenhoven,* mede voor *Guislain* Zegers van *Ideghem gezegd Wassenhoven,* insignentmr. (?) *van* de Keizer over het hertogdom Stiermarc te Gratz, en voor Jkvr. *Helena Spierings te* 's-Gravenhage als moeder van haar kinderen bij wijlen *Adolph Zegers van Ideghem gezegd Wassenhoven,* allen als erfgenamen van hun zuster *Geertruyt Zegers van. Ideghem* een procuratie tot een proces voor de Hoge Raad van Holland en Zeeland [9]); van dit proces is mij echter niets gebleken.
2. *Anna Zegers van Ydeghem gezegd wan Wassenhoven,* gsd. Oudewater 29 jan. 1620. tr. *Johan Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven* (VIIIa).
3. *Barbara Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* ged. Oudewater 3 juli 1622.
4. *Geleyn,* volgt VIIIb.
5. *Adolff,* volgt VIIIc.
6. *Sylveria Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* ged. Oudewater 28 sept. 1629.
7. *Jan Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* gad. Oudewater 5 sept. 1631.
8. *Claes Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* tweeling met de voorgaande.
9. *Anna Maria Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* ged. Oudewater 17 juni 1633, † (uitgevoerd van 's-Gravenhage naar Wassenaar 8 april, aangegeven aldaar 9 april 1701, tr. vóór 12 aug. 1665 Jonker *Guislain van der Laen,* vrij- en ambachtsheer van Uitterbuurt (1674-1701) , kapitein der infanterie 24 jan. 1,673, † in 1703/'04, zn. van Jonker *Gerrit van der Laen,* litt. student te Leiden 7 nov. 16 14, luitenant onder kapitein Mortier (1641), te Bergen op Zoom (1656), en N.N.; hij hertr. 's-Gravenhage (Gr. k.) 1 jan. 1702 *Apolonia Hoenders.*

VIIIb. *Geleyn Zegers van Ydeghem van Wassenhoven,* ged. Oudewater 29 okt. 1625, geheimraad van de Keizer, ingenieur-generaal, te Gratz (1669), tr. N.N.

Uit dit huwelijk kinderen [10]).

VIIIc. *Adolff Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* ged. Oudewater 16 sept. 1627, luitenant der infanterie in Staatse dienst, † vóór 3 dec. 1669, tr. *Helena Spierinck,* † in 1696, dr. van *David Spierinck,* raad en schepen van Bergen op Zoom, en *Maria Dankerts.*

9) G.A. 's-Gravenhage, Not. archief, inv.nr. 557, fol. 461.
10) Volgens Balen, Beschrijvinge van Dordrecht, pag. 1134.

Uit dit 'huwelijk [11]):

1. K i n d, † jong.
2. *Françoise Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* † Leiden, St. Janshofje, 12 febr., uitgevoerd naar Wassenaar 16 febr., begr. aldaar 17 febr. 1714, tr. 1° Loosduinen (ondertr. 's-Gravenhage 1 april 1674) Jonker *Gerrit van der Laen,* geb. 1641/'42, kapitein der infanterie 2 nov. 1674, † (gesneuveld) voor Maastricht zomer 1676, zn. van Jonker *Gerrit van der Laen,* litt. student te Leiden 7 nov. 1614, 'luitenant onder kapitein Mortier (1641), te Bergen op Zoom (1656), en N.N.; tr. 2° 's-Gravenhage (Gr. k.) 15 dec. 1700 *Barent Lambertsz. Vermeulen, te* Rouveen.
3. *Catharina Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* † in 1717, tr. N.N. *Tarquinius,* † Leeuwarden in 1714.
4. *Adriana Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* tr. *Johann Daniel Schlemuller,* kapitein in Staatse dienst, † in 1694.

VId. *Johan Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven,* militair, testeerde met zijn echtgenote te Delft voor notaris J Bom 26 jan. 1585 en 12 aug. 1587, alleen voor notaris Vockestaert 'aldaar 10 dec. 1628 en 17 juni 1629, † vóór 20 dec. 1629 [12]), tr. (huwelijkse voorwaarden 5 okt. 1584) *Clara van der Dries,* dr. van *Jacob van der Dries.*

Uit dit huwelijk:

Margaretha Zegers van Ydeghem gezegd van Wassenhoven, tr. [13]) *Robbert Belles (Bellous),* Engels kapitein in Staatse dienst.

We. Jonker *Aert (Arnoult) Zegers van Wassenhoven,* heer van 's-Heeraartsberg en Ammerstol (1565), baljuw van Blois en Schoonhoven (1561), † vóór 1571, tr. *Jacqueline Triest,* dr. van *Adrien Triest,* heer van Raveschot, eerste schepen van Gent, en *Catharina de la Motte* [14]).

Uit dit huwelijk:

Louise Zegers van Wassenhoven, vrouwe van 's-Heeraartsberg en Ammerstol (1571—1597), tr. Gent in 1577 *Johan van Tuyll van Serooskerke,* heer van Welland, Westkerke enz., burggraaf van Zeeland, † op Schouwen in 1615, zn. van *Hieronimus van Tuyll* ridder, heer van Seaooskerhe, Moermont, Welland, Stavenisse, burggraaf van Zeeland, rentmeester beooster Schelde, gouverneur van Zeeland, raad van de Keizer, en *Leonora Micault.*

's-Gravenhage. MR. O. SCHUTTE.

11) Hoge Raad van Adel, collectie Snouckaert van Schauburg, nr. 4202.
12) Vgl. A.R.A., Archief Hof van Holland, Memorialen, 22 okt. 1630, fol. 120.
13) Zij had althans bij hem een zoon *Jan Belles,* capitaine des armes in de compagnie van kapitein Wijngaarden in garnizoen te Steenbergen (20 dec. 1629).
14) De Herckenrode, Nobiliaire, pag. 1918.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberlchten. -- Stamreeks Van Dongen-Spranger, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. — Korte mededelingen: Stamboek Holleman: Adriaan Snoeck (1670—1728); Het wanen der gemeente Graft-De 'Rijp; Het wapen der gemeente Venhuizen. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f 30,—* gelieve men steeds **vóór** 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. **Corts, *Louise de Colignylaan*** 18, ***Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. **487073,** ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 3 **LXXXVIIIe Jaargang** **maart 1971**

AANWINSTENLIJST DER BIBLIOTHEEK.

Alberts, W. J., C. N. Fehrmann. Honderdvijftig jaar Nutsspaarbank Kampen. Kampen [,1970].
(Geschenk van Dr. C. N. Fehrtnann.)

Asaert, G. en A. Wyffels. Inventaris van het archief van de familie de Potter d'Indoye en aanverwante families. Brussel, 1969. ***(Ruil.)***

Baets, A. de. De staten van goede van de heerlijkheden afhangende van Sint Pieters Abdij te Gent. Gent, 1970. dl. 1. offsetdr. ***(Aangekocht.)***

[Begheyn, P. J.] Genealogie van de familie Begheyn. [Zeist, 1969.] gestenc. ***(Aangekocht.)***

Beider Wieden, H. Schaumburgische Genealogie. Stammtafeln der Grafen von Holstein und Schaumburg — auch Herzöge von Schleswig — bis zu ihrem Aussterben 1640. Bückeburg, 1966. ***(Recensie-exemplaar.)***

Beider Wieden, H. Schaumburg-Lippische Genealogie. Stammtafeln der Grafen — später Fürsten — zu Schaumburg-Lippe bis zum Thronversicht 19 18. Bückeburg, 1969.
(Recensie-exemplaar.)

Bernaert, R. Uit de kronieken van Sint-Laureins vóór 1900. Sint-Laureins, 1970. dl. 1. ***(Aangekocht.)***

Beterams, F. G. C. Inventaris van de archieven van het Nationaal Komiteit voor Hulp en Voeding, prov. Antwerpen. Brussel, 1970. offsetdr. ***(Ruil.)***

Biundo, G. Die evangelischen Geistlichen der Pfalz seit der Reformation. (Pfälzisches Pfarrerbuch.) Neustadt/Aisch, 1968. offsetdr. *(Aangekocht.)*

Bonnet, R. Das französische Kirchenbuch von Holzappel-Charlottenberg in der Herrschaft Schaumburg an der Lahn. Frankfurt a.M., 1968. ***(Recensie-exemplaar.)***

Boon, J. G. M. Beknopte geschiedenis van een oude dorpskerk. [Woerden, 1970.] offsetdr. ***(Aangekocht.)***

Boon, J. G. M., H. W. Luten. Hoenkoop in verleden en heden. Hoenkoop, 1970. offsetdr.
(Geschenk van het Gemeente-bestuur van Hoenkoop.)

Bourguignon, M. Inventaire des archives de l'administration du département des Forêts. Bruxelles, 1969.
(Ruil.)

[Bree, G. W. G. van.] Dorpsleven van Halsteren na 1813. [Zundert,] 1970. ***(Aangekocht.)***

Briman, D. en J. C. Okkema. Inventaris van het familiearchief-Chabot (1660-1958). Rotterdam, 1969. *(Ruil.)*

Brongers, G. A., Th. P. E. de Klerck, A. Modderaar geb. Woldring. Genealogie en geschiedenis van de familie Woldring. Groningen, ***1970.*** ***(Aangekocht.)***

Buck, C. de. Bibliografie der geschiedenis van Nederland. Met medew. van E. M. Smit. Leiden, 1968. offsetdr.
(Aangekocht.)

Buntiax, J. Inventaris van het archief van de Raad van Vlaanderen. Brussel, 1970. dl. V. ***(Ruil.)***

Busch, A. J. Inventaris van het archief van de vereeniging Oud-Dordrecht. Dordrecht, 1970. offsetdr.
(Geschenk van de Gemeente-archivaris van Dordrecht.)

Canneman, M. C. Inventaris van gedenkstukken met betrekking tot de zanger Johannes Martinus Messchaert (1857-1922). Hoorn, 1968. offsetdr.
(Geschenk van de Conservator van het Westfries Museum.)

Cate, J. A. ten, E. H. Korvezee. Inventarissen van de archieven der hypotheekbewaarders te Breda, Eindhoven en 's-Hertogenbosch 1811—1838. ['s-Hertogenbosch,] 1970. offsetdr.
(Geschenk van de Rijksarchivaris in Noord-Brabant.)

Coppejans-Desmedt, H. Inventaris van het oud archief van stad en kerk van Rupelmonde. Brussel, 1969.
(Ruil.)

Debrabandere, F. Studie van de persoonsnamen in de kasselrij Kortrijk 1350—1400. Handzame, 1970.
(Aangekocht.)

Dek, A. W. E. Genealogie der graven van Holland. Zaltbommel, 1969. 4de verb. dr. *(Recensie-exemplaar.)*

Dek, A. W. E. De geslachten Laane, Laanen en Lanen. Wassenaar, 1970. *(Geschenk van de Heer V. L. Lanen.)*

Dek, A. W. E. Genealogie van het vorstenhuis Nassau. Zaltbommel, *1970,* *(Recensie-exemplaar.)*

[Delahaye, A.] Heer Jansland gezegd. Nieuw Gastel. [Zundert,] 1970. *(Ruil.)*

Delahaye, A. Vossemeer, land van 1000 heren: [Breda,] 1969.
(Geschenk van de Raad van Beheer van N.V. Ambachtsheerlijkheid Oud en Ndeuw Vossemeer en Vrijberghe.)

[Delahaye, A.] De drie heerlijkheden van Zundert. [Zundert,] 1970. *(Ruil.)*

Description, Une, des paroisses du diocèse de Tournai (1690—1728). Texte transcrit, introduit et annoté par A. Pasture, coll., revu et publ. par F. Jacques. Bruxelles, 1968.
(Ruil.)

Deus, W. H. Scheibenkreuze in Soest, auf Gotlamd und anderswo. Soest, 1967. *(Ruil.)*

Douxchamps-Lefèvre, C. Inventaire analytique des enquêtes judiciaires du Conseil de Namur. Bruxelles, 1969. dl., III, 1634—1666. *(Ruil.)*

[Duinkerken, W.] Sinds de reductie in Stad en Lande. Biografische en genealogische gegevens van de predikanten, die van 1594—1969 de Gereformeerde en (sinds 1816) de Hervormde gemeenten tussen Eems en Lauwers hebben gediend. [Andijk,] 1969. gestenc. *(Aangekocht,)*

Dijt, M. D. en J. S. M. Dijt. Texelse geslachten. Parentelen van de families Koning-Keijser, Vlaming en Bakker enz. [Haarlem, 1970.] *(Recensie-exemplaar.)*

Emsteede, E. J. Th. A. M. van. Iventaris van het oud archief der gemeente Asten 1603—1813. [Asten,] 1970. affsetdr. *(Aangekocht.)*

Emstedè, E. J. T h. A. M. van. Inventaris van het nieuw, archief der gemeente Bakel en Milheeze 1810-1938. [Z. pl., 1971.] offsetdr. *(Aangekocht.)*

Emstede, E. J. Th. A. M. van. Inventaris van het oud archief der gemeente Mierlo 1300—1811. [Mierlo,] 1969. offsetdr. *(Aangekocht.)*

État présent de la noblesse du royaume de Belgique. Bruxelles, 1969—1970. dl. XX—XXII. *(Aangekocht.)*

Famfaf, De. Hilversum, 1966—..... jrg. XI (1966) afl. 3 w. gestenc. *(Geschenk van Ds, G. Fafié.)*

Familienarchiv, Deutsches. Ein genealogisches Sammelwerk. Schriftleitung H. F. Friederichs. Neustadt a.d. Aisch, 1966—1970. dl, 32-44. *(Aangekocht.)*

Familiennamenbuch der Schweiz. Zürich, 1969—1970. dl. 111-VI, 2de verm. dr. *(Aangekocht.)*

Ferguson, G. De Nederlandse familie Ferguson. Genealogie. Rijswijk (Z.-H.), 1970. gestenc.
(Geschenk van de Samesteller.)

Frank, K. F. von. Standeserhebungen und Gnadenakte für das Deutsche Reich u. die Österreichischen Erblande bis 1806 enz. Senftenegg, 1970. dl. 11. F.-J. *(Aangekocht.)*

Geschiedenis, Wiarda 1369—1969. Uit de 600-jarige, van de Friese familie Wiarda. Samengest. en uitgeg. door S. Wiarda. Bolsward, 1970. *(Aangekocht.)*

Geschlechterbuch, Deutsches. Limburg a.d. Lahn, 1970, bd. 151-154. *(Aangekocht.)*

Geslacht, Het, Ran, beginnende bij Jan Cornelisse Ran en Isele Jacobs te Texel. [den Helder, 1969.] gestenc.
(Aangekocht.)

Glenzdorf, J., Fr. Treichel. Henker, Schinder und arme Sünder. Münder am Deister, 1970. 2 dln. offsetdr.
(Aangekocht.)

Goldinger, W. Die Standeserhöhungsdiplome unter König und Kaiser Sigismund. [Wien enz., 1970.]
(Recensie-exemplaar,)

Gouweleeuw, J. W. A. Inventaris van het archief van het Oude en Nieuwe Gasthuis te Delft. Delft, 1970. gestenc.
(Geschenk van de Gemeente-archivaris van Delft.)

Graaff, A. L. de. Inventaris van het oud-rechterlijke archief van Waalwijk 1531-1811. ['s-Hertogenbosch,] 1970. offsetdr.
(Geschenk van de Rijksarchivaris in Noord-Brabant.)

Grauwels, J. Regestenlijst der oorkonden van de landkommanderij Oudenbiezen en onderhorige kommanderijen. Brussel, 1969. dl. IV. Indices. offsstdr. *(Ruil.)*

Gumowski, M. Handbuoh der polnischen Heraldik. Graz, 1969. *(Aangekocht.)*

Haan, A. M. J. de. Inventaris van het 'archief van de Heilige Geest en het Heilige Geesthof je te 's-Gravenhage 1311-1917. 's-Gravenhage, 1969. 3 dln. gesteec.
(Geschenk van de Gemeente-archivaris van 's-Gravenhage.

[Hagen, J. J. van der]. Het geslacht van der Hagen vanaf 1375. [New York, 1969.]
(Geschenk van de Schrijver.)

Handbuch, Genealogisches, der adeligen Häuser. Limburg a.d. Lahn, 1970. Adel. Häuser B. Bd. IX.
(Aangekocht.)

Handbuch, Genealogisches, der Freiherrlichen Häuser. Hauptbearb. W. v[on] Hueck. Limburg a.d. Lahn, 1970. dl. B, V. *(Aangekocht)*

Hannick, P. Administration des terres wallonnes des

princes de Loewenstein et de Stolberg. Bruxelles, 1970. dl. 11: Seigneurie de Neufchâteau. offsetdr. *(Ruil.)*

H a n n i c k, P. Inventaire des archives du château de Sainte-Ode. Bruxelles, 1969. offsetdr. *(Ruil.)*

H a n n i c k, P. Inventaire des archives de la seigneurie de Witry. Bruxelles', 1969. offsetdr. *(Ruil.)*

H a n s o t t e, G. et R. Forgeur. Inventaire des archives des cures déposées aux archives de l'état à Liège. Bruxelles, 1969. dl. IX. offsetdr. *(Ruit.)*

H e l v o o r t, C. J. A. v a n. Hoofdstukken uit de geschiedenis van de stad Woerden. Hilversum, 1952.
(Geschenk van Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht.)

H e m p t i n n e, G. de. Fragment généalogique de la famille de Hemptinne, comprenant la descendance des frères Charles (1816—1905), J o s e p h (1822—1909), Jules (1825—1922). [Bruges,] 1958.
(Geschenk van de Heer L. van der Plas.)

H e z e m a n s, H. Uit hetzelfde hout gesneden. Een genealogisch-biografische schets over Hezemansen. [Sprundel, 1970.]
(Aangekocht.)

H i l l e, W. v a n. Histoire de la prévoté de Saint Donat dans la chatellenie de Bergues Saint Winnoc. Suivie de la liste des fiefs - du magistrat et de la généalogie de 400 familles qui avaient la civilité ou bourgeoisie. Gand [, 1970]. offsetdr.
(Aangekocht,)

H i l l e, W. v a n. Le comté de Wormhoudt. Aperçu hist., généal. de familles qui en avaient la civilité, liste de ses habitants et du magistrat. [Handzame, z.j.] offsetdr.
(Aangekocht.)

H i s t o i r e du protestantisme en agenais enz. [Agen, 1965.]
(Aangekocht.)

H o e k, C. Repertorium op de 'grafelijke lenen in Maasland (1270-1648). [Z.pl., z.j.] gestenc.
(Geschenk van de Samensteller.)

H u s t i n x, L. M. T h. L. Inventaris van het archief van het kwartier Peelland 1574-18 10. ['s-Hertogenbosch,] 1970. offsetdr.
(Geschenk van de Rijksarchivaris in Noord-Brabant.)

I n v e n t a r i s s e n van de collecties D. Bos, A. L. en C. J. de Bruijn Kops, J. L. de Bruijn Kops enz. ['s-Gravenhage,] 1970. offsetdr. *(Geschenk van de Atg. Rijksarchivaris.)*

I n v e n t a r i s s en van de collecties A. J. Immink, F. Pinke, C. Pijnacker Hordijk. [Z.pl., z.j.] gestenc.
(Geschenk van de Alg. Rijksarchivaris.)

J a a r b o e k j e, 26e, [van de] familie-gemeenschap „Ter Laeck". [Maassluis,] 1970, gestenc.
(Geschenk van de familie-gemeenschap „Ter Laeck".)

J a a r v e r s l a g van de Rijksachiefdienst over 1968, 's-Gravenhage, 1970.
(Geschenk van het Algemeen Rijksarchief.)

J a e g e r, J. A. Handschriften derde 'afdeling tot en met 1950. ['s-Gravenhage] , 1968, gestenc.
(Geschenk van de Alg. Rijksarchivaris.)

J a e g e r, J. A. Inventaris van de familie-papieren van Ja-

cobus Hermanus van Mierlo mede betrekking hebbende op het aanverwante geslacht Buijsen. Breda, 1970. offsetdr.
(Geschenk van de Gemeente-archivaris van Breda.)

J a n s e n, R. J. Inventarissen der archieven van 1. De Academie Minerva en van de instellingen, waaruit zij is voortgekomen; 11. Het Kunstlievend Gen. „Pictura" te Groningen. [Groningen;] 1970. gestenc.
(Geschenk van hef Gemeente-archief te Groningen.)

J u t, S. M. v a n Z a n t e n. Inventaris van het familiearchief Van Sypesteyn. Nieuw Loosdrecht, 1969. 2 dln. offsetdr. *(Geschenk van de Van Sypesteyn- Stichting.)*

K e y z e r, W. de, Inventaire des archives de la famille Vinchant de Gontroeul (XVIe—XIXe siècles). Bruxelles, 1970. *(Ruil.)*

K i s t, J. Die nachfahren des Grafen Berthold 1. von Andechs. Neustadt/Aisch [, 1967]. *(Aangekocht.)*

K l a v e r s m a, T. De Heren van Cranendonk en Eindhoven ± 1200—1460. (Eindhoven, 1969).
(Recensie-exemplaar.)

K o l l e n b u r g, H. M. M. van. Archief van de heren van Oijen (1550-1899). ['s-Hertogenbosch,] 1969. offsetdr.
(Geschenk van de Rijksarchivaris in de prov. Noord-Brabant.)

L e e n a e r t s, R. J. Algemeen genealogisch-heraldisch repertorium voor de Zuidelijke Nederlanden. Handzame, 1969. dl. 11. offsetdr. *(Aangekocht.)*

M a h a u d e n, A., J. L. Rens, p. M. 'van Kerkhove. Indices op de staten van goed van de baronie Boulaere. Gent, 1970. dl. 1. gestenc. *(Aangekocht.)*

M a u s, A. Die Geschichte der Stadt Frankenthal u n d ihrer Vororte. [Frankenthal, 1970.]
(Recensie-exempla&.>

M e d e d e e l i n g e n der familievereeniging Kalff. Maarn, 1970. nr. 65. *(Geschenk van de familiever. Kalff.)*

M e n n e n ö h, P. J. Duisburg in der Geschichte des niederrheinischen Buchdrucks und Buchhandels bis zum Ende der alten Duisburger Universität (1818). Duisburg, 1970.
(Recensie-exemplaar.)

M o u r e a u x, P h. Les comptes d'une société charbonnière à la fin de l'Ancien Régime. (La société de Rademont à Haine-St. Pierre-La Hestre). Bruxelles, 1969. *(Ruil.)*

N i e u w e n h u y s e n, A. v a n, F. Ladrier. Inventaire des archives de la famille van der Straten-Waillet. Bruxelles, 1'969. *(Ruit.)*

O r g aan, De Marne,. voor geneal. en gesch. van noord-Groningen. Soheveningen, 1969-1970. nr. 1-5. gestenc.
(Geschenk van de Heer P. J. Ritsema.)

P a g n o u l, A. M. Inventaire des papiers Soille. Bruxelles, 1969. *(Ruil.)*

P a s c h, A. v a n d e. Definities der generale kapittels van de Orde van het H. Kruis 1410—1786. Brussel, 1969. *(Ruil.)*

P e r s o o n s, E. Kerkelijke archieven van Brabant: Suppl.: Beknopte inventarissen van' archieven door kerkfabrieken op het Algemeen Rijksarchief in bewaring gegeven. Brussel, 1969. dl. III. nrs. 27918-28353. offsetdr. *(Ruil.)*

Ponste en, A. Het kerkdorp Hellendoorn in vroeger eeuwen. [Hellendoorn, 1970.] offsetdr.
(Recensie-exemplaar.)

Raaije n, P. A. Het geslacht Raije. [Zwijndrecht, 1960—1969.] dl. I—III. 5 bdn. offsetdr.
(Geschenk van de Samensteller.)

Ratelband, G a. Bijdrage tot een bibliografie van Haarlem 1876—1960 (waarin opgenomen aanvullingen op „C. Ekama. Catalogus van boeken, pamfletten enz. over de geschiedenis van Haarlem, enz., 1188—1875"). Haarlem, 1968.
(Aangekocht.)

Rentenaar, R. Index op Van Mieris' Groot charterboek der graven van Holland (delen 11, 111 en IV). [Z. pl.,] 1969. offsetdr. *(Geschenk van de Alg. Rijksarchivaris.)*

Repertorium, Nederlands, van familienamen. Assen, 1970. dl. VII. Amsterdam. Met een inl. van P. J. Meertens.
(Aangekocht.)

Reus, M. de. Généalogie de la famille de Reus. Bruxelles, 1967. *(Ruil.)*

Roosbroeck, R. van. Emigranten. Nederlandse vluchtelingen in Duitsland (1550-1600). Leuven, [1968].
(Aangekocht.)

Rooij, W. van. Supplement bij de eerste druk van: Sint-Oedenrode, het dorp van mgr. Behkers. [Asten,] 1968.
(Aangekocht.)

Rouhart-Chabot, J. Inventaire des archives de la famille Dartois *et* de ses alliés. Bruxelles, 1970. offsetdr.
(Ruil.)

Rozemond, A. J. H. Inventaris der verzameling kaarten berustende in het Algemeen Rijksarchief, zijnde het eerste en tweede suppl. op de coll. Hingman. ['s-Gravenhage,] 1969. offsetdr. *(Geschenk van de Alg. Rijksarchivaris.)*

Rusche, P. Angaben zur Herkunft der Familie Rusche. Jakobsberg [, 1969]. offsetdr.
(Geschenk van de Samensteller.)

Saffroy, G. Bibliographie généalogique, héraldique et nobiliaire de la France des origines à nos jours, imprimés et manuscrits. Paris, 1970. dl. 11. Prov. et colonies françaises, orient latin, réfugiés. *(Aangekocht)*

Schmitz, H. Ph. Robert Cremer, Erbauer der Technischen Hochschule und Restaurator des Münsters zu Aachen. Aachen, 1969. *(Ruil.)*

Schmitz, IJ. Les della Faille. Bruxelles, 1965-1970. 4 dln. *(Aangekocht.)*

Schutte, O. Het archief van de familie Vollenhoven, Van Beeck Vollenhoven. ['s-Gravenhage,] 1968. offsetdr.
(Geschenk van de Alg. Rijksarchivaris.)

Siècle, Le, de Saint Louis. [Paris, 1970.] *(Ruil.)*

Sinninghe, J. R. W. De oude glorie der Haagse binnenstad. 's-Gravenhage, 1970.
(Geschenk van de Schrijver.)

Smessaert, M. Indices op de staten van goed van de heerlijkheid Land van de Wosteijne. [Z. pl.,] 1970. dl. II. gestenc. *(Aangekocht.)*

Stads- en baljuwrekeningen, Gentse, (1351—1364). Uitgeg. door A. van Werveke; met een inl. door H. van Werveke. Brussel, 1970. *(Ruil.)*

[Steenkamp, J. H.] Die Steenkamps van Suidelike-Afrika. [Z. pl., 1969.] offsetdr.
(Recensie-exemplaar.)

Studiën, Voorschoten, historische. Onder red. van J. L. van der Gouw. 's-Gravenhage [, 1971].
(Geschenk van het Gemeente bestuur van Voorschoten.)

Thielemans, M. R. Inventaire des papiers des commissaires du gouvernement près les neuf Départements Réunis dits papiers Bouteville. Bruxelles, 1969. *(Ruil.)*

Thielemans, M. R., A. M. Pagnoul. Inventaire des papiers de Jean Baptiste Nothomb 1805-1881. Bruxelles, 1970. offsetdr. *(Ruil.)*

Unitate Fortior / Samen Sterker, Huisorgaan van de Stichting Traditio Domus Charisius. [Z. pl.,] 1966. no. 12. gestenc.
(Geschenk van de Heer en Mevrouw Charisius-de Leur.)

Universität und Gelehrtenstand 1400-1800. Büdinger Vorträge 1966 herausgeg. von H. Rössler † u. G. Franz. Limburg/Lahn, 1970, *(Recensie-exemplaar.)*

Uyttebrouck, A. Inventaire des archives déposées par la fabrique d'église de Notre-Dame de la Chapelle à Bruxelles en 1961. Bruxelles, 1970. *(Ruil,)*

Verdenhalven, F. Familienkundliches Wörterbuch. Neustadt a.d. Aisch, 1969. 2de dr.
(Recensie-exemplaar.)

Verdenhalven, F. Alte Masse, Münzen und Gewichte aus dem deutschen Sprachgebiet. Neustadt a.d. Aisch, 1968. *(Recensie-exemplaar.)*

Verdenhalven, F. Kleiner historischer Städtenamen-Schlüssel für Deutschland und die ehemaligen deutschen Gebiete. Neustadt a.d. Aisch, 1970. *(Recensie-exemplaar.)*

Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven. 's-Graavenhage, 1969. 2de serie XL (1967).
(Geschenk van de Alg. Rijksarchivaris.9

Visker, D. A. Boek van het geslacht Matla. Geneal. en hist. bijzonderheden van een Haags geslacht sedert ... 1715. 's-Gravenhage, 1970. gestenc. *(Recensie-exemplaar.)*

Visker, D. A. Boek van het geslacht Visker. [Met: Alg. register.] 's-Gravenhage, 1969, 2e dr. gestenc.
(Recensie-exemplaar.)

Vos Dzn., J. De genealogie en de levensgeschiedenissen van de familie Vos. ['s-Gravenhage, 1969]. offsetdr.
(Recensie-exemplaar,)

Vriens, J. Inventaris van het archief van de classis 's-Hertogenbosch 1571—1950. ['s-Hertogenbosch,] 1969. offsetdr.
(Geschenk van de Rijksarchivaris in de prov. Noord-Brabant.)

Vriens, J. Archief van de tienden van Moergestel 1618-1858, waarin opgenomen een fragment van het familiearchief De la Torre 1608—1684. ['s-Hertogenbosch,] 1970. odfsetdr.
(Geschenk van de Rijksarchivaris in de prov. Noord-Brabant.)

Vrijland, C. W. D. De rechtbank te Haarlem. Haarlem, 1969. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Warlop, E. Inventarissen van archieven van kerkfabrie-

ken [berustende in het rijksarchief te Kortrijk]. Brussel, 1969. dl. 1. offsetdr. *(Ruil.)*

W e 11 en s, R. Inventaire des papiers de la princesse Marie de Croy. Bruxelles, 1970. offsetdr. *(Ruil.)*

W e 11 e n s, R. Inventaire des archives de la famille Dolez. Bruxelles, 1969. *(Ruil.)*

W e 1 1 e n s, R. Inventaire des archives de l'abbaye cistercienne d'Epinlieu (XIIIe—XVIIIe siècles) . Bruxelles, 1970. offsetdr. *(Ruil,)*

W e 11 e n s, R. Inventaire des papiers de Charles Prus Piolunowski, consul de Pologne à Mons. Bruxelles, 1970. offsetdr. *(Ruil.)*

W i t t e v e e n, M. N. Inventaris van de archieven der hervormde gemeente te Veenendaal. [Utrecht], 1969. offsetdr. *(Geschenk van de Rijksarchivaris te Utrecht.)*

W o o d w a r d, J. and G. Burnett. A treatise on heraldry British and foreign. New intr. by L. G. Pine. [Newton Abbot, 1969.1 2de dr. *(Aangekocht.)*

W y m a n s, G. Inventaire d'archives paroissiales de la ville et de l'arrondissement de Tournai. Bruxelles, 1970. dl. 1. offsetdr. *(Ruil.)*

Z *ij* 1, H. v a n, J. H. A. Ringeling. Durgerdam en de Bordings. [Enkhuizen, z.j.]
(Geschenk van Mr. E. Idema Greidanus.)

Z ij *p*, W. L., N. J. Zijp. Het geslacht Zijp . Nakomeling en van Cornelis Pietersz Zijp uit de Beemster. [Z. pl., 1969.] gestenc. *(Aangekocht.)*

Z *ij* p, W. L., N. J. Zijp. Het geslacht Zijp. Nakomelingen van Lambert Michielsz en Maretje Pieters. [Z. pl., 1970.1 gestenc. *(Aangekocht.)*

De sterfdata van Heer Jan III (X) van Arkel en van zijn eerste echtgenote Mabelia van Voorne,

door DR. A. JOHANNA MARE.

De genealogie der heren van Ackel heeft een afsluitende behandeling gevonden met de gedegen studie van Mr. J. W. Groesbeek in het Maandblad „De Nederlandsche Leeuw", jaarg. LXXI (1954). In zijn onlangs verschenen proefschrift over *Jan van Arkel,* bisschop van Utredht van 1342 tot 1364, wijdt Dr. C. A. Rutgers het eerste hoofdstuk aan de afstamming en de jeugdjaren van deze vorst-bisschop [1]). Op enkele punten wijkt hij van Mr. Groesbeeks beschouwingen af, en wel voornamelijk ten opzichte van de overlijdensdata van Heer *Jan III* heer *van Arkel,* en van zijn eerste vrouw *Mabelia van* Voorne. Ik laat hier de data volgen, zoals zij ons zijn overgeleverd in de K r o n i j c k e d e s L a n t s v a n A r c k e l e n d e d e r S t e d e van G o r c u m van de vijftiende-eeuwse Gorinchemse kanunnik Dirck Franckensz. Pauw alias Theodericus Pauli naar de uitgave van Dr. H. Bruch (proefschrift Amsterdam 1931, blz. 38), te weten: „In die jare mcccxviii op ten vijften kalende van Maert sterf die edele *Mabelije van Voorn,* vrouwe van Arkel. Maar *Johan* heer *van Arkel* sterf int jaer ons Heeren mcccxxiiii op den kerssavont ontrent der twalff uren dat Jesus Christus geboren weert. Ende sij sijn beyde begraven tot Gorcum in ons-Vrouwenchoor onder die tomme des heere van Arkel etc.". De tekstuitgever Dr. Bruch vermeldt in een voetnoot de hiermede overeenkomende plaats in Pauli's C h r o n i c o n H o l l a n d i a e (Utrechts handschrift, 488), welke luidt als volgt: ,, Anno Domini M°CCC°24 in vigilia nativitatis Domini nostri Jesu Christi hora fere 12, ejusdem sanctissimae noctis obiit illustris dominus *de Arkel* miles imperterritus. Postmodum (!) wero anno Domini M°CCC°XVIII°2° kal. Marcii obiit nobilis *Mabelia de Voern,* domina de Arkel. Sapulti ambo in oppido Ghorinchemensi in sepulchro dominorum de Arkel sub tumba". De sterfdatum 1324 Kerstavond van heer *Jan III* treft men bij alle Arkel-kroniekschrijvers aan. Dag en jaar van overlijden van *Mabelia* ofwel het jaar zonder meer vindt men slechts bij enkele vermeld. Het is opmerkelijk, dat de K r o n i j c k e d e s L a n t s v a n A r c k e l ... als sterfdag opgeeft de vijfde dag (ante) Kal. Marcii, d.w.z. 25 februari en het Chronicon Hollandiae de tweede dag (ante) Kal. Marcii oftewel 28 februari. Denkelijk is dit verschil aan een vergissing van de tekstafschrijver te wijten.

Zowel Mr. Groesbeek als Dr. Rutgers verwerpen de overgeleverde sterfdatum van *Jan. III (X) van Arkel.* Mr. Groesbeek oppert de mogelijkheid, dat *Jan III (X)* overleden is tussen 18 augustus en 23 augustus 1326, terwijl Dr. Rutgers de overlijdensdatum naar het einde van 1 327 (Kerstavond?) of een later tijdstip vóór 25 juli 1328 wil verleggen. Met betrekking tot dag en jaar van overlijden van *Mabelia van Voorne* richt Mr. Groesbeek zich vragenderwijs naar de aangehaalde plaats in Pauli's C h r o n i c o n H o l l a n d i a e. Dr. Rutgers daarentegen aoht 1318 als sterfjaar van *Mabelia* te laat gesteld.

Dank zij Mr. Groesbeeks studie weten wij, dat *Jan III* zijn vader na diens sneuvelen op 27 maart 1297 tegen de Friezen als heer van Arkel c.a. opgevolgd is [2]). In 1298 was hij nog knape, in het daarop volgende jaar ridder. Hij trouwde in eerste eaht met *Mabelia van Voorne Albrechtsdochter* uit het geslacht der burggraven van Zeeland. Hun zoon *Jan* is de latere *Jan IV (IX)* heer *van Arkel.* Guy van Avesnes, bisschop van Utrecht, beleende te Dordreoht 5 december 1305 *Jan III van Arkel* met enige tienden, waarvan *Mabelia van Voorne* vervolgens de lijftocht ontving. Deze lijftocht zal straks opnieuw ter sprake komen. De omschrijving luidt aldus: „s u l k e g o e d e, a l s e h i e r n a g h e s c r e v e n s t a e t, d a t h i (H e e r *J a n h e e r v a n A r k e l)* te h o u d e n e p l a c h v a n *J a n n e v a n U c h t e n,* w a n t w i r e o v e r h e r e o f f w a r e n (b i s s c h o p G u y w a s o v e r l e e n h e e r). D a t s t e v e r s t a n e d e n t i e n d e v a n A r n o u d s g h e r e c h t e v a n H o u w e n i n g h e, d i e h e m d e n h e r e *v a n A r k l e* t o e h o e r t, d e n t i e n d e v a n K a d i c h e m m e r v e l t e n d e v a n R i e t v e l t, d e n t i e n d e v a n O e s t e r w y k e r v e l t, d i e d e n v o e r s e y d e n h e e r *v a n A r k l e* t o e h o e r t, e n d e z e v e n m a r g h e n t i e n d e v r i e s c o e r n s v a n d e n z i l e t o t O e s t e r w i j c o e s t e w a e r t i n t l a n t, d a t s h e r e n w a s *v a n d e L e e d e*" [3]).

1) Dr. C. A. Rutgers, Jan van Arkel, Bisschop van Utrecht, Bijdragen van het Instituut voor Middeleeuwse Geschiedenis der Rijksuniversiteit te Utrecht, XXXIV, Wolters-Noordhoff N.V. Groningen, 1970, Hoofdstuk 1, Afstamming en jeugdjaren.

2) Mr. J. W. Groesbeek, De Heren van Arkel, in De Nederlandsche Leeuw, LXXI, 1954, voortzetting, kol. 112-116. Zie ook Overzicht A kol. 211/212.

3) Algemeen Rijksarchief 's-Gravenhage. archief van de Nassause Domeinraad, inv. Dr. S. W. A. Drossaers, 2de gedeelte, dl. 2, reg. no. 25, gedrukt: Codex Diplomaticum Neerlandicum, uitgeg. door het Hist. Gen. te Utrecht, 1851, serie 2, dl. 1, afd. 1, blz. 10, no. 7.

De Utrechts-bisschoppelijke leenacte geeft een leenverhouding te zien, welke zich laat verklaren uit de wijze, waarop *Jan de Sterke* uit het geslacht van de heren *van der Lede het* gebied van Arkel verkregen heeft, te weten tengevolge van zijn huwelijk met *Bertha van Ochten* [4]). *Jan de Sterke* komt sedert 1253/1254 abs heer van Arkel voor. Deze eerste heer van Ankel verkreeg eveneens de tienden in zijn nieuw verworven heerschappij in leen van een bid van het geslacht der heren *van Ochten* als achterleen van de bisschop van Utrecht. Toen *Jan van Ochten* zonder leenvolger overleed, kwam de toenmalige heer van Arkel, Heer *Jan III,* in onmiddellijke leenverhouding tot de bisschop te staan.

Mabelia van Voorne heeft haar lijftocht nimmer genoten. Mr. Groesbeek verwijst voor haar overlijdensdatum naar Pauli's Chronicon Hollandiae, zoals wij eender zagen [5]). Opmerkelijk is het, dat de door W. F. Andriessen uitgegeven Arkelkroniek van de z.g. Mierop-reeks geen overlijdensdatum vermeldt, evenmin de door Antonius Matthaeus uitgegeven Arkelkroniek. Daarentegen geeft de Arkelkroniek uit „het Voorste Haagse handschrift", mede door Andriessen uitgegeven, het jaar 1318 zonder dagtekening op [6]). De kroniekschrijvers hechtten weinig belang aan het juiste tijdstip van *Mabelia's* afsterven, naar men geloven mag. Dr. Rutgers merkt op, dat het jaar 13 18 te hoog moet zijn opgegeven. Hij neemt aan, dat *Jan van der Lede (van Arkel),* oudste zoon uit het tweede huwelijk van *Jan 111 van Arkel* met *Cunigonde van Virnenburg,* in 1314 moet zijn geboren en verwijst hiervoor naar de brief van 20 november 1342 [7]), waarbij Paus Clemens VI *Cunigonde's* zoon tot bisschop van Utrecht benoemde. De paus richt zich in de brief tot de benoemde als te zijn „invicesimo octavo etatistueannodumtaxatconstitutum", d.w.z. nog maar in zijn 28ste levensjaar. De nieuwe bisschop was du 27 jaar oud op 20 november 1342 en zal niet in 1314, 'maar in 1315 geboren zijn. *Mabelia van Voorne* kan onmogelijk tot in het jaar 1318 geleefd hebben. Zij moet zijn overleden tussen 5 december 1305 en einde 1313.

Wat betreft het geboortejaar van de latere bisschop van Utrecht, *Jan van Arkel,* in zijn jeugd ter onderscheiding van zijn halfbroeder *Jan IV* gewoonlijk *Jan van der Lede* genoemd: het jaar ligt in elk geval geruime tijd vóór 1321. Dit volgt uit de acte van 27 oktober 1321, waarbij Graaf Willem 111 het goed van den Berghe, gerecht, tiend en land, uitgenomen het dorp Ammers, waar 's graven tol gevestigd is (= Bergambacht zonder Ammerstol), in leen geeft aan *„Jannevander Leede, des He-ren outste sone van Arcle voerseyt, dien hi heeft bi vrouwe Conighonde van Verrenburch,* sire vrouwen, sinen wive", van welk goed *Cunigonde van Virnenburg* vervolgens de lijftocht verkrijgt [8]). *Cunigonde* moet op het tijdstip van de belening moeder van meer dan één zoon geweest zijn.

Omtrent de sterfdatum van Heer *Jan III (X),* heer *van Arkel* heerst er onder de Arkelkroniekschrijvers grote eensgezindheid: „Anno igitur Domini MCCCXXIIII°, invigilia nativitatis Domini in ostri Jhesu Christi, obiit *Johannes dominus de Arckel,* postquam gubernasset dominium suum XXVII annis" [9]). Het is waarschijnlijk, dat deze optekening teruggaat op een grafschrift of ontleend ia aan een necrologium [10]). Dat er nochtans twijfel rijzen kon over de juistheid ervan, hebben wij voornamelijk te wijten aan een bij Frans van Mieris in zijn Charterboek afgedrukte (niet in originali bekende) oorkonde, welke is „Gegeven te Bruesse 1, achttien da geindie 0 echstmaent, in 't jaer ons Heeren M. CCC.. ses ende twintich" en waarin sprake is van „Here *Jan,* Here *van Erckel*" [11]). Bij deze oorkonde bevestigen Hertog Jan 111 van Brabant en Graaf Willem 111 van Holland tier vermijding van verdere moeilijkbeden de paalscheiding bij Loon op Zand en Sprang, zoals deze werd vastgesteld op 12 juni 1314 [12]), en laten de acte medebezegellen door „onser beyder getruwe manne van leene, Here *Jan,* Here *van Erckel, Jan,* Here *van Hoesden,* Knape, onse neve, ende Her *Willem van Duvenvoirde,* Here van Oosterhout". Indien de medezegelaren op de juiste wijze van titulaturen zijn voorzien, hetgeen bij een door de hertog van Brabant en de graaf van Holland gezamenlijk uitgevaardigde oorkonde te verwachten is, kan de datering in het jaar O.H. 1326 onmogelijk in de originele grosse(n) gestaan hebben. Wij hebben hier een soortgelijk geval voor ons als Mr. K. N. Korteweg, toen hij in zijn proefschrift De Heerlijkheid Altena en de Veer- en Vischrechten op het Boveneinde der Merwede (1937) een verdrag besprak, dat tussen de heren van Altena en van Arkel gesloten werd en tot datering heeft: „duysent driehondert twee ende twintich, up onser Vrouwen dach licht-

---

4) J. de Groot, Hoe kwam Gorinchem aan het Geslacht Van Arkel? in De Ned. Leeuw. LV. 193'7, kol. 345. Zie ook de tabel kol. 349/350. *Jan van Ochten* overleed zonder kinderen tussen december 1303 en december 1305. W. A. van Spaen, Oordeelkundige inleiding tot de Historie van Gelderland, 111, Utrecht, 1804, blz. 388, houdt hem voor een zoon van *Hendrik (11) van Ochten,* die enkele dagen na, 29 november 1303 gestorven is. Vergel. Rijksarchief Utrecht, archief van het kapittel van St. Pieter te Utrecht, inv. *nos. 339 en* 340, reeg. nos. 115 en 116.

5) In Mr. Groesbeeks aanhaling betreffende de sterfdatum van Mabelia van Voorne in De Ned. Leeuw, LXXI, 1954, kol. 113, staan tussen het jaartal 1318 en het woord kal. bij vergissing in de plaats van 2° een dubbele punt en een aanhalingsteken. In het Utrechtse hs. 488 komt „obiit" per abuis tweemaal voor.

6) W. F. Andriessen. Historia dominorum de Teysterband, Arckel, Egmonda, Brederoede, IJsselsteyn etc., proefschr. Universiteit van Amsterdam. J. Muusses Purmerend, 1933, blz. 143, „Ende heer *Jan (X) van Arckel* starff in t jaer 1324. Ende zyn huysvrou *Ermgaert* (= *Mabelia)* die starff in t jaer 1318 ende worden tot Gorkum begraven in haer ouders graf".

7) Rijksarchief Utrecht, bisschoppelijk archief, inv. no. 19.

8) Frans van Mieris, *Groot* Charterboek der graaven van Holland, van Zeeland, en Heeren van Vriesland, 11, blz. 265.

9) W. F. Andriessen, alsv., blz. 47, Vergel. A. Matthaeus, Veteris Aevi Analecta. ed. secunda. 1738. blz. 224. Zie voorts de reeds eerder aangehaalde plaatsen bij H. Bruch, Dirck Franckensz. Pauw (Theodericus Pauli), Kronijcke des Lants van Arkel ende der Stede van Gorcum, 1931, blz. 38 en de voetnoot aldaar.

10) Vergel. Dr. Jan Romein, Geschiedenis van de Noord-Nederlandsche Geschiedschrijving in de Middeleeuwen, Haarlem 1932, blz. 216 vlg.

11) F. van Mieris, alsv., 11, blz. 397. De oorkonde, gedateerd 1326 augustus 18, is door Van Mieris afgedrukt naar het register van de paalscheiding tussen Brabant en Holland, thans Algemeen Rijksarchief 's-Gravenhage, archief van de Leen- en registerkamer van Holland, inv.no. 77, fol. 42, alwaar het opgenomen is in een vidimus van Theodericus de Lombeke, proost van Couwenberg (frigidi montis) in Brussel van 19 september 1396. Het is een laat ingeschreven afschrift uit de 15de of 16de eeuw; titulatuur van de personen in de gevidimeerde oorkonde alsook de datum 1326 aug. 18 zijn eensluidend met de tekst, zoals Van Mieris die heeft afgedrukt. Mijn dank aan Drs. J. Fox, achivaris der Derde Afdeling, A.R.A. 's-Gravenhage, voor zijn inlichtingen.

12) F. van Mieris, alsv., 11, blz. 142.

misse"[13]). Deze laatste acte, welke ons is overgeleverd in twee afschriften van 1534 en van 1539, wordt door Mr. Korteweg geplaatst in 1329 of 1330 februari 2. Als medezegelaren van de zijde van ***Willem van Hoirne,*** heer van Altena, treden op: ***Jan,*** heer ***van*** *Hoesden,* knape, en ***Willem van Duvenvoirde,*** ridder. Merkwaardigerwijs dezelfden, die ook als medezegelaren in de acte van 18 augustus 1326 als zodanig figureren! ***Willem van Duivenvoorde*** werd tot ridder geslagen tussen 25 juli en 1 augustus 1328. Deze heer van Oosterhout was de uit vele oorkonden-onderschriften blekende kamerling van Graaf Willem de Goede. ***Johan*** heer ***van Heusden,*** laatste mansoir van zijn geslacht en echtgenoot van ***Cunigonde,*** dochter uit het tweede huwelijk van Heer ***Jan 111*** heer ***van*** *Arkel,* overleed, naar Mr. Korteweg betoogt, tussen 5 mei 1329 en 29 april 1330. Aan de hand van deze (gegevens komen wij tot de slotsom, dat de op 18 augustus 1326 gedateerde oorkonde gesteld zal moeten worden op 18 augustus 1328 of 1329. De in deze acte genoemde medezegelaar „Here ***Jan,*** Here ***van*** *Erckel",* kan niemand anders zijn dan *Jan IV* heer ***van*** *Arkel,* de zoon van ***Jan 111*** en *Mabelia* ***van Voorne,*** die in een oorkonde van 24 juli 1328 [14]) voor de eerste maal onder de ridders verschijnt.

Nu het hoofdbezwaar tegen de overgeleverde sterfdatum weggenomen is, zullen wij er goed aan doen te aanvaarden, dat Heer ***Jan 111 heer*** *van Arkel* overleden is op Kerstavond 1324. Dit is in overeenstemming met het door Mr. Groesbeek vastgestelde feit, dat ***Jan 111*** na dit tijdstip in geen enkele acte meer als levend wordt aangetroffen afgezien van de besproken oorkonde van 18 augustus 1326 (1328/1329).

Merkwaardig genoeg — en hier heeft Dr. Rutgers op gewezen — komt in een tweetal oorkonden van 23 augustus 1326 en voorts nog in enkele optekeningen van 1327 een ***Jan van Arket*** voor sine titulis. Hier kon uit besloten worden, dat deze ***Jan,*** die geen ander bleek te zijn dan ***Jan IV van*** *Arkel,* zijn vader nog niet als heer van het „dominium" Arkel c.a. opgevolgd was. Dr. Rutgers meende daarom het overlijdenstijdstip van ***Jan 111 van*** *Arkel* te moeten verleggen naar Kerstavond 1327, althans naar een datum, liggende niet lang vóór 25 juli 1328, toen ***Cunigonde van Virnenburg*** als weduwe haar testament maakte. Mijns inziens behoeft uit de titelloze vermelding van ***Jan van*** *Arkel* (= ***Jan IV*** heer ***van*** *Arkel*) een dergelijke gevolgtrekking niet te worden gemaakt.

De twee acten van 23 augustus 1326 betreffen de ten uitvoerlegging van een „effeninghe" of schikking, welke de bisschop van Utrecht en Graaf Willem de Goede gemaakt hadden tussen „veren ***Conegonden,*** der vrouwen ***van Arckell*** te Linschotenende ***Jan van Arckell,*** alse vansulckeneyske, als symithoren brieveneyskende was, hem (d.w.z tegen hem) te betalen alle jaere ter tijt toe, dat ver ***Conegonde voe***rs. outste zoone (= ***Jan van der Lede, de*** latere bisschop ***Jan van*** *Arkel*) syne dagheheret, 300 £ Tourn. sjaers"[15]). -Mr. Groesbeek, die aantoont, dat vrouwe ***Cunigonde*** hier in geschil was met haar stiefzoon ***Jan IV,*** veronderstelt, dat de laatstgenoemde misschien ontevreden was over het feit, dat zijn halfbroeder ***Jan van der Lede*** het goed van den Berghe toegewezen had gekregen. Wat hiervan zij, het familie-geschil, dat in 1326 beslecht werd, laat zich het eenvoudigst verklaren, indien men ervan uitgaat, dat de man en vader ***Jan III van*** *Arkel* op Kerstavond 1324 overladen was. ***Cunigonde*** wordt „vrouwe van Arkel" genoOm.d en haar stiefzoon ***Jan IV*** sine titulis. De twist is dus begonnen binnen het eerste jaar na het heengaan van ***Jan 111,*** toen de weduwe nog in de boedel zat en de zoon en leenvolger ***Jan IV*** de door zijn vader nagelaten leengoederen nog niet verhieven had. Een arbitrage-procedure pleegt een aantal phasen te doorlopen; zodat het begrijpelijk is, dat de „effeninghe" pas kort voor 23 augustus 1326 tot stand kwam. De klerk, die de beide bekend gebleven acten van 23 augustus 1326 opstelde, hield zich bij het noemen van de namen der personen in geschil aan de toestand van 1325, toen hat geschil bij de arbiters aanhangig werd gemaakt. Over de inhoud van de beide oorkonden van 1326 behoef ik hier niet te handelen. Slechts merk ik op, dat ***Gerard*** heer ***van Voorne,*** en de drie overige heren, die beloven er met hun personen voor in te zullen staan, dat de voor de uitkering aan vrouwe ***Cunigonde*** bestemde gelden op de vastgestelde termijnen op hat grafelijke tolhuis te Ammers gestort zullen worden om aldaar door de tolambtenaar van de graaf aan ***Cunigonde*** uitbetaald te worden, uiteraard borgen zijn voor ***Jan IV van Arket*** tegenover de graaf en niet optreden als borgen voor de graaf zelf [16]). De heer ***van Voorne*** was oom van moederszijde van ***Jan IV van*** *Arkel.* Dat het tolhuis te Ammers als betaalkantoor van de uitkeringen aangewezen was, kan erop wijzen, dat ***Cunigonde*** in 1326 haar woonzetel naar het goed van den Berghe (Bergambacht) had verplaatst en inmiddels in het genot vam haar lijftochtsgoed was gekomen.

Van de gevallen in 1327, waarin ***Jan IV van*** *Arkel* sine titulis vermeld wordt, noem ik de protocol-achtige aantekening in het z.g. schuldregister van Hubert van Budel, klerk van de kanselarij van bisschop Jan van Diest. Deze aantekening, no. 130 in de uitgave van Mr. Muller en door deze gedateerd 28 juli 1327 („datum feria 3 post Jacobi Apostoli", zonder opgaaf van jaar), gaat over „tgoet, datwi (de bissdhop van Utrecht) ***Jan swive van Arkel*** verliet hebben tot horen lij ftochten", te weten: „Al de tiende van der Vlistende van Bilwijc", „de tiende van Oesterwijc eade van Cadichem tottergravinnen (= gravinge, gracht of sloot) toe", „de tiende van Malsen" em „uter tiende van Arkel 100 lib. svarter Tornoyse"[17]). Bijvergelijking met de leenacte van 5 de-

13) K. N. Korteweg, De Heerlijkheid Altena en de Veer- en Vischrechten op het Boveneinde der Merwede, proefschr. Leiden, J. Muusses, Purmerend, 1937, Hoofdstuk IV, Het verdrag van Willem van Horne met Jan van Arkel, alsmede Bijlage 1, Oorkonde van 2 Februari 1329/1330. Voor Jan van Heusden zie W. A. van Spaen, Oordeelkundige inleiding, a.a.b., 111, blz. 206.

14) F. van Mieris, 11, blz. 462, 1328 juli 24: „Ende wi *Janne,* Here *van Arkel"* en vier anderen, „Ridderen". Bij Van Mieris, 11. blz. 426, 1327 april 25 in de getuigenlijst o.m. ***Jan van*** *Arcle, Jan van Polanen* ***enz.,*** knapen.

15) De twee oorkonden van 1326 augustus 23 bij F. van Mieris, 11, blz. 398. De geciteerde zinsnede aldus bij Mr. Groesbeek a.a.b.

16) De regesten van de beide oorkonden van 1326 augustus 23 bij Dr. J. W. Berkelbach van der Sprenkel, Regesten van Oorkonden betreffende de Bisschoppen van Utrecht uit de jaren 1301-1340, uitg. Hist. Gen. te Utrecht, 1937, nrs. 726 en 727 zouden de indruk kunnen vestigen, dat de graaf van Holland de last van de periodieke uitkeringen aan *Cunigonde* voor zijn persoonlijke rekening genomen had. De arbitrale uitspraak van bisschop Jan van Diest en van Graaf Willem 111 in deze zaak is helaas niet overgeleverd.

17) Mr. S. Muller, Fz., De Registers en Rekeningen van het Bisdom Utrecht, 1325-1336, 1, uitg. Hist. Gen. te Utrecht, 1889, blz. 141, no. 130. De andere, niet nader door mij besproken plaats: ald. blz. 171, no. 153, aant. van inkomsten en uitgaven van de klerk Hubert van Budel op reis in België (reis naar Diest), december 1327, waarin o.a. uitgaven voor boden, die gingen naar „dominum *Svederum de Voerne"* en naar „*Johannem* ***de*** *Arkel".*

cember 1305 van bisschop Guy voor *Jan III van Arkel* zien wij, dat de tienden van Oosterwijk en van Kedichem tot de Ochtense leengoederen behoorden, welke tot lijftocht bestemd werden op dezelfde 5 december 1305 voor *Mabelia van Voorne*. De 100 pond uit de tiend van, Arkel stemmen vermoedelijk overeen mat de zeven morgen tiend „vries coerns" van 1305. Het is duidelijk, dat *Jan (IV) van Arkel* over de bedoelde Ochtense leengoederen als lijftocht ten behoeve van zijn vrouw (*Ermgard van Kleef)* kon beschikken, nadat hij zijn vader *Jan III* in de leengoederen opgevolgd was. Op dezelfde wijze als in 1305 moest de bisschop van Utrecht als leenheer hem hebben beleend, alvorens de lijftocht te verlenen aan zijn vrouw „*Jans wive van Arkel*". We acte no. 130 in het schuldregister van Hubert van Budel wijst erop, dat *Jan IV van Arkel* in de plaats van zijn vader getreden was en dat *Jan III van Arkel* hoogstwaarschijnlijk het tijdelijke voor het eeuwige verwisseld had. De titelloze vermelding van *Jan (IV) van Arkel, overigens* in een dergelijke protocolachtig e aantekening niets verwonderlijks, kan ons gelen aanwijzing geven voor het nog in leven zijn van de oude heer *Jan III van Arkel*.

Mijn slotsom luidt: de overlijdensdatum Kerstavond 1324, zoals deze door de Arkelkroniekschrijvers overgeleverd is voor *Jan III (X) van Arkel, is* juist. Daarentegen kan de sterfdatum 25 (28) februari 1318 voor *Mabelia van Voorne*, de eerste vrouw van *Jan III van Arkel, niet* als juist aanvaand worden; baar overlijden valt tussen 5 december 1305 en einde 1313. *Jan van der Lede*, de latere bisschop *Jan wan Arkel*, werd geboren in 1315, zodat het huwelijk zijner ouders, Jan *III van Arkel* en *Cunigonde van Virnenburg*, op zijn laatst in 1314 kan zijn voltrokken.

De Utrechtse muntmeesters van Dompselaer,

door L. J. MALHERBE.

In het artikel „*Van Domseler*" van de hand van de heer R. Wartena, opgenomen in De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1962, wordt in kolom 283 gesproken over *Hendrik Joosten van Domseler*, natuurlijke zoon, die identiek zou kunnen zijn met de Utrechtse muntmeester van die naam. Dit was voor mij aanleiding mijn aantekeningen betreffende deze muntmeesters verder uit te werken.

De eventuele aansluiting is, ook nu nog, een vraagpunt gebleven. Mogelijk is dienaangaande iets te vinden in de archieven vaa Hasselt, die niet werden geraadpleegd. Opmerkelijk is wel, dat beide families hetzelfde wapen voeren, namelijk in zilver een rood ankerkruis, in deze aangetrof fen op maam vam *Floris van Dompselaer* (IIb) blijkens het Memorieboek van het St. Bartholomeusgasthuis te Utrecht. (G.A. Utrecht, aldaar bewaarde archieven, no. 1603, folio 3 1 verso').

Een fragmentgenealogie van deze muntmeesters komt voor in het handschrift no. 378, folio 770 (R.A. Utrecht), hier geciteerd als „Booth".

Enkele gegevens werden aangetrof fen in een handschrift in het familiearchief Van Sasse van Ysselt — aangehaald als „S. v. Y" — en ten dele weergegeven in De Nederl. Leeuw. jrg. 1954, kolom 227.

Tenzij anders is vermeld, zijn de aantekeningen ontleend aan het Gemeente-archief Utrecht.

Van deze gelegenheid maak ik gaarne gebruik onze medeleden de heren W. A. Wijburg jr. en Dr. H. J. van der Wiel te danken voor hun medewerking.

1. *Hendrick Joosten van Dompselaer,* essayeur bij de Munt te Hasselt 1562—1565; 's konings muntmeester te Utrecht sedert 3 april 1573 en vervolgens, sedert 30 maart 1579, in diezelfde functie in dienst van de Staten van Utrecht; Kerstmis 1580 genoemd in het lidmatenregister van de Ned. Hervormde kerk te Utrecht, † tussen 3 okt. 1586 en 7 sept. 1587, tr. vóór circa 1560 *Alidt Holl,* lidmate te Utrecht Pasen 26 maart 1581, overluid aldaar 6 dec. 1590, dr. van *Bartholomeus Holl* en *Smana Floris Breeckersdr. (ter Beeckedr.)*.

   Hij werd steeds aangetroffen onder het patronimicum *„Joosten", al* of niet met familienaam. Ook Booth — hs. 380, fol. 90, R.A. Utrecht — noemt hem een bastaard van *Joost.* Hij is dus zeker geen zoon van Gerrit, zoals de kroniekschrijver van de gegevens in De Nederl. Leeuw, jrg. 1954, kol. 227 aangeeft.

   Als essayeur te Hasselt wordt hij als *„Hendrick Joosten"* vermeld. (P. 0. v. d. Chijs. De munten van de voormalige heren en steden van Overijssel. blz. 390). Het is aannemelijk dat het hier dezelfde persoon betreft, want ook *Floris Florisz.* en *Arent Gheeboet* — die eveneens aan die Munt verbonden waren — werkten vervolgens te Utrecht. (Jb. voor munt- en penningkunde 1948, blz. 50; Revue belge de numismatiaue 1969. blz. 121.)

   Zijn *muntmeestersrekeningen* beginnen 9 juli 1577 (2e afd. no. 3576). De eerste daarvan noemt hem als opvolger van *Floris Florisz.* die bevorderd is tot het muntmeesterschap van Antwerpen; zijn commissie als muntmeester te Utrecht is opgenomen in zijn tweede rekening.

   Bij de aanvang van zijn zesde rekening — 3 okt. 1586 — was hij nog in leven, maar hij is, tijdens de loop daarvan, opgevolgd door zijn zoon *Henrick Henricksz.* (R.A. Utrecht, Statenarchief, no. 903). Op 7 sept. 1587 wordt hij als overleden genoemd (Plechten en transporten).

   „Hem wordt in recompensie toegeleydt borgerschap met sijn soonen a° 1583" (Booth).

   Koning Philips 11 gaf hem op 15 juli 1578 het erf en goed Stoutenburg in pand — dit stuk noemt tevens zijn eerste aanstellingsdatum te Utrecht — welk noed door zijn kinderen in 1594 werd verkocht aan Johan van Oldenbarnevelt. (R.A. Utrecht, Heerlijkheidsarchief Stoutenburg, no. 1; Not. J. v. Herwaarden 7 febr. 1594.)

   De ouders van *Alidt Holl* worden genoemd bij Nots. J. v. Herwaarden d.d. 17 maart 1594.

   Swanelt Meus Hollenweduwe laat onroerende Poederen na, gelegen in Overijssel. (Minuten van proc. en certif. 5 febr. 1597, 2de afd. no. 174, acte 10.)

   Zie betreffende de familie *Holl* ook 'noot 4.

Kinderen [1]):

1. *Josyna van Dompselaer,* geb. circa 1561, lidmate te Utrecht Pasen 26 maart 1581, overluid aldaar 21 nov. 1610, tr. vóór circa 1585 *Anthonis van Drielenburg,* rentmeester van d.e St. Paulusabdij en het Wittevrouwenconvent te Utrecht, overluid aldaar 4 april 1610, zn. van *Vincent Willem Ulricksz.* en *Johanna Anthonisdr. Beyer.*

   Zij was in 1589 28 jaar oud (Booth).

   Zijn commissie en instructie als rentmeester, beide uit 1593 (Invent. kleine kapittelen en kloosters, no. 375 en 376 (R.A. Utrecht).

   Mutueel testament van dit echtpaar d.d. 23 nov. 1590 bij notaris J. v. Herwaarden.

1) De volgorde van de kinderen — een andere dan die, aangegeven door Booth in hs. 378, fol. 770 (R.A. Utrecht) — lijkt meer in overeenstemming te zijn met de werkelijkheid. Van enkelen kon het geboortejaar worden afgeleid, zoals dan daarbij is aangegeven. Gerard wordt genoemd als oudste broeder en *Floris* als jongste (nots. J. v. Herwaarden 30 juni 1601).
Van *Bartholomeus* — het zesde kind — zijn zij geplaatst in de volgorde waarin zij — met naam en als onmondig — worden genoemd d.d. 7 febr. 1594 (nots. J. v. Herwaarden). Zie ook Minuten van proc. en certif. d.d. 5 febr. 1597 (2de afd. no. 174).
Swaentgen wordt door Booth „gemella" genoemd, zonder dat duidelijk blijkt met wie zij tweeling is.

2. *Gerard,* volgt IIa.

3. *Margaretha van Dompselaer,* geb. circa 1566, overluid Utrecht 24 aug. 1629, tr. aldaar 4 juni 1588 *Jan Jansz. van Mansfelt,* geb. Utrecht 17 febr. 1565, lakenkoper en schepen aldaar, † Utrecht 20 nov. 1603, zn. van *Hans Jansz. van Mansfelt* en *Luydtgen Anfhonisdr. Vereem,* en weduwnaar van *Gerichje Bruyninx.*

Haar portret door P. Moreelse, anno 1624, in het Centraal Museum te Utrecht.

De gegevens ***Van** Mansfelt* zijn ontleend aan Nederl. Patriciaat, jrg. 1915, maar zijn niet door ons gecontroleerd.

Dit echtpaar wordt genoemd door Booth in hs. 378, fol. 769 (R.A. Utrecht).

4. *Hendrik van Dompselaer,* geb. circa 1569, muntmeester van de Staten van Utrecht 1587—1615 als opvolger van zijn vader, schepen 1613—1616, kameraar 1616—1,618, overluid Utrecht 3 dec. 1640, tr. aldaar 9 febr. 1594 *Eva Maarten Meestersdr.,* geb. circa 15'64, overluid Utrecht 15 jan. 1631.

In 1593 was hij 24 jaar oud (Nots. J. v. Herwaarden 4 juli 1593). Januari 1594. Nuptiae celebratae hoc mense: ... ***Henrici Donzelarii,*** monetarii, juvenis 25 annorum, cum ***Avia Meesters,*** filia ***Martini Meesters,*** magistri olim rationarii Hollandiae, 30 circiter annorum puella ... (A. v. Buchel, Diarium, blz. 359).

Testament van dit echtpaar 2 dec. 1606 (Nots. J. v. Herwaarden).

Hij is, evenals ***Peter van Schadijck,*** oom van de kinderen van *Cornelia* van *Schadijck* en haar tweede man ***Peter** Meyster* (haar eerste man was Jan. *van* ***Dashorst:*** Gens Nostra 1959, blz. 127). Vgl. transportacte van 27 juni 1622.

Het eindjaar van zijn muntmeesterschap: Besier. De muntmeesters en hun muntslag ..., blz. 68.

Zijn erfgenamen procederen in 1642 tegen de executeurs-testamentair, tot inlevering van de inventarisstaat van zijn boedel (2de afd. no. 2888).

Uit dit huwelijk wenden gaen kinderen nagelaten (Booth).

5. *Adriana van Dompselaer,* in 1591 minderjarig, tr. circa 1594 *Steven Gysbertsz.,* kuiper te Heusden.

Zij wordt genoemd: als minderjarige 17 dec. 1591; als gehuwd 7 febr. 1594 (Nots. J. v. Herwaarden).

Steven *Gysbertsz.* gehuwd met Adriana van *Dompselaer,* erfgename van haar ouders, Mr. *Hendrick* en *Alidt* ***Barth.*** *Hollendr.;* haar grootmoeder was *Swaantje* ***Floris,*** weduwe van ***Barth.*** *Holl* (transportreg. 12 mei 1599).

6. *Bartholomeus van Dompselaer* [2], in 1594 minderjarig, overluid Utrecht 11 maart 1602.

7. *Aeltgen van Dompselaer* [2], geb. circa 1578, overluid Utrecht 18 juli 1601, ongehuwd.

In 1589 was zij 11 jaar oud (Booth).

8. *B(a) ertgen van Dompselaer* [3], in 1594 minderjarig, „Clarisse ten Bosch" (Booth), dood 1625 [4].

Haar broeder ***Hendrik*** noemt haar in zijn testament: *Bertgen,* zijn zuster, die „haer houdt in conventualycken staete".

„Nu wasser een dochter van, de muntmeester t'Utrecht dien Catholiek was gheworden (genaemt ***Baertgen van** Donselaer) ...* ***Baertge*** raecten t'Sertogen-bos in 't Clarisse-clooster" -- ***is*** daar gestorven —„ende noch 'n susters dochter in 't clooster bij haar ghekregen." (Bijdr. Gesch. Bisdom Haarlem, dl. 34, blz. 334).

9. *Swaentgen van Dompselaer,* geb. circa 1582, in 1625 wonende te Emden [4], tr. Utrecht 3 febr. 1607 *Willem van Hondebeke,* weduwnaar van *Grietgen Fricks.*

In 1589 was zij 7 jaar oud (Booth).

10. *Annichgen van Dompselaer,* in 1594 minderjarig, in 1625 met haar tweede man wonende te Aurich [4], tr. 1° Utrecht 7 febr. 1613 Dr. *Jacob van de Voort,* geb. circa 1589, med. doctor, zn. van *Valentijn van de Voort* en diens derde vrouw *Nicola van Voorst* (Booth, hs. 378, fol. 165. R.A. Utrecht); tr. 2° Utrecht 30 aug. 1618 Doctor *Henricus van Eppen (Eppius),* weduwnaar van *Catharyna Smael.*

Gehuwd in de Jacobikerk te Utrecht in sept. 1562 *Valentin* ***Jacobsa. vand*** *Voird* en *Jannigen Willem Ghisbertsdr.* (Jb. Centr. Bur. v. Gen.. 1961, blz. 217): hii tr. ***2" Petertje*** *Spijcker,* weduwe van *Gerrit Claesz.* ***"van*** *Overmeer* en ***3" Nicola van Voorst*** (Ned. Leeuw, 1926, k. 3). Vgl. huw. contract d.d. 25 sept. 1587 (Diarium, blz. 346). Zij hertr. 6 mei 1593 *Arent* van *Buchel* (1565—1641).

ll. *Floris,* volgt IB.

IIa. *Gerard van Dompselaer* [5], goudsmid, ging failliet (S. v. Y), † 12 dec. 1600 tijdens de wereldreis van Olivier van Noort, tr. vóór circa 1589 *Cafharina Jacob Thymansdr.,* dr. van *Jacob Thymansz. (van Leeuwen)* en *Anna Schenk.*

Testament van dit echtpaar 17 april 1589 (Nots. J. v. Herwaarden). Hij wordt als goudsmid genoemd in 1588 (Dodt van Flensburg, Archief ..., dl. 3, blz. 267: Stadskameraarsrekeningen) en 6 febr. 1595 (Plechten en transporten).

„Goutsmit en conterfeyter ... gestorven aen scheurbuyc" (De reis om de wereld door Olivier van Noort, dl. 1, blz. 174. Linschotenvereniging).

Kinderen [2][3]):

1. *Hendrik van Dompselaer*[6]), ging van 1614 tot 1617 naar Guinea (S. v. Y.).

2. *Aeltgen van Dompselaer,* geb. circa 1595, bagijne totte Clarissen ten Bossche (S. v. Y.).

Ten tijde van de inneming van 's-Hertogenbosch — 1629 — was zij 34 jaar oud; zij vertrok met haar medekloosterlingen in 1649 uit die stad (Lijst van de zusters

---

2) ***Aeltge van Dompselaer*** noemt in haar testament o.a. haar broeder *Bartholomeus* en „de twee kinderen van ***Gerrit,*** haar oudste broeder", 30 juni 1601 (nots. J. v. Herwaarden).

3) ***Baertgen van Dompselaer*** noemt in haar testament: ***Henrick*** en ***Aeltgen,*** kinderen van ***Gerrit,*** haar overleden broeder, 26 sept. 1606 (nots. J. v. Herwaarden).

4) ***Henrick van** Dompselaer,* oud schepen, ***Margaretha van** Dompselaer,* weduwe van *Johan* ***van Mansfelt,*** de rato caverende voor ***Adriana van** Dompselaer* en ***Steven Gysbertsx*** haar man, wonende te Heusden, voor *Swana van* ***Dompselaer,*** weduwe van ***Willem van Hondebeke*** te Emden en voor *Anna* ***van. Dompselaer*** en doctor ***Henricus** Eppius,* haar man, wonende te Ourick, hun comparanten zusters, als naast ***Floris van Dompselaer*** en representerende de plaats van ***Berta van Dompselaer,*** onlangs overleden, als erfgenamen van ***Bartholgen Hearix Holl,*** hun comparanten nicht, onlangs te Hoorn overleden, procuratie i.v.m. een pretext fidei-commis in de nalatenschap van laatstgenoemde', 30 juni 1625 (nots. C. Verduijn).

5) In De Nederl. Leeuw, jrg. 1962, kol. 284, verschijnt zijn naamgenoot, de Utrechtse deurwaarder. Over hem schreef Booth in hs. 380, fol. 90 (R.A. Utrecht) dat hii deurwaarder was in de plaats van ***Jan** Gosens* van. *Amerongen* († 19 jan. 1603, die zich blijkbaar misdragen had 23 maart 1565. Allerlei actenreg.). Hij behielp zich met imposten, werd 1585 gedeporteerd, 1586 schepen, was gecommitteerde ter Staten-Generaal. Apprehense corporel jegens hem 1588, niettemin geconsenteerd de tol te Wijck — door hem gepacht — te bewaren

Hij was gehuwd met *Aeltje* ***Jan van Amerongensdr.,*** †4 aug. 1603. Hun kinderen in 1580 waren: ***Adriana,*** tr. 1609 ***Dirk de Ridder: Elisabeth,*** tr. 1611 ***Johan van** Beraeiik.* procureur; *Gijsbert;* en *Maria,* tr. 1617 ***Cornelis van** Pallaes.* Het transportreg. noemt 7 febr. 1606 nog als zoon: Mor van ***Dompselaer.***

6) Is hij degene, die 11 juli 1648 wordt genoemd als schepen van Utrecht (nots. N. v. Lostadt) ? Mogelijk is hij de vader van ***Aeltgen en Adriana van Dompselaer,*** over wie 27 sept. 1652 enkele leden van familie ***Van Mansfelt*** als voogden worden gesteld (nots. G. Houtman).

Clarissen te 's-Hertogenbosch, in De Godsdienstvriend, dl. 102, blz. 124).

IIb. *Floris van Dompselaer*, geb. circa *1585*, zijdenlakenkoper, muntmeester van de Staten van Utrecht 1615—1628 als opvolger van zijn broeder *Hendrik*, overluid Utrecht 28 okt. 1629, tr. (ondertr. aldaar 5 jan. 1605) *Feysgen (Sophia) Aernt Gerritsz.dr. (van Oosterhoff)*, in leven 1643.

De jaren van zijn muntmeesterschap, zie Besier, De muntmeester en hun muntslag..., blz. 68.

In 1625 was hij ca. 40 jaar oud (Nots. C. Verduijn, 16 aug. 1625).

„Noch een grooten dieff, alias banqueroetier, anno 1618, in de pinksterdagen in May, ende trock na den Bosch met over hondert ende tachtig dusent guldens, genaemt *Donslaer*, ende was muntmeester in de staten munt tot Wtrecht, ende is in 2 maenden weder in sijn plaets geset, door de heren accordaties gemaeckt". (Dodt van Flensburg, Archief ..., dl. 6, blz. 85: Utrechtsch Kronykje van Cornelis Cornelisz. Jonchghere).

Zij wordt voor het eerst met familienaam genoemd in de huw. voorwaarden van ***Aelbert Moy*** en ***Aleyda van*** Dompselaer, 5 maart 1643, nots. C. van Ingen te Amersfoort).

Kinderen [7]:

1. *Hendrik van Dompselaer*, geb. circa 1605, pater Dominicaan in de Beemster, † aldaar 16 dec. 1656.

   Lijst van de Predikheren die op het overgaan van 's-Hertogenbosch in leven waren, o.a.: ***Henricus Dompselaer,*** annus aetatis 20, annus introitus 1625 (nots. J. v. Dysteldoack te Mechelen 15 dec. 1657).

   R.P. Fr. Henricus *Donselaer,* Ord. F.F. Praed. missionarius in Beemstria, obijt 16 Decemb. 1656 (Necrologium Dioecesis Harlemensis, in De Katholiek, dl. 60 — 1871 — blz. 342).

   Anthonis van Dompselaer, ***Peter van Wijck,*** gehuwd met ***Josina van Dompselaer,*** zich sterk makende voor ***Aleyda*** van ***Dompselaer,*** hun zuster, weduwe van ***Aelbert Moy*** en de twee onmondige kinderen van *Arnoldus van* ***Dompselaer,*** zien af van de erfenis van hun broeder *Henricus van Dompselaer,* Rooms priester in De Beemster, die onlangs is overleden. 18 mei 1657 (nots. C. v. Vechten).

2. *Ghisberta van Dompselaer.*

   Zij was in leven 16 okt. 1656 (Minuten van proc. en certif., 2de afd., no. 174, acte 265).

3. *Aleyda van Dompselaer*, tr. 1643 *Aelbert Moy*, zn. van *Willem Moy* en *Judith van Rijn,* en weduwnaar van *Aleyda van Lielaer.*

   Hun huw. voorwaarden en hun testament 5 maart 1643, resp. 7 febr. 1646 (nots. C. v. Ingen te Amersfoort).

   Testament van ***Judith van Rijn,*** weduwe van ***Willem Moy.*** Zij legateert aan *Willemina,* natuurlijke dochter van haar overleden zoon ***Aelbert Moy,*** die eerst gehuwd was met ***Aleyda*** van. ***Lielaer*** en daarna met ***Abyda*** van ***Dompselaer 23*** nov. 1654 (nots. D. v. Romare te Amersfoort).

4. *Arnoldus,* volgt 111.

5. *Josina van Dompselaer*, † Utrecht 31 maart 1,687, tr. (ondertr. aldaar 11 jan. 1645) *Peter van Wijck,* schout vam Stoetwegen en Tull en 't Waal, † Utrecht 24 okt. 1,683.

   Hun huw. voorwaarden 10 jan. 1645 (nots. C. v. Vechten). Hun testament 18 jan. 1645 (nots. H. Ruijsch).

   Haar testament als weduwe 21 jan. 1685 (nots. P. Leechburch).

7) De kinderen zijn geplaatst in de volgorde van Minuten van proc. en certif. d.d. 17 iuli 1628 (2de afd. no. 174). *Bertha* is alleen uit deze acte bekend: Enkelen van hen worden genoemd d.d. 2 juli 1647 (nots. R. v. Ingen te Amersfoort), anderen d.d. 18 mei 1657 (nots. C. van Vechten).

6. *Anthonis van Dompselaer* [8], in leven 1657.

   Hij compareert te Utrecht 18 mei 1657 (nots. C. v. Vechten). Is hij degene die 30 jan. 1657 uit Friesland werd verbannen (Hof van Friesland 11, 11)? Dan is van hem het volgende bekend:

   Pater Franciscaan, 1640-1643 te Weert. 1646-1657 te Franeker, daarna te Turnhout en † aldaar 26 jan. 1664 (Rijks. Gesch. Publ. no. 84, blz. 19; Bijdr. Gesch. Minderbroeders i.d. Nederlanden. Id. 12. blz. 432: Andreas Tiara, Annotationes; Oldenhof, In en om de schuilkerkjes van Noordelijk Westergo, diss. Nijmegen, blz. 210; -Neerlandica Seraphica 1936, blz. 313).

7. *Bertha van Dompselaer*, in leven 1628 [7].

8. *Gerrit van Dompselaer*, dood in Oost-Indië in 1647 [9].

9. *Bartholomeus van Dompselaer*, dood in Oost-Indië in 1647 [9].

111. *Arnoldus (Aert) van Dompselaer*, geb. circa 1612, tr. circa 1645 *Geertruyd Claesdr.*

Lijfrente op *Arent Florisz. van* ***Domselaer,*** nu 41 jaar oud 3 maart 1653 (Minuten van proc. en certif., 2de afd. no. 174, acte no. 254).

Hij is erfgenaam van zijn oom ***Hendrik van Dompselaer 18*** juni 1646 (Transportreg. van Hoge en Lage Wedde, 2de afd., no. 3480, fol. 182). In margine aldaar: 29 dec. 1657, *Geertruyt Claes,* weduwe van *Aernout* ***van Dompselaer,*** als moeder van haar kinderen, ***Floris*** en ***Rochus van Dompselaer,*** kwiteert met ***Peter van Wijck,*** oom van de kinderen.

Kinderen:

1. *Floris,* volgt IV.
2. *Rooques van Dompselaer*, ged. Utrecht (Jacobikerk) 16 maart 1651.

IV. *Floris van Dompselaer*, ged. Utrecht (Domkerk) 2 april 164'6, † aldaar 27 dec. 1680, tr. Utrecht 8 akt. 1667 *Johanna de Wit,* † aldaar 9 aug. 1680.

Hij laat drie onmondige kinderen na (Begraafboek).

Kinderen, allen gedoopt te Utrecht:

1. *Johannes van Dompselaer*, ged. (Jacobikerk) 25 dec. 1671.
2. *Johannes van Dompselaer*, ged. (Jacobikerk) 8 juli 1675.
3. *Anthoni van Dompselaer*, ged. (Buurkerk) 21 sept. 1677.
4. *Geertruyd van Dompselaer*, ged. (Nicolaaskerk) 1 aug. 1680.

8) Zijn naamgenoot, dood 1647, tr. Amersfoort 19 juli 1602 *Magdalena Foeytendr.*, dr. van ***Hendrik Foeyt*** en ***Maria*** *Loyselleur,* welke laatste hertrouwde met ***Berent*** *Stell,* weduwnaar van *Judith* ***Both.***

Kinderen:

a. Hendrik van Dompselaer, schepen en raad van Amersfoort 1637-1647.

b. ***Johanna van Dompselaer,*** tr. vóór ca. 1632 *Harbert Fransz.*

c. ***Barbara van Dompselaer,*** tr. in 1633 *Nicolaes* ***Petersa. Craen,*** schepen van Schoonhoven, weduwnaar van Sara *Roscam.*

d. *Aeltgen* ***van Dompselaer,*** tr. 1" in 1631 *Gillis* ***Sandra,*** raad van Amersfoort; tr. 2" in 1653 ***Thomas Focking,*** weduwnaar van ***Gertruy van*** Eymeren.

E.e.a. volgens acten d.d. 11 aug. 1604 (nots. J. v. Herwaarden); 20 jan. 1632, 3 maart 1637 en 29 maart 1647 (nots. C. v. Ingen te Amersfoort).

9) ***Aelbert Moy,*** gehuwd met ***Abyda van Dompselaer, Peter van Wijck,*** gehuwd met ***Josina van Dompselaer,*** machtigen ***Aemt van*** *Dompselaer,* hun zwager, wonende te Amsterdam,-geld te innen van de Oost-Indische Compagnie aldaar, toekomende aan ***Gerrit*** en *Bartholomeus* ***van Bompselaer,*** hun zwagers die in Oost-Indië zijn overleden, 2 juni 1647 (nots. R. v. Ingen te Amersfoort).

Aantekeningen met betrekking tot Zuid-Nederlandse Van No(o)ten's,

door S. I. VAN NOOTEN.

In aansluiting op de genealogie van het geslacht *Van Nooten,* opgenomen in Nederland's Patriciaat (29ste jaargang, anno 1943 en 53ste jaargang. anno 1967) zijn de volgende aantekeningen uit verscheidene archieven verkregen wellicht interessant:

Op blz. 209 van Nederland's Patriciaat, 53ste jaargang, wordt reeds gewag gemaakt van de vermelding van de familienaam *Van No(o)ten* in de poorterboeken van Brugge, De bedoelde vermeldingen komen voor in het Poorterboek over de jaren 1418-1434, folio 93, en het Poortenboek over de jaren 1434-1450, folio 93. Het betreft hier de vermelding van:

a) *Heylzoete van Noten Willemsdochter* van Remerswaele, beroep „Omme cabaret te houdene", ingeschreven 10 maart 1427;

b) *Adriaen van Noten filius Willems,* van Remerswalen in Zeelant, beroep „Omme zide te twinene of te spinnene", ingeschreven 23 januari 1445.

Op de Brugse poorterboeken werden indices gepubliceerd door R. A. Parmentier („Indices op de Brugse Poorterboeken", Brugge, 1938, 2 delen). Hierdoor kon worden vastgesteld, dat in deze poorterboeken nog de navolgende inschrijvingen met betrekking tot de naam *Van Noten* voorkomen:

c) *Joos van Notene filius Jans,* van Hulst, ingeschreven 12 augustus 1442;

d) *Lauwers van Notene filius Jans,* van Hulst, ingeschreven 11 juli 1444;

e) *Aelbrecht van Noten filius Lauwers,* van Assenede, ingeschreven 22 september 1470:

f) *Jan van Noten filius Meester Philips,* van Andwerpen, ingeschreven 28 februari 1481, (beroep: „Omme bevryt te zine int ambocht van den goudsmeden".

Daar in de meidagen van 1940 alle archivalia van Reimerswaal — waarvan zelfs een gedrukte inventaris' bestaat — verloren zijn gegaan, zijn alle mogelijkheden tot een nader onderzoek met betrekking tot de personen, vermeld onder a en b, in de archivalia van de Zeeuwse hoofdstad afgesneden. Onderzoekingen in de archieven te Hulst en te Assenede hadden eveneens geen resultaat. De „parochiepaepe" te Hulst had in 1399 een aanvang gemaakt met het aanleggen van een Poorterboek van Hulst, hierin komen echter de onder c en d vermelde personen niet voor.

Meer resultaat leverde het Stadsarchief van Antwerpen op. De naam *Van Noten* komt in 1480-1481 te Antwerpen voor. In een lijst van nieuwe poorters — 'waarvan het origineel in het Algemeen Rijksarchief te Brussel (Rekenkamer Nr. 4966) berust en waarvan het Antwerpse Stadsarchief een copie bezit — staan tussen 1 oktober 1480 en 30 september 1481, zonder verdere precisering wat datum, plaats van herkomst en beroep betreft, ingeschreven:

g) Meester *Philips van Noten Gilliszone;*

h) *Johannes van Noten Philipszone* (ongetwijfeld dezelfde als onder f).

Dit houdt in, dat deze beide *Van Noten*'s niet van Antwerpse herkomst zijn. Uit een onderzoek van Coopers en Comparanten 1490-1509 („Indices op de Antwerpse Schepenbrieven", alfabetisch chronologisch op de voornamen) op de naam *Philips* is deze *Van Noten* niet terug te vinden. Voor wat *Jan* 'betreft zou zich dit wel kunnen voordoen, want in D. Schlugtheit „Alfabetische naamlijst op de goud- en zilversmeden te Antwerpen vóór 1600" in „Bijdragen tot de Geschiedenis" (Antwerpen, XXVII, 1936) komt hij op blz. 48 voor. Als bron wordt aldaar vermeld: Schepenregister 116 (1499), folio 41. Inderdaad werd daar een akte gevonden, gedateerd 8 april 1499, waarbij *Jan van Noten.* goudsmit, aan de dekens en gezworenen van de gowdsmedennatie, een jaarlijkse erfrente verkoopt van 5 schellingen groten brabants op zijn deel van een huis, het „Witte Lelyken" in de Zirkstraat te Antwerpen. Deze verkoop wordt geverifiëerd in de Schepenregisters van de Stad Antwerpen. In Schepenregister Nr. 116 wordt op folio 41 vermeld: 1499, 8 april. *Jan van Noten,* goudsmit, verkoopt aan de dekens van het goudsmedenambacht 5 schellingen gr. Brabants op zijn deel in een huis geheten „Het witte Lelyken", gelegen in de Zirkstraat.

Eveneens in Sohepenregister Nr. 116, folio 2018 wordt gevonden: 1500, februari 8: Huwelijksovereenkomst tussen *Jan Van Noten,* goudsmid, en *Margriete Lodewijks f. Jan,* cum tutore.

In Schepenregister Nr. 120, folio 137 worden zowel *Jan* als zijn broer *Philips van Noten* genoemd, als zijnde de wettige zonen van meester *Philips van Noten* (hierboven vermeld onder g). Zij verkopen aan Reynier Rustici, koopman uit Florence 30 schellingen groten Brabants op twee huizen, naast elkaar gelegen aan de Zirkstraat te Antwerpen, waarvan het ene huis „Het Lelyken" heet.

In Schepenregister Nr. 127, folio 188, wordt vermeld, dat *Jan van Noten,* goudsmit, aan Andries van Diepenbeke, voor 10 schellingen gr. Brabants verkoopt op een huis geheten „d'Lelyken" in de Zirkstraat.

Eveneens in Schepenregister Nr. 127, folio 211, komt de zinsnede voor: 1505, 31 januari. *Jan* en *Philips van Noten,* kinderen van *Philips* wijlen, verkopen aan Reynier Rustici, koopman, een stalleke met een gang, lopende onder de erve van Claus Staecx tot aan de Hofstraat.

Schepenregister Nr. 136, folio 94 geeft een verder inzicht in het doen en laten van *Jan van Noten.* Op 24 september 1509 werd hier opgenomen: *Jan van Noten meester Philipssone* verkocht aan Jan Bollaert filius Jan, kruidenier, zeven schellingen erfelijk op een huis „Het wilt Lelyken", gelegen tussen de erven van Jan Craeyt enerzijds, en de erve van Wouter Paules, anderzijds.

Uit deze gegevens blijkt, dat *Jan* en *Philips van Noten* renten uit hun huizenbezit hebben verkocht, doch zelf de eigenaren zijn gebleven.

Schepenregister Nr. 137, folio 139 leert nog meer. Het geeft de volgende aanwijzing: *Philips van Noten,* zoon van wijlen *Philips,* geeft aan zijn broer *Jan* de helft van twee huizen met dependenties, 'gelegen in de Zirkstraat, waarvan één huis heet „Het Lelyken"; deze huizen waren hun nagelaten door hun ouders *Philips van Noten* en *Katline Elaerts.* Een acte van 20 november 1510 wordt gepasseerd volgens uitspraak van goede mannen d.d. 6 (augustus 1505; volgens deze uitspraak moet *Jan* aan zijn broeder daarvoor een lijfrente Betalen van 20 schellingen gr. brabants jaarlijks.

In Schepenregister Nr. 139, folio 326, wordt aangegeven, dat *Jan van Noten,* goudsmit, een erfrente van 20 schellingen gr. Brabants op een huis aan de Zirkstraat verkoopt aan Andries van Diepenbeek, kleermaker, Uit een marginale noot bij deze acte van 18 maart 1512 blijkt, dat deze rente van 20 schellingen, samen met andere werden afgekweten aan Severijn van Diepenbeke op 22 december 1616.

In Schepenregister Nr. 520 (1616), folio 321, wordt de afkwijting andermaal vermeld en wordt tevens gevonden, dat tegelijkertijd een rente afgekweten werd, die Steven Sneeuwater op 21 maart 1494 kocht van *Boudewijn van Nooten, juwelier*, op hetzelfde huis, aan de Zirkstraat. *Boudewijn van Noten* blijkt een broer te zijn van *Jan* en *Philips*, hetgeen blijkt uit Schepenregister Nr. 103, folio 239. Bovendien moet er nog een vierde broeder zijn geweest, die te Bergen op Zoom heeft gewoond, want in hetzelfde register Nr. 103, folio 221, geven de broeders *Boudewijn, Philips* en *Jan*, ter vereffening van het aandeel van de kinderen van wijlen hun broer *Gillis* (de namen van deze kinderen zijn *Willem, Denys, Claes* en *Lysbet* en hun moeder heet *Magdalena Saex)* in de nalatenschap van *Philips van Noten* de oude een erfenis van 24 schellingen gr. Brabants jaarlijks. Als voogden van deze blijkbaar nog minderjarigen treden op twee voogden te Bergen op Zoom aangesteld, n.l. *Peter Maes*, vleeshouwer, en *Lieven van der Bruggen*. Eveneens blijkt uit hetzelfde schepenregister Nr. 103, dat de oude „meester *Philips van Noten*, vader van *Boudewijn, Philips, Jan* en wijlen *Gillis* was meester in arten ende docter in medicijnen", zoals afgeleid kan worden uit een aantekening van 12 april 1493.

Hieruit blijkt, dat de oude Meester *Philips van Noten* en zijn vrouw *Katline Elaerts* reeds overleden moeten zijn vóór 1493. *Boudewijn* is waarschijnlijk overleden vóór 6 augustus 1505, hetgeen blijkt uit de erfenisregeling als hierboven aangehaald in Schepenregister Nr. 120, waarin deze regeling op laatstgenoemde datum werd vastgelegd. Er zijn dan alleen nog twee overblijvende broers, n.l. *Philips* en *Jan*.

Op 20 augustus 1511 treffen *Philips* en *Jan* een regeling met hun buurman Claus Staeck, nopens een lichtschepping in een gemeenschappelijke muur in de Zirkstraat, hetgeen blijkt uit Schepenregister Nr. 140, folio 104.

Tenslotte blijkt *Jan van Noten* overleden te zijn vóór 20 oktober 1520. Op die datum verkoopt zijn weduwe *Margriete Loycx Jansdochfer*, samen met de voogden van de kinderen uit hun huwelijk, aangesteld door de weesmeesters van Antwerpen, het huis „Lelyken" in de Zirkstraat aan de koopman Reyniar Rusticie (Schepenregister Nr. 158, folio 204).

De kinderen van wijlen *Gillis van Nooten* vinden wij weer terug in de aantekeningen van de Weeskamerarchief te Bergen op Zoom: in april 1499 (Register W 3, folio 66) wordt het volgende vermeld:

„Quamen *Jacop Janss*, als voight ende *Jan Maes Jansz*, int lam als toesiender van wijlen *Gielis van Noten* vive weeskinderen ende vanden selver kinderen wegen, daer moeder aff is *Magdalene Sackx*.

Ende bekenden dat bij wille, weten ende accorde gedaen is meesters ende schepenen als oppervoighden, eenen uutcoop gadaen is bij *Philipse* ende *Janne van Noten* gebroederen, van allen den goeden haef felicken ende erf felicken den voirscr. kinderen onlancx leden aengecommen ende bestorven voer de somme van XXVI schell. brabants gelts aenswsch, diede voirscr. onder heeft soe hij bekende,

Des geloifden deselve *Philips* ende *Jan* den selven kinderen schadelois, lastelois ende vrij te houden ende tontheffenen van allen den schulden vande begraeffenissen ende anders by den voerscr. achtergelaten soe de selve *Philips* ende *Jan* oic compareren voerde voirscr. gecommitteerden, selve bekenden verbindende daervoer se et eorum bona etc. sonder ergelist".

Op het Gemeente-archief van Bergen op Zoom werd een onderzoek ingesteld naar het voorkomen van andere leden van een familie *Van No(o) ten* aldaar in de 17de eeuw. De met 1650 beginnende klappers op gereformeerde en rooms-katholieke huwelijken en dopen vermelden geen enkele *Van Nooten*. Vóór 1650 werden echter de volgende vermeldingen genoteerd (buiten de in Antwerpen genoemde en naar Bergen op Zoom verhuisde *Willem, Denys, Claes* en *Lysbet*, de (bovengenoemde kinderen van *Gillis Philipsz. van Noten):*

Hans van (N)ooten ondertrouwt 3 april 1605, trouwt 1 mei d.a.v. *Cyken Jans*, j.d. van Bergen. Deze *Hans van (N)ooten* was korporaal onder de ritmeester Vaa der Wel.

Cornelis van Nooten; deze wordt in Register Nr. 411 genoemd op 29 maart 1642, beroep landman, wonende te Contich bij Antwerpen, met zijn huisvrouw *Nelleken van Horck* 'geeft hij procuratie aan Niclaes Adriaens van Antwerpen, ruiter in de compagnie van Ritmeester van Os, om te Arnhem de erfenis te aanvaarden van wijlen *Maijken van Meerop*, weduwe van *Carel van Horck, alias Hartoch*, hun grootmoeder, die te Arnhem is overleden.

De stamreeks van deze *Van No(o)ten's* is dus vrij nauwkeurig te volgen van 1427 tot 1499, en n i e t tot 1526, zoals in Nederland's Patriciaat (53ste jaargang, blz. 209) wordt aangegeven. Wel wordt in het Schepenregister te Antwerpen in 1526 gesignaleerd een *Jan van Nooten*, hovenier van beroep, die samen met zijn zusters *Katlyne van Nooten Gillisdochter* (gehuwd met *Joos de Vos)* en *Margriete van Nooten* (gehuwd met *Anthonis de Wolf)* een erfenis„ hum van een nicht toegevallen, regelt.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

M. Smessaert, Indices op de staten van goed van de heerlijkheid Land van de Woestijne. [Z. pl.,] 1970. dl. 11.

Dit deel, dat uittreksels uit de staten van goed van Aalter bevat, bestrijkt de periode van begin 17de tot eind 18de eeuw. Het is van een lexicografisch persoonsregister voorzien en verstrekt gegevens over leden van o.m. de volgende geslachten: *Beghijn, Bekaert, De Buck, De Fauw, Grijp, Van Huffel, Mestdagh, Van de Moortel, Nelemans, Paelinck, Persijn, Plasschaert, Van de Pufte, De Rouck, Snoeck, Toby, Verbiest* (met zn. in Middelburg, Ned.), *Verhelst, Verniers, De Vey*.

Familiennamenbuch der Schweiz. Zürich, 1970. dl. V.

Het „Familiennamenbuch" bevat de namen van geslachten (niet van personen), die in 1962 het burgerrecht van een Zwitserse gemeente bezaten. Als schrijfwijze van de namen heeft men de officiële gevolgd. In dl. V, dat de familienamen aanvangende met de letter S geeft, komen verscheidene namen voor, die ook in ons land niet onbekend zijn: *Sala, Salis, Saltn, Scheps, Schmelzer, Schoch, Schrama, Senn, Six, Sormani, Sprecher* en *Stadelmann*.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, nov. 1970.

De rubriek „Réponses" bevat een antwoord van ons lid Ir. G. L. Meesters over het Drentse geslacht *Struuck*.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, jan. 1971.

J. Grauwels publiceert: Ledenlijst van het Begardenklooster van Zepperen. Bedoelde lijst is ontleend aan een 17de eeuws register in het archief, van genoemd klooster. Het archief berust op het R.A. te Hasselt. De gegevens, die ons inlichten over de

namen, de plaatsen van herkomst, data van professie en overlijden van de geestelijken, zijn aan oudere, veelal niet meer aanwezige, registers ontleend. Men treft de volgende namen op de lijst laan: De *Cuper* (uit Gorinchem, prof. 1474), *Duscheen* (uit Maastricht, overl. 1730), *Hambroek* (uit Breda, overl. 1526), *Hasen* (uit Aken, overl. 1503), *Riven* (uit Maastricht, overl. 1503) en *Wijmans* (uit Maastricht, overl. 1511).

Vlaamse Stam, jag. VI (1970), afl. 8.

C. C. van Valkenburg, De *Van Valckenborch's* te Antwerpen (Wordt vervolgd.) Geeft de <genealogie van de *Van Valckenborch's*, die in Antwerpen hebben geleefd en afstammen van *Jan van Valckenborch* en (tr. ± 1535) *Anna van Berckelaer*, overl. 1593. *Jan van Valckenborch*, in N.A.B. 1,953, bl. 2, de 2de generatie, is door nieuwe vondsten over zijn voorgeslacht nu de 4de generatie in de genealogie. — J. de Vriendt, Staten van goed van Zaffelare (1554-1675). (Wondt vervolgd.) Blijkens de chronologische lijst zijn in deze staten van goed notities *Van Poucke, Van de Pufte* (1558), *De Rouck* en *Van Vooren* te vinden. — J. Roelandt, Een lijst van Wervikanen uit 1578-1579. (Wordt vervolgd.) In de Disrekening van Wervik 1578/'79 komen o.m. de namen *Van Alderweerelt, Bierman, Crommelyn* en *Gheldolf* voor. — G. Roggeman, Notariaat Willebroek. V. Noemt *Andries Casteleyn*, schipper van Rotterdam (1676) en *Frans Vleminck* (zn. van *Gillis*, off. te Willebroek) naar Indië vertrokken 1668, overl. Oost-Indië. — W. van Hille, Het weesboek van Diksmuide (1592—1655). (6de vervolg.) Noemt *Baerdt, Becaert, Van Iseghem en Vasseur*.

Vlaamse Stam, jrg. VI (1970), afl. 9.

C. C. van Valkenburg, De *Van Valckenborch's* te Antwerpen. (Vervolg en slot.) Met fragment-genealogieën van de aangehuwde geslachten *Beelaert, Scheltkens* en *Van de Walle*. — J. de Vriendt, Staten van goed van Zaffelare (1554—1675). (Vervolg.) Genoemd worden *Onghena* en *Van Renterghem*. — J. Roelandt, Een lijst van Wervikanen uit 1578-1579. (Vervolg.) Geeft de namen *Patyn* en *Six*.

Annalen van de Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, dl. LXXIII (1970), afl. 3/4.

E. J. Prisse, Beknopte historiek van de familie *Price* of *Prisse*. Bevat behalve een summier overzicht over herkomst, wapen en verheffing in de Belgische adelstand een „Uittreksel uit de geslachtslijst van de familie *Prisse* (vanaf de Groot Baljuw, die voor het eerst zijn naam *Price* in *Prisse* veranderde)". In dit fragment, dat tot heden is uitgewerkt, komen allianties met leden van de volgende geslachten voor: *Van der Borch tot Verwolde, Van den Broeck, Van der Capellen, Van Heycop te Ham, Van Limburg Stirum, Van Lynden* (abusievelijk als Van Lyden vermeld), *Rigano, Röell* (het trema is bij vergissing boven de letter e geplaatst), *Schimmelpenninck van der Oye, Van Tuyll van Serooskerken, Verbrugge van 's Gravendeel en Viruly*. — M. Dewulf, Baron *Eduard Prisse, te* St.-Niklaas: a. Het Geuzenkerkhof te St.-Niklaas, b. Enkele geschiedkundige gebeurtenissen in de familie *Prisse* enz. enz. Met een portret van Baron *Eduard Prisse* (18 14-1907).

Genealogie, jrg. XIX (1970), afl. 10.

K. Horn, W. Höbsch, W. Huschke, U. Schuster publiceren het slot van het „Übersicht über die Kirchenbücher des Personenstandsarchivs Brühl".

Genealogie, jrg. XIX (1970), afl. 11.

H. Kiessling, Die Ahnen von *Friedrich Engels*.. Bij de 256 kwartieren — de kwartierstaat is gedeeltelijk verder uitgewerkt — treft men o.a. kwartieren *Erkenswyk* (Orsoy), *Van Haar* (*Verhaar*, Wezel), *Lüps, Noot* (o.a. *Dirk*, overl. Amsterdam 1712, wiens weduwe *Anna Ro(e)land* 1717 te Sloterdijk hertr. met *Dirk van Hees*. schipper), *Schroten* (Sittard) en *Snethlage* aan.

Neusser Jahrbuch für Kunst, Kulturgeschichte und Heimatkunde, 1970.

J. Lange, Geschichte des Hauses Oberstrasse 15 und seine Bewohner. Het uit 1778 daterende pand behoort tot een van de weinige goed bewaarde oude huizen van Neuss. Gebouwd als „Kais. Reichspostamt" en als domicilie van de posthoudersfamilie *Nepes* is het later in bezit van leden van de familie *Sels* gekomen. Sedert 1967 is het Gemeente-archief van Neuss er gehuisvest.

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde, jrg. XIX (1970), afl. 10.

R. C. Hoek jun., Personenliste aus Pogum mit dem neuen Hausnamen aus dem Jahre 1830. Met gegevens over *Bödeker, Dreesmann, De Haan, Mansholt, Menninga, Nieboer* en *Over-Zander*. — De rubriek „Zufallsfunde" bevat gegevens (1721—1728), die aan de kerkelijke registers van de evang. ref. gem. te Leer zijn ontleend. Enige daarvan hebben betrekking op leden van de families *Leussing* (Hengelo), *Luitjes, Mellema* (Winschoten) en *Piersema* (Groningen).

Familia, jrg. VII (1970), afl. 2.

Robert Jacob (James) Gordon: sy voor- en nageslag. Is ontleend aan het in „de Ned. Leeuw", 1970, verschenen artikel over het geslacht *Gordon* van de hand van J. Mac Lean. — P. Smits, The South African branch of the *Smits* family. Stichter van deze tak is de 19 juli 1836 in Renkum (Ned.) geboren Ds. *Gerrit Willem Smits*, die nov. 1860 in Zuid-Afrika is aangekomen. De familie is volgens de Schrijver afkomstig uit Emmerik en Nijmegen. — J. A. Heese, Kwartierstaat van *Jacobus Nicolaas Boshoff(f)*, tweede president van die Oranje-Vrystaat. *W. H. Boshoff* — overgrootvader van vaderszijde van de kwartierdrager — is afkomstig uit Bayonne (Fr.). Met kwartieren *Van Heerden, De Jager* en *Malherbe*. — J. Ploeger, Besonderhede in verband met die geslag *Boshoff:* met besondere verwysing na wyle staatspres. *Jacob Nicolaas Boshof(f)*. Is een 'herdruk van het door Dr. Ploeger in 1943 in „Historiese studies van die Universiteit Pretoria" gepubliceerde artikel. — C. Pama, 'n Geslagsregister van die familie *Boshoff* uit 1862. Hieruit blijkt, dat de naam oorspronkelijk *Bossau* luidde.

Familia, jrg. VII (1970), afl. 3.

M. H. Buys, Argivale bronne vir genealogiese navorsing. Geeft een overzicht van de in het Transvaalse archief te Pretoria berustende 'archivalia, voor zover deze voor genealogisch onderzoek van {belang kunnen zijn. Volgens de gegeven opsomming berusten in genoemd archief genealogische aantekeningen (geslachtsregisters, bijbelaantn. enz.) over de families *Arndt, De Beer, Van Broekhuizen, De Clercq, Dieleman, Kraamwinkel* en *Pronk*.

THA. J. VAN ALFF.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

. Mossel-van Brouwer. Gegevens gevraagd over de voorouders van *Bastiaan Foppes Mossel,* stadsarchitect van Workum, † Workum 17 dec. 1846, tr. Workum (?) 22 nov. 1795 *Fetje Seerps van Brouwer,* † Workum 22 sept. 1846; hun zoon was: *Foppe Mossel,* later burgemeester van Workum.

Rotterdam. C. H. VAN WIJNGAARDEN.

van **Nooyen.** Gegevens gevraagd over voorouders van. *Isaac van Nooyen,* geb. verm. in 1675, koopman te Middelburg, † vóór 1749, tr. Sas van Gent (geref.) in 1723 *Maria Neeteson,* gad, aldaar 4 febr. 1702, † Middelburg 3 januari 1749, dr. van *Jan Pietersz. Neeteson* en *Cafharina Julians,* uit Gent (België),

Gaanderen. B. BUITENRUST HETTEMA.

Provoost+ Gegevens gevraagd over het voorgeslacht van *Johanna Provoost,* geb. verm. c.a. 1690, † Sas van Gent 25 jumi 1756, tr. Amsterdam 24 jan. 1717 in de Oude Kerk *Pieter Neeteson.*

Gaanderen. B. BUITENRUST HETTEMA.

van Rijckel (LXXXVII 387). Volgens het Annuaire de la Noblesse de Belgique, 1859, p. 259 overleed *Arnold-Balthazar* comte *de Ryckel,* baron de Mouland, seigneur de Bulecom et de Navaigne, te Mouland op 17 okt. 1728, zonder kinderen. „. . . et comme il était le dernier de sa famille, il fut enterré solennellement avec ses armes". Volgens het Annuaire huwde hij op 24 april 1710 met *Jeanne-Philippine d'Oestrom de Moersbergen,* dochter van *Jean-Gérard at d'Anne-Marguerite de Nassau.* Volgens J. Belonje, Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Limburg, Maastricht 1961, p. 418 bevinden zich in de sacristie van de kerk van Moelingen (Mouland) fragmenten van glas waarop de wapens De *Rijckel* en *Van Oostrum.* Volgens Genealogisdhe en Heraldische Bladen, 's-Gravenhage, 1908, jaargang 3, p. 90, huwde bovengenoemd echtpaar *Arnold Balthazar* baron *van Rijckel* en *Johanna Philippina van Oostrum te* Utrecht op 12 juli 1710.

Maastricht. J. H. J. GULIKERS.

van Rijnevelt (LXXV 37). Uitgaande van in het Rijksarchief Utrecht aanwezige aantekeningen van **Dr. C. Booth (t.w.** HS. 378 fol. 220 *Van Weede,* fol. 1184 *Van- Brevelt;* H.S. 379 fol. 235 *Van R ijnevelt;* H.S. 380 *Van Rijnevelt* fol. 85) en door de Heer H. L. Kruimel ter beschikking gestelde aantekeningen, alsmede gegevens gevonden in archivalia in het gem. arch. Utrecht en in het Register op de Domoverluidingen (afgekort D.)) kon volgend fragment samengesteld worden:

1. *Aert Fredericksz.,* tr. N.N.

Kinderen:

1. *Fredrick,* volgt onder IIA.
2. *Willem,* volgt onder IIB.

IIA. *Fredrick Aertsz.* tr. *Cornelia N.*

Bovengenoemde ***Cornelia*** wordt in 1549 als weduwe met ***Quirijn Willems van Rijnevelt*** en diens vrouw ***Emmichje*** vermeld.

De oude minuten van schepenacten (G.A. Utrecht 1, nr. 704) waaraan Booth dit gegeven ontleende, gingen als zoveel van die minuten nadien verloren. Booth citeert deze stukken als „Sch. Oud. Min."

Uit dit huwelijk:

Jannichje van Rijnevelt, tr. in 1555 *Jan van Brevelt,* schilder in Galissen; is in 1566 met Wouter van Wede capiteyn van de wercken bij de Weerdpoort, 'zn. van *Dirck van Brevelt* en *Elisabeth N.*

Hun huw. voorw. van 1555 werden geregistreerd 2 mei in — zoals Booth het aanhaalt — „Sch. Oud. Reg." d.w.z. dat dergelijke aantekeningen veelal teruggevonden worden in G.A. Utr. nr. 1 703. Getuigen waren *Quirijn* van. ***Rijnevelt Willems*** en Heer ***Heyman Ruysch*** canonick St. Jans ter eenre en ter andere zijde ***Willem van Diemen,*** raad Hof van Utrecht en ***Willem Zaell Willems*** (H.S. 379, fol. 237).

IIB. *Willem Aertsz. van Rijnevelt,* schepenklerk in plaats van Jan Aerts van Beusichem (sch. oud reg. 3 april 1520), tr. vóór 7 april 1524 *Alith N.*

Hieruit een zoon *Quirijn,* volgt onder 111.

Op ***4*** juni 1529 worden mombers gesteld ***Henrick van Huesden*** en ***Jan van Voerde*** over ***Willem van Rijnevelts*** onmondig kind (Raads Dagelijks Boek).

111. *Quirijn* (ook *Acrijn* genaamd) *Willemsz. van Rijnevelt,* wantsnijder (transp. reg. 1 juli 1563), † tussen 7 okt. 1567 en 5 jan. 1569 (transp. reg.), was in 1549 als gehuwd met *Emmichje van Breveld,* overluid 27 juni 1611 (D.), dr. van de brouwer *Dirck en Elbabeth N.*

Emmichje van ***Breveld*** testeert 14 okt. 1607 voor nots. J. Wttewaell te Utrecht op haar kinderen ***Willem, Jan, Elisabeth,*** *Cornelis* en ***Alidt*** gehuwd met ***Cornelis van Weede.*** Zie ook transp. reg. 4 juni 1608.

Op 3 dec. 1551 werd ***Crijn Willems van Rijnevelt*** met ***Adriaan van Meerlant*** tot momber benoemd over de twee onmondige kinderen van ***Susanna Dirck Symonsdr.*** bij ***Anthonis Reyers van Vreeswijck*** (Raads Dagelijks Boek).

Hij kocht 31 mei 1561 de helft van een huis aan de westzijde van de Oudegracht bij de Bakkerbrug, naast het huis Proeyssenbarg, de oude bank van lening. Dit huis met als uithangbord „Het Rood Schaerlacken" wordt 21 okt. 1646 door zijn dochter *Alidt,* weduwe van ***Cornelis van Weede,*** bezwaard met een plecht. Zie ook transp. reg. 26 nov. 1650 en 30 april 1652.

On 7 okt. 1567 kocht *Quirijn* van *Rijnevelt,* lakencoyer. een huis aan de zuidzijde van de Viesteeg.

Op 5 januari 1569 kocht ***Emmichje van Brevelt, we***duwe van *Crijn* van *Rijnevelt,* een losrente met in marge een kwitantie van 22 april 1619 van haar dochter *Cornelia.*

Zie voorts transp. reg. 22 maart 1565. 25 mei 1571. 15 nov. 1572, 9 juni 1573, 9 maart 1575, 13 juli 1577 en 29 juli 1577 en ook nots. Splinter van Hamersfeld te Utrecht, acte 21 febr. 1533.

Kinderen:

1. *Willem,* volgt onder IV A.
2. *Johan,* volgt onder IV B.
3. *Elisabeth van Rijnevelt,* † 26 dec. 1607 en op 5 jan. d.a.v. begraven in de Oude Kenk te Amsterdam. Volgens Elias' De Vroedschap van Amsterdam deel 1, blz. 408 was zij in 1576 gehuwd met *Frederick Claesz,* wijnkoper in de Gulden Roch (1540, 1598). In de Utrechtse overluidingsinschrijving wordt zij weduwe van *Frederik Claes van der Maes* genoemd (D.).
4. *Cornelia van Rijnevelt,* overluid 14 april 1617 (D.), tr. aldaar 20 mei 1586 (voor huwelijkscommissarissen) *Gerrit Huygen de Lange,* van Oudewater. Hij is vermoedelijk degene die 28 dec. 1626 overluid werd (D.).

   Testamenten 12 nov. 1613 nots. C. Verduyn en 26 sept. 1614 nots. id. op haar kinderen ***Willem, Anthonie en Mechtelt de Lange*** (zie ook 18 en ***24*** maart ***1628*** nots. id.).
5. *Alidt van Rijnevelt,* overluid 23 mei 1648 (9 mei (D.)),

tr. Utrecht (voor huw. comm.) 17 okt. 1592 *Cornelis van Weede,* schepen 1610 en kameraar 1619 en 1620 te Utrecht, overluid 9 juli 1621: volgens een acte van 1 april 1,623 (nots. C. Verduyn) was hij zoon van *Bartholomeus van Weede* en diens tweede vrouw *Margaretha van Bijler* (weduwe van *Henrick Stell)*. Booth geeft hem de eerste vrouw *Anna van Padmeer* tot moeder.

Uit dit huwelijk Wouter *van Weede,* die testeert 9 mei 1633 voor nots. W. Zwaerdecroon te Utrecht, op zijn broeders en zusters t.w.: ***Willem, Anna, Elisabeth, Quirijn, Emmerentia, Anna*** de jonge, *Bartha,* ***Elisabeth*** de jonge en op ***Bartholomeus Pijl*** jongste zoon van zijn zwager Gerard ***Pijl,*** die hij ten doop gehouden heeft heeft (Gerard ***Pijl*** tr. Utrecht geref. 30 juni 1622 ***Anna van Weede***).

Alidt van Rijnevelt, weduwe van ***Cornelis van Wede,*** noemt in haar testament van 9 juni 1632 haar dochters ***Annichje, Beertaen*** en *Emmichje.* Zie ook ***22*** iuli 1642 ***en 3*** mei 1646 eveneens nots. G. van Waey. Zij is als moeder, met o.a. ***Willem*** van *Rijnevelt* ***als*** oom, getuige bij het huwelijk van haar zoon ***Willem van Weede*** met *Mechteld Joostdr.* ***de Roy*** (nots. C. Verduyn huw. voorw. 2 juli 1623).

6. *Hendrick,* geb. ca. 1551, † in 1658 (legger van de Lijfrenten nr. 1 610, fol. 154, G.A. Utrecht).

IVA. *Willem van Rijnevelt,* geb. ca. 1550, raad in de vroedschap van Utrecht 1591-1617, overluid 25 juni 1627, tr. *Maria Baltus,* overluid 31 okt. 1625.

Volgens de stamreeks Van ***Asch van Wijck*** in Ned. Adelsboek 1953 zou ***Maria Baltus*** een ***Van Doorn*** zijn. Deze familienaam vond ik haar echter nimmer toebedeeld en ik meen derhalve bij haar genoemde kwartieren voorshands een vraagteken te mogen plaatsen. Het enige, wat omtrent haar is komen vast te staan, is dat zij volgens een transportacte van het gerecht Hoge en Lage Weide (G.A. Utrecht) van 30 okt. 1620 een erfgename was van haar broeder ***Laurens*** *Balthasarszn,* die gehuwd was met ***Neeltje*** *Fransdr.* ***van de*** *Cuyll.*

Willem van Rijnevelt en ***Maria Baltus*** kopen 24 juni 1591 het huis Cleyn te Hert aan de oostzijde van de Oudegracht tussen de Jacobs- en Viebrug, welk huis 19 mei 1632 door hun erfgenamen wordt verkocht, t.w. door ***Jacob van Wijck,*** weduwnaar van Anna van ***Rijnevelt,*** tevens, als gemachtigde van *Seger* van ***Wijck,*** kanunnik van St. Pieter en Raad ter admiraliteit te Hoorn en Enkhuizen; ***Acrijn van Rijnevelt,*** zijn zwager, schout van Mijdrecht; ***Gijsbert Schouten,*** kanunnik van St. Jan, geh. met ***Anna van*** *Weede,* dr. van zal. *Anna* van ***Rijnevelt,*** die erfgename was van ***Willem van Rijnevelt en Maria Baltus,*** haar vader en moeder; ***Gijsbert Schouten*** voorn. ook voor zijn schoonzuster ***Elisabeth*** van *Weede.* Zie terzake ook nots. van Lostadt 17 mei 1632.

Willem van *Rijnevelt* en ***Maria*** *Balthasars* bezaten ook het huis De Oude Bock aan de westzijde van de Oudegracht, Weerdzijde. Hij neemt daarop als weduwnaar een plecht ***5*** januari ***1627***. Op 24 dec. ***1627*** verkopen de erfgenamen ***Jacob*** en *Seger* van ***Wijck, Acrijn van*** *Rijnevelt* en de kinderen van ***Hendrick*** *Matheus* van *Luenen* ***ge***huwd met ***Elisabeth van Rijnevelt*** dit huis aan *Hendrick* ***Jans van Schayck.*** Dit huis, thans nr. 45, grenst aan een huis. thans, nr. 43. dat toebehoorde aan ***Johan van*** *Rijnevelt'16* januari 1593, 2 maart 1594. Aan de andere zijde lipt het huis De Galissen (thans nr. 47), eigendom van *Jan van Breveld,* gehuwd met ***Jannichje,*** die als weduwe een plecht opneemt 18 febr. 1583 (transp. reg.).

Kinderen:

1. *Anna van Rijnevelt,* overluid 29 aug. 1631 (21 aug. (D.), tr. 1° Utaecht (geref.) 29 juli 1604 *Wouter Bartholomeusz. van Weede,* overluid 6 nov. 1608 (D.) ; tr. 2° Utrecht 14 juni 1612 Jacob ***van*** *Wijck.*

Uit het eerste huwelijk: 1. ***Anna van Weede,*** tr. Utrecht (geref.) 31 okt. 1624 ***Gijsbert Ambrosiusxn. Schouten*** (zij testeren 4 dec. 1624, nots. W. Zwaerdecroon), en 2. ***Elisabeth van Weede,*** tr. in 1639 Mr. ***Joost van Ewijck,*** weduwnaar van ***Anna de Veer.***

2. *Elisabeth van Rijnevelt,* tr. Utrecht 20 april 1602 *Henrick Matheus van Bomels* (is van Bommel herkomstnaam?; hierboven wordt hij *van Luenen* genaamd).
3. *Theodora* (ook *Dirckje* genaamd) *van Rijnvelt,* geb. in 1589, overluid 2 april 1662, tr. Utrecht (geref.) 7 nov. 1619 *Zeger van Wijck* (1592—1669), zn. van *Johan van Wijck* en *Weyntje van Asch.*

Zij testeren voor nots. G. van Wassenaar 23 aug. 1638. Hij wordt dan genoemd canonick van St. Pieter en raad ter Admiraliteit tot Hoorn en Enkhuizen vanwege de provincie Utrecht. Zij noemen hun oudste zoon ban van *Wijck,* voor wie een prebende is gekocht..

4. *Quirijn,* volgt onder VB.

VB. *Quirijn* (ook *Acrijn*) *van Rijnevelt,* schout van Mijdrecht en Thamen, overluid 31 mei 1652 (20 mei D.), tr. met abt. van 8 nov. 1618 elders *Catharina Ambrosiusdr. Schouten,* j.d. van Mijdrecht.

Uit dit huwelijk een tak te Mijdrecht, die ik niet volgde. Mogelijk behoort hiertoe *Christoffel van Rijnevelt,* tr. (geref.) Mijdrecht 29 jan. 1647 (als j.m. van Mijdrecht) *Catharina van der Schellinck, te* Amsterdam, te Amsterdam gehuwd. Zij hertr. in 1654 te Mijdrecht (geen datum) Johan *Martin Zaunsliffer,* baljuw te Mijdrecht.

Kinderen: *Willem,* ged. Mijdrecht 8 jan. 1648; *Willem,* ged. Mijdrecht 3 maart 1650, en *Maria,* gad. Mijdrecht 11 april 1652. Mogelijk ook *Reinier van Rijnevelt* (30 juli 1674 nots. W. Zwaerdecroon oud circa 27 jaar) wonende te Mijdrecht, erfgenaam van zijn tante *Diverfje van der Schelling,* weduwe van *Jurrien van Lutsen.* In het overl. neg. van Utrecht ingeschreven 26 juni 1684 *Reinier van Rhijneveld,* domheer tot Loenen, overleden aldaar.

Ook *Ambrosius van Rijnevelt,* oud-schout van Mijdrecht, voogd over de kinderen van *Anthony* van *Wijckersloot,* zal tot deze tak behoren (nots. H. v. Hees 5 okt. 1682). Hij zou vlg. Geneal. Herald. Bladen, 5de jaarg., blz. 245, gehuwd zijn met *Cornelia van Wijckersloot.*

IVB. *Johan van Rijnevelt,* was in 1588 wachtmeester en daarna kapitein op het fort Knodsenburg, overluid 26 aug. 1612 (D.), tr. 1° *Geertruy Willemsdr. van Buren,* † sept. 1603 te Rijnberck (volgens Booth, domoverluiding 25 sept.) ; tr. 2° (ondertr. Utrecht 9 juni 1611, att. naar Rotterdam) ***Trijntje Dircks,*** weduwe van capt. *Nicolaes Meester.*

Kinderen:

1. *Quirijn,* volgt onder VC.
2. *Cornelia van Rijnevelt,* geb. circa 1582 (11 sept. 1649 weduwe en oud 67 jaar, G.A. Utrecht 11 174; zij is 24 juni 1641 reeds weduwe, nots. C. Pieck te 's-Gravenhage), overluid 8 dec. 11662, tr. (ondertr. Utrecht 19 febr. 1615, met att. naar Katwijk) *Jacob van Banchem,* wonende te Katwijk, schout van Katwijk, Valckenburg en het Sandt, ook castelleijn van het Hof van Holland.

Hun huw. voorw. d.d. 13 febr. 1615 bij nots. C. Verduyn te Utrecht; getuigen haar oom ***Willem*** van *Rijneveld* en haar broeder *Willem* ***van*** *Rijneveld,* vaandrig; Gerard *de Langhue,* ***Cornelis van*** *Weede* en ***Johan Riech de*** *Leerdam.*

3. *Willem,* volgt onder VD.
4. *Emmerentia van Rijnevelt,* overluid **21 mei 1638,** tr. Utrecht 3 1 juli 1625 Mr. *Francois Neltorp,* chirurgijn van de Prins van Oranje, † 29 aug. 1659. (Hun testament bij nots. C. Venduyn 23 juni 1628 en 29 juli 1636 nots. F. Zwaerdecroon te Utrecht); hij hertr. Utrecht 2 jan. 1639 *Geertruy Breyer.*
5. *Agnietje van Rijnevelt,* overluid 20 maart 1665, tr. Utrecht 19 april 1618 *Joost Cornelisz. Droochsloot,* kunstschilder (1586—14 mei 1666), zn. van *Cornetis Petersz.* en *Aeltgen Coop van Groen.*

   Hij bezat een huis aan de Plompetorengracht; zie transporten en plechten van 7 okt. 1625 en 29 okt. 1666.
6. *Anna van Rijnevelt,* tr. 1° *Herman Holt Hermansz.,* kapitein; tr. 2° *Jan Rutgersz. Quack,* scheepskapitein.

   Joost Cornelis Droochsloot geeft 30 juni 1634 att. af voor ***Anna van Rijnevelt,*** weduwe van de voornoemde echtgenoten (nots. C. Verduyn te Utrecht).

   Op 20 okt. 1620 (nots. C. Verduyn) treedt ***Anna weduwe*** van capt. ***Herman Holl*** op als moeder van haar kinderen en geeft machtiging aan haar zwager ***Gijsbert Hermans Holl.***
7. *Elisabeth,* genoamd in het testament van haar zuster Emmerentia.

VC. *Quirijn van Rijnevelt,* gerechtsbode van 's-Gravenhage, tr. 1° *Hendrickje Andries* (woont 9 juli 1623 met haar te Hasselt als zij machtiging geven aam hun oom *Willem van Rijnevelt,* oud-raad van Utrecht, nots. C. Verduyn); tr. 2° Utrecht 7 mei 1640 (dan wonende te 's-Gravenhage) *Anna van Weede,* dr. vaa *Cornelis* en *Alidt van Rijnevelt* (dus zijn nicht); tr. 3° 's-Gravenhage 5 nov. 1651 *Maria van der Burgh.*

Quirijn van Rijnevelt gerechtsbode van 's-Gravenhage draagt op aan Jonker van ***Sijpesteyn*** een obligatie ten laste van ***Moisis Proloo,*** schipper van Termuyden in Engeland, nu wonende te Rotterdam als man van ***Geertruidt van Rijnevelt*** nagelaten dochter van ***Aeltje Cornelis*** bij ***Willem*** van ***Rijnevelt*** verwekt, in leven vaandrig van wijlen cpt. ***Herman Holl (25*** febr. 164'7, nots. D. Annocqué, 's-Gravenhage).

Kinderen *(Ctara, Geerfruyt* en *Willem van Rijnevelt* worden genoemd in transp. acte van 17 maant 1646 's-Gravenhage met hun vader bij aankoop van een huis):

1. *Ctara van Rijnevelt,* tr. (ondertr. 's-Gravenhage 1 aug. 1649) *Hendrick Hitlebrands van Coninxbroeck,* weduwnaar.
2. *Geertruyt van Rijnevelt.*
3. *Willem van Rijnevelt.*

VD. *Willem van Rijnevelt,* vaandrig onder kapitein Herman Holl, is overleden vóór 20 juni 1,628 (vlg. het testament van zijn zuster Emmerentia van Rijnevelt (IV 4) voor nots. C. Venduyn te Utrecht; zij testeert dan op de kinderen van baar overleden broeder Willem, op de kinderen van haar broeder Quirijn en op haar zusters Agnietje, Cornelia, Anna en Elysabeth), tr. (volgens vorengemelde akte van 25 febr. 1647) *Aeltje Cornetisdr.,* bij wie hij een dochter *Geertruyt* had, die tr. met de schipper *Moisis Proloo.*

Bovenstaande familie, die in haar wapen een Andrieskruis voerde, heeft m.i. niets te maken met de familie *Van Rijnevelt* genoemd in vraag *Van Rijnevelt* in De Nederl. Leeuw jrg. 1970, kol. 139, Een antwoord op die vraag is in voorbereiding.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Schrijver-Beuckelaer. Gegevens gevraagd over de voorouders van het echtpaar Ds. *Winandus Schrijver,* † Enkhuizen 1 okt. 1679, en *Geertruy Beuckelaer,* wier moeder was *Dina Ouseit.*

Rotterdam. C. H. VAN WIJNGAARDEN.

van Sinderen. Gegeven sgevraagd over de voorouders van Ds. *Utpianus (Utbo) van Sinderen,* ged, Dokkum 12 mei 1672, † Beetsterzwaag 11 mei 1753, gehuwd met *Hendrickje Halbetsma.*

Rotterdam. C. H. VAN WIJNGAARDEN.

Smaling. Voorouders gevraagd van *Hendrik Smating* en *Geertruid Alsem,* ouders van *Olivier Smaling,* ged. Woerden 15 dec. 1773, veldwachter te Kralingen, † aldaar 20 jan. 1843.

Gaanderen. B. BUITENRUST HETTEMA.

Spiering-van **Someren.** Gevraagd aanvullende gagevens omtrent de kwartieren van Mr. *Willem Spiering,* geb. Utrecht 14 maart 1678, † Nijmegen 7 maart 1742. Nederl. Patriciaat, jrg. 1916, noemt als eerste generatie zijn ouders: *François Ewoudsz. Spiering,* geb. in 1639, † Utrecht 27 dec. 1702, en *Elisabeth van Someren,* ged. Utrecht 14 febr. 1650, tr. aldaar 14 mei 1667 en † Utrecht 17 mei 1735.

In de handschriftencollectie van het Genootschap treft men een aantal oudere generaties *Spiering* aan, die kennelijk te weinig zeker wanen om in de genealogie vam 19 16 opgenomen te worden. De moeder van *François Spiering* zou volgens deze bron *Aletta Schouten* geheten hebben.

Elisabeth van Someren is een dochter van Mr. *Johan van Someren,* die op 28 aug. 1633 te 's-Gravenhage ondertr. met *Barbara Sog(g) a (e) rt (s) Jan Adriaansdr.* (niet *Roghaert,* zoals Nederland's Patriciaat haar noemt (zie Ned. Leeuw 1957, kol. 340).

's-Gravenhage. MR. G. W. VAN HERWAARDEN.

Stakebrand-Everdingen. Waar en wanneer is geboren (gedoopt) en (na 1756) overleden *Gerrit Hendrik Stakebrand,* die op 13 dec. 1746 in de Grote Kerk te Zutphen trouwde met *Harmina Everdingen,* ged. Zutphen 4 febr. 1721. Waar en wanneer is zij overleden?

Vught (N.-Br.). MR. W. DE VRIES.

Stoffels-de Jong. Gegevens vraagd over de voorouders van *Symon Hendrikse Stoffels,* secrtaris, later notaris te Workum, † Workum 4 sept. 1814, tr. *Janke Tjittes (van Hettinga) Tromp,* die 17 jan. 1816 te Workum hertr. met *Lamoraal Albertus Aemilius Sluyterman.*

Van deze *Janke Tjittes van Hettinga Tromp* alleen de gegevens gevraagd omtrent haar moeder *Yed Jacobs de Jong,* gehuwd met *Tjitte Ages Tromp.*

Rotterdam. C. H. VAN WIJNGAARDEN.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Aanwinstenlijst der bibliotheek. — De sterfdata van Heer Jan 111 (X) van Arkel en van zijn eerste echtgenote' Mabelia van Voorne, door Dr. A. Johanna Maris. — De Utrechtse muntmeesters van Dompselaer, door L. J. Malherbe. — Aantekeningen met betrekking tot Zuid-Nededandse Van No(o)ten's, door S. 1. van Nooten. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand b 1 ad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70,* Wassenaar.

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 30,— gelieve men steeds **vóór** 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd ***voor*** het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, ***Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 4 LXXXVIIIe **Jaargang** **april 1971**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heren Th. Arp, Mr. F. A. J. Deelen, H. 's Graeuwen, Drs. H. H. Mallinckrodt en Jhr. Mr. Dr. L. H. K. C. van Aschvan Wijck, resp. sedert **1959, 1953, 1937, 1950** en **1911** gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn **benoemd:**	**Voorgesteld door:**
Ir. J. W. B. VAN ASSEN, *Spelderslaan 20, Wassenaar.*	Mr. E. IDEMA GREIDANUS, *'s-Gravenhage.*
Prof. Dr. J. F. NUBOER, *Van Beeverhan 11, Laren (N.H.).*	Ir. H. A. E. DE VOS TOT NEDERVEEN CAPPEL, *Zeist.*

Adreswijzigingen:

H. AEIJELTS AVERINK,	Zuilichem, Post Brakel, *Waaldijk 46.*
Jhr. Mr. G. BEELAERTS VAN BLOKLAND,	's-Gravenhage-2018, *Van Montfoortlaan 35.*
Ch. M. VAN BEUNINGEN,	Madrid-20 (Spanje), *Mira Sierra, Pena del Os0 3.*
Ir. E. Th. DOUWES DEKKER,	New York, N.Y. 10011, U.S.A., *The Port of New York Authority, 111 Eight Avenue-at 15th Street, Room 115.*
H. J. F. M. DIRVEN,	Prinsenbeek (N.-Br.), *Peperóos 6.*
Mr. G. W. VAN HERWAARDEN,	's-Gravenhage-2017, *Kapelweg* 13.
H. J. HIJMERSMA,	's-Gravenhage-2005, Noordeinde 39.
H. D. DE JONG,	Utrecht-2501, *Hartingstraat 20.*
U. VAN LAWICK,	Reeuwijk, *Groenezoom 5.*
H. J. VAN LIER LELS,	Leeuwarden, Julianalaan 30.
Mr. E. J. MAC GILLAVRY,	's-Gravenhage-2021, *Blauwe Kamerlaan 5.*
T. F. NOYON,	Overijse-1900 (België), *„Overveld", Baraklaan 4.*
J. D. PEPPINCK,	Brussel-1200 (België), *A. J. Slegerslaan 80.*
G. A. SLOOS,	Rotterdam-3007, *Gijssinglaan* 486.
Mr. G. G. L. A. VAN SONSBEECK,	's-Gravenhage-2012, *Eerste Sweelinckstraat 28.*
Mr. J. W. TABINGH SUERMONDT,	Rotterdam-3016, *Hoflaan 46.*
N. 'VANDERVEEN,	Assen, Meidoornlaan 3.

De oudere generatiën van het geslacht van Dirk de Quartel, schout van Strijen 1752 — 1772,

door Dr. J. Mac Lean en J. Versluijs.

Volgens Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, Geneal. en heraldische gedenkwaardigheden in ... Zuid-Holland, in voce Westmaas, is het wapen van dit geslacht *De Quartel:* In goud een rood molenrad, getopt met een kwartel, vergezeld aan weerszijden van de onderste spaak van het rad van een rode

lelie. Het werd gevoerd door *Dirck de Quarfel* schout en secretaris van Westmaas en de Group in 1757, alsmede schout van Strijen (zie Ve) .

Omdat de doop- en trouwboeken van 's-Gravendeel verloren gingen, terwijl er geen trouwboek van Strijen van vóór het jaar 1695 bestaat, was het samenstellen van deze genealogie moeilijk. Hier komt nog bij, dat het aantal gebruikte voornamen in enkele takken gering is. Er was een *Dirk Dirksz. Quartel* (zie IIIa), die van omstreeks 1615 tot na 1687 leefde, die een zoon met dezelfde naam had, geb. omstreeks 1640, † 1724 (zie IVa). Het was een heel probleem beide personen te onderscheiden. De naam *Ary Dirksz. Quarfel* (zie Va en IVb) word eveneens door twee in dezelfde tijd levende mensen gedragen en dit was ook het geval met twee figuren genaamd *Cornelis Dirksz. Quartel (zie* IVc en IIIc). Het mocht 'echter lukken deze problemen op te lossen.

Genealogie

I. *Cornelis Lenertsz. Quartel,* geb. omstreeks 1550, † na 10 juni 1621.

r.a. 's-Gravendeel no. 1, fol. 188, 2 januari 1599: ***Cornelis Lenerts Quartel*** onsen inwoonder is ***f 850*** schuldig.

idem no. 1. fol. 297.16 ṣentember 1599: ***Cornelis Lenerts Quartel*** borg.

idem no. 1, fol. 303, ***20*** november 1599: ***Lenert Gerrits*** te Charlois contra ***Cornelis Lenaerts QuarteZ.***

idem no. 1, fol. 432, 16 februari 1602: ***Cornelis Lenaerts Quartel*** onsen inwoonder transporteert.

idem no. 1, fol. 471 verso, 7 augustus 1602: ***Lenert*** en ***Dirk Cornelis*** gebroeders te 's-Gravendeel zijn schuldig.

idem no. ***36, 23*** januari 1603: Jan ***van der Wulp*** secretaris contra Cornelis ***Lenaerts Quartel wegens*** landpacht over 1601.

idem no. ***37, 5*** februari 1603 en 14 mei 1603: ***Lenaert*** en ***Dirk Cornelisz.*** contra ***Aert Mens.***

idem no. 37, 21 februari 1605: ***Cornelis Lenaerts Quartel*** contra ***Lenaert Huygen Clootwijck.***

idem no. 37, 13 januari 1608: ***Jan Dircksx.*** onsen inwoonder voor hem zelf, ***Lenert Cornelisz, Dirk Cornelisz., Marijnus Jans*** getr. met ***Ariaantgen Cornelis*** voor hen zelf, tesamen namens ***Cornelis Lenaerts*** hun vader als bloedvoogden van het weeskind door ***Nelletge Cornelis*** zijn overleden vrouw nagelaten. ***Jan Dirksx.*** koopt het drie maanden oude kind ***Dirk Jansz.*** met genoemde ooms uit.

idem no. 38, 19 januari 1612. Contra ***Lenaert Cornelis Quartel.***

idem no. 38. juli 1614: ***Lenaert*** en ***Dirk Cornelis Quartel*** zijn bruikers 'van 7 m. 400 roe in de Moockhoeck.

idem no. 39, 10 juni 1621: ***Cornelis Leenarts Quartel*** eiser.

Kinderen:

1. *Lenert Cornelisz. Quartel,* geb. omstreeks 1578, † vóór 13 juni 1629, tr. *Joosken Dircksdr.* Zij hentr. *Krijn Geridts Soetelief*, ook vermeld als *Pleun Geridts Soetelief.*

r.a. 's-Gravendeel no. 2, fol. 219, 10 november 1623: ***Lenaert Cornelis*** jonge ***Quartel*** en ***Dirk Cornelis*** jonge ***Quartel*** gebroeders te 's-Gravendeel, transporteren.

r.a. 's-Gravendeel no. 2, f. 224, 25 januari 1624: ***Lenaert Cornelis QuarteZ*** is 'f 1061 en 10 stuivers schuldig aan ***Cornelis Jacobsx. van Beveren*** wegens pacht over 440 roe.

idem no. 2, 13 juni 1629: ***Lenaert Gornelis Quartel was*** gehuwd met ***Joosken Dircksdr.*** Zij hertrouwde ***Krijn Geridts Soetelief.*** Er is sprake van 431 roe land met huis, berch, schuur etc. die door Cornelis van. ***Beveren Jacobsa.*** verkocht worden (wegens wanbetaling) aan ***Hendrick*** Reynen. Vroeger was het in bezit van † ***Lenaert Cornelis Quartel,*** gehuwd met ***Joosken Dircksdr.,*** nu getr. met ***Krijn Geridts Soetelief. Lenaert*** had dit in erfpacht. Deze akte komt ook achterin het register voor. Dan is sprake van ***Pleun Geridts Soetelief.***

2. *Dirk,* volgt II.
3. *Ariaantge Cornelis,* tr. vóór 13 januari 1608 *Marynus Jans.*

r.a. 's-Gravendeel no. 3, f. 174, 23 juni 1640: ***Ariaantge Cornelis,*** wed. van Marynus ***Jansz.*** geassisteerd door haar broer ***Dirk Cornelisa. Quartel*** transporteert een huis in de Noort-Voorstraat.

4. *Nelletge Cornelis,* † vóór 13 januari 1608, tr. *Jan Dirksz.,* leeft 13 januari 1608. Hij hertr. vermoedelijk *Ariaentge Joris.*

11. *Dirk Cornelisz. Quarfel,* geb. 1580, schepen van 's-Gravendeel 1632—'39, '42—'43, † vóór 26 mei 1649, tr. omstreeks 1612 *Jannigje Cornelis,* geb. St. Anthoniepolder omstreeks 1592, † na 17 mei 1664 en vóór 29 april 1679, dr. van *Cornelis Jacobs.*

r.a. 's-Gravendeel no. 2, fol. 61, 25 december 1617: ***Dirck Cornelisx. Quartel*** koopt een huis in de Langestraat.

r.a. 's-Gravendeel no. 2, fol. 73, 29 mei 1618: ***Dirk Cornelisx. QuarteZ*** onsen inwoonder 38 jaar.

r.a. 's-Gravendeel no. 2, fol. 198, 27 maart 1623 (zie ook no. 2, fol. 230, 19 augustus 1624): ***Maergen Cornelis*** wed. van ***Joris Remmels*** (zijn tweede vrouw), geassisteerd door haar vader ***Cornelis Jacobs*** te St. Anthonypolder wonende, haar zwagers ***Dirk Cornelisz. Quartel*** te 's-Gravendeel en ***Cornelis Hendriks te*** Mijnsheerenland wonende, contra ***Jan Dirks*** van 's-Gravendeel getrouwd met ***Ariaentge Joris*** dochter van *Jooris Remmels* en diens eerste vrouw ***Pieterken Jacobs*** en contra ***Jacob Remmels*** wonende Dordrecht oom van ***Lenaert Joris*** (6 jaar) en ***Jannioen Joris*** (1 jaar en 3 m.) kinderen van *Joris Remmels* en diens tweede vrouw ***Maergen Cornelis.***

idem no. 40, 24 november 1645: ***Dirk Cornelis Quartel*** gedaagde.

idem no. 3, 26 mei 1649: De wed. van ***Dirk Cornelisz. Quartel.***

r.a. 's-Gravendeel no. 4, fol. 151 verso, 17 mei 1664: ***Jannetje Cornelis.*** wed. van ***Dirk Cornelis Quartel,*** geass. door ***Dirk Dirksz. jonge*** *Quartel,* transporteert een huis, schuur etc. in de Langestraat aan haar zoon Cornelis ***Dirksz. Quartel.***

r.a. Strijen: no. 3, fol. 235 verso, 29 april 1679: ***Dirrick Dirricx Quartel, Pleun Dirricxe Quartel, Cornelis Dirricx Quartel. Leenáert Dirricxe Quartel, Jannige Dirricx Quartel'*** getr. met Teunis ***Willems Westdijck, Sijtgie Dirricx Quartel*** wed. van ***Reyn Aeryens Verdonck, Isaack Abrahams Por*** zoon van † ***Aerjaentgie Dircks Quartel*** en ***Abraham Isacx Por, Claes Claese Valckenburgh*** getr. met ***Dircksie Aeryens*** enige erfgename van ***Aryen Dircxe Quartel, Maeycke Staes*** enige erfgename van ***Nelletge Dircke Quartel*** en van ***Staes Jacobse Sneuckelaer,*** kinderen en kleinkinderen van ***Dirck Cornelisse Quartel*** en ***Jannegie*** Cornelis transporteren land in Nieuw Bonaventura.

Kinderen:

1. *Dirk,* volgt IIIa.
2. *Pleun,* volgt IIIb.
3. *Cornelis,* volgt IIIc.
4. *Leenderf,* volgt IIId.
5. *Jannigje* ***Quartel,*** † na 29 april 1679, tr. *Teunis Willemsz. Wesfdijck,* † na 29 april 1679.
6. *Sijtgie Quartel,* geb. omstreeks 1633, begr. 's-Gravendeel 16 nov. 1723 (pro Deo), tr. 1° omstreeks 1658 *Reyn Verdonck,* † vóár 4 febr. 1674, zn. van *Aryen Pieters* en *Ariaantje Reynen van der Linden;* tr. 2° 1680 (huw. voorw. 25 juni 1680 in not. 4585 van 's-Gravendeal) *Bastiaan van der Linden,* geb. in 1620, bouwman in Bonaventura, heel cappitalist in 1680

(Ons Voorgeslacht 1963, blz. 31), zn. van *Hendrik Reyne* en *Neeltje Jans Sneep* (r.a. 's-Gravendeel no. 4, fol. 203, 6 juni 1668), laatst weduwnaar vam *Neeltje Coenen* en daarvoor van *Annetje Joosten*.

Weeskamer 's-Gravendeel fol. 152 verso, 13 juni 1680: ***Sijken Dirkse*** wed. van ***Reyn Ariens Verdonck,*** geassisteerd door ***Dirk Dirks oude Quartel*** heeft zes kinderen, waarvan het oudste ***Ariaentje 21 jaar*** is. Zie nog r.a. 's-Gravendeel no. ***4,*** fol. ***365 verso, 13*** juni ***1680*** en no. ***5,*** fol. 11 verso, 25 november ***1681.***

not. archief 's-Gravendeel no. ***4585,*** akte 65, 11 februari 1696: ***Sijgje Dirks Quartel*** getr. met ***Bastiaan Hendriks van der Linden,*** legateert aan haar zes kinderen. Haar broer Cornelis ***QuarteZ.***

r.a. 's-Gravendeel no. 4, 27 april 1701: ***Bastiaen Hendriks*** van ***der Linden 80*** jaar.

r.a. 's-Gravendeel no. 6, fol. 9, 10 maart 1708: ***Sijgje Dirks QuarteZ laatst*** wed. van ***Bastiaen Hendrikse van der Linden*** transporteert een huis.

not. archief 's-Gravendeel no. 4589, akte 35, 23 september 1714: ***Sijgje Dirkse QuarteZ laatst*** wed. van ***Bastiaan Hendriks van der Linden.***

7. Aerjaentgie Quartel, geb. omstreeks 1627, † vóór 14 mei 1654, tr. *Abraham Por,* zn. van *Isaak.* Hij hertr. te Mijnsheerenland (ondertr. Westmaas 24 dec. 1656) *Pleuntje Pieters,* beiden wonende te Mijnsheerenland in 1656.

Weeskamer Mijnsheerenland no. 2, 14 mei 1654: ***Abraham Isacx Por,*** wedr. van ***Aerjaentgie Dirks QuarteZ,*** wonende aan de Westdijk van Mijnsheerenland, vader van ***Isack 4*** jaar en ***Neeltge 3*** jaar; haar broers zijn ***Dirck*** en ***Adriaen Quartel.***

8. Aryen, volgt IIIe.

9. *Nelletje Quartet,* tr. *Staes Sneucketaer,* ged. Maasdam 29 aug. 1618, zn. van *Jacob Cornelisse* en *Bastiaentge Staes.*

Trouwgegevens m de periode circa 1640—circa 1660 ontbreken te Maasdam.

IIIa. *Dirk Dirksz, Quartet,* geb. in 1615, schepen van 's-Gravendeel in 1683, '84, '87, † na 30 mei 1687, tr. omstreeks 1638 *Pleuntje Gerrits,* geb. Sint Anthoniepolder omstreeks 1610, weduwe van *Cornetis Aryens Roelen.*

Trouwboek Sint Anthonienolder: Cornelis *Ariensen* j.m. van den Strijenschen Moockhoeck eerste proclamatie (7?) maart 1630 ***Pleuntje Gerrits*** j.d. van St. Anthoniepolder.

Voor gegevens over Cornelis *Aryens Roelen* zie men de weeskamer van Strijen no. 2. fol. 70, 5 maart 1636 en fol. 66 verso, 67, 23 juni 1636 (sic).

Pleuntje Gerrits had uit haar eerste huwelijk drie dochters :

a. Cleysge Cornelis, tr. ***Pleun Dirks QuarteZ*** (IIIb).

b. ***Cornelia Cornelis,*** tr. (huw. voorw. voor nots. C. van Bijwaert te Dordrecht 12 september 1659) Jan ***Ariens Sneep,*** weduwnaar van ***Annege Maertens.***

c. Maycken Cornelis.

r.a. 's-Gravendeel no. 3, fol. 231, 11 juni 1644: ***Dirrick Dirricksx.*** den jongen ***Quartel*** koopt 3 morgen 22 roe in Bonaventura.

not. archief Dordrecht no. 49. fol. 206. 2 januari 1660: ***Dirk Dirksz. Quartel,*** wonende onder Strijen, stiefvader van ***Marijken Cornelis,*** weeskind van ***Cornelis Ariens Broek.***

r.a. 's-Gravendeel no. 4, fol. 152, 17 mei 1664: ***Dirk Dirksx. Quartel*** koopt 10 hont 50 roe weiland in de Trekdam. Volgens no. 4, fol. 178 verso. 26 mei 1666 koopt hij 398 roe in de Strijense polder. volgens no. 4, fol: 198, 9 mei 1668 woont hij in de Mookhoek.

not. archief Dordrecht, no. 122, fol. 86, 20 november 1665: ***Dirk Dircksz. Quartel*** wonende Strijen pacht 5 m. 250 roe in de Mookhoek voor zeven jaar.

not. archief Dordrecht no. 128, fol. 387, 30 mei 1687: ***Dirk Dirkse ouwe Quartel,*** schepen van 's-Gravendeel 72 jaar.

Voor nog meer gegevens raadplege men not. archief Strijen no. 7653, 16 november 1678; r.a. Strijen no. 3, fol. 231 verso, 4 februari 1679; not. archief Dordrecht no. 169, fol. 135, 10 april 1682 en r.a. 's-Gravendeel no. 5, fol. 16 verso, 11 juni 1682.

Kinderen:

1. *Dirk,* volgt IVa.
2. *Ary,* volgt IVb.
3. *Cornetis,* volgt IVc.

IVa. *Dirk Dirksz. Quartel,* geb. omstreeks 1640, bouwman, schepen van 's-Gravendeel 1693, '94, 1703, '07, '08, † aang. 's-Gravendeel 1 januari (recht *f* 6), begr. 3 januari 1724, tr. omstreeks 1668 *Maggeltje Cranendonck,* geb. omstreeks 1643, † aang. 's-Gravendeel 16 juni 1705 (recht *f* 6), dr. van *Dirk Cranendonck.*

Ons Voorgeslacht 1969, blz. 31: Op 6 maart 1680 is ***Dirck Dircks jonge QuarteZ*** bouwman in Bonaventura een heel cappitalist.

not. archief 's-Gravendeel no. 4590, akte 2, 10 februari 1720: *Aryen* Dirkse ***Quartel*** en ***Pleuntje Dirkse Quartel*** zullen legaten ontvangen van *Lena Cranendonck* weduwe van ***Jacob Snaijer,*** die schepen van 's-Gravendeel was. Zij worden haar neef en nicht genoemd (zie ook r.a. 's-Gravendeel no. 6, fol. 179, 10 april 1724).

Voor verdere gegevens over ***Dirk Dirksx. QuarteZ*** zie r.a. 's-Gravendeel no. 4, fol. 203, 6 juni 1668; not. archief 's-Gravenhage (sic) no. 935a, fol. 55, 29 februari 1676; not. archief 's-Gravendeel no. 4585, 18 december 1679; r.a. 's-Gravendeel no. 5, fol. 1.84, 2 augustus 1692 en no. 6, fol. 7, 1 maart 1708.

Kinderen:

1. *Marijchje Quartel,* geb. omstreeks 1672 (wordt vermeld als 'dochter van bovenstaande ouders in not. arch. 's-Gravendeel no. 4588, 26 aug. 1707), † aang. Numansdorp 17 febr. 1701 (recht *f* 3), tr. (aang. Wieldrecht en 's-Gravendeel 13 maart 1698, recht ieder *f* 6, als j.d. van 's-Gravendeel) *Hendrik Teunisz. Ruisweg,* geb. 'omstreeks 1670, j.m. uit Wieldrecht, schepen van Numansdorp in' 1700, diaconie-armmeester aldaar in 1707. Hij hentrouwt 1° Zuid-Beierland 3 maart 1702 *Pietertje Ctaes de Wilde* en hertr. 2° Heekelingen 21 juli 1705 *Cijtge Vrij.*

Hendrik Teunisz. Ruisweg en ***Marijchje Dirks Quartel*** kwamen in 1698 met attestatie van 's-Gravendeel te Numansdorp.

r.a. 's-Gravendeel no. 6, fol. 12 en 13 verso, 21 mei 1708: ***Hendrik Teunisse Ruisweg*** transporteert als erfgenaam van zijn vrouw ***Marijgje Dirks Quartel,*** 1/3 van 4 m. 446 roe in Nieuw Bonaventura, gemeen met zijn zwager ***Aryen Dirks QuarteZ*** en met ***Damis Janse Oudeklem*** (de koper) die getrouwd is met ***Pleuntje Dirkse Quartel.*** Dit land werd geërfd van ***Leentje Aryens*** wed. van ***Arijen Rijnen. Leentje Aryens*** had 19 augustus 1669 voor nots. Maeskant te Mijnsherenland getesteerd en bovenstaand land vermaakt aan ***Maggeltje Dirkse Cranendonck*** samen met 2 m. 350 roe in de Strijense Polder etc.

2. *Pleuntje de Quartel,* geb. omstreeks 1674, † aang. Strijen 14 nov. 1737 (recht *f* 3), tr. (aang. Strijen en 's-Gravendeel 3 juli 1699, recht ieder *f* 6) *Dammis Oudeclem,* ged. Strijen 19 nov. 1672, dijkgraaf van de Klem in 1726 en 1728, † aang. Strijen 16 dec. 1731 (recht *f* 3), zn. van *Jan Dammisse en Aaltje Cornetisdr. Esseboom.*

3. *Ary,* volgt Va.

Va. *Ary Dirksz. Quartet,* j.m. van 's-Gravendeel, geb. omstreek 1676, bouwman onder 's-Gravendeel (r.a. no. 6,

23 mei 1708), armmeester in 1719, schepen in 1720, † aang. aldaar 24 nov. (recht *f* 3), begr. 2.5 nov. 1723, tr. (aang. 's-Gravende01 30 aug. 1704, recht ieder *f* 6) *Lijsbeth* ***Rijckhoeck,*** j.d. van 's-Gravendeel, † aang. aldaar 17 dec. 1729 (recht *f* 3), dr. van ***Bastiaan Ariens en Lijntje [oosten*** *Verrijp* (weeskamer aldaar no. 6, 15 aug. 1691).

not. archief 's-Gravenhage (sic) no. 694, fol. 460, 20 oktober 1717: ***Ary de Quartel*** gebruikt land in de Nieuwe Strijense pobder onder 's-Gravendeel.

not. archief 's-Gravendeel no. 4590, akte 93, 17 februari 1724: ***Lijntje*** 18 jaar, *Magteltje* 15 jaar, *Marijgje* 13 jaar, benoemen hun moeder ***Lijsbeth Bastiaans Rijckhoeck*** wed. van ***Ary Dirkse Quartel*** (onlangs alhier overleden) tot erfgenaam.

idem no. 4590, akte 112, 9 mei 1726 en r.a. no. 6, fol. 192, 13 mei 1726: *Damis Janse Oudeclem* en ***Hendrik Quartel,*** beiden wonende te Strijen, voogden over de boedel van ***Dirk Dirksx. Quartel,*** contra diens kleinzoon ***Dirk*** *Aryens Quartel* wonende te 's-Gravendeel, die voor 1/5 zijn erfgenaam is.

Finantie van Holland no. 487, fol. 104, 18 januari 1731, Vepondingen 's-Gravendeel: ***Ary Dirkse Quartel's*** kinderen 18 à 19 morgen.

not. archief Strijen no. 7661, 23 april 1731 en no. 7662, 26 februari en 15 april 1732: ***Pleuntje, Magteltje, Marija, Arij Joosten Wildeman*** weduwnaar van ***Lijntje Ariens de Quartel,*** kinderen van wijlen ***Ary Dirkse Quartel*** en erfgenamen van hun grootvader ***Dirk Dirksz. Quartel,*** die 3 februari 1720 (?), voor A. van Nievelt te Dordrecht testeerde. Ook *Dirck Aryens Quartel* wordt vermeld.

r.a. 's-Gravendeel no. 18, 22 mei 1737: De boedel van wijlen ***Aryen Dirksz. Quartel*** en wijlen ***Lijsbeth Bastiaanse Rijkhoek,*** die 2 november 1718 voor A. van Nieveld te Dordrecht testeerde (zie ook r.a. no. 7, fol. 119, 7 februari 1750).

Kinderen:

1. ***Dirk,*** volgt VIa.
2. *Pleuntje* ***Quartel,*** geb. omstreeks 1705, † na 7 febr. 1737, tr. Maasdam 23 mei 1734 (ondertr. en tr. aang. 's-Gravendeel 30 april 1734, recht *f* 3, als j.d. van 's-Gravendeel) *Ary Havelaar,* gad. Maasdam 3 okt. 1706 (get. Jacomijna Stasen Sneukelaar), † aang. 's-Gravende01 31 maart 1780 (recht *f* 3), zn. van ***Adriaan*** en *Maartjen* ***Mathijsen Zeeman.***
3. ***Lijntje Quartel,*** geb. 1705, lidmaat 17 febr. 1724, † aang. 's-Gravendeel 25 okt. (recht tweemaal *f* 3), begr. aldaar 4 okt. 1730, tr. (aang. aldaar 27 januari 1730, recht *f* 3) ***Ary Wildeman,*** ged. 's-Gravendeel 29 januari 1696 (get. Lijsbeth Ariens en Dirck Cornelisse Quartel), begr. aldaar 7 sept. 1743, zn. van ***Joost*** *Aryens* en *Teuntje* ***Teunis*** *Viskil.* Hij hertr. (aang. 's-Gravendeel 14 sept. 1731) ***Teuntje Paulusdr.*** *Geervliet.*
4. *Machgeltje* ***Quartel,*** † aang. 's-Gravendeel 29 mei 1707 (neoht *f* 3).
5. *Magteltje* ***Quartel,*** geb. in 1708, † na 7 febr. 1750, tr. Maasdam 28 okt. 1731 (tr. aang. 's-Gravendeel 28 sept. 1731, recht *f* 3, als j.d. van 's-Gravendeel) ***Willem van Willigen,*** ged. Maasdam 24 juni 1703 (get. Soetje Pieter Maaskant), † na 7 febr. 1750, zn. van ***Gerrit Cornelisz.*** en ***Annigjen Willems Snijers.***

   r.a. 's-Gravendeel no. 6, 2 mei 1732: ***Willem van Willi***gen koopt een huis omtrent Maasdam.
6. ***Maria Quartel,*** geb. 1710, † aang. Numansdorp 8 maart 1783 (recht *f* 3), tr. Maasdam 16 mei 1734 (ondertr. 23 april aldaar, tr. aang. 's-Gravendeel 22 april, recht *f* 3, als j.d. van 's-Gravendeel) ***Hendrik*** *Weyers,* ged. Schoonhoven 1 dec. 1711, in 1734 wonende te Maasdam, „thuinman", † aang. Numansdorp 8 nov. 1792, zn. van ***Gerrit*** en *Catrina* ***Westdiik.***

   not. archief Dordrecht no. 768, fol. 53, 19 februari 1735: ***Hendrik Weyers*** thuinman en ***Maria de Quartel,*** wonende even buiten Dordrecht, testeren.
7. † aang. van een kraamkind 's-Gravendeel 14 febr. 1713 (neoht *f* 3).
8. ***At-ijaentje Quartel,*** † aang. 's-Gravendeel (als kraamkind) 12 mei 1714 (recht *f* 3).

VIa. *Dirck Aryens* ***Quartel,*** geb. omstreeks 1704, dijkgraaf Leerambacht 1726, '27, '29, op zee 5 mei 1730 (r.a. 's-Gravendeel no. 6), uitlandig (naar Indië) 22 mei 1737, tr. (aang. 's-Gravendeel 5 nov. 1723, recht *f* 3) ***Lijntje Leenheer,*** begr. aldaar 2 nov. 1730, dr. van *Crijn* ***Arens*** en *Pieternella Vroomans* (r.a. 's-Gravendeel no. 6, 501. 214 verso, 4 sept. 1728).

Mogelijk was *Dirck* (VIa) een zoon uit een eerder huwelijk van zijn vader, daar het vreemd is, dat *Dirck* reeds in 1726 dijkgraaf is.

Kinderen:

1. ***Lijsbeth Quartel,*** † aang. 's-Gravendeel 16 okt. (recht *f* 3), begr. 17 okt. 1724.
2. E e n k i n d, begr. 's-Gravendeel 16 april 1731 (pro Deo).

IVb. *Ary* ***Dirksz. de Quartel,*** geb. omstreeks 1642, † aang. Strijen 28 april 1708 (recht *f* 6), tr. omstreeks 1675 *Hilletje* ***van der Linden,*** † aang. 's-Gravendeel 4 april, begr. aldaar 5 april, † aang. Strijen 9 april 1728, (recht *f* 6), dr. van ***Dirk Dirksz. en Maeyken*** *Hendricks* (mot. arch. Dordrecht no. 582, fol. 341, 23 juli 1688).

Dit gezin ***De Quartel*** woonde in de Mookhoek en behoorde juridisch tot Strijen en kerkelijk tot 's-Gravendeel (Ons Voorgeslacht 1965, blz. 108 en 431).

not. arch. Strijen no. 7653, 16 november 1678: *Dirck* ***Dircx den Ouden*** *Quartel,* wonende te 's-Gravendeel, verhuurt land aan zijn zoon *Ary.*

not. arch. 's-Gravendeel no. 4585, 23 en 24 januari 1680: ***Aryen Dirks Quartel*** en ***Hilleken Dirks van der Linden.*** e.l. wonende te Strijen benoemen tot voogden zijn vader ***Dirk Dirksz. Quartel*** en haar oudste broer ***Hendrik Dirks van der Linden.***

idem no. 4590, akte 4, 26 februari 1720 en r.a. no. 6, fol. 140, 26 september 1720: ***Hilletie Dirkse van der Linden,*** wed. van ***Ary Dirkse Quartel:*** Zij zijn de ouders van wijlen ***Maeyken*** *Aryens Quartel* tr. ***Poulus de Boer*** (leeft), van wijlen ***Ary Aryens Quartel*** tr. ***Lijntje*** *Aryens Hofman* (leeft), en van ***Hendrik*** *Aryens* ***Quartel.***

not. arch. 's-Gravendeel no. 4590, akte 6. 21 april 1720: ***Hilletje Dirkse van der Linden*** wed. van ***Ary Dirkse Quartel*** verhuurt een woning etc. in de Moockhoeck aan haar zoon ***Hendrik*** *Aryens* ***Quartel.***

not. arch. Dordrecht no. 754, fol. 281, 1 augustus 1720: ***Hilligje Dirks van der*** *Linden,* weduwe van ***Ary Dirks*** Quartel testeert. Haar dochter ***Maeyke Ariens Quartel*** heeft een dochter ***Hilligje den Boer*** bij *Poulus den* ***Boer.*** Haar zoon ***Ary Ariense Quartel*** en ***Leyntje Arienssen*** *Hofman* hebben de kinderen ***Hilligje, Ary, Maayken en Dirk.***

Kinderen:

1. ***Maeyke de Quartel,*** geb. omstreeks 1678, † aang. Strijen 11 april 1714 (recht *f* 3), tr. (aang. Strijen 14 april 1713, recht *f* 3) *Poulus* ***de Boer,*** † aang. Strijen 21 juni 1728 (recht *f* 6), zn. van *Ary* ***Cornelisz.*** en ***Lijsbeth Paulus onder Linden*** (r.a. 's-Gravendeel no. 6, fol. 9 verso, 24 maart 1708), weduwnaar van (tr. aang. Strijen 4 april 1707) ***Mayken Teunisdr. van der Linden.*** Hij hertr. (aang. Strijen 7 sept. 1720) ***Grietje de***

Fonckert, dr. van *Pieter Gerritsz. de Fonckert*, president-schepen van Strijen.

nots. G. Mugge te Dordrecht no. 634, 5 mei 1713: Huwelijkse voorwaarden. Zie ook not. arch. Strijen no. 7662, 5 januari en 1 juli 1732.

2. *Ary*, volgt Vb.

3. *Hendrik*, volgt Vc.

Vb. *Ary Aryensz. Quartel*, geb. omstreeks *1680*, † aang. Strijen 13 okt. 1718, tr. (aang. aldaar 23 maart 1708, recht *f* 3) *Lijntje Hofman*, ged. Strijen 24 febr. 1692, leeft 1722 (r.a. Strijen no. 7, f. 56 verso, 4 maant 1722), dr. van *Ary Dingemanse Hofman* († aang. Strijen 23 sept. 1716) en *Mayken Pleune Dolaart* († aang. aldaar 10 maart 1716). Zij hertr. (aang. Strijen 8 maart 1720, recht *f* 3) *Isaack Fransz. Westdijk*.

Kinderen:

1. *Hilligje Quartel*, ged. Strijen 6 januari 1709 (get. Maeyke Ariens de Quartel), belijdenis aldaar 1729, † aang. Strijen 2 juli 1763 (recht *f* 3), tr. 1° vóór 6 okt. 1737 *Leendert Westdijk*, ged. Strijen 3 okt. 1700, belijdenis aldaar 13 april 1724, leeft in 1742, † vóór 1752, zn. van *Frans Jansz. Westdijk* en *Neeltje Jansdr. Verhoek*; tr. 2° (huw. aang. Strijen 2 febr. 1753 pro Deo, resp. Numansdorp 3 febr. pro Deo) *Huig Ariensz. Stoker*, weduwnaar van *Grietje Jansdr. Driesprong*.

   Weeskamer Strijen no. 5, 26 jan. 1753: ***Hilletje Quartel,*** weduwe van ***Leendert Franse Westdijk,*** ouders van *Frans* 15 jaar, ***Ary 10*** jaar, ***Neeltie 7*** jaar, ***Leendert 2*** jaar.

2. *Arie Quartel*, ged. Strijen 30 nov. 1710 (de peet Mayken Aryense Quartel, de compeer Heyndrick Aryense Quartel), bouwman in Groot Cromstrijen (not. arch. Klaaswaal no. 5105, 6 okt. 1747), tr. *Lijntje Steenbergen*, ged. Strijen 18 febr. 1714, dr. van *Johannes Pietersz.* en *Lena Jansdr. Kamp*.

3. *Maaike Quartel*, ged. Strijen 7 januari 1714 (get. Maike Pleune Dolaar), leeft in 1777, tr. (ondertr. Zuid-Beierland 5 nov. 1735) *Jacob Jansz. van Leen*, geb. te Numansdorp (doop niet gevonden), † aang. Numansdorp 4 april 1777 als *Jacob van Leeren*.

   Uit gaardersarch. Zuid-Beierland blijkt, dat ***Marijtie Quartel 20*** oktober 1735 tr. aang. doet met ***Cornelis van Leen.***

4. *Dirk Quartel*, gad. Strijen 26 januari 1716 (get. Jannetje Gerrits Neef), leeft in 1775, tr. Numansdorp 22 juni 1766 *Ariaantje Lam(me)*, ged. Strijen 19 dec. 1742, leeft 1775, dr. van *Jan Bastiaansz.* en *Lijntje Simonsdr. Amersfoort*.

5. *Dingeman Quartel*, gad. Strijen 4 sept. 1718 (get. Pleuntje Tielemans), † jong.

   De gaarder van Strijen vermeldt in de periode 1715—1750 geen pro Deo aangiften. Vandaar dat bovenstaande gegevens niet volledig zijn.

Vc. *Hendrik Aryensz. de Quartel*, geb. omstreeks 1690, bouwman onder Strijen, begr. 's-Gravendeel 1 mei 1773, tr. 1° (aang. Strijen en 's-Gravendeel 15 nov. 1720, recht *f* 3) *Anna in 't Velt*, ged. 's-Gravendeel 2 mei 1700, † aang. Strijen 25 nov. (recht *f* 3), begr. 's-Gravendeel 27 nov. 1747, dr. van *Japhet Hendriksz.* en *Annigje Aertsdr. van der Kaa* (Ons Voorgeslacht, 1959, blz. 66 en r.a. 's-Gravendeel no. 20, 16 juni 1741); tr. 2° (aang. Strijen en 's-Gravendeel 18 resp. 19 april 1748, recht *f* 3) *Mayke Kleyne*, gad. Strijen 29 januari 1719, doet belijdenis te

's-Gravendeel 2 april 1743, † aang. Strijen 13 mei 1754 (pro Deo, als *Maayke Stoker*), dr. van *Maarten Corsz. Kleyn* en *Teuna Huijgendr. Stoker*; tr. 3° (aang. Strijen 16 okt. 1755, pro Deo) *Lijntje Joosten Verrijp*, vermoedelijk identiek met *Lijntje*, ged. Maasdam 2 mei 1700 (get. Lijntje Jans Neef), bagr. 's-Gravendeel 20 aug. 1774, dr. van *Joost Jansz.* (wonende in Bonaventura) en *Marijtje Ariensdr. van Drongelen* en weduwe van *Arij N.N.*

not arch. 's-Gravendeel no. 4590, 8 juni 1720: ***Hendrik Aryens Quartel*** pacht 4 morgen wei- en zaailand in de Moockhoeck.

not. arch. 's-Gravenhage no. 700, fol. 294 e.v., 20 aug. 1723: ***Hendrik Aryens Quartel*** landpachter in de Strijense polder.

not. arch. Dordrecht no. 757, fol. 23, 14 januari 1724: ***Hendrik Aryens de Quartel*** en *Anna* in ***'t Velt,*** wonende te Strijen testeren. Na haar overlijden benoemt hij op 22 maart 1748 nieuwe voogden (not. Dordrecht no. 773c, fol. 29).

not. arch. Dordrecht no. 768, fol. 57, 10 maart 1735: ***Hendrik Aryens Quartel*** bouwman is schuldig.

not arch. Strijen no. 7665, 18 maart 1751: ***Hendrik Aryens*** Quartel en ***Maayke Klein*** testeren.

not. arch. Dordrecht no. 775, fol. 85, 14 juli 1752: ***Hendrik de Quartel*** bouwman onder Strijen.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Maayke Hendriksdr. Quartel*, j.d., tr. (aang. Strijen 14 sept. 1742, recht *f* 3) *Gerrit de Graaf*, j.m., zn. van *Ary de Graaf*.

2. *Arie Hendriksz. de Quartel*, j.m. van Strijen, begr. 's-Gravendeel 2 dec. 1804, tr. (aang. Strijen 12 febr. pro Deo, en De Mijl 13 febr. 1755) *Trijntje van der Linden*, j.d. van De Mijl, geb. Dubbeldam (niet aldaar gedoopt), begr. 's-Gravendeel 15 januari 18 11, dr. van *Leendert van der Linden*.

   Kinderen werden te 's-Gravendeel begraven 1 mei 1755 en 19 aug. 1763.

3. *Jafet Hendriksz. Quartel*, † aang. 's-Gravendeel 12 nov. (reoht *f* 3), begr. 14 nov. 1778, tr. 1° (aang. 's-Gravendeel 21 nav. 1755, recht *f* 3, als j.m.) *Ariaantje van der Giessen*, begr. 's-Gravendeel 5 okt. 1758, dr. van *Ary Ariensz.* en *Theuntie Adamsdr. Kooyman* (r.a. 's-Gravendeel no. 25, 8 aug. 1760); tr. 2° *Lijsje Govertsdr. Gorrijk*. Zij hertr. *Dirk van Drongelen*.

   Kinderen werden te 's-Gravendeel begraven 20 dec. 1760, 30 juni 1764, 1 aug. 1766, 16 aug. 1766, 24 maart 1770, 14 juli 1770 en overl. aang. 8 mei 1779 (recht *f* 3).

   Zij testeren 26 september 1.758 (r.a. 's-Gravendeel no. 23). Op 8 augustus 1760 worden vermeld hun kinderen ***Anna*** en ***Ary***.

4-7. Kinderen van *Hendrik Aryense Quartel* werden te 's-Gravendeel begraven 18 mei 1723, 30 maart 1728, 9 dec. 1732 en 21 dec. 1741 (Gens Nostra 1946).

UW het tweede huwelijk:

8. Levenloos kind, † aang. Strijen 14 april 1752.

9. Kind, † aang. Strijen 20 maart 1753.

IVc. *Cornelis Dircksz. Quartel*, geb. omstreeks 1644, koopman in granen te Strijen, † (aang. Strijen 17 sept.) 1730 (recht *f* 15), tr. 1° omstreeks 1674 *Susanna Jabaey*, † aang. Strijen 24 juni 1698 (recht *f* 15), dr. van *Jan Jabaey* en weduwe van *Jan Aryensz. Hordijck*; tr. 2" (aang. Strijen 25 april 1710, recht *f* 15) *Jannetje Neef*, geb. omstreeks 1665, † aang. Strijen 21 januari 1746 (recht *f* 15), dr. van

Gerrit Neef. Zij hertr. 1° (aang. Strijen 14 maart 1731, recht ieder ƒ 6) ***Pieter Sopers,*** weduwnaar van ***Helena*** *Schrijver;* en 2° (aang. Strijen 26 okt. 1741, recht ƒ 15) ***Pieter van der*** *Stoup,* schout en secretaris van Westmaas, notaris te Strijen 1724-1757.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Dirk,*** volgt Vd.

Uit het tweede huwelijk:

2. ***Dirk,*** volgt Ve.

r.a. Strijen no. 3, fol. 106, 25 sptember 1674: ***Cornelis Dircxe jonge Quartel,*** getr. met *Susanna* Jans *Jabaey* wed. van ***Jan*** Aeryens ***Hordijck*** transport.

idem no. 3, fol. 107, 25 september 1674: Dezelfden kopen een huis.

not. arch. Strijen no. 7652, fol. 192, 29 sept. 1674: Zij testeren.

idem no. 7652, fol. 200, 9 november 1674: ***Jan Aryens Hordijck*** is broer van ***Gornelis Aryens Hordijck, van Aeryen Aryens Hordijck*** en van ***Grietie Aryens Hordijck*** getr. met ***Pieter Pouwels Wouwerman.***

Ons Voorgeslacht 1969, 20: ***Gornelis Dirks Quartel*** in 1677.

not. arch. Dordrecht no. 241, fol. 127, 11 oktober 1680: ***Cornelis Dirks Quartel*** en *Susanna* ***Jans Jabay*** noemen in hun testament zijn broer ***Aryens Dirks Quartel*** en ***Dirk Dirks Quartel.***

idem no. 171, fol. 293, 16 maart 1685: ***Cornelis Dirks Quartel*** koopt land in Strijen. Voor andere landaankopen zie men r.a. Strijen no. 5, fol. 8, 18 mei 1693; no. 5, fol. 57. 9 mei 1695; no. 5, fol. 139 verso, 30 november 1697; no. 5, fol. 232, 11 november 1700.

not. Strijen n. 7656, 6 ***november 1705: Cornelis Dirks Quartel,*** coopman in granen te Strijen testeerde 11 oktober 1680 te Dordrecht voor ***Govert de With*** met ***Susanna Jans Jabaey.*** Hun zoon ***Dirck Cornelis de Quartel.***

idem no. 7656. 25 december 1706: Hij testeert weer. Noemt *Susanna* en ***Swaentie*** kinderen van zijn zoon ***Dirck Cornelis Quartel*** † en ***Bastiaantje Gelven van Roon.*** Voogden Ary ***Dirckse Quartel*** te 's-Gravendeel, ***Cornelis Pleunen Quartel te*** Numansdorp en ***Dammis Jans Oudeclem.***

idem no. 7658, fol. 122, 14 september 1714: ***Cornelis Dirckse Quartel*** is nu getrouwd met ***Jannetje Gerrits Neeff.*** Hun zoon ***Dirk.*** Andere erfgenamen *Susanna* en ***Swaentie.***

idem no. 7658, fol. 197, 14 maart 1716: ***Cornelis Dirks Quartel*** en ***Jannetje Gerrits Neef*** testeren. Noemen dezelfde erfgenamen met als voogden ***Ary Dirks Quartel*** te 's-Gravendeel, ***Dammes Jans Oudeclem te*** Strijen, haar broer ***Cornelis Gerrits Neef*** en ***Ary Aryens Quartel te*** Strijen.

Vd. ***Dirck Cornelisz. Quartel,*** ged. Strijen 16 mei 1676, † aang. aldaar 30 nov. 1705 (door zijn vader, recht ƒ 6), tr. (aang. Strijen 30 maart 1699, recht ieder ƒ 15) ***Bastiaantje van Poon,*** † aang. Strijen 6 maart 1762 (recht ƒ 3), dr. van *Geerlof (Gelf)* en ***Swaantje Boertje. Zij*** hertr. (aang. Strijen, recht ieder ƒ 15, 10 juni 170.7) ***Jan Arensz. de Graaf.***

In hun testament (not. arch. Strijen no. 7656, 6 nov. 1705) benoemen zij tot voogden ***Ary Dickse jonge Quartel te 's-Gravendeel*** en haar broer Simon van ***Roon te*** Puttershoek.

Kinderen:

Susanna ***de Quartel,*** gsd. Strijen 26 dec. 1699, † aang. aldaar 4 aug. 1701 (tracht ƒ 6).

Susanna de Quartel, ged. Strijen 18 januari 1702 (get. Pleuntje van Rhoon), doet belijdenis aldaar 1727, † aang. Strijen 17 april 1758 (recht ƒ 6), tr. (aang. Strijen 25 juli 1732, recht ieder ƒ 6, ondertr. Dordrecht 25 juli, attestatie 10 aug. 1732) ***Bernardus Bremken,*** ged. Dordrecht 19 dec. 1708, gaarder van 's Lands imposten, schepen van Ctrijen, † aang. Strijen 9 mei 1757 (recht ƒ 6), zn. van ***Johan Roelof*** en ***Elijsabet Toelemonde.***

not. arch. Strijen 7668, 15 januari 1754: ***Susanna de Quartel,*** huisvrouw van *Bernardus Bremken,* gaarder van ***'s*** lands impositien soo van 't branthout etc.

idem no. 7668, 29 november 1768: De erfgenamen van *Susanna* ***de Quartel*** en Sieur ***Bernardus Bremken*** en van ***Bastiaantje*** *Gelven,* laatst weduwe van ***Jan de Graaf.***

3. ***Swaantje de Quartel,*** ged. Strijen 19 okt. 1704 (get. Pleuntje Gelve van Roon), † aang. aldaar 8 sept. 1727 (Brecht ƒ 3), tr. Strijen 13 mei 1725 (aang. 13 april, ieder ƒ 6) ***Coenraad van Noorwegen,*** gsd. Strijen 16 okt. 1695, † aang. aldaar 17 dec. 1781 (recht ƒ 30), zn. van ***Gerrit*** *Jacobsz.* en *Antonia* ***de Heyligen.*** Hij hertr. 1° (aang. Strijen 11 nov. 1728) *Judit Meerhout* en hertr. 2° (aang. Strijen 19 april 1736) *Ida* ***de Bie.***

In hun testament benoemen zij tot voogd ***Jan de*** Graaff (not. arch. Strijen 7659, 8 aup. 1726).

recht. arch. Strijen no. 6, fol. 47, 11 nov. 1706: ***Bastiaentie*** *Gelven,* weduwe van ***Dirck Cornelis de Quartel*** heeft ƒ 200 te vorderen.

not. arch. Strijen no. 7659, 29 juli 1726: ***Bastiaantie van Roon,*** getrouwd met Jan ***Arens de Graaf*** en weduwe van ***Dirck Cornelis de Quartel.*** transporteert.

idem no. 7667, 13 augustus 1747: *Jan* de ***Graaff*** en ***Bastiaantje van Roon,*** weduwe van ***Dirk de Quartel;*** haar dochter is *Susanna* ***de Quartel.***

Ve. ***Dirk*** *Cornelisz.* ***de Quartel,*** ged. Strijen ***14*** mei 1711 (get. Maike de Quartel), doet belijdenis aldaar in 1737, schepen van Strijen 1738, schout en secretaris van Strijen 1752-1772, schout en secretaris van Westmaas en Group 1757 ***-1772,*** baljuw van Strijen, heemraad van het Land van Esch, † aang. Strijen 14 sept. 1772 (recht ƒ 30), tr. Nieuw-Beijerland 27 mei 1736 (aang. Strijen 3 mei 1736, recht ƒ 30) ***Adriana*** *Hogewerff,* ged. Nieuw-Beijerland 1 mei 1717, doet belijdenis te Strijen in 1737, † aang. Strijen 6 januari 1772 (recht ƒ 30), dr. van *Hendrik Aartsz.* en ***Aletta Adrianusdr. Geervliet.***

not. arch. Strijen no. 7661, 27 oktober 1730: ***Dirk*** *Cornelisz.* ***de Quartel*** testeert. Zijn moeder *Jannetje* ***Gerrits Neef*** is erfgenaam.

idem no. 7664, 25 juli 1748: ***Dirk de Quartel,*** oud schepen, en ***Adriana Hoogwerff*** testeren.

Weeskamer Strijen no. 16,1 nov. 1772: ***Dirk de Quartel,*** † 11 sept. 1772.

Kinderen:

1. *Johanna* ***de Quartel,*** gad. Strijen 24 maart 1737 (get. Johanna Gerrits Neeff), † Middelharnis 24 januari 1805, tr. (aang. Strijen 19 mei 1763 recht ƒ 30 en aang. Middelharnis 18 mei 1763) ***Assuerus van*** *Weelden,* gad. Gorinchem 14 januari 1729, hoofdgaarder van des gemeenlands beschreven middelen over het Eiland van Overflakkee, in 1763 wonende te Middelharnis, † 21 ***mei*** (Blaak), aang. Rotterdam 24 mei 1811, zn. van ***Olivier*** en ***Catharina*** *Riekel.*
2. ***Hendrika de Quartel,*** ged. Strijen ***5*** juli ***1738*** (get. Johanna Neeff), † aang. aldaar 4 aug. 1738 (recht ƒ 30).
3. ***Cornelis,*** volgt VIb.
4. ***Alletta de Quartel,*** ged. Strijen ***23*** april 1741 (get. Johanna Neeff)', komt met attestatie uit 's-Gravenhage te Strijen 14 april 176 1, † vóór 28 dec. 1790, tr. (aang. Strijen 10 maart 1763, recht ieder ƒ 30) Dr. ***Abraham Adolph*** *Stuckerius,* geb. te 's-Gravenhage (doop aldaar niet gevonden), med. student te Harderwijk 12 okt. 1761, med. doctor, in 1761 en 1763 wonende te Zevenhuizen, in 1766, '67, '68, '72, '74, '77 te Oudshoorn, † aang. Oudshoorn ***4*** febr. 1,778 (recht ƒ 6, aangeg. door Alletta de Quartel).

Zie not. arch. Strijen no. ***7668, 17*** april 1777.

5. *Hendrika de Quartel*, ged. Strijen 18 aug. 1743 (get. Lijntje Hoogwerf), † aang. aldaar 28 febr. 1749 (recht *f* 30).
6. *Jacoba de Quartel*, ged. Strijen *16* mei 1745 (get. Lijntje Hoogwerf), † aang. aldaar 27 mei 1745 (recht *f* 30).
7. *Jacoba de Quartel*, ged. Strijen 1 april 1747 (get. Jacoba Hoogwerf), kwam 21 nov. 1765 met attestatie van Dordrecht te Strijen, † 3 aug., † aangeg. Rotterdam 7 aug. 1797 (Leuvehaven, recht *f* 30), tr. (aang. Strijen 5 sept. 1772, recht ieder *f* 30, ondertr. Rotterdam 13 sept., attestatie Strijen 27 sept. 1772) *Matthias Theodorus Peypers*, j.m. van Zutphen, wonende te Rotterdam in 1772, † aang. Rotterdam 24 juni 1790 (recht *f* 30); zij woonden te Rotterdam op het Haringvliet.
8. *Hendrikus Wilhelmus de Quartel*, wordt niet vermeld in het doopboek van Strijen, † aang. aldaar 22 okt. 1748 (reoht *f* 30).
9. *Hendrik Wilhelmus*, volgt VIc.
10. *Aarnout de Quartel*, ged. Strijen 10 aug. 1755 (get. Juffrouw Maggeltie Munters), † aang. aldaar 20 dec. 1755 (recht *f* 30).
11. *Arnoldus de Quartel*, ged. Strijen 5 juni 1757 (get. Johanna de Quartel), † aang. aldaar 5 aug. 1757 (recht *f* 30).

VIb. *Cornelis de Quartel*, ged. Strijen 2 dec. 1739 (get. Johanna Gerrits Neeff), secretaris van Strijen, schout 1772-1775, notaris te Strijen 20 mei 1760—febr. 1803, doet belijdenis 11 maart 1761, † aang. aldaar 6 mei 1803 (recht *f* 30), tr. (aang. Strijen 30 aug. 1773, recht *f* 30, ondertr. Dordrecht 26 aug., attestatie geg. te Dordrecht 19 sept. 1773) *Maria Roos*, ged. Dordrecht 29 juli 1745, komt met attestatie van Dordrecht te Strijen 19 okt. 1773, † aang. Strijen 22 dec. 1791 (recht *f* 30), dr. van *Leendert* en *Alida van Toulon*.

Weeskamer Strijen no. **7, *23*** dec. 1'791: ***Cornelis*** de ***Quartel,*** notaris en procureur te Strijen, weduwnaar van ***Maria Roos*** † 1'7 dec. 1791. Hij benoemt tot voogd over hun twee kinderen zijn zwager ***Pieter Roos,*** notaris en procureur te Dordrecht.

Kinderen:

1. *Adriana Alida de Quartel*, ged. Strijen begin maart 1775, doet belijdenis 1 april 1795, gaat met attestatie naar Rotterdam 18 april 1795, olieslaagster in 1825, † Schoonhoven 22 febr. 1825, tr. (aang. Strijen 11 mei 1796, recht *f* 30) *Mattheus Boonders*, ged. Oud-Alblas 17 febr. 1765, raad en regerend schepen van Schoonhoven, † Schoonboven 6 Wijnmaand 18 10, zn. van Ds. *Hendrik* en Femina Molenaar.
2. *Alida Adriana de Quartel*, geb. 22 maart, ged. Strijen 24 maart 1776, doet belijdenis aldaar 10 april 1794, † Geertruidenberg 17 febr. 1851, tr. Gorinchem 22 maart 1809 (ondertr. te Dordrecht en te Gorinchem 2 maart) *Cornelis Johannes de Bary*, geb. te Casimbesar in Bengalen in 1770, directeur van het Postkantoor te Geertruidenberg, † Geertruidenberg 21 aug. 1853 (oud 83 jaar), weduwnaar van *Johanna Cornelia van der Waal* (ondertr. Dordrecht 2 okt. 1800).

Alida *Adriana de Quartel* vertrok met attestatie van Dordrecht naar Waalwijk 14 augustus/11 september 1820.
3. *Didericus Leonard de Quartel*, geb. 6 maart, ged. Strijen 8 maart 1778, † aang. aldaar 2 sept. 1778 (recht *f* 15).

VIc. *Hendrik Wilhelmus de Quartel*, ged. Strijen 9 sept. 1753 (get. Jacoba Hogewerff weduwe Kerkhoven), koopman te Rotterdam onder de Firma De Quartel en Beijerman, in 1798 Comm. ad interim van het constitutioneel gezelschap te Rotterdam, adjunct-burgemeester van Hadikhnisen (N.-Br.), † 's-Hertogenbosch 18 okt. 1839, tr. Rotterdam 24 febr. 1791 (sic) (ondertr. 6 febr.) *Lucretia de Vries*, ged. Rotterdam (R.K.) 14 sept. 1755, † 's-Hertogenbosch 30 maart 1839, dr. van *Pieter* en *Maria van der Poel*.

Bovenstaande personen, die in het huwelijk traden in 1791, kregen kinderen in 1782, 1784, 1785, 1787, 1790, die niet gedoopt werden.

Hendrik Wilhelmus de Quartel en *Lucretia de Vries* vestigden zich in 1822, komende van Boxtel, te 's-Hertogenbosch.

Kinderen:

1. *Hendrik Wilhelmus*, volgt VIIa.
2. *Dorothée Louise de Quartel*, geb. Rotterdam 28 sept. 1784, ged. aldaar (Waals) 24 maart 1802, waarbij zij tevens belijdenis deed, ongehuwd, † Leiden 3 febr. 1865.

Zij vertrok 30 oktober 1842 met attestatie van Leiden naar Noordwijk-Binnen.
3. *Adrianne Henriette de Quartel*, geb. Rotterdam 20 nov. 1785, ged. aldaar (Waals) en deed belijdenis op 24 maart 1802.
4. *Maria Cornelia de Quartel*, geb. in 1787, † Rotterdam 4 maart 1828 (40 jaar, 11 maanden en 23 dagen), tr. aldaar (Waals) 1 mei 1808 (aang. 13 april) *Johannes Franciscus Bruijninga,* ged. Rotterdam (geref.) 19 april 1787 (get. Johannes Bruijninga en Francina Masson), zn. van *Hendrikus Johannes* en *Willemina Kraaij*.
5. *Dirk de Quartel*, geb. in 1790, † 1 juni, (oud 17¾ jaar), aang. Rotterdam 4 juni 1808.
6. *Johanna Lucretia de Quartel*, geb. 7 febr., ged. Rotterdam 29 maart 1792, † 21 nov. als *Johanna Theresia* (reoht *f* 30), aang. aldaar 24 nov. 1796.
7. *Pieter Johannes*, volgt VIIb.
8. *Johanna Lucretia de Quartel*, geb. 7 juni, ged. Rotterdam 19 juli 1798, † in 1875, tr. in 1816 *Louis du Perron*, kolonel der infanterie O.I.L., lid van het Hooq Militair Gerechtshof van N.I., ridder Mil. Willemsorde 4e klasse op 22 nov. 1828, zn. van *Jean Poch* en *Lisabeth Caron*.
9. *Willem de Quartel*, geb. 12 maart, ged. Rotterdam 29 maart 1801 (get. Willem de Vries en Maria de Vries), luit. ter zee le klasse, † Hoorn 21 dec. 1844; tr. Vlissingen 7 april 1832 *Charlotte Catrina Reeders,* ged. Utrecht 15 maart 1807, dr. van *Andreas;*. meesterhorlogemaker, en *Belia Maria van Offeren*.

VIIa. *Hendrik Wilhelmus de Quat-tel*, geb. Rotterdam 4 febr. 1782, sedert 18 13 kapitein-ter-zee, als zodanig vermeld 1833, verbleef van 1819 tot 1834 voor de derde maal op Curaçao, schout bij nacht in 1838 en daarna gepensioneerd, ridder der beide Nederlandse Ordens en kommandeur van de Eikenkroon, † 's-Gravenhage 11 nov. 1863, tr. 1° Curaçao 23 maart 1800 *Sara Briard Schotborgh,* geb. Curaçao 19 januari 1778, † aldaar 19 sept. 1833, dr. van *Jan* en *Anna Constantia Schotborgh* en eerder getrouwd met *Augustin de St. Martin; tr.* 2° (wonende te Boxtel) Kleef 25 nov. 1834 (ingeschreven 's-Gravenhage 11 dec.

1844 (sic) Maria Anthonia Lobry, geb. Heusden 26 of 29 januari *1804*, † 's-Gravenhage 6 nov. 1880, dr. vaa *Wilhelm* en *Adriana Margaretha Visbach*.

Sommige van de vermelde gegevens werden ontleend aan Krafft, Historie en oude families van de Nederlandse Antillen, 's-Gravenhage 1951.

Een portret van ***H. W. de Quartel*** vindt men in De West Indische Gids 9e jg.,. 242. Zie ook 25e jg., 367, noot 2.

Voor ***Hendrik Wilhelmus de Quartel*** zie men voorts het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek IX, 830.

Uit het 'eerste huwelijk:

1. *Hendrik Willem*, 'volgt VIIIa.
2. *Jan de Quartel*, geb. Hillegersberg 25 dec. 1,816.
3. *Pieter François de Quartel*, geb. in 1818, adelborst 1e klasse bij Z.M. marine, † Curaçao 25 januari 1840.
4. *Henrietta Virginie de Quartel*, ged. Curaçao 10 okt. 18 19 (get. Hendrik Schotborgh, Dorothea Louisa de Quartel), tr. *Nicolaas Rojer*, geb. 2 febr., gad. Curaçao 24 april 1808, zn. wan *Hermanus* en *Eva Evertsz.*
5. *Jan Schotborgh de Quartel*, geb. Curaçao 25 sept., gud. 23 nov. 1820, 2e luit. bij de West-Indische Jagers, † Nijmegen 17 nov. 1853, tr. Curaçao 13 mei 1846 *Constantia Elizabeth Price*, geb. omstreeks 1823 (vermoedelijk geb. Curaçao 22 januari 1.824 als *Constantia **Gijsbertha)*** , † vóór 1853, dr. van *Henry Stephen Thomas* en (ondertr. Curaçao 21 okt. 1814) *Lucretia Constancia Römer*.

VIIIa. Mr. *Hendrik Willem de Quartel*, geb. Curaçao 18 mei, ged. 21 juni 1807 (get. Jan Schotborgh, Lucretia de Quartel geb. De Vries en Mentia Constantia Schotborgh), werd opgeleid te Deventer, student te Utrecht 22 sept. 1826 procureur des Konings op Curaçao, ridder Ned. Leeuw, † Curaçao 18 aug. 1885, tr. 1° Curaçao 25 januari 1832 *Johanna Elisabeth Schotborgh*, geb. aldaar 30 april 1809, † Curaçao 5 juni 1857, dr. van *Matthias* en *Maria Rijninck;* tr. 2° Curaçao 19 dec. 1860 *Jeanette Magdalena Koentze*, geb. aldaar 19 nov. 1827 (vestigde zich te 's-Gravenhage 2 4 juli 1895), † 's-Gravenhage 10 maant 1906, dr. van *Pieter* en *Sara Aletta Schotborgh*.

Kon. Bibl.: ***H. (W.) de Quartel,*** De adoptione, secundum jus Romanum atque hodiernum. Sylvae Ducis, 1830. Proefschrift Utrecht.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Sarah Briard de Quartel*, tr. vóór 1861 *Edouard Denis Ernest van den Bossche.*
2. *Maria Henriëtte Lobry de Quartel*, geb. Curaçao 13 febr. 1837, † Bennekom 5 sept. 1915, tr. Curaçao 13 dec. 1854 *Gerardus Johannes de Joncheere*, geb. Harmelen, huize Harmelen 5 sept. 1830, luit. ter zee 2.e klasse, † Bennekom 9 mei 1908, zn. van *Jacobus Catharinus* en *Helena Cornelia Luberta van Beusechem*, vrouwe van Harmalen.
3. *Sara Maria, Constance de Quartel*, geb. Curaçao 27 dec. 1,855, vestigt zich te 's-Gravenhage 24 juli 1895, vertrekt van daar naar Helden (Den Helder?) 5 april 1907, † 's-Gravenhage 7 mei 1929.

Uit het tweede huwelijk:

4. *Henriette Wilhelmina Virginie de Quartel*, geb. Curaçao 21 nov. 1860 (sic), tr. aldaar 14 juli 1886 *Mathias Herman Engelbert Sachse*, geb. Den Helder 24 nov. 1862, sahout bij nacht tit., † 's-Gravenhage 29 maart 1940, zn. van *J. D.* en *Cornelia Henriette Koentze.*

VIIb. *Pieter Johannes de Quartel*, geb. 14 mei, ged. Rotterdam 5 juni 1794 (Goudse Singel), doet belijdenis aldaar Pasen 1814, zeeofficier, † Arnhem 1 okt. 1858, tr. Rotterdam 1 mei 1816 *Wijntje Goppel*, geb. Gouda 6 maart 1797, † Delft 12 febr. 1866, dr. van *Johannes Michael* en *Elisabeth Johanna van Sprang* (welke laatste overleed te Arnhem 23 juli 1857).

P. J. de Quartel wordt vermeld als administrateur der marine in 1818, als rentenier in 1831, als administrateur van het Kon. Inst. voor de Marine in 1844.

Kinderen:

1. *Pieter Johannes*, volgt VIIIb.
2. *Elisabeth Johanna Christina de Quartel*, geb. 's-Gravenhage 25 febr. 1818, leeft nog in 1869.
3. *Hendrik Wilhelmus*, volgt VIIIc.
4. *Lodewijk Cornelis Johannes de Quartel*, geb. Boxtel 1 juli 1831.

VIIIb. *Pieter Johannes de Quartel*, geb. Rotterdam 26 aug. 1816, ingenieur van 's-Rijks Waterstaat, †1885/1892, tr. Utrecht 15 juni 1844 *Anna Maria Antonia Imans*, geb. Gouda 15 maart 1818, † Utreaht 8 april 1892, dr. van *Iman Jacobus*, procureur bij de Rechtbank van Eerste Aanleg te Rotterdam, en *Jacoba Johanna van Strijen*.

In het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek V, kol. 550-551 schreef Ramaer een biografie van ***Pieter Johannes de Quartel***. Hierin leest men, dat hij 1871—1874 hoofdingenieur van Openbare Werken in Peru was.

Kinderen:

1. Levenloze (dochter, 'geb. Braskens 6 febr. 11845.
2. *Petrus Johannes de Quartel*, geb. Braskens 7 febr. 1845 (sic), † aldaar 9 febr. 1845.
3. *Petrus Iman Johannes de Quartel*, geb. Kampen 10 mei 1846, † Gouda 6 sept. 1846,
4. *Anthony Nicolaas Jacobus de Quattel*, geb. Kampen 11 juli 1847, werd omstreeks 1873 in Peru benoemd tot ingenieur, ambtenaar bij de Hollandse Spoorwegen, kwam in 1866 van Vorden te Amsterdam, vertrok van hier in 1888 naar 's-Gravenhage, leeft nog in 1892, tr. Utrecht (bij volmacht) 26 maart 1873 *Maria Theresia Fenna Holsteijn*, geb. Assen 16 juli 1847, † Lima (Peru) 4 juli 1873, dr. van *Andreas Theodorus* en *Hendrina Johanna Hoes.*
5. *Maria Jacoba Wijnanda de Quartel*, geb. Roermond 11 febr. 1850, tr. Utrecht 10 mei 1878 *Lucius Theodorus Boers*, geb. Padang 26 okt. 1830, kapitein der artillerie K.N.I.L., zn. van *Johannis Wilhelmus*, assistent-resident en secretaris te Padang, en *Anna Elisabeth Josina Mooijaart*, en weduwnaar van *Ottolina Johanna Henrietta Raket.*
6. *Hendrik Marinus Wilhelmus de Quartel*, geb. Utrecht 28 mei 1851, werd omstreeks 1873 in Peru benoemd tot ingenieur.

VIIIc. *Hendrik Wilhelmus de Quartel*, geb. 's-Gravenhage 7 sept. 1821, kapitein der artillerie, † Utrecht 27 januari 11874 (als *Henry*, geb. te Boxtel), tr. Arnhem 26 aug. 1869 *Alyda Mariana Vermeer*, geb. Arnhem 22 mei 1841, † 's-Gravenhage 11 juni 1932, dr. van Dr. *Frederik Wilhelm Hendrik Aemilius Walravus* en *Adelaide Elixe Marie Geertsema* (Ned. Patriciaat 1964, blz. 161).

Kinderen:

1. *Frederik Henri Walraven de Quarfel,* geb. Gorinchem 25 juni 1870, kapitein, leeft nog in 1941, tr. Leiden 9 mai 1901 *Dirkje van Thiel,* geb. 'Oegstgeest 6 januari 1872, † Driebergen 9 januari 1962, dr. van *Adrianus,* deurwaarder, en *Annefje van der Kwasf.* Hieruit nakomelingen.
2. *Hendrik Wijnand Carel Johannes de Quarfel,* geb. Gorinchem 30 januari 1872.

IIIb. *Pleun Dircksz. Quarfel,* bouwman in Numanspolder, pachter 1 april 1685 (not. arch. Klaaswaal 5100), † vóór 30 juni 1688, tr. 1° *Cleysje Cornelis,* dr. van *Cornelis Ariens Roelen* en *Pleunfje Gerrifs* (deze laatste hertrouwde *Dirk Dirksz. Quarfel* IIIa); tr. 2° Numansdorp 11 febr. 1663 (ondertr. 20 januari, als weduwnaar, de naam van de eerste vrouw wordt niet vermeld) *Bastiaantje Pieters,* † na 30 juni 1688.

r.a. Cromstrijen no. 5, 30 november 1660: ***Pleun Dircz Quartel*** koopt een huis etc.

Met zijn eerste vrouw kwam hij tussen 9 oktober en 25 december 1661 met attestatie van Klaaswaal te Numansdorp.

r.a. 's-Gravendeel no. 4, fol. 132, 28 oktober 1661: ***Pleun Dirkse Quartel*** getr. met ***Cleysje Cornelis,*** Jan ***Ariens Sneep*** getr. met ***Cornelia Cornelis*** transporteren 2/3 van elf hont in de Trekdam aan ***Dirk Dirkse Quartel*** (geërfd van hun vader Cornelis ***Ariens Roelen***).

not. arch. Strijen ***no. 7652,*** fol. 96, 1 juli 1673: Testament met zijn tweede vrouw, wonende in Numantspolder.

not. arch. Klaaswaal 5100, 30 juni 1688: *Bastiaantje Pieters,* weduwe van ***Pleun Dirks Quartel,*** verklaring.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Cornelis,* volgt IVd.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Jannechie Quarfel,* ged. Numansdorp 16 dec. 1663.
3. *Pieter Quarfel,* ged. Numansdorp 1 januari 1665.
4. *Jan,* volgt IVe.
5. *Teunis,* volgt IVf.
6. *Leendert Quarfel,* ged. Numansdorp 22 nov. 1671.
7. *Jannegie Quarfel,* ged. Numansdorp 1 maart 1673 (get. Pietertge Pieters, Leendert Dirks Quartel, Goris Abrahams), lidmaat 25 dec. 1696, tr. Numansdorp 4 nov. 1703, (ondertr. 14 okt.) *Ocker Jaspersz. van der Spa,* j.m. van Ameide, mr. smid, vermoedelijk zn. van *Jasper Ockers* en *Beafris Hendriks van Swoll,* waaruit te Ameide in de jaren 1663—1671 vijf kinderen gedoopt werden.

r.a. Cromstrijen no. 8, 10 december 1713: Zij testeren wonende te Bommelskous.

8. *Ary Quarfel,* ged. Numansdorp 21 april 1675 (get. Dirkje Aryendr.).
9. *Cleysje Quarfel,* ged. Numansdorp 30 april 1678 (get. Susanna Jansdr., Ary Quartel).

IVd. *Cornelis Pleunen Quarfel,* j.m. uit Numanspolder, geb. omstreeks 1660, schepen van Numansdorp in 1703, '06, '14, † aang. aldaar 5 maart 1714 (recht *f* 3), tr. 1° Numansdorp 17 okt. 1684 (ondertr. 3 sept.) *Petronella Possfelius,* ged. Strijen 23 okt. 1661, dr. van *Fabius* en *Jannichje Cornelisdr.;* tr. 2° Numansdorp 9 dec. 1693 (ondertr. 22 nov.) *Lijsbet Goudswaerf,* j.d. van de Middelsluis (kwam Kerstdag 1693 met attestatie van Ooltgensplaat te

Numansdorp: haar doop te Numansdorp niet gevonden), dr. van *Hendrik Goudswaerf;* tr. 3° (ondertr. Zuid-Beijerland 8 okt. 1697, ondertr. Numansdorp, attestatie gegeven 3 nov.) *Joosje Duiser,* dr. van *Cornelis Duiser* en weduwe van *Ary Ariensz. Pauw;* tr. 4° Numansdorp 2 dec. 1711 (ondertr. aldaar 8 nov. 1711, aang. Numansdorp 9 nov. recht *f* 3), *Maertje Elants,* † na 1 aug. 1734, dr. van *Adriaan Elants,* en weduwe van *Gabriël Blok.* Zij hertr. Numaasdorp 1 nov. 1714 *Huig van de Kil,* weduwnaar van *Beafrix Cranendonk.*

Cornelis Pleunen Quartel ondertr. Numansdorp 2 nov. 1710 ***Aeltge Teunisdr. Westdijk,*** weduwe van ***Gerrit Cornelisz. Neeff;*** zij stierf echter vóór de voltrekking van het huwelijk.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Pleun Quarfel,* ged. Numansdorp 23 dec. 1685 (get. Jannetge Jacobs), † jong.
2. *Jannetje Quarfel,* ged. Numansdorp 4 mei 1687 (get. Marijchie Postilius en Jacobus Postilius), † na 26 febr. 1719, tr. Numansdorp 28 april 1709 (ondertr. 7 april) *Arie Hoppel,* ged. Heinenoord 19 sept. 1681 (get. Marijtje Hoppel), zn. van *Eeuwouf Sfephanusz.* en *Griefje Dirks.* Hij hertr. Nieuw-Beijerland 31 januari 1723 *Ariaanfje Willems van der Weyde* (Ons Voorgeslacht 1957, blz. 44).
3. *Cleisge Quartel,* ged. Numansdorp 27 mei 1688 (get. Susanna Jansdr.).
4. *Pleun Quarfel,* ged. Numansdorp 27 aug. 1690 (get. Jannechie Pleune Quartel), † aang. aldaar 1 dec. 1720 (recht *f* 3, als broer van *Fabius Quarfel).*
5. *Fabius,* volgt Vf.

Vf. *Fabius Cornelisz. de Quarfel,* ged. Numansdorp 11 januari 1693 (get. Marijchie Cornelis Wens en Jacobus Postilius), schepen van Numansdorp in 1729, † aang. aldaar 7 juni (raoht *f* 3), begr. 9 juni 1735, tr. Klaaswaal 15 juli 1714 (ondertr. 22 juin, recht ieder *f* 6) *Trijntje Hoppel,* ged. Zuid-Beijerland 11 aug. 1697 (get. Marijtje Aarts van Gelder), j.d. van Groot Cromstrijen, begr. Numansdorp 2 januani 1740, dr. van *Ary Jacobsz.* en *Cornelia Dirksdr. Rootbol.* Zij hertr. Numansdorp 29 april 1736 *Jan Willemsz. Knoof* (Ons Voorgeslacht 1957, blz. 62).

not. arch. Klaaswaal no. 5104, 16 januari 1740: De inventaris van de boedel van ***Trijntje Hoppel*** eerst weduwe van ***Fabius de Quartel,*** later hertrouwd met Jan ***Willemssz. Knoot.***

not. arch. Klaaswaal no. 5104, 9 december 1741: Jan ***Willemse Knoot*** weduwnaar van ***Trijntje Hoppel,*** die weduwe was van ***Fabius de Quartel, Jan Hermens Jongekrijg,*** getr. met ***Pieternelletje de Quartel. Dirk Ruiseweg*** en ***Cornelis Postelius*** als voogden over de andere kinderen van ***Trijntje Hoppel*** en ***Fabius de Quartel.***

Kinderen:

1. *Cornelis de Quarfel,* ged. Numansdorp 22 dec. 1715 (get. Jannetge Cornelisdr. Quartel), † aang. aldaar 23 febr. 1716 (recht *f* 3).
2. *Petronella de Quarfel,* ged. Numansdorp 14 maart 1717, begr. 's-Gravendeel 26 maart 1782, tr. (aang. en ondertr. Numansdorp 11 okt. 1737, pro Deo) *Jan Hermensz. Jongekrijg,* geb. te Strijen (doop aldaar niet gevonden), begr. 's-Gravendeal 26 nov. 1788.
3. *Cornelia de Quartel,* ged. Numansdorp 13 maart 1718 (get. Knelia Dirks Robol), † aang. aldaar 23 dec. 1720 (redht *f* 3).

4. *Cornelis de Quartel,* ged. Numansdorp 26 febr. 1719 (get. Jannetje Cornelis Quartel), † aang. aldaar 14 juni (radht *f* 3), begr. 16 juni 1721.
5. *Ariaantje de Quartel,* ged. Numansdorp 21 juli 1720 (get. Cornelia Dirks Rodbol), † aang. aldaar 2 aug. 1720 (recht *f* 3).
6. *Cornelis de Quartel,* ged. Numansdorp 7 sept. 1721 (get. Maartie Ariens Eelant), † aang. aldaar 4 okt. 1726 (recht *f* 3).
7. *Arie de Quartel,* ged. Numansdorp 25 okt. 1722 (get. Coraelia Dirks Roobol), † aang. aldaar 18 april 1726 (recht *f* 3).
8. *Fleun de Quartel,* ged. Numansdorp 12 sept. 1723 (get. Jannetje Leenderts Quartel), † aang. aldaar 21 sept. 1723 (recht *f* 3).
9. *Jacob de Quartel,* ged. Numansdorp 27 januari 1724 (get. Cornelia Dirks Roobol), † aang. aldaar 30 dec. 1724 (recht *f* 3).
10. *Cornelia de Quartel,* ged. Numansdorp 27 januari 1726 (get. Cornelia Dirks Roobol), † Oudenhoorn vóór 15 juli 1753, tr. Oudenhoorn 16 mei 1751 (eerste procl. Zuidland 25 april) *Cornelis Gorsseman,* ged. Oudenhoorn 6 april 1718, zn. van *Ary Cornelisz.* en *Hilletje Engelsdr. van Dintel* en weduwnaar van *Geertruit van der Hoek.*

    not. arch. Klaaswaal no. 5107, 15 juli 1753: *Cornelis de Quartel wonende te* Strijen. Jan *Hermensz. Jongekrijg* getr. met *Pieternella de" Quartel,* erfgenamen van hun zuster wijlen *Cornelia* de *Quartel,* huisvrouw van *Cornelis Gorsseman* te Oudenhoorn.
11. *Jannetie Fabius de Quartel,* † aang. Numansdorp 22 maart 1727 (recht *f* 3).
12. *Cornelis,* volgt VId.
13. *Arie de Quartel,* ged. Numansdorp 12 juni 1729 (get. Cornelia Dirks Roobol).
14. *Arie de Quartel,* ged. Numansdorp 16 juli 1730 (get. Cornelia Dirks Roobol), † aang. aldaar 28 nov. 1787, tr. 1° (ondertr. Zuid-Beierland 11 nov. 1752, aang. 10 aav. 1757, recht *f* 3) *Cornelia van Dijk,* gsd. Heer Simonshaven 1 april 1725, dr. van *Jan Arenz.* en *Anna Willems Hijndijk;* tr. 2° Westmaas 15 juni 1755 (ondertr. 30 mei) *Neeltje van der Bom,* ged. aldaar 20 maant 1712, dr. van *Jacob Pietersz.* en *Catharina Koster* en weduwe van *Jacob Bomans.*
15. *Pleun de Quartel,* ged. Numansdorp 3 mei 1732 (get. Maaitje Ariens Eelandt), † aang. aldaar 5 juli 1732 (recht *f* 3).
16. *Pleun de Quartel,* gad. Numansdorp 4 juli 1733 (get. Maaitje Ariens Eelandt), † aang. aldaar 26 nov. 1733 (reaht *f* 3).
17. *Jannigje de Quartel,* glad. Numansdorp 1 aug. 1734 (get. Maaitje Ariens Eelandt), begr. aldaar 6 mei 1737.

VId. *Cornelis Fabiusz. de Quartel,* ged. Numansdorp 11 januari 1728 (get. Marytje Ariens Edant), begr. Numansdorp 30 sept. 1769, tr. 1° Westmaas 26 okt. 1749 (ondertr. aldaar 2 okt., aang. Numansdorp 3 okt. 1749, hij woonde onder de Group, ondertr. Numansdorp 3 okt. 1749) *Jannetje Kruythof,* gad. Klaaswaal 12 sept. 1723, dr. van *Claas Pietersz.* en *Lijsbeth Leendertsdr. de Regt;* (zij testeren 23 januari 1750 wonende aan de Westdijk van Strijen (nut. arch. Strijen 7665)); tr. 2° (aang. Strijen 25 sept. 1761) *Maria Vlasblom,* j.d. van 's-Gravendeel;

tr. 3° *Maria Hendriksdr. van der Vees(t),* met wie hij 16 april 1763 met attestatie van 's-Gravendeel naar Numansdorp vertrekt; mogelijk is deze vrouw echter dezelfde als *Maria Vlasblom.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Fabius de Quartel,* geb. 20 januari, ged. Westmaas 1 febr. 1750.
2. *Fabius de Quartel,* ged. 13 nov., gad. Westmaas 14 nov. 1750, † aang. Strijen 7 febr. 1752.
3. *Lijsbeth de Quartel,* ged. Strijen 4 maart 1753 (get. Soetje Gerrits Steen), † aang. aldaar 30 maart 1753.
4. *Fabius de Quartel,* ged. Strijen 7 april 1754 (get. Pieternella de Quartel), † aang. aldaar 24 sept. 1755 (een kind van Cornelis de Quartel).
5. *Claas de Quartel,* gad. Strijen 11 april 1756.

Uit het derde huwelijk:

6. *Adriana de Quartel,* ged. Numansdorp 18 januari 1767, tr. Numansdorp 17 mei 1789 (ondertr. 25 april) *Meeuwis Hoogwerff,* j.m., geb. te Barendrecht.
7. *Hendrik de Quartel,* ged. Numansdorp 17 sept. 1769.

IVe. *Jan Pleunen Quartel,* ged. Numansdorp 2 okt. 1666, lidmaat aldaar Pascha 1702, armmeester aldaar 1705, leeft 10 dec. 1713 (r.a. Cromstrijen no. 8), tr. Numansdorp 17 nov. 1700 (ondertr. 31 okt., aaag. 30 okt. recht *f* 3) *Jannetje Quartel* (IIId, 3), ged. aldaar 6 sept. 1682 (get. Bastiaentge Pieters, Cornelis Pleune), † 28 april 1731, dr. van *Leendert Dirksz.* en *Jannegje Jacobs.*

not. arch. Strijen no. 7655, 1 november 1701: Zij testeren.

idem no. 7661, 30 april 1731: *Jannetje Leenderts Quartel,* † 28 april 1731 als weduwe van *Jan de Quartel.* Over hun kinderen zijn *Pleun Jansz. Quartel* en *Fabius de Quartel,* beiden te Numansdorp, voogden.

Kinderen:

1. *Pleun,* volgt Vg.
2. *Lena Quartel,* ged. Nnmansdorp 26 aug. 1703 (get. Jannechje Jacobs).
3. *Leendert Quartel,* geld. Numansdorp 19 april 1705 (get. Janneohje Pleune Quartel), † aang. aldaar 30 juni 1705 (recht *f* 3).
4. *Leendert Quartel,* ged. Numansdorp 4 juli 1706 (get. Jannechie Jacobs), † aang. aldaar 13 nov. 1710 (recht *f* 3).
5. *Bastiaentge Quartel,* ged. Numansdorp 13 januari 1709 (get. Jannechie Pleunen Quartel, Teunis Pleunen Quartel).
6. *Bastiaantje Quartel,* ged. Numansdorp 2 maart 1710 (get. Jannechie Pleune Quartel), begr. aldaar 17 maart 1710.
7. *Leendert Quartel,* ged. Numansdorp 20 mei 1711 (get. Jannechie Jacobs), begr. aldaar 25 sept. 1736, tr. (ondertr. aldaar 30 sept. 1735) *Grietje Roobol,* j.d., geb. Numansdorp, ged. Klaaswaal 24 aug. 1710 (als *Margrietje),* dr. van *Jacob Dirksz.* en *Jaapje Pleune Meeldijk.*

   Uit dit huwelijk *Lena Quartel,* glad. Numansdorp 29 sept. 17.36, begr. aldaar 15 okt. 1736.
8. *Dirk Quartel,* ged. Numansdorp 1 april 1714 (get. Aletta Valkenburg), tr. vermoedelijk *Ariaantje Amersfoort.*

9. *Bastiaantje Quarfel,* gad. Numansdorp 17 januari 1717 (get. Klaasje Hendriks Trouwen), begr. aldaar 4 april 1736.
10. *Cornelis Quarfel,* ged. Numansdorp 24 mei 1722 (get. Trijntje Ariens Hoppel).

Vg. *Pleun Jansz. Quarfel,* ged. Numansdorp 27 nov. 1701 (get. Janneohje Pleune Quartcl, Cornelis Pleune Quartel), † aang. aldaar 22 april, begr. 23 april 1748, tr. (ondertr. Numansdorp) 29 okt. 1729 *Neeltje de Bruijn,* gad. Numansdorp 28 dec. 1710, begr. aldaar 11 juli 1748, dr. van *Meeuwis Jansz.* en *Griefje Jansdr. van der Grient.*
Kinderen:

1. *Jan Quarfel,* ged. Numansdorp 18 maart 1730, tr. Zuid Beierland 7 nov. 1756 (ondertr. aldaar 16 okt. en ondertr. Numansdorp 15 okt.) *Maria Romeijn,* geb. en wonende te Zuid Beierland.
2. Ongedoopt kind, † aang. Numansdorp 13 okt. 1732 (pro Deo).
3. *Jannigje Quarfel,* ged. Numansdorp 20 maart 1735.
4. *Meeuwis Quarfel,* ged. Numansdorp 1 juni 1737 (get. Grietje Jans van der Grient), begr. aldaar 10 juli 1737.
5. *Meeuwis Quarfel,* ged. Numansdorp 8 febr, 1739 (get. Grietje Jans van der Grient, begr. aldaar 20 april 1739.
6. *Grietje Quarfel,* ged. Numansdorp 17 april 1740 (get. Grietje Jans van der Grient), † aang. aldaar 19 sept., bagr. 15 sept. 1742.
7. *Meeuwis Quarfel,* ged. Numansdorp 14 okt. 1742 (get. Grietje Jans van der Grient), tr. Nieuw Beierland 3 mei 1767 (ondertr. 11 april) *Annigje van Wammelen,* geb. te Piershil en wonende te Nieuw Beierland.
8. *Grietje Quarfel,* ged. Numansdorp 6 maart 1745 (get. Grietje Jans van der Grient), begr. aldaar 20 juni 1747.
9. Ongedoopt kind, begr. Numansdorp 1 juli 1748.

IVf. *Teunis Pleune Quarfel,* ged. Numansdorp 10 maart 1669, leeft in 1726, tr. aldaar 22 dec. 1706 (ondertr. 28 nov.) *Ariaanfje van Dalen,* ged. Mijnsheerenland 28 nov. 1683 (get. Ariaantje de Oude), † aang. Numansdorp 20 april 1708 (recht *f* 3), dr. van *Willem Willetnsz.* en *Marigje Hermens den Ouden.*

not. arch. Strijen no. 7659, 14 juli 1726: ***Teunis Pleune Quartel*** wonende te Numansdorp transport aan Sieur Cornelis de ***Quartel*** wonende te Strijen.

Kind:

Marijchie Quarfel, ged. Numanshorp 16 nov. 1707 (get. Maeike Aryens Coome), † aang. aldaar 5 april 1708 (recht *f* 3).

IIIc. *Cornelis Dirkse de Quarfel,* geb. omstreeks 1640, in 1673 armmeester-diaken te 's-Gravendeel, † aang. aldaar 14 febr. (recht *f* 3), begr. 19 febr. 1707, tr. *Ariaenfje 't Jong,* † aang. 's-Gravendeel 11 januari (recht *f* 3), begr. 11 januari 1713, dr. van *Leendert* en *Joosje Aryens* en weduwe van *Teunis Piefersz. Viskil.*

Weeskamer 's-Gravendeel no. 1, fol. 137, 24 februari 1673: Testament.

Ariaentje 't Jong had uit haar eerste huwelijk een dochter ***Teuntje Viskil,*** tr. 's-Gravendeel december 1685 (als j.d. van aldaar) ***Joost Aryens Wildeman*** j.m. van de Dussen (collectie van Meurs, Verzamelingen van het Genootschap).

not. arch. Dordrecht no. 97, fol. 144, 28 augustus 1665: Cornelis ***Dirksx. Quartel*** pacht 10 m. 53 roe aan de Hoekseweg in Nieuw Bonaventura.

r.a. 's-Gravendeel no. 4, fol. 328, 10 juni 1677: ***Dirk Dirksx. oude Quartel, Leendert Dirksx. Quartel, Jannigje Dirks Quartel*** getr. met ***Teunis Willems, Sijgje Dirks Quartel*** weduwe van ***Reyn Ariens Verdonk, Claes Claesz. Valkenburgh*** getr. met ***Dirckje Ariens Quartel, Isaack Ariens Wesenhage*** getr. met ***Maeycken Staesse, Isaack Abrahams Por,*** erfgenamen van Jannigje ***Cornelis*** weduwe van ***Dirk Cornelisx. Quartel*** transporteert aan Cornelis ***Dirksx. Quartel.***

Ons Voorgeslacht 1969, blz. 28: Cornelis de ***Quartel een*** bouwman woont 6 maart 1680 in de Langestraat te 's-Gravendeel.

r.a. 's-Gravendeel no. 5, fol. 234, 26 februari 1695: ***Cornelis Dirckse Quartel*** koopt een huis in de Rijckestraat.

Zie ook not. arch. 's-Gravendeel no. 4589, 20 juni 1713 en r.a. 's-Gravendeel no. 6, fol. 69, 25 juni 1713.

Kinderen:

1. *Dirk Cornelisz.,* volgt IVg.
2. *Joosje de Quarfel,* geb. omstreeks 1670, † aang. Klaaswaal 6 febr. 1753 (recht *f* 3), † te Nieuw-Beyerland, tr. omstreeks 1691 *Teunis Meeldijk,* geb. omstreeks 1665, wonende te Piershil in 1701, schepen van Klaaswaal in 1705, † na 6 april 1724, zn. van *Dirk Adriaansz.* en *Annetje Pleune* (Ons Voorgeslacht 1958, blz. 33).

not. arch. 's-Gravendeel 4588, akte 85, 15 mei 1707: ***Dirk Cornelisz.*** Quartel en ***Thonis Dirks Meeldijk*** verhuren 6 m. 100 roe wei- en zaailand in de Trekdam aan Cornelis ***Pieters Verrijp.***

not. arch. Dordrecht 757, fol. 81, 6 april 1724: ***Dirk Cornelisx. Quartel*** bouwman onder 's-Gravendeel en ***Theunis Dirckse Meeldijck*** bouwman onder Claeswaal getr. met ***Joosje Cornelis Quartel.*** Volgens een boedelscheiding voor nots. W. de Voogt van 14 mei 1707 te 's-Gravendeel erfden zij van hun ouders wijlen Cornelis ***Dirkse Quartel*** en ***Ariaentje Leendertse 't Jongh o.a.*** een huis en erve aan de noortsijde van de Rijkestraat.

IVg. *Dirck Cornelisz. Quarfel,* geb. 's-Gravendeel omstreeks 1669, schepen 1708, '09, '19, '20, oud-ouderling in 1741 en kerkmeester 1713 aldaar, bouwman onder 's-Gravendeel, † aang. aldaar 4 juli (recht *f* 3), begr. 8 juli 1754, tr. Cillaarshoek 12 april 1700 (aang. 's-Gnavended 18 maart (reoht *f* 3) *Cornelia Dickhuysen,* gad. Cillaarshoek 20 juni 1677, † aang. 's-Gravendeel 22 maart (recht *f* 3), begr. 24 maart 1738, dr. vaa *Pleun Piefersz.* en *Margarita Dorsf.*

r.a. 's-Gravendeel no. 6, fol. 21, 29 juni 1709: ***Dirk Cornelisse*** Quartel, schepen, koopt 2 m. 508 roe in de Trekdam.

r.a. 's-Gravendeel no. 6, fol. 42verso, 31 januari 1711: ***Dirk Cornelisz. Quartel*** koopt de helft van 2 m. 13 roe in de Moockhoeck.

r.a. 's-Gravendeel no. 6, fol. 69 verso. 2 iuli 1713: ***Dirk Cornelisse Quartel*** kerkmeester en oud schepen en ***Teunis Meeldijk*** transporteren een huis.

not. arch. 's-Gravenhage no. 694, fol. 461, 20 oktober 1717: ***Dirck Cornelis Quartel*** landpachter in de Trekdam (idem ***20*** augustus 1723, no. 700, fol. 294 e.v.).

r.a. Strijen no. 7, fol. 19 verso, 17 juni 1720: ***Dirck Cornelis Quartel*** wonende te 's-Gravendeel transporteert samen met ***Jan Arens van Esch*** 'land in het Oude Land van Strijen.

not. arch. Dordrecht no. 763, fol. 5, 13 januari 1730: Zij testeren. Noemen hun testament van 12 mei 1706 voor nots. Willem de Voogd te 's-Gravendeel. Vervanngen de toen benoemde voogd wijlen ***Teunis Meeldijk*** door zijn neef ***Hendrik Aryens de Quartel*** en hun zoon Cornelis.

not. arch. Strijen no. 7667, 31 oktober 1742: ***Dirk Cornelisse*** Quartel te 's-Gravendeel voogd over ***Seytje Pieterse Dikhuysen.***

Finantie van Holland no. 487, fol. 104, 18 januari 1731:

Verpondingen 's-Gravendeel *Dirk Cornelisz. de Quartel 20 à 21* morgen land.

r.a. 's-Gravendeel no. 20, 17 maart en 17 april 1741: Transport van huizen en land door *Dirck Cornelisz. Quartel.*

Kinderen:

1. *Ariaantje Dirkse Quartel,* † aang. 's-Gravendeel 9 juli (recht *f* 3), begr. 9 juli 1702.
2. *Pleun Quartel,* hospes in het Rechthuis te 's-Gravendeel, tr. na 1 juli 1739 (r.a. 's-Gravendeel ao. 19) *Ariaantje Domine,* ged. Strijen 23 sept. 1703, † (aangeg., als wed. de Kwartel, Willemstad 17 febr.) 1767, dr. van *Hendrdk* en *Maria Mookhoek* en weduwe van *Mels Pietersz, Aertoom.*

   r.a. 's-Gravendeel no. 17. 17 december 1733: ***Pleun de Quartel*** hospes in het Regthuis alhier.

   idem no. 7, 17 december 1740 en no. 20, 15 april 1741: ***Pleun Quartel*** getr. met ***Ariaantje Domine*** wed. van ***Mels Pietersz. Aertoom.***

   Kinderen:

   1. *Hendriksje de Quartel,* tr. *Paulus van Draalst. Zij* wonen in 1771 te Willemstad.
   2. *Mels de Quartel,* woont in 1771 te Herkingen.
   3. E e n k i n d, begr. 's-Gravendeel 6 dec. 1741 (pro Deo).
3. *Grietje Dirkse Quartel,* vermeld als lidmaat te 's-Gravendeel 1 april 1757, begr. aldaar 16 april 1778, tr. asng. 's-Gravendeel en De Mijl 26 okt. 1736 (recht *f* 3) *Anthonij Schipper,* wonende De Mijl in 1736, begr. 's-Gravendeel 2 febr. 1746, zn. van *Bastiaan.*

   r.a. 's-Gravendeel no. 21 10 februari 1746: ***Grietje Dirks Quartel*** wed. van ***Anthonij Schipper*** heeft drie kinderen. Hun oom Cornelis ***Schipper*** te Wieldrecht.
4. *Cornelis,* volgt Vh,
5. *Teuntje Dirkse Quartel,* vermeld als lidmaat te 's-Gravendeel 1 april 1757, † aang. aldaar 20 juni (recht *f* 30), begr. 22 juni 1771, tr. (aang. Strijen en 's-Gravendeel 18 maart 1735, recht *f* 3) *Albert Boer,* geb. omstreeks 1710, schepen van 's-Gravendeel in 1739, begr. aldaar 28 maart 1782, z'n. van *Teunis.* Zij testeren 29 okt. 1739 (r.a. 's-Gravendeel no. 19).
6. *Arij,* volgt Vi.
7. *Ariaantje Dirks Quartel,* geb. 's-Gravendeel, tr. Heer Oudelandsambacht 21 juni 1739, eerste proclamatie Zwijndrecht 31 mei, *Jan van den Berg,* gad. Dubbeldam 26 dec. 1701, wonende te Rijsoord op 5 juli 1741 (r.a. 's-Gravendeel no. 7), zn. van *Arij Evertsz.* en *Mayke Jooste Vermeulen,* weduwnaar van *Geertruid Ariens Nuchteren,* waarmee hij 5 sept. 1734 te Ridderkerk in ondertr. ging. In 1743 en 1746 wenden te Zwijndrecht kinderen gedoopt.

Vh *Cornelis Dirkse Quartel,* belijdenis te 's-Gravendeel in 1729, kerkmeester in 1731, † aang. aldaar 5 juni (recht *f* 3), begr. 6 juni 1765, tr. aasg. 's-Gravendeel en Wieldreaht 5 april 1726 (recht *f* 3), wonende in Wieldrecht, *Ariaantje de Recht,* † aang. 's-Gravendad 24 okt. (recht *f* 6), bsgr. 26 okt. 1770, dr. van *Maarten Cornelisse* en *Neeltje Hendriks van der Weyden.*

Volgens not. Dordrecht no. 759, fol. 93 woonden zij op 10 mei 1726 op de hofstede van de heer Postmeester.

not. arch. Dordrecht no. 759, fol. 249, 14 december 1726: Testament wonende te Wieldregt. Zij testeerden ook op 1 juni 1752 en 25 juni 1766 voor nots. Verveer te Dordrecht.

r.a. 's-Gravendeel no. 21, 21 juni 1749: ***Cornelis Dirkse*** den ***Quartel,*** bouwman, wonende in Wieldrecht.

idem no. 22, 27 augustus 1751: Cornelis ***Dirkse Quartel*** verkoopt haver op land in de Mijlpolder.

r.a. 's-Gravendeel no. 27, 21 mei 1771: ***Paulus van Draalst*** getr. met ***Hendriksie Pleunen de Quartel*** wonende Willemstad, ***Mels Pleune de Quartel*** te Herkingen, zijn de enige kinderen van wijlen ***Pleun Dirkse de Quartel; Ary Dirkse de Quartel*** te Westmaas; ***Grietie Dirkse de Quartel*** wed. van ***Anthony Bastiaanse Schiyver te*** 's-Gravendeel: zijn erfgenamen-van Cornelis ***Dirkse Quartel*** en ***Ariaantje Maartense de Regt,*** die testeerden te Dordrecht 1 juni 1752 voor nots. G. Verveer.

Kinderen:

1. *Maarten de Quartel,* † aang. Wieldrecht 25 okt. 1727 (recht f3).
2. *Cornelia de Quartel,* † aang. Wieldrecht 24 mei (recht *f* 3), begr. 's-Gravendeel 24 mei 1730.

Vi. *Ary Dirksz. Quartel,* geb. 's-Gravendeel omstreeks 1705, lidmaat 5 april 1733, diaken 1759 te Westmaas, ouderling aldaar 1772, † Westmaas 25 juli, begr. aldaar 29 juli 1779, tr. Westmaas 2 juni 1732 (ondertr. 16 mei 1732 pro Deo) *Geertruij Eland,* ged. Westmaas 16 sept. 1708, lidmaat 25 maart 1731, † aang. aldaar 17 nov. 1780, dr. van *'Jacob Gijsberts* en *Maria Cleijsse van Driel.*

Ary Dirks Quartel 8 juli 1736 met attestatie van Westmaas naar Klaaswaal. De akte van indemniteit is van 26 augustus 1736. In 1741 ontving hij een akte van indemniteit van Klaaswaal naar Westmaas (Ons Voorgeslacht 1962, f. 121); hij verkreeg attestatie van Westmaas naar Goudswaard 3 februari 1760.

Kinderen:

1. *Ddrk Quartel,* geb. 10 mei, gad. Westmaas 14 mei 1733 (get. Ariaantje Dirks Quartel, Dirk Cornelisz. Quartel), † jong.
2. *Jacob Quartel,* geb. 19 'dec., ged. Westmaas 25 dec. 1734 (gat. Neeltje Pieters Monster), tr. 1° Westmaas 7 nov. 1756 (ondertr. 16 okt.) *Cornelia Willemsdr. Bongaarts,* geb. aldaar; tr. 2° Westmaas 6 mai 1764 (ondertr. 13 april) *Maartje Pietersdr. Schelling,* geb. te Klaaswaal; tr. 3" Westmaas 30 mei 1778 *Maria van der Linden,* geb. te Westmaas.
3. *Cornelia Quartel,* ged. Klaaswaal 9 dec. 1736 ('get. Dirk Cornelisz. Quartel, Ariaantje Dirks Quartel), tr. 1 ° Westmaas 6 mei 1759 (ondertr. 12 april) *Aart van der Hoek,* geb. aldaar; tr. 2° Westmaas 3 mei 1779 (ondertr. 9 april) *Jacob Gerritsz. van Es,* geb. te Babylonienbroek, wonende te Westmaas, weduwnaar van *Maaijke van der Waal.*
4. *Dirk Quartel,* ged. Klaaswaal 31 mei 1739 ('get. Theuntje Dirks Quartel), tr. Oud Beierland 1 mei 1763 (ondertr. 8 april) *Adriana Ariens van der Zwaan, geb.* aldaar.
5. *Adrianus Quartel,* geb. 20, gsd. Westmaas 22 okt. 1741 (get. Neeltje Pieters Monster), tr. aldaar 12 mei 1765 (ondertr. 19 april) *Pietertje Leenderts,* j.d., geb. aldaar.
6. *Cornelis Quartel,* ged. Westmaas 6 mei 1745 (get. Grietje Dirks Quartel).
7. *Cornelis Quartel,* geb. 17 maart, ged. Westmaas 24 maart 1748 (get. Grietje Dirks Quartel), tr. *Neeltje Coenen van der Linden.*
8. *Maarten Quartel,* geb. 18 nov., ged. Westmaas 22 nov. 1750, br. aldaar 31 mei 1772 *Ariaantje van Pel,* geb. aldaar.

IIId. *Leendert Dircx Quartel,* vermeld als j.m. van 's-Gravendeel in 1662, schepen van Numansdorp in 1666, tr. 1° Numansdorp 26 maant 1662 (ondertr. 25 febr.) *Ariaantje Pieters,* weduwe van *Claes Jacobsz.* en eender weduwe van *Jan Claessen Doornick;* tr. 2° Numansdorp (ondertr. aldaar 26 dec. 1678) *Jannegie Jacobs,* j.d. van 's-Gravendeel, doopget. te Numansdorp 20 mei 1711.

Claes Jacobse en *Ariaantje Pieters* sijn vrouw kwamen in 1652 met attestatie uit Strijen te Cromstrijen (Ons Voorgeslacht 1962, 15).

not. arch. Dordrecht no. 176, fol. 426, 23 mei 1662: Testament. ***Leendert Dirks Quartel*** aangekomen als lidmaat te Numansdorp 9 juli 1662.

not arch. Strijen, no. 7650, fol. 204, 31 mei 1665: *Aerjaentie Pieters* ***de Recht,*** gehuwd met ***Leendert Dircx Quartel,*** wonende te Numanspolder, weduwe van *Claes Jacobs Baes,* verklaart op verzoek van ***Beatrix Jans, we***duwe van ***Roelant Aeryens,*** moeye (door huwelijk) van Claes ***Jacobs*** *Baes.*

Uit het tweede huwelijk:

1. *Jannegie Quartel,* ged. Nomansdorp 22 mei 1679 (get. Bastiaentge Pieters).
2. *Dirk Quartel,* gwd. Numansdorp 22 dec. 1680 (gat, Trijgie Piwters, Jan Olivier, Pleun Dirksz. Quartwl).
3. *Jannechie Quartel,* ged. Numansdorp 6 sept. 1682 (get. Bastiaentge Pieters, Cornelis Pleune), tr. Numansdorp 17 nov. 1700 haar neef *Jan Pleunen Quartel* (IVe).
4. *Dirk Quarfel,* ged. Numansdorp 5 nov. 1684 (get. Fijgie Dirks Quartels, Pleun Dirkse Quartel, Dirk Dirksz. Quartel).

IXe. *Aryen Dircse Quartel,* geb. omstreeks 1615, begr. 's-Gravendewl 17 april 1665 (Collectie Van Meurs, Bureau van hwt Genootschap, tr. vóór 28 maart 1647 *Joosje Aryens,* geb. omstreeks 1615, begr. 's-Gravendeel 9 april 1681, weduwe van *Leendert Aryensz. 't Jong* alias *Haverboer.*

r.a. 's-Gravendeel no. 40, 28 maart 1647, ***Ary Dirks Quartel*** trouwde de weduwe van ***Leendert*** *Ariens Jongh.*

r.a. 's-Gravendeel no. 3, fol. 355, 7 oktober 1651: ***Ary Dirkse*** Quartel koopt een -huis ***in*** de Langestraat. Hij wordt ook vermeld als koper van land in no. 3, fol. 265, in no. 4, fol. 39 verso (28 maart 1654) en in r.a. Strijen no. 1, fol. 250 (7 december 1658).

not. arch. Dordrecht, no. 351, blz. 33, 29 april 1669 en blz. 35, 28 ***mei 1669: Joosken*** *Ariens,* weduwe van ***Arien Dirks Quartel,*** testeert wonende te 's-Gravendeel. Blijkens het tweede testament heeft zij vijf kinderen bij haar eerste man: 1" ***Jaewie*** *Leenderts,* die met *Cornelis* ***Jans*** trouwde, waaruit een zoon Jan. *Cornelis;* 2". ***Arien Leenderts Haverboer; 3". Marigje*** *Leenderts* ***Haverboer;*** 4". ***Sijg je Leenderts*** *Haverboer;* ***5". Ariaantje Leenderts Haverboer.*** Ook is een kind ***Dircxken*** *Ariens* ***Quartel.*** Zij benoemt tot voogd haar neef ***Geert Ysbrants Barendrecht,*** wonende te Wieldrecht. Blijkens not. arch. 's-Gravendeel no. 4585, 25 februari 1680 heten haar kinderen ***'t Jongh,*** terwijl haar schoonzoon de achternaam ***Van Strijen*** draagt. Diens zoon heet ***Jan*** *Cornelisz.* ***van Strijen.***

r.a. 's-Gravendeel no. 34, fol. 322 verso, 12 mei 1677: ***Joosie*** *Arens,* weduwe van *Ary Dirksz.* Quartel, verkoopt land in Nieuw Bonaventura.

Uit dit huwelijk:

Dirkje Quartel, tr. omstreeks 1668 *Claes Valckenburg,* met wie zij twstwert 3 okt. 1668, wonende te Numansdorp (not. arch. Dordrecht no. 147, 625), zn. van *Claes Valckenburg.* In de periode 1672—1688 werden van hen te Numansdorp acht kinderen gedoopt.

* * *

De volgende leden van het geslacht *Van der Linden* noemden zich tijdelijk *Quartel:*

Thonis Dircksse Quartel, † tussen 9 fwbr. 1650 en 11 dec. 1652, tr. *Jobje Joris,* † vóór 11 dec. 1652.

r.a. 's-Gravendeel no. 4. 11 december 1652: *Teunis Dirksz.* ***Quartel*** † en *Jobje Joris* hebben als erfgenamen *Dirck Teunisz. Quartel, Lintie Teunis* getr. met *Reyer* ***Pietersx.*** Cranendonck, *Lena Teunis* getr. met ***Art*** *Ceuys*meuys. *Dirck Dircksz.* ***van der*** *Linde* en *Aryen Ariens* ***Man*** zijn voogden over de minderjarige erfgenamen.

Zie voor *Teunis Dirksz.* ***Quartel*** ook Ons Voorgeslacht 1970, blz. 158.

Kinderen:

1. *Dirck Teunisz. Quartel.*
2. *Lintie Teunisdr. Quartel* alias *van der Linden,* tr. vóór 8 juni 1649 *Reyer Pietersz. Cranendonck,* geb. omstreeks 16 15, bouwman in de Mookhoek, † tussen 19 maart 1667 en 19 'maant 1670, zn. van *Pieter Gerritsz.* en vermoedelijk *Lijsbeth,* en weduwnaar van *Willemijntje Hendricksdr. Schuyling.*
3. *Lena Teunisdr.,* tr. *Aart Ceuysmeuys.*
4. *Joris de Quartel,* „een arme arbeyder van de dyaconie levende", wonende 's-Gravendeel in de Reijnooijshoek in 1680 (Ons Voorgeslacht 1969, blz. 32), tr. (als j.m. van 's-Gravendeel) Cillaarshoek 1 april 1673 *Marijtje Jacobs,* j.d. van Cillaarshoek.

Tot deze gcowp bwhoont vermoedelijk ook *Zijgie Quartels,* in 1680 wonende in de Langestraat te 's-Gravendeel, die als arme weduwe met haeren arbeyt de cost wint (Ons Voorgeslacht 1969, blz. 28).

* * *

In de Hoekse Waard leefde ook wen geslacht *Quartel, met* als stamhouders *Theunis Isaaksz. Quartel* en *Jannechie Simonds,* die Pasen 1679 met attestatie te Numansdorp kwamen en uit wie in 1680 en later te Numansdorp kinderen gedoopt wenden. Kun zoon *Jacob* tr. in 1692 te Numansdorp als j.m. van Deil, een zoon *Herbert* tr. aldaar in 1699 als j.m. van Ottoland.

Het lidmatenregister van Numansdorp vermwldt nog, dat *Teunis Isaaks van Deil* juni 1674 te Numansdorp kwam en later vertrok.

BOEKBESPREKING.

'Nederland's Adelsboek 1970, 63e jaargang. N.V. Uitgeverij W. P. van Stockum & Zoon, 's-Gravenhage [1970].

Het onderhavige deel van Nederland's Adelsboek behandelt de état présent der geslachten, waarvan de geslachtsnamen beginnen met Rh (i.c. Ri) tot en met St. Drie geslachten, *Ruyssenaers, Van den Santheuvel* en *Van Splinter,* zijn sinds de vorige opname in 1964 uitgestorven.

Verder zijn de naamlijsten der leden der Ridderlijke orden en der ridderschappen niet meer opgenomen. De graden en functies in de ridderlijke orden worden thans meestal (zo niet op pag. 145) door afkortingen weergegeven, hetgeen de overzichtelijkheid zeker geen schade doet, maar die jammer genoeg niet alle op het eerste gezicht eng begrijpelijk zijn: rexp. voor ridderexpectant had beter rid.-exp. kunnen zijn; bij kapl. denk ik eerder aan kapwlaan dan aan kapittellid. Lees voor balj.-pres. (pag. 220) : oud-balj.-voorz. Waarom vermeldt men leden van

buitenlandse ridderlijke orden (bij voorbeeld de schoonzoon van XVI, pag. 351) niet?

Reichsfreiin (pag. 95) en Reichsgraf (pag. 351) zijn geen adellijke titels in eigenlijke zin. Het „Reichs-" geeft alleen de herkomst van het diploma aan, waarop de adeldom berust. Aangezien elders deze herkomst (des Zweedsen-, Deensen-, Russischen- enz. Rijks) ook niet consequent vermeld wordt, dient zij ook hier te vervallen. Waarom Zweedse titels (pag. 330) wèl en Deense titels niet vertaald worden, is mij niet duidelijk.

Dat bij alle personen, die voor hun naam „Dr." of „Drs." voeren, niet meer vermeld wordt in welke faculteit zij gepromoveerd, dan wal afgestudeerd zijn, werkt verwarrend; zo is bij Xbis 6 (pag. 223) niet duidelijk, of betrokkene slechts Drs. in medicijnen is, wat dan reeds wit het woord psychiater blijkt, of ook nog in een andere faculteit. Indien iemand als „jur. dr." (XII op pag. 123) vermeld staat zonder meer, concludeert men hieruit dat hij na een doctoraal examen rechten vrije studierichting gepromoveerd is; anders is het duidelijker om, zoals gebruikelijk, voor de naam Mr. eventueel Mr. Dr.) te zetten en na de geboortedatum „jur. dr.". Voor het feit, dat Britse en Amerikaanse academische graden op de in die landen gebruikelijke wijze direct achter de naam vermeld worden, is iets te zeggen. Ingepast in het redactionele systeem van Nederland's Adelsboek, waar de onderscheidingen ook al achter de naam staan, had ik deze echter liever achter de geboortedatum gezien: het ware echter voor de gebruiker van Nederland's Adelsboek eenvoudiger ook van deze afkortingen verklaringen te geven. „Jhr. Henri M.A." (pag. 273) als vader van een aangehuwde is zeker verwarrend; in zo'n geval kan men beter schrijven „Jhr. Henri Reuchlin M.A." of „Jhr. Henri, M.A.".

Het wapen der cavalerie wordt soms aangeduid door „cav." (bij voorbeeld pag. 201), soms door „huz." (bij voorbeeld pag. 203).

Pag. 192 na XIV lees: Uit het eerste huwelijk i.p.v.: Uit dit huwelijk

Pag. 276 sqq. Van de hier behandelde oudste tak *Six* heten de volgende personen volgens hun geboorteakte *Six t o t Oterleek:'* Baron *Egbert Willem Justinus* (XI), Jkvr. *Elisabeth Judith* (XI,2), Jkvr. *Charlotte Gertrude* (XI,5), Baron *Henri Guillaume* (XII), Jhr. *Willem* (XI bis); *Six v a n Oterleek:* Jkvr. *Henriette Cornelia* (X11, 5), Jhr. *Henri Guillaume* (XII, 6) en Jhr. *Johan Diederdk* (XI ter.).

Pag. 323. De geslachtsnaam van *Charlotte Louise* barones *de Smeth* is *De Smeth van Alphen* volgens haar geboorte- en huwelijksakte.

Pag. 372 sqq, en 454. Hoewel de in de Pruisische adel ingelijfde tak van het geslacht *Steengracht* in geen Duits Taschen- of Handbuch gepubliceerd is, mag men concluderen, dat *Nicolaas Adriaan* baron *Steengracht van Moyland* in de P r u i s s i s c h e a d e l ingelijfd is (vgl. Nederland's Adelsboek 1952, pag. 6); na 1806 is geen „ D u i t s e " adeldom meer verleend.

Pag. 410 ad. 3. De toevoeging „aus dem Hause Rosoggen" is ongebruikelijk in Nederland's Adelsboek.

Pag. 438 ad 2. Jkvr. *Virginie de Stuers* is geboren te Meknes, Marokko.

Ook dit 500 bladzijden tellende deel is, zoals gebruikelijk, keurig uitgevoerd.

MR. 0. SCHUTTE.

W a l t e r G o l d i n g e r, D i e S t a n d e s e r h ö h u n g s d i p l o m e u n t e r K ö n i g u n d K a i s e r S i g i s m u n d, Sonderdruck aus Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, LXXVIII. Band - 1970, S. 323-337.

Uradel en Briefadel plegen in het Duitse rijk te worden onderscheiden. Het eerste adelsdiploma, het oudste voorbeeld van Briefadel dus, is door Keizer Karel IV uitgegeven in 1360. Het zijn de adelsdiploma's van Sigismund, eerst koning, later keizer van het Duitse rijk (1410—1437), die het onderwerp van deze studie uitmaken met dien verstande, dat individuele gevallen — voor zover vermeld — zijn ingepast in een betoog van algemene strekking. De schrijver is het vooral te doen om het adelsbeleid tijdens Sigismunds regering, om de bij „Standeserhöhungen" geldende gebruiken, om de in zwang zijnde formuleringen. Bovendien gaat de auteur op het fascinerende probleem van valse adelsdiploma's in.

Een studie als de onderhavige is voor Nederlandse genealogen van (belang, want het keizerlijk gezag strekte zich toentertijd behoudens het Westelijke gedeelte van Zeeuws Vlaanderen over hat grondgebied van de tegenwoordige staat der Nederlanden uit. W. Goldinger vermeldt de verheffing van graaf *Adolf van Kleef* tot hertog, van *Jan I* heer *van Egmond* tot graaf (merkwaardig genoeg is dit laatste gunstbewijs daterend van 15 augustus 1424 per slot niet doorgegaan!). Intussen waren de meeste adelsdiploma's bestemd voor ministerialen, die als zodanig niet edel-vrij, en voor anderen, die dit van huis uit evenmin waren. Wil men hiervan een Nederlands 'voorbeeld, dan vindt men dit in Frans van Mieris „Groot Charterboek der Graaven v a n Holland . . ." (Leiden 1756) : Roomskoning Sigismund heeft 8 november 14 14 *Engelbertus Werenboldi* alias *Engelbrecht Werenbrechtszoon* met diens wettige nakomelingen in de adelstand verheven (blz. 303—304), Willem VI deze verheffing 24 maart 1415 als graaf van Holland bekrachtigd (blz. 321). De geadelde geldt — terecht of ten onrechte zij in afwachting van nader onderzoek in het midden gelaten — als de stamvader van het geslacht *Van Hoogenhouck*, dat later te Delft en Leiden in de regering heeft gezeten. De Jonkheren *van Hoogenhouck Tulleken* stammen er in de vrouwelijke lijn van af.

Aandacht verdient, dat een adelsdiploma in de regel gepaard gaat met wapenverlening, wapenbevestiging of wapenvermeerdering; zo verkreeg de genoemde *Engelbrecht Werenbrechtszoon:* op een veld van rood drie arendsbenen van goud met nagels van blauw. Daarnaast zijn er van keizer Sigismund wapendiploma's bekend, waar geen adel aan annex was, maar deze laatste zijn in Goldinger's studie buiten beschouwing gebleven.

J. FOX.

W a l t h e r K u r t E i s b e i n, I c h h e i s s e E i s b e i n . . . Druck: Buchdruckerei Hugo Prull, Oldenburg . 1969.

Walther Kurt Eisbein, eigenaar van een grote bonthandel in Oldenburg, heeft dit familieboek voor zijn eigen genoegen e n dat van zijn familieleden geschreven. Wie zich voor het geslacht *Eisbein* interesseert, kan hier nu in woord en beeld het nodige van zijn gading vinden. De *Eisbein*'s stammen uit het dorp Gross Schierstedt en beoefenden in de oudste generaties het boerenbedrijf, om zich later aan uiteenlopende beroepen te wijden. De zangeres *Augustine Maria Eisbein (1873-1951)* kwam als *Adrienne Osborne* tot roem. Zij vierde niet alleen in

Duitsland onder keizer Wilhelm 11 haar triomfen, maar ook in het buitenland. Andere familieleden vertonen artistieke begaafdheid op het gebied van de beeldende kunsten. Men kan zich daar een goede indruk van vormen uit de bijgevoegde illustraties.

De schrijftrant van dit boek is apart. Het titelblad geeft te kennen, dat het luchtig, en vooral niet zwaarwichtig, wil zijn. Al dadelijk aan het begin wondt de lezer verrast door een gefingeerde brief, die de wijsgeer Seneca vanuit het hiernamaals tot de auteur heeft gericht (!). Uiteraard zal het van ieders persoonlijke instelling afhangen, of men zoiets kan waarderen, maar welke bezwaren sommige passages van dit boek ook mogen oproepen, erkenning verdient, dat de schrijver zich in zijn werk openhartig, ontwapenend eerlijk gegeven heeft zoals hij is. Het menselijke element in dit boek is vaak treffend.

J. FOX.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

van den Anker. Gezocht wonden herkomst en kwartieren van ***Pieter van den Anker,*** „geboren te Vlijmen", ca. 1736 (daar echter geen aansluiting gevonden), tr. Haarlem in 1771 ***Catharina Reybergen.***

Berlicum (N.-Br.). L. J. MALHERBE.

Brouwer-Scherf. Waar en wanneer trouwden vóór 1733 ***W. Jacob Brouwer*** en ***Willemina Scherf,*** die de ouders waren van *Cornelis* ***Brouwer,*** ged. Amsterdam (Zuiderkerk) 22 juli 1733. Wat is over deze ouders bekend?

Vught (N.-Br.). MR. W. DE VRIES.

van den Bosch. Gegevens gevraagd over de voorouders van ***Dina van den Bosch*** (dr. van ***Hendrik van den Bosch*** en ***Anna van Berkel***), ged. Delft (geref.) 28 juli 1765, tr. aldaar 9 okt. 1785 *Daniel* ***de Koning,***

Gaanderen. B. BUITENRUST HETTEMA.

Bruinsma, Bruynsma of Bruijnsma.

a. ***Johannes Bruinsma,*** ook genoemd ***Jan Bruijnstna,*** soldaat in het Regiment van Lt. Gen. Glinstra huwde te Arnhem tweemaal, resp. in 1749 en in 1757, waarbij niet werd vermeld boe oud hij was of waar hij vandaan kwam. Uit zijn tweede huwelijk twee zoons: ***Frans,*** geb. Arnhem 24 januari 1760, en ***Ferdinandus,*** geb. Tiel 23 juli 1772. ***Johannes Bruinsma is*** niet in Leeuwarden gedoopt. Waar is hij geboren/gedoopt en wie waren zijn ouders?

b. Kan ***Johannes Bruinsma*** een zoon zijn van ***Frans Bruijnsma,*** metselaar, oud 35 jaar, die in 1733 getuigt voor het Hof van Friesland? Waar is laatstgenoemde ***Frans Bruinsma*** omstreeks 1698 geboren en/of gedoopt en was hij gehuwd (waar en wanneer) met ***Jantje Jans?***

c. Op 3 sept. 1706 werd te Leeuwarden gedoopt *Ferdinandus,* zoon van ***Johannes Bruinsma,*** op 25 nov. 1703 ***Christina,*** dochter van ***Joannes Bruinsma*** en op 20 juli 1701 ***Maryke,*** dochter van ***Johannes Bruijnsma.*** Met wie en waar was deze ***Johannes Bruinsma*** gehuwd en waar is hij geboren/gedoopt? Is de bovengenoemde, omstreeks 1698 geboren ***Frans Bruinsma*** (zie onder b) eveneens een zoon van hem?
Frans (vermeld onder b) en ***Johannes*** (vermeld onder c) zijn niet in Leeuwarden geboren en zijn er, evenals *Ferdinandus* (vermeld onder c), niet getrouwd.

d. Is ***Johannes Bruinsma*** (vermeld onder c) identiek met ***Jan Bruynsma,*** ged. Leeuwarden 5 dec. 1677 als zoon van ***Keijmpo Jans Bruijnsma,*** secretaris van Leeuwarderadeel, en ***Trijntie Horatij,*** die in 1695 nog in Leeuwarden woonden ***(Keympo Jans Bruijnsma*** en ***Trijntie Hettes*** van Hallum huwden te Leeuwarden in 1669)?

e. Wie is *Froukjen* ***Bruinsma,*** gedoopt Leeuwarden 16 maart 172 1, dochter van ***Johannes Bruijnsma?***

f. Wie is ***Jacob Bruinsma,*** meester steen- en beeldhouwer te Leeuwarden (tr. aldaar (Westerkerk) 19 mei 1726 *Willemina Pijters*), die in 1733 tesamen met ***Frans*** (vermeld onder b) voor het Hof van Friesland getuigde?

Naarden. T. DENHERDER.

van der **Burch-van** den **Heuvel-Puyck.** Op 16 juni 19 10 werd uit de collecties van ***F. A. L.*** ridder ***van Rappard*** bij de Firma Fred. Muller & Cie. te Amsterdam — onder veilingnummers 1862, 1864, 1868 — geveild:

1862 ***Burch (Van der).*** — Généalogie de la famille ***Van der Burch,*** en hollandais. Manuscrit du XVIIIe siècle. 44 pages. d. veau. in-fol.
Alliances: v. ***d. Heewel, v. d. Meer, Hooft, Udemans, v. d. Heyden,*** etc.
Nous ajoutons quelques documents concernant la famille ***Van der Burch,*** des XVIIe et XVIIIe siècles.

1864 ***Van den Heuvel.*** — Grand dossier de documents originaux du XVIIe siècle, regardant la famille v. ***d. Heuvel*** de Rotterdam. Testaments, Inventaires de mobilier, notes d'exécuteurs testamentaires, contrats de mariages, actes de rentes viegènes, etc. — Env. 80 documents, dont plusieurs de plus de 100 pages, pour la plupart in-fol. Dossier important pour l'histoire de la ville de Rotterdam, et nous initiant à la vie privée en Hollande au XVIIe siècle.
Nous remarquons spécialement: Les inventaires de mobiliers, nous montrant un ménage patricien hollandais. Curieuse est cette liste de tableeux et de livres, annotés de leurs prix d'estimation, qu'on trouve dans l'inventaire de la succession d'*Adriana* ***Matelief,*** en 1665.
Les listes des propriétés foncières (maisons et terrains), nous révèlent les noms de nombreux habitants de Rotterdam (*Waesberghen!)* et nous fournissent des renseignements d'un intérêt topographique.
Parmi les alliances de la famille ***Van den Heuvel,*** nous citons: ***Beaumont, Matelief, de Man van Heemskerck, Winckelmans, Van Santen*** e.a.

1868 *Puyck.* — Documents divers regardant la famille *Puyck* de Rotberdam et ses alliances avec les *Matelief* et les *Loherville.* XVII siècle. 8 pièces, 28 pages. in-fol.

Wie was (waren) de koper(s) en in wiens bezit zijn zij gekomen dan wel waar bevinden de voornoemde stukken zich thans?

Amsterdam. C. B. VAN DER BURCH.

van der Burch-Udemans (van **Dorth)-van Reenen.** *Theodorus van der Burch,* geb. Oosterhout (N.Br.) 6 dec., ged. aldaar (geref.) 9 dec. 1696, schepen 1732, '33, '34, '36, '37, '38, '40, '41, '42, '43, '44, '46, '47, '48, '49 te Terheijden (N.Br.). (Theodorus werd omstreeks 1746 blind!), †.....in/na 1766, tr. 1° Terheijden 7 sept. 1724 *Jacoba* ***Cornelia Udemans (van Dorth),*** geb. Serooskerke (verm.) 20 juni 1686, † Terheijden

11 'sept., begr. aldaar 15 sept. 1732; tr. 2° (ondertr. Terheijden 27 dec. 1737) aldaar 17 jan. 1738 *Maria van Reenen,* j.d. geboortigh van Leijden (doop niet gevonden!), wonende te Breda (1737), † Terheijden 20 april, bagr. aldaar 30 april 1749.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Adriaen Willem,* ged. Terheijden 27 jan. 1726, vaandrig in het regiment van de heer Bronckhorst (sic) (jan. 1746), luitenant in het regiment van de heer Croyé te Utrecht (maart 1746), totdat hij bij de vrede van . . . . 17.. . op pensioen is gesteld geworden (gegevens ontleend aan H.S. Van der Burch).

   Bij de Gemeentelijke Archiefdienst te Utrecht zijn géén gegevens te vinden, die aan een eventueel verblijf van *Adriaen Willem van der Burch* in Utrecht refereren. Een onderzoek in het Krijgsgeschiedkundig Archief en het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage in de Commissieboeken van de Raad van State, Staten-Generaal, het Hof van Holland en in de Staten van Oorlog 1748—'50 bracht evenmin het gewenste resultaat op, daar bovengenoemde naam daarin niet vermeld staat.

2. *Cornelia Johanna,* ged. Terheijden 16 juli 1730.

   Volgens de gemaallijsten van Terheijden woonden *Theodorus van der Burch,* zijn zoon *Adriaen Willem en* zijn dochter *Cornelia Johanna* aldaar tot en met de gemaallijst van 1766. In de lijsten van 1767 en later komt het drietal niet meer voor. Geen van hen is in die tijd te Terheijden begraven. Zij moeten dus zijn vertrokken, maar er is niet gevonden waarheen.

Aanvullende gegevens betreffende de bovenstaande hiaten en van de families *Udemans (van Dorth)* en *Van Reenen* gevraagd.

Amsterdam. C. B. VAN DER BURCH.

Charldorp. Gegevens gevraagd over de ouders van *Pieter Charldorp,* wonende buiten de Oostpoort te Rotterdam en gehuwd met *Barbara van der Fijen.* Hun zoon *Nicolaas* werd geref. gedoopt te Rotterdam 3 febr. 1739.

Gaanderen. B. BUITENRUST HETTEMA.

de Klerk Dibbetz-van Rossum. Waar en wammaer trouwden vóór 1787 Dr. *Reinier de Klerk Dibbetz* en *Helena Charlotte van Rossum,* ouders van *Baukje Maria Dibbetz,* geb. Duinkerken 4 mei 179 1, † Heerenveen 3 dec. 1861, als weduwe van *Sjoerd Sprée (* 1787-1859).

Gevraagd worden nadere gegevens over eerstgenoemde echtelieden en hua ouders.

Vught (N.-Br.). MR. W. DE VRIES.

Gegevens over de bovengenoemde echtelieden en de verdere voorouders van *Reinier de Klerk Dibbetz (* 1764—1808) zijn te vinden in Jaarboek van den Nederlandschen Adel, 2de jrg. (1889). blz. 100/101, Nederl. Adelsboek 1941, blz. 203/204 (stamreeks *Dibbets*) , en Nederl. Patriciaat, 15de jng. (1925). blz. 285/286 (genealogie *Lycklama à Nijeholt*).

REDACTIE.

Eekmeyer. Gezocht worden **nadere gegevens over de ouders van** *Christina Eekmeyer,* geb. Nieuwer-Amstel vóór 1785, † aldaar 27 maart 1823, echtgenote van *Pieter Augustus de Génestet (1780-1831)* .

Vught (N.-Br.). MR. W. DE VRIES.

van den Ende. Gezocht wordt een portret van *Adriaan van den Ende,* geb. Delft 11 okt. 1768, hoofdinspecteur van het Middelbaar en Lager Onderwijs 1817, gepens. 1833, ridder

Nederl. Leeuw, † Warnsveld, huize Geesink, 28 juni 1846. Nasporingen, ook in openbare collecties, leverden geen resultaat op.

's-Gravenhage. MINISTERIE VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN (VOORLICHTINGSDIENST), NIEUWE UITLEG 1.

van Eijck. Gevraagd ascendenten **van** *Emmerina Nicolaesdr. van Eijck,* ged. Woerden 13 aug. 1677, † 31 dec. 1717, die te Utrecht ondertr. *Adriaen Snoeck.*

Als het juist is, dat haar moeder *Anna Mulock* heette, was zij wellicht verwant aan *Wilhelm Mulock,* die blijkens de fiches op de collectie handschriften van het Genootschap op 1 juli 1635 en 21 mei 1651 voorkomt als secretaris van Woerden.

's-Gravenhage. MR. G. W. VAN HERWAARDEN.

van de Graaff-Persoon. Waar en wanneer werd **vóór 1743** geboren (gedoopt) *Heribert Cornelis van de Graaff,* zn. van *Jacob Winter van de Graaff* en *Reiniera Geertruid Persoon.* Laatstgenoemden ondertr. Deventer en Harderwijk 30 mei 1723. Wat is er verder over deze ouders bekend?

Vught (N.-Br.). MR. W. DE VRIES.

de Groot. Gegevens gevraagd over het voorgeslacht van *Johannes de Groot,* wiens dochter *Maria* uit zijn huwelijk met *Gerritje Pastolet* te Delft op 20 febr. 1763 werd gedoopt, alwaar zij eveneens stierf op 21 jan. 1812.

Gaanderen. B. BUITENRUST HETTEMA.

Hooft-Vatelet-van der Burch, *Johan Hooft,* vaandrig in het regiment Hollandse Gardes (te voet) (1714), tr. (ondertr. Heusden (N.Br.) 2 9 sept.) aldaar (Waals-gereformeerde kerk) 9 okt. 1714 *Elisabeth Vatelet,* j.d. van Heusden.

Kind:

Jacoba Adriana, ged. Heusden (geref.) 8 sept. 1716, wonende te Utrecht (1741), † Rotterdam 16 maart, begr. aldaar (Grote K.) 22 maart 1747 (noordpand 226), tr. (ondertr. Rotterdam 2 april) Utrecht 2 april 1741 *Hendrik (US) Herman(us) van der Burch,* geb. 's-Gravenhage 18 febr., ged. aldaar (Grote K.) 20 febr. 1715, koopman te Rotterdam, brandmr. van de Tiende Wijk te Rotterdam (1748—'51), † waarschijnlijk Leerdam, zn. van *Cornelis van der Burch,* koopman te Zevenbergen (1711), regent van het Werkhuis te Rotterdam (1713), solliciteur-militair te 's-Gravenhage (1715), gezworen makelaar te 's-Gravenhage (1714—'23?), en *Helena Cornelia Verburgh.*

Hendrik Herman van der Burch voerde als wapen: een gebogen rechterschuinbalk met in een rechterbovenhoek een burcht; helmteken: vlucht (open)- tussen de arendsvleugels een gouden bol.

Aanvullende gegevens betreffende de geslachten *Hooft* en *Vatelet* gevraagd.

Amsterdam. C. B. VAN DER BURCH.

Cornegoor. Waar wend (in Zutphen **of** omgeving) **om**streeks 1735 (gedoopt (Herv.) *Waander Cornegoor,* zn. van *Jan. Is* iets naders over zijn ouders bekend?

Vught (N.-Br.). MR. W. DE VRIES.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De oudere generatiën van het geslacht van Dirk de Quartel, schout van Strijen 1752—1772, door Dr. J. Mac Lean en 'J. Versluijs. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **ƒ 30,—** gelieve men steeds **vóór** 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. **Corts, *Louise de Colignylaan*** 18, *Oegstgeest.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg*** 5, *'s-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 5 LXXXVIIIe Jaargang **mei 1971**

BESTUURSBERICHTEN.

Adreswijziging:

Mr. E. H. Y. VAN HEES, Amsterdam-1002, *Nic. Witsenkade 8.*

Mr. F. Daniëls †.

Op 22 mei 1971 overleed te Wassenaar Mr. Ferdinand Daniëls, plaatsvervangend secretaris-generaal van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Al van zijn studententijd af voelde Daniëls zich aangatrokken tolt de geslachtkunde en in 1926, nauwelijks 20 jaar oud, werd hij benoemd tot lid van het Genootschap. Scherpzinnig en uiterst nauwgezet ordende hij de schat van gegevens, die hij in de loop der jaren bijeen zamelde. Hulpvaardig als hij was, liet hij altijd gaarne een ieder delen in de door hem verworven kennis.

Vele malen verschenen mededelingen van zijn hand in De Nederlandsche Leeuw, een groot aantal artikelen in Nederland's Patriciaat werden geheel of gedeeltelijk door hem bewerkt en een bijzonder groot aandeel had hij in de uitgave van „Jan van Riebeeck, zijn voor- en nageslacht" in het jaar 1952.

Niet tevergeefs deed het Genootschap in 1948 een nader beroep op hem en tot 1957 diende hij hetzelve met grote toewijding als bestuurslid. Sedert 1951 maakte hij eveneens deel uit van het Bestuur van het Centraal Bureau voor Genealogie.

Op 11 juni van dit jaar zou Daniëls 65 jaar gewonden zijn; hij verheugde zich op zijn pensionering, omdat die hem gelegenheid **zou** geven de nodige tijd te gaan wijden aan een aantal genealogische publicaties, waarvoor hij reeds gegevens in portefeuille had. Het heeft niet zo mogen zijn. Een trouwe vriend en consciëntieuse genealoog is ons ontvallen, dankbaar zal zijn nagedachtenis in ruime kring blijven voortleven.

MR. H. W. B. WEFERS BETTINK.

Historie van het Arkel-wapen A° 1621 van Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse, verzeld van allerhande commentaar,

door MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMRACHT.

Voorwoord.

In het archief van de Nassausche Domeinraad berust een akte van 1621, bezegeld met twee tegengekanteelde dwarsbalken door *Christoffel Peferse van Ghilse,* president-schepen van Dongen in Brabant. (A.R.A. 's-Gravenhage, inv. Hingman no. 4594). Omtrent dit wapen zijn in dit maandblad tot dusverre twee verklaringen gegeven, beide wijzende op identiteit met de dwarsbalken der vermaarde *Arkel*'s.

Wij menen een derde, eigen, visie waar te kunnen maken. De materie leent zich voor allerhande commentaar, aanleiding voor tal van uitweidingen nalaat de hoofdzaak in de navolgende hoofdstukken.

Moofdstuk 1.

§ 1. De eerste verklaring, bedoeld in het Voorwoord, verscheen van de hand van H. J. A. van Son (De Nederl. Leeuw LXIX, kol. 351). Schrijver, die opmerkte, dat dezelfde akte van 162 1 mede voorzien was van het zegel van *Cornelis Philip*

Bollekens, de schout van Dongen, eveneens vertonende twee tegengekanteelde dwarsbalken, leidde daaruit af, dat de heren zich qualitate qua bediend hadden van het zegel der heerlijkheid Dongen. Redengeving voor deze opvatting valt te putten uit de nauwe betrekking tussen Dongen en het geslacht *Van Dalem*, uit het huis *Arkel*. De *Van Dalem*'s zijn, krachtens belening, heer van Dongen geweest van 1357 tot 1499. Bovendien voert de huidige gemeente Dongen de twee tegengekanteelde dwarsbalken in haar wapen,

Allereerst rijst de vraag, of in 1621 een ambtelijk zegel der heerlijkheid Dongen bestond, en vervolgens de vraag, of de heren *Van Ghilse* en *Bollekens* zich daarvan bediend hebben dan wel ieder van zijn eigen persoonlijk zegel.

Het wapen van Dongen werd, ingevolge Koninklijk Besluit van 20 februari 1816 ao. 69, op het diploma d.d. 16 juli 1817 omschreven:

> ,,zijnde van lazuur, beladen met gebretesseerde en contra ,,gebretesseerde fasce van goud".

De provisioneel fungerende burgemeester had bij missieve van 16 maart 1815 aan de gouverneur der provincie Brabant de aanvrage toegelicht:

> ,,Te vergeefs heb ik alle oude bescheiden en privilegiën ,,der gemeente Dongen doorzogt . . . teneinde op te spo- ,,ren den oorsprong der wapenen van de gemeente ,,Dongen . . . Deze wapenen bestaan uit zeven turven, ,,en moeten waarschijnlijk van de menigvuldige velen- ,,gronden hunnen oorsprong hebben. Ik neme de vrijheid ,,een afdruksel der wapenen hiernevens te voegen".

Voerde Dongen dus vanouds zeven turven in haar wapen? Merkwaardig lijkt dan, dat op deze aanvrage beschikt werd in de vorm van een bevestiging. De burgemeester had, rekenkundig nauwgezet zeven turven geteld. Stelt men nu zeven rechthoekige figuren -- de klassieke uitbeelding van het Nederlands turfpnoduct — aaneensluitend rechtop naast elkander, afwisselend uitstekend naar boven en naar beneden, dan vertoont dit samenstel precies de zevendelig tegengekanteelde dwarsbalk, zoals deze voorkomt op de ,,aftekening van het wapen" bij het verleende wapen-diploma. De Hoge Raad van Adel bad onmiskenbaar het *Arkel*-wapen op het door de burgemeester aangeboden ,,afdruksel" onderkend! En zo kon ,,bevestiging" verleend worden, in stede van een vergunning om in het vervolg het *Arkel*-wapen *te* voeren.

Wij mochten de geschiedenis van 's burgemeesters afdruksel der wapenen van Dongen achterhalen !

Ter vergadering van de magistraat van Dongen op 9 januari 1678:

> ,,Schepen *Pels* verthoonde een brieff van de heere schoutet ,,*Claypole* in den Hage sijnde in dato den 4e deser waarbij ,,syn E. schrift . . . oock met een silversmit te hebben ge- ,,sproocken om het wapen *Van Dongen* tot segelen te ,,gebruycken ende dat tselve soude costen aen silver neigen ,,R. gld. en toedoen vijffthyen R. gld., en soude antwoort ,,verwachten. Wordt uytgesteld totte thuyscompste van ,,de heere *Claypole* om syn E. dan te spreecken en te ,,laten doen toe wanneer syn E. wederom in den Hage ,,gaet ..." (g.a. Dongen no. 81).

Tot gloed begrip zij hier aangetekend, dat de *Van Dalem's* zich veelal, zonder meer, *Van Dongen* noemden, zelfs in de takken waarin de heerlijkheid niet vererfde. Hiermede staat vast, dat de heerlijkheid Dongen na 1678 het *Arkel*-wapen beeft gevoerd en dat dit wapen terecht door de Hoge Raad van Adel werd onderkend op het door de burgemeester in 18 15 ingezonden afdruksel. Zou hierbij nog het in 1678 gesneden stempel gediend hebben?

Intussen, het zegel van 1678 was niet het eerste ambtelijk wapen dar heerlijkheid. Op 14 november 1669 verklaarden schepenen in een akte:

> ,,ende des t oirkonde dese met onse gemeyn heerlijckheyts ,,segel op t spaciem gedruckt besegelt" (R.A. 's-Hertogenbosch, Dongen r.a. no. 160).

Reeds (enkele dagen later moet dit zegel in het ongerede geraakt zijn, immers op 25 november 1669 verluidt het:

> ,,ende vermits wij egeen gemeyn schependomssegel en syn ,,hebbende, soo hebben wij dese doen besegelen metten ,,segel van *Marten Gerrits Back* ende *Cornelis Claes* ,,*Bastaerts* onse mede-schepenen hiertoe versocht . . ."

Overigens behielp de magistraat zich tussen 1669-1678 doorgaans nog anders:

> ,,soo hebben wij schout, schepenen en regeerders, in oir- ,,konden van 't geene voors. is dese door onse secretaris ,,doen onder(tekenen)" (Dongen r.a. no. 161 en vlg.).

Hoe het zegel der heerlijkheid er vóór 1669 heeft uitgezien, bleef ons onbekend; bovenaangehaalde notulen van 1678 verwijzen er niet naar en maken de indruk niet van herstel van het oude ,,gemeen" wapen, maar van de invoering voor het eerst van het *Arkel*-wapen. De term ,,ons gemeyn heerlijckheyts zegel" treft men, teruggaande, aan tot in een copie-akte van 30 mei 1635 (Dongen r.a. no. 155); vóórdien gebruikten de schepenen hun persoonlijke zegels. En, bij nadere beschouwing van de zegels op de akte n° 162 1, door Van Son vermeld, maet men ook deze 'aanmerken als de persoonlijke zegels van *Bollekens* en *Van Ghilse*. Van Son constateerde zelf al, dat bij *Bollekens de* dwarsbalken vergezeld wanen van bollen, maar bovendien zijn de twee zegels elk voorzien van een randschrift onderscheidenlijk met de namen *Bollekens* en *Van Ghilse*, zodat van het gebruik van een ambtelijk heerlijkheidszegel hier: geen sprake geweest is.

In § 2 komt een andere verklaring aan de orde.

Eerst echter nog een naschrift omtrent het huidige gemeentewapen van Dongen. Dit wapen werd in 1817 bevestigd in de kleuren goud op blauw. De *Arkel*'s voerden rood op zilver; aldus ook het diploma van het in de Nederlandse adel opgenomen (uitgestorven) geslacht *Van Dongen*, dat afstamming pretendeerde uit de *Van Dalem's van Dongen*. In werkelijkbeid gold bij de *Van Dalem's van Dongen* zilver op rood; zie een wapenboekje van A. S. Schoemakers, en conform Rijckhuysen, alsook de genealogie *Van Dongen*, door Snouckaert van Schauburg (welwillende mededeling van de secretaris van de Hoge Haad van Adel) overeenkomstig Van Spaen. Een gespecificeerd overzicht van de kleuren in de *Arkel*-groep vindt men bij S. van Rhemen ,,Genealogiën A 2" folio 300 en vlg. (R.A. Arnhem), Schrijver lost het probleem op: voorop staat het *Arkel*-wapen (hoofdstam) ,,twee roode gekarfde balckens in een silveren veldt", en waarcnp volgen ,,Veranderingen des wapens van de geene die van dese geslachte van *Arckel* gesprooten sijn", onder wie ,,die *Van Daelem (van Dongen)* voeren twee silveren gekarf de balckens in een root veldt".

De gemeente Dongen heeft mitsdien aanspraak op de kleuren: zilver op rood. De huidige kleuren passen noch bij het hoofdwapen *Arkel* noch bij de tak *Van Dalem van Dongen*.

Voor de in 18 17 begane vergissing bedenke men, dat de Hoge Raad van Adel en masse adviezen moest uitbrengen binnen een tijdsbestek dat geen ruimte liet voor gedegen 'studie. Bij ontstentenis van wetenschap inzake de juiste kleuren, werden wapens dan maar gedekt met de . . . rijkskleuren! Zo is het kenlijk ook de #gemeente Dongen vergaan. Jonkheer Mr. M. A. Beelaerts van Blokland signaleert dit verschijnsel bij het gemeentewapen van Geldrop, in „De Hoge Raad van Adel" (Staatsuitgeverij, n° 1966, blz. 138). Aangezien een wapen alleen zinvol is, indien dit symbool beantwoordt aan de beoogde traditie, mag men niet anders dan de volle medewerking wan 's Lands overheid verwachten aan een initiatief van Dongen's gemeentebestuur tot herziening van het gemeentewapen. De tijd lijkt hiervoor gunstig, nu de vele nieuwe wapens, die, wegens o.m. gemeentelijke herindelingen, worden ontworpen, blijk geven van zorgvuldigheid en deskundigheid.

§ 2. De tweede verklaring, bedoeld in het Voorwoord, bracht Dr. A. W. E. Dek in hoofdstuk 111 van zijn „Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Van Arkel" bewerkt naar aantekeningen van † J. P. de Man (Ned. Leuw XXXIII, k. 395). Wij citeren:

11. *Willem van Dalem*, heer van Dongen en Zwaluwe, komt reeds voor op 20 febr. 1350 . . . bereikte een hoge leeftijd en stierf tussen 12 januari 1422 en 4 sept. 1422. Hij was drie malen gehuwd, eerst met *Badeloge Bye* (*Johannesdr.*) daarna met *Elisabeth de Jonghe Wericusdr.*

Uit het tweede huwelijk:

2. *Jan van Dongen*, verzocht 28 mei 1397 ... Hij komt ook voor 13 nov. 1432, noemde zich later *Jan van Ghilse* en droeg aan zijn halfbroer Roelof, heer van Dongen, 23 maart 1452 een erfpacht ... over ... Zijn nakomelingen zullen zich *Van Ghilse* genoemd hebben. Een Stoffel *Peter Cornelisz. van Ghilse* zegelde als president-schepen van Dongen in 1621 met de gekanteelde dwarsbalken.

Tot zover het citaat; deze verklaring — of, liever, suggestie — won aan aantrekkelijkheid, toen wij ontdekten, dat de schout *Bollekens*, die de akte van 1621 bezegelde met *Christoffel van Ghilse*, diens zwager was door zijn huwelijk met *Jasparine Peter Cornelisz. van Ghilse*dr. Tegen deze 'achtergrond ziet men in bot wapen van *Bollekens* een samenstelling van zijn eigen wapenfiguur, de bollen, met de wapenfiguren, de 'dwarsbalken, van zijn echtgenote, terwijl het zegel van *Christoffel van Ghilse* zonder meer de dwarsbalken vertoont. De dwarsbalken kwamen dus kenlijk van de zijde der *Van Ghilse*'s, en hiermede zijn nu de punten van overeenstemming van beider zegels verklaard.

Blijft de vraag van de afstamming uit Dek's 11 2 *Jan van Dongen* later genaamd *Van Ghilse*. Opvoering van de stamreeks van *Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse wees* uit, dat de oudste gevonden stamvader *Cornelis* geboren is omstreeks 1370-1380, derhalve een tijdgenoot geweest is van genoemde II 2 *Jan* en niet wit deze gesproten kan zijn. Dit betekent, dat het *Arkel*-wapen, waarmede *Christoffel van Ghilse* in 1621 zegelde, niet via zijn stamreeks ontleend is aan meergenoemde II 2 *Jan*, zoon van *Willem van Dalem*, beer van Dongen, uit het huis *Arkel*, zoals Dek suggereerde.

Ter documentatie besluiten wij deze paragraaf met de stamreeks van onze *Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse.*

1. *Godert Cornelisse van Ghilse*, geb. circa 1400, rentmr. van de heer van Oosterhout, † vóór 1484, tr. N.N.

8 nov. 1469 ***Godert van. Ghilse*** belender in Teteringen (oorkonde St. Catharinedal te Oosterhout no. 462).

28 febr. 1474 schuldbrief van de rentmr. ***Godts van Ghilse*** wegens tot mijns jonckeren behoef (Oosterhout r.a. no. 259).

1484 cijnsboek Terhevden: de weeskinderen van *Godert Corn. van Ghilse,* een bunder beemd (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik).

18 dec. 1499 ***Peter Goderts van Ghibe*** koopt moeren te Teteringen belend de erffenisse van zijn broeders *Jan* en Cornelis; id. verblindt beemden in den leegen Vucht in de moeren neven *Jan* en Cornelis zijn broeders (Breda r.a. no. 415).

11. *Cornelis Goderts van Ghilse*, geb. circa 1430, gegoed te Oosterhout, Teteringen en Terheyden, † na 1503, tr. *Kathelyna* heer *Hendrik Wolframsdr.*

3 janr. 1476 Cornelis *Goiaerts van Gils* koopt rente uit een stede te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 259).

1484 cijnsboek Terheyden: in Sonseel Cornelis ***Goderts van Gilse*** drie vierendeels bunders, in Terheyde id. een bosken achter der Aelst, een half bunder beemd, een bunder en de helft van zeven bunder van Cornelis *Goderts* van *Gilse* wonende te Teteringen, later overgeboekt op ***Jan Cornelisz. van Ghilse*** (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik no. 130).

26 apr. 1503 *Cornelis Goderts* van *Ghilse* belender in den leegen Vucht van zijn broeder *Peter* en *Jan* (Breda r.a. no. 415).

17 apr. 1440 *Henricus Wolframs* rector van de matricularia der parochiekerk van Oosterhout (Nassausche Domein- en Rekenkamer I inv. Drossaers regest nr. 1424).

6 juni 1490 *Katharina Henricus Wolframsdr.* huisvr. van *Cornelis Goderts* verkoopt de behuisde stede te Oosterhout, daarop Jan Adriaens woont (Oosterhout r.a. no. 261).

28 jani. 1495 *Cornelis Goderts* en zijn huisvrouw *Kathe-Zyn* heer *Henr. Wolframsdr.* verkopen een behuisde stede in Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 262).

111. *Godert Cornelisz. van Ghitse*, geb. circa 1460, gegoed te Oosterhout, † na 1540, tr. *Henrica Grooten,* dr. van *Hendrik Peter Willem* en *Sofie Henricx van der Legge.*

5 juni 1498 *Soffye* ***Heydr. van der*** *Legge* wed. ***Heyn Peter Willems Grooten*** verkoopt erfpacht (Oosterhout r.a. no. 262).

22 apr. 1527 transactie tussen *Willem* en ***Godert Cornelis Goderts*** inzake de behuisde stede voorop de Herenstraat te Oosterhout uit de nalatenschap hunner moeder, waarvan hun vader Cornelis *Goderts* de helft competeerde (Oosterhout r.a. no. 266).

8 apr. 1532 ***Godert Cornelisz.*** en zijn huisvrouw ***Henrica Henrick Peters*** Grootendr. verkopen erfpacht; 12 apr. 1532 verkoppen zij aan *Cornelis Goderts* ***van Gils*** een erfpacht uit hun stede oostwaarts aan 's Herenstraat (Oosterhout r.a. no. 268).

1 febr. 1546 ***Henrica*** wed. ***Godert Cornelisz.*** geeft een obligatie (Oosterhout r.a. no. 342).

IV. *Cornelis Goderts van Ghilse*, geb. circa 1490, gegoed te Oosterhout, Teteringen, Terheyden, Gilse en Dongen, † medio 1555, tr. *Cornelia Jan Danielsdr.*, † medio 15556, dr. van *Jan Daniel Willems*, schepen van Terheyden, en *Anthonia Sebrecht Aartsdr. van Dyest.*

2 dec. 1514 Cornelis ***Goderts van Ghilse*** gevest in heide te Teteringen (Breda r.a. no. 422).

16 nov. 1521 ***Cornelis Goderts van Ghilse*** koopt beemden te Breda belend zijn erf (Breda r.a. no. 428).

5 juli 1532 ***Cornelis Goderts*** koopt behuisde stede zuidwaarts van 's Herenstraat te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 268).

17 juni 1549 *Cornelis Goderts* ***van Ghilse*** verhuurt twee bunders onder Zevenbergen (Breda r.a. no. 454).

31 jani. 1550 *Cornelis* Jan *Danielsdr.* huisvr. van *Cornelis Goderts* ***van Ghilse*** erft van haar vader een huis

aan de Stenenstraat in het dorp Terheyden (Breda r.a. no. 635).

22 febr. 1551 ***Cornelis Goderts van Ghibe*** koopt erfpachte te Gilse (Breda r.a. no. 659).

cijnsboek Dongen 1521 en vlg. Cornelis ***Goclerts van Gilse,*** moeren (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik no. 1265).

24 jani. 1520 *Corn.* God. van ***Ghibe*** koopt erfcijns te Alfen; 10 juli 1520 is schuldig 37 zesters rogge uit de tienden te Teteringen (Breda r.a. no. 427).

10 mrt. 1556 *Cornelia* ***Jan Danielsdr.*** wed. ***Cornelis Goderts van Ghilse*** met haar kinderen o.w. ***Peter Cornelisz.*** verkopen huis en erf op Hoeveneynde te Teteringen (Breda r.a. no. 461).

3 nov. 1556 *Cornelis.* ***Peter en Jan*** zoons † Cornelis *Goderts* ***van Ghilse,*** *Jacoppe* ***Cornelis*** *Goderts* huisvr. van *Andries Wiltens,* ***Dingena*** *Cornelis Goderts* wed. ***Mathys Dingeman Mathijs,*** Maria Cornelis *Goderts* huisvrouw van *Adriaen* ***Peters Hagaerts,*** de kinderen van † ***Godert Cornelis*** *Goderts* ***van Ghilze*** (voogden ***Cornelis*** van ***Ghilse*** voornoemd en *Gijsbert Peter Jans* ***te Oosterhout,*** alsmede' ***Aert Jansz. van*** *Ghilse* als „vriendt") scheiding en deling van de nalatenschap van †*Cornelia* ***Jan Danielsdr.*** hun moeder en oude moeder (Breda r.a. no. 461).

V. *Peter Cornelisz. van Ghilse,* geb. circa *1520,* brouwer gegoed op de behuisde stede het Ridderken te Dongen, schepen aldaar 155 1—1584 en kerkmr. 1584, † Geertruidenberg na sept. 1585, tr. *Marie van Dongen,* dr. van *Peter Jansen* en *Kathelyna Henricx van Ghilse.*

cijnsboek Dongen 1521/42: ***Peter Jansen van Dongen*** van zijn stede daar het brouhuys op staat achter den Heuvel zuidwaarts aan 's Herenstraat te Dongen; overgeboekt op ***Pieter Cornelisse van Gilse*** (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik no. 1265).

3 febr. 1552 ***Peter Corn.Goderts van Ghilse*** koopt heide, weide en bosch op de Laer in 'de Hoeven te Rijen (Breda r.a. no. 659).

9 dec. 1557 ***Peter*** *Corn.* ***van Ghils*** heeft een behuisde stede opgewonnen en verkoopt deze 3 febr. 1564 (Dongen r.a. nos. 91, 92).

22 dec. 1565 ***Peter*** *Cornelis Goderts* ***van Ghilse*** wonende te Dongen verdeelt met zijn broeder ***Jan*** (schepen van Terheyden), en zijn zuster ***Digna*** (wed. ***Mathijs Dingman Mathijs,*** de oude, schepen van Terheyden) de nalatenschap van hun broeder *Cornelis* (Breda r.a. no. 461).

18 nov. 1579 De schout van Geertruidenberg transporteert op ***Peter Cornelisz. van Gils*** wonende te Dongen een huis in de Coestraat (Geertruidenberg r.a. no. 10).

23 okt. 1580 ***Peter Cornelisx. van Ghibe*** getuigt „bij sijnder eedt eertijts gedaan ter instantie van sijnder scependomscap" (Dongen r.a. no. 31).

1% apr. 1584 *Peter Cornelisz.* machtigt ***Stoffel*** *Peter Cornelisz.,* ***Peter Peter Cornelisx., Peter Henrick*** *Speecken* ***en*** *Jacob* ***Joris*** de Vorster een ieder ***om syn*** affairen en saecken te bewaren (Dongen r.a. no. 1).

19 mrt. 1601 *Cornelis* ***Philips Bollekens,*** eischer namens zijn huisvrouw *Jasparina* ***Peter*** *Cornelis* van ***Gilsedr.*** (Oosterhout r.a. no. 99).

VI. *Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse,* geb. Dongen in 1561/'62, brouwer op de behuisde stede het Ridderken te Dongen, burgemr., (president-) schepen aldaar *1587-1630,* † Dongen 12 aug. 1630, tr. 1' circa 1582 *Elisabeth Cornelis Bertholomeus Henrick Aerts Cocxdr.;* tr. 2° *Mayke Peters van Mechelen,* geb. circa 1572, † *in* het kerkkwartier 1648/''49.

16 sept. 1585 ***Peter Peter Cornelis*** *Goderts* met volmacht van ***Peter Cornelis*** *Goderts* zijn vader en ***Maria Peter*** *Jansdr.* zijn moeder, krachtens notariële procuratie binnen Geertruidenberg d.d. 18 aug. 1585 transporteert ***aan Stoffel Peter*** *Cornelis Goderts* ter voldoening aan het beloofde huwelijksgoed de stede het Riderken tegenover de Cleynhoeve in de Sandstraat te Dongen,

gelijk zij constituanten daarin gevest waren door wijlen ***Peter Jansen van Dongen*** enz. enz. (Dongen r.a. no. 94).

a° 1587 ***Stoffel Peter*** *Cornelisz.* van Gilse, schepen (Dongen r.a. no. 142).

1 mrt. 1628 ***Stoffel Peter Cornelis van Gibe*** schepen oud c. 66 j. vader van ***Jan.*** (Dongen r.a. no. 154).

10 juli 1596 zijn gecomen tot Dongen een groote hoop ruyters van Breda te huyse van ***Stoffel Peters*** totalis uyt den huysse gedragen hebben XV R. gld. (g.a. Dongen).

1609 kohier hoofdgeld Dongen, in den Heuvel ***Stoffel Peter Cornelisse*** met huisvrouw, twee zoons nog een zoon en dochters, knecht en jonckwijff (g.a. Dongen no. 422).

28 dec. 1612 Corn. ***Philips*** *Bolleken,* schout te Dongen, oud c. 49 j., geb. te Oosterhout en c. 29 j. wonende te Dongen, ***Stoffel Peter Corneliss*** oud c. 51 j. geb. te Dongen (R.A. 's-Hertogenbosch, collectie Cuypers van Velthoven no. 133).

12 aug. 1630 is overleden ***Stoffel Peters,*** godt geve syn siele de eeuwige rust; heeft gemaeckt onse arme kercke Dongen 200 gulden eens (g.a. Dongen, manuaal der kerk a° 1656).

1635 De nervolgende persoaen heeft sedert 1627 tot neden 16 apr. 1635 schepenen gewest (obiit ***Stoffel Peters***). Alsoo sedert 1627 gene verandering van schepenen is gedaen tot Dongen doordien den schout geene voorstellinge en deet ter oarsaecken, dat hij de oude personen daer aenhoudt ter saecken dat hij 2 oft 3 processen heeft daer in hij vreest te succumberen (Nass. Domeinen, inv. Hingman, Dongen no. 4590 f. 175).

Cijnsboek Donzen a° 1630 de wed. ***Stoffel Peter*** *Cornelisse van Gilse* van haar stede daar het brouhuys op staet, die ***Peter Cornelis*** *Goderts* ***van Gils*** was (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik no. 1267).

15 nov. 1630 scheiding en deling tussen ***Mayke Peters van Mechelen*** wed. ***Stoffel Peters*** *van Gilse,* ***Elisabeth Stoffel Peters*** *van Gilse* huisvr. ***Willem*** *Janse* ***Verlegen*** ter eenre, en ***Hendrik*** en ***Jan Stoffel Peters van Gilse,*** ***Mayke Stoffel Peters van Gilse*** huisvr. ***Mathijs*** *Michiels* ***Ottkinszoon,*** drie kinderen van ***Stoffel Peters van Gilse*** geprocreerd bij *Lijsbet* ***Gorn. Bartholomeus Cocxdr.*** ter andere zijde (Dongen r.a. no. 100).

N.B. bij de zoon ***Hendrik*** en diens nageslacht bleef het *Arkel*-wapen in gebruik (Maris „Een Honderdtal Nederlondsche Families" uit. 1946).

§ 3. In de stamreeks *Van Ghilse* van de vorige paragraaf vindt men onder V het echtpaar *Peter Cornelisse van Ghilse* en *Maria van Dongen.* De vrouw had tien huwelijk aangebracht de voorname hofstede het Ridderken te Dongen van haas vader *Peter Jansen van Dongen,* schepen en schout aldaar. De man volgde in het schepenambt op, dat evenals. het Ridderken later overging op de zoon *Christoffel Peter Cornelisse van Ghilse;* het schoutambt viel ten deel aan *Cornelis Philips Bollekens,* de echtgenoot van *Jasparine Peter Cornelisse van Ghilsedr.* Kortom de maatschappelijke positie van *Peter Jansen van Dongen* is ten volle toegevallen aan deze *Van Ghilse*'s. Oudtijds ging dit verschijnsel veelal gepaard aan overneming van het geslachtswapen.

Peter Jansen van Dongen rust op het hoogkoor in de kerk van Dongen onder een zerk met hat randschrift:

„Hier leyt begraven *Pieter Jans van Dongen* en hij sterf
„in 't jaer a° XV^c LII den XX dagh in nov...."

en binnen dit randschrift prijkt hat volle wapen identiek met *Van Dalem!* (R.A. 's-Hertogenbosch, coll. Cuypers van Velthoven, Doagan no. 133).

De ereplaats op het hoogkoor en het volle wapen *Van Dalem* markeren het aanzien van *Peter Jansen van Dongen,* een gerede aanleiding voor overname van het wapen door de *Van Ghilse*'s, die, ook sociaal, in zijn voetsporen traden.

Nu wij zover zijn, rest nog het bewijs van de afstamming van *Peter Jansen van Dongen* uit de *Van Dalem's, voor* en aleer het wapen op het zegel a° 1621 van Christoffel Peter *Cornelisse van Ghilse* historisch ten rechte als het *Arkel*-wapen mag wonden aangemerkt. Dit wordt dan de derde — onze eigen — verklaring van dat zegel a° 1621, aangekondigd in het Voorwoord.

Slechts door grondig wieden in de genealogische dwaaltuin dar *Van Dalem's van Dongen* konden wij het pad effenen naar de juiste plaats van onze *Peter Jansen van Dongen.* Afgezien van dit, bereikte, beperkte doel, leverde deze onderneming een hoognodige herziening up van de geldende genealogie *Van Dalem van Dongen* over de ganse lijn, een onvoorziene, maar onontkoombare, uitweiding van de hoofdzaak van ons opstel.

Hoofdstuk II.

De overkoepelende figuur van alle *Van Dongen's* uit het geslacht *Van Dalem* — in wettige en in erkende bastaardlijnen — is geweest *Willem van Dalem,* knape, heer van Dongen † 1422. Een uitgebreide genealogie bewerkt door Dr. A. W. E. Dek naar aantekeningen van † J. P. de Man, verscheen in „De Nederlandsche Leeuw" 1966 (k. 376 en vlg.). Aanvankelijk meenden wij voor ons probleem — het *Arkel*-wapen a° 1621 van *Christoffel van Ghilse* — op dit kompas te kunnen varen, maar bij te geringe diepgang van Dek's bewerking van het allerminst persklare handschrift De Man strandden wij herhaaldelijk; een nieuwe koers moest worden uitgezet.

Naast het archief van de Nassausche Domein- en Rekenkamer van Breda (A.R.A. 's-Gravenhage) staan andere belangrijke bronnen voor raadpleging open. In de eerste plaats het zogenaamd archief Prins Frederik, eertijds afgesplitst van voormeld Nassausch archief, en dat — hoewel daarvan een wezenlijk bestanddeel uitmakend — afzonderlijke geïnventariseerd ten rijksarchieve in 's-Hertogenbosch berust. Het schepenbankarchief van Breda (g.a. Breda), bewaard van af de laatste jaren der 15de eeuw, bevat in tegenstelling tot de andere baroniedorpen niets over Dongen en het aangrenzend Oosterhout. Afzonderlijke rechterlijke archieven van Dongen (sinds 1525) en van Oosterhout (sinds 1445) bevinden zich in het depot van het rijksarchief te 's-Hertogenbosch. De hoeve Lichtenberg, een belangrijk bezit der *Van Dalem's van Dongen,* lag deels binnen Dongen deels op Tilburgs territoir. Het rechterlijk archief van Tilburg (g.a. Tilburg) reikt tot 1500. In de middeleeuwen gaf men echter voor het passeren van belangrijke akten de voorkeur aan een gezaghebbende schepenbank in de omgeving boven het plaatselijk gerecht; in de Meierij, waartoe Tilburg behoorde, golden als zodanig in de 15de eeuw de schepenbank van Oisterwijk (aanwezig sinds 1418) en, sterker nog, de schepenbank van 's-Hertogenbosch (reikende tot in de 14de eeuw), beider archieven voorhanden op het rijksarchief van 's-Hertogenbosch. Voor 's-Hertogenbosch raadplege men de collectie nauwkeurige fiches van Ferdinand Smulders, van vóór 1500. Zelfs bracht men zaken aan bij de schepenen van Leuven. De jurisdictie van Brabants machtigste stad, die in rechten (en in politicis!) soms de Hertog naar de kroon streefde, strekte zich over gans het hertogdom uit; enkele voorbeelden hiervan kan men aanwijzen in het archief van de Nassausche Domein- en Rekenkamer van Breda, ook betreffende het geslacht *Van Dalem van Dongen* (o.a. regest 1160 inv. no. 497).

Het valt te betreuren, dat de overheid van Leuven, die nog wel een beroemde universiteit herbergt, het omvangrijk oud stadsarchief, teruggaand tot circa 1360, vrijwel volstrekt onbewerkt laat, hoewel dit een kostelijke bron is voor de kennis van de geschiedenis van het hertogdom Brabant. Voor de inrichting van de Leuvense schepenbank, zie summier ons opstel „De Middelburgse Van de Putte's II" (Ned. Leeuw 1969, k. 284).

Wij besluiten dit bronnen-overzicht met op te merken, dat voor dit onderzoek ook enkde klooster-archieven benut zijn.

Dek stalt (De Nederl. Leeuw 1966, kol. 395):

„ *Willem van Dalem,* heer van Dongen en de Zwaluwe, „... stierf tussen 12 januari 1422 en 4 sept. 1422. Hij was „drie malen gehuwd, eerst met *Badeloge Bije* (*Johannes-* „&.), daarna met *Elisabeth de Jonghe Wericusdr.,* doch „deze vrouw was in de vierde graad verwant aan de eerste „vrouw, waarop de officiaal van Luik 25 lokt. 1386 be- „sliste, dat *Willem* kerkelijk moest worden gestraft. Doch „reeds op 11 dec. d.a.v. besliste dezelfde officiaal weer, „dat *Willem* gestraft moest worden, hij was n.l. nu weer „getrouwd en wel met *Sophia van Salmen,* terwijl het „tweede huwelijk niet was ontbonden. *Willem* beriep zich „op de uitspraak van 25 okt.! De derde vrouw werd later „toch als wettige echtgenote beschouwd en komt nog voor „in het testament van haar zoon *Willem* op 26 juni 1438. „De {kinderen uit het tweede huwelijk werden verder als „bastaarden behandeld ..."

Deze voorstelling van zaken is vrijwel van a tot z onhoudbaar en ook onvolledig. Wij veroorloven ons hiertoe het navolgende aan te voeren:

(II) *Willem* was knape.

Willem van Dalem, heer van Donghen, knape, zegelt 1383 en 1396 met twee tegengekanteelde dwarsbalken (*Arkel*), in het schildhoofd een barensteel van drie hangers (Nass. Dom. inv. Hingman XXXIV f 379 vo., XXX f. 378 vo.).

Hij was nimmer heer van de Zwaluwe. Op 10 maart 1354 was (opnieuw) (beleend met Zwaluwe *Willem's* moeder *Beatrijs* huisvrouw van (1) *Roelof van Dalem,* die voor haar hulde deed tegelijk met de leenhulde terzake de goederen, die hij ten behoeve van zijn vrouw ontvangen had. (Van Mieris, Charterboek van Holland dl. 11 p. 823; *Beatrijs* had Zwaluwe reeds vóór haar <huwelijk verkregen op 20 juni 1346). Op St. Jansdag 1376 droeg *Beatrijs* de Zwaluwe op aan de heer van de Leck en Breda (Nass. Dom. en Rekenk. 1 inv. 811), waarna op 23 januari 1377 diens vrouw *Margaretha van der Lippe* beleend wend na haar dood te versterven op haar zoon *Otto.* Deze *Otto van der Leck* droeg Zwaluwe op aan *Willem,* de jongste zoon van II *Willem van Dongen;* voor de nog onmondige *Willem* deed op 18 maart 1403 hulde en leeneed *Jacob* bastaard *van Oosterhout* als voogd, onder verplichting voor *Willem* om binnen een jaar na zijn mondigheid zelf hulde en leeneed te doen, hatgaen (geschiedde op 24 mei 1413 (Nass. Dom. en Rekenk. 1 inv. 811). Dr. Drossaers verwisselt, ondanks verwijzing naar de duidelijke tekst bij Van Mieris, in haar inventaris Nass. Dom. en Rekenkamer van Breda 1 op blz. 136 vader en zoon *Willem van Dongen.*

(11) *Willem* huwde niet drie malen, maar slechts éénmaal n.m.l. ruim vóór 1382 jonkvrouw *Sophia van Salmen,* † na 1438. Staande dit huwelijk leefde *Willem* achtereenvolgens met drie bijzitten:

a. van circa 1368—1382 met *Badeloga,* dr. van *Johannes de Bye,* wonende te Dongen, zoon van *Anselmus Jansen de Bye,* van Goirle.

b. van circa 1382-1386 met *Elisabeth*, dr. van *Wericus de Jonghe* en *Elisabeth Theodoricus*dr. *Sterken* (N.B. Theodoricus Sterken was zoon van *Elisabeth Jansdr. de Bye*, van Goirle).

c. later met *IJda*, dr. van *Jan Meynaerts* en *Engele*.

De onmenselijke tragedie, — voorstelling van Dek — als zouden de kinderen van *Sofie-, van Salmen* en die van *Elisabet Wericusdr*, in onderlinge concurrentie afwisselend de status wettig-onwettig gehad hebben, heeft zich niet afgespeeld. Vermoedelijk is Dek afgegegaan op de regesten nos. 771 en 776 van Dr. S. W. A. Drossaers, Nassausche Domein- en Rekenkamer van Breda 1, maar deze regesten — evenals enige andere, waarmede wij in deze studie werkten — voldoen niet aan een getrouwe weergave van de authentieke akten:

regest no. 771 uit inv. no. 583 [betreft een rechterlijke sententie van de officiaal van de bisschoppelijke curie te Luik d.d. 25 okt. 1386 in de zaak van de procurator-fiscalis (vervolgingsambtenaar) tegen *Wilhelmus van Donghen*. In deze akte is, in tegenstelling tot het regest, in het geheel geen sprake van huwelijken met *Badeloga* en met *Elisabeth:* het ging om het verwekken van kinderen bij twee vrouwen,, die elkaar in de vierde graad bestonden. In verband met de reeds tegen hem aanhangige tweede beschuldiging had *Willem* er belang bij om deze telastelegging grif te bekennen juist omdat hierin geen sprake was van enig huwelijk. De kerk veroordeelde het concubinaat als voortplantingsinstituut en legde deswege straf op, waarbij de vaststelling van de vierde graad een preventieve werking had tegen eventuele huwelijken tussen de kinderen van die concubinen.

Tegen deze achtergrond moet men de twee processen in onderling verband beschouwen.

regest no. 776 uit inv. no. 583 betreft een sententie d.d. 11 dec. 1386 (de processen hebben nagenoeg gelijktijdig gediend) van dezelfde officiaal in de zaak van dezelfde procurator-fiscalis tegen dezelfde beklaagde. In dit proces werd *Willem van Dalem*, beer van Dongen, knape, — geheel anders dan het regest vermeldt — bestraft wegens het aangaan van een clandestien huwelijk met *Elisabet*, ofschoon hij wettig kerkelijk gehuwd was met *Sophia* en dit wettig huwelijk door de kerkelijke rechters niet was gesepareerd. Tot verweer had *Willem* aangevoerd, dat hij achtereenvolgens tot concubinen gehad hed *Badeloge*, 15 jaren lang, en *Elisabet*, drie tot vier jaren lang, en bij beiden kinderen verwekt had, terwijl hij wettig kerkelijk getrouwd was met *Sophia*, die nog zijn wettige vrouw was, In dit verweer gaf hij ook nauwkeurig de verwantschap tussen *Badeloge* en *Elisabet* aan:

Johannes dictus Bye, van Goirle

4. *Elisabeth*	5. *Anselmus*
↓	↓
3. *Theodericus dictus Sterken*	**6. *Johannes dictus Bye***
↓	↓
2. ***Elisabeth* ×*Wericus Jonghen***	**7. *Badeloga Bye.***
↓	
1. ***Elisabet Wericusdr.***	

Waar in de sententie sprake is van verwantschap tussen 1. ***Elisabeth Wericusdr.*** en 7. ***Badeloga Bye*** in de vier de graad, heeft de Officiaal de graden berekend door de geboorten te tellen aan de langste zijde van bovenstaand schema. Daarmede werd het Germaans recht toegepast. Naar Romeins recht zouden de graden berekend moeten zijn door het aantal geboorten tussen de ene bloedverwante en de naast gemeenschappelijke stamvader te vermeerderen met het aantal geboorten tussen die stamvader en de andere bloedverwante, hetgeen in bovenstaand schema een verwantschap in de zevende graad zou opleveren. Mr. L. J. van Apeldoorn ..Geschiedenis van het Nederlandsche Huwelijksrecht",“1925 leert, dat de Kerk huwelijken tussen bloedverwanten verbood en, dat paus, Gregorius 111 in het jaar 732 de zevende graad vaststelde als grens der bloedverwantschap. Merkwaardig genoeg nam de Kerk aan, dat onder de zevende graad te verstaan was de bij elk volk geldende wijze van verwantschapsberekening. Deze discriminatie maakte voor *Willem* echter niets uit, omdat zijn concubines zowel naar Germaans recht als naar Romeins recht binnen de grens van de zevende graad vielen. Indien, in bovenstaand schema, *Badeloga* één generatie jonger geweest zou zijn op no. 8 in de-reeks, dan zou *Willem* volgens Romeins recht vrijuit, maar volgens Germaans recht niet vrijuit gegaan zijn!

De genealoog, die in enige middeleeuwse akte de term ,,vierde graad” ontmoet, zal zich rekenschap moeten geven van het toegepaste juridisch begrip. Ditzelfde verschijnsel signaleren wij hieronder t.a.v. het begrip ,,mondigheid” in de loop der middeleeuwen.

In de loop van dit opstel zullen wij berekenen, dat *Willems* wettige zoons jonger waren dan zijn bastaarden. Men mag welhaast aannemen, dat *Sophia van Salmen* als jong kind aan hem was uitgehuwelijkt en *Willem* in afwachting van haar volwassenheid de huwelijkspraktijk beoefend heeft met zijn concubines. In akten na de afdanking van deze vrouwen figureert *Sophia* als wettige huisvrouw met de subtiele toevoeging: in volle bsdde !

Uit voormeld huwelijk met *Sophia van Salmen:*

1. *Ermzout.*

   1450 jonkvrouw ***Ermsoud*** dr. van ***Willem van Dongen*** ‘doet ten behoeve van haar broeder ***Roelof*** afstand van haar aanspraken op de hoeve de Lichtenberg onder Dongen-Tilburg (‘s-Hertogenbosch r.a. no. 1220 f. 255 vo.); zie verder Dek t.a.p. 11 1.

2. *Roelof*, volgt 111.

3. *Willem van Dalem*, bnape, heer van Zwaluwe en Dongen, geb. 1393/’95, † 27/28 juni 1438. Zoals wij boven aantoonden, verkreeg hij Zwaluwe niet als leenvolger van zijn ‘vader — lezing van Dek — maar als leenvolger van Otto van de Leck. Hij ontving de herlijkheid Dongen met de hoeve Lichtenberg bij lieven van zijn vader op rekening van 40.000 engelse nobels, die zijn vader hem schuldig was, op 12 januari 1422 (Nass. Dmein- en Rekenk. van Breda 1 regesten 1160 en 1161 inv. no. 497). Volgens de akte van belening met Zwaluwe d.d. 18 maart 1403 was hij de jongste zoon van *Willem* en *Sophia*. Wij koppelen zijn geboortejaar 1393/’95 aan zijn leenrechtelijke mondigheid in 1413, Zie over *Willem* verder Dek t.a.p.

   De leeftijd van leenrechtelijke meerderjarigheid is in de loop der eeuwen veranderd. Voor Brabant noemt Galesloot, ,,Inventaire des Archives de la Belgique, Cour féodale de Brabant” 1 préface p. XLV, de leeftijd van 20 jaar, kenlijk volgens een bericht van na 1600. Voor het Sticht gold in de 15de eeuw de leeftijd van 18 jaren; zie A. Joha. Maris ,,Repertorium op de Stichtse Leenprotocollen. .. I De Nederstichtse Leenakten (1349—1581)” inleiding blz. XII. Het Hollands leenrecht zal op dit punt niet afwijkend geweest zijn, en dit was van toe-

passing op de Zwaluwe. Beelaerts in „Praktijk van het Geldersch leenrecht" laat deze praktijkvraag onbeantwoord. In de tijd van Karel V ging de drempel van mondigheid omhoog tot boven de 20 jaren. Gaat men daarentegen terug naar 1300, dan moet men aan een lagere grens beneden de 18 jaren denken. De hoge grens van 25 jaren voor meerderjarigheid in het algemeen kwam over uit het Romeinse recht en was niet van vaderlandse oorsprong. De moderne Nederlander neigt weer tot het recht der vaderen, en noemt zich daarbij progressief!!
Voor de genealoog kan de leenrechtelijke mondigheid — mits deskundig gehanteerd — een doeltreffend hulpmiddel zijn voor leeftijdsbepaling.

4. Jan, volgt IIIbis.

De volgorde in anciënniteit van de broeders, Roelof, ***Willem, Jan*** blijkt, in aansluiting op de voormelde akte van belening met Zwaluwe d.d. 18 maart 1403, vervolgens uit een akte van nadere verdeling van de vaderlijke nalatenschap, waarbij ***Willem*** van zijn broeders Jan de jongste noemt, en Roelof en *Willem* gezamenlijk spreken van hun jongste broer *Jan (* Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 regest 1189 inv. 497 a°1422/'23). Roelof was als oudste kenlijk vernoemd naar zijn grootvader Roelof, hij overleed in 1479 en moet dus slechts enkele jaren vóór *Willem*, vernoemd naar grootvader *Willem van Duvenvoorde*, circa 1392 geboren zijn; *Jan*, de jongste broeder, na 1403.

5. *Simone.*

4 sept. 1422 *Symone,* dr. van *Willem van* ***Dnlem,*** heer van Dongen, transporteert op haar broeder ***Willem*** van ***Dongen*** al hetgeen zij geërfd heeft van haar vader en erven zal van haar moeder *Soffye van Salmen* (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1, regest 1171 inv. no. 509).

6. *Beatrix.*

Zie verder Dek t.a.p. 11 10. N.B. De volgorde van de dochters, onderling en ten opzichte van de zoons, bleef ons onbekend.

Uit het concubinaat met *Badeloge de Bye* (circa 1368—'82):

Volgens de processtukken a° 1386, boven besproken, heeft *Willem* bij deze vrouw kinderen verwekt; die wij echter nergens verder vermeld vonden.

Uit het concubinaat met *Elisabeth Wericusdr. de Jonghe* (circa 1382-1386) :

Jan, volgt in hoofdstuk IV, § 1.

Van de vier door Dek t.a.p. #genoemde erkende bastaarden bij *Elisabeth: Jan, Floris, Jan* en Roelof, is alleen deze *Jan* (de oudste) 'bewezen zoon van *Elisabeth.* Dat hij haar enige zoon geweest is, valt o.m. af te leiden uit de verdeling d.d. 16 dec. 1422 van de nalatenschap van zijn vader *Willem van Dalem,* heer van Dongen, waarbij sprake is van een erfpacht van elf mud rogge, die *Jan van. Ghilse* (onder deze naam komt hij herhaaldelijk voor, vermoedelijk vanwege de erfgoederen der *Van Dalem's* onder Gilse) en zijn moeder verkregen hadden uit de Lichtenberg (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 regest 1188 inv. no. 497); ook in latere akten komen geen andere kinderen van *Elisabeth* voor en treden alleen *Jan's* kinderen als lenige deelgenoten op. Gezien de volgorde *Jan, Floris, Jan, Roelof in* de akte van 28 mei 1397, welke wij bij *Roelof* uitvoerig zullen behandelen, delen wij voorshands *Floris* in bij de derde bijzit.

Uit het concubinaat met *IJde Meynaerts* (na circa 1386):

c 1. *Floris,* scholier op het bisschoppelijk college te Luik 1397, leeft nog 1435.

Anders dan Dek t.a.p. 'onder 11 3 veronderstelt was hij niet de stamvader van de tak *Van Dongen* te Tilburg, waaronder de *naam Floris* ook voorkomt; zie voor deze tak hoofdstuk IV, § 2.

Mathijsdag 1435 *Roelof Robbrechts van der Wysschel* promisit *Florys* van *Daiem de* bastaard van † *Willem van Dongen.* (Oisterwijk, r.a. no. 149).

c 2. *Jan,* volgt in hoofdstuk IV, § 2.

c 3. *Roelof,* scholier op het bisschoppelijk college te Luik 1397, tr. vóór 1408 N.N. Wij vonden geen enkele steun voor Dek's veronderstelling t.a.p. onder 11 5, dat uit hem een tak *Van Dongen* te Breda stamt: zie voor Bredase bastaarden Hoofdstuk IV § 4 B 1 2 en § 4 F.

Dek maakt geen gebruik van het door hem 'gegeven regest in dit maandblad jaargang 19166 (k, 377) „anno 1423 *Jan* ge„heten *Van Donghen* natuurlijke zoon *Willem's van Donghen,* „die hij verkregen had bij *IJde Jan Meynaertsdr.* verkoopt aen „Symon Melis Vrancken een perceel in Goirl tussen *Jan van „Donghen* en *Willem Posteel* zijns broeders".

Ook dit regest is corrupt, men leze de authentieke akte: „die „bartelomei a° 1423 *Jan* geheten *van Donghen* natuurl. zoon „ *Willems van Dongen,* die hij gekregen had bij *IJde Jan Mey„naertsdochter* heeft verkocht aan Symon natuurl. zoon Wou„ter Bacx Maeszn. een rogge erfpachts . . . uit en van een „perceel 5 looppensaet . . . die *Jan* voors. 'gekregen had jegens „Willem . . . (onleesbaar) gelegen in Goirl in het erf *Jans van „Donghen* voors. en *Willem Posteel* zijn zwager" (Oosterwijk r.a. no. 144 f. 88).

Daargelaten deze rectificatie bewijst deze akte, dat deze *Jan* een zoon was van *IJde Meynaerts.* Dek verwijst, t.a.p. bij 11 5 *Roelof,* naar inventaris Drossaers regest no. 948. Dit regest betreft in inventaris no. 507 de akte d.d. 27 april 1408, waarbij *Roelof* natuurl. zoon van *Willem van Dalem,* heer van Dongen, aan zijn vader verkoopt alles wat deze hem bij zijn huwelijk meegegeven of beloofd heeft. Van belang nu is, dat deze akte bezegeld werd door de oorkonders *Robbrecht van der Wisschel* zijn neef en *Jan Meynaert z ij n o o m.*

Oom Jan *Meynaert* en moeder *IJde,* kinderen van † *Jan Meynaert* en *Engele* verkochten 2 aug. 1418 en 14 april 1439 landerijen, steden en huis onder Oerle parochie Tilburg (Oisterwijk r.a. nos. 143 en 152).

Voorts deelt Dek mede, dat deze *Roelof* op 24 sept. 1406 de tonsuur verkreeg, maar volgens de inhoud van de akte werd deze gunst verkregen door *Roelof van Dalem Willems* zoon „*d e l e g i t i m o t h o r o p r o c r e a t o*", m.a.w. niet deze bastaard, maar *Willem's* wettige zoon uit het huwelijk met *Sophia van Salmen!*

Op 28 mei 1397 verzochten *Jan, Floris, Jan* en *Roelof,* om, niettegenstaande hun geboorte, tot de geestelijke wijdingen te worden toegelaten (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 inv. no. 591), volgens de tekst: „*ex parte Johannis, Florentii, Johannis et Rodolphi* filiorum *Wilhelmi de Dalem, f r a t r u m c a r n a l i u m.* De laatste twee woorden zijn een kernachtige omschrijving van de betrekking tussen zoons van verschillende ongehuwde moeders, die dus rechtens geen broeder van elkander zijn, maar die elkaar door een gemeenschappelijke vader i n d e n v l e z e als broeder bestaan. De vier verzoekers waren volgens het rekwest „scolarii" in de diocees Luik.

De z.g.n. lagere wijdingen verplichtten niet tot het coelibaat; men kreeg wel toegang tot de wetenschappelijke studie der geestelijkheid (de universiteit van Leuven bestond nog niet!). Vereiste was: de status van wettigheid; bastaarden konden dispensatie verkrijgen en bereikten daarmede in het oog van de wereld het quasi-aanzien van wettigheid. Kenlijk streefden de bastaarden *Van* Dongen één en ander na, immers vast staat, dat geen van de vier in de geestelijke stand getreden is.

111. *Rudolf Willems van Dalem van Dongen,* geb. circa 1392, knape, heer van Dongen, scholier op het bisschoppelijk college te Luik en clericus 1406, † medio 1479, tr. Breda vóór 1428 jonkvrouw *Jutta van Diemerbroeck van Vleuten ex* matre *Swana,* † vóór maart 1463.

Op 24 sept. 1406 verleende Heinricus bisschop van Sydon in hoedanigheid van vicaris in pontificalibus van de elect van Luik de tonsuur aan *Rudolphus van Datem* scolarius in het diocees Luik, aetatis legitimae et de legitimo thoro procreatus (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 regest 935 inv. no. 592).

Volgens Wetzer und Welte's „Kirchliches Lexikon", artikel Tonsur, was de tonsuur oorspronkelijk verbonden met de eerste van de vier lage kerkelijke wijdingen, werd echter in de loop der middeleeuwen geheel los daarvan. De minimum leeftijd was 7 jaren (= aetatis legitimae), dit in verband met het gebruik om jongens al heel vroeg als aspiranten in de leer te doen op een bisschoppelijk college. Degeen, die de tonsuur ontving, werd hierdoor clericus, echter, zonder verplichting een geestelijk ambt na te streven. De verplichting tot coelibaat kwam pas na de hogere wijding tot subdiaken (c.q. gevolgd door wijdingen tot diaken en tot priester).

Rudolf verkreeg de heerlijkheid Dongen uit de deling d.d. 29 juni 1438 met zijn bnoeder ***Jan*** van. de nalatenschap van hun broer *Willem,* † 1438, en de hoeve de Lichtenberg bij koop van zijn broeder *Willem* d.d. 1 maart 1424 ingevolge verdeling van de vaderlijke nalatenschap (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 rag. 1376, inv. no. 500, en reg. 1196 inv. no. 497). Hij sloot te Breda buiten-kerkelijk zijn huwelijk met *Jutta,* voornoemd, en onderhield tevens een bijzit genaamd *Engel.*

Destijds was een buitenkerkelijk huwelijk wettig in het kanoniek recht. Bij gebreke van kerkelijke solemnisatie zag de kerk zich ongaarne de emolumenten ontgaan in geval van gegoede huwelijkspartners. Bovendien gaf zodanig huwelijk aanleiding tot misbruik en onzekerheid (waar lag de grens met concubinaat, vooral bewijsrechtelijk?). Meer en meer ging de kerk ertoe over dergelijke huwelijken te keren door deze afkeurend te diskwalificeren als clandestiene huwelijken (het kanonieke recht ten spijt) en zelfs te beboeten.

Zo lag de situatie ten tijde van *Roelof.* Dit beleid werd gelegaliseerd door de beroemde kerkvergadering van Trente (1545-1563) in het decreet „Tamesti" (Sess. 24 caput I, de ref. matr.), waarbij gedoopten onbekwaam verklaard werden (het kanoniek recht bleef dus formeel van kracht in principe!) om een huwelijk aan te gaan anders dan ten overstaan van een priester (= kerkelijke **solernnisatie).** Hoewel Philips 11 de landvoogdes, Margaretha van Parma, aanspoorde het concilie van Trente in de Nederlanden te doen respecteren, bleef invoering in deze kerkprovincie achterwege vanwege de invloed der Reformatie. Bij het jongste rooms-katholieke concilie kwam dit alles weer op losse schroeven te staan, het oude decreet verviel en een nieuw in uitzicht gesteld; over de interim-toestand schijnt de Romeinse Curie van inzicht te verschillen met het Nederlands Episcopaat.

Rudolfs echtgenote *Jutta* moest het veld ruimen voor zijn concubine ***Engel*** en zocht haar toevlucht in het Sticht bij haar moeder. Aldaar spande zij aen proces tegen *Rudolf* aan, om haar positie van wettige vrouw te herwinnen: zij verzocht en verkreeg een declaratoire sententie van de officiaal van Luik op 18 sept. 1428 (Nass. Dom. en Rekenk. Breda regest 1241 inv. no. 588). Dr. Drossaers las in deze akte — blijkens voormeld regest —:

„De officiaal van Leodium wettigt het huwelijk van *„Jutta* ***van Dyermerbroeck van Vloten*** met *Rudolphus „van Donghen* ridder, mat beval het binnen veertien dagen „kerkelijk te doen voltrekken".

Daargelaten, dat Dr. Drossaers het woord „armiger" in de akte vertaalt met „ridder" in plaats van met „knape", lijdt haar terminologie „... wettigt het huwelijk ... met beval het kerkelijk te doen voltrekken ..." juridisch aan inwendige tegenstrijdigheid, immers een kerkelijke wettiging kan niet voorafgaan aan een kerkelijke voltrekking! Het declaratoir van de officiaal van Luik hield in: de vaststelling van het wettig buiten-kerkelijk voltrokken huwelijk, met bevel tot kerkelijke solemnisatie, dit laatste omdat partijen zulks overeengekomen waren en *Rudolf* daarmede in gebreke gebleven was. Een boeltje werd opgelegd terzake het „clandestien" huwelijk (zie onze beschouwing over „clandestien" hierboven).

De sententie van 1428 is vooral belangwekkend, omdat men er een zeldzaam nauwkeurige beschrijving in vindt van de formules van een wettig buitenkerkelijk huwelijk in de middeleeuwen. Met deskundige bijstand halen wij uit de tekst aan, dat *Rodolphus* te Breda verklaard had, ten overstaan van getuigen:

„*Jutte* ic gheve u hier mijn kerstelyc manlijck trouwe" en ***Jutte,*** in antwoord:

„*Roeloff* ***ic*** gheve u hier oec mijn kerstelijc wijfs trouwe". Later, ten huize van *Rudolf* te Dongen, hadden partijen in tegenwoordigheid van *Jutta's* moeder *Swane* en vele andere getuigen verklaard een kerkelijke solemnisatie te willen na beloken Paschen, maar dit was niet essentieel.

Zo kwam dan een buitenkerkelijk wettig huwelijk tot stand door enkele wilsovereenstemming van partijen, in bijzijn van enkele getuigen, volgens voorschrift van kanoniek recht. Zoals blij ieder huwelijk, was de voltrekking rechtens pas perfect door de bijslaap.

En, wat bereikte *Jutte* met deze sententie? Booth verhaalt: „*Rudolf* ***van.*** *Dalem* heere van Donzen troude a° 1432 den 6en febry Joffr. ***Jutte*** van *Diermerbrouc,* leefden toch tesamen a° 1458" (R.A. Utrecht, handschr. verz. inv. no. 378, Dr. Cornelis Booth „Genealogieën" smalle boekjes dl. 9, blad 937 no. 15). Waar deze datum 6 februari 1432 hier niet anders kan betreffen dan de kerkelijke solemnisatie, moet *Roelof* de termijn van 14 dagen, gesteld in de sententie van 1428, nog wel heel lang hebben weten te rekken. Te oordelen naar het overlijdensjaar van de stamhouder ***Joost,*** lijkt diens geboorte ook bepaald niet overhaast verwekt te zijn!

Uit voormeld huwelijk met *Jutta* ***van*** *Diemerbroeck:*

1. Joost, volgt IV (hoofdstuk III), de tak Dongen.

2. *Odilia,* zie Dek t.a.p. 111 2,

3. ***Johanna,*** zie Dek t.a.p. 111 3.

4. ***Cornelia*** tr. *Wemmer Sweerts,* uit wie ***Van Dongen's*** in vrouwelijke lijn te Geertruidenberg, zie Dek t.a.p. 111 4; zij † 1518—1520.

Dek noemt nog onder IIIbis 4a een *Cornelia,* die echter hier thuis hoort.

Lenen van Breda a° 1474: jouffr. *Cornelia Roelofsdr.* ***van Daelhem*** heere tot Dongen houdt in leen de hoeve ter Beversluis met huis en rechten te Ginneken (Nass. Dom. inv. Hingman no. 1010).

23 febr. 1502 jouffr. *Cornelia Roelofsdr.* ***van*** *Daelhem* alias van *Dongen* met Jan Jan Pauwels haar voogd doet voor schepenen van Ginneken afstand van alle aanspraken op de goederen van † heer Aert de Ram (Breda r.a. no. 415).

11 sept. 1509 jouffr. *Cornelia Roelofs* ***van*** *Daelhem* geheten ***van*** Dongen met ***Willem*** *Vlaymans* haar zwager en voogd verkoopt 5 bunders heiveld te Alfen (Breda r.a. no. 418).

24 apr. 1514 en 28 mei 1518 jouffr. *Cornelia* wijlen *Roelofsdr.* ***van*** *Daelhem,* die men noemt *van* ***Donaen,*** verkoopt land te Ginneken (Breda r.a. nos. 423, 425).

9 apr. 1521 *Cornelia* van *Donghen* huisvr. *Willem Bertel* ***Rombouts*** (= de door Dek genoemde dochter van *Cornelia Roelofs* en *Wemmer Sweerts*) verkoopt 4 bunders te Ginneken (Breda r.a. no. 428).

5. *Floris,* nog onmondig in 1463.

3 mrt. 1463 Aelbert Laurens van den Rul kent schuldig 10 loopens erfpacht aan ***Roelof van Daelhem,*** heer tot Dongen, ten behoeve van ***Floris Roelofs*** wettige zoon van ***Dongen*** onmondig, welke erfpacht den kinde voorz. bevallen is in broeder en zusters deling uit en op de behuisde stede daar Aelbert nu woont (Oosterhout r.a. no. 258).

Uit *Roelof*'s concubinaat met *Engel:*

Jan, Celie, Floris en *Peter,* volgen in hoofdstuk IV § 3.

IIIbis. *Jan Willems van Dalem van Dongen,* geb. circa 1404, keape, heer van Zwaluwe en van Ter Borch (Oisterwijk), † omstr. nov, 1448, begr. te 's-Hertogenbosch op helt koor ia de kloosterkerk der Predikheren, tr. 1° (huwel. 'voorw. Besoyen 8 jan. 1432) jonkvrouw *Catharina van Besoyen,* tr. 2° circa 1437 jonkvrouw *Margriet van Haren,* dr. van *Jan* en jonkvrouw *Janneke,* † na 1478.

Over de eerste vrouw en de dochter *Beatrix* handelt uitvoerig Mr. F. A. Holleman ,,Dirk van Assendelft, schout van Breda, en de zijnen" (uitgave Thieme, Zutphen a° 1953).

De datum van het 2de huwelijk is afgeleid uit de leenrechtelijke mondigheid van 18 jaar door de oudste zoon *Jan* bereikt hoogstens één jaar vóór 29 maart 1457 (zie onze beschouwing over leenrechtelijke mondigheid in de aantekening onder 11 3 *Willem Willems van* Dalem).

Hij erfde krachtens testament van zijn broer *Willem* d.d. 26 juni 1438 huis en heerlijkheid van Dongen, en de heerlijkheid Zwaluwe; trof reeds op 29 juni 1438 een nadere regeling met zijn broeder *Roelof,* waarbij hij de Zwaluwe behield en *Roelof* huis en heerlijkheid van Dongen verkreeg (Nass. Dom. en Raluenk. Breda, regesten 1375, 1376 inv. nas. 499, 500); beleend met Zwaluwe 26 maart 1439.

Hij kocht begin 1443 van Godschalck Roesmont (g eldschieter van de vorige eigenaar Jan van Engelen natuurlijke zoon van † heer Aart Rover investiet van Erpen, tevoren Aert Claesz. Rover, ridder) voor 2150 philips schilden het goed Ter Borch te Oisterwijk met huis, molens, moeren, landerijen, cijnsen, breuken en verder toebehoren, een vol Brabants leen (zie uitvoerig Mr. G. Berkelmans ,,De Kleine Meyerij" jrg. XV en la déclaration de *Roelof de Dalem* dit *de Donghen* pour le fief Ter Borch et autres à Oisterwijk a° 1494 bij L. Galesloot ,,Inventaire des archives de la cour féodale de Brabant" 11 p. 186 no. 2609). Daar Dek in Ned. Leeuw 1966 het bezit van Ter Borch niet vermeldt, laten wij hier enige desbetreffende regesten volgen en nog enkele personalia:

25 febr. 1443 Godschalck Roesmont verleent kwijting aan ***Jan van Dongen*** zoon van † Willem ***van Dalem*** heer van Dongen voor 1000 philippus schilden in mindering op 2150 philippus schilden terzake koop van het goed Ter Borch en de molen te Oisterwijk ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1213).

31 okt. 1444 en 7 febr. 1448 Paulus van Haestrecht heer van Venloon en Jan ***van Dongen*** natuurlijke zoon van ***Willem van Dalem*** geven aan Godschalck Roesmont een obligatie van 1100 philippus schilden ten behoeve van ***Jan van Donaen*** zoon van † ***Willem*** ('s-Hertogenbosch r.a. nos. 1210 en 1218).

26 juni 1448 ***Jan Willems van Dongen*** koopt de windmolen ,,ten Vonderen" te Oisterwijk- ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1218).

12 juni 1448 ***Johannes van Dongen*** man en voogd van domicella ***Margriet*** dr. van † ***Johannes van Haren*** geeft een obligatie aan haar broeder ***Willem van Haren*** ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1218).

26 okt. 1448 ***Joannes de Dalem*** alias de ***Donghen,*** armiger, en domicella ***Margaretha de Haren,*** echtelieden, schenken aan de Predikheren een korentiende uit hun goederen te Oisterwijk voor jaargetijden voor zich en de hunnen. ***Johannes*** werd begraven op het koor der kloosterkerk van de Predikheren te 's-Hertogenbosch (Jac. Brouwer O.P. ,,Chronicon conventus Buscoducensis ordinis Praedicatorum") ,

18 juni 1449 juffr. ***Margriet van Haren*** wed. ***Jan van Dongen*** zn. van † ***Willem van*** Dalem heer tot Dongen, en ***Roelof van Dongen zn. van † Willem van. Dalem*** als momber van de wettige kinderen van juffr. ***Margriet voorz.*** (Oisterwijk r.a. no. 157 losse akte bij blz. 8).

26 apr. 1454 overeenkomst tussen Berthout Back en joffr. ***Margriet*** wed. ***Jan van Dongen.*** omtrent de molens in de parochie Oisterwijk ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1224).

1456 cijnsboek van Gilse: de erfgenamen van † ***Jan van Dong-en*** beemden in de Gilsche Vucht neven ***Roelof van Dongen*** tevoren juffr. ***Beatrijs van Dalem*** (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Prins Frederik no. 108).

12 mei 1469 ban, ***Willem*** en ***Roelof,*** gebroeders, kinderen van † ***Jan van Dalem*** beloven hun moeder juffrouw ***Margriet van Haren*** wed. van ***Jan voorz.,*** terzake de tocht die zij in erfrecht bezit, een mud rogge jaarlijks erfpacht uit *een* akker ,,de Moleneynde" in de parochie Oisterwijk (Oisterwijk r.a. no. 175).

Uit het huwelijk met *Margriet van Haren:*

1. *Jan van Dalem van Dongen,* knape, geb. circa 1438, heer van Zwaluwe, woonde a° 1477 in den Ham (= ,,de dertig bunderen") te Dongen, kastelein van Schoonhoven 1479, † 1479-1480, tr. (huwel. voorw. 6 nov. 1473) *Maria Ruychrock van de Werve,* vrouwe van Middelharnis, dr. van *Philip* en *Janna* ***van Schagen.*** Kinderloos. Zie nader Dek t.a.p. k. 398-399. Hij had natuurlijke kinderen bij *Alyt Jansdr. Rijcksen: Cornelia* vermeld door Dek, en *Jan,* volgen in hoofdstuk IV § 4 A.
2. *Willem,* volgt IVbis (hoofdstuk III) , de tak Zwaluwe.
3. *Roelof,* volgt IVter (hoofdstuk 111), de tak Ter Borch.

Uit *Jan Willem's* concubinaat met N.N.:

a. 1. *Dirk,* volgt hoofdstuk IV § 4 B.

(Slot volgt.)

BOEKBESPREKING

The Story of the Bosanquets, door Grace Lawles Lee. Uitg. Phillimore, Canterbury, 1966.

Dit werk geeft ons niet alleen de geschiedenis van de familie *Bosanquet* uit Languedoc sedert haar komst in Engeland in 1686, maar ook een goed beeld van een familiehistorisch patroon dat op zoveel Hugenoten geslachten in Engeland van toepassing is. Het is geschreven met het bekende Engelse talent voor biografische geschiedschrijving, waarmee biografische en genealogische feiten en data, en détails uit de sfeer van de petite histoire op een gedegen stramien van de algemene historische achtergrond van het betreffende tijdsbestek, verweven worden tot een verhaal dat leesbaar is ook voor hen drie met deze familie niets te maken hebben.

Het opent met een interessante analyse van de geschiedenis en de gevolgen van de vervolgingen der Hugenoten in Frankrijk, met name weerspiegeld in de emigratie naar Engeland.

Uit een wat summier en niet zeer gedocumenteerd overzicht van de generaties vóór de emigratie leren wij dat de familie reeds in de eerste helft van de 16de eeuw land bezat in Colognac en dat de gebroeders *David* en *Jean,* die na de herroeping van het Edict van Nantes naar Engeland emigreren, tot een maatschappelijk aanzienlij k milieu behoorden, zoals de Katholiek en

in Frankrijk gebleven takken dit ook tot hun uitsterven in de 19de eeuw bleven doen. Maar het is een van de meest opmerkelijke aspecten van deze familiegeschiedenis te zien hoe snel deze Franse émigrés ook in het zo vaak voor xenophobisch uitgemaakte Engeland onmiddellijk weer tot een economisch en maatschappelijk toonaangevend milieu gaan behoren. Hierbij dient men dan vergelijkenderwijs in het oog te houden dat de naar Nederland geëmigreerde Hugenoten daar als mede-Calvinisten geheel in het vigerende kerkelijke en politieke klimaat pasten, terwijl zij in Engeland als non-confirmists beschouwd werden, en buiten de Established Church of England, de kerk van de anglicaanse hervorming, stonden. En daarmee stonden zij ook om te beginnen in een minder bevoorrechte positie bij het beklimmen van de maatschappelijke ladder. Desalniettemin behoorden reeds in 1694 zeven Hugenoten tot de vier-en-twintig directors van het eerste bestuur van de nieuw opgerichte Bank of England. Met de kleinzoons van *David Bosanquet* doet ook deze familie onder de governors en directors van de Bank of England haar intree.

Na een aanvankelijk in de Levant opgebouwd fortuin verworven te hebben, verschuift de familie, zoals vele Hugenoten in de Londense City, haar activiteiten naar het bank- en verzekeringswezen, en mede uit hun handelshuis is tenslotte ook Lloyds Bank voortgekomen. De tijd van hun Levantse activiteiten (waarvan een fraai portret van *David Bosanquet* 11 in Turks costuum getuigt) is voor de Nederlandse lezer het rijkst aan interessante détails, daar het tevens de tijd was waarin de familie nauwe handelsrelaties mat Nederland onderhield met name met de familie *De Neufville*.

In Londen verkeerde zij met de leiders van de Nederlandse kolonie, *Gerard* en *Joshua van Neck*, en met de families *Van Notten*, *Desmaretz*, *Testas* e.a. *David*'s zoon *Samuel Bosanquet* trouwt *Mary Dunster*, kleindochter van de Brabantse Sir *Peter Vandeput*, alderman en sheriff van de City of London in de 1680-er jaren. Behalve door het huwelijk in 1733 van David's dochter *Susanna Bosanquet* met *Charles van Notten*, ontstonden er geen directe familiebanden of afstammingslijnen tussen deze familie en Nederlandse geslachten. De integratie van *David's* nageslacht in de kring van vooraanstaande Engelse families van landeigenaren, bankiers, academici, officieren en politici vindt reeds in de generatie van zijn kinderen zijn aanvang en heeft zich tot op de dag van heden gehandhaafd op dit niveau.

Een gedegen lijst van voetnoten, een dito bibliographie en een uitstekend persoons- en zakenregister staat de zoekende lezer ten dienste. Een-en-twintig goede reproducties van documenten, huizen en fraaie portretten verluchten de tekst.

F. G. L. 0. **VAN KRETSCHMAR.**

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Ampt. Wie waren de ouders en de grootouders van de zusters:

a) *Johanna Catharina Ampt*, tr. *Frederik Schuyringh* (uit welk huwelijk' *Elisabeth Schuyring*, tr. *Boldewijn van Heerdt;* Ned. Adelsboek 1942, blz. 438, gen. IX).

b) *Amelia Rachel Ampt*, geb. Deventer 24 juli 1650, † Hulst **21** maart 1711, tr. Deventer 12 maart 1670 *Philip Christiaan Theben*, geb. Schuttorf 14 febr. 1655, kapt., † Hulst 21 juni 1703?

Arnhem. **DR.** W. **F.** LEEMANS.

Barto-van Coeverden. Gevraagd nadere gegevens over en de voorouders van: *Bartholomeus Barto* en zijn echtgenote (tr. Nijmegen 4 febr. 1746) *Reyntje van Coeverden*, ged. Nijmegen 7 sept. 1721, dr. van *Matthijs van Coeverden* en *Agneta Goossens*.

Het echtpaar *Barto-van Coeverden* liet in 1756, 1758 en 1763 kinderen te Nijmegen dopen.

Doorn. E. J. C. **KAMERLING.**

Boutmy. Gegevens gevraagd over de beide kinderen van *François Louis Charles Boutmy de Katzmann* en *Beatrix Janssen:*

a. *Catherine Jeanne Marie Boutmy* ged. 's-Gravenhage 18 april 1764, tr. Parijs 12 okt. 1809 (r.k. Hamburg 24 mei 1798) *Alexandre Benjamin* comte *de Malleville*, geb. Cormeille (dept. Eure, Frk.) 15 mei 1760, zn. van *Pierre Léon* comte *de Malleville*, seigneur de Cormeille, en *Françoise de Malleville:* uit dit huwelijk werd te Hamburg geboren 3 mei 1799 *Euphrosdne Alexandrine Louise de Malleville.*

b. *Petrus Henricus Boutmy*, ged. 's-Gravenhage 18 juni 1765, secretaris Aartsbisschop Franz Wilhelm von Spiegel te Bonn 1788-1794. Uit zijn huwelijk met een zekere „*Sofie*" werd omstr. 1794/ 1795 een kind geboren. In 1821 werd hij nog te Amsterdam vermeld.

's-Gravenhage. E. **J. C. BOUTMY.**

de **Bruyn** (LXV 367; LXXII 318). *Evert Claesz. de Bruyn* (de vader van *Claas de Bruyn* en echtgenoot van *Aagje Cornelis*) werd te Amsterdam op 2 febr. 1685 in de Westerkerk gedoopt als zoon van *Claes Evertsz. (de) Bruyn*, handschoenmaker op de Prinsegracht bij de Vijzelstraat, begr. Amsterdam (Heiligeweg en Leidse-Kerk-kerkhof) 29 mei 1709, en *Arentje Merkus Monnem*, begr. Amsterdam (op genoemd kerkhof) 30 juni 1694. *Claes Evertsz.* hertr. (ondertr. Amsterdam 18 maant 1695) *Etsje Willems*, geb. te Amsterdam, weduwe van *Jan Jansz. Wagenaar*. Uit het eerste huwelijk sproten vijf kinderen, van wie mogelijk de oudsten elders zijn geboren (gedoopt). Te Amsterdam werden gedoopt: *Aeltien de Bruyn* (ged. Noorderkerk 5 febr. 1679), *Evert Claesz. de Bruyn* (bovengenoemd) en *Marrijcke de Bruyn* (ged. Westerkerk 4 juli 1687). Het huwelijk van hun ouders werd te Amsterdam niet gevonden. Waarschijnlijk hebben *Claes Evertsz. (de) Bruyn* en *Arentje Merkus Monnem* zich, na elders te zijn gehuwd, in of vóór 1678 met hun twee oudste kinderen te Amsterdam gevestigd. De later met Enkhuizen bestaande banden geven wellicht een aanwijzing voor verder onderzoek met betrekking tot de plaats van herkomst.

's-Gravenhage. B. J. **BUMA.**

van Diemen-van **Bodegom.** Wie waren de ouders en de grootouders van *Egbert van Diemen* en diens vrouw *Barbara Gijsbrechtsdr. van Bodegom te* Delft, wier dochter *Johanna* tr. Dr. *Johannes Huysinga* (1645—1702) (cf. Ned. Leeuw, jrg. 1925, kol. 165-166, en Balen, Beschr. van Dordrecht, pag. 1038)?

Arnhem. **DR. W. F.** LEEMANS.

Falconer-van Iddekinge-Sichterman. Gaarne zou ik aanvullingen en/of verbeteringen ontvangen op onderstaande fragment-stamreeks:

1. *David Falconer*, 4th Baron *Falconer*, of Halkerton, geb. in mei 16181, † Inglismaldie (Schotland) 24 sept. 1751, „a

man of great honour, probity, and integrity", tr. (huw. contract 27 nov.) 1703 Lady *Catherine Margaret Keith*, ged. Keith Hall (Aberdeenshire) 29 juni 1690, † Edinburgh 1 maart 1762, dr. van *William Kedth*, 2nd Earl of *Kintore*, Lord Keith, of Inverurie and Keith Hall († 5 dec. 1718) en (tr. in 1687) Hon. *Catherine Murray* († Kintore in januari 1725/'26, dr. van *David Murray*, 4th Viscount *Stormont*).

II. *William Falconer*, 6th Baron *Falconer* of Halkerton (na het overlijden van zijn broer Alexander, 5th Baron Falconer of Halkerton, in 1762), kolonel in Staatse dienst, † Groningen 12 dec. 1776, tr. Groningen (vóór 1754) *Rembertina Maria van iddekinge*, ged. Groningen 2 april 1713, † Groningen 22 okt. 1779, dr. van *Pieter Rembt van Iddekinge*, burgemeester van Groningen, en *Barta Johanna Gerlacius*.

Uit dit huwelijk:

1. *Anthony Adriaan*, volgt IIIa.
2. *William Falconer*, † (gesneuveld) in de Battle of Quebec.
3. *Charles Falconer*.
4. *Alexander*, volgt IIIb.

IIIa. *Anthony Adriaan Keith-Falconer*, 5th Earl of *Kintore*, 7th Baron *Falconer*, of Halkerton, Lord *Keith*, of Inverurie and Keith Hall (na overlijden van Sir George Keith, 91th and last Earl Marischal, de jure Earl of Kintore, † Potsdam 28 mei 1778), † Keith Hall 30 aug. 1804, tr. Groninggen (vóór 1776) *Christina Elizabeth Sichterman*, † Edinburgh 26 maart 1809, dr. van *Jan Albert Sichterman*, intendant-generaal bij de Oostindische Compagnie (een 'portret van hem en zijn vrouw en twee dochters in het bezit van de Earl of *Kintore* op Keith Hall, Inverurie, Aberdeenshire).

Uit dit huwelijk 8 kinderen, o.a.:

William 6th Earl of *Kintore*, 8th Baron *Falconer* of Halkerton, geb. Inglismaldie 11 dec. 1766, officer in the Scots Greys, † Keith Hall 6 okt. 1812, tr. Aberdeen 18 juni 1793 *Maria Bannerman*, † 30 juni 1826, begr. te Bath Abbey, dr. van Sir *Alexander Bannerman*, 6th Baronet, of Kirkhill, M.D., en Mary *Gordon*.
Uit dit huwelijk nakomelingschap.

IIIb. *Alexander Falconer*, ged. Groningen 23 aug. 1754, artilleriemeester der stad Groningen, † Groningen 27 sept. 1826, tr. aldaar 15 aug. 1784 *Margaretha Clementina Keiser*, geb. Groningen 8 juni 1759, † Groningen 26 nov. 1826, dr. van Mr. Jan *Harmen* en *Johanna* Clara *Quintus*.

Uit dit huwelijk een onbekend aantal kinderen, o.a.:

Rembertina Maria Falconer, ged, Groningen 6 maart 1795, tr. Groningen 12 juni 1828 *Evert Tammes*, geb. Groningen 20 mei 1798, schuitevoerder.

's-Gravenhage. **P. R. Th. Zander ter Maat.**

Cassa. Men is doende om in het Gemeentehuis te Dalen ('Dr.) de portretten te verzamelen van vroegere burgemeesters van de gemeente Dalen. Dit is gelukt tot 1840, toen Mr. *Hendrik Gerrit Cornelis Cassa*, geboren te Coevorden 8 juni 1789, die van 1814 tot 1840 burgemeester was, te Dalen op 27 maart 1840 overleed. Zijn portret ontbreekt en blijkt ondanks nasporingen bij familierelaties, het Rijksarchief te Assen, het Iconografisch Bureau te 's-Gravenhage ook aldaar niet te vinden.

Met de opgaven over de verblijfplaats van een portret van voornoemde Mr. *H. G. C. Cassa zou* men mij zeer verplichten.

Dalen (Drente). **De burgemeester der gemeente Dalen (Dr.).**

Knijff (LXXXII 408: LXXXIV 79, 120; LXXXVII 88, 136: LXXXVIII 58)'. Uit een Gorinchemse schepenakte (recht. arch. 610 nr. 276) d.d. 18 juni 1633 blijken de namen der ouders van *Dirkje Vos(sen)*, de echtgenote van *Willem Knijff* (zie Ned. Leeuw 1970, kol. 92, onder IV A): de nalatenschap van de 'overleden echtelieden *Cornelis Adriaensz. Vos* en *Elisabeth Fransdr.* wordt verdeeld: een van hun kinderen is *Dirkske Vos.* gehuwd met *Willem Knijff*.

Eindhoven. **Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus.**

de Cupere, de Cuyper of de Kuyper. In het boek „Complément au Nobiliaire des Pays Bas et du Comté de Bourgogne" par le Baron J. S. F. J. L. de Herckenrode, Gand 1862, komt op de eerste bladzijde voor:

De oudst bekende voorvader van het geslacht *(De Cupere) is Arnoldus de Cupere*, geboren in 1260. Deze was een zeer bekende veldheer van Floris V Graaf van Holland en vergezelde deze in alle oorlogen 'tegen de Friezen. Hij onderscheidde zich hierbij door zijn moed en 'dapperheid (Volgens de Memoires van *Swir Almus* f° 271). Hij stierf in de strijd stegen de Vlamingen op het eiland Walcheren door een pijlschot A.D. 1300. Hij werd begraven in de Abdij van Egmond. Hij was gehuwd met *Ida van Renesse*, zuster van de meer bekende *Jan van Renesse*. Hun kinderen werden begraven in de Abdij de Notre Dame van Middelburg, enz. enz.

Mijn vraag is: Wie was *Swir Almus*, c.q. waar zou men iets kunnen vinden (betreffende genoemde Mémoires?

's-Gravenhage. **Jhr. R. J. R. de Kuyper.**

Langenaken-Schram. Gezocht worden herkomst en kwartieren van het echtpaar: *Jan Langenaken*, † Breda in 1789, tr. ca. 1750 *Margaretha Schram*, † aldaar in 1799. Hij was in 1751 in garnizoen te Doornik (België) en daarna te Langakkerschans, Hulst, Zutphen en Tiel.

Vermoedelijk behoorden tot diezelfde familie:

a. *Arnold Langenaken*, in 1744 in garnizoen te Heusden, gehuwd met *Josina Spisens*.
b. *Jan Langenaken*, korporaal te Yperen, tr. Maastricht in 1749 *Martha Meurs*.
c. *Christiaan Langenaken*, grenadier te Yperen, tr. Maastriaht in 1753 *Maria Johanna Mathisen*,

De doop- en trouwboeken van Maastricht zijn geraadpleegd, De naam *Langenaken* komt in de 18de eeuw te Hasselt (België) en omgeving voor.

Berlicum (N.-Br.). **L. J. Malherbe.**

Leyendecker (XXV 190: LXXXI 294). Naar aanleiding van mijn vraag nopens dit geslacht in De Ned. Leeuw, jrg. 1964 heeft de, inmiddels overleden, Akense genealoge Adriane Lüttger, mij een volledig uitgewerkte genealogie van dit geslacht, voorzover de geschiedenis daarvan zich te Aken en omgeving afspeelde, (gezonden, later nog met talrijke details aangevuld. Toen bleek, dat een aantal leden van dit geslacht, evenals van vele andere Akense families, zich in Nederland heeft gevestigd, hebben wij de afstammelingen daarvan tot in

het begin van de 19de eeuw gevolgd, zodat thans, met dankbaar gebruik van de gegevens van Mejuffrouw Lüttger, de volgende — zij het nog niet volledige en in alle opzichten vaststaande — genealogie kan worden geboden. Op enkele punten wijken deze gegevens af van die van H. F. Macco, Aachener Familien 1, blz. 259-260. De heer S. A. C. Dudok van Heel maakte mij opmerkzaam op gegevens over dit geslacht in het archief Heshuysen ten Gemeente-archieve van Amsterdam, terwijl ook van andere zijden, o.a. van archieven in Stockholm en Norrköping, gewaardeerde medewerking werd ondervonden. Bij een verder onderzoek zullen wellicht nog meer gegevens te voorschijn komen, met name betreffende personen, wier levenseinde niet is gevonden, en — daar de familie verspreid over een groot gedeelte van Nederland en het Rijnland woonde — zullen wellicht leden wan het Genootschap aanvullingen (en verbeteringen) kunnen geven.

Wapen: volgens Macco, Aachener Familien, blz. 259: een dakdekkershamer; helmteken: idem. Dit wapen werd gevoerd door *Maffheis Leyendecker* in 1681 (IVa). Op een grafsteen ingemetseld in de Ned. Herv. Kerk te Velsen, is het wapen van *Isaac Leyendecker* (IVc) afgebeeld als volgt: drie rozen 2 en 1, de bovenste twee overtopt door een leidekkershamer [1]). Volgens De Nederl. Leeuw XXVIII (1910), k. 228, voerde de Nederlandse tak (Vd): een keper van zilver, vergezeld van drie vijfpuntige sterren van zilver, twee in het schildhoofd en een in de schildvoet, op een veld van azuur. Dit komt vrijwel overeen met het wapen van de Zeeuwse familie *Leydecker:* in blauw een gouden keper, vergezeld van drie gouden zespuntige sterren [2]). Een bron is niet vermeld en het mag worden verondersteld, dat de opgave in De Nederl. Leeuw van 1910 — waar ook andere gegevens onjuist zijn — is ingegeven door het wapen van de Zeeuwse familie, zodat de kwalificatie van de voorwerpen onjuist is. De gedachtenkronkel, die aan deze combinatie ten grondslag ligt, was echter niet nieuw: Op het rouwbord van *Cornelia Maria de Jonge*, echtgenote van *Willem Cornelis de Virieu*, overleden 24 maart 1789, welk rouwbord in de Sint Maartenskerk te Zaltbommel hangt, is het wapen van het kwartier *Leyendecker (Helena Leyendecker,* IVe) afgebeeld als: in zilver een zwarte keper, vergezeld boven van twee zwarte leidekkershamers naast elkaar, beneden van drie rode rozen (2 en 1). Een wapenboek in het Gemeente-archief van Haarlem geeft als wapen ('van *Johannes Leyendecker,* IVe): Doorsneden: 1 in blauw twee zilveren leidekkershamers, 11 in blauw drie goudgeknopte en goudgepunte zilveren rozen; volgens een ander wapenboek, van Mr. Reinier van Heemskerck, en een tekening die R. T. Muschart heeft gezien: 11 twee rozen in zilver.

Genealogie:

I. *Johann Leyendecker,* geb. te Eupen, tr. *Berbgen N.,* woonden te Eupen in 1589.

Uit dit huwelijk (bewijs onbekend):

1. *Jacob,* volgt IIa.
2. *Hermann Leyendecker,* geb. Eupen omstr. 1557/1558, komt voor als „Nadler" in het register van de evang. geref. armenkas te Aken, 29 mei 1592, tr. N.N., wit welk huwelijk kinderen.
3. *Johannes,* volgt IIb.

1) Blovs van Treslona Prins en Belonje. Gen. en. Her. Ged. Noord-Holland V, 95.

2) Zie Ned. Leeuw LXIX (1952), k. 116; cf. P. D. de Vos, De vroedschap van Zierikzee, p. 386.

4. *Wilhelm Leyendecker,* geb. Eupen omstr. 1561, tr. in 1586 *Gerfrudis N.* Uit dit huwelijk acht kinderen, het jongste *Catharina Leyendecker,* ged. Aken (R.K.) 20 sept. 1608.
5. *Henrich Leyendecker,* geb. Eupen omstr. 1563/'65, woonde te Aken, tr. omstr. 1590 *Enfgen N.,* uit welk 'huwelijk acht kinderen, het jongste *Guilielmus Leyendecker,* ged. Aken (R.K.) 28 aug. 1605.
6. *Carl Leyendecker,* geb. omstr. 1567, tr, omstr. 1592 *Biel N.,* uit welk huwelijk zes kinderen, het jongste *Maffhias Leyendecker,* ged. Aken (R.K.) 18 jan. 1609.
7. *Goebel Leyendecker,* geb. omstr. 1570, tr. omstr. 1605 *Gerfrud N.,* uit welk huwelijk vijf kinderen, het jongste *Joannes Leyendecker,* ged. Aken (R.K.) 25 maart 1,616.

IIa. *Jacob Leyendecker,* geb. Eupen omstr. 1556, tr. Aken 29 jan. 1581 *Agnese von Rueff,* geb. omstr. 1560.

Uit dit huwelijk:

1. *Georg Leyendecker,* geb. omstr. 1582, scherpen en burgemr. van Wassenberg, tr. Aken 22 april 1614 *Agnes N.,* weduwe van *Hans Boot* te Aken. Uit dit huwelijk: *Huberfus Leyendecker,* geb. 1615, tr. Aken 1633 *Maria Klöcker,* dr. van *Jakob Klöcker.*
2. *Dionysius Leyendecker,* geb. omstr. 1588, † Heerlen in 1667, tr. te Eupen *Fides Welters,* geb. te Eupen, dr. van *Welter Welters.* Uit dit huwelijk: *Fides Leyendecker-* ged. Aken 3 juli 1631.

IIb. *Johannes Leyendceker* „der Ältere", geb. Eupen omstr. 1559/'60, † te Aken, tr. Aken omstr. 1585 *Mergen N.,* † Aken 'vóór 1606.

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes,* volgt III.

2-4. Onbekend.

5. *Angenes Leyendecker.* geb. Aken in 1596, tr. Aken in 1616 *Clas Wil(l)er,* geb. 1594, zn. van *Clas Wil (1) er.*
6. *Cafharina Leyendecker,* geb. Aken omstr. 1600, tr. Aken (Lürken) 3 jan. 1627 *David Andressen (Andreas),* geb. Aken omstr. 1598.
7. *Zffa Leyendecker,* ged. Aken (R.K.) 23 juni 1604.

III. *Johannes Leyendecker,* geb. omstr. 1586, † Aken-Burtscheid 1 jan. 1666, tr. 1° Aken vóór 1606 *Anna N.;* tr. 2° Aken vóór 1615 *Helena (Heckelgen) Brüls.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johannes Leyendecker,* ged. Aken (R.K.) 1 juli 1607,

Uit het 'tweede huwelijk:

2. *Maria Leyendecker,* ged. Aken (A.K.) 11 jan. 1615 (get. Jan Stephans en Angenes von Contzen).
3. *Matthäus,* volgt IVa.
4. *Barbara Leyendecker,* geb. in 1620, † Aken 26 mei 1681, tr. 11 april 1655 *Leonard Peltzer,* geb. Eupen in 1615, via Wesel naar Holland geëmigreerd, in 1680 terug naar Aken, † Aken 8 mei 1682, zn. van *Nikolaus* en *Kafhardna Hiessel* [3]).

3) H. F. Macco, Geschichte und Genealogie der Familie Peltzer, blz. 357.

5. *Petronella Leyendecker.*
6. *Heckelgen (Helene) Leyendecker*, geb. te Eupen, ged. Aken 19 nov. 1627 (get. David Andreas, Beatrix Brüls, Catharina Baumhauer en Eva, weduwe vaa Johan Baumhauer), getuige bij doop van IVc 1 te Purmenend 15 mei 1670.
7. *Abraham*, volgt IVb.
8. *Isaac*, volgt IVc.
9. *Jacobus*, volgt IVd.
10. *Johannes*, volgt IVe.

IVa. *Matthaeus Leyendecker*, geb. omstr. 1618, verhuisde van Eupen naar Alken, † Aken 16 dec. 1692, tr. in 1653 *Maria Römer* (?; *cf.* get. bij doop van Vb 1).

Uit dit huwelijk (o.a.):

1. *Johannes Leyendecker*, ged. Aken 26 april 1654 (get. Johann Leyendecker, Abraham Leyendecker, Johanna Römer. Beatrix, weduwe van Nicolas Brüls).
2. *Matthaeus Leyendecker*, geb. in 1657.
3. *Helena Leyendecker*, gsd. Aken 3 april 1661 (get. Ds. Johannes Leyendecker, Leonard Peltzer Petruszn., Margaretha, weduwe van Caspar Keidtwerts).

IVb. *Abraham Leyendecker*, geb. te Eupen, ged. Aken 5 aug. 1630 (get. Johann Fellinger, Mattheis Lamberts, Maria, vrouw van Mattheis Brüls, en Johann Blankarts), † Aken 20 febr. 1696, tr. 1° Vaals 19 juni 1661 *Helena Lamberts*, ged. Aken 23 april 1624, † te Aken, dr. van *Mattheis* en *Christina Weuten;* tr. 2° Alken (procl. 1-16 aug. 1677) *Catharina Fetmenger*, geb. in 1635, † Aken 17 maart 1694, dr. van *Abraham* en *Sophia Beck.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Christina Leyendecker*, gad. Aken 27 dec. 1662 (get. Johann Leyendecker sr., Mechtel weduwe Klöcker, Christine vrouw van Mattheis Kokarts), tr. *Johannes van Ruelo*, koopman en expediteur te 's-Hertogenbosch [4]). (Uit dit huwelijk o.a. *Adriana Catharina* van *Ruelo*, geb. ia 1686, tr. in 1717 Ds. *Cornelis Krayenhoff* (zie Ned. Patriciaat 1915, p. 179)).
2. *Johannes Leyendecker*, ged. Aken 16 febr. 1664 (get. Johann Leyendecker sr., Mattheis Kokarts, Maria Römer vrouw van Matthias Leyendecker), zie Va.
3. *Helena Leyendecker*, ged. Aken 22 nov. 1665 (get. Leonard Peltzer, Helena vrouw van Johann Leyendecker, Catharina weduwe van Bartholomeus Brüls), tr. *Johannes van den Boom* (Hieruit kennelijk: *Helena Maria van den Boom*, geb. te 's-Hertogenbosch, tr. (ondertr. aldaar 1 april 1724) *Johannes van Cleef*, ged. 's-Hertogenbosch 5 nov. 1702, zn. van *Christiaan* en *Helena van Es).*
4. *Matthias Lambertus*, volgt Vb.
5. *Maria Leyendecker*, geb. te Eupen, ged. Vaals 2 juni 1669 (get. neef Hinrich Peltzer, Maria Baumhauer en nicht Barbara Peltzer), † ongehuwd.
6. *Catharina Leyendecker*, geb. te Aken, ged. Vaals 12 april 1671 (get. David Niset, Barbara Leyendecker en Catharina Römer), † juni 1752, tr. Aken (ondertr. 27 jan.) 13 febr. 1709 Ds. *Theodorus Wilhelmus de Witt*, predikant te Geldern, zn. van *Diederich* en *Maria Kayber* (?).
7. *Barbara Leyendecker*, geb. te Alken, ged. Vaals 5 maart 1673 (get. o.a. Ida **Leyendecker)**.
8. *Abraham Leyendecker*, ged. Aken 7 mei 1674, op een reis vermoord.
9. *Isaak Leyendecker*, ged. Aken 4 juni 1676 (get. Isaak Leyendecker, predikant te Purmerend, Matthijs Lamberts en Fides Brüls), † mei 1744, tr. 1° Aken 20 okt. 1709 *Catharina Clignet*, ged. Aken 6 sept. 1686, dr. van *Arnold* en *Anna Isabella Niset;* tr. 2° *Anna Yvoi*, † Aken 10 april 1751 (oud 72 jaar), begr. op het kerkhof Güldenplan 13 april 1751 [5]). Uit het eerste huwelijk (o.a.): *Helena Leyendecker*, ged. Akea 31 okt. 171 1 (get. Wilhelm Niset, Helena van (den) Boom echtgenote van Leyendecker, Anna Isabella von Asten echtgenote van Clignet), † 4 april 1716.

Uit het tweede huwelijk:

10. *Sophia Catharina Leyendecker*, ged. Aken 21 aug. 1678 (get. Jacob Leyendecker, Barbara Leyendecker vrouw van Peltzer, Sophia Beck weduwe van Abraham Fetmenger).

Va. *Johannes Leyendecker*, volgens Macco en Verzijl de 16 febr. 1664 te Aken gedoopte zoon van IVb, volgens de m.s.-genealogie in de collectie Heshuysen de 26 april 1654 gedoopte *zoon* van IVa, terwijl mejuffrouw Lüttger ham vermeldt als de 16 juli 1678 gedoopte zoon van IVd. Dit laatste is onwaarschijnlijk, daar, blijkens de doopgetuigen van diens kinderen, dit de hier als Ve vermelde Johannes moat zijn. Ook overigens is er geen reden van de opgaven van Macco en Verzijl af te wijken. Hij was koopman en bankier te Aken en Eupen, † 15 nov. 1731, tr. omstr. 1700 *Helena (van) Couten*, ged. Venlo 19 jan. 1681, † Aken 25 mei 1748, begr. Vaals, dr. van *Arnoldus* en *Helena van Leeuwen* [6]). Zij kocht 29 juli 1732, na de dood van haar man, het goed Bodenhof van Anna Susanna von Kretschmar, weduwe van Jakob Amya. Dit goed is in 1750 door de erfgenamen verkocht:. het lag aan de Eupenerstrasse te Aken en werd in de laatste oorlog verwoest; het terrein is toen door de N.V. Philips (Eindhoven) gekocht, die er een laboratorium en fabriek heeft gesticht.

Uit dit huwelijk (volgorde t.a.v. 5 onbekend):

1. *Helene Margaretha Leyendecker*, ged. Aken (Waals) 10 juni 1701 door Ds. Isaac Leyendecker, predikant te Purmerend (get. de grootmoeder Helena Couten geb. van Leeuwen, en Margaretha van Leeuwen geb. van Barneveld), tr. Vaals 18 juli 1723 *Theodor Holtz, zn.* van *Diederich* en *Maria Goda.*

4) Bie Bossche Huizen 1, blz. 445. In deze genealogie blijken telkens de nauwe relaties tussen Aken en 's-Hertogenbosch. Deze vindt men eveneens in de genealogieën van andere geslachten, zoals *Baumhauer, Van Eys, Fetmenger, Kip(p),* etc.

5) Zij had een zuster *Marie Yvoi*, † Aken 10 sept. 1754, oud 80 jaar, begraven op hetzelfde kerkhof. Beiden waren lidmaat van de Waalse gemeente Aken-Burtscheid-Vaals. Volgens de genealogie Yvoi in de collectie Polvliet zouden twee dochters van *Maximiliaan Yvoi* en *Henriette Brouwers* te Aken zijn gestorven, namelijk *Magdalena*, geb. Genève 27 nov. 1670, en *Anna Geertruida*, geb. Genève 30 mei 1673. Waarschijnlijk waren ook Anna en *Marie* dochters van dit echtpaar, geboren nadat *Maximiliaan Yvoi* in Statendienst was getreden (1673).

6) Zie J. Belonje, Gen. en Her. Ged. Limburg, p. 316; cf. Ned. Leeuw 1950, k. 297.

2. *Arnolda Leyendecker,* geb. *te* Aken, geld. Vaals 26 aug. 1704 (get. Matthias Lambert Leyendecker voor Arnold Römer, Johanna Couten haar tante en Geneste Methisse vrouw van Arnoud van Leeuwen), † Groningen 4 juli 1750, tr. Aken 10 juli 1730 Prof. Dr. *Nicolaus Engelhard,* geb. Bern 3 sept. 1696, phil. et math. dr. Lausanne 1721, hoogleraar wijsbegeerte en mathesis te Duisburg, hoogleraar te Groningen 1728, † Haren (Gaon.) 10 juli 1765, zn. van *Nicolaus* en *Dorothea Ulrich. (Zie Nw.* Ned. Biogr. Wdbk. VIII 477 en voor zijn nageslacht Algem. Nederl. Familieblad VIII (1891), 233 e.v., en De Nederl. Leeuw, jrg. 1912, k. 158 e.v.).
3. *Petronella Charlotte Leyendecker,* geb. Aken 7 april, ged. Vaals 11 april 1707 (get. haar oom Hermannus van Leeuwen en haar „cousine" Heshuysen), † Duisburg in 1759 (geschilderd door W. Troost in 1733), tr. 1° Vaals 14 okt. 1726 *Johann Leonhard Wintyens,* geb. te Duisburg, † Duisburg 9 febr. 1731; tr. 2° in 1733 Dr. *Johann Henrich (Johan Hendrik) Keller,* geb. te Duisburg, student te Utrecht 1727, iur. doctor, † in 1774, zn. van *Thomas Henrich* en *Cornelia Wintgens.*
4. *Matthias Arnoldus Leyendecker,* geb. Aken 2 mei, gad. Vaals 3 mei 1709 (get. o.a. Arnoldus van Leeuwen oudoom en Marie Louise van Couten[7])), † te Duisburg, tr. 27 sept. 1737 *Sara Gertrud Schmitz,* † *te* Duisburg. Uit dit huwelijk kinderen.
5. *Johann Leyendecker,* agent van de Staten-Generaal te Aken, in 1750 medegerechtigd in de „Bodenhof", doopgetuige bij VIa 5 en 7.

Vb. *Matthias Lambertus Leydendecker,* ged. Aken (Waals) 10 juli 1667 (get. broeder Matthias Leyendecker, zwager Mathias Kokarts, oom Matthies Brüls en Petronella Leyendecker), † vóór 29 okt. 1725, tr. (procl. Aken 27 juni) Burtscheid 17 juli 1694 *Catharina Maria Beck,* geb. in 1672, † Aken 20 jan. 1755, dr. van *Christoffel* en *Maria Frenz.*

Uit dit huwelijk:

1. *Abraham Leyendecker,* ged. Aken 31 maart 1695 (get. Abraham Leyendecker, Christoffel Beck vertegenwoordigd door Isaak Römer j., Maria Römer weduwe van Matthies Leyendecker).
2. *Christoffel,* volgt VIa.
3. *Helena Leyendecker,* geb. te Aken, ged. Burtscheid 16 mei 1697 (get. Jacob Kuhnen, Helena van (den) Boom echtgenote van Leyendecker, Helena Everharts).
4. (volgens Macco) *Mathias Lambert Leyendecker,* ged. Aken 22 juli 1698.
5. *Maria Leyendecker,* ged. Aken 31 jan. 1700 (get. Johannes Leyendecker, Maria Leyendecker, Maria Kuhnen).
6. *Isaak,* volgt VIb.
7. *Catharina Leyendecker,* geb. te Aken, gad. Vaals 16 maart 1705 (gat. o.a. Catharina Leyendecker).

7) Echtgenote van *Johannes Piccardt,* heer van Slochteren, Kolhorn, de Ruiten en de beide Harksteden (sinds 1712) (zie Ned. Patriciaat 1937, blz. 193).

8. *Susanna Leyendecker,* geb. te Aken, ged. Vaals 1 mei 1706, † Aken 6 mei 1760, tr. Vaals 3 aug. 1727 *Georg Willer* (bij de doop van hun zoon *Isaac Georg te* Burtscheid 20 jan. 1738 was o.a. getuige Isaac Leyendacker te Maastricht). (Uit dit huwelijk: *Maria Catharina Wil(l)er,* geb. Aken 25 april 1728 (?), tr. Burtscheid 31 jan. 1768 *Peter Gottfried Gravenhorst* (zie Nederl. Patriciaat, 1967, p. 101)).
9. *Jacob,* volgt VIc.

VIa. *Christoffel Leyendecker,* gad. Aken 22 maart 1696, † Neuwied 13 april 1761, tr. (procl. Aken 29 dec. 1725) 's-Hertogenbosch 27 jan. 1726 *Hildegonda van Cleef,* geb. te 's-Hertogenbosch, ged. aldaar 12 april 1709, † 2 sept. 1753, dr. van *Christiaan* en *Helena van Es.*

Uit dit huwelijk:

1. kind.
2. *Matthias Gerlach Leyendecker,* ged. Aken 10 mei 1728 (get. o.a. Christiaan van Cleef te 's-Hertogenbosch en Maria Beck, weduwe van Matthias Lambert Leyendecker).
3. *Arnoldus Leyendecker,* geb. te Aken, ged. Burtscheid 20 okt. 1730 (get. o.a. Mathias Arnoldus Leyendecker en Arnold Beck te Rotterdam).
4. *Helena Leyendecker,* geb. te Aken, gad. Burtscheid 3 sept. 1732 (get. o.a. Helena weduwe van Johann Leyendecker).
5. *Johanna Maria Leyendecker,* ged. Burtscheid 2 maart 1735 (get. o.a. Johann Leyendecker, agent).
6. *Zsaac Leyendecker,* ged. Burtscheid 12 okt. 1736 (get. o.a. Isaac Leyendecker te Maastricht en Isaac Leyendecker).
7. *Johannes Leyendecker,* ged. Burtscheid 26 aug. 1738 (get. de agent Johannes Leyendecker).
8. *Abraham Leyendecker,* gad. Burtscheid tussen 11 en 13 sept. 1742 (get. Theodor Wilhelm de Witt te Geldern en Sara Leyendecker geb. Schmitz).
9. *Jacobus Leyendecker,* geb. te Burtscheid, ged. ald. 15 maart 1745 (get. Jacobus Leyendecker en Susanna Willer geb. Leyendecker), † in 1745.

VIb. *Isaak Leyendecker,* geb. te Aken, ged. Vaals 29 april 1703 (get. o.a. Isaak Römer, Isaak Leyendecker), † Aken 27 juli 1774, tr. Orsoy in nov. 1740 *Margaretha Kuikhof.*

Uit dit huwelijk:

Matthias Leyendecker, geb. Aken 7 juli, ged. aldaar 9 juli 1745, kennelijk degene, die zich als geboortig van Aken te Amsterdam vestigde en daar laatstelijk in de Anjelierstraat woonde, † aldaar 11 aug. 1835 (oud 90 jr.), tr. *Geertruyda Wiemelinck,* † Amsterdam 14 jan. 1835 (geen kinderen).

VIc. *Jacob Leyendecker,* geb. Aken in 1710, † in 1750, tr. Vaals 22 sept. 1743 *Maria Catharina Königs,* geb. te Burtscheid, ged. Vaals 28 juli 1724, dr. van *Arnoldus* en *Margaretha Tongeren.*

Uit dit huwelijk:

1. *Mathias Arnoldus Leyendecker,* geb. Burtscheid 3 nov., gsd. aldaar 6 nov. 1744, blauwverver, † Aken 21 jan., begr. aldaar 24 jan. 1814, tr. 1° Vaals 14 mei

1775 *Anna Gertrud Deussen*, geb. *te* Margarethenherten bij Kirchherten, dr. van *Martin en Catharina Bresser* (uit dit huwelijk *2* kinderen); tr. 2° Hünshofen 2 nov. 1781 *Maria Agnes Rosenkranz*, geb. te Hünshofen, † Aken 19 aug. 1808 (uit dit huwelijk 6 kinderen).

2. *Christoffel Henrich Leyendecker*, geb. Burtscheid 16 febr., ged. aldaar 18 febr. 1747 (get. o.a. Christoffel Leyendecker).
3. *Susanna Margaretha Leyendecker*, geb. Burtscheid 15 juli, ged. aldaar 17 juli 1749 (get. o.a. Susanna Willer geb. Leyendecker), † Burtscheid 5, begr. 7 nov. 1832, tr. Vaals 17 sept. 1775 *Peter Abraham Kraus*, geb. Burtscheid 29 nov., gad. aldaar 2 dec. 1753, † Burtscheid 22 mei, begr. 25 mei 182.1, zn, van *Cornelius en Maria Catharina Peters (uit* dit huwelijk o.a. *Mathias Wilhelm Kraus*, geb. Burtscheid 6 febr., ged. aldaar 7 febr. 1785, tr. Burtscheid 3 nov. 1811 *Henriette Hesselt van Dinter*, geb. te Maastricht, † te Burtscheid, dr. van *Willem Jacob* en *Susanna Anna Maria van Slijpe*).

IVc. Ds. *Isaac Leyendecker*, geb. te Eupen ged. Aken 29 juli 1632 (get. Michael Michaels te Eindhoven, Walter Brüls te Frankfort, Sara vrouw van Mattheus Brüls), stud. te Leiden 1650 (phil.) en 1654 (theol.), te Utrecht 1652 en 1656, predikant te Schipluiden, te Purmerend 12 okt. 1668—okt. 1699, † 18 febr. 1706, tr. 1° *Petronella de Beer*, † *22* mei 1670; tr. 2° (ondertr. Amsterdam 1 sept. 1673) Purmerend 26 sept. 1673 *Barbara van Deuverden*, j.d. van Utrecht, oud 34 jr. [8]), wonende te Amstendam, † 29 jan. 1680 (de grafsteen van alle drie is gevonden te Velsen en is thans ingemetseld in de buitenmuur van de Ned. Herv. Kerk aldaar [9])).

Uit het eerste huwelijk 10 kinderen, waarvan de volgende werden gevonden:

1. *Helena Leyendecker*, ged. Schipluiden 29 juni 1659 (get. Helena en Maria Leyendecker, Lammertje Linghen), † jong.
2. *Nicolaus Leyendecker*, ged. Schipluiden 16 april 1662 (get. o.a. Lammertje Linghen, Jacobus Leyendecker en Deliana de Beer), † jong.
3. *Nicolaes Leyendecker*, ged. Schipluiden 3 juni 1663 (get. Lammertje Linghen, Leonard Pelzer en Deliana de Beer), † jong.
4. *Nicolaes Leyendecker*, ged. Schipluiden 13 juli 1664 (get. Johannes Leyendecker, Leonard Pelser en Lammartje Linghen), † jong.
5. *Johannis Leyendecker*, ged. Schipluiden 30 aug. 1665 (get. Johan en Johannes Leyendecker), † jong.
6. *Nicolaes Leyendecker*, ged. Schipluiden 14 nov. 1666 (get. o.a. Lammertje Linghen), † jong.
7. *Johannes*, volgt Vc.

8) Te Utrecht werden gedoopt: 28 aug. 1631 ***Barbara,*** dr. van Mr. ***Cornelis*** van ***Deuverden en Sara Melis; 2*** okt. 1631 ***Barbara,*** dr. van Mr. ***Arnout van Deuverden*** en ***Elisabeth van. Wee(de); 22 jan. 1645 Barbara,*** dr. van ***Cornelis*** van ***Deuverden en Lijsbeth Bijlaard.*** De vrouw van Ds. ***Isaac Leyendecker was*** kennelijk de eerste, daar zij bij haar huwelijk werd geassisteerd door haar nicht ***Elisabeth Meelis.***

9) Zie Navorscher 1909, p. 376, en Bloys van Treslong Prins en Belonje, Gen. Her. Ged. Noord-Holland, p. 95.

8. *Nicolaes*, volgt Vd.

Uit het tweede huwelijk:

9. *Cornelis Leyendecker*, ged. Purmerend 17 juni 1674 (get. Mattheus Leyendecker en Elisabeth Emilius), † jong.
10. *Cornelis Leyendecker*, ged. Purmerend 3 nov. 1677 (get. Elisabeth Aemilius), † na 17 april 1698.

Vc. Ds. *Johannes Leyendecker*, ged. Schipluiden 23 dec. 1667 (get. Helena, Matthijs en Abraham Leyendecker), proponent zijnde benoemd tot predikant bij het Nederl. gezantschap te Stockholm 1691, beroepen te 's-Hertogenbosch 31 maart 1701, professor Hebreeuws en wijsbegeerte aan de Illustre School aldaar 11 maart 1710 [10]), † 's-Hertogenbosch 5 aug. 1722, tr. Norrköping 2 juli 1693 *Catharina de Gomse*, ged. Norrköping (Hedvig) 3 sept. 1675 (get. o.a. Gottfried Lambinon en Elisabetha Reenstierna), dr. van *Tobias*, koopman te Norrköping en *Elisabeth Lambinon.*

Uit dit huwelijk:

1. *Christiaen 'Constantijn Leyendecker*, geb. 7 april, ged. Stockholm (Ned. Geref.) 9 april 1694 (get. Walraven van Heeckeren, heer tot Nettelhorst, extraordinaris envoyé van de Staten-Generaal aan het Zweedse hof, Ds. Isaacus Leyendecker, predikant te Purmerend, en Tobias de Gomse, koopman te Norrköping, beiden vervangen door Gare1 de Geer, beer van Leufta en Abraham Gemminck, en Margaretha Rumpf, echtgenote van Christiaan Rumpf, ordinaris minister van de Staten-Generaal aan het Zweedse hof), majoor, † 25 sept. 1747 als krijgsgevangene in Frankrijk.
2. *Isabella Anna Leyendecker*, geb. Stockholm 17 april, ged. aldaar (Ned. Geref.) 21 apnil 1695 (get.. Isabella Boot, echtg. van ..... Smidt, extraordinaris envoyé van de „Lunenburgsche Hoven" aan het Zweedse hof, Christiaen Constantin Rumpf, Elisabeth Lambinon echtg. van Tobias de Gomse, en Nicolaes Leyendecker, wonend te Naarden, beiden vervangen door ..... Engelink, secretaris van Walraven van Heeckeren), † na 1766, tr. Leiden 18 mei 1725 Ds. *Nicolaes van Overveldt*, ged. Leiden 17 sept. 1693, predikant te Philippine 1729, emer. 1745, † Leiden 6 juli 1751, zn. van *Goris* en *Catharina van Vechelen* (voor de nakomelingen uit dit huwelijk zie Ned. Patriciaat 1924, blz. 235).
3. *Zsaac Leyendecker*, geb. 23 juli, gad. Stockholm (Ned. Geref). 26 juli 1696 (get. Adolf Heshuysen, baljuw van Naarden en Gooiland, en Johan Leyendecker, koopman te Aken, beiden vervangen door Martinus Mijtens en Abraham Slicher, en Abraham Gemminck, koopman te Stockholm, Anna Gril, echtg. van Antoni Gril „rijkswaardijn", en Johanna Maria de Gomse, vervangen door Elisabeth de Gomse, haar zuster).
4. *Johannes*, volgt VId.
5. *Petrus Leyendecker*, geb. 13 aug., ged. Stockholm (Ned. Geref.) 20 aug. 1699 (get. Johan Robinson, resident van de koning van Groot-Brittannië aan het Zweedse hof, Johan Philip Silverkroon, Johanna de Geer, vrouwe van Finspon(g), en Elisabeth Horlemans).

10) Zie M. de Haas, Bossche Scholen van 1629 tot 1795 (1926), p. 143-145, en Biogr. Wdbk. van Prot. Godgeleerden in Ned. V, 793.

6. *Gustaaf Leyendecker*, geb. 30 maart, ged. Stockholm 7 april 1701 (get. Lodewijk Fabritius, gewezen envoyé van de koning van Zwaden in Perzië, Louis Wolters, kanunnik van Oudmunster te Utrecht, en, Magdaelna ..... (inktvlek) echtg. van Jacob Rheenstierna, „laagman" in de provincie Haland).
7. *Catharina Elisabeth Leyendecker*, ged. 's-Hertogenbosch 6 mei 1703, † Dordrecht ten huize van VIIa, lijk vervoerd naar 's-Hertogenbosch 25 mei 1790, begr. aldaar 27 mei 1790.
8. *Cornelis Leyendecker*, ged. 's-Hertogenbosch 16 dec. 1704, † ongehuwd.
9. *Petronella Barbara Leyendecker*, ged. 's-Hertogenbosch 18 juni 1706, begr. aldaar (Gr. k.) 1 juni 1784.
10. *Jacob*, volgt VIe.
11. *Nicolaes Leyendecker*, gad. 's-Hertogenbosch 20 maart 1711, † jong.
12. *Carel*, volgt VI f.
13. *Tobias Leyendecker*, gad. 's-Hertogenbosch 17 nov. 1713, † jong.
14. *Godfried Willem Leyendecker*, gad. 's-Hertogenbosch 10 maart 1715, † jong.

VId. *Johannes Leyendecker*, geb. 13 april, ged. Stockholm (Ned. Geref). 17 april 1698 (get. Karel de Geer, heer van Leufta, Sophonias Krüger, koopman te Stockholm, Cornelis Leyendecker, wonend te Purmerend, vervangen door Louis Wolters, kanunnik van Oudmunster te Utrecht, en Elisabeth Sena echtg. van Philip Hursig (?)), luit., † Oss 27 sept. 1738 (oud 40 jr.), begr. aldaar 1 okt. 1738 [11]), tr. *Anna Rosa de Franse.*

Uit dit huwelijk:

Johannes, volgt VIIa.

VIIa. *Johannes Leyendecker*, geb. te Meenen, vaandrig 1745, bij zijn huwelijk sous-lieut. regt. wijlen gen. Gaddellieren, woonde op 't Maartensgat te Dordrecht, † als. gepens. luit., begr. Dordrecht 2 april 1788, tr. Dordrecht 19 mei 1748 *Cornelia van der Stra (a) ten*, geb. te Dordrecht, ged. aldaar 14 maart 1728, begr. Dordrecht 16 sept. 1807, dr. van *Frans* en *Ida Baars.*

Uit dit huwelijk (deze kinderen schreven later hun naam *Leyendekker)*:

1. *Anna Rosa Leyendecker*, ged. Dordrecht 23 mei 1749, tr. 1° Dordrecht 21 april 1771 *Frederik van Oldenburg*, geb. te Dordrecht, glad, aldaar 16 juni 1744, zn. van *Jacobus* en *Judith Struyk;* tr. 2° Dordrecht 18 juni 1780 *Thomas 't Hooft*, ged. Dordrecht 5 aug. 1744, † na 26 sept. 1801, zn. van *Willem* en *Anna Meuls.*
2. *Ida Leyendecker*, ged. Dordrecht 19 april 1752, † Amsterdam 15 april 1835 (?).
3. *Johanna Leyendecker*, ged. Dordrecht 6 dec. 1754, begr. aldaar 28 sept. 1807.
4. *Frans Leyèndecket.* ged. Dordrecht 14 sept. 1757. kassier te Dordrecht, † na 18 1 1.
5. *Cornelia Leyendecker*, gad. Dordrecht 23 jan. 1760, † jong.

11) Te Oss werd ook begr., 20 juni 1733, *Jan Florissen Leyenclecker.*

6. *Johannes Leyendecker*, ged. Dordrecht 28 maart 1762, † jong.
7. *Cornelia Leyendecker*, ged. Dordrecht 1 dec. 1764, † (als weduwe) Amsterdam 29 nov. 1830, tr. Dordrecht 24 jen. 1796 *Evert Everts*, geb. en wonende te Amsterdam, weduwnaar van N.N.
8. *Catharina Petronella Leyendecker*, geb. te Dordrecht, † ongehuwd Amsterdam 23 mei 1841 (oud 74 jr.).
9. *Abraham Leyendecker*, ged. Dordrecht 25 april 1767.
10. *Johannes*, volgt VIIIa.
11. *Christina Constantia Leyendecker*, ged. Dordrecht 27 aug. 1775, † Amsterdam 10 juni 1845, liet vruchtgebruik van kapitaal na aan Ida Francina Leyendecker (VIIIa 4).

VIIIa. *Johannes Leyendecker*, geb. Dordrecht 29 aug., ged. aldaar 3 1 aug. 1770, kassier te Dordrecht, bij zijn huwelijk wanend in de Grotekensbuurt, † vóór 1838, tr. Dordrecht 21 jan. 1804 *Cornelia Kuypers*, geb. te Dordrecht, ged. aldaar 30 sept. 1770, dr. van *Aart* en *Elisabeth Otto* en weduwe van *Simon Broeders* (gehuwd 1 jan. 1792).

Uit dit huwelijk:

1. kraamkiad, begr. Dordrecht 9 mei 1804.
2. *Johanna Cornelia Leyendecker*, geb. 30 sept., ged. Dordrecht 23 okt. 1805, tr. (ondertr. Amsterdam 5 mei 1826) *Johannes Lodewijk Lots*, geb. te Amsterdam, winkelier, zn. van *Johannes Mouris* en *Hilletje Bijlevelt.*
3. *Aretia Elizabet Leyendecker*, geb. 4 nov., ged. Dordrecht 24 nov. 1807, tr. 1 okt. (?) 1838 *Teunis Pieren*, geb. 4 maart, ged. Dordrecht 14 maart 1802, boekhouder, zn. van *Jacobus* en *Maayke Boon (zie* Ned. Patriciaat 1935, blz. 335).
4. *Ida Francina Leyendecker*, geb. 20 dec. 1809, ged. Dordrecht 5 jan. 1810, † Amsterdam 26 febr. 1872, tr. *Joseph van Leeuwen*, † na 28 nov. 1865.
5. *Johannis Cornelis*, volgt IX.

1x. *Johannis Cornelis Leyendekker*, geb. 24 okt., ged. Dordrecht 20 nov. 18 1 1, grutterskrecht, later lakmoesmaker te Dordrecht, tr. 1° 21 mei 1830 *Martina Aldegonde van der Steen*, geb. 28 juni, ged. Dordrecht 3 juli 1808, dr. van *Christoffel* en *Adriana Broene;* tr. 2° (ondertr. 3 nov. 1841?) *Neeske van Waarde.* oud 37 jr., geb. te Zaltbommel, dienstbode, natuurlijke dr. van *Soetje van Waarde.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johannes Cornelis Legendekker*, geb. omstr. 1831.
2. *Maria Elisabeth Leyendekker*, geb. omstr. 1833.
3. *Adriana Johanna Leyendekker*, geb. omstr. 1835.
4. *Christoffel Hendrik Leyendekker*, geb. omstr. 1838.

Naar deze tak is verder geen onderzoek ingesteld.

VIe. Ds. *Jacob Leyendecker*, geb. 's-Hertogenbosch 3 jan., ged. aldaar 4 jan. 1709, predikant te Bemmel (ingezegend aldaar 6 dec. 1733), † 8 nw. 1755, tr. (attest. van Arnhem naar Oasterbeek 24 jan. 1735) *Johanna van den Berg(h).* geb. 13 april, ged. Arnhem 18 april 1709, burger te Nijmegen mut haar zes kinderen 8 jumi 1757, † Alphen aan den Rijn 23 sept. 1797, dr. van *J(oh)an* en *Hendrina Reinders.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Leyendecker,* geb. 24 juli, ged. Bemmel 29 juli 173.6.
2. *Hendrina Christina Leyendecker,* geb. 24 jan., ged. Bammel 26 jan. 1738.
3. *Geertruyd Gijsberta Leyendecker,* geb. 13 nov., ged. Bemmel 15 nov. 1739.
4. *Steven Leyendecker,* geb. 25 april, ged. Bemmel 29 april 1742.
5. *Johannes Leyendecker,* geb. 31 okt., ged. Bemmel 1 nov. 1744, ingeschreven als med. cand. aan de universiteit te Duisburg 22 febr. 1779, † na 1797.
6. *Hendricus Frans,* volgt VIIb.

VIIb. *Hendricus (Hendrik) Frans Leyendecker,* geb. 28 maart, ged. Bemmel 2 april 1749, † Leiden 21 april 1830, tr. Leiden (Hoogl. k.) 15 juli 1783 *Elisabeth Schouten,* geb. Leiden 14 maart, ged. aldaar (Pietersk.) 17 maart 1756, † Leiden 5 jan. 1827, dr. van Joost en *Hester Constantia Pauw.*

Uit dit huwelijk:

Mr. *Johannes Jacobus Leyendecker,* geb. 14 juni, ged. Leiden 25 juni 1789, † Leiden 17 dec. 1850.

VIf. Ds. *Carel (Carolus) Leyendecker,* ged. 's-Hertogenbosch 21 aug. 1712, bevestigd als predikant te Boxtel en Esch 26 febr. 1736, benoemd tot legerpredikant 1745, naar het leger vertrokken mei 1746, teruggekeerd 20 nov. 1746, † 25 juni 1764 (waarsch. te 's-Hertogenbosch; impost bagr. betaald 2 juli), begr. te Boxtel, tr. in juni 1739 (niet te Boxtel, zoals in een m.s. genealogie vermeld) *Wilhelmina Cornelia Sprangers,* † na 17 nov. 1776 (doopget. bij kind van 6).

Uit dit huwelijk (deze kinderen schreven later hun naam *Leyendekker)* :

1. *Johan Wilhelm Leyendecker,* geb. 24 sept., ged. Boxtel 1 okt. 1741, † 26 dec. 1741.
2. *Jan (Joannes) Leyendecker,* geb. 11 dec., ged. Boxtel 16 dec. 1742, baljuw en dijkgraaf van Stad en Lande van Willemstad, tr. Willemstad 20 okt. 1773 *Maria van Noort,* gad. Willemstad 11 mei 1752, † (als weduwe) Oudewater 13 febr. 1817, dr. van Dr. *Willem,* med. doctor, en *Johanna Maria van der Horst.*
3. *Johannes Carolus Leyendecker,* geb. 26 aug., ged. Boxtel 29 aug. 1745, † 16 juli 1747.
4. *Catharina Jacoba Leyendecker,* gad. Boxtel 24 mei 1750, † Dordrecht 13 nov. 1825.
5. *Christiaan Constantijn Leyendecker,* gad. Boxtel 18 juni 1752, waarschijnlijk dezelfde, die in 1805 te 's-Gravenhage in notariële acten voorkomt, woonde in 1811 als rentenier te Dordrecht, † aldaar 13 mei 1820.
6. *Johanna Wilhelmina Leyendecker,* ged. Boxtel 16 febr. 1755, † (als weduwe) Dordrecht 6 juni 1825, tr. Willemstad 13 juni 1775 *Jacobus Sprangers,* ged. Willemstad 3 okt. 1732, rentmeester en ontvanger van de Prins van Oranje, later ontvanger der gemene middelen en domeinen te Willemstad, zn. van *Martinus Jacobus,* secretaris van Willemstad, en *Catharina (Kartyna) van Andel* en weduwnaar van *Maria Magdalena Denyker.*
7. *Cornelis Petrus,* volgt VIIc.

VIIc. Ds. *Cornelis Petrus Leyendecker,* ged. Boxtel 23 juli 1758, proponent te 's-Hertogenbosch 5 dec. 1780, beroepen te Hoge en Lage Mierde 27 nov. 1781, maar bedankt, beroepen te Egmond-Binnen en op den Hoef 21 dec. 1783 bevestigd aldaar 9 mei 1784, beroepen te Sassenheim 15 sept. 1789 en bevestigd aldaar 14 febr. 1790, † 20 okt. 1820 (na op 15 okt. op de preekstoel een beroerte gekregen te hebben), tr. *Anna Susanna Broes,* geb. Amsterdam omstr. 1761, † Sassenheim 29 nov. 1819, dr. van *Maximiliaan* en *Susanna Johanna van der Hoolck.*

Uit dit huwelijk:

1. *Carolus Johannes,* volgt VIIIb.
2. *Susanna Wilhelmina Leyendekker,* ged. Egmond-Binnen 25 mei 1788 (get. Susanna Johanna Lohman geb. van der Hoolck), tr. Sassenheim 15 nov. 1813 *Herman de Kat,* ged. Dordrecht 9 mei 1784, koopman te Dordrecht, zn. van *Otto* en *Pieternella Lukwel* (cf. Ned. Patriciaat 1946, blz. 90).

VIIIb. *Carolus Johannes Leyendekker,* ged. Egmond-Binnen 10 juli 1785 (meter Johanna Wilhelmina Sprangers geb. Leyendekker, get. Susanna Johanna Lohman geb. van der Hoolck), over zijn failliet verklaarde nalatenschap werd een curator benoemd Haarlem omstr. 15 jan. 1812, tr. 1° Haarlem 30 okt. 1808 *Maria Dorothea Fremming,* ged. Haarlem 18 dec. 1788, dr. van *Johan Godfried* en *Catharina Elizabeth Pluymer;* tr. 2" Haarlem 12 nov. 1809 *Margaretha Elisabeth Burman,* geb. 9 jan., gad. Haarlem 12 jan. 1791, † Haarlem 14 febr. 1843, dr. van *Volkert* en *Maria Margaretha van Soelen.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johannes Petrus Leyendekker,* ged. Haarlem 17 mei 1809, † 's-Hertogenbosch 27 mei 1876.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Henderina Maria Burman Leyendekker,* geb. 10 aug., ged. Haarlem 5 sept. 1810, † aldaar 29 april 1883.

Vd. *Nicolaes Leyendecker,* ged. Purmerend 15 mei 1670 (get. Helena Leyendecker, Lammertjen Jans de Jonge en Leonardus Pelser), schepen en burgemeester van Naarden 1696-1749 (zie De Nederl. Leeuw 1910, k. 227), † 23 mei 1749, tr. Naarden 1 juni 1705 *Geertruyt Houtwijk,* geb. te Naarden (waarschijnlijk dezelfde als *Geertje,* dr. van *Maerten Lambertz.* en *Eeffen Backers,* ged. Naarden 27 maart 1672), dr. van *Maarten Lambertsz. Houtwijk,* burgemeester van Naarden (cf. De Nederl. Leeuw 1950, k. 78).

Uit dit huwelijk:

1. *Petronella Leyendecker,* geb. Naarden 18 juni, ged. aldaar 19 juni 1707, begr. Amsterdam (N.K.) 23 sept. 1786, tr. Naarden 6 okt. 1739 *Cornelis Ploos van Amstel,* wonend te Amsterdam, geb. Naarden 31 maart, ged. aldaar 1 april 1699, † Amsterdam 23 nov. 1763, zn. van *Cornelb* en *Catharina Tol* en weduwnaar van *Geertruyd Zallandt.*
2. Martinus *Leyendecker,* ged. Naarden 30 okt. 1710, † Batavia ia 1731.

IVd. *Jacobus Leyendecker*, geb. Eupen omstr. 1635, † vóór 28 okt. 1712 (11 juni 1708?), tr. (ondertr. Aken 19 mei) Vaals 10 juni 1669 (door Ds. Johannes Leyendecker) *Catharina Römer*, geb. te Aken, ged. aldaar 13 april 1645, † Aken vóór 25 okt. 1712 (11 juni 1708?), dr. van *Isaak* en *Catharina Seulin*.

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Catharina Leyendecker*, ged. Aken (Waals) 2 maart 1670 (get. Isaac Römer, Helena Brüls weduwe van Johan Leyendecker, Maria Römer vrouw van Seulin), † 18 juni 1743, tr. 7 febr. 1700 *Anthon de Swart*, volgens Macco (Aachener Familien) zn. van *Marcel* en *Elisabeth van der Swerde*. (Hieruit: a) *(Catharina) Louisa de Swart*, tr. de luitenant *Jan van Beresteyn* -- uit welk huwelijk: *Maria Francisca van Beresteyn* (1731—1806), tr. *Rombertus Aeneas Wierdsma* (1736-1812) (zie Ned. Patriciaat 1920, blz. 409) — b. *Marcellus de Swart*, secretaris van het gezantschap te Moskou 1729, envoyé aldaar 1747-1760, † 1762, tr. volgens m.s.-genealogie in de collectie Heshuysen met een dr. van de envoyé *de Wilde* te Moskou (1°), was later gehuwd (2°) met *Elisabeth Helot*, weduwe 21 okt. 1762, † Wageningen 1763 — uit welk huwelijk: *Maria Elisabeth de Swart; Josina Catharina de Swart*, tr. Mr. *Diederik Swauing; Willem Anthony de Swart*, innocent —; c) *Frans de Swart*, tr. Vijlen in juli 1730 zijn nicht *Helena Catharina Römer;* d) *Jacob de Swart*, † na 21 okt. 1762, volgens Macco gezant der Staten-Generaal te Moskou. Dit geslacht is een nader onderzoek waard [12]).
2. *Helene Leyendecker*, geb. te Aken, ged. Vaals (Waals) 14 juni 167 1 (get. Barbara Leyendecker echtgenote van Pelser), † jong.
3. *Helene Leyendecker*, geb. te Aken, ged. Vaals (Waals) 27 dec. 1673 (get. o.a. Leonard Pehser en Ida van der Voort echtgenote van Leyendecker), tr. (ondertr. Aken 28 okt. 1712) *Theodorus Lotharius Bock*, zn. van Ds. *Petrus* en *Catharina Herstatt*.
4. *Barbara Leyendecker*, geb. Aken 1 juli, ged. Vaals (Waals) 16 juli 1675 (set. o.a. Matthias Leyendecker, Barbara Leyendecker vrouw van Leonard Pelser, Barbara van Deuverden vrouw van Isaak Leyendecker, pred[t] te Purmerend), tr. *Elbert Jacob Bergheyk.*, (Uit dit huwelijk: *Anthonetta Walburg Bergheyk*, tr. *Willem Wiersen*, ouders van Ds. *Jacobus Wiersen*, predikant te Rewsen [13])).
5. *Maria Leyendecker*, geb. te Aken, gad. Vaals (Waals) 14 febr. 1677 (get. o.a. Johan Leyendecker, pred[t] te Naarden, Maria Leyendecker vrouw van J. Römer), ongehuwd.
6. *Jean (Johannes) Leyendecker*, gad. Alken (Waals) 16 juli 1678 (get. o.a. Johan Baumhauer, Abraham Römer, Maria Leyendacker vrouw van J. Römer), zie Ve.
7. *Isaac Leyendecker*, geb. Aken, ged. Vaals (Waals) 3 april 1680 (get. o.a. Isaac Römer en Isaac Leyendecker), † ongehuwd.

   11 juni 1708 machtigden ***Maria*** en ***Isaacq Leyendecker***, beiden minderjarig en ongehuwd, voor een Amsterdamse notaris (no. 4651/1267) *Zsaacq Römer te* Aken om hun deel in hun ouderlijk huis in de St. Adelbertstr. te Aken te verkopen. Dit kunnen of kinderen van IVb ***(Abraham Leyendecker*** en ***Helena Lamberts, 5*** en 9) of van IVd (Jacobus ***Leyendecker*** en ***Catharina Römer, 5*** en 7) zijn geweest; het laatste lijkt waarschijnlijker, gezien de gemachtigde en de overlijdensdata van IVb en IVd.

Ve. *Johannes Leyendecker* — zie de opmerking bij Va —, lakenwerker te Leiden, tr. (ondertr. Leiden 18 jan. 1710) *Marytie (Maria) van Staveren*, ged. Leiden 30 sept. 1691, dr. van *Jacob* en *Lucretia Jans*.

Uit dit huwelijk:

1. *Jacob Leyendecker*, gad. Leiden 25 nov. 1710, † jong.
2. *Izaäk Leyendecker*, ged. Leiden 3 jan. 1712 (get. Izaäk Römer en Maria Catharina de Swart geb. Leyendecker).
3. *Jacob Leyendecker*, ged. Leiden 17 jan. 1714 (get. Theodor Lothar Bock en Maria Leyendecker).
4. *Barbara Catharina Leyendecker*, ged. Leiden 3 sept. 1721 (get. Jacob Elbert Bergheyk en Barbara Leyendecker).
5. *Jacobus Anthony Leyendecker;* gad. Leiden 31 maart 1726 (get. Anony de Swart en Maria Catharina Leyendecker).

   Nadere gegevens omtrent deze kinderen en hun ouders werden niet gevonden.

IVe. Ds. *Johannes Leyendecker*, geb. Eupen 1637, predikant te Naarden, † Maastricht 21 sept. 1693, tr. (ondertr. Amsterdam 6 nov. 1671) *Ida van der Voort*, ged. Amsterdam 2 febr. 1638, dr. van *François* en *Lijntje Claesdr. Pot(t)* (zie De Nederl. Leeuw 1964, k. 416).

Uit dit huwelijk:

Helena Leyendecker, geb. Naarden 15 jan., ged. aldaar 18 jan. 1675 (get. Matthijs Leyendecker, François van der Voort en Barbara Pelsser), † Naarden 6 okt. 1749, tr. Naarden 3 aug. 1694 *Adolf Heshuysen* (zie Nederl. Patriciaat 1959, blz. 186).

Voorts, werden nog gevonden:

a. *Servaas Leyendecker*, in 1515 in een proces gewikkeld met de „St. Johannes-brüderschaft" bij het „Marienstift" (Schöffenstuhl Aken, A 115, 7de Bd. 10, 28).
b. *Wilhelm Leyendecker*, moest 17 juli 1572 te Aken geexamineerd worden met het oog op een verzoek van de lidmaten te Maastricht en Hasselt om een nieuwe predikant (cf. de voornaam van I 4).
c. *Neisen Leyendecker*, tr. *Marie*, vermeld te Aken 28 juli 1592.
d. *Tylman Gerritsen*, zn. van *Gerard Leyendecker* van Aken, tr. Arnhem (ondertr. 12 mei) 28 mei 1583 *Catharina Janssen*, dr. van *Jan Willemsen* [14]).

Gelijknamige en ongeveer gelijknamige geslachten.

Van oorsprong beroepsnaam, komt de naam met geringe verschillen als familienaam van verschillende families voor, terwijl ook in dezelfde families verschillende vormen elkaar afwisselen. Bekend is de familie *Leydecker* in Holland en Zierikzee. Wegens het voorkomen van dezelfde voornamen als in de Akense familie kan gemakkelijk gedacht worden, dat

12) Cf. ook J. Beloaje in Huldeblijk Jan J. M. H. Verzijl, blz. 21-22, en Ned. Patr. 10 (1919), blz. 382.

13) Gem. arch. 's-Gravenhage, not. 4423, p. 5, d.d. 20 maart 1'7'75.

14) In Gelderland komt een gelijknamig geslacht met een ander wapen (merk) voor: ***Arent Leyendecker,*** kanunnik te Arnhem (Bijdr. en Meded. Gelre XXII, p. 60), ***Andries Leydecker,*** burgemeester van Arnhem in 1577, etc. Voor een geslacht te Zutphen en omgeving zie De Ned. Leeuw 1922, kol. 208-218.

leden van een familie uit Dietz (Nassau) daartoe behoren. Daarom worden hier nog vier fragmenten geboden die waarschijnlijk alle op dezelfde familie betrekking hebben [15]).

A

I. *Johannes Leyendecker*, „Amtsjäger des Amts Hayger".

II. *Johann Jacob Läyendecker*, werd na twee leerjaren als jager geëxamineerd en kreeg 31 jan. 1771 te Frohnhäusen een getuigschrift namens de Prins van Oranje, Fürst van Nassau, waarschijnlijk dezelfde als *Johan Jacob Leyendecker*, geb. te Dietz (Nassau), omstr. sept. 1746, „beambte van den Staat" (bode bij het Ministerie v. Justitie), † 's-Gravenhage 28 nov. 1836 (oud 90 jr. en 2 m.), tr. 1° *Neeltje (Thomas) Bosma*, † 's-Gravenhage 6 mei 1801; tr. 2° *Maria Casandra Smitt*.

Uit het eerste huwelijk (o.a.?):

1. *Anna Elisabeth Leyendekker*, geb. 's-Gravenhage omstr. 17941'95, tr. Semarang in 1822 *Coenraad Liebrecht Temminck*, geb. Amsterdam omstr. 1768, raad van justitie te Semarang, † Winterswijk 24 sept. 1842, zn. van *Adriaan Matthijs* en *Petronella Cornelia Hooreman* en weduwnaar van *Susanna Gerarda van Westrenen*.
2. *Wilhelmina Leyendekker*, geb. 's-Gravenhage 10 sept., gsd. aldaar 15 sept. 1799, † Noordwijk 4 febr. 1863, tr. Oisterwijk 30 juni 1823 *Abraham Hendrik Verster*, geb. 3 sept., ged. 's-Hertogenbosch 7 sept. 1796, zn. van *Florentius* en *Sabina Wilhelmina Mollerus* (zie Ned. Patriciaat 1915, blz. 379).

B [16])

I. *Jacobus Leydekker* (kon, wat tijd betreft, een broer van A 1 zijn geweest), tr. *Catharina N.*

II. *Christiaan Leydekker*, geb. Nassau-Dietz in 1752, militair, † Leeuwarden 27 okt. 1840, tr. *Rosine Rinkelstein*, geb. Kreuznach 1779/1780, † Leeuwarden 3 aug. 1844, dr. van *Johannes* en *Dorothea Clos*.

Uit dit huwelijk:

Hermanus Leydekker, ged. Weesp (R.K.) 5 juli 1793, dienstknecht te Dronrij p, tapper en blauwverver te Leeuwarden, † aldaar 5 aug. 1843, tr. Menaldumadeel 10 dec. 1828 *Maria Theresia Couteaux*, ged. Deventer (R.K.) 5 juli 1793, dienstmeid te Dronrijp, dr. van *Jean Baptist Joseph* en *Rosa Heysangrin*.

C

Deze tak voert als wapen: een bent met als helmteken een uitkomend hert, kennelijk als herinnering aan het beroep, dat door A 1 werd uitgeoefend.

I. *Johann Laeyendecker*, geb. Dietz (Nassau) 2 aug. 1746 (zou een zoon van A 1 of B 1 geweest kunnen zijn), † vóór 11 jan. 1811, tr. 23 aug. 1778 *Antonia Moes*, dr. van *Albert* en *Jenneke Hendriks*.

Uit dit huwelijk acht kinderen, o.a.:

1. *Helena Klara Laeyendecker*, ged. Arnhem 14 jan. 1779.
2. *Johan Jacob*, volgt 11.

II. *Johan Jacob Laeijendecker*, ged. Arnhem 11 jan. 1781, burgemeester van Groesbeek, tr. 9 juni 1811 *Elisabeth Kesselaar*, geb. Arnhem 15 maart 1785, dr. van *Carel Andries*, burgemeester van Nijmegen en *Cornelia Dingermans*.

Uit dit huwelijk:

1. *Carel Andries Laeijendecker*, geb. Groesbeek 1812, maakte de tiendaagse veldtocht mede, ordonnans van Prins Frederik, later diens rentmeester, † Breda 20 jan. 1891.
2. *Antonie Cornelis Willem Laeijendecker*, geb. Groesbeek 1813.
3. *Diederik Hermanus Wilhelmus Laeijendecker*, geb. Groesbeek 1818, tr. *Dora Catharina Keurschot*. Uit dit huwelijk o.a. *Johan Jacob Boland Laeijendecker*, geb. Wamel 5 juni 1868, tr. Utrecht 15 sept. 1897 *Johanna Christina Beyerman* (zie Ned. Patriciaat 1926, blz. 36). Uit hen bestaat nageslacht.
4. *Johanna Jacoba Elisabeth Laeijendecker*, geb. Groesbeek 21 febr. 1819, † 's-Gravenhage 12 maart 1895, tr. Groesbeek 18 maart 1849 *Alexis Gijsbertus Johannes Hamming* (zie Ned. Patriciaat 1933/'34 (p. 107).

D

Leopold Leyendekket; j.g. uit Nassau-Dietz (zou een zoon van A 1 of B 1 geweest kunnen zijn), lidmaat van de Ned. Herv. kerk te Arnhem geworden met attestatie van Vollenhoven 1778, uit Arnhem vertrokken met attest. naar Koudum 1789, strandmeester te Koudum, † aldaar 17 juli 1809, tr. (att. om te trouwen Arnhem dec. 1780) *Aeltje Pieper*, geb. 1754, † Koudum 7 dec. 1818, dr. van *Pieter Cornelis* en *Jacoba Lijsberts Pieters*.

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik Jacob Leyendekker*, ged. Arnhem 26 maart 1786, arbeider, † Koudum 13 febr. 1830, tr. Koudum 9 juni 1813 *Sjoukje Gerbens de Jong*, geb. '29 april, ged. Koudum 7 mei 1786, werkster, † Koudum 23 juli 1831, dr. van *Gerben Otten* en *Trijntje Douwes*. Uit hen sproot nageslacht.
2. *Jacoba Elisabeth Leyendekker*, ged. Arnhem 29 febr. 1789, kennelijk dezelfde als *Betje Leyendekker*, † Koudum 9 juli 1836, tr. aldaar 30 dec. 1810 *Louw Dirks Hogebergen*, ged. Oudega (Hem. Oldeferd) 1783/'84, praamschipper, † Koudum 14 juli 1848, zn. van *Dirk Louws* en *Gooits Bokkes*.
3. *Anna Clara Leyendekker*, geb. 14 juli, gad. Koudum 31 juli 1791, dienstmeid te Ferwoude, tr. Tjukwerd 29 dec. 1815 *Tjeerd Tjalkes van der Meer*, geb. 27 juni, ged. Ferwoude 2 juli 1797, zn. van *Tjalke Reinders* en *Aafke Tjeerds* [17]).

Arnhem. **DR. W. F. LEEMANS.**

15) De voornamen *Johannes Jacobus* werden ook gevoerd door ***Johan(nes) Jacob (us) Leydekker,*** geb. te Arnhem, zn. van ***Abraham Leyendecker en Catharina Helena van der Horst*** (die tussen 1755 en 1765 kinderen te Arnhem lieten dopen), tr. ***Arina Maria Jonkheer.*** Drie kinderen uit dit huwelijk werden te Arnhem ged. tussen 1798 en 1804.

16) De gegevens over de takken B en D zijn mij welwillend verstrekt door Drs. J. Visser, chartermeester aan het Rijksarchief in Friesland.

17) Een in de tweede helft van de 19de eeuw te Rotterdam gevestigde familie ***Leyendecker was*** afkomstig uit Coblenz. ***Jacob*** Leyendecker, geb. Coblenz omstr. 1826, † Rotterdam 24 febr. 1871, (zn. van Nicolaas Leyendecker te Coblenz), tr. ***Johanna Elisabeth Thoms,*** † Rotterdam 19 juli 1902, uit welk huwelijk kinderen.

Linthorst. De genealogie *Hiddingh*, gepubliceerd in Nederl. Patriciaat jrg. 1938, vermeldt, dat *Willem Hiddingh* (1702—1769), als weduwnaar van *Elisabeth Hemsinck te* Meppel, in 1739 huwde mat *Sophia Catharina Linthorst*, geb. *18* nov. 1718, † Kookange 3 aug. 1784.

Blijkens familieaantekeningen werd door *Willem Hiddingh* en *Sophia Catharina Linthorst* aan vier hunner (jong overleden) zonen de voornaam *Quirinus* gegeven. Hun dochter *Johanna Elisabeth Hiddingh* (ged. Koekange 24 okt. 1745) huwde Yhorst 14 april 1771 Coop *Robaard* (de naam houdt verband met „het erve" de Roodbaard of Roodbaarderije, in de Oosterboer, gem. Meppel. Naar ik vernieem, staat deze boerderij thans onder Monumentenzorg). De jongste zoon van dat echtpaar *Robaard-Hiddingh* kreeg de voornamen *Lucas Quirinus*, welke combinatie — voor zover bekend — nog niet eerder voorkwam, maar die zich regelmatig zou voortzetten.

Gevraagd de kwartieren van bovengenoemde *Sophia Catharina Linthorst.*

's-Gravenhage. L. Q. BAKKER

van Markus-van Wijck. *Pieter Louisen van Markus* en *Catharina van Wijck* kopen land te Asch (Gem. Buren) op 8 nov. 1718 van Dirk van Alphen (R.A. Buren Inv. no. 110 fol. 181 e.v.). Gevraagd nadere gegevens betreffende hun voorouders.

's-Gravenhage. P. VAN MARKUS.

de **Mongé.** Gevraagd aanvullende gegevens omtrent de volgende personen en hun voorouders:

Charles Glaude de Mongé (de Monge, de Monchie, de Monier, de Monyé), tijdens zijn huwelijk in 1722 sergeant in de Compagnie van de Heer Kolonel Baron van Rechteren (Regiment Villegas), vaandrig in 1734, tenslotte zou hij kapitein zijn geworden, tr. (met attest van Ieper) Brada 28 nov. 1722 *Petronella de Vroom*, ged. Brada 9 juli 1698, dochter van *Willem* en *Maria van Riel.*

Het archief van Ieper (België) is helaas in de Eerste Wereldoorlog verloren gegaan, zodat zijn herkomst daar niet meer is na te gaan.

Zijn broeder *Jan Jacob de Mongé*, afkomstig van Wamelen, huwde Bneda 18 stept. 1724 *Roberta Emens* (ex matre *Junius.*) Hij werd 18 mei 1766 kolonel bij het Regiment Villegas en overleed tussen 1 mei 1770 en 1 mei 1771.

Een *Glaude de Monge*, afkomstig van Antwerpen, werd 5 april 1675 burger van Brada. In hoeverre deae in enig familieverband is te brengen met bovengenoemden, is mij niet bekend.

Doorn. E. J. C. KAMERLING.

Verburgh.

1. *Dirck Gerritsz. Verburgh*, geb. ca. 1599, kapitein ter zee. (weduwnaar van Gouda), wonende te Rotterdam, † ..... voor of in 1646, tr. (ondertr. Rotterdam 11 sept. 1633) *Catalijntje Mattheus Bernaerts*, jongedochter van Haarlem, wonende te Gouda, begr. Rotterdam (Prinsekerk) 20 maart 1676.

   Kind:

   Gerrit Dircksz., volgt 11.

11. *Gerrit Dircksz. Verburgh*, geb. ca. 1634, kapitein ter zee, wonende te Rotterdam (Nieuwehaven), † ..... vóór of in 1668, tr. (ondertr. Rotterdam 28 febr. 1655) *Maria (Marija) de Mooij*, geb. ca. 1635, wonende te Rotterdam (Nieuwehaven), begr. Rotterdam (Grote K.) 16 jan. 1720 (Noordpand 226) 85 j.!

   Kinderen:

1. *Maria Verburgh*, ged. Rotterdam (geref.) 21 okt. 1656, † ..... in of na 1716, tr. *Mattheus de Vos*, kapitein ter zee.
2. *Dirck*, volgt 111,
3. *Gerrit (Gerard) Verburgh*, ged. Rotterdam (geref.) 27 okt. 1660, vendumeester der stad Rotterdam, begr. Rotterdam (Grote K.) 24 febr. 1729 (Noordpand 226) 68 j.!

111. *Dirck Verburgh*, ged. Rotteadam (geref.) 17 nov. 1658, luitenant der schutterij 1692—'99, leproosmr. 1694—'99, koopman in wijnen en vlaskoper te Rotterdam, begr. Rotterdam 27 mei 1700, tr. (ondertr. Rottendam 27 febr.) aldaar 15 maart 1684 *Anna Catharijna de Ruuck*, ged. Rotterdam (geref.) 15 sept. 1665, begr. Rotterdam 29 sept. 1733, dr. van *Elias de Ruuck*, regent van het weeshuis, vroedschap, schepen, burgemr., president-burgemr., gedeput. ter dagvaart, boonheer, vredemaker, weesmeester, fabriekmeester, thesorier, kolonel der Burgerij, commissaris van de wijken, van de Wisselbank, van de Leenbank te Rotterdam, en *Anna Lindius.*

   Kinderen:

1. *Dirck Verburgh*, ged. Rotterdam (geref.) 21 nov. 1684,
2. *Anna Catharijna Verburgh*, ged. Rotterdam (geref.) 13 maart 1687.
3. *Gerrit (Gerard) Verburgh*, ged. Rotterdam (geref.) 1 juli 1688, schepen van de Hove en Hoge Vierschaar van Schieland.
4. *Helena Cornelia Verburgh*, ged. Rotterdam (geref.) 4 sept. 1692, † Rotterdam 4 sept., bagr. Schelluinen 5 sept. 1725, tr. (ondertr. Rotterdam 3 mei) Zevenbergen (Schepenbank) 29 mei 1711 *Cornelis van der Burch*, ged. Geertruidenberg (Herv. K.) 14 april 1689, koopman te Zevenbergen (1711), regent van het Werkhuis te Rotterdam (1713), solliciteur-militair te 's-Gravenhage (1715), gezworen makelaar te 's-Gravenhage (1714—17...), † ..... in of na 1754, zn. van Mr. *Adriaen van der Burch*, advocaat te Oosterhout (N.Br.), kanunnik in het kapittel ten Dom te Utrecht (1689—1702), en *Johanna Maria Winckelmans.*
5. *Hermina Verburgh*, ged. Rotterdam (geref.) 31 aug. 1694.
6. *Elias Verburgh*, ged. Rotterdam (geref.) 28 april 1697,

Aanvullende gegevens gevraagd.

Amsterdam. C. B. VAN DER BURCH.

van Vliet-van der **Burch.** Wie waren de ouders en de grootouders van *Willem Willemsz. van Vliet* (te Delft?), geb. 6 nov. 1598, † in juni 1682, en zijn vrouw *Cornelia van der Burch*, geb. 27 dec. 1605, † in 1673, ouders van *Willem van Vliet*, geb. 9 dec. 1638, † 23 of 24 febr. 1707, br. *Aegje van 's-Gravensande?*

Arnhem. DR. W. F. LEEMANS.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. -- Mr. F. Daniël †. -- Historie van het **Arkel**wapen A° 1621 van Christoffel Peter **Cornelisz.** van Ghilse, vergezeld van allerhande commentaar, door Mr. Dr. J. C. **Maris** van Sandelingenambacht. — **Boekbespreking.** — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand b 1 ad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, Wassenaar.

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **ƒ 30,—** gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. **Corts, *Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 6 **LXXXVIIIe Jaargang** **juni 1971**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mr. B. F. baron van Verschuer, sedert 1905 gewoon lid van het Genoootschap.

Tot lid zijn benoemd:	Voorgesteld door:
N. A. ADNEY, *Flanorpad* 4 ***D, Leiden 2405.***	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
3. H. G. KLOKKE, *„Maria-Zuidven", **Loppersum (Gr.).***	R. L. E. HOPPE, Nijmegen.
Mr. G. R. A. baron VAN RANDWIJCK, ***Ary Schefferstraat 57,*** 's-Gravenhage-8019.	Mr. E. IDEMA GREIDANUS, ***'s-Gravenhage.***
Mevrouw H. M. C. barones VAN RANDWIJCK, geb. DE STUERS, ***Ary Schefferstraat 57, 's-Gravenhage-2019.***	Mr. E. IDEMA GREIDANUS, ***'s-Gravenhage.***
Ir. F. E. WILMER, ***Huyghenslaan 18, Arnhem-6004.***	D. J. G. BUURMAN, ***Velp (Gld.).***

Adreswijzigingen:

Jhr. J. Q. BAS BACKER,	Oegstgeest, p.a. Mevrouw Offerhaus geb. Bas Backer, Prinses ***Beatrixlaan 61.***
Mejuffrouw ROSALIE FELLOWS BAILEY F. A. S. G.,	New York. *N.* Y. ***10022 (U.S.A.) 25 Sutton Place South.***
A. J. L. VAN BOKHOVEN,	Vught (N.-Br). ***Van Voorst tot Voorststraat 35.***
M. D. HAGA,	Amsterdam-1007, ***Reijnier Vinkeleskade 72.***
E. W. A. HENSSEN,	Heemstede, ***M. Vanmontlaan 88.***
P. J. H. G. L. G. F. E. C. VALCKENIER KIPS,	Amersfoort, ***Verdiweg 619.***
C. VAN MEEUWEN,	's-Hertogenbosch-4002, ***Vughterweg 17.***
A. VAN OOSTEN,	Utrecht (Veldpost), 1 ASK - NAK NORTHAG/TWOATAF, NAPO 861.
Drs. C. 0. A. baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE,	Ellecom, ***Hofstettenlaan 2.***
P. R. Th. ZANDER TER MAAT,	D-75 Karlsruhe (West-Duitsland), ***Bernsteinstrasse 13.***

Historie van het Arkel-wapen A° 1621 van Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse, vergezeld van allerhande commentaar,

door MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.

Hoofdstuk 111.

Thans presenteert zich de generatie ***Van Dalem van Dongen,*** waarbij de lezer, ingevolge de verwachting gewekt in Hoofdstuk 1 § 3, gaat uitzien naar de vader van *Peter*

Jansen van Dongen, † in 1552, begraven op het hoogkoor in de kerk van Dongen onder een zerk mat het *Arkel*-wapen. Het geslacht splitst zich hier in drie takken, ieder met behoud van de toenaam ***Van Dongen,*** te weten:

de tak D o n g e n, volgt IV *Joost,*
de tak Z w a 1 u w e, volgt IVbis ***Willem,***
de tak T er B o r c h, volgt IVter *Roelof.*

Voor *Joost* en ***Willem*** kan genefeneerd worden aan meergenoemde genealogie van Dek (De Nederl. Leeuw jrg. 1966), behoudens enkele aanvullingen en verbeteringen.

De tak van *Roelof,* bij Dek vrijwel onbekend, wend in het gelid gezet; deze was de vruchtbaarste.

Het aanzien van het geslacht geraakte door wangedrag over de gehele lijn in discrediet. ***Joost,*** schuldig bevonden aan meerdere misdrijven, moest uitwijken en verloor de heerlijkheid Dongen door confiscatie in 1500. *Willem*'s zoon ***Jan*** werd In 15 13 verbannen wegens manslag op Karel van Lier, onderschout van Turnhout, en ontzet uit de heerlijkheid Zwaluwe. En Roelof pleegde in 1479 doodslag op zijn aeef Rutger Janss. van Haren, mesallieerde zich mat de dochter van sen welgesteld dorpsnotabele, waardoor zijn wettig nageslacht zakte op het maatschappelij k vlak der erkende bastaard-neven in Dongen en omgeving.

IV. ***Joost van Dalem van Dongen,*** knape, heer van Dongen; Dek stelt t.a.p. zijn overlijden na 18 nov. 1514; de preciese sterfdatum staat aangetekend op het schutblad achterin het protocol nr. 89 rechterlijk archief Dongen (R.A. 's-Hertogenbosch): „anno 1525 obiit *Joes* ***de Donghen 25*** dies septembris". Hij zal dus geboren zijn ruim na het vóór 1428 gesloten huwelijk zijner ouders. ***Joost*** huwde jonkvrouw ***Adriana Monix,*** dochter van Mr. ***Jan,*** de jonge, en jonkvrouw ***Margriet Jansdr. van Berckel.*** Tot aan de confiscatie anno 1500, in elk geval nog in 1499 toen de inwonende bastaardzoon ***Jan*** per boerenkar eren jong meisje, ***Peterken,*** pardoes op het land schaakte (geassisteerd door niemand minder dan de vrouwe van Dongen), bewoonde het gezin het kasteel van Dongen.

Mr. F. A. Holleman „Dirk van Assendelft, schout van Breda, en de zijnen" (Thieme, 1953) deelt mede, dat het kasteel „het huis te Dieren" (= Die Rijen), door ***Willem van Duvenvoorde*** werd gebouwd aan de samenvoeging van het Snelle Vaartje en de rivier de Donge even ten zuidwesten van de oude Dongense dorpskerk bij de grens van Dongen en Rijen en dat deze ***Willem*** het slot met de heerlijkheid heeft overgedragen aan zijn natuurlijke dochter ***Beatrijs*** bij haar huwelijk met ***Roelof van DaZem*** (de overgrootvader van IV Joost).

Heerlijkheid en huis van Dongen vervielen door de confiscatie in 1500 aan de heer van Breda, graaf Engelbrecht van Nassau. Deze gaf de heerlijkheid in tocht aan de vrouw van loost, ***Adriana Monix,*** die zich sedertdien vrouwe van Dongen noemde, maar graaf Engelbrecht gunde de bewoning van het huis aan Jacob Peters stadhouder van de schout van Dongen, waarin *Adriana* ***Monix*** hem naderhand bevestigde (Nass. Dom. inv. Hingman no. 463 1, rekening rentmr. van Dongen jaar 1548). ***De Van*** *Dalem*'s zijn nimmer op het kasteel teruggekeerd, hebben daar dus miert — zoals Holleman meent — tot in de 16de eeuw gezeteld.

Roelof, de zoon van ***Joost van Dongen*** en ***Adriana Monix,*** die de familienaam rehabiliteerde en ridder wend, ontving bij wijze van genoegdoening in 1532 het huis te Laer te Zundert van de heer van Breda in leen, ***Roelof*** verkocht op 29 okt. 1541 zijn huis met plein en erf in de Veterstraat te Breda aan Mr. Yman Cornelisz. schepen van Zierikzee. Met ***Roelof*** stierf deze tak uit (zie Dek, De Ned. Leeuw 1966 k. 397—398).

Omtrent de bastaarden van ***Joost van Dalem van Dongen*** vindt men enige notities in Hoofdstuk IV § 4 E.

12 maart 1499 ***Joost van. DaZem,*** heer van Dongen, man van joffr. *Adriana,* contracteert over de 60 R.gld. inbreng van zijn vrouw, volgens de huwel. voorwaarden voor notaris en getuigen binnen 's-Hertogenbosch gemaakt, te voldoen door haar grootvader Jan van ***Berckel*** ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1267 p. 20 vo. en p. 223 vo.).

1500 ***Joost van.*** *Dalem,* heer van Dongen, man van jonkvr. *Adriana,* dr. van mr ***Jan Monix,*** de jonge, en joakvr. ***Margriet*** *Jansdr.* ***van Berckel,*** erkennen na overlijden van jonkvr. ***Margriet*** voorn. ontvangen te hebben 1400 florenen van *Jan Gerards* van ***Berckel,*** (schepen van 's-Hertogenbosch) ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1269, p 209 vo.).

9 febr. 1528 juffr. ***Adriana Monicx,*** vrouwe van Dongen, jonker ***Roelof van DaZem,*** haar zoon, en juffr. ***Josyna van DaZem,*** haar dochter, kopen een erfcijns te Dongen rustende op hun hoeve de Lichtenberg (Dongen r.a. no. 89).

IVbis. ***Willem van Dalem van Dongen,*** geb. omstr. 1440, knape, heer van Zwaluwe. Hij verwisselde de traditionele familiepositie van landjonker voor die van stadsregent in Breda. De heerlijkheid Zwaluwe viel hem eerst later ten deel, in 1480 door het kinderloos overlijden van zijn broeder ***Jan.*** Binnen Breda bewoonde ***Willem*** een eigen huis vóór de burcht, hij was schepen der stad tot zijn overlijden c. 1502. Dek (Ned. Leeuw 1966 k. 399) noemt hem deken der wolwerkers en schijnt daarbij te kunnen steunen op een akte d.d. 4 juli 1503, volgens het regest door schr. opgenomen (t.a.p., k. 378) inhoudende:

„4 juli 1503 Compareerde voor schepenen te Breda „*Roelof* ***van Dongen,*** broeder van wijlen *Willem* ***van*** „*Dongen* in leven deken van de wolwerkers". (Breda r.a. no. 415 f. 268 vo.).

Dit regest is echter look al corrupt: in de aangehaalde akte geeft *Roelof,* als voogd van de kinderen van wijlen ***Willem,*** verlof aan diens weduwe ***Belye*** om tien behoeve van haar kinderen zekere gelden van de vleeshouwers van Breda in ontvangst te nemen. Van wolwerkers rept deze akte niet, laat staan nog van *Willem*'s functie als deken der wolwerkers! *Willem* ***van Dongen*** was wel deken der vleeshouwers, als zodanig vermeld op de lijsten van magistraatspersonen a° 1499 en a° 1501 (Breda r.a. mo. 4 15). Met de drossaard, de kastelijn, de schout, de rentmeester, de pastoor, de burgemeesters en andere autoriteiten — zeventien in getal — komt hij voor op de lijst a° 1499 met de aantekening:

„dit syn de heeren der stadt van Breda ... die tabbert „en concl. lakens hebben, voor huer tabberts elc VIII „ellen en voor huer koncl. XI ellen": de heren genoten deze ambtskleding voor stadsrekening.

Op het door Dek bij voormeld regest mede aangehaalde folio 245, bevattende een niet gedagtekende lijst van magistraatspersonen van 1503, komt ***Willem van Dongen in*** het geheel niet voor; deken van de vleeshouwers is dan Willem de Bye, en van de wolwerkers Adriaen van Eyndmer.

Willem van Dalem van Dongen huwde jonkvrouw ***Belye van der*** *Dussen,* dr. van ***Jan*** en *Lysbeth* ***van*** *Grobben-*

donck; zij hertr. *Jan Blerinck,* schout van Ginneken en Gilse.

Uit dit huwelijk twee dochters (zie De Nederl. Leeuw jrg. 1966, kol. 400), en:

1. *Jan,* volgt V.
2. *Willem,* volgt Vbis.

Voor de twee bastaardkinderen, zie Hoofdstuk IV, § 4 c.

V. *Jan van Dalem van Dongen,* geb. 1488/89, knape, heer van Zwaluwe, beleend 4 febr. 1504, † vóór 1534, tr. *Magdalena van Hagenau,* † na 19 maart 1557. De heerlijkheid Zwaluwe werd op 20 juni 1513 verbeurd verklaard.

Uit dit huwelijk drie dochters; zie uitvoeriger Dek t.a.p. sub V (Ned. Leeuw 1966 k. 400), en een zoon *Jochim.*

Vbis. *Willem Willemsz. van Dalem van Dongen,* knape, bezat een derde van de warande van Dongen, moeren en behuisde steden ald., woonde in den Ham, werd wegens schulden gegijzeld in Breda en likwideerde grotendeels zijn bezittingen, † c. 1575, tr. 1° *Cornelia Dirksdr. van Cuyck,* † vóór sept. 1566; tr. 2° *Marie Gerrit Jansdr.*

Uit het eerste huwelijk twee dochters (zie Ned. Leeuw 1966 k. 400), en:

1. *Balthasar van Dalem genaamd van Dongen,* geb. Dongen c. 1531, gegoed ald., vestigde zich vóór 1554 in Hoorn, verkreeg op 6 febr. 1554 van de magistraat van Dongen een certificaat van zijn edele afkomst, † na 1601, tr. ?.
2. *Willem Willemsz. van Dalem genaamd van Dongen,* gegoed te Dongen en te Breda, † na 1594, gegoed te Dongen. Hun nageslacht is niet nagegaan.

15 juni 1541 Willem ***van Dongen*** (sr.), door zijn creditemen in Breda gevangen gezet, bezat één derde in de warande van Dongen, waarvan zijn broeder Jan het overige tweederde bezat; 26 okt. 1541 transporteerde *Willem* voormeld aandeel aan René van Chalon, graaf van Nassau, benevens zijn aanspraken ten laste van de prins terzake de belofte tot uitkoop met 400 kar. gld. eens en een lijfrente van 50 kar. geld. jaarlijks hem door zijn broeder *Jan* gedaan (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 inv. no. 276).

Willem (sr.) verklaarde: „soosal men bevinden alsdat „mijn vader saliger heeft liggende gehadt secre pek-„celen van moer uyt verscheydens plaatsen, in den eer-„sten de moer daer meester Jan van Halten en Joris „Wijnen gelegen syn die groot is omtrent XXXVI bun-„der, genaempt die groote breehoeve. Ende noch soo „heeft mijn vader sa. gehadt een stuck moers groot om-„trent VI bunder, genaempt op de hoeven, en noch op „den Langen Put omtrent XXIIII bunderen; item binnen „der nonnen van Breda moer omtrent XV buynderen; „item op den 'afganck XI bunders; item tussen die „XXIIII bunderen voors en der nonnen moer ..." enz. (g.a. Dongen no. 188, copie d.d. 1548).

5 maart 1547 ***Willem Willems van Dongen*** koopt behuisde stede groot 9 lopensaat belend ten noorden door zijn eigen erf ten oosten door de rivier de Donge ten westen door Rijck Aryaens (Dongen r.a. no. 90); 21 apr. 1550 id. verbindt zijn stede in de Ham (Dongen r.a. no. 90).

23 juni 1563 ***Willem van Daelhem*** genaamd *van Dongen* verkoopt aan zijn zoon ***Balthasar een*** erfpacht van 6 lopens rogge uit stede groot 2 bunder strekkende van de Donge tot op Wilboert Symons erf; 23 april 1568 id. met zijn kinderen verkoopt deze stede (Dongen ***r.a.*** no. 92).

13 april 1575 ***Mary*** huisvr. ***Willems van Dongen*** verkoopt haar stede (Dongen r.a. no. 93).

10 maart 15'76 Boedelscheiding tussen ***Maria Gerrit Jansdr.*** wed. laatst van ***Willem van Dalem alias van*** Dongen, wonende te Dongen, enerzijds, en de kinderen ***Anna Willems van*** Dongen huisvr. van ***Adriaen Simons alias Compeerzager, Heilwich Willems van Dongen*** wed. ***Cornelis Kerstiaens,*** (mede namens) ***Balthaxar*** en ***Willem*** Willems van ***Dongen*** als erfgenamen van hun vader, onlangs gestorven, anderzijds; de weduwe zal behouden haar inbreng bij huwelijksvoorwaarden, en de kamer op de stede in Den Ham te Dongen bij de watermolen en het gebruik van de hof met appel- en perenbomen, die ***Willem van Dongen*** eertijds bij het verkopen der stede uitbesproken had, één en ander haar leven lang, zullende daarna aan de kinderen komen (Breda, notaris van de Corput no. 11 f. 265).

3 juni 1577 obligatie voor ***Balthasar Willems van. Dongen*** (Dongen r.a. no. 93).

7 okt. 1578 ***Balthasar van Daelhem*** die men noemt van ***Dongen*** en ***Willem Wilbms van Daelhem van*** Dongen. na dood van hun vader beleend met leenrenten ad 28 kar. gld. en ruim 7 bunders moeren onder Dongen (g.a. Dongen no. 191, extract leenhof Breda.).

2 juni 1582 resp. 25 juni 1601 ***Balthasar van Daelhem*** alias van ***Dongen*** heeft in leen ontvangen een bunder vliegend land op de hoeve gekomen van † *Willem van* ***Dongen,*** resp. 7 bunders moeren na dode jonker ***Willem van Daalhem*** alias *van* ***Dongen*** zijns vaders gelegen op de Lange Put te Dongen (Nass. Dom. inv. Hingman no. 4600, leenboek van Dongen a° 1732).

IVter. *Roelof van Dalem van Dongen,* geb. omstr. 1440, knape, heer van Ter Borch (Oisterwijk) beleend 1448, gegoed ald., te Dongen, Oosterhout en Gilse, † huis Ter Borch april 1517, tr. *Elisabet Ruttens,* † Dongen in 1534, dr. van *Jacob,* schepen van Dongen 1450, en *Engel Jan Berysdr. van Oirl.*

13 maart 1450 transport op ***Roelof*** Jansen van ***Dongen*** van een cijns van ***40*** sch. rustende op de watermolen en het goed Ter Borch ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1220).

20 juli 1470 Roelof zoon van † ***Jan van Donghen*** bezit erf en beemden genaamd Wuppenhout parochie Oisterwijk (Oisterwijk r.a. no. 178).

5 juni 1478 ***Roelof*** van ***Daelhem*** wijlen *Janszoon* mede namens zijn moeder juffr. ***Margriet*** wed. † Jan van *Daelhem* geeft kwijting aan zijn oom ***Roelof van Daelhem*** heer tot Dongen. (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1, inv. no. 578).

6 juli 1479 Kwijting voor ***Roelof wan Dongen*** voor betaling der zoening hem opgelegd terzake doodslag door hem gepleegd op (zijn neef) ***Rutger Jans van. Haren*** ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1249).

1 febr. 1490 schikking tussen ***Roelof*** zn. van † ***Jan van Dongen*** en ***Adriaen Ghysberts Heyn*** over een erfcijns uit huis en hof te Oisterwijk (Oisterwijk r.a. no. 196).

1494 Déclaration de ***Roelof*** van ***Dalem dit van Donghen*** pour le fief Ter Borch et autres à Oisterwijk (L. Galesloot, inv. des archieves de la cour de Brabant, b. 11 p 186 no. 2609).

4 sept. 1496 ***Roelof Jansen van Dongen*** koopt beemden aan de groenedijk te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 263).

3. jan. 1504 ***Roelof*** zn † Jans van ***Dongen*** verkoopt land naast zijn erf achter het gasthuis in de Schijve te Oisterwijk (Oisterwijk r.a. no. 207).

22 jan. 1508 ***Roelof van Dongen*** en ***Lysbet*** zijn huisvrouw verkopen het land Oirl te Tilburg, aan haar tezamen met ***Willem*** en ***Jacob Jacobs Rutten*** verstorven van hun moeder ***Engel*** Jan *Berijsdr. van Oirl* (Tilburg r.a. no. 260).

19 maart 1510 ***Jacob Jan Jacobs Rutten*** verkoopt aan zijn moei ***Lysbet wettige*** huisvr. ***Roelofs van Dongen*** land te Gilse onbedeeld met ***Lysbet voorn.*** (Breda r.a. no. 419).

'7 maart 1516 ***Roelof Jansen van Dongen*** koopt een behuisde stede te **Dorst-Oosterhout** (Oosterhout **r.a.** no. 264).

12 maart 151'7 ***Roelof van Daelhem*** alias *van Dongen* verkoopt moeren te Dongen aan ***Willem Willems van. Dongen*** zijn neef belend *Jan* **broeder van** *Willem* **voorn.** (**Nass.** Dom. en Rekenk. Breda 1 inv. no. 276).

3 mei 1517 Arbiters' heer Geryde **Sceerders persoon** der kerk van **'s-Gravenmoer,** Anthonis **Jansz** (van Dongen) schout to Dongen, Jan Andries **Lambrechts (fabriekmr** der kerk van Oisterwijk) en mr **Jan Lambart** tot **Oisterwijk** in het geschil tussen: *Jacob* de **oudste zoon** van † ***Roelof van Dongen,*** ter **eenre,** en, ***Elisabeth*** wed. † ***Roelof*** voorz. zijn **moeder,** heer ***Willem*** priester, ***Jan*** en ***Christoffel*** zijn broeders, ***Hendrik Adriaens*** als man van ***Barbara, Marcelis Coeck*** als man van ***Anthonia,*** en ***Frans Corstiaen*** Jans als man van Marie, **zusters,** dochters' van † ***Roelof*** voorz., ter andere zijde, inzake het testament bij ***Roelof voorn.*** **gemaakt** uit kracht van brieven van octrooi verleend door de **hertog** van Brabant, en inzake de **huwel.** voorw. die ***Jacob*** had, waarbij ***Roelof*** hem beloofd had 300 gouden Rijnsguldens, verklaren die **huwel.voorwaarden** van onwaarde, verklaren dat testament van waarde, kennen toe aan *Jacob* zijn voordeel van **geboorte** als oudste 100 **R.gld.** en nog eens 100 **R.gld** (Oisterwijk **r.a.** no. 222).

6 jan. 1535 **Boedelscheiding** nalatenschap ***Lysbet*** wed. ***RoeZofs van Dongen za. tussen*** haar kinderen heer ***Willem Roelofs, Jacob, Jan, Christoffel, Barbara*** huisvr. van ***Hendrik Adriaans Oomen,*** de weeskinderen van † ***Mary*** en meester Frans ***Corstiaens,*** de weeskinderen van † ***Anthonia; tot de*** nalatenschap1 beboordenl o.m. de hoeve te Oisterwijk, die erflaatster in tocht bezeten heeft, en de stede te Dongen, waaruit zij verstorven was, moeren en landerijen (Dongen **r.a.** no. 89).

Uit dit huwelijk:

1. ***Jacob,*** volgt Vter.
2. heer ***Willem*** *Roelofsz.* ***van Dongen,*** priester, gegoed te Dongen en te Oisterwijk.

   3 mei 1517 Heer ***Willem*** priester, zn. van † ***Roelof van. Dongen,*** belooft *Jacop* van ***Dongen,*** zijn broeder, mede ten behoeve van zijn broeders en zusters, om de goederen hem aangekomen bij versterf en testament van † zijn vader niet te geven of te vermaken aan enige geestelijke fundatie behoudens een half mud rogge erfpacht voor der zielen zaligheid van hem zelf en van zijn ouders (Oisterwijk **r.a.** no. 222).

   7 mei 1526 Heer ***Willem Roebfs*** van. ***Dongen*** verkoopt huis en erf te Dongen (Dongen **r.a.** no. 89).

   31 jan. 1528 Heer ***Willem RoeZofs van Dongen*** verleent kwijting (Dongen **r.a.** no. 89).

   5 jan. 1533 Heer ***Willem RoeZofs van Dongen.*** borg voor zijn broeder ***Jan*** *Roelofs* (Dongen **r.a.** no. 89).
3. ***Jan,*** volgt Vquater.
4. *Christoffel,* volgt Vquinquies.
5. ***Barbara*** *Roelofsdr.* ***van Dongen, tr. Hendrik*** *Adriaansz. Oomen,* schepen van Dongen. Hun zoon Roelof ***Hendrik*** *Oomen* was schepen van Dongen 1547,
6. ***Anthonia*** *Roelofsdr.* ***van Dongen,*** † ***c.*** 1534, **tr.** *Marcelis Henricx* ***Coeck,*** † 15151'20.

   30 mei 1514 ***Anthonia Roebfs van Dongen.*** huisvr. van ***Marcelis Coeck*** beleend met erfgoederen van Jan. ***Willems van Dongen,*** welke ***Marcelis*** in onderpand had voor drie renten, nadat ***Jan Willems van Dongen*** in 1513 uit de heerlijkheid ontzet was ten **gunste van** de heer van Breda (**Nass.** Dom. en Rekenk. Breda 1 regesten no. 2565 en **2575** jo. 2607).

   5 mei 1521 ***Jan Roelofs van Dongen*** **toez.** voogd van de **weeskinderen** zijner zuster *Antonia,* weduwe van ***Mercelis Henricx Koecks*** (Breda **r.a.** 428).

25 juni 1533 ***Antonia Roelofsdr van Dongen.*** dochter van ***Lysbet Roelofs wed.*** verkoopt land (Dongen **r.a.** no. 89).

7. ***Maria Roelofsdr. van Dongen,*** tr. ***Frans'*** *Corstiaan Jansz.,* schoolmeester in Dongen.

Voor de twee bastaardkinderen van ***Roelof*** zie Hoofdstuk IV § 4 D.

Vter. ***Jacob*** *Roelofsz* ***van Dongen,*** heer van Ter Borch-Oisterwijk, beleend 20 jan. 15 18, drossaard, was gegoed te Dongen en te Oosterhout, tr. ***Dymphna*** *Roelofs* ***van Scarenborgh.***

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt):

1. ***Roelof*** *Jacobsz* ***van Dongen.***
2. ***Margriet Jacobsdr. van*** *Dongen,* tr. ***Jan*** *Peterz.* ***Hamer,*** brouwer in de Sint Joris aan de noordzijde van de Lind te Oisterwijk.
3. ***Adriaan*** *Jacobsz.* ***van Dongen, 2*** februari 1552 vermeld te Oosterhout met zijn zwager ***Thielman Jans*** (Oosterhout r.a. no. ***343).***
4. *Jan Jacobsz.* ***van Dongen,*** maakte zich 4 mei 1551 sterk voor ***Willem van Dongen, Roelof*** *Stoffels* ***(van Dongen), Jacob Jans (van Dongen),*** borgen voor *Jan's* zoon *Peter* ***Jan Jacobs van Dongen,*** toen deze de windmolen het Reyken te 's-Grevelduin-Capelle pachtte van en weder verpachtte aan Andries Jansen van de Poppel (Dongen r.a. no. 90).

   11 dec. ***1531 Dingen van Scaerborgh gevest*** in een behuisde stede te Oosterhout van ***Jacob RoeZofs van Dongen*** (Oosterhout **r.a.** no. 267).

   31 juli 1532 ***Jacob RoeZofs van*** Dongen en zijn **huis**vrouw ***Digna van Scaerborgh*** kopen een moer te Dongen van ***Christoffel Roelofs van Dongen*** (Dongen **r.a.** no. 89).

   20 juli 1536 Cornelis **Kyevits** verheft Ter Borch te Oisterwijk, door hem gekocht van ***Jacob Roelofs van*** Dongen („De Kleine **Meyerij"** jrg. XV, en genealogie **Kievits** in Ned. Leeuw jrg. 1963).

   31 jan. 1537 ***Jacob RoeZofs van Dongen*** **toez.** voogd over de **weeskinderen** van † ***Marike Roelofs*** van ***Dongen en Frans Corstiaens*** (Oosterhout **r.a.** no. 269).

Vquater. ***Jan*** *Roelofsz.* ***van Dongen alias van Dalem,*** brouwer aan de heuvel te Dongen, schepen ald. 1527, gegoed te Dongen, Oosterhout en Gilse, † Dongen einde 1546, tr. *Kathelyna Aert Simons, ex* matre ***Jenneken.***

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt):

1. ***Jacob*** *Jansz.* ***van Dongen.***
2. ***Roelof*** *Jansz. van* ***Dongen.***
3. ***Adriaan*** *Jansz.* ***van Dongen.***
4. ***Jan Jan*** *Roelofsz.* ***van Dongen.***
5. ***Engel Jan Roelofsdr. van Dongen,*** tr. ***Gielis*** *Wouters.*
6. ***Anneke Jan*** *Roelofsdr.* ***van Dongen,*** tr. ***Jan Peters*** *Snacken.*
7. *Jacoba* ***Jan Roelofsdr. van Dongen,*** tr. ***Heynrick*** *Denis.*

   1 juni 1518 ***Jan wijlen Roelofsxoon van*** *Donghen* ***alias van Daelhem*** verkoopt beemden te Rijen en heide in de Ghilsche Vught met **consent** van de weduwe en de andere kinderen van † ***Roelof,*** om diens achtergelaten schulden te voldoen (Breda, **r.a.** no. 425).

   6 juli 1526 ***Jan Roelofs van Dongen*** **geeft** obligaties

aan *Christoffel Roebfs van Dongen* zijn broer (Dongen r.a. no. 89).

29 jan. 1527 *Jan* Roebfs van *Dongen en* zijn huisvr. *Katarina Aert* Symons verbinden land te Oosterhout haar aangekomen van haar moeder (Oosterhout r.a. no. 266).

28 febr. 1528 *Jan RoeZofs van Dongen* verbindt de van zijn broer *Christoffel* gekochte1 moeren, belend *Willem van Dongen,* en verkoopt deze moeren 5 dec. 1530 (Dongen r.a. no. 89).

10 okt. 1529 uitvoerig declaratoir nopens een erfcijns op 21 maart 1519 getransporteerd op *Jan RoeZofs van Dongen* en zijn huisvroaw *Kathelyne Aert Simons* (Dongen r.a. no. 89).

3 maart 1531 Jan *RoeZofs van. Dongen* verbindt zijn huis en brouwhuis aan de heuvel, 's Herenstraat zuid, te Dongen (Dongen r.a. no. 89).

28 juli 1546 *Jan RoeZofs* van *Dongen* gecondemneerd tot betaling van 13 pond vlaams onder verband van een beemd te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 342).

30 jan. 1547 obligatie van *Katelyn* wed. *Jan RoeZofs* (Dongen r.a. no. 90).

10 juni 1547 Adriaan *Jan Roelofs* verkoopt 5 lopens, hem aangekomen na dood van zijn oudevaar, aan *Roelof Jan RoeZofs* (Dongen r.a. no. 90).

16 mei 1555 *Kathelyne* wed. *Jan RoeZofs* met consent van *Adriaen* en *Jan RoeZofs* haar zoons verblindt haar stede' achter de heuvel te Dongen (Dongen r.a. no. 91).

10 juni 1560 *Jacob Jan RoeZofs, Roelof Jan RoeZofs,* Engel *Jan RoeZofs* huisvr. van *Gielis Wouters, Anneke* Jan *Roeiofs* huisvr. *Jan Peters Snacken, Jacoba* Jan *Roelofsdr.* huisvr. *Heynrich Denis* verkopen behuisde stede te Dongen aan hun zuster *Mary,* Jan *Roelofs* vóórdochter. (Dongen r.a. no. 91).

Vquinquies. *Christoffel Roelofsz. van Dongen,* gegoed op een behuisde stede in Den Ham te Dongen, † vóór 1547, tr. *Marie Jan Jansz. Schoendr.* gegoed te Oosterhout, †1557/8.

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt):

1. *Roelof Christoffel Roelofs van Dongen.*
2. *Margriet Christoffelsdr. van Dongen, tr. Cornelis Adr. Maess*
3. *Engel Christoffelsdr. van Dongen,* tr. *Sebrecht Cornelisz.*
4. *Clara Christoffelsdr. van Dongen,* tr. *Jan Peters.*
5. *Maria Christoffelsdr. van Dongen,* tr. *Jan Embrechts.*

12 mei 151'7 *Christoffel* zn. † *Roelof van Dongen* verkoopt een mud rogge erfpacht uit zijn derde deel in de windmolen ter Nedervonder binnen Oisterwijk (Oisterwijk r.a. no. 222).

6 sept. 1528 visitatie1 van de moerea te Dongen w.o. moeren verkocht door *Willem Willems van Dongen* aan *Christoffel van Dongen* zijn neef (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 inv. no. 276).

19 sept. 1529 *Christoffel RoeZofs van Dongen* verkoopt een rente uit zijn behuisde stede in Den Ham, volgens akte van 3 maart 1531 groot 6 bunders, strekkende met de Hamstraat ten riool toe waarvan de helft heeft behoord aan *Lysbet* wed. *RoeZofs van Dongen* (Dongen r.a. no. 89).

19 maart 1540 *Christoffel Roeiofs van Dongen.* koopt land te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 270).

28 maart 1547 Marie dr. van † *Jan Jans Schoen,* wed. van *Christoffel RoeZofs van Dongen* verkoopt erfpacht te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 271).

8 maart 1548 scheiding en deling tussen *Mary wed. Stoffel RoeZofs* en haar kinderen *Roelof Stoffels, Griet, Engel, Clar en. Maryken Stoffels* (Dongen r.a no. 90).

27 jan. 1550 *Claer Stoffel RoeZofs* dr. huisvr. *Jan Peters* verkoopt aan *Roelof Stoffel RoeZofs* haar aandeel in de moeren, waaruit *Stoffel RoeZofs* verstorven is (alsv.).

8 dec. 1551 *Clara Stoffel RoeZofs* huisvr. *Jan Peters, Mary Stoffel RoeZofs* huisv. Jan *Embrechts,* Engel *Stoffels* huisvr. *Sebrechf Cornelis, Margriet Stoffel* RoeZofs huisvr. *Corn. Adryaen Maess* verkopen aan *Roelof Stoffel RoeZofs* de behuisde stede zuidwaarts strekkende met de Hamstraat ten riool toe (Dongen r.a. no. 90); door hem verkocht 3 maart 1553 (Dongen r.a. no. 91); *Roelof* verbindt een andere stede te Dongen 23 febr. 1554 (Dongen r.a. no. 91).

12 okt. 1558 scheiding en deling nalatenschap † Mary wed. *Christoffel RoeZofs* tussen de hiervoor genoemde kinderen (Dongen r.a. no. 91).

Na de aankondiging in het begin van dit hoofdstuk, stelt het teleur, dat men in deze generaties *Van Dalem van Dongen* tevergeefs heeft uitgezien naar *Peter Jansen van Dongen, † 1552.* Aangezien wij voor de volledigheid van de hier beschreven genealogie vrijwel zeker menen te mogen instaan, rest de slotsom, dat deze voor het onderzoek onmisbare persoon, hoewel zijn stoffelijke overschot rust op het hoogkoor — een ereplaats — in de kerk van Dongen, en onder een zerk met het volle *Arkel*-wapen, niet stamt uit één der destijds nog {bloeiende wettige takken van het geslacht. Het onderzoek moest nu worden uitgestrekt tot de erkende bastaarden met hun nageslacht.

Hoofdstuk IV.

Dit hoofdstuk bevat enige fragment-genealogieën van erkende [bastaard-takken uit *Van Dalem van Dongen.* In deze vergaarbak bevindt zich ook de Dongense schoutenfamilie, waarbij men dan de lang gezochte *Peter Jansen van Dongen (1470-1552)* zal aantreffen (§ 3, IIter), die de nu bewezen schakel vormt tussen het *Arkel*-wapen Anno 1621 van *Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse* en het geslacht *Van Dalem,* zoals *wij ons* in hoofdstuk 1 § 3 hebben voorgesteld. De aanhechting der *Van Dalem*'s aan de heren *Van Arkel* wordt in hoofdstuk V nog nader gepreciseerd.

§ 1. Bastaardzoon van *Willem van Dalem,* heer van Dongen (II in hoofdstuk II), bij *Elisabeth Wiericx, Jan van Dongen alias van Ghilse, volgt* I.

Dek (Ned. Leeuw 1966 k. 395) koppelt aan *Jan*'s nageslacht ten onneahte onze *Christoffel Peter Cornelisz van Ghilse,* president-schepen van Dongen, die anao 1621 met het *Arkel*-wapen zegelde; zie onze weerlegging in hoofdstuk 1 § 2.

1. *Jan van Dongen alias van Ghilse;* zijn geboortejaar dient te worden gesteld omstreeks 1380—1384 in de periode van het concubinaat zijner ouders. De toenaam *Van Ghilse,* die reeds (destijds onder de (talrijke naamgenoten weinig onderscheidend was, zal wel ontleend zijn aan de erfgoederen van zijn vader gelegen onder de jurisdictie Gilze-Rijen. Eenmaal komt hij ten volle voor als *Johannes van Dalem alias van Donghen,* echter met de discrete aanleiding van zijn bastaardij: „ab *Elisabette Wiericx".* In 1397 was *Jan* scholier bij de bisschop van Luik, hij verzocht toen toelating tot de wijdingen. Hij was gegoed o.m. op een behuisde hofstad aan de Hasselt te Tilburg en overleed na 1452.

   Hij tr. *Elisabeth Roelofsdr. Wijbosch,* † vóór sept. **1441,**

waarna zijn halfbroer Roelof *van Dalem,* heer van Dongen, voogd werd over de onmondige kinderen. Bij jonkvrouwe *Belia Jansdr. van Stramprode* verwekte hij een natuurlijke zoon *Willem van Ghilse (zie* Dek t.a.p.).

Uit voormeld huwelijk:

1. *Elisabeth van Ghilse,* † *vóór* 1478, tr. *vóór 1450 Thomas Henricx van Goirl,* † na 1483.
2. *Joris,* volgt 11.
3. *Marie van Ghilse,* † na jan. 1479.
4. *Elisabeth van Ghilse,* † na 1499, tr. vóór 1478 *Nicolaas Adriaan Claasz. Vos,* † na 1499.

N. B. Dek, die deze kinderen terloops vermeldt bij *Joost van Dalem,* heer van Dongen (Ned. Leeuw 1966 k. 397) identificeert ten onrechte de zusters 1 en 4 *Elisabeth* met elkaar.

a° 1422 renteboek van Oosterhout-de Brake: ***Lysbet Wyericxdochter*** een erf aan de Groenendijk (Nass. Dom. inv. Hingman no. 1311).

16 dec. 1422 verdeling nalatenschap van ***Willem van Dalem,*** heer van Dongen, w.o. een erfpacht van elf mud rogge, die Jan. *van Gilse* en zijn moeder hebben op de Lichtenberg (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 inv. no. 497 regest 1188).

22 aug. 1468 ***Roelof van Dalem,*** heer tot Dongen, voldoet jaarlijks 300 Holl. gld. erfelijk uit de heerlijkheid Dongen „aan die *van Gilse*", dat hij van ***Willem van Dongen*** zijn vader behouden heeft (Nass. Dom. inv. Hingman no. 4584 folio 33, 34).

12 maart 1450 akte tussen ***Roelof van Dalem,*** heer van Dongen, ter eenre, zijn broeder Jan, zoon van ***Lysbet Wiericx, Jan's*** schoonzoon *van* gehuwd met ***Lysbet*** dochter van ***Jan*** en † ***Elisabeth Roelofs Wijbosch,*** ter andere zijde, inzake de erfpacht uit de Lichtenberg ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1220).

22 maart 1451 Jan van ***Ghilse,*** natuurl. zoon van ***Willem van Donaen*** en ***Lysbet Wyericx,*** had van zijnvader een erfpacht Uit de hoeve de Lichtenberg verkregen ten behoeve van zijn moeder ***Lysbef. Jan,*** die een natuurlijke, zoon ***Willem*** had, maakte terzake deze erfpacht een schikking met ***Roelof Willemszoon,*** heer van Dongen, die 1/3 deel in het westen van de Lichtenberch bezat ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1222); a° 1446 comp. jonkvrouw ***Beel van Stramprode Jansdr.*** inzake voormelde erfpacht door haar verkregen van ***Jan*** zoon van ***Willem van Dongen*** bij ***Lysbet*** Wiericx ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1216), nadat op 17 aug. 1446 domicella de ***Stramprode*** haar vonnis tegen ***Johannes van Dalem alias van Dongen.*** „ab ***Elisabeth Wiericx***" had overgedragen aan Gerrit Jans van Catwijc te Oisterwijk ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1216).

11 jan. 1479 ***Thomas*** dictus ***Damus van Goerb*** wnr. van ***Lysbet Jans van Ghibe*** doet afstand van het vruchtgebruik van de erfpacht uit de Lichtenberg 200 florenen hollands goud, die ***RoeZof van Dalem,*** heer van Donzen, beloofd had te betalen aan ***Johannes*** zoon van †***Elisabeth Wiericx*** zijn broeder ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1248).

19 jan. 1479 Schikking tussen ***Joost van Dalem*** namens zijn vader ***Roelof,*** heer van Dongen, enerzijds, en ***Joris. Marie. Lysbet*** huisvr. van ***Claes Adriaens,*** kinderen van †***Jan van Ghilse*** halfbroer van ***Roelof*** voor noemd. anderzijds, over meergenoemde erfpacht uit de Lichtenberch ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1248 jo. no. 1239 f 88, 298 vo.).

16 juni 1499 ***Claes Adriaen Claesz als*** man van ***Lysbet Jans*** van ***Ghilse*** doet afstand van de erfpacht uit de Lichtenberch ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1268).

20 sept. 1441 ***RoeZof van Dalem,*** heer van Dongen, draagt over aan ***Jan*** natuurl. zoon van ***Willem van Dongen*** de voogdij over de kinderen van ***Jan. en †Lysbet Roelofs Wybosch,*** alsmede, het beheer over haar nagelaten goederen ('s-Hertogenbosch r.a no. 1211).

21 nov. 1435 ***Jan van. Donghen*** zn. van †***Willem van. Dongen*** en van ***Lysbet Wiericx*** verkoopt huis en hofstad aan de Hasselt te Tilburg; Johannes van Groenendael ziet af van naasting ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1206).

St. Agathadag 1445 Jan geheten van ***Ghilse nat.*** zoon van †***Willem van Dongen*** transporteert een erfpacht uit zijn hofstad in de parochie West-Tilburg ter sbde geheten onder die Berghe (= Lichtenberch) bij Dongen aan alle zijden belend ***Jan*** voorzegd en uit zijn land geheten de hofstad in de stede van ***Roelof,*** heer van Dongen (Oisterwijk r.a. no. 156).

4 maart 1445 ***Roelof van Dalem,*** heer van Dongen, verkoopt aan ***Jan*** zoon van †***Lysbef Wiericx*** vier bunder land uit de Lichtenberch bij Dongen tussen de stroom de Donge en ***Roelofs erf,*** met de belofte aan *Jan* van een jaarcijns van 14½ holl.gld. ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1215).

26 mei 1470 ***Joris, Marie, Elisabeth*** huisvr. van ***Nic. Adriaens Vos*** kinderen van †***Johannes van Ghilse*** geven een schuldbekentenis aan ***Roelof van Dalem,*** heer van Dongen ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1239).

10 okt. 1471 Henric Janse van Buvssel geeft obligatie aan jonkvrouwe ***Marie Janse*** van *Ghilse* (Oosterhout r.a. no. 259).

II. *Joris Jansz. van Ghilse,* gegoed op een behuisde stede te Oosterhout, † na maart 1487, tr. N. N.

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt):

1. Heer *Steven Joris Jansen van Ghilse,* priester, † na 1545.
2. *Simon Joris Jansen van Ghilse,* gegoed te Oosterhout vermeld 1527, tr. *Godele.*

   Hun zoon *Hendrik* was de schoonvader van *Embrecht Christoffel Peters van Dongen;* zie hieronder § 3, IIter 4c.

   22 juni 1576 ***Cornelia Henric Simons*** van ***Ghilse*** huisvr. van ***Jan Adriaens van Ghilse, Willemina Henric Simons van Ghilse*** huisvr. van ***Engbrechf Stoffel Peters van Dongen*** en ***Marie Henric Simons van Ghilse*** huisvr. van ***Jan Corn. Adriaens*** verkopen huis en erf, genaamd Sint Merten, gelegen op het Gasthuiseinde te Breda (Breda r.a. no. 480 f 101).
3. *Marie Joris Jansen van Ghilse,* gegoed te Oosterhout 1547,
4. *Cornelis Joris Jansen van Ghilse,* tr. *Katherina Heyn Claess van den Voertsdr.,* gegoed te Oosterhout 1532.
5. *Josina Joris Jansen van Ghilse,* concubine van *Joos Jan Aerts.*

   2 maart 1487 ***Joris Jans van Ghibe*** verkoopt zijn huis en land strekkende voorop ***'s*** Herenstraat (Oosterhout r.a. no. 261).

   23 maart ***1527 Simon Joris Jans van Ghilse*** belender te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 266).

   10 okt. 1528 ***Peters Joos Jan Aerts*** natuurl. zoon, testamentair erfgenaam van zijn moeder ***Josina Joris Jansen van Ghibe*** verkoopt aan jouffr. *Adriana Monicx* vrouwe van Donzen en ioncker ***RoeZof van Dalem*** haar zoon en juffr. *Josyna* haar dochter een erfpacht en een erfcijns aan hem ***Peter*** bij dat testament vermaakt, in mindering van de gehele erfpacht en erfcijns, die ***Jorys Jansen*** en ***Mary Jansdr.*** van *Gilze* zijn zuster jaarlijks op de hoeve Lichtenberch heffende waren (Dongen r.a. no. 89).

   14 okt. 1532 en 8 jan. 1533 ***Cornelis Joris Jansen van Ghilse*** en zijn huisvr. ***Kath. Heyn Claes*** van ***den Voertsdr.*** kopen erfpachten te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 268).

   11 juni 1545 heer ***Steven Jorys Jansen van Gilse,***

priester, heeft een obligatie van 9 kar.geld. op een stede te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 271).

23 febr. 1547 Maria *Joris Jansen van Gilse* koopt land te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 271).

§ 2. Bastaardzoon van *Willem van Dalem*, heer van Dongen, (II in hoofdstuk II) bij *Yda Meynaerts*, *Jan*, volgt 1.

Uit hem sproot de tak te Tilburg, welke Dek (De Nederl. Leeuw, jrg. 1966, kol. 395) toedenkt aan zijn broeder *Floris*.

1. Jan ***van*** *Dongen*, wiens geboortejaar wij bepalen omstr. 1384-1390 in de periode van het concubinaat zijner ouders. Evenals zijn halfbroer *Jan*, van § 1 hierboven, was hij in 1397 scholier bij de bisschop van Luik, toen hij toelating verzocht tot de wijdingen. De interessante middeleeuwse instituten van bisschoppelijk scholier en van de geestelijke wijdingen zijn in hoofdstuk 11 uitvoerig belicht.

   Deze *Jan van Dongen* vestigde zich op het huis „die Wachtelberch" naast de meent aan de Molendijk onder Goirle en werd schout van Tilburg. De familie zijner moeder *Meynaerts* bezat huizen en steden bij Oerl en aan de Hasselt in de parochie Tilburg.

   Hij tr. vóór 1422 *Engelbeer Willemsdr. Posteel*, en overleed 1457/'58.

   Uit dit huwelijk:

   1. *Willem*, volgt 11.
   2. *Floris van Dongen*, gegoed op een huis aan de heuvel te Goirl-dorp, † tussen 1491-1504, tr. *IJken*, † na 1505, dr. van *Jan Peter Beliaerts*, schepen van Gilse

      16 april 1461 ***Floris*** zn. van † Jan van ***Dongen*** koopt de helft in een hoeve aan de heuvel te Goirle ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1231).

      12 maart 1467 Floris ***Jansen van Dongen*** verkoopt land in het Loe te Goirle ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1236).

      14 sept. 1491 ***Floris*** zn. van † ***Jan van Dongen*** inzake de Touwakker in de parochie Tilburg ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1260).

      7 april 1504 ***Yken*** wed. ***Florys van. Dongen*** heeft schepenbrief van ***Floris,*** houdende een obligatie ten laste van Jan Peters, 14 juli 1505 overgedragen op haar zoon ***Jan Floris*** van ***Dongen*** (Tilburg r.a. no. 257).

   3. *Hendrik van Dongen*, † vóór nov. 1472, had bij *Lysbeth Willemsdr. van der Straten* een natuurlijke dochter *Dymphna van Dongen*, huisvrouw van *Goyart Willems Bacx*, die op 26 nov. 1472 land te Goirle verkocht ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1242).
   4. Roelof ***van*** *Dongen*, † vóór 1500, tr. N. N.

      3 mei 1501 ***Henric zn.*** van † ***Roelof van Dongen.*** koopt een akker naast de H. Geest te Goirle (Tilburg r.a. no. 254).

      6 maart 1502 ***Heyn Roelofs van Dongen,*** huis, hof en gronden hem toebehorende in de parochie Goirle in een stede geheten in het Dorp. ... daar hij uit zal gelden 4 loopens rogge erfelijk aan onze Vrouwe altaar, in de goederen hij in ***Jan Roelofs*** erve onbezwaard. . . . (Tilburg r.a. no. 256).

      24 maart 1505 en 5 maart 1507 ***Heyn Roelofs van Dongen*** verbindt voormeld huis (Tilburg r.a. nos. 257, 258bis).

      29 maart 1519 ***Lysbet*** natuurl. dr. van † ***Peter Reyniers,*** priester en ***Henrick Roelofs van Dongen*** haar oom, te Goirle wonende, verkoopt een erfpacht te Gilse bij weten van ***Henrick*** en ***Roelof*** haar ooms, zonen †***Roelof*** van ***Dongen*** (Breda r.a. no. 426) ; 3 dec. 1510 ***Peterken*** en ***Lisbette*** nat. dochters van heer ***Peter Reyniers*** priester bij ***Jehenne Roelofs van Dongen,*** wonende te Gemert, kopen erfpacht te Gilse (Breda r.a. no. 419).

   5. *Beatrijs van Dongen.*
   6. *Yda van Dongen.*
   7. *Ghijsbertken van Dongen*, tr. *Joost Dirksz die Weert.*
   8. *Engelbeer van Dongen*, tr. *Cornelis Jansz. Nagel.*

      Bertelomeusdag 1423 ***Jan van Dongen*** natuurl. zn. van ***Willem van Donghen*** bij ***Yde Jan Meynaertsdr.*** verkoopt aan Simon natuurl. zoon van Wouter Back Maesz een rogge erfpacht uit een perceel van 5 loopensaet, die ***Jan*** voorz. gekregen had van Willem. ..(onleesbaar door vocht) gelegen in Goirle in het erf van ***Jan*** voorz. en ***Willem Posteel*** zijn zwager (Oisterwijk r.a. no. 144 f. 88).

      13 sept. 1437 ***Jan van Dongen*** nat. zoon van ***Willem*** en Yda ***Jan Meynaerts*** verbindt zijn weide „die Rijt" aan de Breede dijk te Goirle ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1208).

      26 febr. 1439 ***Jan van Dongen,*** nat. zn. van † ***Willem van Dongen,*** gehuwd met ***Engelbeer*** dochter van Willem, ***Posteel,*** bezit huis, hof en aangelag „die Wachtelberch" naast de gemeynt aan de Molendijk, een weide „die Rijt", land „die Oude Steghe", een beemd aan de Breededijk, alles te Goirle ('s-Hertogenbosch, r.a. no. 1209).

      2 maart 1440 ***Jan van Dongen*** nat. zn. van † ***Willem*** en † Yda ***Meynaerts*** bezit de helft van vijf bunder beemd de Breededijk en van de hofstad bij de watermolen te Goirle, waarvan de wederhelft competeert Willem van den Kerckhove ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1210).

      31 okt. 1444 en 7 febr. 1448 ***Jan. van Dongen*** nat. zn. van ***Willem van Dalem*** met Paulus van Haestrecht, heer van Verdoen, borgen voor ***Jan*** wettige zn. van ***Willem van Dabm*** voorz. terzake de koop van het goed Ter Borch te Oisterwijk ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1216, 1218).

      4 maart 1445 noot bij twee akten: men geve beide akten aan Jan van ***Dongen,*** de bastaard, schout van Tilburg ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1215).

      11 maart 1456 ***Jan van Dongen*** nat. zn. van ***Willem van Dalem,*** heer van Dongen, transporteert op Marcelis van Uden de eikenbomen en het pootrecht op de straat bij de hoeve te Goirle van Jan van der Dussen en Marcelis van Uden (man van jonkvr. Hadewich Jans van der Dussen) ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1226).

      8 april 1456 ***Jan van Dongen*** nat. zn. van ***Willem van Dongen*** transporteert een pacht uit „den Winckel" te Goirle aan Simon Wouters Bacx (r.a. alsv.).

      7 juli 1456 ***Floris, Hendrik, Roelof,*** *Beatrijs* en Yda, kinderen van ***Johannes van Dongen*** machtigen hun broeder ***Willem,*** om te manen ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1227).

      23 juni 1467 en 12 okt. 1469 ***Willem, Floris, Hendrick, Roelof, Beatrijs*** en ***Yda,*** kinderen van †***Jan van Dongen,*** en hun schoonbroers ***Joost Dirks die Weert*** man van ***Ghysbertken,*** en ***Cornelis Jan Nagels*** man van ***Enge& beer,*** inzake het erf de bosch achter Everdijc in Abbichoven ('s-Hertogenbosch r.a. nos. 1236, 1239).

Deze *Jan van Dongen* is wellicht hertrouwd 1447/'48 met *Alyt*, dr. van *Willem Simon Gillis Werwairten; zij* hertr. 1462/'63 *Vastraet Adriaens.*

Leenkamer Polanen, 5 morgen land te Baardwijk, beleend 1383 ***Symon Gillis Werwairten; 7*** mei 1443 ***Willem Symons; 27*** sept. 1448 ***Alyt Willem*** *Simonsdr.*, die het land van haar vader verkregen had in huwelijksvoorwaarden met ***Jan van Dongen,*** hulder ***Jan van Dongen*** namens zijn vrouw; 3 mei 1463 leeneed door ***Alyt*** vernieuwd thans hulder haar man ***Vastraat Adriaens*** (Nass. Dom. en Rekenkamer Breda 1 L. inv. no. 44 f I vo. en no. 45 f LXIII vo.). Deze beleningen zijn jaren na dato met deeelfde hand ingeschreven, de oudste van 1383 met verwijzing naar een vorig register.

In de akte van 1448 wordt Jan van Dongen aangeduid met het onbegrijpelijk woord „massour" (?), o.i. een verlezing van de tekst der originele akte (of een klad) „bastert", de b met een korte schacht.

11. ***Willem** Jansz. **van Dongen,*** geb. c. ***1420,*** † ***vóór*** 1501, gegoed op de stede in de kerkhofsakker te Goirle gekomen van zijn schoonvader, tr. vóór 1443 ***Kathelyne** Bacx,* dr. van ***Symon*** (natuurl. zn. van ***Wouter** Bacx Maesz.)* en ***Kathelyne.***

Op een kaart in een karthotheek van een vroegere bezoeker ten gemeentearchieve Tilburg staat deze ***Willem*** ten onrechte1 te boek als man van ***Elisabeth Wiericx.*** Zou deze onderzoeker uitgegaan zijn van de werkhypothese,, dat hij hier op het spoor was van 11 *Willem in ons* hoofdstuk 11, wiens bijzit ***Elisabeth Wiericx weleens*** voor wettige huisvrouw gehouden is?

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt):

1. ***Michiel Willemsz.** van **Dongen,*** schepen van Alfen 1498, gegoed te Goirle, Gilze, Alfen en Oosterhout, † vóór 15.25 kinderloos.
2. *Pieter* ***Willemsz.** van **Dongen,*** gegoed te Gilze en Oosterhout.
3. ***Simon** Willemz, **van Dongen,** † **vóór*** 1516, tr. N. *N.;* hadden één dochter ***Barbara,*** gehuwd met *Hendrick* ***Willems Voss.***
4. ***Wouter Willemsz.** van **Dongen,** † na **1517.***
5. ***Roelof Willemsz. van Dongen,*** † na 1517, tr. N. ***N.*** Uit hun zoon ***Hendrik Roelof Willems van Dongen*** gehuwd 1° met *Jutta* ***Jansdr. van den Hoeff*** († vóór 1531) en 2° (vóór 1531) met ***Elisabeth Jan Hessels*** (wad. van *Aert* ***Jan Aerts*** alias *Aert* ***Jan Noeyen)*** sproten een zoon ***Roelof*** (1e huwelijk) en zes dochters. (Tilburg r.a. no. 279, 12 mei, 30 mei 1531, 8 jan. 1532; no. 281, 6 okt. 1533: no. 282, 16 juni 1535; no. 286, 1 febr. 1539; no. 287, 27 jan. 1540; no. 290, 22 maart 1543: no. 296, 10 nov. 1550; no. 299, 12 mei 1553). Dek verwijst naar enkele dezer akten in Ned. Leeuw 1966 k. 382, 383, 384, 385.
6. ***Jan Willemsz. wan Dongen*** † vóór 1517, tr. N. N. Hieruit een zoon ***Willem.***
7. ***Elisabeth Willemsdr. van Dongen,*** † *c.* 1520, tr. 1° *Aert* ***van der** Dussen,* tr. 2° ***Adriaen** Goderts.*
8. *Alyt* ***Willemsdr. van Dongen*** † 1517/'25, tr. ***Willem Woufers.***
9. ***Johanna Willemsdr. van Dongen,*** † na 1517, tr. ***Adriaen wan der** Hoeven,* schoenmaker.

Dek (Ned. Leeuw 1966 k. 378) geeft een viertal regesten, die enige correcties behoeven: Tilburg R 254 a° 1500/1501 folio 8-verso lees 8-recto, de akte is d.d. 10 juni 1497; R 255 a° 1501/1502, de losse akte bij folio is gedateerd 7 febr. 1499; R 254 a° 1500/1501, de akte is gedateerd 3 mei (folio 14 verso); R 254 a° 1500/1501, de akte is gedateerd St. Nicolaasdag 1501. De opgaven zijn ontleend aan de gemeente-archvaris van Tilburg.

4 juli 1451 ***Willem Jansen. van Dongen man van Kathelyn Simon*** (nat. zn. van ***Wouter) Bacx*** verkrijgt een obligatie (**'s-Hertogenbosch r.a.** no. 1221).

13 april 1443 ***Willem*** zn. Van ***Jan*** nat. zn. van † ***Willem van Dongen*** geeft obligatie te Goirle (**'s-Hertogenbosch r.a.** no. 1213).

23 jan. 1443 boedelscheiding te Goirle tussen de kinderen van † ***Symon*** nat. zn. van ***Wouter Back en Kathelyn o.w. Kathelyn*** huisvr. van ***Willem Jansen van Dongen,*** die als derde lot verkrijgt huis, hof, erf en aangelag te Goirle, een weide te Hilvarenbeek aan het

eind van het molentje, erfpachten te Goirle (**'s-Hertogenbosch r.a.** no. 1213).

8 april 1456 ***Jan van Dongen*** nat. zn. van ***Willem van Dongen*** geeft aan zijn zoon ***Willem*** zijn huisraad, kleinodiën, beesten, roerende en haaflijke goederen te Goirle (**'s-Hertogenbosch r.a.** no. 1226).

8 nov. 1464 ***Willem*** zn. van † ***Jan*** nat. zn. van † ***Willem van Dongen*** transporteert het beemd „cleyn Mussenbroeck" te Goirle gekomen van zijn vader (**'s-Hertogenbosch r.a.** no. 1234).

26 juni 1468 ***Willem zn. van † Jan van. Dongen,*** en ***Kathelyn,*** dr. van † ***Simon Wouters Backs*** verkopen een erfpacht uit hun huis, hof en gronden gelegen aan de kerk te Goirle. (**Oisterwijk r.a.** no. 174).

5 mei en 8 nov. 1459 ***Willem van Dongen zn.*** van † ***Jan*** nat. zn. van † ***Willem van Dongen*** verkoopt een erfpacht resp. het land „die Rijt" te Goirle (**'s-Hertogenbosch r.a.** no. 1229).

10 febr. 1473 ***Peter Willems van Dongen*** transporteert zijn versterf op zijn broeder ***Michiel*** ('s-Hertogenbosch r.a. no. 1242).

9 juli 1509 De erfgenamen ***Willems wan Dongen,*** belenders achter de kerk te Goirle (Tilburg r.a. no. 261).

26 juni 1505 ***Wouter Willems*** en ***Symon Willems van Dongen*** hebben Cornelis Goyaerts doodgeslagen (**Tilburg r.a.** no. 257).

27 maart 1509 ***Michiel; Willems van Dongen*** verkoopt huis, schuur, hoving, kooi en landen te Alfen onder voorbehoud van een kamer en de zolder (Breda r.a. no. 418).

16 mei 1514 ***Michiel: Willems van*** Dongen koopt beemden in de Ghilsche Vucht (Breda r.a. no. 422).

24 okt. 1525 Scheiding en deling van de goederen te Gilse nagelaten door † ***Michiel Willems van Dongen,*** tussen ***Pieter*** zijn broeder, ***Willem*** zn. van † ***Jan*** zijn broeder, ***Willem*** zn. van † ***Lysbet*** zijn zuster huisvr. van ***Adriaen Goderts, Marie*** dr. van † *Alyt* zijn zuster huisvr. ***Willem Wouters*** en haar man ***Steven Jan Embrechts*** te Geertruidenberg (Breda r.a. no. 656 sub Gilse).

cijnsboek Oosterhout vóór 1506, ***Peter Willems van Dongen.*** bezit 1½ bunder tussen de Dongen en de Groenendijk (R.A. 's-Hertogenbosch, inv. Prins Frederik no. 1248).

§ 3. Bastaardkinderen van *Roelof van Dalem,* heer van Dongen (Hoofdstuk 11 sub 111), bij ***Engel:***

1. ***Jan,*** volgt I.
2. *Celie Roelofs van* ***Dongen.***

5 mei 1488 ***Celie Roelofs*** natuurl. dr. van ***Dongen*** met ***Joes Roelofs*** haar voogd verkoopt land te Oosterhout oost op Cornelis Peters Sprangers (Oosterhout r.a. no. 256).

3. ***Floris** Roelofs **van Dongen,*** tr. *Kathelyne Goderts* ***van** Corput.*

8 jan. 1446 en 10 dec. 1447 ***Floris Roelofs*** natuurl. zn. ***van Dongen, en Kathelyne Goderts van de Corput*** zijn huisvr. compareren te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 262). Hun eventueel nageslacht bleef onbekend; 28 maart 1468 verkocht ***Johanna,*** dr. van † ***Floris van Dongen*** bastaard, huisvr. ***Willem van Ghestel,*** huis ***en*** hof te Teteringen (Breda r.a. no. 498 f. 83 akte van 23 sept. 1597).

4. ***Peter,*** volgt Ibis.

1. ***Jan** Roelofs **van Dalem*** genaamd ***van Dongen,*** was meerderj. in 1452, schout van Dongen 1475, gegoed op de hoeve „het Ridderken" annex brouwerij ald., † vóór 1491, tr. omstreeks 1455 jonkvrouw *Dierbant* ***Willem** Wolfsdr.* wed van *Claes* ***Jacob** Claesz Scheyven.*

Deze *Jan* en zijn nazaten bekleedden ruim een eeuw het schoutambt te Dongen.

3 maart 1452 Jan. ***Roelofs*** verkoopt erfpacht onder verband van een beemd neven de heer van Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 257).

3 nov. 1453 Jan natuurl. zn. van jr. ***Roelof van Donghen*** koopt een erfpacht (Oosterhout alsv.)

1453 ***Jacob Scheyve c.s.*** klagers verklaren verzoend te zijn terzake de manslag op *Claes Jacob Claesz. Scheyve* korteling gepleegd door Corstiaen Andriesz Heyen c.s. (**'s-Hertogenbosch r.a.** no. 1223 p. 199).

13 april 1464 *Dierbant* ***Willem Wolfsdr.*** wed. eerst van ***Claeus Scheyve*** had nog twee onmondige kinderen bij deze *Claeus* (Oosterhout r.a. no. 258; mogelijk is de juiste datum dezer akte 9-4-1463).

12 maart 1453 jonckvr. ***Geerte Willem Wolffsdr. huisvr.*** van *Henrick Jannis* (van *Buyssel)* verkoopt haar behuisde stede van voren aan 's Herenstraat, achtwaarts aan 's Herenvroent (Oosterhout r.a. no. 257).

13 april 1455 ***Jan RoeZofs*** verkoopt land aan 's Heren vroent (Oosterhout alsv.).

9 juni 1458 ***Jan RoeZofs*** verkoopt land dar hij opgedeeld is aan de Herenstrat met onderpand van zijn huis en 4 loopens land (Oosterhout alsv.).

16 jan. 1461 Jan ***Roelofs,*** Tielman Peters, Gherit van Boemel en Claes van Chets erkennen 39 gld schuldig aan Jan den Lyt (Oosterhout r.a. no. 258).

1 juni 1472 ***Jan Roebfs*** doet land bezetten krachtens een erfbrief (Oosterhout r.a. no. 258). In deze periode trad hij herhaaldelijk op als scheidsman of gerechtelijk voogd.

17 dec. 1473 Accoord tussen Roelof *van Daelhem* heer tot Dongen en *Jan* zijn natuurl. zn. enerzijds en Lemmen Raes Jan Vrancken anderzijds inzake hun dingtalen voor de Hoge Raad van Brabant. ***Roebf zal aan Jan*** leveren 178 Rijnsgeld., waarvan 100 gld door deze te voldoen aan Lemmen (Oosterhout r.a. no. 259). 25 sept. 1475 *Henrie van Buysel* (schepen van Oosterhout 1453 en vlg.) geeft een obligatie van 16 gld aan *Jan* ***Roelofs*** schout van Dongen ten behoeve van diens zoon *Joos* (Oosterhout alsv.).

16 mei 1477 ***Henri Janis van Buyssel*** verkoopt aan ***Jan Roelof*** van *Daelhem* de halfscheiding van de stede aan de Heuvel te Oosterhout belend oostwaarts Jacob Andriesz en Geertruyt Raes Jan Vrancken c.s., westwaarts houdende op de Heuvel aan de noordzijde en vanaf de Herenstraat, waarvan *Henric* voorz. en juffrouw *Geertruyt* zijn huisvr. elkaar getocht hebben bij testament voor heer Claeys van Eyck priester (Oosterhout alsv.).

8 maart 1479 ***Jan RoeZofs van Dongen*** belender van Kath. Wouter Theeus wed. aan de Herenstraat; 1 april ***1479*** Idem verkoopt land de Herenstraat noord (Oosterhout alsv.).

16 juni 1480 ***Jan Roelofs*** natuurl. zn. van ***Dongen*** en zijn zoon *Joos* met ***Peter Claeyss Scheyven*** verkopen behuisde stede en 1 loopens land (zie hierboven akte 16 mei 1477) aan heer Jan van Dyemen, ridder, en joncvrouw Mechteld zijn huisvr. (oosterhout r.a. no. 260).

7 maart 1483 ***Peter Claeus Scheyven*** en ***Joes Jansen van Dongen*** verkopen 3 morgen land hun aanbestorven na dood van hun beider moeder en van joffr. *Geertruyt* hunne moeie (de huisvr. van ***Hendrik Jannis van Buyssel)*** (Oosterhout alsv.).

30 juli 1491 Theeus Wouter Theeus koopt erfcijns met onderpand van 8 gld. erfcijns, die ***Jan. RoeZofs*** erfgenamen jaarlijks heffen aan de Groenendijk (Oosterhout r.a. no. 262).

Uit dit huwelijk:

1. *Joos,* volgt II.
2. *Cornelis,* volgt IIbis.
3. ***Peter,*** volgt IIter.

4. ***Anfhonis Jan*** *Roelofs* ***van Dongen,*** was meerderj vóór 1496, schout van Dongen 1508 en vlg., † 1532, tr. 1° *Engele, 2° Belye* † ***1534.*** Beide huwelijken kinderloos.

6 jan. 1496 ***Thonis Jans van Dongen*** koopt 10 loopens beemden aan de Groenendijk (Oosterhout r.a. no. 262).

15 nov. 1499 ***Antonis Jan Roelofs van Dongen*** koopt van ***Cornelis Jan Roelofs*** van ***Dongen*** een deel van het erf de Waeyser naast (de „kleine hoeve") de heer van Dongen oost en naast ***Willem van. Dongen west*** (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 regest no. 2351).

1505/6 Comp. ***Anton van Dongen en Engele*** zijn huisvr. (Tilburg r.a. no. 258 f. 30 vo.).

19 febr. 1510 ***Anthonis Jans van Dongen*** schout te Dongen verkoopt beemden in de Ghilsche Vucht (Breda r.a. no. 419).

1 juni 1518 ***Anthonis Jans van Dongen*** schout ald. koopt 6 loopensaet beemdea in de Ghilsche Vucht te Ryen (Breda r.a. no. 419).

16 aug. 1515 *Thonis Jansen* schout van Dongen verkoopt huis en land met uitweg over zijn erf naar de kerkweg te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 264).

Cijnsboek Gilse a° 1456 en vlg. ***Anthonis Jansen van Dongen 6*** loopensaet beemden in de Ghilsche Vugt de te Rijen (R.A. Den Bosch, inv. Prins Frederik no. 108).

Cijnsboek Dongen a° 1521 en vlg. ***Peter Jansen van Dongen.. . 2*** bunders weide in den Ham, die ***Antonis*** zijns broeders waren (inv. alsv.).

10 jan. 1531 Akte in presentie van de schout ***Anthonis Jans*** en ***Peter*** zijn broeder (Dongen r.a. no. 89).

28 jan. 1533 ***Belye*** wed. ***Anthonis Jans*** schout tot Dongen koopt erfcijns te Dongen (Dongen alsv.).

15 nov. 1535 Geryt Jan Gerits van Waspik verkoopt beemden te Oosterhout daar hij op gedeeld is na dood ***Belye wed. Anthonis Jansen.*** *van* Dongen zijn moeie (Oosterhout r.a. no. 269).

11. *Joos Jansen* ***van Dongen,*** schepen van Oosterhout 1480, † vóór 1515, tr. vóór aug. 1478 *Aleyt* † na 1524, dr. van *Raes* ***Jan Vrancken van*** *Enschot,* schepen van Oosterhout, en *Aleyt* ***Heyn*** *Simons.*

zie hierboven de regesten 25 sept. 1475, 16 juni 1480 en 7 juli 1483.

6 juli 1475 *Aleyt Jan Vranckendr.* belendster aan de Groenendijk (Oosterhout r.a. no. 259).

4 aug. 1478 *Alyt Raes Jan* ***Vranckendr.*** met Jan ***RoeZofs*** haar voogd bij consent van ***Joos Jans van Dongen*** haar man verkoopt aan Weyrick Raes haar broeder een erfpacht op haar vererfd van haar vader uit een stede waarop Weijrick woont (Oosterhout alsv.).

2 sept. 1480 heer Jan van Dyemen ridder kent schuldig aan *Alyt* wed. *Raes Jan Vrancken 7* viertelen erfpacht uit de stede daar hij op woont (Oosterhout r.a. no. 260); zie het regest hierboven d.d. 16 juni 1480.

6 maart 1478 ***Joes Jansen van Dongen*** koopt erfpacht te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 259).

2 sept. 1480 ***Joes Jansen van Dongen*** koopt 2 bunder land in Craenschot tussen de Craenschotsedijk en de oude Dongen (Oosterhout alsv.).

18 aug. 1483 ***Jan Raes Jan Vrancken*** verkoopt aan ***Joes Jans van Donghen*** zijn zwager (Oosterhout alsv.).

2 nov. 1489 ***Joes Jans van Dongen*** verkoont land aan ***Joes RoeZofs*** heer tot Dongen (Oosterhout e.a. no. 261); 14 mei 1492 Idem verkoopt land (Oosterhout r.a. no. 262).

Cijnsboek Oosterhout a° 1524 ***Aleyt Raes Jan Vranckendr.*** wed. ***Joes Jans van Dongen*** cijns op ***2*** bunders voormaals van haar vader (R. A. 's-Hertogenbosch, inv. Prins Frederik).

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt):

1. ***Anfhonius*** *Joes* ***van Dongen.***

2. *Willem Joes van Dongen,* tr. N.N. Hieruit een zoon *Joos.*

2 maart 1515 ***Thonis Joes van Dongen*** verkoopt halfscheiding van 10 loopensaet beemden hem aanbestorven van zijn vader gelegen bij **'s-Gravenmoer,** de Dongen oost (Oosterhout r.a. no. 264).

27 maart 1540 ***Willem Joosten*** van ***Dowgen,*** Peter Jan Cleys van Ghilse en ***Anthonis Joosten*** van ***Dongen*** verlenen kwijting (Oosterhout r.a. no. 270).

13 nov. 1564 ***Willem Joosten van Dongen*** koopt beemd aan de Groenendijk belend hem zelf (Oosterhout r.a. no. 271).

9 jan. 1545 ***Joos Willem Joosten van. Dongen*** koopt beemd aan de Groenendijk (Oosterhout alsv.).

Ibis. *Cornelis Jan Roelofs van Dongen,* schout van Dongen 1503, † vóór 1580, tr. N.N.

20 febr. 1482 ***Cornelis Jansen*** van ***Dongen*** koopt erfcijns te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 260).

15 nov. 1499 ***Cornelis Jan Roelof van Dongen*** heeft verkocht aan ***Antonis Jan Roelofs van*** Dongen een deel van het erf de Waeyser naast (de „kleine hoeve" van) de heer van Dongen oostwaarts en naast ***Willem van*** Dongen westwaarts (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 regest no. 2351).

1503 rekening van Cornelis ***Jansen*** van ***Dongen,*** schout van Dongen (R.A. 's-Hertogenbosch, collectie Cuypers van Velthoven no. 133 Dongen).

Cijnsboek van Oosterhout a° 1524 fol. C 15 vo. land eertijds van *Cornelis* Jansen, de schout van Dongen (R.A. 's-Hertogenbosch, inv. Prins Frederik no. 1249).

Uit dit huwelijk:

Jan Cornelisz. van Dongen, schepen *1525,* schout 1537 van Dongen, gegoed ald., te Oosterhout en te Gilse, † 1546/1547, tr. 1° *Laurentia Jan Horstman (Horsten) van Herpe,* † vóór 1530: tr. 2° vóór 1530 *Aleyt Henric Wouters van Chaem* die vleeshouwersdr.

9 mei 1518 ***Lauwerina van Herpe*** huisvr. van Jan Cornelis verkoopt land te Oosterhout haar toebedeeld na dood van haar vader (Oosterhout r.a. no. 264).

21 april 1521 ***Jan Cornelis van Dongen*** koopt beemden naast zijn erf aan de Groenendijk (Oosterhout r.a no. 265).

4 april 1530 ***Alyt Henricx van Chaem*** huismr. van ***Jan Cornelis van Dongen*** verkoopt land (Oosterhout r.a. no. 267).

10 jan. 1531 ***Jan Cornelis*** en de voogden zijner kinderen verkopen huis, en erf naast het schoolhuis te Dongen r.a. no. 89), in presentie van de vrienden ***Anthonis Jans,*** schout, ***Peter*** zijn broeder en ***Embrecht Jans Horsten.***

30 jan. 1531 ***Jan Cornelis Jans van Dongen*** verkoopt land (Oosterhout r.a. no. 267).

22 april 1533 ***Aleyt Henric Wouters van. Chaem*** huisvr. van ***Jan Cornelis van Dongen*** verkoopt erfpacht te Gilse (Breda r.a. no. 657).

1 maart 1535 ***Jan Cornelis van Dongen*** verkoopt huis en erf te 'Dongen (Dongen r.a. no. 89).

febr. 1537 Jan ***Cornelis*** onze schout maakt nadere scheiding en deling met zijn kinderen ***Cornelis, Jan, Margriet*** huisvr. van Jacob ***Cornelisz*** en de onmondige kinderen ***Roelof*** en ***Stoffel*** allen bij ***Laurentia Jan*** Horstendr. zijn overleden huisvrouw, boven de deling geschied na dode van ***Laurentia*** voorz. (Dongen r.a. no. 90).

9 maart 1546 ***Jan Cornelis*** koopt erfpacht voor zijn zoon ***Christoffel*** (Dongen alsv.).

Uit het eerste huwelijk (niet verder uitgewerkt):

a. *Cornelis Jan Cornelisz. van Dongen,* kerkmr. te Dongen 1552.

30 febr. 1547 heer Jan Loer, Cornelis Loer, zoons van Wouter Loer, enerzijds, ***Cornelis, Jan*** en ***Adriaen zoons van*** Jan ***Cornelis,*** anderzijds, scheiden en delen alle schulden en kosten van hun resp. † overleden vaders (Dongen r.a. no. 90).

b. *Jan Jan Cornelisz. van Dongen,* schepen 1558 en stadhouder van de schout 1550 van Dongen, † vóór 1577, tr. 1° vóór dec. 1547 *Cornelia Pieter Jan Lambrechtsdr.;* tr. 2° *Margriet Philip Corn. Bollekensdr.;* zij hertr. *Wijnand Jan Ruelen Mynderts.*

Cijnsboek van Dongen a° 1521 en vlg. ***Jan Jan Cornelisse van Dongen*** diverse percelen (R. A. Den Bosch, inv. Prins Frederik no. 1265).

Cijnsboek van Oosterhout a° 1554 en vlg. ***Jan Jan Cornelisz van Dongen*** diverse beemden (alsv. no. 1251).

21 maart 1547 ***Jan*** zn. van † ***Jan Cornelis van Dongen*** koopt erfpacht (Oosterhout r.a. no. 274).

9 mei 1547 *Cornelia* dr. van † ***Pieter Jan Lambrechts*** huisvr. van ***Jan Jan Cornelis van Dongen*** (Dongen r.a. no. 90).

8 maart 1577 ***Margriet Philip Cornelis*** dr. wed. Jan ***Jan Cornelis van Dongen*** thans huisvr. van ***Wijnand Jan Ruelen Mijnaerts*** koopt haar kinderen uit, met namen *Adriaen* oud c. 17 j., *Cornelis* secretaris van Roosendaal 1588, wonende te Breda, rentmr. van Bracque 1592, van St. Jan te Breda, schout en castelijn van Loenhout 1612, † vóór 7 mei 1622, tr. ***Anneke Anthonysdr. Dirven), Gysbrecht en Mariken*** onbejaard, allen kinderen van ***Jan Jan Gomelisse van Dongen*** (Oosterhout r.a. no. 281).

c. *Margriet Jan Cornelisdr. van Dongen,* tr. *Jacob Cornelisse.*

29 dec. 1551 ***Margriet Jan Cornelisdr.*** huisvr. van ***Jacob Cornelisse*** transporteert op ***Jan Jan Cornelisse*** een erfcijns gekocht door hun vader (Dongen r.a. no. 90).

d. *Adriaen Jan Cornelisz. van Dongen,* secretaris 1547, armgaarder *1548* en schepen 1550 van Dongen, † na 1570, tr. 1° *Kathalyna Cornelis Stoffels;* tr. 2° *Anna Peter Jansen van Dongen* (zie hierna uit Ibis, sub 111 3).

14 mei 1548 ***Adriaen Jansen.*** secretaris transporteert op zijn broeder ***Jan Jansen,*** schoonzoon van ***Peter Jan Lamberts, een*** schepenbrief op ***Tonis Jansen*** schout tot Dongen hun oom za. hem aanbestorven van zijn vader (Dongen r.a. no. 90).

26 juni 1550 ***Adriaen Jan Cornelisse,*** schepen van Dongen (Dongen alsv.).

29 jan. 1550 ***Kathelyna Cornelis Stoffels*** huisvr. ***Adriaen Jan Cornelis*** verkoopt erfpacht (Dongen alsv.).

21 mei 1549 ***Adriaen Jan Cornelis*** van ***Dongen*** secretaris oft clerck tot Dongen koopt weide in Gilse (Breda r.a. no. 659).

7 dec. 1570 ***Anna Peter Jansen van Dongen*** huisvr. van ***Adriaen*** Jan Cornelis verkoopt land (Dongen r.a. no. 93).

e. *Roelof Jan Cornelis van Dongen,* in 1537 nog onmondig, tr. N.N. Zij hadden twee zoons: *Peter* en *Jan.*

23 juli 1547 een akte van mij ***Adriaen Jansen*** secretaris, in kennisse der waarheid van mijn broeder ***Roelof Jansen*** (Dongen r.a. no. 90).

29 dec. 1551 ***Roelof Jansen*** geeft kwijting aan ***Jan Jan Cornelisse*** zijn broeder (Dongen alsv.).

19 jan. 1577 ***Peter Roelof Jansen*** van Dongen verkoopt beemden aan de Groenendijk van zijn vader aanbestorven (Oosterhout r.a. no. 281).

18 oct. 1578 ***Jan Roelofs van Dongen*** en ***Digna Denys Jan Denysdr. ex*** matre ***Anna Jamsdr. Ruelen Denysz.*** (Breda r.a. no. 482 f. 155 vo.).

f. *Christoffel Jan Cornelb van Dongen,* in *1537* nog

onmondig, in 1553 wegens schulden in Breda gegijzeld.

20 nov. 154'7 ***Christoffel Jan Cornelis*** verkoopt erfpacht (Dongen r.a. no. 90).

20 sept. 1553 Op het aanbod van ***Christoffel Jan Cornelis van Donghen***, zijn broeders en zuster, om hun derde aandeel in het erf de Waeyser te transporteren op de heer van Breda ter voldoening van de kosten ad 55 Rijnse gld. door ***Stoffel in*** de gevangenis te Breda wegens zijn gijzeling verschuldigd, opdat hij daaruit worde ontslagen, adviseert de rentmeester van de heer van Breda tot aankoop tegen 200 Rgld., daar dit erf van veel nut zou zijn voor de „kleine hoeve" van de heer van Breda te Dongen om de beesten en schapen op te jagen en hooi te drogen. De rentmeester rapporteert, dat de Waeyser behoorde aan voornoemde ***Christoffel*** c.s. voor een derde onverdeeld, aan de erfgenamen van ***Peter Jansen. van Dongen*** (volgt hierna IIter) voor een derde onverdeeld, en aan de erfgenamen van ***Stoffel Willems*** bastaard van ***Dongen*** (zie hoofdstuk IV C2) voor een derde onverdeeld .(Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 regesten 3296/7).

19 febr. 1554 ***Cornelis Jan Cornelis, Jan Jan Cornelis, Adriaen Jan Cornelis, Christoffel Jan Cornelis,*** mede namens ***Roelof*** Jans en ***Margriet Jans***dr. hun broeder en zuster, verkopen hun aandeel in de Waeyser aan Anthonis de la Ruelle als rentmr. van de 'heer van Breda (Dongen r.a. no. 91).

IIter. ***Peter Jansz. van Dongen,*** geb. ***1470,*** brouwer gegoed op de hoeve „het Ridderken" te Dongen, schout 1528, schepen 1547, deken van het O.L. Vrouwegilde te Dongen, † ald. 20 nov. 1552, begr. op het hoogkoor in de kerk onder een zerk met het *Arkel*-wapen (der ***Van Dalem***'s); tr, 1° N.N.: tr. 2° vóór 1500 ***Kathelyna van Ghilse,*** † Dongen 1554/'59, dr. van ***Hendrik Hendrik Jansz.,*** schepen van Gilse, en ***Jan Pefersdr.*** *Beliaert.*

15 april 1506. ***Peter Jan Roelofs van. Dongen*** koopt beemden aan de Groenendijk te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 263).

Leenboek van Dongen, 19 juli 1501 jo. 27 maart 1526 ***Peter Jansen van Dongen*** en ***Engbrecht Jans*** houden 14 loopensaet land onverdeeld in leen van de heer van Dongen (A.R.A. 's-Gravenhage, Nass. Dom. inv. Hingman no. 4600).

Cijnsboek van Dongen a° 1521 en vlg. ***Peter Jansen van Dongen*** van zijn huis met landen achter den Heuvel strekkende van de Herenstraat enz. twee bunder weide in Den Ham, afkomstig van zijn broeder ***Anthonis enz. enz.*** (kanttekening: over op ***Peter Cornelisse van Gibe*** — man van zijn dochter ***Marie)*** (R.A. 's-Hertogenbosch, inv. Prins Frederik no. 1265).

6 sept. 1528 visitatie der moeren tot Dongen door jonkheer Jan van Renesse, Cornelis van Drongelen, Henrick Montens (rentmr. van de heer van Breda) en ***Pieter Jansen van Dongen*** schout (A.R.A. 's-Gravenhage. Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 no. inv. 276).

10 maart 1531 ***Peter Jansen van.*** Dongen verkoopt aan heer ***Willem Roelofs van Dongen*** (hoofdstuk 111 sub IVter 2) huis met erf te Dongen, het kerkhof noord (Dongen r.a. no. 89).

22 april 1539 ***Peter*** Jansen van ***Dongen,*** gemachtigde van ***Hendrick Henricx van*** Ghibe zijn „sweer" (= schoonvader), verkoopt huis en land aan de Leeghstraat te Rijen; 2 okt. 1543 ***Peter Jansen van Dongen*** koopt land aan de Leegstraat te Rijen, van ***Clara*** *Henricxdr.* ***van Ghilse*** (Breda r.a. no. 658, Gilse).

20 febr. 1547 ***Peter Jansen van Dongen*** heeft gedeeld met ***Katelyn*** zijn huisvr. een derde deel in de langen berg met bosch en heeft dit verkocht aan haar broeder ***Jan Heyndricx van Gilse*** (Dongen r.a. no. 90).

28 febr. 1547 ***Peter*** Jansen ***van Dongen*** oud omtrent 76 of 77 jaren getuigt (Dongen alsv.).

16 mei 1552 ***Peter Jansen van Dongen*** schenkt aan de kerk van Dongen voor zijn jaargetijde een erfpacht van 10 loopens rogge 's jaars, onder voorwaarde dat deze niet mag worden verkocht (Dongen alsv.).

In de kerk van Dongen op het hoogkoor een zerk waarop het wapen Van ***Dalem*** binnen een randschrift: „Hier leyt begraven ***Pieter Jans van Dongen*** en hij sterf in 't jaer a° XVcLII den XX dagh in nov . . . ." (R.A. 's-Hertogenbosch, collectie Cuypers van Velthoven, no. 133 Dongen).

10 juni 1553 scheiding en deling tussen de erfgenamen van † ***Peter Jansen van*** Dongen, te weten: zijn weduwe ***Katelyne,*** zijn drie voorkinderen genaamd: a. ***Mary*** weduwe ***Jan de Roy,*** b. † ***Magdalena's*** kinderen bij ***Embrecht Jansen Horsten*** *(Syken* ***Embrechtsdr.. Bertel Embrecht, Anneken Embrechtsdr.*** huisvr. van ***Dierick Gerrits, Dingen Embrechts*** huisvr. van ***Adriaen Peter Heyn Wouters, Jan Embrechts*** en de onmondige wezen van † N. ***Embrechtsdr.*** bij *Zebrecht* Jan *Aerts),* c. (niet in de akte genoemd), voorts zijn drie nakinderen (bij ***Kathebyna van*** Gilse) genaamd: a. ***Mary*** huisvrouw van ***Cornelis Peters,*** (van *Gilse*), b. † *Jasparina* huisvrouw van ***Jacob Peters (van. Gilse)*** bij representatie hun twee onmondige weeskinderen, en c † ***Christoffel Peter Jansen van Dongen*** bij representatie zijn drie onmondige weeskinderen, verdeeld werden tal van renten, erfpachten e.d. blijvende1 de kavels overigens onverdeeld (Dongen r.a. no. 91).

9 maart 1554 De erfgenamen van † ***Peter*** Jansen van ***Dongen*** bezitten een derde onverdeeld aandeel in het erf de Waeyser gelegen aan de Kleine Hoeve te Dongen (A.R.A. 's-Gravenhage, Nass. Dom. en Rekenk. Breda1 inv. no. 277). Dit aandeel kwam later aan zijn kleinzoon ***Christoffel Peter*** *Cornelissen* van ***Ghilse.***

Zaterdag na cersdag 1559 Scheiding en deling tussenn de erfgenamen van † ***Kathelyne*** wed. ***Peter Jansen van Dongen,*** te weten: ***Embrecht*** zn. van † ***Stoffel Peter Jansen van Dongen*** voor zich en voor ***Stoffels*** andere weeskinderen, ***Anna*** wed. † ***Stoffels Peters,*** de weeskinderen van † ***Jasparina Peter Jansen van Dongen, Mary Peter Jansen van*** Dongen huisvr. van ***Peter Cornelis (van Ghilse); Mary*** verkreeg bij loting landerijen te Dongen en 's-Gravenmoer, erfpachten en een schuldbrief (Dongen r.a. no. 91).

Uit het eerste huwelijk:

1. Heer meester ***Peter van Dongen,*** priester, † Brussel-St. Quirijn vóór 1554.

23 sept. 151'7 *Thonis* ***Jansen. van*** Dongen, gemachtigde van ***Peter van Dongen*** priester, ***Magdalena Peters van Dongen*** huisvr. van ***Embrecht Jansen*** en ***Mary Peters van Dongen*** huisvr. van ***Jan die Roy,*** verkoopt beemden aan de Groenendijk (Oosterhout r.a. no. 264).

23 febr. 1547 heer ***Peter,*** zoon van ***Peter Jansen*** van ***Dongen,*** priester koopt erfpacht ***(Oosterhout*** r.a. no. 271).

20 aug. 1554 Schepenen van Dongen verzoeken de wethouders van Brussel om een rogatoire commissie op vordering van ***Peter Cornelis*** (van ***Ghilse)*** c.s. inzake het testament van heer en meester ***Peter Peter Jansen van Dongen*** gestorven Brussel, parochiaan te St. Quirijn, welk testament was gemaakt en geschreven door heer Jan Schuin en waarover eisers geschil hadden met (de kinderen van) ***Magdalena*** en ***Marie,*** dochters van ***Peter Jansen*** *van Dongen,* zijn schoonzusters (Dongen r.a. no. 91).

2 ***Magdalena*** *Peter* ***Jansen van Dongen,*** † vóór 1553, tr. vóór 1517 ***Embrecht Jansen Horsten.***

3. ***Marie Peter Jansen van Dongen,*** † na 1554, tr. vóór 1517 ***Jan de*** *Roy.*

18 juni 1576 Scheiding en deling tussen hun kleinkinderen (Dongen r.a. no. 93).

Uit het tweede huwelijk:

4. ***Christoffel*** *Peter* ***Jansen van Dongen,*** vestigde zich

te Gilse, H-Geestmr. ald. 1543, † Gilse vóór 1547, tr. *Anna*, dr. van *Engbrecht Jan Matheus*, schepen van Gilse, en *Kathalyne*.

23 jan. **1543 Stoffel** ***Peters van Dongen,*** H. G. meester te Gilse (Breda r.a. no. 658, **Gilse)**.

8 maart 1547 ***Anna Engbrecht Jan Matheusdr.*** wed. van ***Stoffel Peters van Dongen*** verkoopt huis en erf te Gilse-Vaerhoven belend haar erf (Breda r.a. no. 659, Gilse).

Cijnsboek Craenschot a° 1548 en vlg. ***Stoffels Peters*** wed. en erfgenamen te Dongen wonende, 5 loopens beemden (R.A. 's-Hertogenbosch, nv. Prins Frederik no. 1260).

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt) :

a. Roelof *Christoffel Peters van Dongen*, gegoed te Gilse, tr. vóór 1544 *Peterke Timmermans*, dr. van *Adriaen Peters* en *Lysbst Henricx van Gilse*, en weduwe van *Godert Jan Goderts*

15 maart 1544 Scheiding en deling tussen ***Kathelyn Willem Cantersdr.*** wed. van ***Henrick Henricx van Ghilse*** de jonge en ***Henricx*** broers en zusters kinderen (Breda r.a. no. 658, Gilse).

6 okt. 1545 ***Petere Adriaen Peter Timmermansdr.*** wed. ***Goclert Jan Goderts*** nu huisvr. van ***Roelof Stoffels van Donghen*** verkoopt een bunder land te Rijen (Breda r.a. alsv.).

31 jan. 1551 en 8 dec. 1574 ***Roelof Stoffel Peters van Dongen en*** huisvr. verkopen land te Dongen (Dongen r.a. nos. 90 en 93).

b. *Marie Christoffel Peters van Dongen*, tr. *Ghoris Heynricx van Aerdenne.*

14 juni 1568 verkopen zij pachten en cijnsen te Dongen afkomstig van hun grootouders ***Van Dongen*** (Dongen r.a. no. 92).

c. *Embrecht Christoffel Peters van Dongen* woonde 1589 te Teteringen, gezworene en gegoed ald., ts. *Willemina*, dr. van *Henric Symon Joris van Ghilse* en *Jenneke Cornelis Willem Daemsdr.*

7 maart 1561 ***Embrecht van Dongen.*** en zijn huisvr. ***Wilhelma van Ghilse*** kopen uit de nalatenschap van haar vader *Henrick Simons* van ***Ghilse*** een huis te Breda (Breda r.a. no. 508).

25 febr. 1578 ***Engelbertus Stoffel Peters van. Dongen*** en Jan ***Adriaen Jans van Ghilse*** kopen bosch en heide in de Heystraat te Teteringen (Breda r.a. no. 482).

13 jan. 1609 vermeld de zes kinderen van ***Embrecht van Dongen*** en ***Wilhelma van. Ghilse*** met namen ***Jan, Jenneken,*** huisvr. van ***Lenaert Laurys Lenaerts van Bavel, Elisabeth*** huisvr. van ***Willem Stoffels Buys,*** † ***Hendrik,*** † ***Jacob*** en ***Mayke*** (Breda r.a. no. 508). N.B. ***Anneke Embr. Stoffel Peters van Dongen was 22*** juni 1604 huisvr. van ***Peter Peters Verheyden.***

5. *Jasperine Peter Jansen van Dongen*, † vóór 1548, tr. *Jacob Peters van Ghilse*, van Molenschot, schoenmaker en mouter in het huis de Rasenberg te Breda.

14 maart **1548** ***Peter Jansen van Dongen,*** ten behoeve van de weeskinderen van † zijn dochter ***Jasperine*** (Oosterhout r.a. no. 342).

8 febr. 1552 ***Jacob Peters van Gibe*** verbindt zich om zijn twee kinderen te onderhouden, die hij had bij † Jaspere ***Peters,*** met consent van de voogd ***Cornelis Peters van Gilse*** (Dongen r.a. no. 90).

19 febr. 1578 Hun kinderen verkopen het huis de Rasenberg met mouthuis op het Gasthuiseinde te Breda (Breda r.a. no. 48).

6. *Mary Peter Jansen van Dongen*, tr. *Peter Cornelissen van Ghilse.*

Zie uitvoerig V *Peter Cornelissen van Ghilse* in de stamreeks *Van Ghilse*, hierboven hoofdstuk 1 § 2. Zij waren de ouders van *Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse*, die anno 1621 als president-schepen van Dongen zegelde met het *Arkel*-wapen (der *Van Dalem's*).

Ibis. *Peter Roelofsz. van Dongen*, tr. *N.* N.

10 okt. 1496 ***Peter Roelofs*** natuurl. zoon van. ***Dongen*** verkoopt aan Theeus Wouter Theeus 6 loopens erfpacht, hem aangekomen na dood van ***Engele*** zijn moeder (Oosterhout r.a. no. 262).

Wit dit huwelijk:

1. *Jan*, volgt 11.

2. *Elisabeth*, tr. *Jan* N.

11. *Jan Petersz. van Dongen*, gegoed op een behuisde stede te Oosterhout, † vóór 1521, tr. vóór 1517 *Cornelia Mertens Bacx.*

111. *Peter Jansz. van Dongen*, geb. c. 1490, † vóór 1553, tr. *Geertruy Corstiaens.*

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt):

1. *Cornelis Petersz. van Dongen*, vermeld te Oosterhout 1549.

2. *Kathelyn Petersdr. van Dongen*, tr. *Mathijs Antonisz. van Dongen.* Wellicht was deze *Mathijs* **een zoon van** *Antonis Dirks van Dongen* en *Engele Jansdr. van Zonne* (zie Dek, Ned. Leeuw 1966 k. 385 regest d.d. 15 febr. 1552); zie nog hierna § 4 B 1 2.

3. *Anna Petersdr. van Dongen*, tr. *Adriaen Jan Cornelisz. van Dongen*, wnr. van *Kathalyna Cornelis Stoffels*, secretaris 1547, en schepen 1550 van Dongen; zie hoofdstuk IV § 3 IIbis sub 1d.

4. *Jorys Petersz. van Dongen*, vermeld te Dongen 1553.

17 febr. 1512 ***Lysken Peters*** van ***Dongen.*** met haar voogd verkoopt beemden te Gilse aan haar zoon Henri& ***Jansen*** (Breda r.a. no. 420).

2 mei 1517 ***Jan Peters*** van ***Dongen*** en zijn huisvr. ***Cornelia Mertens Bacx*** verkopen hun behuisde stede (Oosterhout r.a. no. 264).

5 maart 1521 ***Cornelia*** wed. ***Jan Peters van Dongen, die*** men noemt ***Cornelia Posten*** ,verkoopt erfcijns te Terheyde (Breda r.a. no. 428).

27 juli 1549 obligatie van ***Cornelis Peters van Dongen*** (Oosterhoat r.a. no. 342).

18 nov. 1553 ***Anna Peter Jansdr. van Dongen.*** en ***Joris Peters*** haar broeder verbinden zich om hun moeder ***Geertruyd Corstiaens*** te onderhouden (Dongen r.a. no. 91).

22 april 1560 ***Katelijn Peter Jansdr. van Dongen*** huisvr. van ***Mathijs Antonisz van Dongen*** compareert (Oosterhout r.a. no. 275).

§ 4. In deze paragraaf worden nog enige gegevens gegroepeerd betreffende bastaarden, die omstreeks de tweede helft der 15 de eeuw gesproten zij uit de *Van Dalem van Dongen's.*

Na onze bevindingen in § 3 sub I—IIter 6 hebben deze gegevens voor het onderwerp van dit opstel geen rechtstreekse betekenis, maar publicatie komt het totale beeld van deze genealogie ten goede.

A. Bastaardkinderen van Jan *van Dalem van Dongen*, heer van Zwaluwe (Hoofdstuk II sub III bis 1), bij *Alyt Jansdr, van Rijcksen:*

1. ***Jan,*** volgt 1.

2. ***Cornelia van Dongen,*** non te Keulen 1490, in het klooster Bethlehem buiten Utrecht 153 1 (zie Dek, De Ned. Leeuw 1966, kol. 399).

3 okt. 1483 comp. ***Alyt Jansdr. van Rijcksen*** en ***Cornelia*** haar natuurl. dochter, die zij had bij ***Jan Jansen van Dongen*** (Oosterhout r.a. no. 260).

1. ***Jan Jansz. van Dongen,*** gegoed op een behuisde stede te Oosterhout-Ten Hout, te Terheyde en in Sonseel, vermeld 1492—1524, tr. *Machteld,* † ***vóór*** 1510 dr. van *Pauwel* ***Jan Aussem*** *Pauwels,* schepen van Gilse 1494, en *Yde.*

Uit dit huwelijk o.m. (niet verder uitgewerkt):

1. ***Marie Jansdr. van Dongen,*** † na 1549, tr. vóór 1515 ***Cornelis Jan Jacobs,*** † vóór 1549, gegoed op een stede te Oosterhout.

2. ***Kafheline Jansdr. van Dongen,*** tr. vóór 1512 ***Wouter Aert Symons.***

3? ***Jan Jansz. van Dongen,*** gegoed op een behuisde stede in de Lyesch te Princenhage 1552.

Zie ***26*** nov. 1492 (Oosterhout r.a. no. 262), 31 jan. 1495, 29 okt. 1498, 20 mei 1499 (alsv.) ; 9 sept. 1503, 31 jan. 1506, 19 maart 1512, 25 febr. 1510 (alsv. no. 263) ; 10 febr. 1515, 23 sept. 1514, 25 juni ***1515*** (alsv. no. ***264)*** ; ***26*** nov. 1519, 17 okt. 1520 (alsv. no. 265), 24 mei 1530 (alsv. no. 267).

Cijnsboek Oosterhout a° 1524 en vlg. ***Jan Jans van Dongen*** de bastaard huis en hof twee bunders en drie bunders voortijds Jan Aussems en onbedeeld land met Peter Pauwels weeskind, voortijds Paul Jan Aussems (R.A. 's-Hertogenbosch, inv. Prins Frederik).

10 mei 1502 ***Jan van Dongen*** vestigt erfpacht uit zijn land in Sonseel te Terheyde (Breda r.a. no. 415) ; 25 ***mei*** 1519 Maria ***Jansdr. van Dongen*** huisvr. van ***Cornelis Jan Jacobs*** verkoopt beemden in Sonseel onbedeeld met Hendrick Janse van Gilse en mr. Pauwel Peters Aussems (Breda r.a. no. 426).

21 juni 1504 ***Jan Jans van Dongen*** belender van Jan Aussems, de timmerman, te Gilse (Breda r.a. no. 416); 26 aug. 1511 ***Jan van Dongen,*** natuurl. zn. † ***Jans van Dongen,*** verkoopt te Terhepde een erfpacht uit beemden te Zonzeel gemeen met Pauwel Peter Pauwels en Mechteld Aert Ghybendr. (Breda r.a. no. 419).

B. Bastaard van *Jan Willemsz. van Dalem van Dongen,* heer van Zwaluwe en van Ter Borch (Hoofdstuk 11 sub 11 Ibis):

1. ***Dirk van Dongen,*** die wij hier menen te mogen indelen, omdat hij a° 1484 een Buis te Haren bezat nabij Ter Borch, alsook een huis te Oisterwijk; hij tr. *N.* N. en † na 1503.

3 mei 1484 ***Dirk*** natuurl. zn. van †***Jan van Dongen*** verkoopt een half mud rogge erfpacht uit huis en hof in de parochie Haren (Oisterwijk r.a. no. 192).

27 sept. 1499 ***Dirk van Dongen.*** koopt een rente uit huis in de Visscherstraat te Breda; 11 maart 1500 een erfcijns te Breda (Breda r.a. no. 415).

13 sept. 1503 ***Dirk*** natuurl. zn. van †***Jan van*** Dongen verkoopt huis, erf en gronden ter stede de Pepstraat in de vrijheid Oisterwijk (Oisterwijk r.a. no. 207).

Uit dit huwelijk nazaten o.a. te Breda (niet verder uitgewerkt) :

1. ***Jan Dirksz. van Dongen,*** gegoed op een behuisde stede in Oosterhout-Ten Hout 1530, tr. N. N.

18 aug ***1530 Jan Dirks van Dongen*** koopt stede in de Akkerstraat Ten Hout (Oosterhout r.a. no. 267).

2 dec. 1539 ***Jan Dirks*** van ***Dongen*** koopt land te Oosterhout id. 31 jan. 1541 (Oosterhout r.a. no. 270).

Cijnsboek Oosterhout a° 1554 ***Jan Dirks van Dongen.*** bezit huis en land Ten Hout (R.A. 's-Hertogenbosch inv. Prins Frederik no. 1251).

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt):

a. ***Dirk Jansz. van Dongen,*** † vóór 1577, tr. N.N.

b. ***Cornelis Jan Dirks van Dongen.***

c. Hendrick Jansz. van Dongen.

13 april 1545, 13 nov. 1561, 15 jan. 1577 (Oosterhout r.a. no. 342, 344, 280).

2. ***Anfhonis Dirksz. van Dongen*** † vóór febr. 1552, tr. *Engele* ***Jansdr. van Zonne.***

Uit dit huwelijk (niet verder uitgewerkt):

a. ***Frans Anfhonisz. van Dongen,*** kleermaker in de Karstraat te Breda, anno 1532 belend Claes en Cornelis Jansen van Dongen (zie hierna § 4 F. 1 b en 1 c).

b. ***Mathijs Anthonisz. van Dongen (zie*** hiervóór § 3, I bis - 111 2) tr. *Kathelyne* ***Pefersdr. van Dongen.***

Dek (Ned. Leeuw 1966 k. 381 en vlg. geeft over 2 ***Anthonius*** en diens zoon Frans de regesten 25 febr. 1538 (Breda r.a. no. 443, 22 april 1545 (Breda r.a. no. 450) en 16 febr. 1552 (Breda r.a. no. 457).

3. ***Lenaert Dirksz. van Dongen,*** gegoed Terheyde c. 1521, tr. ***Jehenne Jan Dirksdr.***

30 maart 1518 en 8 jan. 1521 ***Lenaert Dirks van Dongen en*** Jehenne Jan ***Dirksdr.*** echtel. verkopen erfpachten te Terheyde (Breda r.a. nos. 425 en 428).

4. ***Geertruyd Dirksdr. van Dongen,*** tr. *Jan* ***Cloecx,*** † vóór 1528.

11 maart 1528 Zij verkoopt ais wed. met haar zoon *Claes* Jan ***Cloecx*** een rente (Breda r.a. no. 433).

C. Bastaardkinderen van ***Wi 11 em van Dalem van Dongen*** (Hoofdstuk III sub IV bis en (vermoedelijk) ***Marie*** (later huisvrouw van ***Jan Huiberts):***

1. *Christoofl Willemsz.* ***van Dongen*** (zie Dek alsv.), schepen van Dongen 10 dec. 1531, † vóór maart 1550 kinderloos. Zijn executeur-testamentair was Roelof Heynricx (Dongen r.a. no. 90, 5 jan. 1551) en testamentaire erfgenamen (o.m.?) zijn halfboeder ***Willem Willems van Dongen*** (Hoofdstuk 111,, sub Vbis) (Dongen r.a. no. 90, 21 april 1550), ***Josyne*** dochter van zijn † halfbroeder ***Jan Willems van Dongen*** (Hoofdstuk 111, sub V), heer van Zwaluwe, (Dongen r.a. no. 90, 19 maart 1550, alwaar zij optrad met haar man *Marten Aerts;* volgens Dek t.a.p. was deze man *Marten Willems), Jochim* broeder van ***Josyne,*** voornoemd, (Dongen r.a. no. 90, 24 maart 1550; Dek t.a.p vermeldt *Jochim* niet), en tenslotte zijn halfbroeders en -zusters van moederszijde ***Huiberf, Jan, Cornelis*** en *Katharina* kinderen van *'Jan Huiberts* en ***Mary*** (Dongen r.a. no. 90, 4 juni 1550).

D. Bastaardkinderen van *Roelof van Dalem van Dongen*, heer van Ter Borch (Hoofdstuk 111 sub IV ter), bij *Heilwich Jan Gerrits:*

1. *Jenneken Roelofsdr. van Dongen* tr. *Jacob Jacobs Rutten.*

   5 aug. 1535 Accoord tussen ***Jacob Jacobs Rutten en Janne*** zijn huisvr,. enerzijds, en de erfgenamen van ***Antonia Roelofs,*** anderzijds, inzake het testament van juffr. *Margriet van. Haren* (Dongen r.a. no. 89).

2. *Joost Roelofsz. van Dongen,* tr. vóór 1500 *Alyt,* dr. van *Cornelis Willems Bax,* gegoed te Oisterwijk.

   5 dec. 1500 ***Joesf*** natuurl. zn. ***Roelofs van Dongen*** en ***Alyt Cornelis Willemsdr. Bax,*** zijn hdsvr., verkopen de Vossenhof in Oisterwijk, verkregen in broeders en zusters, deling (Oisterwijk r.a. no. 205).

Voor hun zoon *Jan Joosten van Dongen zie* Mr. G. Berkelmans „Het goed Ter Borch" in „De Kleine Meyerij" jrg. XV.

E., Bastaarden van *Joost van Dalem,* heer van Dongen, (Hoofdstuk 111 sub IV) bij N. N.:

1. Roelof *Joostsz. van Dongen,* gegoed te Oosterhout en Dongen c. 1616 † vóór 1548, tr. *Lysbet.*

   5 juni 1516 ***Roelof Jooss van Dongen*** bastaardzoon verkoopt. huis en land te Oosterhout (Oosterhout r.a. no. 264).

   2 jan. 1548 ***Lysbet*** wed. ***Roelof Joessen*** met Lambrecht Gerrits haar voogd heeft verkocht de halfscheiding van haar stede met huis te Dongen strekkende van de kerckstraat tot op de heer van Dongen; mede compareerden ***Aelbrecht Roelof Joosten, Margriet Roelofs, Engel Roelofs*** en ***Jacob Roelofs*** die insgelijks hun aandeel verkopen in huis en stede daar ***Roelof Joisten*** verstorven is, behoudens dak ***Lysbet,*** weduwe ***Roelofs,*** haar leven lang in het huis zal blijven wonen (Dongen r.a. no. 90).

2. *Jan Joostsz. van Dongen,* ter dood veroordeeld 2 aug. 1499 (zie Dek, Ned. Leeuw 1966 k. 398), tr. *Yve,* dr. van *Pauwel Jan Aussems Pauwels,* schepen van Gilse 1494, en *Yde* (n.b. *Machfeld de* zuster van Yue was de huisvrouw van *Jan Jansen van Dongen;* zie hierboven § 4 A 1); *Yve* hertr. N. *Block.*

   Voor hun kinderen: heer ***Adriaen Jan*** de bastaardzoon ***Van Dongen, Petronella Jansdr. van Dongen*** huisvr. ***Cornelis Willems, Anna Jansen van Dongen*** huisvr. ***Cornelis Jacobs*** schepen van Dongen 1531, en ***Pauwel*** Jansen ***van*** Dongen gehuwd met ***Anna,*** alsmede hun halfbroeder mr. ***Pauwel Block,*** zie de akten 16 jan. 1519, 24 jan. 1522, 11 maart 1521, 25 april 1533, 5 juni 1544, 28 sept. 1551, 31 jan. 1541 te Oosterhout (r.a. nos. 265, 266, 265, 264, 342, 343, 270), en 12 febr. 1530, 25 jan. 1538 te Dongen (r.a. no. 89) ***; volgens*** het cijnsboek van Dongen a° 1521 bezat ***Pauwel Jansen van Dongen*** huis, en erf aan de kerk ald., dat hij verkocht 28 febr. 1536 (Dongen r.a. no. 89).

F. Dek (De Ned. Leeuw jrg. 1966, kol. 379 **e.v.**) vermeldt in een aantal akten uit de jaren 1.509 en vlg. drie bastaanden van een *Jan van Dongen,* die naar ruwe schatting geboren zijn loont na het midden der 15e eeuw; zij waren poorters van Breda. Genoemde *Jan van Dongen* kunnen wij in deze genealogie niet aanwijzen, ook niet met behulp van gevonden aanvullende gegevens. Aan de drie bastaarden bij Dek: *Jan, Thomas* en *Claes,* voegden wij nog toe *Cornelis,* natuurlijke zoom van Jan van Dongen, in de navolgende summiere samenvatting.

1. *Jan Jansen van Dongen,* kbeermaker te Breda, gegoed ald., en te Ginneken 1503, † na 1514, tr. 1 ° (vóór c. 1485) *Margriet,* dr. van ***Jan Beckers*** en wed. van *Peter Cornelis,* timmerman; tr. 2° Kathelyne † vóór 1514; dr. van *Laureys Jans,* tr. 3° *Kathelyne,* † vóór sept. 1530, dr. van *Peter Mertens;* br. *4" Heylwich* † na 1532, dr. van *Pauwel Gerrits.*

   Uit het eerste huwelijk (de volgende huwelijken bleven kinderloos):

   a. *Thomas Jansen van Dongen,* met zijn broeders *Claes* en *Cornelis* vermeld Breda 6 sept. 1530.

   b. *Claes Jansen van Dongen,* tr. vóór *22* dec. 1509 *Mechteld* dr. van *Jan van Asbeeck; zij* † kort vóór 13 april 1545. Kinderen: *Jenneken* gehuwd met *Marcelis Dirks van Hedel,* beeldsnijder, em *Peter Claes van Dongen* a° 1561 kuiper te Breda, gehuwd met *Marie* dr. van *Cornelis Jansz.*

   c. *Cornelis Jansen van Dongen,* kuiper te Bergen op Zoom, † c. 1531, tr. *Barbele Jacobsdr.;* hij liet weeskinderen achter wonende in Bergen op Zoom.

2. *Thomas Jansen van Dongen,* kuiper te Breda, met zijn broeder *Jan* de bastaard vermeld te Breda 1 sept. 1514, te Ginneken 28 jan. 1503, tr. *Lysbet,* dr van *Cornelis Ygrams* en *Jacoppe Gherit Lambrechtsdr.* Hun dochter *Lysbet Thomasdr. van Dongen.* † vóór 31 juli 1521, was huisvr. van *Peter Cornelis Jan Henricx,* timmerman, liet minderj. kinderen achter, in 1521 onder voogdij van grootvader *Thomas van Dongen.*

3. *Claes Jansen van Dongen,* in *1523* en *1525* vermeld te Breda met zijn huisvrouw *Geertruyd,* dr. van *Aert Dirks,* bealdverver.

4. *Cornelis Jansen van Dongen,* voerman te Breda, ontving ald. 15 maart 1504 een obligatie van *Jan van Dongen Willems.*

Hoofdstuk V.

Dek (Ned. Leeuw 1966 k. 389) laat de bewezen stamreeks *Van Dalem* beginnen met 1 Roelof, heer van Dalem, ridder, beleend te Sleauwijk 1336, baljuw van Zuid-Holland 1346, † juni 1361. Dienovereenkomstig nummerden wij in Hoofdstuk 11 *Willem,* de zoon van *Roelof,* met het cijfer 11. Eerder had Dr. Otto Merckens in „Arkeliana Vetera" (Ned. Leeuw 1943 k. 230) de aanhechting aan de oudere heren *van Arkel* geschetst als volgt:

Arnoud van Arkel, heer van Noordeloos, tr. ***Aleyd.***

↓

Jan van Noordeloos, in 1351 beleend met Pendrecht, tr. ***Beatrix Dirksdr. van der Merwede.***

↓

Arnoud van Arkel, ridder, bezit in 1356 de tiend te Alblas, schenkt in 1358 een jaarrente. uit het gerecht Noordeloos aan het convent van St. Servaes te Utrecht voor het houden van jaargetijden voor de alhier genoemde lieden, tr. ***Heylwich,*** zuster van ***Jan van Polanen,*** heer van der Lecke, 1350.

Roelof; waarschijnlijk stamvader der heren van Dalem.	***Jan,*** volgt in 1370 zijn vader op, † 1387.

Na het afwijzend commentaar, door kolonel b.d. J. P. de Man t.a.p. k. 269 in een onderschrift geleverd, heeft men de juiste samenhang *Van Dalem - Van Arkel* nog niet duidelijk

gemaakt, anders dan bij de takken *Heukelom, Noordeloos, Haastrecht* e.a.

Op het gladde ijs van redenering willen wij een eigen visie naar voren schuiven.

Ten behoeve van *Roelof*'s zoon *Willem* bezegelden op 28 oktober 1360 zijn neven *Laurens* en *Jan* van *Dalem Janszonen* een obligatie (Nass. Dom. en Rekenk. Breda 1 inv. no. 494). *Laurens* zegelde met twee tegengekanteelde dwarsbalken boven vergezeld van een barensteel met drie hangers, het bekende variant van het *Arkel*-wapen gevoerd door de *Van Dalem's*. De tak nu, waartoe *Willem, Laurens* en *Jan* voornoemd behoorden, kan, gegeven hun neefschap, niet n a d e r b ij ontstaan zijn dan in de persoon van hun gemeenschappelijke grootvader. Omtrent oudere *Van Dalem's* schrijft Kemp (Leven der Doorluchtige Heeren van Arkel, blz. 67), dat in 1330 Heer *Floris van Dalem* stierf „en dat quam weer aan Arkel". Kemp's mededeling lijkt onbevangen, omdat schr. t.a.p. stellig geen genealogische bewijsvoering beoogde.

Het vervallen van de heerlijkheid Dalem aan de leenheer — de heer van Ackel — bracht mede, dat deze over een nieuwe uitgifte kon beschikken, m.a.w. dat de neven *Willem, Laurens* en *Jan van Dalem* stammen uit een pas na 1330 als zodanig gekwalificeerde tak. Er rest onder deze omstandigheden geen tijdruimte, om de begunstigde te zoeken in een o u d e r e generatie dan die van hun grootvader. Hierboven stelden wij al vast, dat de begunstigde ook niet n a d e r b ij geweest kan zijn, zodat wij uitkomen op de persoon van die grootvader. Aangenomen, dat de voornaam *Roelof*, die exclusief bij de *Arkel*tak der *Van Dalem's* een eeuwenlange traditie werd — zelfs in de bastaard lijnen -, herinnert aan de stamvader, dan kennen wij in de generatie van deze eerste heer Van Dalem slechts één in aanmerking komende persoon, namelijk *Roelof*, dood in 1358, zoon van *Arnoud I*, heer van Noordeloos, en *Aleid* (Ned. Leeuw 1966 k. 273, tabel 1). Het bestaan van deze *Roelof* wordt — in familieverband — bewezen door een akte van 4 juni 1358 (R.A. Utrecht, hs. verzamel no. 351 (oud no. 316) folio 20 vo.):

> „Doe ick *Aernoud van Arckel*, ridder, te weten, dat „ick ... gegeven **hebbe** ..., den convente van St. Servaes „te Utrecht nadode j. *Lysbetfen van Noordeloos* mijnre „moeye, die abdisse des vs. convents 6 pond's jaers van „de 17 pond daer jonckfr. *Lysbette op 9* morgen in „mijn g e r e c h t e o p N o o r d e l o o s haer lijf„tocht aen heeft ,in deser manieren dat men daerom „jaerlicx doen sall in den voors. convent tot Servaes „zes jaergetijden:
>
> „één voor heren *Aernout van Arkel* minen oude vader, „één voor veren *Aleyden* siin wijff, mine oude moeder, „ééne voor Janne van Noordelose, minen vader ende „voor *Roelof* minen oom, ende voor mij als mi gebrekt „voor Jo. *Lysbeften* mijnre moeie na haar doet.
>
> „St. Bonifaciusavond 1358."

De Man tekende hierbij aan (Ned. Leeuw 1943 k. 269): „Zoals uit de zoëven aangehaalde acte blijkt is de genoemde „*Roelof* de o o m van *Arnold van Arkel*.

„Deze *Roelof van Arkel van Noordeloos* mag zeker niet „vereenzelvigd worden met „*Roelof van Dalem*" gelijk de „schr. (di. Merckens) in kol. 230 veronderstelt".

> De Man licht toe, dat eerstgenoemde dood was in 1358, en dat „*Roelof van Dalem*" overleed medio 1361 (d.i. de 1 *Roelof* van Dalem bij Dek. M.).

Dit verwijt aan het adres van Merckens mist feitelijke grondslag, immers in de hierboven afgedrukte schets van

Merckens vereenzelvigt schr. „*Roelof van Dalem*" allerminst met *Arnoud's* oom, maar met *Arnoud's* zoon.

Wat Merckens echter wel „misdaan" heeft, bestond in zijn bewering, dat men de vier generaties van zijn schema vindt bij Booth, onder verwijzing naar de hs. verzameling Rijksarchief Utrecht no. 378 Mejuffrouw Dr. A. J. Maris was zo vriendelijk het handschrift Booth t.a.p. te raadplegen, omdat wij gaarne wilden weten, waarop de zo secure 17de-eeuwse genealoog Dr. C. Booth zich baseerde voor het plaatsen van een s t a m vader der heren van Dalem tegen het midden der 14e eeuw, en wel, genaamd *Roelof*, temeer waar onze redenering ten aanzien van zowel het één als van het ander juist tot deze slotsom leidt. De verrassende bevinding van mejuffrouw Maris was, dat Booth de *Roelof* van de vierde generatie in het schema Merckens zelfs niet vermeldt, en, sterker nog, als een *Roelof van Dalem* aanwijst Roelof de o o m van *Arnoud van Arkel* (in de akte van 1358, zie hierboven).

Booth sahreef (dl. 9 blz. 937):

> „*Roelof van Dalem*, knape, *was* onder zijn zegel met „verscheyden andre uyt den huse van Arkel borge voor „heer *Jan van Arkel* Bisschop te Utr(echt) a° 1343. „Prob. LVIII 105. Heer *Arnoud van Arkel* ridder *Jans„sone van Noorelose* noemt *Roelof* synen o o m zalr. a° „1358."

Boven haalden wij uit Kemp aan, dat, na het overlijden van heer *Floris van Dalem* in 1330, Dalem weer aan Arkel kwam. Deze overlevering, waaraan ten grondslag moet liggen, dat Dalem in leen van Arkel afhing, kan in zoverre op haar betrouwbaarheid 'getoetst worden aan het eventueel bewijs van de leenverhouding. Blijkens een oorkonde van *25* juni 1254 (Paastijl), aanwezig in het handschrift van Buchel (voorheen verzameling van Dr. C. Booth, Probationes LII f. 120 vo. 121; zie R. Fruin, Rechterlijke Archieven in de Provincie Utrecht, inv. no. 1875 11), gaven heer *Jan van der Lede* en *Hugo van Arkel,* zijn neef, aan heer *Floris van Dalem* in leen o.m. alle gerechte in Dalem, terwijl de vererving nauwkeurig geregeld werd. De oorkonde door *Hugo van Arkel* met het zegel van zijn broeder heer *Jan* (I) *van Arkel* bezegeld, werd — in ander verband — besproken door De Groot (Ned. Leeuw 1941 k. 470) en door Groesbeek (Ned. Leeuw 1942 k. 122), waarbij laatstgenoemde aantoonde, dat heer *Jan van der Lede* een broeder was van † *Herbaren van der Lede*, de vader van genoemde *Hugo van Arkel*. Van belang voor ons is nu, dat die oorkonde van *25* juni 1254 een (partiële) driedeling in de *Lede-Arkel* groep betrof.

> Opmerking: m.a.w. heer *Jan van der Lede*, *Hugo van Arkel* en heer *Floris van Dabm* vertegenwoordigden hier drie staken, in welke verhouding Floris uitsluitend past hetzij als een broeder van *Jan* van *der Lede* hetzij als een broerszoon gelijk *Hugo*.

Bij deze gelegenheid werd aldus Dalem afgesplitst van de hoofdstam in de vorm van een leen, en onder voorbehoud van terugkeer in geval van ontstentenis van een leengerechtigde volgens de getroffen regeling der vererving.

Hiermede staat de leenverhouding (Lede) Arkel- Dalem vast en mitsdien de grondslag voor Kemp's voormelde overlevering.

Voegt men daarbij, dat *Roelof van Dalem*, de oom van *Arnoud van Arkel van Noordeloos*, blijkens de reeds geciteerde akte van 4 juni 1358, geen nazaat was van de heer *Floris van Dalem* ao. 1254, dan moet eveneens juist zijn het

bericht van Kemp, dat Dalem weer aan Arkel vervallen was (namelijk door de dood van de heer *Floris van Daletn* ao. 1330, toen er geen leenopvolger meer was volgens de regeling der vererving ao 1254). Wij menen thans bewezen te hebben, dat de heer van Arkel tussen 1330-1336 Dalem opnieuw heeft uitgegeven, en wel, aan Roelof, de oom van *Arnoud van Arkel* heer van Noordeloos, die aldus de stamvader werd van de jongere (onze) tak Dalem uit de *Arkels*. Dit betekent, dat aan Dek's 1 Roelof *van Dalem*, † juni 1361, voorafgaat *Roelof*, dood in 1358, le heer van Dalem (nieuwe tak) en grootvader van de neven *Willem Roelofs, Laurens Jans*, en *Jan Jans van Dalem* (akte van 1360), zoals wij boven stelden.

De door Booth aangehaalde akte van borgtocht voor bisschop *Jan van Arkel* ao. 1343 is opgenomen in de hs. verzameling Rijksarchief Utrecht 344 (nieuw) dl. II f 104, 105. *Roelof van Dalem*, die in deze akte compareerde als eerste onder de knapen, zegelde met de twee tegengekanteelde dwarsbalken boven vergezeld van een barensteel met drie hangers. Het wil ons voorkomen, dat deze *Roelof van Dalem* (sr.) de baljuw was van Zuid-Holland in 1346, daar een dergelijke vooraanstaande positie moeilijk past bij de jeugd destijds van *Roelof* (jr. = *Roelof* bij Dek), die eerst na 1346 huwde.

De thans beschreven historie van het *Arkel*-wapen Anno 1621 van *Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse*, presidentschepen van Dongen, mogen wij, tenslotte, samenvatten in een genealogische staat van tien generaties:

Jan 1 heer *van Arkel*, vermeld 1253-1264, tr. *Bertha van Ochten, (zie* De Ned. Leeuw 1966 k. 273)

↓

Arnoud I heer *van Noordeloos*, vermeld 1289-1307, tr. *Aleid.*

↓

Roelof 1 heer *van Dalem*, vermeld 1336-1346, tr. N.N.

↓

Roelof II heer *van Dalem*, vermeld 1350-1361, tr. *Beatrix van Duivenvoorde*,

↓

Willem heer *van Dongen*, vermeld 1357-1422 tr. *Sophia van Salmen, (zie* Hoofdstuk II sub 11).

↓

Roelof heer *van Dongen*, vermeld 1406-1479, won bij *Engel*,

↓

Jan van Dongen, vermeld 1452-1480, schout van Dongen, tr. *Dierbant Wolfsdr.*, (zie Hoofdstuk IV § 3 sub 1)

↓

Peter van Dongen, 1470-1552, schout van Dongen, tr. *Kathelyna van Ghilse*,

↓

Marie Petersdr. van Dongen tr. *Peter Cornelisz. van Ghilse*, vermeld 1551-1585, schepen van Dongen, (zie Hoofdstuk IV § 3 sub IIter 6).

↓

Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse, president-schepen van Dongen Ao. 1621 (zie Hoofdstuk 1 § 2 sub VI).

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Stakebrand-Everdingen (LXXXVIII, 96). In de uitvoenige kwartieren-Nolen, vermeld in Gens Nostra 1967, p. 280, 283, 378 en 386, worden als kwartieren van *Gillesina Hendrika Stakebrand* (Zutphen 1756—'97), dr. van *Gerrit Hendrik Stakebrand*, vermoedelijk geb. Warnsveld, burger van Zutphen 23 febr. 1746, begr. aldaar 13 maart 1777, huwde aldaar 13 dec. 1746 *Harmina Everdingen*, ged. Zutphen 4 febr. 1721, begr. aldaar 14 okt. 1807, de volgkwartieren genoemd (zie pag. 378) kw. 492/493: *Jan Stakebrand* tr. Warnsveld 31 aug. 1710 *Maria Ploegmans*, dr. van *Aelbert Ploegmans;* kw. 494/495: *Jillis Everding(en)*, geb. vermoedelijk te Bommel, burger van Zutphen 24 juni 1712, tr. aldaar 5 september 1710 *Aaltje Vrijmoed*, ged. Zutphen 4 april 1684. Vervolg **p. 386 (kw. 984):** *Jacob Hendrik op den Sfakebrand* in de Barge; en (kw. 990) *Hendrik Vrijmoet*, ged. Zutphen **4** jan. 1646, tr. (kw. 991) *Jenneken te Winckel.*

Lunteren. F. VAN HOOGSTRATEN.

van Velsen-van Lingen. Gevraagd aanvullende gegevens betreffende de volgende personen en hun voorouders:

Arie van Velsen (van Velzen), † Nigtevecht 16 juni 1796, tr. vóór 17 maart 1754 *Maria van Lingen*, † Nigtevecht 24 mei 1791.

Doorn, E. J. C. KAMERLING,

de Quertemont. Gevraagd de zestien kwartieren van Mr. *Constant Dominique Auguste de Quertemont*, geb. Brussel 25 okt. **1806,** †'s-Gravenhage 17 dec. 1881 (zoon van *Joseph Jean Marie* en *Anne Josephe Emmanuelle Endres*), tr. 's-Gravenhage 7 sept. 1831 *Margaretha Catharina Johanna van Hoogstraten* (1810—1888, zie Nederl. Patriciaat 1965, p. 62, Xa, 5).

Lunteren. F. VAN HOOGSTRATEN.

de Vos-Bejoe. Voorouders gevraagd van *Willem de Vos*, begr. Delft 31 jan. 1803, en zijn echtgenote *Maria Bejoe*, † Delft 14 maart 1812.

Gaanderen. B. BUITENRUST HETTEMA.

de Vries. Waar en wanneer is ± 1776 geboren (gedoopt) *Hendrik Jans de Vries*, † Amsterdam 13 april 1838 en sinds mei 1798 de echtgenoot van *Susanna van der Linden (1773-*1842). Wat is er bekend over zijn ouders?

Vught (N.-Br.). MR. W. DE VRIES.

van de Wetering-den Exter. Gegevens gevraagd over de voorouders van *Martinus van de Wetering*, † Delfshaven 29 nov. 1779, testeerde te Delft, en (tr. Delft, geref., 14 juli 1750) *Jacoba den Exter*, gad. Delft (Nieuwe Kerk) 29 aug. 1726.

Gaanderen. B. BUITENRUST HETTEMA.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Historie van het Arkel-wapen Ao 1621 van Christoffel Peter Cornelisz. van Ghilse, vergezeld van allerhande commentaar, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, ***Wassenaar.***

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad ***f 30,—*** gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, ***p./a. Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd ***voor*** Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 7 LXXXVIIIe **Jaargang** **juli 1971**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mevrouw C. F. Nanninga geb. van Lessen, sedert 1959 **gewoon** lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
C. VAN HEIJCOP TEN HAM, ***Medemblikstraat 48, 's-Gravenhage.***	D. C. A. LUGT, ***'s-Gravenhage.***
C. P. HASETH, ***Groenhovenstraat 14,*** Leiden.	***N.*** A. ADNEY, ***Leiden.***
Drs. W. Ch. E. KOCH, van ***Boetzelaerlaan 92, 's-Gravenhage.***	L. Q. BAKKER, ***'s-Gravenhage.***
D. VAN MOSSEL, ***Waalstraat 81, Apeldoorn.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***

Adreswijzigingen:

Mr. J. ***T.*** ANEMA,	Bodegraven, ***Wilgenoord 85.***
W. H. DINGEMANS,	Amsterdam-1007, ***Harmoniehof 19 I.***
A. HOUTSCHILD,	's-Gravenhage-2033, ***Loxerlaan 863.***
J. P. HUYG,	Heemstede, ***Lorentzlaan 9.***
Ph. M. P. KLAPWIJK,	Naaldwijk-2250, ***Geestweg 32.***
J. H. VAN DER MEER,	Arnhem-6002, ***Amsterdamseweg 148***
E. H. MOENS,	's-Gravenhage-2019, ***Ruychrocklaan 360.***
Ir. D. VAN DER PEYL,	13 Aix-en-Provence (Frankrijk), ***Chemin de Bon Rencontre, Quartier Malouesse.***
Ir. W. D. P. STENFERT,	Wageningen, ***Belmonteflat, Generaal Foulkesweg 235.***
L. H. WESTDIJK,	Koudekerk a/d Rijn, ***Hoogewaard 100 c.***
H. L. ZWITZER,	Middelburg, Tamariskenlaan 13.

Ons lid de Heer C. Hoek heeft wegens zijn grote verdienste op het gebied man historisch-archeologisch onderzoek in Rotterdam en naaste omgeving uit handen van Z.K.H. de Prins der Nederlanden, basohermheer van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, de zilveren anjer ontvangen.

Zijn publicaties op dit gebied zijn voornamelijk in de periodieken „Ons Voorgeslacht", „De Nederlandsche Leeuw" en „Berichten Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek" verschenen.

Het bestuur van het Genootschap wenst de Heer C. Hoek van harte geluk met deze bizondere onderscheiding.

Met ingang van 1 juai 1971 is door het Bestuur tot redacteur van het Maandblad aangesteld Drs. J. Fox: de heer Fox zal zich bij uitstek wijden aan de rubriek „Boekbespreking".

Het Nederlands Joods geslacht Weijel (Weijl, Whyl),

door H. J. BARENBREGT.

Inleiding,

Wapen: Doorsneden: 1 in blauw een gouden leeuw, tussen de voorpoten een gouden Davidster houdende; 11 in blauw twee zilveren schuingekruiste pijlen met de punten maar boven. Het schild gedekt door een kroon van drie bladeren en twee parels, waaruit een blauwe vlucht voortkomt. Tussen de ducht een gouden esculaapstaf. Wapenspreuk: Alles met mate.

WEIJEL

Het hierboven beschreven wapen is van recente datum. De leeuw en de Davidster zijn het symbool voor de Joodse afstamming van het geslacht. De pijlen (oudtijds stralen) wijzen op de herkomst in Nederland en zijn ontleend aan de Straalmanshof onder Bronkhorst, welke erve in het bezit van de familie is geweest. De esculaapstaf wijst op de medische beroepen van leden van de familie *Weijel*, in het bizonder van de stamvader in Nederland *Samuel Philip Weijel* (11), stadsveearts te' Zutphen.

De genealogie van dit nog steeds overwegend Joodse geslacht werd in de afgelopen jaren in hoofdzaak samengesteld door Prof. Dr. *J. A. Weijel* (VI i). Op diens verzoek werd het verzamelde materiaal aangevuld en bewerkt.

Het oudste gegeven dat omtrent het geslacht *Weijel* in Nederland werd gevonden, stamt uit het jaar 1796. Volgens

het burgerlijk trouwboek der gemeente Steenderen (Gld.), werd aldaar op 21 'oktober 1796 de ondertrouw ingeschreven van *Samuël Philip*, zoon van *Philip Michel*, geboren te Derkheim, met *Clara Kets*, dochter van *Kets Jacob*, geboren *te* Steenderen. Zowel *Samuël Philip* als de bruid waren op dit tijdstip aldaar woonachtig. Het paar werd „volgens vertoond attest van Levij Marcus Joden Rabbi te 's Herenberg, getroud den 9 november 1796". Kort na het sluiten van dit huwelijk zal het echtpaar enige tijd te Brummen hebben gewoond, aangezien aldaar op 22 november 1797 een dochter werd geboren. Bij de geboorte van het volgende bekende kind op 16 mei 1799 woonden. zij echter weer te Steenderen, alwaar zij op 13 juli 1799 onder Bronkhorst „een huis en wheere mat een hoff daar agter" kochten (rechterlijk archief Bronkhorst nr. 2 folio 77 verso):

> „Bronkhorst den 13 july 1799 des agtermiddaegs om 5 uuren. Erscheenen Geertruit Sloots weduwe van wijlen Hendrik Luesink, geadsisteert met Arend Horstink en Pater van Oortmarssen. En verklaarden tegens genoegzame voldoeninge der coopspenningen, in eenen steeden vasten en onweederroepelijken erfkoop verkogt, gecedeert, op- en overgedragen te hebben, cedeerde droeg op en verteeg van der hand, als erfkoopsrecht is, aan *Fylip Zamuel* en *Klara Kets* egtelieden en haaren erven, een huis en wheere met een hof f daar agter, binnen Bronkhorst tussen het huis van Jan Berentsen en Gerret Geerligs kennelijk staande en gelegen. En zulks voor vrij en quit, niet beswaard dan Heerenverpondinge. Doende jaarlijks, in de ordinaire verpondinge negentien stuyver 4 penningen, ingevolge coopsconditien van den 3 july 1798.
>
> Gelavende zij transportanten den voorschr(even) koop en overdragt, te zullen staan wagten en waaren jaar en dag, als erfkoops reoht is, onder verband van haare persoonen en goederen, daar op stipuleerende S.A.L."

Of de familie op bovengenoemde hof onder Bronkhorst zelf gewoond beeft is niet duidelijk gewonden. Ook werd geen akte gevonden waaruit zou blijken dat dit erve weer verkocht werd. Identiek met de Straalmanshof aan de Bargstraat onder Bronkhorst is dit huis stellig niet, aangezien dit eerst in het jaar *1802* op een veiling werd gekocht; aldus een akte voorkomende in het rechterlijk archief van Bronkhorst nr. 2 folio 113 gedateerd 4 augustus 1802.

> „Compareerde Do(cto)r A. J. Aberson te Steenderen woonachtig, in qualiteit van gevolmachtigde van Harmen Wijers, en tevens tot deeze aate gequalifice(e)rt, bij de acte van cessie en gerichtelijke overgave doos Gerrit Starink en zijne ehevrouwe, woonende in Bronkhorst, voor deezen gerichte gepasseerd op den 18 juny deezes jaares 1802 ben protho(co)lle ervintelijk q.r.
>
> En bekenden p.q. in een steeden, vasten, en onherroepelijken erfkoop te ceederen, transporteeren, op en overtedragen, zulks doende bij deese, aan *Samuel Philip*, Joodsch koopman te Bronkhorst woonachtig, en zijne ehevrouw *Clara Kets*, een hoff, Straalmanshof genaamd, onder Bronkhorst aan de Bargstraat in zijne bepaalingen kenlijk geleegen, bij koopconditien van den 18en juny deezes jaars 1802 nader vermeld q.r. Voorgem(elde) Gerrit Starink en zijne ehevrouwe Kunneken ter Stege in eigendom toestendig geweest.
>
> Verklarende comp(a)r(an)t p.q. zijne prinsipalen en hunne erven, (daarvan te 'onterven. De koperen en hunne

erven wederom daar mede te beërven, met belofte van wahr en wahrschap als erfkoopsrecht is S.A.L. de super stipulando".

Uit enige aktes in het bovengenoemde archief blijkt verder dat de Straalmanshof een enkele keer als onderpand heeft gediend voor ***Samuel Phdip*** in verband met leningen en schulden awn derden. Op 25 januari 1811 werd de Straalmanshof door ***Samuel Philip*** en *Klara* ***Kets*** voor honderdtwintig gulden verkocht (rechterlijk archief Bronkhorst nr. 2 folio 217), aan ***Levy Kets, Samuel Philip, Salomon Ysak, Kets Jacob,*** *Aron* ***Levy*** en ***Salomon Sieman. Zij*** woonden toen zeker niet op de Straalmanshof, hetgeen blijkt uit een akte van 9 januari 1811 (rechterlijk achief Bronkhorst nr. 3), toen zij een 'hypotheek groot zevenhonderdvijftig gulden op het door hen bewoonde huis en hof aan de Veerstraat onder Bronkhonst van Acon Levy Haas te Arnhem kregen.

Nog in 18 19 woont het echtpaar ***Weijel,*** zoals men intussen vanaf 18 12 officiëel heette, onder Steenderen, alwaar ***Samuel Philip*** *Weijel* steeds als koopman werd vermeld, vermoedelijk was hij veekoopman, zoals in latere akten een enkele maal voorkomt. Op 18 januari 1821 blijken de Nederlandse stamouders van het geslacht ***Weijel*** naar het naburige Zutphen te zijn verhuisd. *Samuel Philip Weijel* is dan herbergier aldaar zoals uit de huwelijksakte van zijn dochter *Mientje* blijkt. Dit is echter de enige akte waarin hij als zodanig voorkomt. Later treffen wij hem te Zutphen als veearts aan, en een enkele keer als veekoopman.

Een interessante akte over afkomst en beroep van ***Samuel Philip Weijel*** komt voor in de 'notulen van de gemeenteraadsvergadering van Zutphen gehouden op 21 'augustus 1829, aanwezig op het Gemeente-Arohief aldaar:

„Ingediend rekwest ten doel 'hebbende dat ***Samuel*** *Philip Weijel* ter dezer stede woonagtig, als stadsveeartz mogt worden aangesteldt, aangezien deszelfs kunde door dezen bij onderscheiden gevallen aan den dag gelegt en deszelfs vlijt en moeite om ieder tien dienste te staan.

Gelet op de voorheen ten dezen gedane aanzoeken en daarbij overgelegde attesten van gedane kunstbeoeffeningen door gez(egde) ***Weijel.***

Gelet dat uit dit alles voor bewezen kan worden gehouden dat dien ***Weijel*** (welke gelijk uit vroegere bewijzen is kenbaar geworden, voorheen als paardedoctor bij een regiment cavallery in Fransche dienst heeft gestaan) zeer ervaren is in de veeartzenij kunde.

Gelet dat ter dezer stede geen geadmitteerde veeartz bestaat, en het alzo van belang is, dat zodanig persoon alhier wonde daargesteldt.

Gelet, eindelijk, dat jaarlijksch op de begroting dezer stadt ontvang en uitgave en wel laatstelijk voor den jare 1829 voor een veeartz is voorgedragen de som van *f* 50,—, hoewel zedert enige tijd daarvan geen gebruik is gemaakt.

Is goedgevonden aan gez(egde) ***Samuel Philip Weijel*** ter aanmoediging van deszelfs kunstvlijt in de vheeartzenijkunde toe te leg gen 's jaarlijksch eene gratificatie van *f* 50,— in te gaan 1 september aanstaande, onder die bepalingen, dat hij den behoeftigen even zo 'zeer als de meer gegoede vheehouder ten dienste sta, en zich niet uit de stad begeve buiten de toestemming van den heer burgemeester.

Zullende extract dezes S. ***P.*** *Weijel* worden ingezonden.

Zo mede gelijk extract aan den heer stedelijken ontvanger tot informatie".

Uit deze akte blijkt dus dat ***Samuel Philip Weijel*** „paardedoctor" bij een cavalerie-regiment in Franse dienst is geweest. Het vermoeden ligt dus voor de hand dat hij met de Franse troepen in ons land is gekomen en zich omstreeks 1796 te Steenderen vestigde.

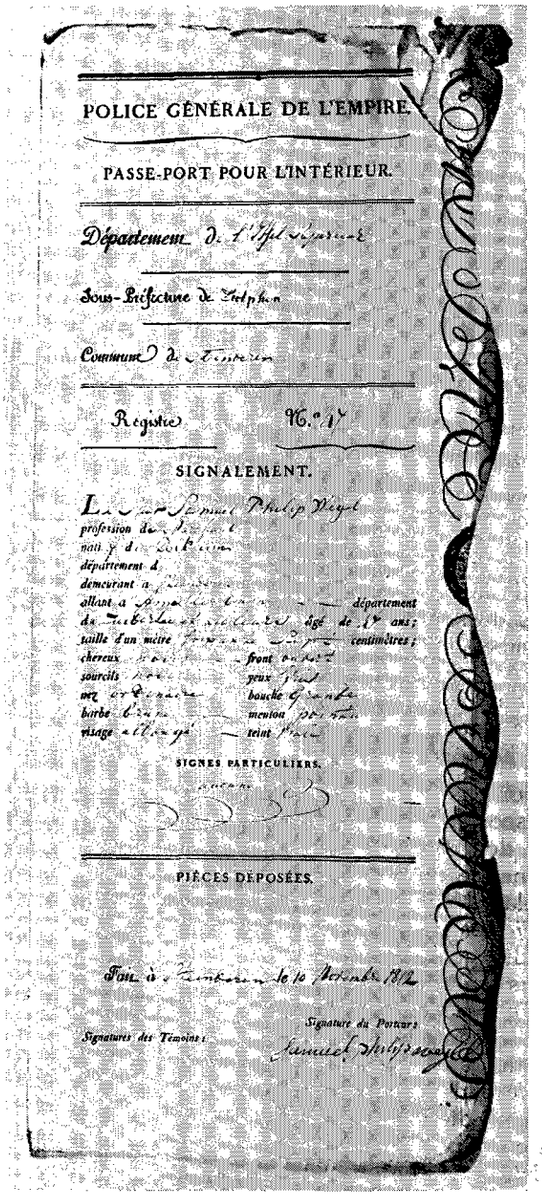
POLICE GÉNÉRALE DE L'EMPIRE.

PASSE-PORT POUR L'INTÉRIEUR.

Département de l'Issel supérieur

Sous-Préfecture de Zutphen

Commune de Steenderen

Registre N.° 17

SIGNALEMENT.

Le sieur Samuel Philip Weijel
profession de
natif de
département de
demeurant à
allant à département
du âgé de ans;
taille d'un mètre centimètres;
cheveux front
sourcils yeux
nez bouche
barbe menton
visage teint

SIGNES PARTICULIERS.

PIÈCES DÉPOSÉES.

Fait à Steenderen le 10 Novembre 1812

Signature du Porteur:

Signatures des Témoins:

In het Oud-Archief van de gemeente Steenderen (inv.nr. 122), vond de heer E. J. van Ebbenhorst Tengbergen een document waaruit het signalement van de koopman ***Samuel Philip Weijel*** blijkt. Het komt voor op een reispasje voor binnenlands gebruik en wel speciaal voor een reis van Steenderen naar Amsterdam, uitgegeven te Steenderen op 10 november 18 12. Volgens dit document was ***Samuel Philip Weijel*** boen zevenenveertig jaar oud, en te Derkheim geboren. Hij moet dus omstreeks 1765 'aldaar geboren zijn. Hij moet er als volgt uit, hebben gezien: lengte 1.67 m, zwart haar, zwarte

wenkbrauwen, normale neus, bruine baard, smal gezicht, breed voorhoofd, grijze logen, grote mond, spitse kin en bleke gelaatskleur. Er zijn dus twee bronnen bekend waaruit zijn geboorteplaats blijkt, ten eerste zijn huwelijksakte uit 1796 en bovenvermeld pasje. Aangezien hij deze plaats zelf heeft opgegeven, moet aan Derkheim als plaats van herkomst meer waarde worden toegekend dan het in zijn overlijdensakte vermelde Straatsburg. Hij stierf te Zutphen op 24 juli 1840 en was toen volgens deze akte zesenzeventig jaar oud, dit zou betekenen dat hij omstreeks 1764 werd geboren hetwelk overeenkomt met de door hem zelf opgegeven leeftijd in 1812. Het overlijden werd aangegeven door de koster van de Joodse Gemeente te Zutphen de 74-jarige *Levie Mozes Snatager* en de uitdrager *Alexander Samuel Snatager 25* jaar oud. Het feit dat deze heren Straatsburg als geboorteplaats voor *Samuel Philip Weijel* opgeven, kan worden beschouwd als een bevestiging voor zijn (afkomst uit de Elzas. In de eerste plaats wordt dan ook gedacht dat met Derkheim Turckheim in de Elzas werd bedoeld in niet Bad Dürckheim in de Palts. Gebleken is dat in een lijst van toegelaten Joden in de Elzas uit het jaar 1784, een *Samuel Weyl* te Wettolsheim bij Turckheim woonachtig was. Niet kon worden aangetoond dat deze *Samuel Weyl* identiek is met *Samuel Philip Weijel* uit Steenderen. Vastgesteld kon worden dat in het jaar 1784 reeds een groot aantal Joden met de familienaam *Weil* in diverse plaatsen in de Elzas woonachtig waren. Ook in Zuid-Duitsland komen er veel personen, zowel Joden als niet-Joden met deze familienaam, in verschillende variaties geschreven, voor. Het betreft hier ongetwijfel een herkomstnaam ontleend aan een van de talrijke plaatsen in het Duitse taalgebied.

In Nederland zijn tot 'heden geen aktes gevonden waaruit blijkt dat de stamvader van het geslacht *Weijel* alhier voor 19 september 1812 reeds een familienaam voerde. Op deze datum nam hij uitdrukkelijk blijkens de hieronder volgende akte de familienaam *Weijel* aan. Blekend is niet waarom hij juist deze naam aannam. Waarschijnlijk was dit ook voor hem een herkomstnaam van zijn voorouders.

> „Voor ons Maire der Gemeente van Steenderen Canton Doesborgh, Arrondissement van Zutphen, Departement van den Boven IJssel is verscheenen Samuel Phillip woonende te Bronkhorst onder deze gemeente en heeft verklaard aan te nemen voor familienaam den naam van *Weijel* en de voornaam van *Samuel Philip* welke hij bestendig gedragen heeft, te behouden; dat bij heeft drie zoons en vier dogters bij hem inwoonende, met naamen *Philip* oud tien jaaren, *Jacob* oud negen jaaren voor wien hij die voornaam blijft behouden en *Abraham* oud vier jaaren aan wien hij geeft de voornaam van *Andries*, *Jantje* oud vijftien jaaren, *Mientje* oud dertien jaar voor wien hij die voornamen blijft behouden, *Rebekka* oud zes jaaren aan wien hij geeft de voornaam van *Reiniera* en *Grietje* oud *een* en een half jaar voor wien hij die voornaam is behouden. Van al hetwelk wij 'deze acte hebben opgemaakt en op beide Registers ingeschreven, voorts door den Comparant na gedane voorlezing met ons getekent binnen Steenderen den negentienden September een duizend achthondert en twaalf".
>
> w.g. Samuel Philip Weijal
> w.g. W. H. Rasch

Op dezelfde dag nam de schoonvader van *Samuel Philip Weijel* genaamd *Kets Jacob*, eveneens woonachtig te Bronkhorst onder Steenderen, de geslachtsnaam De *Vries* aan (register van naamsaanneming van Steenderen, Rijksarchief in Gelderland). *De Vries* nam deze naam tevens aan voor zijn drie zonen en vier dochters, onder wie *Clara Kets*, oud negenendertig jaar en wonende te Steenderen, de vrouw dus van *Samuel Philip Weijel*. Van deze *Kets Jacob* stamt eveneens de latere familie *Kets de Vries* af.

Bij dit onderzoek konden honderdnegentig leden van het geslacht *Weijel* wonden vastgesteld alsmede vier levenloze kinderen. Dit aantal wend bereikt in acht generaties. Het spreekt vanzelf dat ook deze Joodse familie in de jaren 1940-1945 grote verliezen geleden heeft door deportaties. In totaal kwamen gedurende deze periode zestig personen met de familienaam *Weijel* resp. *Weijl* om, alsmede een groot aantal aangetrouwde familieleden. Van verschillende gezinnen zijn alle leden op dezelfde dag omgekomen.

In het gezin van een van de leden van dit geslacht, *Philip Weijel*, gehuwd met *Clara Kellerman* (V r), manifesteerde ziah de haemophilie of bloederziekte. Prof. *Weijel* tekent hierbij aan dat dit een erfelijke bloedziekte is, die alleen bij mannelijke individuen voorkomt, maar waarvan de erf elijke aanleg door de vrouwen wondt overgedragen. Echter niet alle mannelijke kinderen worden door deze aandoening getroffen. In het gezin *Weijel-Kellerman* werden eerst twee gezonde dochters geboren, die in principe draagsters van de erfelijke aanleg zouden kunnen zijn. Daarna werden twee zoons geboren, die echter kort na de besnijdenis overleden. De besnijdenis van Joodse mannelijke kinderen vindt plaats op de achtste dag na de geboorte, deze jongetjes overleden rasp. een en vier dagen na de besnijdenis. Toen begrepen werd dat de oorzaak van dit overlijden aan haemophilie moest worden toegeschreven wend na de geboorte van de derde zoon door de opperrabbijn van Gelderland verlof verleend niet te besnijden. Deze zoon bleek echter ook aan haemophilie te lijden en overleed aan deze ziekte op dertienjarige leeftijd.

In deze genealogie is de vrouwelijke lijn niet uitgewerkt, maar in verband met het voorafgaande is het ter zake het verdere verloop te vermelden. De oudste dochter *Mientje Weijel* huwde *Salomon Jozep:* dit echtpaar kreeg drie kinderen, waarvan de jongste twee gezonde zoons waren. Het gezin *Jozep* bestaande uit man, vrouw en een dochter van achttien jaar, alsmede de twee zoons van rasp. zestien en dertien jaar, werden gedeporteerd. De Nederlandse Staatscourant 1951/8 vermeldt dat dit gehele gezin op éénzelfde dag, namelijk 19 februari 1943, in Auschwitz is omgekomen. De tweede dochter, *Margrietha*, trouwde en kreeg één kind, een gezonde zoon, die nu drieendertig jaar oud lis. Dit gezin ontkwam aan deportatie.

Als een opvallend aspect van Joods leven in de vorige eeuw, kan ook beschouwd worden het feit dat *Abraham Weijel* (111 c) bij *Eva Löwenstein*, reeds voor het burgerlijk huwelijk in 1857, vijf #kinderen had. Deze wenden, voor zover nog in leven, bij het sluiten van dit ihuwelijk gewettigd. Het kerkelijk huwelijk, de choepah, speelde hier aanvankelijk een grotere rol.

Er werd een grote mate van volledigheid bereikt bij dit genealogisch onderzoek. In Nederland wonen echter ook nog dragers van de familienaam *Weijl,* met wie geen relatie kon worden aangetoond. De naamsvorm *Weijel* komt uitsluitend voor bij het onderhavige geslacht. In de genealogie wend steeds de familienaam weergegeven zoals deze in de betreffende geboorteakte voorkomt, deze akte is immers bepalend voor de juiste familienaam van de persoon. Het onderzoek werd afgesloten in mei 1971.

Genealogie.

1. *Philip Michel,* geb. omstreeks 1730, woont Derkheim (vermoedelijk Turckheim, Elzas), tr. omstreeks 1760 *Jantie (Jente* of *Schönle) N.N.*
Uit dit huwelijk:

11. *Samuel Philip Weijel* (naamsaanneming Steenderen 19 sept. 1812), geb. Derkheim omstreeks 1764, „paardendoctor" bij een cavalerie-regiment in Franse dienst, woont 9 nov. 1796 te Steenderen (Gld.), koopt 4 aug. 1802 het erve „Straalmanshof" onder Bronkhorst aldaar, veekoopman, werd 1 sept. 1829 stadsveearts van Zutphen, overl. aldaar 24 juli 1840, tr. 's-Heerenberg 9 nov. 1796 *Clara Kets de Vries* (naamsaanneming *De Vries,* Steenderen 19 sept. 1812), geb. Steenderen 1 januari 1771, overl. Zutphen 23 april 1858, dr. van *Kets Jacob de Vries* en *Berendina Abrahams.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jantje Weijl,* geb. Brummen 22 nov. 1797, overl. Utrecht 7 juli 1866, tr. Hengelo (Gld.) 27 aug. 1819 *Aron Schwarts (Zwarts),* geb. Balve (Dld.) 8 april 1787, vleeshouwer te Utrecht, overl. aldaar 23 mei 1848, zn. van *Mozes Schwarts,* koopman, en *Elizabeth (Pes) Rachel Hirtz.*
2. *Mientje Weijel,* geb. Steenderen 16 mei 1799, overl. Zutphen 9 april 1892, tr. Wisch 18 januari 1821 *David van Gelder,* geb. Terborg 12 juni 1796, slager, overl. Zutphen 30 maart 1883, zn. van *Philip,* koopman, en *Judith Abrahams.*
3. *Philip Samuel,* volgt 111 a (Tak Groningen).
4. *Jacob,* volgt 111 b (Tak Zutphen 1).
5. *Rebekka Weijel,* geb. Steenderen 1806, leeft nog 19 sept. 1812.
6. *Abraham,* volgt 111 c (Tak Zutphen 11).
7. *Geertjen Weijl,* geb. Steenderen 12 april 1811, overl. Zutphen 9 aurg. 1884, tr. aldaar 9 sept. 1840 *Koppel Koppel,* geb. Vorden 22 juni 1809, tagrijnhandelaar te Zutphen, overl. aldaar 19 febr. 1897, zn. van *Jacob,* slager, en *Breina Heiman.*
8. *Rosia Weijl,* geb. Steendoren 8 maart 1814, overl. Soherpenzeel 6 okt. 1883, tr. aldaar 14 mei 1851 *Joël Mozes,* geb. Waalwijk in 1809, schilder, laatstelijk herbergier te Scherpenzeel, overl. aldaar 22 maart 1875, zn. van *Mozes Mozes* en *Sippora Levi Cohen.*
9. *Hartog Weijl,* geb. Steenderen 23 dec. 1816, overl. Utrecht 28 maart 1852.

Weijl
Tak Groningen.

111 a. *Philip S amuel Weijl,* geb. Steenderen 21 maart 1801, veearts, laatstelijk te Groningen, overl. aldaar 28 aug. 1872, tr. 1° Bemmel (Gld.) 8 maart 1836 *Kaatje Davids,* geb. Bemmel (Gld.) 19 aug. 1803, overl. aldaar 28 januari 1837, dr. van *Israël,* slager, en *Eva van Gelder;* tr. 2° Culemborg 12 lokt. 1839 *Flora Wijzenbeek,* geb. aldaar in 1803, overl. Utrecht 14 juni 1852, dr. van *Abraham* en *Johanna Harpman;* tr. 3° Groningen 26 juni 1859 *Rebekka (Elisabeth) van Gelder,* geb. Terborg 14 aov. 1810, overl. Groningen 11 juni 1889, dr. van *Daniel,* slager, en *Sophia Koopmans,* en weduwe van *Joseph Graveur.*

Uit het derde huwelijk:

1. *Philip,* volgt IV a.

Uit het eerste huwelijk:

2. *Rebekka Kaatje Weijl,* geb. Bemmel 5 januari 1837, overl. aldaar 8 maart 1837.

IV a. *Philip Weijl,* geb. Wisch 5 juni 1831 (gewettigd *in 1859* bij het huwelijk van zijn ouders,), koopman en boekbinder te Groningen, over. ald. 8 maart 1896, tr. Groningen 2 sept. 1860 *Jetje de Lange,* geb. Steenwijk 24 dec. 1831, overl. Groningen 21 dec. 1893, dr. van *Levie,* vleeshouwer, en *Regina Marcus de Leeuw.*

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth Sophia Weijl,* geb. Groningen 21 aug. 1861, overl. aldaar 12 sept. 1862.
2. *Louis Philip,* volgt V a.
3. *Bertha Jetje Weijl,* geb. Groningen 19 aug. 1865, overl. Amsterdam 9 januari 1927, tr. aldaar 12 juli 1894 *Raphaël David de Solla,* geb. Amsterdam 3 okt. 1857, kantoorbediende op een effectenkantoor, overl. aldaar 10 maart 1939, zn. van *David* en *Rachel Jessurun.*
4. *Regina Sientje Weijl,* geb. Groningen 23 juni 1867, overl. aldaar 4 juli 1926.
5. *Sophia Johanna Weijl,* geb. Groningen 20 dec. 1868, overl. Auschwitz 26 okt. 1942, tr. Groningen 9 juni 1910 *Abraham Simmeren,* geb. Groningen 27 juni 1878, fotograaf, overl. aldaar 1 april 1940, zn. van *Zoesman,* koopman, en *Bruintje Meijer.*
6. *Heintje Josephine Weijl,* geb. Groningen 24 dec. 1870, overl. Auschwitz 28 sept. 1942.
7. *Mietje Carolina Weijl,* geb. Gronningen 26 febr. 1873, overl. omgeving Auschwitz 10 sept. 1942, tr. Zaandam 19 dec. 1917 *Andries Abrahamson,* geb. Utrecht 2 dec. 1873, vertegenwoordiger bij een margarinefabriek, overl. omgeving Auschwitz 10 sept. 1942, zn. van *Meijer,* sjammes (koster), en *Esther Sternheim.*
8. *Doortje Amalie Weijl,* geb. Groningen 5 januari 1875, overl. aldaar 15 aug. 1876.
9. *Salomon Philip,* volgt V.b.

V a. *Louis Philip Weijl,* geb. Groningen 19 sept. 1863, handelaar in schilderijen, overl. 's-Gravenhage 1 mei 1920, tr. Winschoten 16 febr. 1896 *Alyda Blumendal,* geb. aldaar 7 nov. 1861, overl. 's-Gravenhage 30 april 1924, dr. van *Selig Sandel,* winkelier, en *Hendriëtte Polak.*

Uit dit huwelijk:

1. *Philip Gerson,* volgt VI a.
2. *Siegfried Louis Weijl,* geb. Groningen 7 nov. 1899, analyct, laatstelijk eigenaar van een uitleenbibliotheek te 's-Gravenhage, overl. Auschwitz 31 januari 1943, tr. 's-Gravenhage 12 juni 1929 (echtsch. ingeschr. aldaar 11 febr. 1935) *Esther van Gelder,* geb. 's-Gravenhage 20 januari 1909, overl. aldaar 5 juni 1949, dr. van *Salomon,* goudsmid-winkelier, en *Fijtje Fruitman: zij* hertr. 's-Gravenhage 8 aug. 1945 *Anthonius Johannes Gruwel.*
3. *Henri,* volgt VI b.

VI a. *Philip Gerson Weijl,* geb. Groningen 15 maart 1897, vertegenwoordiger in kreeften te 's-Gravenhage, overl. Midden-Europa 28 febr. 1945, tr. 's-Gravenhage 17 aug. 1927 Roosje van *Franck,* geb. aldaar 13 dec. 1893, overl. omgeving Auschwitz 6 okt. 1944, dr. van *Levij,* koopman, en *Elisabefh Drukker,* en weduwe van *Ludovicus Franciscus Eduardus Nofenboom,*

Uit dit huwelijk:

1. *Lijda Beffy Weijl,* geb. 's-Gravenhage 3 januari 1929, overl. Midden-Europa 28 febr. 1945.
2. *Beffy Louise Weijl,* 'geb. 's-Gravenhage 17 sept. 1933, ovecl. omgeving Auschwitz 6 okt. 1944.

VI b. *Henri Weijl,* geb. Groningen 12 januari 1901, chef afd. effecten Commerciële Bank te 's-Gravenhage, overl. Auschwitz 28 febr. 1'943, tr. Amsterdam 4 juni 1931 *Greta van der Stam,* geb. Rotterdam 15 juni 1904, collectrice Ned. Staatsloterij te 's-Gravenhage, dr. van *Leon,* koopman, en *Essina Sophia van der Ziel.* ['s-Gravenhage].

Uit dit huwelijk:

1. *Louis Philip,* volgt VII a.
2. *Leon Salomon Siegfried,* volgt VII b.

VII a. *Louis Philip (Leuy Jehuda) Weijl,* geb. 's-Gravenhage 19 maart 1933, kok-banketbakker, tr. Tel Aviv 1 okt. 1957 Anna *Noömie Dichter,* geb. Podu-Iloaiei (Roemenië) 29 aug. 1933, dr. van *Isaac Jitschak,* handelaar in bouwmaterialen, en *Chayah Feldman. [* Ramat-Hasharon, Israël].

Uit dit huwelijk:

1. *Ravital Henriëffe Weijl,* geb. Tel Aviv 11 juli 1960.
2. *Nir Jitshak Weijl,* geb. Tel Aviv 12 aug. 1963.

VII b. *Leon Salomon Siegfried Weijl,* geb. 's-Gravenhage 16 febr. 1940, numismaat, tr. Voorburg 15 aug. 1967 *Maria Wilhelmina Goudarf,* geb. 's-Gravenhage 6 april 1942, dr. van *Johannes Francbcus,* (bloemist, en *Chrisfina Pefronella Zwetsloof* [Voorburg].

Ut dit huwelijk:

1. *Esther Daniëlle Weijl,* geb. 's-Gravenhage 19 juli 1968.
2. *Michaël Henri Philip Weijl,* geb. 's-Gravenhage 26 nov. 1969.

V b. *Salomon Philip Weijl,* geb. Groningen 2 januari 1877, magazijnmeester, overl. aldaar 1 aug. 1932, tr. Groningen 14 juni 1908 *Henriëffe Cohen,* geb. Groningen 5 dec. 1881, overl. aldaar 8 juni 1938, dr. van *Joseph,* wetschrijver, en *Elisabeth de Vries.*

Uit dit huwelijk:

1. *Philip Weijl,* geb. Groningen 8 maart 1909, overl. Auschwitz 25 januari 1943.
2. *Joseph Weijl,* geb. Groningen 30 juli 19 12, boekhouder ,overl. Auschwitz 30 april 1944, tr. Groningen 3 aug. 1942 *Befje de Vries,* geb. Harlingen 24 dec. 1917, verpleegster, dr. van *Heiman Izaäc* en *Leentje de Vries* [Israël].

Weijel

Tak Zutphen 1.

111 b. *Jacob Weijel,* geb. Steenderen 21 okt. 1803, slager te Zutphen, overl. aldaar 27 nw. 1855, tr. Zutphen 28 maart 1838 *Esther van Gelder,* geb. Zutphen 22 febr. 1805, overl. aldaar 28 aug. 1857, dr. van *Joseph Abraham,* slager, en *Kaatje Marcus.*

Uit dit huwelijk:

1. *Marianna Weijel,* geb. Zutphen 26 febr. 1839, overl. aldaar 15 maart 1839.
2. *Joseph,* volgt, IV b.
3. *Philip,* volgt IV c (Tak Londen).
4. *Abraham,* volgt IV d (Tak Brummen).
5. *Berendina Weijel,* geb. Zutphen 25 juli 1850, overl. Amsterdam 7 aug. 1934, tr. aldaar 11 juli 1883 *Jesaia van der Glas,* geb. Amsterdam 18 januari 184 1, schoenmaker, overl. aldaar 218 juni 1913, zn. van *Harfog* en *Saartje Elias de Hoop,* en weduwnaar van *Rachel Snijders.*

IV b. *Joseph Weijel,* geb. Zutphen 29 april 1840, slager en veehandelaar, overl. aldaar 9 januari 1919, tr. Zutphen 9 juni 1869 *Carolina Ziluersmif,* geb. Dalen (Dr.) 6 nov. 1847, overl. Zutphen 29 juli 1924, dr. van *Bernardus,* koopman, en *Mina Nathan.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jacob,* volgt V c.
2. *Bernhard,* volgt V d.
3. *Philip Weijel,* geb. Zutphen 31 okt. 1873, overl. aldaar 12 januari 1893.
4. *Mina Weijel,* geb. Zutphen 31 mei 1875, overl. Sobibor 14 mei 1943, tr. Zutphen 17 dec. 1924 *Leeman Heilbrun,* geb. Dinxperlo 17 febr. 1855, veehandelaar, averl. Sobibor 14 mei 1943, zn. van *Isaak* en *Jette Abraham.*
5. *Elske Weijel,* geb. Zutphen 30 mei 1877, overl. Auschwitz 27 aov. 1942.
6. *Kaatje Weijel,* geb. Zutphen 22 juni 1879, overl. aldaar 23 juni 1931.
7. *Levi Weijel,* geb. Zutphen 21 juni 1881, overl. Auschwitz 27 nov. 1942.
8. *Maurifs Weijel,* geb. Zutphen 7 maart 1883, overl. aldaar 18 mei 1883.
9. *Abraham,* volgt V e.
10. levenlozezoon, geb. Zutphen 28 febr. 1886.
11. *Joseph,* volgt V f.
12. *Johanna Weijel,* geb. Zutphen 27 sept. 1889, overl. Auschwitz 27 nov. í942.
13. levenlozedochter, geb. Zutphen 18 aug. 1891.
14. levenloze dochter, geb. Zutphen 25 aug. 1892.

V c. *Jacob Weijel,* geb. Zutphen 14 juni 1,870, veehandelaar, overl. Auschwitz 27 nov. 1'942, tr. Zutphen 16 febr. 1898 *Aaltje Hanouwer,* 'geb. aldaar 24 januari 1869, overl. Auschwitz 27 nov. 1942, dr. van *Abraham,* veehandelaar, en *Elisabefh Cohen.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Carolina Weijel,*** geb. Zutphen 14 okt. 1898, overl. Auschwitz 27 nov. 1942, tr. Zutphen 18 juni 1924 ***Jacob ten Brink,*** geb. Denekamp 29 okt. 1885, veehandelaar, overl. Auschwitz 27 nov. 1942, zn. van ***Samuel,*** koopman, en *Minna* ***van der*** *Walde.*
2. ***Abraham Weijel,*** geb. Zutphen 13 febr. 1901, veehandelaar, overl. Auschwitz 31 januari 1943.
3. *Jozef* ***Weijel,*** geb. Zutphen 23 sept. 1911, veehandelaar, overl. Schöppenitz (Polen) 10 febr. 1943.

V d. ***Bernard Weijel,*** geb. Zutphen 14 febr. 1872, handelaar in vellen en oude metalen, overl. Westerbork 21 aug. 1943, tr. Emden (Dld.) 10 mei 1918 ***Rebecca Valk,*** geb. aldaar 7 mei 1889, overl. Auschwitz 10 sept. 1943, dr. van *Isaak* en ***Malchen van der*** *Walde.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Malchen Weijel,*** geb. Zwolle 3 april 1919, overl. Sobibor 23 juli 1943, tr. Zwolle 26 maart 1942 ***Nico Louis Herschel,*** geb. aldaar 20 sept. 1915, leraar M.O. boekhouden, conrector Joods Lyceum te Enschede gedurende de Duitse bezetting, overl. Sobibor 23 jdi 1943, zn. van *Herman,* meubelmaker, en ***Rebecca*** *Reindorf.*
2. ***Jozef Weijel,*** geb. Zwolle 9 okt. 1921, kantoorbediende, overl. Bobrek (Dld.) 31 maart 1943.

V e. ***Abraham Weijel,*** geb. Zutphen 18 mei 1884, veehandelaar, overl. Auschwitz 27 nov. 1942, tr. Denekamp 16 aug. 19116 *Julia* ***ten Brink,*** geb. aldaar 11 januari 1893, overl. Auschwitz 27 nov. 1942, dr. van ***Samuel,*** koopman, en *Minna* ***van der*** *Walde.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Carolina Weijel,*** geb. Zutphen 9 juni 1917, overl. Auschwitz 27 nov. 1942.
2. ***Wilhelmina Weijel,*** geb. Zutphen 29 sept. 1918, overl. Utrecht 21 okt. 1927.
3. ***Adolphine Elske Weijel,*** geb. Zutphen 7 april 1923, overl. Auschwitz 31 januari 1943.

V f. ***Joseph Weijel,*** geb. Zutphen 19 dec. 1887, slager, overl. Auschwitz 22 okt. 1942, tr. Doetinchem 22 mei 1928 ***Elisabeth*** *Meijers,* geb. Doesburg 24 febr. 1894, overl. Auschwitz 22 okt. 1942, dr. van *Izaäk,* rund- en kalfsslager, en ***Johanna de Winter.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Joseph Weijel,*** geb. Zutphen 8 juni 1930, overl. Auschwitz 22 okt. 1942.
2. *Izaak* ***Meijer Weijel,*** geb. Zutphen 1 febr. 1932, overl. Auschwitz 22 okt. 1942.
3. ***Carolina Johanna Weijel,*** geb. Zutphen 20 juni 1936, ovarl. Auschwitz 22 okt. 1942.

Whyl
Tak Londen.

IV c. ***Philip Weijel*** (noemde en schreef zich in Engeland ***Whyl),*** geb. Zutphen 16 juni 1843, achtereenvolgens veehandelaar, laarzenmaker, sigarenmaker en leerbewerkar, overl. Londen 22 april 1921, tr. Amsterdam 16 aug. 1865 ***Marianne Verdooner,*** geb. aldaar 9 febr. 1840,

overl. Londen 25 dec. 1922, dr. van ***Tobias*** *Moses* en ***Branca Alexander Koekoek.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Esther Whyl,*** geb. Bethnal Green (Londen) 27 januari 1866, overl. San Francisco (Ver. Staten van Amerika) 18 aug. 1938, tr. Londen 19 aug. 1891 ***Albert Ornstein,*** geb. in 1865, stoffeerder, overl. ?, zn. van ***Zachariah*** *Ornstein,* koopman, en N.N.
2. ***Betsy*** *Whyl,* geb. Bethnal Green (Londen) 19 aug. 1867, overl. Durban 8 aug. 1943, tr. Londen 27 dec. 1893 ***Philip Hyams,*** geb. Londen 4 januari 1863, laarzenmaker te Durban (Z.-Afrika), overl. aldaar 8 april 1934, zn. van *Moses* en ***Rebecca N.N.***
3. ***Jacob (John),*** volgt V g.
4. ***Tobias*** *Whyl,* geb. Bethnal Green (Londen) 9 sept. 1870, overl. aldaar 24 juli 1871.
5. *Clara* ***Whyl,*** geb. Bethnal Green (Londen) 14 mei 1872, overl. aldaar 28 sept. 1876.
6. ***Helena*** *Whyl,* geb. Bethnal Green (Londen) 1 dec. 1873, overl. Londen 27 dec. 1939, tr. aldaar 26 dec. 1901 *Reuben Alfred* ***Marks,*** geb. Londen 23 april 1878, 'kleermaker, overl. aldaar 29 mei 1928, za. van *Julius,* kleermaker, en ***Martha*** *Posener.*
7. ***Joseph,*** volgt V.h.
8. ***Judah*** *Whyl,* geb. Bethnal Green (Londen) 10 nov. 1876, overl. aan de gevolgen van zijn verwonding tijdens de Boerenoorlog in Zuid-Afrika.
9. *Morris,* volgt V i.
10. ***Clara Whyl,*** geb. Bethnal Green (Londen) 5 april 1880, overl. Londen 19 febr. 1933, tr. aldaar 17 sept. 1902 ***Samuel*** *Jacobs,* geb. Londen 17 mei 1878, accountant, overl. aldaar 30 april 1927, zn. van ***Abraham*** *Lewis Jacobs,* boekhouder.
11. *Sarah* ***(Cissie) Whyl,*** geb. Bethnal Green (Loaden) 2 febr. 1882, tr. Londen 19 okt. 1909 *Isaac* ***Samuel Abrahams,*** geb. aldaar 23 april 1870, makelaar in onroerende goederen, overl. Brighton 7 januari 1941, zn. van ***Samuel Abrahams,*** schoenfabrikant [Londen].

V g. ***Jacob (John)*** *Whyl,* geb. Bethnal Green (Londen) 27 okt. 1868, kinderschoenenfabrikant, overl. Londen 13 febr. 1936, tr. aldaar 2 aug. 1898 ***Alice Rose Cohen,*** geb. in 1869, overl. Aldershot 4 mei 1948, dr. van *Moses* ***Cohen,*** technicus.

Uit dit huwelijk:

May Whyl, geb. 5 juni 1899, tr. 1 ° N.N. ***Rondo;*** tr. 2° N.N. *Temple* [Southampton].

V h. ***Joseph Whyl,*** geb. Bethnal Green (Londen) 19 aug. 1875, schoenfabrikant, overl. aldaar 10 april 1971, tr. Londen 12 nov. 1902 ***Rosa*** *Phillips,* geb. in 1903, overl. Londen 26 jan. 1969, dr. van ***Lewis*** *Phillips,* financier [Engeland].

Uit dit huwelijk:

1. ***Philip Whyl,*** is de laatste mannelijke telg van de Londense tak, tr. N.N. [Nieuw-Zeeland].
   Uit dit huwelijk een dochter ***Ruth Whyl,*** die gehuwd in Canada leeft.
2. *Betty Whyl, tr.* ***N.N. Gubbay*** [West Hampsteed, Londen NW 6].

3. *Patricia Whyl,* tr. *N.N. Fredericks* [Hatch End, Middlesex].

V i. *Morris Whyl,* geb. Bethnal Green (Londen) *29* maart *1878,* handelsreiziger, tr. Londen 19 januari 1907 *Rosetta Boss,* geb. Londen in 1876, averl. aldaar 24 april 1955, dr. van *Mark Boss,* glashandelaar.

Uit dit huwelijk:

Dorothy Whyl, geb. Londen 7 juli 1908, actrice, overl. (verongelukt) aldaar 24 mei 1966.

Weijel
Tak Brummen.

IV d. *Abraham Weijel,* geb. Zutphen 8 sept. 1845, slager te Brummen, overl. Enschede 29 april 1933, tr. 1° Zutphen 9 dec. 1874 *Johanna Zilversmit,* geb. Lingen (Dld.) 13 april 1843, overl. Brummen 13 maart 1887, dr. van *Bernard,* koopman, en *Mina Nathan;* tr. 2° Enschede 24 mei 1888 *Johanna Sachs,* geb. Losser 22 maart 1864, overl. Enschede 3 maart 1932, dr. van *Herman Löhman,* koopman in manufacturen, en *Sibilla Heijman.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Jacob,* volgt V j.
2. *Bernard,* volgt V k.
3. *Aaron,* volgt V 1.
4. *Mina Weijel,* geb. Brummen 4 aug. 1879, overl. Auschwitz 12 okt. 1942,
5. *Joseph,* volgt V m.
6. *Elsken Weijel,* geb. Brummen 11 nov. 1881, overl. Sobibor 16 juli 1943, tr. Enschede 1 febr. 1911 *Benjamin Mesritz,* geb. Amsterdam 15 febr. 1886, winkel&, laatstelijk vertegenwoordiger, overl. Sobibor 16 juli 1943, zn. van *Jonathan,* schoenmaker, en *Johanna Blom.*
7. *Louis Weijel,* geb. Brummen 5 mei 1883, winkelbediende, overl. Amsterdam 30 dec. 1925.
8. *Kaatje Weijel,* geb. Brummen 12 sept. 1884, overl. Amsterdam 9 juni 1931, tr. aldaar 25 januari 1928 *Isaäc Moscoviter,* geb. Amsterdam 14 april 1876, kruidenier, laatstelijk portier, overl. Auschwitz 26 januari 1943, zn. van *Jacob Salomon* en *Heintje Gompes Veffer.*
9. *Aaltjen Weijel,* geb. Brummen 25 nov. 1885, tr. Amsterdam 16 juli 1913 *Jonas Zodij,* geb. aldaar 18 maart 1886, stenograaf Staten-Generaal, overl. 's-Gravenhage 10 juli 1935, zn. van *Joseph,* bakker, en *Grietje Lelde [Enschede].*
10. *Sibilla Weijel,* geb. Brummen 20 febr. 1887, overl. Auschwitz 12 okt. 1942, tr. Enschede 17 aug. 1921 *Meijer Woudstra,* geb. Hoogeveen 23 juni 1887, winkelier, overl. Auschwitz 12 okt. 1942, zn. van *David,* vertegenwoordiger, en *Johanna Levie,*

Uit het tweede huwelijk:

11. *Eva Johanna Weijel,* geb. Brummen 31 maart 1889, overl. aldaar 5 febr. 1894.
12. *Carolina Sophia Weijel,* geb. Brummen 1 mei 1890, overl. Auschwitz 22 okt. 1942, tr. Enschede 13 juni 1916 *Henri Maurits Aussen,* geb. Amsterdam 23 sept. 1886, overl. Auschwitz na 20 okt. 1942, doch uiterlijk eind febr. 1943, z'n. van *Benjamin,* bedrijfsleider, en *Esther Löwenstein.*

13. *Herman Löhmann,* volgt V n.
14. *Philip,* volgt V o.
15. *Nathanie Weijel,* geb. Brummen 13 dec. 1894, verkoopster, overl. Auschwitz 12 okt. 1942.
16. *Hertog,* volgt V p.

V j. *Jacob Weijel,* geb. Brummen 10 sept. 1875, slager, overl. Enschede 29 april 1961, tr. aldaar 9 sept. 1903 *Betje Woudstra,* geb. Hoogeveen 6 april 1879, overl, Enschede 16 dec. 1959, dr. van *David,* vertegenwoordiger, en *Johanna Levie.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Weijel,* geb. Enschede 2 juni 1906, tr. aldaar 17 okt. 1933 *Mozes Swelheim,* geb. Almelo 20 januari 1903, bakker, overl. Mauthausen 10 okt. 1941, zn. van *Tobias,* bakker, en *Sara Schaap* [Almelo].
2. *David Benjamin Weijel,* geb. Enschede 11 okt. 1911, handelsreiziger, overl. Mauthausen 5 nov. 1941.

V k. *Bernard Weijel,* geb. Brummen 5 maart 1877, fruithandelaar, overl. Sobibor 14 mei 1943, tr. Enschede 18 mei 1910 *Lea Aptroot,* geb. Leek (Gr.) 25 juli 1878, overl. Sobibor 14 mei 1943, dr. van *Jonas,* koopman, en *Duifje Wijnberg.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Weijel,* geb. Enschede 15 maart 1911, overl. Sobibor 28 mei 1943, tr. Enschede 1 aug. 1934 *Abraham Arnold Blok,* geb. 's-Gravenhage 22 sept. 1910, schoenwinkelier, overl. Sobibor 28 mei 1943, zm. van *Joseph,* koopman, en *Hanna Benavente.*
2. *Jonas,* volgt VI c.

VI c, *Jonas Weijel,* geb. Enschede 10 aug. 1913, slager, omerl. Mauthausen 29 okt. 1941, tr. Enschede 2 juli 1936 *Jeanette Arnolda Zilverberg,* geb. Coevorden 21 nov. 1916, dr. van *Arie,* winkelier, en *Frederika Potsdammer; zij* hertr. Enschede 16 juni 1950 *Hendrikus Johannes Kip,* gescheiden echtgenoot van *Evertje Timmerman [* Ensdhede].

Uit dit huwelijk:

VII c. *Bernard Arie Weijel,* geb. Enschede 2 febr. 1939, vertegenwoordiger, tr. aldaar 21 april 1961 *Hendrika van der Molen,* geb. Enschede 10 april 1942, dr. van *Fokko,* kolenhandelaar, en *Hendrdka Schipper [* Enschede].

Uit dit huwelijk:

1. *Jonas Weijel,* geb. Enschede 10 okt. 19162.
2. *Bernard Arie Weijel,* geb. Enschede 30 okt. 1964.

V 1. *Aaron Weijel,* geb. Brummen 18 febr. 1878, slager, overl. Enschede 15 febr. 1943, tr. Rotterdam 10 okt. 1909 *Rachel Beffie,* geb. aldaar 28 maart 1878, overl. Enschede 24 aug. 1961, dr. van *Levie,* zadelmaker, en *Schoontje Kopal.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Weijel,* geb. Enschede 26 juli 1910, secretaresse Ned. Israël. Hoofdsynagoge te Amsterdam [Amsterdam].
2. *Levie,* volgt VI d.
3. *Abraham,* volgt VI e.

VI d. ***Levie Weijel,*** geb. Enschede 26 sept. 1912, vertegenwoordiger, overl. Auschwitz 31 januari 1943, tr. Enschede 2 okt. 1938 *Felicitas Bildner,* geb. Skole (Polen) 30 dec. 1906, overl. Auschwitz 12 okt. 1942, dr. van *Hersch,* horlogemaker, en ***Scheindel*** *Streifer.*

Uit dit huwelijk:

Alex Weijel, geb. Enschede 24 nov. 1939, overl. Auschwitz 12 okt. 1942.

VI e. *Abraham* ***Weijel,*** geb. Enschede 30 april 1919, vertegenwoordiger, overl. Auschwitz 28 febr. 1943, tr. Enschede 17 juli 1941 ***Sonja Bronstein,*** geb. Duisburg 28 mei 1922, dr. van ***David,*** directeur ener schoenfabriek, en ***Erna*** *Kolski* [Engeland].

Uit dit huwelijk:

Erscha ***Weijel,*** geb. Enschede 4 dec. 1942, tr. bonden 9 sept. 1962 ***David Lewis,*** geb. aldaar 11 juni 1936, directeur ener ijzerwarenhandel, zn. van ***Sidney,*** winkelier, en *Pearl* ***Kronman [Londen].***

V m. ***Joseph Weijel,*** geb. Brummen 1 sept. 1880, veehandelaar, overl. Aalten 1 nov. 1960, tr. aldaar 21 aug. 1907 ***Sophia van*** *Gelder,* geb. Aalten 27 maant 1876, overl. aldaar 15 maart 1956, dr. van *Aäron David,* slager, en ***Jiilchen*** *Lippers.*

Uit dit huwelijk:

1. ***Abraham,*** volgt VI f.
2. *Aron,* volgt VI g.
3. ***Jacob,*** volgt VI h.

VI f. *Abraham* ***Weijel,*** geb. Aalten 27 aug. 1908, collecteur Ned. Staatsloterij te Amersfoort, tr. Leeuwarden 3 juni 1931 ***Johanna*** *Dwinger,* geb. aldaar 16 juni 1909, dr. van ***Joseph,*** fotograaf, en *Kaatje* ***Cohen*** [Amersfoort].

Uit dit huwelijk:

1. ***Joseph Simon,*** volgt VII d.
2. ***Karel Henri,*** volgt VII e.
3. ***Simon Arno*** *Weijel,* geb. Amersfoort 30 maart 1946, student economie Universiteit van Amsterdam [Amsterdam].
4. *Sylvia Cato Weijel,* geb. Amersfoort 12 juli 1949, medisch-analyste [Amersfoort].

VII d. ***Joseph*** *Simon* ***Weijel,*** geb. Winterswijk 15 mei 19.32, belastingconsulent, tr. Amsterdam 7 juni 1964 *Ruth* ***Wolf,*** geb. aldaar 7 febr. 1941, dr. van *Carl,* bedrijfsadviseur, en ***Juliana Eva Frederika Frank*** [Amsterdam].

Uit dit huwelijk:

1. *Orli Nathanja* ***Weijel,*** geb. Amsterdam 9 april 1965.
2. *Carol Margalith* ***Weijel,*** geb. Amsterdam 16 dec. 1966.
3. *Joram* ***Simchah Weijel,*** geb. Amsterdam ***29*** maart 1,971.

VII e. ***Karel Henri Weijel,*** geb. Winterswijk 30 juli 1935, godsdienstonderwijzer, tr. Amsterdam 22 april 1964 ***Judith*** *Reens,* geb. aldaar 4 maart 1941, dr. van ***Jacob,*** juwelier, en ***Wanda*** *Bartels* ***[Rotterdam].***

Uit dit huwelijk:

1, ***Awraham Jaakov Weijel,*** geb. Rotterdam 5 maart 1966.
2. ***Gershom Weijel,*** geb. Rotterdam 20 april 1969.

VI g. *Aron* ***Weijel,*** geb. Aalten 31 januari 1911, veehandelaar, tr. aldaar 7 aug. 1941 *Klara* ***Cohen,*** geb. Neustadt-Gödens (Dld.) 3 maart 1915, dr. van *Moritz,* manufacturier, en ***Ddna*** *Japhet* [Aalten].

Uit dit huwelijk:

1. ***Bernhard Joseph Weijel,*** geb. Aalten 23 dec. 1945, assistent van de directie ener N.V. [Aalten].
2. ***Joseph*** *Moritz* ***Weijel,*** geb. Aalten 16 juni 1948.

VI h. ***Jacob*** *Weijel,* geb. Aalten 19 aug. 1914, handelsagent, tr. Amsterdam 12 maart 1942 *Fientje Aleng,* geb. aldaar 29 aug. 1920, dr. van *Isaac,* vertegenwoordiger in metaal, en ***Henriette Salomon [Amsterdam].***

Uit dit huwelijk:

1. ***Joost*** *Weijel,* geb. Amsterdam 6 juni 1947, semi-arts, tr. aldaar 14 januari 1971 ***Elisabeth*** *Marguerite Legerman,* geb. Amsterdam 4 febr. 1950, dr. van ***Bernard,*** stafemployé Internatio, en ***Pauline de Vries*** [Amsterdam].
2. *Doriëtte* ***Sophia*** *Weijel,* geb. Amsterdam 19 okt. 1948, kleuterleidster. [Amsterdam].

V n. *Herman* ***Löhmann Weijel,*** geb. Brummen 13 maart 1891, chef-inkoper, procuratiehouder N.V. v.h. S. 1. de Vries te Amsterdam, overl. aldaar 10 januari 1969, tr. Zaandam 6 sept. 1917 ***Sara de Jong,*** geb. Amsterdam 13 juli 1889, overl. aldaar 27 januari 1952, dr. van ***Jacob,*** diamantbewerker, en ***Esther*** *Meijers.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jacques* ***Albert,*** volgt VI i.
2. ***Arnold,*** volgt VI j.

VI i. Prof. Dr. *Jacques* ***Albert Weijel,*** geb. Amsterdam 29 januari 1920, med. doctor, verzekeringsarts, psychiater, promoveerde te Amsterdam 30 okt. 1958 op het proefschrift „Psychiatry in General Practice", bijzonder hoogleraar sociale verzekeringsgeneeskunde Universiteit van Amsterdam, hoofd Wetenschappelijk Onderzoek van de Gemeenschappelijke Medische Dienst aldaar, voorzitter Stichting Nederlands Joods Familiearchief, tr. 1° Westerbark (Dr.) 31 maart 1944 (echtsch. ingeschr. Amsterdam 23 okt. 1952) ***Mirjam Josephine Hesseline Cohen,*** geb. 's-Gravenhage 4 dec. 1920, dr. van Prof. Dr. ***David,*** hoogleraar oude geschiedenis Universiteit van Amsterdam, en *Cornelia* ***Slijper*** [Amsterdam]; tr. 2° Amsterdam 11 januari 1963 Mr. ***Greta*** *Santcroos,* geb. {aldaar 28 april 1923, advocaat en procureur, dr. van ***Jacob,*** textielagent, en *Schoontje* ***Springer*** [Amsterdam].

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Marguerite Josephine Weijel,*** geb. Amsterdam 28 nov. 1946, studente psychologie [Amsterdam].
2. *Helene Virginie* ***Weijel,*** geb. Amsterdam 18 sept. 1950, studente sociale academie te Amsterdam [Amsterdam].

VI j. ***Arnold*** *Weijel,* geb. Amsterdam 2 nov. 1923, arts, geneesheer te Amsterdam, tr. aldaar 10 okt. 1950 ***Rosemary Kahn, geb.*** Amsterdam 6 juli 1925, dr. van ***Henri René,*** directeur N.V. Hirsch et Cie., en *Dora Weijl* (uit een ander geslacht), kunstschilderes [Amsterdam].

Uit dit (huwelijk:

1. ***Hans Philip Weijel,*** geb. Amsterdam 19 juli 1952.
2. *Ivo Herman* ***René*** *Weijel,* geb. Amsterdam 20 maart 1955.

V o. ***Philip Weijel,*** geb. Brummen 19 mei 1893, slager, overl. Auschwitz 26 febr. 1943, tr. Arnhem 6 januari 1921 ***Sara*** *Mendels,* geb. aldaar 27 maant 1896, dr. van ***Mozes,*** koopman in huiden, en ***Rozetta de Bruin*** [Enschede] .

Uit dit huwelijk:

1. ***Johanna Rozetta*** *Weijel,* 'geb. Enschede 12 febr. 1922, maatschappelijk werkster, tr. Amsterdam 3 juni 1946 *Siegfried* ***Harry van*** *Adelsberg,* geb. aldaar 20 april 1914, directeur N.V. H. van Adelsberg & Co. te Amsterdam, zn. van ***Hertog*** en ***Debora*** *Leydesdorff* [Amsterdam].
2. ***Mozes Louis,*** volgt VI k.

VI k. Ir. ***Mozes Louis Weijel,*** geb. Enschede 22 febr. 1926, landbouwkundig ingenieur, tr. 1° Wageningen 19 mei 1952 (echtsch. ingeschr. aldaar 10 sept. 1953) ***Ruth Kaufmann,*** geb. Berlijn-Charlottenburg 23 okt. 1923, dr. van *Alfred,* koopman in textielgoederen, en ***Paula*** *Adler;* tr. 2° Tel Aviv 2 juni 1957 *Ilona* ***Deutsch,*** geb. Boedapest 24 nov. 1924, dr. van *Adolph,* hoofd ener school, en *Elly* ***Pappenheim*** [Israël].

Uit het tweede huwelijk:

1. *Shoshanna* ***Sara*** *Weijel,* geb. Tel Aviv 12 juni 1958.
2. ***Oeri*** *Nathan* ***Zwi*** *Weijel,* geb. Holon (Israël) 10 febr. 1960.

V p. ***Hertog Weijel,*** geb. Brummen 2 nov. 1896, slagersknecht, overl. Auschwitz 3 1 januari 1943, tr. Enschede 24 januari 1936 *Margaretha* ***Berghausen,*** geb. Petershagen (Dld.) 21 mei 1909, overl. Auschwitz 12 okt. 1942, dr. van ***Julius,*** 'slager, en ***Nanny*** *Isaacson.*

Uit dit huwelijk:

Abraham Julius Weijel, geb. Enschede 20 nov. 1937, overl. Auschwitz 12 okt. 1'942.

Tak Zutphen 11,

111 c. ***Abraham Weijel,*** geb. Steenderen 20 nov. 1808, koopman in vee, overl. Zutphen 24 sept. 1866, tr. aldaar 26 aug. 1857 ***Eva*** *Löwenstein,* geb. Vreden (Dld.) mei 1811, overl. Zutphen 14 maart 1859, dr. van *Samuel* ***Hertz*** en *Bella* ***N.N.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Bela Weijel,*** geb. Zutphen 24 febr. 1841, overl. aldaar 24 sept. 1923, tr. Zutphen 21 dec. 1864 ***Louis Jacob*** *Dormits,* geb. aldaar 22 okt. 1835, veehandelaar, overl. Zutphen 7 juni 1908, zn. van ***Jacob Joseph,*** uitdrager, en ***Rosetta*** *Liefman* ***Hertz.***
2. ***Philip,*** volgt IV e.
3. *Herman Löwenstein* ***Weijel,*** geb. Zutphen 7 febr. 1845, overl. aldaar 19 febr. 1851.
4. *Jansje* ***Weijel,*** geb. Zutphen 13 okt. 1846, overl. Utrecht 31 maart 1932.
5. ***Carel,*** volgt IV f.

IV e. ***Philip Weijel,*** geb. Groenlo 1 aug. 1842, slager te Zutphen, overl. aldaar 25 mei 1908, tr. 1° Zutphen 3 januari 1867 *Mientje Aussen,* geb. Zutphen 23 dec. 1842, overl. aldaar 9 mei 1887, dr. van ***Bernhard,*** gegageerd militair, en ***Schoontje Mozes;*** tr. 2° Rotterdam 5 okt. 1888 ***Eva van Win,*** geb. Oud-Beijerland 9 febr. 1845, overl. Zutphen 27 febr. 1924, dr. van *Elazar* en *Jozina* ***Frank.***

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Eva Weijel,*** geb. Zutphen 28 januari 1868, overl. aldaar 24 aug. 1937, tr. Zutphen 26 febr. 1890 *Izak Philipse* geb. Groenlo 8 mei 1862, winkelier in manufacturen te Zutphen, overl. aldaar 25 okt. 1932, zn. van ***Simon,*** winkelier en ***Sara van Gelderen.***
2. ***Abraham Weijel,*** geb. Zutphen 28 juni 1869, overl. aldaar 5 juli 1869.
3. ***Abraham Weijel,*** geb. Zutphen 3 aug. 1870, overl. aldaar 14 januari 1875.
4. ***Bernard Weijel,*** geb. Zutphen 29 januari 1872, overl. aldaar 10 'dec. 1872,
5. *Meijer,* volgt V q.
6. ***Jeannette Weijel,*** geb. Zutphen 30 aug. 1874, overl. aldaar 2 april 1875.
7. ***Philip,*** volgt V r.
8. ***Abraham,*** volgt Vs.
9. *Jeannette* ***Weijel,*** geb. Zutphen 23 april 1878, overl. Auschwitz 26 okt. 1942, tr. Zutphen 19 juli 1899 *Emanuel Vos,* geb. Kampen 28 sept. 1868, winkelier, averl. Auschwitz 26 okt. 1942, zn. van ***Leman,*** handelaar in oude metalen, en *Sientje* ***de Leeuw.***
10. ***Marianna Weijel,*** geb. Zutphen 18 dec. 1879, overl. Utneoht 14 febr. 1940, tr. Zutphen 13 sept. 1905 ***Abraham Cohen,*** geb. Doesburg 2 juli 1879, bakker, overl. Westerbork 13 juni 1944, zn. van ***Casper Jacob*** en *Saartje* ***de Groote.***
11. ***Bernard Weijel,*** geb. Zutphen 9 april 1881, overl. aldaar 20 april 1881.
12. ***Jacob,*** volgt V t.
13. ***Bernard Weijel,*** geb. Zutphen 17 sept. 1883, overl. aldaar 2 juli 1886.
14. *Clara* ***Weijel,*** geb. Zutphen 20 april 1885, overl. Arnhem 19 febr. 1967, tr. Zutphen 11 'dec. 1912 ***Lion van Straten,*** geb. Herwijnen 24 febr. 1890, veehandelaar en winkelier, overl. Mauthausen 31 okt. 1941, zn. van ***Hermanus,*** 'slager, en ***Sara Blok.***
15. levenloze zoon, geb. Zutphen 5 mei 1877.

V q. ***Meijer Weijel,*** geb. Zutphen 31 mei 1873, slager en veekoopman, overl. Utrecht 23 aug. 1936, tr. Zutphen 6 juni 1900 ***Elisabeth Rubens,*** geb. aldaar 10 nov. 1869, overl. Sobibor 2 juli 1943, dr. van ***Jacob*** *Meyer,* koopman, en ***Esther Zadoks.***

Wit dit 'huwelijk:

1. *Mientje* ***Weijel,*** geb. Zutphen 19 april 1901, overl. Auschwitz 12 okt. 1942, tr. Rotterdam 18 febr. 1925 ***Willem Frank,*** geb. aldaar 13 dec. 1899, pianist, overl. Auschwitz 31 januari 1943, zn. van ***Jakob,*** parapluiemaker en coupletzanger, en ***Sophia de Bok.***
2. ***Esther- Weijel,*** geb. Zutphen 26 dec. 1903, tr. 1° aldaar 23 sept. 1931 ***Leonard*** *Meijer,* geb. Amsterdam 13 aov. 1903, handelsagent, overl. bij vertrek uit

Auschwitz na 18 febr. 1945, zn. van *Nathan,* slager, en *Frederika Kleerekoper; tr.* 2° Arnhem 10 aug. 1949 *Abraham Cohen,* geb. aldaar 26 aug. 1902, kleermaker, zn. van *Philip,* koopman, en *Johanna Goudsmid* [Sidney, Australië].

3. *Philip,* volgt VI 1.

VI 1. *Philip W eijel,* geb. Zutphen 11 juli 1907, slager, overl. Auschwitz 30 sept. 1942, tr. Arnhem 24 aug. 1932 *Esther Kastan,* geb. Amsterdam 11 aug. 1907, overl. Sobibor 9 juli 1943, dr. van *Gdalia,* schoenmaker, en *Anna Pezon.*

Uit dit huwelij k:

1. *Meyer Izak Weijel,* geb. Zutphen 10 dec. 1933, overl. Sobibor 9 juli 1943.
2. *Sallie Leonard Weijel,* geb. Zutphen 8 okt. 1935, overl. Sobibor 9 juli 1943.
3. *Anneke Elisabeth Weijel,* geb. Zutphen 20 dec. 1938, overl. Sobibor 9 juli 1943.

V r. *Philip Weijel,* geb. Zutphen 3 okt. 1875, slager en veehandelaar, overl. Westerbork 8 april 1943, tr. Arnhem 19 febr. 1902 *Clara Kellerman,* geb. aldaar 27 aug. 1886, overl. Sobibor 14 mei 1943, dr. van *Israël,* veehandelaar, en *Margritha Salomons.*

Uit dit huwelijk:

1. *Mientje Weijel,* geb. Zutphen 9 dec. 1902, overl. Auschwitz 19 febr. 1943, tr. Zutphen 11 febr. 1925 *Salomon Jozep,* geb. Onstwedde 22 maart 1896, veehandelaar, overl. Auschwitz 19 febr. 1943, zn. van *Wolf,* koopman, en Roosje *Braaf.*
2. *Margrdetha Weijel,* geb. Zutphen 19 januari 1904, secretaresse, tr. aldaar 23 mei 1937 *Barend Salomon van Gelderen,* geb. Amsterdam 25 januari 1901, slager, zn. van *Salomon,* slager en veehandelaar, en *Saartje Augurkiesman* [Arnhem].
3. *Philip Weijel,* geb. Zutphen 5 dec. 1905, overl. aldaar 14 dec. 1905.
4. *Israël Weijel,* geb. Zutphen 15 juni 1907, overl. aldaar 28 juni 1907.
5. *Philip Weijel,* geb. Zutphen 10 okt. 1908, overl. aldaar 27 nov. 1921.

v s. *Abraham Weijel,* geb. Zutphen 17 dec. 1876, slager, overl. Auschwitz 11 dec. 1942, tr. Düren (Dld.) 30 maart 1910 *Engelina Veldman,* geb. Nijehaske (gem. Haskerland, Fr.) 23 januari 1883, overl. Ausdhwitz 11 okt. 1944, dr. van *Emanuel* en *Piefje Broekman.*

Uit dit huwelijk:

1. *Philip Weijel,* geb. Düren (Dld.) 27 maart 1910, slager, overl. Bobrek (Opper-Silezië) 8 maart 1943, tr. Zutphen 15 mei 1942 *Herta Aussen,* geb. Oberhausen 5 sept. 1912, overl. Auschwitz 27 nov. 1942, dr. van *Bernhard,* koopman, en *Rosa Meijer.*
2. *Bina Weijel,* geb. Nijmegen 13 dec. 1913, overl. Auschwitz 27 nov. 1942.

v t. *Jacob Weijel,* geb. Zutphen 5 mei 1882, sergeant Kon. Nederl.-Indisch Leger, kruidenhandelaar, laatstelijk sigarenfabrikant, overl. Leusden 19 nov. 1942, tr. 1° Zutphen 13 okt. 1913 *Amalia Klein,* geb. Zutphen 13 aug. 1885, overl. aldaar 17 febr. 1934, dr. van *Joseph,* reiziger, en *Caroldne Spanjer;* tr. 2° Zutphen 9 nov. 1934 *Eva Sanders,* geb. 's-Gravenhage 25 aug. 1890, overl. Auschwitz 28 sept. 1942, dr. van *Jacob* en *Hesje van der Kloot,* en weduwe van *Abraham Philip van Geldere.*

Uït het eerste huwelijk:

Philip Weijel, geb. Eiland Flores in 1914, overl. Soerabaja in 1915.

IV f. *Carel Weijel,* geb. Zutphen 5 maart 1853, slager, overl. Apeldoorn 9 mei 1935, tr. 1° Zutphen 20 mei 1874 *Lena Dormits,* geb. Zutphen 26 dec. 1850, overl. aldaar 27 januari 1889, dr. van *Jacob Joseph* en *Rosetta Lie[man Hertz;* tr. 2° Amsterdam 5 febr. 1890 *Cafharina de Jong,* geb. Rotterdam 12 dec. 1843, overl. Zutphen 16 mei 1930, dr. van *Isaac Samuel* en *Alida van Noorden,* en weduwe van *Marcus Jacob Snijders.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Abraham,* volgt V u.
2. *Eva Weijel,* geb. Zutphen 21 okt. 1876, overl. Sobibor 14 mei 1943, tr. Zutphen 28 januari 1920 *Marcus Israel,* geb. Hengelo (Gld.) 14 januari 1867, ambtenaar Joodse Gemeente te Zutphen, overl. Sobibor 14 mei 1943, zn. van *David Israel,* koopman, en *Caroldna Spanjer.*
3. *Grietje Weijel,* geb. Zutphen 21 juni 1878, werl. Auschwitz 14 januari 1943, tr. Zutphen 12 mei 1922 *Salomon Norden, geb.* Zwolle 14 juni 1877, handelaar in tweedehands goederen, overl. Auschwitz 14 januari 1943, zn, van *Joel,* koopman, en *Grietje Troostwijk.*
4. *Klaartje Weijel,* geb. Zutphen 26 dec. 1879, overl. Sobibor 16 april 1943.
5. *Jacob Weijel,* geb. Zutphen 28 maart 1882, overl. aldaar 26 juni 1906.
6. *Joseph Weijel,* geb. Zutphen 19 mei 1884, overl, aldaar 9 juni 1885.
7. *Herman,* volgt V v.

V u. *Abraham Weijel,* geb. Zutphen 29 april 1875, slager, overl. Sobibor 14 mei 1943, tr. Zutphen 5 mei 1902 *Leentje Sternfeld,* geb. aldaar 29 dec. 1873, overl. Sobibor 14 mei 1943, dr. van *Isaac,* slager, en *Antonette Koppel.*

Uit dit huwelijk:

1. *Carel Weijel,* geb. Zutphen 17 febr. 1903, overl. aldaar 17 febr. 1903.
2. *Izak Weijel,* geb. Zutphen 3 april 1904, veehandelaar, overl. Auschwitz 24 sept. 1943.
3. *Carel,* volgt VI m.
4. *Jacob,* volgt VI n.
5. *Louis,* volgt *v 0.*

VI m. *Carel Weijel,* geb. Zutphen 1 dec. 1905, veehandelaar en slager, tr. aldaar 2 sept. 1938 *Antje Johanna Segenhout,* geb. Winterswijk 25 nov. 1916, dr. van *Herman,* slager, en *Elizabeth de Groot* [Zutphen].

Uit dit huwelijk:

1. *Abraham,* volgt VII f.
2. *Ans Weijel,* geb. Zutphen 13 febr. 1950 [Zutphen].

VII f. *Abraham Weijel,* geb. Zutphen 6 febr. 1939, slager, tr. aldaar 28 mei 1957 *Alida Johanna Voortjes,* geb. Zutphen 25 sept. 1937, dr. van *Hendrikus Johannes, wal*baas, en *Catharina Hermina Johanna Clasina Schefferlie [* Zutphen].

Uit dit huwelijk:

1. *Carel Weijel,* geb. Zutphen 5 nov. 1957.
2. *Anja Weijel,* geb. Zutphen 13 okt. 1959.

VI n. Dr. *Jacob Weijel,* geb. Zutphen 16 aug. 1908, med. dr. en arts, promoveerde Utrecht 24 sept. 1946 op het proefschrift „ De statistiek van de pleuritis exsudativa idiopathica", directeur G.G. en G.D. te Almelo, tr. Amsterdam 2 maart 1938 *Marianne van Buren,* geb. aldaar 2 nov. 1910, dr. van *Levie,* sigarenhandelaar, en *Rachel Clara Witjas [* Almelo].

Uit dit huwelijk:

Leentje Weijel, geb. Utrecht 7 maart 1939, arts, tr. Almelo 28 aug. 1968 *Renée Brouwer,* geb. aldaar 15 juni 1935, tandarts, zn. van *Roelf Harm,* tandarts, en *Harmina Aaltjen Dollekamp,* en 'gescheiden echtgenoot van *Liebeth Kuper* [Rijssen].

VI o. *Louis Weijel,* geb. Zutphen 18 sept. 1913, textielagent, tr. aldaar 25 juli 1945 *Helena Maria Hochstenbach,* geb. Maastricht 21 febr. 1915, dr. van *Pieter Hendrik,* verpleger, en *Grietje Hillebrands [Zutphen].*

Uit dit huwelijk:

1. *Paul Weijel,* geb. Zutphen 28 juni 1946, districtschef van ontwikkelingsprojecten bij Esso Nederland N.V. [Zutphen].
2. *Hélène Wegel,* geb. Zutphen 12 april 1949, secretaresse K.L.M. [Zutphen].

V v. *Herman Weijel,* geb. Zutphen 10 sept. 1886, slager, overl. Apeldoorn 26 januari 1943, tr. 1° Arnhem 19 januari 1909 *Naatje Salomons,* geb. aldaar 25 okt. 1883, overl. Apeldoorn 25 febr. 1937, dr. van *Lipman,* slager, en *Reintje Vredenburg;* tr. 2° Amsterdam 6 okt. 1937 *Sara Dasberg,* geb. aldaar 11 aug. 1891, dr. van *Eliazar Salomon,* vertegenwoordiger, en *Rosetta Cohen [* Apeldoorn].

Uit het 'eerste huwelijk:

1. *Lena Weijel,* geb. Zutphen 31 okt. 1910, tr. 1° Apeldoorn 9 okt. 1934 *Philip Caspar Cohen,* geb. Utrecht 27 januari 1907, banketbakker, overl. Auschwitz in 1945, zn. van *Abraham,* bakker, en *Marianna Weijel* (IV e, 10); tr. 2° Apeldoorn 1 maart 1956 *Aart van der Horst,* geb. aldaar 24 sept. 1920, kleermaker, zn. van *Jan Willem,* kleermaker, en *Betje Mennink [* Apeldoorn].
2. *Lipman Weijel,* geb. Zutphen 18 juli 1912, slager, overl. Apeldoorn 6 dec. 1941.
3. *Eva Weijel,* geb. Zutphen 20 dec. 1913, tr. Etten-Leur (N.B.) 4 febr. 1963 *Nico van Westen,* geb. Nieuwerkerk (Z.) 21 april 1900, landbouwer, zn. van Cees *Jas,* landbouwer, en *Jannetje van der Zande [* Gilze-Rijen, N.B.].
4. *Carel Weijel,* geb. Zutphen 29 okt. 1918, overl. Auschwitz 25 januari 1943.
5. *Jacob Weijel,* geb. Zutphen 10 nov. 1928, kleermaker. [Zaandam].

Van der Meer en De Lang Evertsen,

door MR. W. DE VRIES.

Enige tijd geleden kwam ik in verband met een historisch onderzoek voor de noodzakelijkheid te staan nadere gegevens te verzamelen [1]) over de persoon van de Bredase effectenhandelaar *Schalk van der Meer* (geb. te Terheyden 9 mei, ged. aldaar 11 mei 1777 (als zoon van *Daniel van der Meer* en *Gerdina Vissers),* overleden te Breda 18 sept. 1852) en zo mogelijk een portret van hem te achterhalen. Hij had, zoals mij bij onderzoek bleek, in Breda in de Katerstraat in het huis „Den Gulden Osch" gewoond (thans Catharinastraat 8 en een der vestigingen van de Algemene Bank Nederland) en behoorde tot de ouderlingen en diakenen der Ned.-Hervormde gemeente. Zijn vader, *Daniel van der Meer,* geb. te Rotterdam, en ged. aldaar 17 nov. 1746, was penningmeester van verschillende polders in Terheyden geweest, waar hij op 26 sept. 1826 was overleden. Na de dood van zijn eerste vrouw *Gerdina Vissers* († Terheyden 11 okt. 1813, dr. van *Jacob Vissers* en *Helena Leenders)* was deze *Daniel van der Meer* op 24 okt. 1815 hertrouwd met *Barbara Leenders* (geb. Terheyden 28 juni 1767, dr. van *Leendert Leenders* en *Pieternella Suijkermans),* die hem overleefde. Uit zijn eerste huwelijk waren acht kinderen gesproten, waarvan de oudste zoon, *Jan van der Meer* (1776—1834), marktschipper van Breda op Rotterdam was, In verband met zijn huwelijk met *Maria van der Noot* (1783-1827) vermeldde ik hem al in De Nederlandsche Leeuw, jg. LXXXVI (1969), kol. 386. *Jan's* oudste zoon *Daniel van der Meer* (ged. Oosterhout 28 dec. 1808) overleed op jeudige leeftijd; twee andere zonen, *Gerardus Schalk van der Meer* (geb. in 1814, † Breda 30 jan. 1880) en *Leonardus van der Meer* (ged. Oosterhout 16 sept. 1810) wenden evenals hun vader schipper, en de jongste zoon *Daniel* (geb. Oosterhout 8 sept. 1823, † Rotterdam in 1901) was aanvankelijk broodbakker ia Breda, maar later dagloner in Rotterdam. Maatschappelijk heeft deze tak zich dus niet weten te handhaven — een lot, dat vele protestantse families in de provincie Noord-Brabant hebben gedeeld na de scheiding van herk en staat als gevolg van de Bataafse omwenteling [2]). Ik hoop daarop nog nader terug te komen in een afzonderlijke studie. En passant heb ik op dit verschijnsel al gewezen in het Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie, deel XXIII (1969), blz. 68.

De vader van de Terheydense poldersecretaris *Daniel van der Meer* (1746-18216) was als *Johannis van der Meer* op 11 mei 1717 in Rotterdam gedoopt. Na eerst aldaar klerk ter secretarie te zijn geweest, wend hij vervolgens secretaris van Waspik, waar hij op 11 juni 1792 overleed. Hij trouwde tweemaal: 1° Rotterdam 2 aug. 1742 met *Maria de Bruyn* (ged. aldaar 25 okt. 1722, † Waspik 16 juni 1757, dr. van *Lambertus de Bruyn* en *Anna Gevers)* en 2° te Waspik (im-

[1]) Aan de Heer B. J. Buma te 's-Gravenhage ben ik zeer veel dank verschuldigd voor de hulp, die hij mij heeft verleend bij het verzamelen van deze gegevens.

[2]) Door de gelijkstelling van de kerkelijke gezindten verloren vele protestanten in Brabant hun openbare betrekkingen, die tijdens de Republiek uitsluitend voor de aanhangers van de „enig ware, Gereformeerde religie" gereserveerd waren. Daarbij kwam dan nog de algemene verarming in de Bataafse en Franse tijd. Een typisch voorbeeld van het daardoor veroorzaakte1 maatschappelijke verval biedt o.m. de Tilburgse familie *Bles.* Men zie het jubileumboek van de Nederlandse Genealogische Vereniging, Onze Voorouders en hun werk (Amsterdam 1971), blz. 233 vlg. (Een steigerend (Bles-)paard).

post op het trouwen betaald 18 jan.) 1758 met *Antonia Maria Ketelaar* (ged. Waspik 25 mei 1727, † Sprang 22 jan. 1818, dr. van ***Pieter Ketelaar*** en ***Maria Compeer).*** *Daniel* was de oudste zoon uit het eerste huwelijk. Uit het tweede huwelijk sproten o.a. twee zonen: ***Pieter van der Meer*** (ged. Waspik 3 dec. 1758, secretaris van Waspik en later notaris aldaar (1801-1835)) en ***Adrianus van der Meer*** (ged. Waspik 17 aug. 1760, aanvankelijk notaris te Oss (178 1—1797), daarna secretaris van Woudrichem en aldaar eveneens notaris). Genoemde zoon ***Pieter*** werd de vader, grootvader en overgrootvader van een drietal notarissen te Raamsdonk.

De vader van *Johannis van der Meer* (1717—1792), *Daniel van der Meer* (geld. Rotterdam 30 juli 1693) was im Rotterdam bedienaar ter begrafenis en ontvanger van het Klein Zegel. Hij was tweemaal gehuwd, t.w. 1° Rotterdam 21 nov. 1714 met ***Corniera Coecketers,*** geb. te Rotterdam en overleden na 13 dec. 1722: en 2° met *Margrieta Robberts.* Uit het eerste huwelijk sproot voornoemde zoon ***Johannis.*** *Daniel* zelf was een zoon van ***Adriaan van der Meer (*** 1664—vóór 1706) , vermeld in het in 1958 uitgegeven Kwartierstatenboek van het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde (staat no. 30) [3]).

Van ***Schalk van der Meer (*** 1777-1852) bleek mij,, dat hij op 4 mei 1808 te Bnada was gehuwd met *Susanna Boon* (ged. Ameide 20 sept. 1767, † Breda 20 dec. 1852, dr. van Ds. ***Henrdcus*** *Boon* en *Antonia van der Linden). Zij* schonk hem twee kinderen, t.w. een dochter ***Gerdina van der Meer,*** over wie zo dadelijk nog nader, en een zoon Mr. ***Henri*** *Antoine Daniel van der Meer,* geb. Breda 20 mei 1811, advocaat aldaar en later griffier van het kantongerecht te Breda, † aldaar 28 dec. 1894. Uit zijn huwelijk ('s-Gravenhage 20 juni 1838) met ***Maria Dina Casparina Frederica Brocx*** (geb. Rotterdam 27 mei 1816, † Breda 10 jan. 1894, dr. van Mr. ***Arnoldus Brocx*** en *Celia Dorsman*) sproten elf kinderen, van wie alleen twee zonen — ***Arnoldus van der Meer*** (geb. Breda 10 mei 1840, kapitein der inf., † Bergen-op-Zoom 28 febr. 1876, wiens beide kinderen ongehuwd overleden) en ***Henri Antoine*** *Daniel van der Meer* (geb. Breda 9 sept. 1849, bankier, † Breda 4 okt. 1907 en gehuwd met ***Louisa Jacomina*** barones ***van der Borch genaamd van*** *Rouwenoort* (1852-1926)) — het geslacht voortzetten. Van de overige negen kinderen van Mr. ***H. A. D. van der Meer*** huwden alleen nog twee dochters, n.l. ***Gerdina van der Meer*** (geb. Breda 22 maart 1851) met de notaris te Waalre ***Simon Frederik de Vries*** (later notaris te Woerden) en de jongste dochter ***Stephania Marie*** *Alexandrine van der Meer* (1856-1883) met ***Frederik*** *Wilhelm* baron ***van der Borch genaamd van*** *Rouwenoort (* 1848-1894).

Mijn pogingen een portret van ***Schalk van der Meer*** te achterhalen bleven tot mijn spijt vruchteloos. Zij brachten mij er echter wel toe een zo volledig mogelijk onderzoek in te stellen naar zijn nakomelingen. Immers, indien er aen portret bewaard was gebleven, zou het m.i. onder zijn nakomelingen moeten berusten.

Zo kwam ik er ook toe een onderzoek in te stellen naar de nakomelingen van *Schalk's* dochter ***Gerdina van der Meer,*** geb. Breda 24 febr. 1809, ged. aldaar in de Grote Kenk 2 maart 1809, † Schiedam 14 jan. 1861. Zij was, naar mij bleek, op 25 aug. 1830 gehuwd met ***Cornelis Johannes de Lang,*** die bij K.B. van 22 april 1863, no. 57, voor zich en zijn nakomelingen toestemming kreeg zich te noemen ***De Lang Evertsen.*** Aangezien naar deze familie een (onbeantwoord gebleven) vraag in De Nederlandsche Leeuw, jg. LVI (1938), kol. 236, was verschenen, leek het mij gewenst mij bij mijn onderzoek niet te beperken tot de nakomelingen van C. ***J. de Lang (Evertsen)*** en ***Gerdina van der Meer,*** maar ook de oudere generaties van de familie ***De Lang*** in mijn onderzoek te betrekken. Het resultaat was de navolgende genealogie:

1. ***Passchasius*** (ook wel: *Jongasius*) ***Lange,*** geb. (volgens familie-aantekeningen geboren te Dublin (Ierland) , kapitein der artillerie in dienst van de Koning van Pruisen, en gesneuveld in 1704, maar volgens zijn ondertr.acte „geboortigh van Berlijn") vóór 1670, tr. Dordrecht 25 juni 1697 ***Christina Parduyn,*** geb. Dordrecht (volgens familie-aantekeningen: „15 aug. 1665 en overleden te Sprang 26 sept. 1708 en aldaar in de kerk begraven" — van welke laatste mededeling ik in het gaardersarchief geen bevestiging vond), dr. van ***Simon Parduyn.***
Zij wacen de ouders van:

11. Dr. ***Simon (de) Lange*** (of ***Lang),*** geb. (volgens familie-aantekeningen) Dordrecht 10 april 1698, ged. aldaar 23 april 1698, mr. chirurgijn te Sprang, † aldaar (aangegeven 10) maant 1783; tr. 1° Besoyen 9 febr. 1721 *Apollonia* ***de Greeff,*** ged. aldaar 2 okt. 1701, begr. Sprang (aangegeven 15) april 1732, dr. van *Dirck* en ***Jenneke van*** *Tuijn;* tr. 2° Nieuwkuyk 20 sept. 1735 *Pieternella* ***Goverdina Duytz,*** geb. 4 febr., gad. Drunen 8 febr. 1711, † Sprang (aangegeven 22) april 1775, dr. van ***Leonardus Erasmus*** en ***Dina Schilders*** [4]).
Uit het eerste huwelijk twee jong overleden kinderen.

Uit het tweede huwelijk:

3. ***Dina de Lange,*** ged. Sprang 14 okt. 1736, tr. Sprang 4 juni 1765 ***Johannes Hoeke,*** geb. te „Roonstadt" (Saksen), in 1765 wonende te 's-Gravenhage.
4. ***Leonard de Lange,*** gad. Sprang 17 aug. 1738.
5. ***Johannes,*** volgt ander 111.
6. ***Ericus de Lange,*** ged. Sprang 2 juni 1743.
7. ***Christina*** *Plonia* ***de Lange,*** ged. Sprang 2 mei 1745.
8. *Anthon Heinrich* ***de Lange,*** ged. Sprang 16 juni 1748.
9. ***Johannes Casparus de Lange,*** ged. Sprang 6 dec. 1750.

111. Dr. ***Johannes de Lang(e),*** geb. Sprang (volgens familie-aantekeningen 9 mei 1740), ged. aldaar 15 mei 1740, med. doctor te Dussen-Munsterkerk (1765), drost van Eethen en Meeuwen, begr. Meeuwen ('aangegeven 10) jan. 1801, tr. (impost betaald Meeuwen 11 jan.) 1765 *Cornelia* ***Goverdina van Brandwijk,*** ged. Dussen 7 sept. 1738, † Rotterdam 21 juni 1807, dr. van ***Cornelis*** en ***Theodora van der Hoeven*** [5]).

Uit dit huwelijk vijf kinderen, van wie er in 1807 nog twee in leven waren, onder welke:

Simon Petrus, volgt onder IV.

IV. Dr. ***Simon Petrus de Lang,*** ged. Dussen 15 dec. 1765, med. doctor te Middelburg, † Brielle 18 okt. 1820, tr.

3) Aan de samensteller van deze staat, de heer Mr. 0. A. van der Meer, dank ik verschillende gegevens, die in deze bijdrage zijn verwerkt.

4) Men zie De Brabantse Leeuw, jrg. 2 (1953), blz. 180 en jg. 12 (1963), blz. 182.

5) *Cornelis van Brandwijk* deed te Meeuwen 27 aug. 1754 aangifte van het overlijden van zijn vrouw.

(ondertr. Middelburg 9 april) 1797 *Martha Petronella Evertsen*, geb. Middelburg 20 febr. 1774, † Rotterdam 28 okt. 1808, dr. van *Hetman* en *Magdalena Maria van Gelre*.

Uit dit huwelijk:

Cornelis Johannes, volgt onder V.

V. *Cornelis Johannes de Lang*, later — naamsverandering toegestaan bij K.B. d.d. 22 april 1863, no. 57 — *de Lang Evertsen*, ged. Rotterdam 6 dec. 1806, rentenier (particulier)[6]), † Breda 17 jan. 1867, tr. Breda 25 aug. 1830 *Gerdina van der Meer*, geb. Breda 24 febr. 1809, ged. abdaar (Grote Kerk) 2 maart 1809, † Schiedam 14 jan. 1861, dr. van *Schalk* en *Susanna Boon*.

Uit dit huwelijk:

1. *Martha Petronella Susanna de Lang Evertsen*, geb, Schiedam 28 mei 1831, † aldaar 9 maart 1871, tr. Breda 22 juli 1852 *Marinus Franciscus Johannes Cool*, geb. Schiedam 14 mei 1827, wijnstoker en cargadoor, † Schiedam 16 mei 1889, zn. van *Willem Nicolaas* en *Cornelia Adriana Maas*,
2. *Susanna Cornelia de Lang Evertsen*, geb. Breda 17 jan. 1833, † Beek (G.) 26 juni 1899, tr. 1° Breda 29 sept. 1853 *Simon Cool*, geb. Schiedam 2 jan. 1820, wijnstoker, † Schiedam 1 nov. 1873, zn. van *Willem Nicolaas* en *Cornelia Adriana Maas*: tr. 2° Raamsdonk 7 juni 1876 *Jan Pieter Gerrit van der Meer*, geb. Raamsdonk 6 mei 1839, landbouwer, † Ubbergen 22 jan. 1922, zn. van *Jan Pieter Gerrit* (1802—1874; notaris aanvankelijk te Waspik (1835—1838), daarna te Raamsdonk) en *Johanna Jacoba Knaap* (en kleinzoon van *Pieter van der Meer*, ged. Waspik 3 dec. 1758); hij hertr. Ubbergen 21 nov. 1900 *Grietje Anna Catherina Visman* (1858-1938).
3. *Pierre Gérard Edouard*, volgt onder VIa.
4. *Louis Felix Leonard*, volgt onder VIb.
5. *Cornelie Theodore Constance de Lang Evertsen*, geb. Breda 11 sept. 1836, † Zaandam 13 mei 1900.
6. *Daniel*, volgt onder VIc.
7. *Eduard*, volgt onder VId.
8. *Simon Schalk de Lang Evertsen*, geb. Breda 6 jan. 1841, majoor der inf., † 's-Gravenhage 5 juni 1918.
9. *Henry Antonie Daniel de Lang Evertsen*, geb. Breda 4 jam. 1843, koopman te Venlo, † Arnhem 24 maart 1909.
10. *Theodora Cornelia de Lang Evertsen*, geb. Breda 15 juni 1844, † Zeist 11 juli 1910, tr. Utrecht 7 nov. 1872 *Herman Johannes Gerlings*, geb. Oudewater 28 dec. 184 1, afdelingschef en eerst-aanwezend ambtenaar bij de Mij. tot Exploitatie vam Staatsspoorwegen, † Zeist 22 maant 1910, zn. van *Herman* en *Johanna Gerarda Jacoba Verkade*.
11. *Magdalena Maria de Lang Evertsen*, geb. Brada 8 juli 1848, † 's-Gravenhage 26 dec. 1929, tr. Breda 21 sept. 1876 *Willem Leonardus Brocx*, geb. Soerabaya 29 nov. 1850, kolonel van de Plaatselijke Staf en plaatselijk commandant te Amsterdam (afkomstig van de artillerie), officier Oranje-Nassau, † Ginneken 6 okt. 1919, zn. van *Guillaume Leonard en Willemina Cornelia van Heel*.
12. *Willem Alexander Paul Frederik de Lang Evertsen*, geb. Brada 1 mei 1852, † aldaar 17 maant 1864.

6) Volgens een familieboek, in het bezit van Mr. H. J. Marius Gerlings te Bilthoven, heeft hij als „eenig kind van een rijken Vader. .. nooit 'een bepaald ambt vervuld. Door zijne vele liefhebberijen was hij altijd bezig. Zoo kwam hij als een ridder uit den ouden tijd met een voorrijder en een span van 4 paarden voor zijn koets voor de deur gereden bij. .. *Schalk van der Meer en* zijne vrouw *Susanna Boon te* Breda".

VIa. *Pierre Gérard Edouard de Lang Evertsen*, geb. Breda 26 jam. 1834, commies der Posterijen, † Venlo 9 febr. 1870, tr. Tegelen 12 jund 1866 *Louise Elisabeth Hubertina Messemaeckers*, geb. Venlo 9 nov. 1842, † aldaar 4 juni 1873, dr. van *Everhardus Joännes* en *Anna Catharina Agnes Geenen*.

Uit dit huwelijk o.a.:

Cornelis Johannes, volgt onder VII.

VII. *Cornelis Johannes de Lang Evertsen*, geb. Venlo *24* maart 1867, gemeente-secretaris van Rheden, † Velp (G.) 2.2 juni 1930, tr. Heteren 9 mai 1890 *Jacoba Maria Ramondt*, geb. Heteren 13 febr. 1866, † 's-Gravenhage 6 jan. 1948, dr. vam *Karel Johannes Hendrik Willem* en *Alberta van Otterbeek Bastiaanse*.

Uit dit huwelijk:

1. *Albertha de Lang Evertsen*, geb. Dieren 21 maart 1891 [Velp (G.)], tr. De Steeg (gem. Rheden) 12 jan. 1912 *Dirk Dominicus de Graaff*, geb. Zoeterwoude 7 dec. 1879, head-manager bij "the Telogo Redjo United Plantations Ltd. of London" (bergculturen), † Kamp Ambarawa 4 febr. 1945; zn. van *Simon Adriaan* en *Maria Wilhelmina Zandbult*.
2. *Louise Elisabeth Hubertine de Lang Evertsen*, geb. Rheden 3 nov. 1892, † Hilversum 8 april 1955, tr. 1° (huwelijk bij echtsch. ontbonden, ingeschreven Rheden 15 dec. 1925) Rheden 10 sept. 1913 *Gerrit Taapken*, ged. Arnhem 26 jan. 1891, oud-gemeentesecretaris, † 's-Gravenhage 10 aug. 1960, zm. van *Albertus* en *Wilhelmina Petronella Roorda* (hij hertr. Bergen (N.H.) 30 juli 1927 *Margaretha Johanna Blankenstein);* tr. 2° De Steeg (gem. Rheden) 17 maart 1927 *Gerardus Mathias Titsingh*, geb. Amsterdam 9 mei 1884, † Hilversum 9 dec. 1931, zn. van *Gerardus Mathias* en *Cornelia de Koning* en gescheiden echtgenoot van *Johanna Helena Eterman*.
3. *Karel Johannes Hendrik Willem de Lang Evertsen*, geb. Dieren 10 nav. 1895.
4. *Cornelis Johannes de Lang Evertsen*, geb. Dieren 10 nov. 1895, administrateur cacao- en koffie-onderneming Penataron in Blitar (N.O.I.), † Kamp Semarang 28 juni 1942. tr. Blitar (Kediri) 16 april 1936 *Wilhelmina Adriana Maria Josepha Bijvoet*, geb. Overveen 17 aug. 1894, masseuse, dr. van *Albert Jan* en *Joanna Elisabeth Agnes Maria Josepha Huijsser*.

VIb. *Louis Felix Leonard de Lang Evertsen*, geb. Brada 26 mei 1835, † Vierlingsbeek 31 dec. 1899, tr. 1° in april 1861 *Adriana Hendrika Smith*, geb. te Vlissingen, † Rotterdam 18 mei 1861, ds. van *Jan Pieter* en *Madeleine Maria Visser;* tr. 2° Arcen en Velden 24 nov. 1875 *Johanna van de Kamp*, geb. Venlo 8 febr. 1843, † Gennep 8 sept. 1877, dr. van *Johannes* en *Gerarda Tromp* en

weduwe van *Joannes Theodorus Braem; tr.* 3° Arcen en Velden 30 mei 1882 *Petronella Maria Valk,* geb. Ubbergen 12 april *1851,* † Vierlingsbeek 14 nov. 1935, dr. van *Hendrikus* en *Johanna Hendrika Omes.*

Uit het derde huwelijk:

1. *Adriana Johanna Petronella de Lang Evertsen,* geb. Arcen en Velden 1 okt. 1884, † Vierlingsbeek 14 dec. 1959.
2. *Louisa Frederika Gerardina Maria de Lang Evertsen, geb.* Arcen en Velden 1 okt. 1884, † Venray 9 sept. 1958.
3. *Gerardina de Lang Evertsen,* geb. Arcen en Velden 18 okt. 1886, † Venray 16 febr. 1964.
4. *Lodewijk Felix Leonard de Lang Evertsen,* geb. Vierlingsbeek 5 juni 1890, gemeente-secretaris van Arcen en Velden (19 17-1955) [Venray].
5. *Petronella Maria de Lang Evertsen,* geb. Vierlingsbeek 8 dec. 1891 [Venray].

VIc. *Daniel de Lang Evertsen,* geb. Breda 11 jan. 1838, tabakshandelaar, † Haarlem 10 maart 1891, tr. Harderwijk 8 april 1869 *Johanna Kuijlman,* geb. aldaar 19 sept. 1838, † Utrecht 9 jan. 1923, dr. van *Pieter* en *Elisabeth Fijn van Draaf.*

Uit dit huwelijk (behalve twee jong overleden dochtertjes):

Gerardina Cornelia Johanna de Lang Evertsen, geb. Haarlem 7 jan. *1870,* † Heemstede 4 april 1950, tr. Haarlem 4 april 1895 Ds. *Frederik Gerrif Moefon,* geb. Utrecht 11 febr. 1870, ned. herv. predikant, † Ermelo 7 okt. 1907, zn. van Ds. *Petrus Johannes* en *Maria Josina Dorothea Hartjes.*

VId. *Eduard de Lang Evertsen,* geb. Breda 9 okt. 1839, nota& te Kediri, † Soerabaya 26 dec. 1887, tr. 18 sept. 1867 *Maria Elisabeth Tollens,* geb. Batavia 22 okt. 1850.

Uit dit huwelijk:

Christina Elisabeth de Lang Evertsen, geb. Banjoemas 26 dec. 1870, † 's-Gravenhage 30 sept. 1952, tr. aldaar 20 april 1893 *Gotfried Coenraad Ernst van Daalen (C.* M.W.O., R.N.L., Drager Eresabel), geb. Makassar 23 maart 1863, luit.-generaal, commandant van bet leger in Ned. Oost-Indië, † 's-Gravenhage 22 febr. 1930, zn. van *Gotfried Coenraad Ernst* en *Jacoba Wilhelmina Weijergang.*

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van der Hooch-van der **Burch.** In het Familiearchief Pauw van Wieldrecht (A.R.A., inventaris leeszaal no. 188, portefeuille diverse genealogieën) komt in het extract *Van der Hooch* de volgende aantekening voor:

„Cornelis *van der Hooch,* schildknape ten tijde van Hertog Philips de Goede van Bourgondië, 30ste Graaf van Holland was A° 1443 besitter van de Hofstede en Landen genaamt ‚de Hoogh' gelegen buyten Delft in het Ambagt van Pyn Acker, tr. A° 14... met *Catharina van der Burch*".

Gevraagd nadere gegevens betreffende dit echtpaar en omtrent de ouders van bovengenoemde *Catharina van der Burch.*

Amsterdam. *C.* B. VAN DER BURCH.

Loockemans (XXXII 220). In 1914 wend de — voorzover ik kon nagaan tot dusverre onbeantwoorde — vraag gesteld of *Dirck Loeckemans,* die op 26 december 1569 als doopgetuige voorkomt, de vader zou kunnen zijn van *Dirck Dircksz, Leuckemans,* goudsmid te 's-Gravenhage, die voor de eerste keer trouwt in 1609; eerstbedoelde *Dirck* (gehuwd met *Anna de Vrij?) zou* dan een zoon kunnen zijn van *Dirck Hendricksz. Loockemans,* die tr. 1° *Geertruid Hermansdr. Vlugge* en 2° *Dirckje Michielsdr.* en die ca. 1552 zou zijn overleden volgens De Nederl. Leeuw 1904, k. 101.

De eerste veronderstelling is juist; de tweede niet: de doopgetuige van 1569 was geen zoon van *Dirk Hendriksz. Loockemans,* hij was *Dirk Hendriksz, Loockemans* zelf! Hoewel twee Bossahe schepenakten (r.a. 's-Hertogenbosch 1361, f. 179vso d.d. 2 jan. 1552 en 1360, f. 79, marginale aantekening d.d. 11 jan. 1552) ondubbelzinnig mededelen dat *Dirk, die* zoon van *Hendrik Gijsbertsz. Loekemans,* evenals zijn echtgenote *Geertruid Hermansdr. Vlugge alias Degens,* op de genoemde data niet meer in leven was, blijkt uit tal van latere akten dat hij nog allerminst het tijdelijke met het eeuwige had verwisseld: reeds enkele maanden later, op 2 juni 1553 (aangezien de oude 'kalender gold was intussen nog geen half jaar verstreken), compareren *Hendrik* en *Gijsbert Hendrikszonen Loockemans* mede namens hun — kort tevoren doodgewaande — broeder *Dirk* (r.a. 's-Hertogenbosch 1361, f. 430vso), terwijl deze laatste ook zelf nog vele malen voor de schepenen verschijnt. Omdat hij daarbij 'dikwijls in familieverband voorkomt, is onomstotelijk komen vast te staan dat er steeds sprake is van één en dezelfde persoon (treffend is bijvoorbeeld het aanvankelijk geschreven en vervolgens doorgehaalde woord „quondam" voor *Dirk's* naam in r.a. 's-Hertogenbosch 1412 f. 437 d.d. 11 juni 1577; in de merendeels in het Latijn gestalde z.g. Boschprotocollen wordt dit woordt gebruikt in de betekenis van „wijlen"). Ik trof *Dirk Hendrik Gijsbertszoonszoon Loockeman* voor het laatst in leven aan op 13 december 1577, ds echtgenoot van *Dirckje,* dochter van *Michiel Jans Egens,* met wie hij voor 17 november 1559 moet zijn hertrouwd. Vóór 7 oktober 1580 was hij werkelijk overladen (resp. r.a. 's-Hertogenbosch 1412 f. 518, 1378 f. 3 en 1417 f. 164).

Het bezwaar van de vraagsteller van 1914, dat *Dirck Dircksz. Leuckemans,* gezien het vermeende sterfjaar van *Dirck Hendricksz. Loeckemans,* op minstens 57-jarige leeftijd voor de eerste maal in het huwelijk zou zijn getreden, is hiermede vervallen. De Haagse goudsmid zal ca. 1570 geboren zijn; hij was een zoon uit het tweede huwelijk van *Dirck Hendricksz. Loeckemans,* zeemtouwer te 's-Hertogenbosch, met *Dirckje Michiel Janszoonsdr. Egens,* waaruit meer kinderen werden geboren (b.v. de volgens Taxandria 1910, blz. 216, op 5 april 1569 in de St. Janskerk aldaar gedoopte *Michiel* en de olieslager *Hendrik Dircksz. Lokemans,* die op 4 juni 1598 poorter werd van Gorinchem).

Anna de Vrij komt in authentieke stukken voor als *Anna Vreyns,* dochter van *Arnoud Vreyns: zij was* niet de moeder, doch de grootmoeder van *Dirk Dirksz. Loockemans,* namelijk de echtgenote van *Michiel Jansz Egens* en de moeder van *Dirckje Michielsdr.* bovenbedoeld (r.a. 's-Hertogenbosch 1 378 fs. 3vso. en 4). Ik hoop t.z.t. uitgebreider op de Bossche geslacht *Loockemans* te kunnen ingaan.

'Eindhoven. MR. G. J. J. VAN WIMERSMA GREIDANUS.

Markus-van der Mark.

1. *Markus Hermansen, tr.* Maurik **24 mei 1674** *Geerfruyd Hermans.*

Uit dit huwelijk:

1. *Gerritje Markus,* ged. Maurik 24 jan. 1675.
2. *Willemijntje Markus,* gad. Maurik 24 jan. 1677.
3. *Hermke Markus,* ged. Maurik 16 febr. 1679.
4. *Herman, volgt* 11.

11. *Herman Markus,* ged. Maurik 30 jan. 1682, tr. Asch in 1716 *Maria van Rensewou,* geb. te Asch omstreeks 1690, dr. van *Elias* en *Angeniefa van Rensewou.*

Uit dit huwelijk:

1. *Markus van der Mark,* ged. Maurik 14 nov. 1717.
2. *Elias Markus,* gad, Maurik 26 febr. 1719.
3. *Hermke Markus,* gad. Maurik 11 aug. 1720.
4. *Willem Markus,* ged. Maurik 13 sept. 1722.
5. *Cornelis Markus,* ged. Maurik 12 nov. 1724.
6. *Hermke Markus,* ged. Maurik 25 nov. 1725.
7. *Cornelis Markus.* ged. Maurik 5 sept. 1728.

16 dec. 1728: *Angeniefje van Rensewou,* wonende te Asch, legateert aan haar dochter, *Maria,* vrouw van *Herman Markens,* ƒ 8,— (R.A. Buren inv. no. 122, fol. 19).

29 maart 1769: *Markus, Elias en Willem van der Mark* komen voor in de Erfmagescheid tussen de nagelaten kinderen van *Elias Teunisz. van Rensewou* en *Angeniefje van Rensewou* (R.A. Buren inv. no. 123, fol. 162).

18 'mei 1769: *Elias van der Mark* transporteert hand te Asch ten behoeve van *Cornelis Hak* en *Angeniefje van Rensewou* (R.A .Buren inv. no. 116, fol. 135).

Gevraagd nadere gegevens omtrent dit geslacht.

's-Gravenhage. P. VAN MARKUS.

Nieuwland, Wie waren de ouders en de grootouders van *Cornelis Nieuwland,* geb. te Delft, tr. 's-Gravenhage 7 april 1721 *Pefronella Coolbrand* (of *Koolbrand),* ged. Rotterdam 12 febr. 1688, begr. Rotterdam 3 dec. 1736, dr. van *Pieter* en *Maria Harlingh* (de echtelieden *Nieuwland-Coolbrand* waren de ouders van de predikant *Pefrus Nieuwland,* geb. Rotterdam 16 sept. 1722)?

Is er een relatie met *Bruin Nieuwland,* raad en burgemeester van Schiedam, genoemd in De Nederl. Leeuw LXXXVIII, k. 59 ?

Arnhem. DR. W. F. LEEMANS.

d'Outrein-Somer. Gegevens gevraagd omtrent *Cornelis Hendrik d'Outrein* en *Cafharina Somer,* ouders van Prof. Dr. *Johannes d'Outrein,* geb. **17** okt., gad. Middelburg 19 okt. 1,662 (zie Nederl. Patriciaat, jrg. 1938, blz. 246), en hun vooronders.

Was *Cafharina Somer* familie van *Barenf (Bern(h)ard) Somer,* raad van Veere en bewindhebber der Oost-Ind. Comp., † 22 nov. 1633, begr. te Veere, gehuwd met *Anna Honingh,* † 15 mei 1652, begr. te Veere (ouders van Ds. *Cornelis Somer-,* geb. Veere 12 maart 1613, predikant te Wolphaartsdijk en Vlissingen, † Vlissingen in jan. 1647, tr. 1° *Elisabefh Kien Jacobsdr.,* 2° *Geertruyd Buys;* het nageslacht uit welke huwelijken bekend is) ?

Arnhem. DR. W. F. LEEMANS.

Panser. Wie wanen de ouders van *Maria Panser,* gehuwd met *Philippus Mesch,* ged. Delft 19 nov. 1655, zn. van *Joris Mesch* en *Judith Philipsdr. van Velsen?* Is zij verwant aan *Liedewij Panser,* genoemd in De Nederl. Leeuw LXXXVIII, k. 59 ?

Arnhem. DR. W. F. LEEMANS.

de Jong Schouwenburg. In Ned. Patr., 6e jaargang, komt voor in de omschrijving van het wapen: *De Jong Schouwenburg:* „II. geschuind van goud en rood, van zes stukken, de tweede roode balk beladen met drie zilveren hoornschelpen, elk geplaatst in de richting van de balk."

Op enige afbeeldingen trof ik zeven stukken aan. Wat is juist ?

Amsterdam. D. J. M. A. BRAAKENBURG VAN BACKUM

Wesseling (LX11 Mededelingenblad blz. XXVI, vraag 175). In 1944 stelde de Heer A. B. van Hengel in dit maandblad een vraag naar de ascendenten van *Johannes Wesseling* (ca. 1748—1802), firmant van de houthandel Bontekoning & Aukes te Amsterdam, waarop voor zover bekend nimmer antwoord gekomen is.

Deze *Johannes Wesseling* moet in 1748/'49 geboren zijn, Hoewel zijn ondertrouwacte vermeldt, dat hij uit Amsterdam afkomstig was, werd zijn doop aldaar niet gevonden. *Johannes* ging op 17 mei 1776 in Amsterdam met *Anna Elisabeth Thomas* in ondertrouw, zijn ouders waren toen reeds overleden en hij wend derhalve geassisteerd „met sijn oom *Barend Fokke".* Uit het echtpaar *Wesseling-Thomas* is een uitgebreid nageslacht gesproten.

Bij een onderzoek naar de verwantschap tussen *Johannes Wesseling* en *Barend Fokke is* gevonden, dat een *Daniel Wesselingh* in **1701** met *Margrefa Focke* in het huwelijk trad:

G.A. Amsterdam, Ondertrouwregister 702, f. 24 1:

„28 april 1701 — Donderdagh —

Daniel Wesselingh van Utrecht, koopman, oud 23 jaren, in de Handboogstraat, geasst. met zijn vader *Paulus Wesselingh,* predicant van de Augsburgse Confessie alhier [en] *Margreta Focke* van A[msterdam], oud 25 jaren, in de Kalverstraat, ouders doot, geasst. met *Michael Baars".*

Gevraagd wondt de verwantschap tussen *Daniel Wesselingh* en *Johannes Wesseling,* terwijl alle nadere gegevens over hun familiebetrekkingen zeer op prijs zullen worden gesteld.

Rofferdam. MR. C. P. BRIËT.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Het Nederlands Joods geslacht Weijel (Weijl, Whyl), door H. J. Barendregt. — Van der Meer en De Lang Evertsen, door Mr. W. de Vries. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **f 30,—** gelieve men steeds **vóór** 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, ***p./a. Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5,*** 's-Gravenhage.

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 8/9 **LXXXVIIIe Jaargang** **aug./sept. 1971**

AANWINSTENLIJST DER BIBLIOTHEEK.

Adelsboek, Nederland's. 's-Gravenhage [, 1970]. jrg. LX111 (1970).
(Geschenk van de Redactie van „Ned. Adelsboek".)

Bekers, J. Inventaris van het archief van de Rechtbank van koophandel te Antwerpen. Brussel, 1970. of fsetdr. (Ruil.)

Beltjes, P. J. W. Culemborgers overzee; een vluchtige verkenning met het meer dan vier eeuwen oude huis De Fonteyn als dankbare aanleiding. Met een inl. door T. Koot. [Culemborg,] 1971. ***(Geschenk van de Samensteller.)***

Berkenmeyer, W. Chr. The Albany protocol. Chronicle of Lutheran affairs in New York Colorny, 1731-1750. Transl. by S. Hart und S. G. Hart-Runeman. Ann. Arbor, Mich., 1971. offsetdr. ***(Recensie-exemplaar.)***

Bibliotheek- en documentatiegeld voor Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen. 's-Gravenhage, 1971. 3de dr. ***(Aangekocht.)***

Blockmans, W. P. Handelingen van de leden en van de Staten van Vlaanderen (1467-1477). Excerpten uit de rekeningen van de Vlaamse steden, kasselrijen en vorstelijke ambtenaren. Brussel, 1971. ***(Ruil.)***

Boon, P. A. Overzicht van de familie Breebaart. [Z.pl.,] 1970. of fsetdr. ***(Aangekocht.)***

Braber, J. L. Zes eeuwen geschiedenis van het (Flakkaese) geslacht ('den) Braber eertijds in Brabant geheten de Vrome. [Z.pl.,] 1971. 2de geheel. herz. dr.
(Geschenk van de Schrijver.)

Brabantica. Bundel werken over familiegeschiedenis, geslacht- en wapenkunde voor de prov. Brabant. Bruxelles, 1971. dl. X, 1 en 2. ***(Ruil.)***

Bree, G. W. G. van.. Het heemraadschap van de Mark en Dintel. (Tijdvak 1804-1830). [Zundert,] 1971.
(Aangekocht.)

Buntiax, W. Inventaris van het archief van de abdij van Hocht (Lanaken). Brussel, 1970, offsetdr. ***Ruil.)***

[Canneman, E. W.] Inventaris familie-archief Canneman. Hoorn, 1971, gestenc. ***(Geschenk van de Samensteller.)***

Cunen, J. Inventaris van het oud archief der gemeente Someren 1301—1811. Bew. en herz. door E. J. Th, A. M. van Emstede. [Someren, 1970]. offsetdr. ***(Aangekocht.)***

Deitmers, S. J., H. Die Kölner Generalvikariatsprotokolle als personengeschichtliche Quelle. Köln, 1970. 1 dl., 2 bdn. offsetdr. ***(Aangekocht.)***

dl. 1, 1. Einl.; Reg. 1: Die Personen in G.V.-Akten vor 1610; Reg. II. Die Nichtkleriker von 1662—1700, Erste Hälfte: A-K; Proben des Originaltextes (mit Uebersetzung).

dl. 1, 2. Reg. 11: Die Nicht-Kleriker in Ehedispensen u. anderen Akten von 1662-1700: L—Z; Reg. Ha: Weltkleriker, die bei Janssen-Lohmann nicht verzeichnet sind (1662-1700) ; Ortsverzeichnis.

Dek, A. W. E. Genealogie der heren en graven van Egmond. Zaltbommel, 1970. 2de druk. ***(Recensie-exemplaar.)***

Dek, A. W. E. Het geslacht Molier. Rijswijk (Z.-H.), 1971. offsetdr. *(Recensie-exemplaar.)*

Delahaye, A. De archieven van Oud en Nieuw Gastel. Oud en Nieuw Gastel, 1964. offsetdr. *(Geschenk van N.N.)*

Delahaye, A. Steenbergen in de Middeleeuwen: heerlijkheid en stad. [Zundert,] 1971. *(Aangekocht.)*

Despy, G., A. Uyttebrouck. Inventaire des archives de l'abbaye de la Ramée à Jauchelette. Bruxelles, 1970. afl. 1. Introduction, inv., regestes (1e partie: 1204-1501) . offsetdr. *(Ruil.)*

Duijn, D. van. Inventaris van het archief van de commissarissen over de Bank van Lening te Delft 11676-1923. Inventaris 1960. Aangev. en berz. door 1. W. L. A. Caminada. Delft, 1970. offsetdr. *(Geschenk van de Gemeente-archivaris van Delft.)*

Feijst, G. van der. Inventaris van het archief van het „Dameshuis" aan de Papenstraat nr. 20 vanouds genaamd Het Oude Mannen- en Vrouwenhuis of „Huyse van Sint Christoffel" te Delft 1538-1949. Inventaris 1960. Delft. 1970. *(Geschenk van de Gemeente-archivarb van Delft.)*

Geselschap, J. E. J. Inventaris van de archieven van het Verenigd Wees- en Aalmoezeniershuis te Gouda. Gouda, 1970. offsetdr. *(Geschenk van de Samensteller.)*

Glenzdorf, J., F. Treichel, Henker, Schinder und arme Sünder. Bad Münder am Deister, 1970. dl. II. offsetdr. *(Aangekocht.)*

Goolle, F. Ik maak ook mijn stamboom op. Hasselt [, 1970]. *(Aangekocht.)*

Goole, F. Wapenboek van Brabant. [Hasselt, 1971.1 *(Aangekocht:)*

Goslinga, C. Ch. The Dutch in het Caribbean and on the Wild Coast 1580-1680. Assen, 1971. *(Recensie-exemplaar.)*

Gottschald, M. Deutsche Namenkunde. Unsere Familiennamen nach ihrer Entstehung und Bedeutung. Berlin, 1971. 4de dr. *(Recensie-exemplaar.)*

Graaf, J. H. G. de. Moordrecht in touw. Bloemendaal, 1970. *(Aangekochf.)*

Grauwels, J. Inventaris van het archief vam het kapittel van Borgloon. Brussel, 1971. offsetdr. *(Ruil.)*

Handbuch, Genealogisches, des in Bayern immatrikulierten Adels. Neustadt a.d. Aisch, 1970. dl. *X*. *(Aangekochf.)*

Heyst, M. G. M. A. van. Auteursregister op de delen 1-80 (1879—1961) van de Maasgouw. Maastricht, 1971. offsetdr. *(Aangekocht.)*

[Hoek, J. A. van den, Th. J. Poelstra.] Van brandersknecht tot minister Klompé. ['s-Gravenhage, z.j.] *(Geschenk van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.)*

Inventarissen van kerkarchieven. Brussel, 1971. dl. 1 1 . offsetdr. *(Ruil,)*

Decanaat Mechelen-West door R. Boumans.
Sint-Remigiuskerk te Beerzel door R. Boumans.
Sint-Amanduskerk te Blaasveld door R. Boumans.
Sint-Bavokerk te Boechout door R. Boumans.

Kerkarchief Brecht door G. Beterams.
Sint-Lambertuskerk te Grobbendonk door R. Boumans en A. Bousse.
Sint-Amanduslkerk te Heffen door R. Boumans.
Sint-Lambertuskerk te Heist-op-den-Berg door R. Boumans.
O.L.-V. Boodschap te Hallaar door R. Boumans.
Sint-Salvator te Booischot door R. Boumans.
Sint-Jacobskerk te Kapellen door R. Boumans.
Sint-Lambertuskerk te Kessel doos R. Boumans.
Sint-Pieterskerk te Lille door R. Boumans.
O.L.-Vrouwekerk te Meer door R. Boumans.
Sint-Willibrordskerk te Merksplas door R. Boumans.
Sint-Niklaaskerk te Putte door M. A. Nauwelaerts.
Sint-Pieterskerk te Puurs door R. Boumans.

Inventaires d'archives d'entreprises. Bruxelles, 1971. of fsetdr. *(Ruil.)*

Inv. des archives de la Soc. anonyme des charbonnages de Bonne-Esperance, Batterie et Violette door G. Hansotte.

Inv. des archives du journal d'annonces „L'Information", les annonces liégeoises door J. Pieyns.

Inv. des archives des verreries nouvelles d'Aigremont. Suppl. door J. Rouhart-Chabot.

Archives d'entreprises allemandes mises sous séquestre après la guerre 1914-1918 door J. Pieyns.

Inv. des archives de l'entreprise textile de Ia famille Dethier à Hodimont dites „Fonds Dethier" door G. Hansotte.

Janssen, L. Die Familien dar Insel Baltrum (1707-1962). Aurich, 1962. gestenc. *(Aangekocht.)*

Janssen, L. Die Familien Kriegsmann in West-, Ost- und Nordfriesland und anderwärts. Aurich [, 1969]. gestenc. *(Aangekocht.)*

Kekule von Stradonitz, S. Untersuchungen zur Lippischen Thronfolgefrage. Berlin, 1897. afl. 1. Der Fall Fortanier; afl. 2. Die Ahnen der Modeste von Unruh. *(Geschenk van de Heer H. L. Kruimel.)*

Koller, F. Au service de la Toison d'or. (Les officiers.) Dison, 1971. *(Recensie-exemplaar.)*

Laband, P. Der Streit über die Thronfolge im Fürstentum Lippe. Berlin, 1896. *(Geschenk van de Heer H. L. Kruimel.)*

[Leopold, R. L.] De nakomelingen van Johann Jochim Leopold. [Eindhoven, 1967.] offsetdr. *(Recensie-exemplaar.)*

Libois, A. Inventaire des archives de la famille de la Roche de Thieusies. Bruxelles, 1970. offsetdr. *(Ruil.)*

Lil, M. F. van, W. de Keyzer. Inventaire des archives de la famille Francart. Bruxelles, 1971. offsetdr. *(Ruil.)*

Mahaud en, A., J. L. Rens, p. M. van Kerckhoven. Indices op de staten van goed van de baronie Boulaere. Gent, 1971. dl. 11. *(Aangekocht.)*

Municipal coats of arms of Finnland. Publ. by Suomen Kunnallisliitto. [Helsinki, 1970.1 *(Geschenk van Mevrouw Mr. E. C. M. Leemans geb. Prins.)*

Nieuwenhuysen, A. van. Inventaire des archives de la famille de Lalaing. Bruxelles, 1970. *(Ruil:)*

Pelinck, E. Het Koninklijk Huisarchief. Geschiedenis en overzicht. 's-Gravenhage, 1971. offsetdr. *(Geschenk van de Samensteller.)*

P e t i t, R. Inventaire des archives du prieuré dual-des-Ecoliers à Houf falize. Bruxelles, 1971. of f setdr. (Ruil.)

P l o u v i e r, J. L. M. Het geslacht Plouvier. Eindhoven, 1971. *(Recensie-exemplaar.)*

R e g i s t e r op de Jaarboekjes voor geschiedenis en oudheidkunde van Leiden en omstreken, 1904-1970. [Z.pl., z.j.] *(Aangekocht.)*

*[*R i e t v e l d, A. F.] Parenteelstaat van Andries Rietveld. [Drachten, 1971.] of fsetdr. *(Recensie-exemplaar.)*

R o e g i e r s, J. Inventaris van het archief van het bisschoppelijk seminarie te Gent. Brussel, 1970. offsetdr. *(Ruil.)*

S c h a k e l s. 's-Gravenhage [, 1971]. jrg. 1'971, s. 77. Portretten uit Suriname in de tweede helft van de achttiende eeuw. *(Geschenk van het Bureau Voorlichting v/h Kabinet van de Vice-Minister-president.)*

*[*S c h e n d e l a a r, J. K.] Hoekelum, dat alde goet. [Ede,] 1971. *(Geschenk van het Bestuur van de Stichting Luthers Buitencentrum.)*

S c h n e i d e r h a n, E. Die Oberammergauer Passionsspiele im Lichte der Genealogie. Die Ahnentafeln der Hauptdarsteller. 11. Reihe. Mit Einl. von † Th. Bauer-Peissenberg. München, 1970. of fsetdr. *(Ruil.)*

Steenis-Kruseman, M. J. van. Martinus van Marum, life and work, botany and gardening. Haarlem [, 1971]. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

S t r a e l e n, H. v a n. Archivalien der Familien van Straelen. [Kevelaer, 1971.1 offsetdr. *(Recensie-exemplaar.)*

V e n n e r, G. H. A. Inventaris van het archief der schepenbank Nieuwstadt. Maastricht, 1971. offsetdr. *(Recensie-exemplaar.)*

V e r v a l e c k, S. Inventaris van het archief van de commanditaire vennootschap Walter Barth en Co. Brussel, 1971. offsetdr. *(Ruil.)*

V e r v a e c k, S. Inventaris van het archief Jules Malou, 1810—1886. Brussel, 1971. *(Rui,!,)*

[V l e e r, W. T.] Het Drentse geslacht Hummel/Hummelen. [Norg, 1970]. of fsetdr. *(Recensie-exemplaar.)*

V o o r o u d e r s en hun werk. Onder red. van G. L. Meesters, R. F. Vulsma en P. L. H. Crasborn. A m s t e r d a m, [, 1971]. *(Aangekocht.)*

[W a a l, H. W. R. d e.] Genealogie De Waal. [Florenoe, 1970.] 2de uitg. gestenc. *(Geschenk van de Samensteller.)*

W e 1 1 e n s, R. Inventaire des archives des Jésuites de Mons. Bruxelles, 1971. offsetdr. *(Ruil.)*

W i n k l e r, J. Studiën in Nederlandsche namenkunde. [Zaltbommel, 1'970.1 oorspr. uitg. 1900. *(Recensie-exemplaar.)*

Behalve bovenstaande werken heeft de bibliotheek Jaarverslagen van verscheidene rijks- en gemeente-archieven en musea ten geschenke ontvangen.

Het Enkhuizer geslacht Van **Loosen,**

door MAURICE M. DEWOLF **en** MARIAN WATTS DEWOLF.

Inleiding.

Deze studie van het geslacht *Van Loosen* schetst tevens de bloei van de Noord-Hollandse havenstad Enkhuizen, een stad die haar rijkdommen ontleende aan de zeevaart. Bij hun export van gezoute haring verbreedden de Enkhuizers hun horizon over geheel Europa en het gebied rond de Middellandse Zee. Hierdoor werd ook de exploratie van het verre Oosten gestimuleerd en de handel met Oost-Azië tot ontwikkeling (gebracht.

Enkhuizen schudde het Spaanse juk af in 1572. Het jaar daarop vond de Slag op de Zuiderzee plaats. Notariële actes uit die tijd tonen aan, dat de stad gastvrijheid bood aan vele bannelingen en aan personen, die — dikwijls om zakelijke redenen — Amsterdam en andere nog door de Spanjaarden bezette steden verlieten. Onder hen was *Jan Lauerensz. van Loosen;* kort na zijn vestiging te Enkhuizen trouwde hij met *Siebrecht Hendricksdr.*, een dochter uit een Enkhuizer regentenfamilie. Op hun gezamenlijk graf vindt men het monogram van *Jan van Loosen* en het (huismerk van *Siebrecht Hendricksdr.*, t.w. gekruist, een bootshaak en een vishaak. Hun op de zerk voorkomende alliantiewapens zijn later weggehakt.

Monogram van (I) *Jan Laurensx. van Loosen* (± 1550—1617) op de zerk van het dubbele graf 358-359 N in de Westerkerk te Enkhuizen.

Zegel van (1) ***Jan Laurensx. van Loosen*** (± 1550—1617), aan een Enkhuizer schepenacte d.d. 27 januari 1603 in het Rijksarchief te Haarlem.

Alle gegevens en aanhalingen zijn, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, ontleend aan de in het Rijksarchief te Haarlem bewaarde archiefstukken van de stad Enkhuizen. De Enkhuizer archivalia zijn bijzonder talrijk. Er zijn o.m. een lidmatenlijst van 1572, een begraafregister beginnende in 1584, een register van graven uit de tweede helft van de 16de eeuw (waarin de huismerken van de eigenaren), een transportregister van legersteden. De doopregisters beginnen in 1581, de huwelijksregisters in 1577, Behalve van bovengemelde archivalia werd vooral ook gebruik gemaakt van de „naam-lijsten" uit Brandt's Historie van Enkhuizen met handgeschreven toevoegingen (R.A. Haarlem 553). De andere gedrukte bronnen, vermeld om aan te geven waar meer gegevens gevonden zijn of waar foutieve mededelingen worden aangetroffen, worden steeds in de tekst opgegeven.

Zeer veel dank zijn wij verschuldigd aan Mr. J. W. Groes-

beek, rijksarchivaris in Noord-Holland, aan de Heer Persman, ahs bibliothecaris verbonden aan het Rijksarchief te Haarlem, aan de Heer J. J. Zonjee, tot voor kort bij dat rijksarchief werkzaam, en last but not least aan Drs. A. G. Vosdingh Bessem, schrijver van de „Parenteel van *Jan* Albertsz. Groot" in het Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie, jrg. 1969 en jrg. 1970, die ons heeft geadviseerd bij de opzet van deze studie. Tevens danken wij de archivarissen en ambtenaren van de stad Enkhuizen en de voogden van de Nederlands Hervormde Kerk en van het Weeshuis aldaar — en vooral de voogd en archivaris de Heer Evert de Vries, die ons gedurende een onderzoek van vier maanden te Enkhuizen heeft bijgestaan. Ook gaat onze dank uit naar de Heer Wander van Leeuwen van de Stichting Snouck van Loosen, hieronder vermeld.

Fotocopieën van de familie-aantekeningen Van Loosen zijn gedeponeerd bij het Koninklij k Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, de Hoge Raad van Adel, het Centraal Bureau voor Genealogie en het Rijksarchief te Haarlem.

Genealogie.

1. *Jan Lauerensz. van Loosen,* geb. omstreeks 1550 (Notaris W. Cornelisz. 3 september 1586, 30 april '90 en 22 april '97), in 1602 één der oprichters van de Oost-Indische Compagnie, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie voor de Kamer Enkhuizen 1602—'17 (Heren XVII februari 1606 A.R.A., Kol. Arch. nr. 248), meermalen schepen tussen 1581 en 1603 en voogd van het Oude Arme Weeshuis tussen 1580 en 1612 te Enkhuizen, luitenant van het Vendel C sedert 1584, kapitein 1609—'13, testeert „ziek" met zijn vrouw 11 april 1617 voor notaris W. Cornelisz (getuige Bernardus Paludanus), † 13 mei 1617 (familie-aantekeningen Van Loosen en grafinschrijving), begr. Wk 358 N (Gen. en Herald. Gedenkw. in Noord-Holland stelt ten onrechte zijn sterfjaar op 1611), tr. 26 april 1579 *Sybrich Hendricksdr.* („Den 26 april 1579 soo is Siebrich Hendrycx getrout an Jan Lourensz van Loosen" (fam. sant.); ondertr. 1579 „Jan Lauwerensz op die Brestraet ende Sybrich Hendriks in Hartshooft"), geb. „avonts te 5 uren, 2 november 1561" (fam. aant.), begr. 25 maart 1647, Wk 358 N, dr. van *Hendrick Jansz.* en *Joost Symonsdr.*

   Joost Symonsdr. tr. (als weduwe van ***Hendrick Jansz.***) 2° ***Jacob Jansz.*** „in 't Harts hoft", de naam van zijn huis alwaar ook zijn stiefdochter ***Siebricht Hendricks*** (zoals zij tekent) woonde; later wordt dit de familienaam van Jacob ***Jansz.***

   16 aug. 1579 ontving Jan ***Lauerens*** van de weesmeesteren de vaderlijke erfenis van ***Siebricht Hendriks:*** „huys, laent, brieven, papieren en Munimente" en bedankte hen voor hun goede zorg. De tantes van vadersziide van Siebricht Hendriks, t.w. ***Reynst Jans*** en ***Welmet Jans,*** en haar moeder ***Joost Symons, evenals*** Jan ***Laurens,*** ondertekenden het dokument (Weeskamer nummer 5028, fol 104). Voor de afstamming van ***Sybrich Hendricksdr.*** zie men de achter deze genealogie volgende Bijlage 111.

   Van de activiteiten van ***Jan Lauerens van Loosen*** op het gebied van de voor Noord-Holland typische zeehandel en haringvisserij, blijkt uit de hierna aangegeven acten. Met zijn associé's zond hij handelsschepen naar de Oostzee, beladen met haring, gevangen en verpakt door Enkhuizers in met uit Frankrijk en Portugal ingevoerd zout. Deze schepen kwamen terug met graan, timmerhout en hennep. Enkhuizen's haring werd, met Oosters graan, verscheept naar Frankrijk en Portugal in ruil voor zout en andere produkten uit Zuid-Europa. Veel van het timmerhout werd te Enkhuizen gebruikt voor het bouwen van vrachtschepen en vissersboten. De hennep diende voor zeil en tuig (zie notaris W. Cornelisz, contracten d.d. 1 okt. 1587, 2 juli 1595, 9 en 19 maart 1596, 2 sept. 1598, 3 juli 1599, 1'7 mei 1601, 28 maart 160'7, 27 maart 1610; verkoop van schepen: 21 mei 1589, 6 april 1592, 21 juni 1600, dec. 1603).

   In een „Contract van Admiraliteitsschepen" van 12 april 1589, tussen verschepers, reders en schippers wordt hij als een der verschepers genoemd. Bij dat contract wesd het risico bij schade bepaald, het aandeel in de verdediging verdeeld en één van de vier schippers voor de reis tot „admiraal" benoemd. De onderlinge concurrentie bij de toenemende handel op het Verre Oosten leidde in 1602 tot de oprichting der Oost-Indische Compagnie, waarbij de Kamer Enkhuizen van de Oost-Indische Compagnie na de kamers van Amsterdam en Zeeland het grootste kapitaal investeerde. ***Jan*** Laurensx. van ***Looien*** was één der oprichters en was tot 1606 de belangrijkste deelhebber bij de Kamer Enkhuizen. (Zie A.R.A. 's-Gravenhage, Koloniale Archieven, 10402).

   De verdeling van de 5 aandelen der O.I.C. (Kamer Amsterdam) uit de nalatenschap van ***Sybricht Hendricksdr.*** tussen haar zes kinderen, die allen de acte ondertekenden, vindt men bij notaris Pijl1 d.d. 6 mei 1647.

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrick.* volgt IIa.
2. *Maria Jansdr. van Loosen,* gad. 26 aug. 1584 (get. Joost Symonsdr., grootmoeder van moederszijde, en Lambert Claes (Delman)), regentes van het Provenhuis 1638—'65, verpacht 45 morgen land (notaris 0. Smetius d.d. 30 maart 1635), begr. 26 okt. 1665 (Wk 344 Z, het familiegraf Haga), tr. 18 april 1610 Mr. *Jan Dircksz. Haga,* („wonende tot Amsterdam"), koopman te Amsterdam, vestigt zich omstreeks 1617 te Enkhuizen, aldaar schepen 1621, '24, '27 en '29, aalmoezeniersvoogd 1623, bezorger van het Ambacht 1625—'26 en 1628, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie (Kamer Enkhuizen) 1627, † 23 sept. 1630, begr. Wk. 344 Z., zn. van *Dirck Lambrechtsz. Haga,* koopman, schepen, weesmr. en leproosmr. te Schiedam, en *Jacomijnfje Cornelisdr.*

   Zie voor hun kinderen en het geslacht ***Haga:*** Mr. A. Haga, „Het uitgestorven Hollandse regeringsgeslacht Haga", in Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie, jrg. 1956, blz. 27 e.v.

   Eén dier kinderen was Mr. ***Dirck Haga*** (1620—1666), raad, burgemeester en bewindhebber der Oost-Indische Compagnie.

Wapen van Mr. *Dirck Haga* (1620—1666).
Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitgave 1665).

3. Laurens *Jansz. van Loosen,* ged. 3 dec. 1587 (get. Joost Symons, grootmoeder van moederszijde), brouwer (notaris J. Wybrandus d.d. 4 dec. 1614), † kinderloos vóór 20 sept. 1619 (notaris W. Cornelisz), tr. 22 sept. 1613 *Cornelisien Hero'sdr. Vesterman,* „in Fenedien" (te Enkhuizen), gad. 20 mei 1593, regentes van het Nieuw Arme Weeshuis 1631 en 1633—'36, regentes van het Ziekhuis 1652, † kinderloos, begr. 14 okt. 1652 (Wk 466 M.), dr. van de burgemeester en raad *Hero Allertsz.* en *Margareta Willemsdr. Vesterman* (laatstgenoemde was dochter van *Willem Jansz. Vesterman* en *Frederica Volkerts).* Zij hertr. 22 okt. 1623 *Pieter Pietersz. Hardebol,* ged. 19 januari 1582, raad, burgemr., schepen, bewindhebber der West-Indische Compagnie sedert 1628, bewindhebber der Oost-Indische-Compagnie 1655, begr. 22 aug. 1655 (Wk 465 M, een dubbelgraf mut Wk 466 M, beide eigen graven), zn. van *Pieter Jansz. Hardebol* en *Tryn Jansdr. Swaeroogh.*

Bij de scheiding der nalatenschap van *Laurens Jansz. van Loosen* trad *Sybrecht Hendricksdr.* (1), zijn moeder, op, geassisteerd met *Hendrick Jansz. van Loosen* (IIa), haar zoon, en met *Jan Haga,* haar schoonzoon, ter eenre zijde, en de weduwe *Cornelisien Hero'sdr.,* bijgestaan door *Floris Hero'sx.* ter andere zijde; het betrof terugbetaling van *f* 5300,— aan zijn bloedverwanten (notaris W. Cornelisz. d.d. 20 sept. 1619).

Een broeder van *Cornelisien Hero'sdr. Vesterman* was: Willem *Hero'sx. Vesterman,* ged. *3* dec. 1581, schepen *1642,* begr. 1 juni 1648 (Zk. 329 Z). tr. 3 febr. 1608 *Maria Pietersdr. Hardebol,* ged. *22* sept. *1585,* begr. *27* okt. 1661 (Zk. 329 Z), dr. van *Pieter Jansz. Hardebol* en *Tryn Jansdr. Swaerooch* (en zuster van bovengenoemde- *Pieter Pietersx. Hardebol*).

Uit dit huwelijk zeven kinderloos overleden kinderen, o.a.:

a. ***Margareta Vesterman,*** ged. *25* febr. 1618, † ongehuwd 2 febr. 1685, begr. Zk. (329 Z), haar hieronder afgebeelde begraafpenning vertoont een wapen, samengesteld uit de volgende kwartieren: 1. het wapen ***Vesterman;*** 11. het wapen *Hardebol;* III. het wapen van *Hero Allertsz.;* IV. het wapen ***Swaerooglz.***

b. ***Petronella Vesterman,*** † (als laatste van de zeven kinderen) 8 maart 1692, begr. Zk. (330 Z); een exemplaar van haar begraafpenning, die dezelfde wapens vertoont als bovengemelde penning voor Margareta, bevindt zich in het Kon. Penningkabinet te 's-Gravenhage.

Zilveren begraafpenning voor *Margareta Vesterman* (1618-1685). Eigendom van de Heer M. M. DeWolf te St.-Jean-Cap-Ferrat (Frankrijk).

4. *Jan,* volgt IIb.

5. *Jacob Jansz. van Loosen,* ged. 11 januari 1594 (get. Joost Symonsdr.), haringkoper, commissaris van de Echten Staat 1646—'49, † ongehuwd, begr. 28 juni 1649 (Wk 359 N, het graf van zijn vader).

Hij contracteert met de meester-scheepstimmerman Lucas Jansz. Huych voor notaris J. Wybrandis 20 febr. 1618 over de bouw van een haringbuis „...lang 71 voet". Hij verkoopt voor notaris C. A. Stant 14 febr. 1628 een haringbuis aan Andries Jansz. Ham: id. 18 mei d.a.v. een haringbuis van 22 last, genaamd „De Kieft", voor f 1.380,— aan Lolle Pouwelsz.; koopt 14 juni 1649 voor f 2.230,— een „harring gaeng boot" van Cornelis Claesz... borg is dan zijn broer *Jan Jansz.* van *Loosen.* Voor dezelfde notaris 14 sept. 1632 wordt hij vermeld met Cornelis ***Hendricksx. Haeck*** als „harringkoopers".

6. *Hillitjen Jansdr. van Loosen,* ged. 12 april 1598 (haar moeder Siebricht Hendricks wordt dan ten onrechte vermeld als Sebrecht Jans (notaris W. Cornelisz, 1 aug. 1620) doopgetuige was Suster Jacabs, haar moeders halfzuster), regentes van het Oude Arme Weeshuis 1653—'57, als weduwe vermeld als „brouwster" (notaris R. Sampson 13 okt. 1641), aangeslagen voor *f* 30,— en *f* 40,— in 1644 voor de 200ste penning (Gem. Arch. Enkhuizen), begr. 20 okt. 1657 (Wk 242 Z, het graf stond op naam van Jan Laurensz. van Loosen), tr. (wonende „in die Pactuynen") 30 aug. 1620 (huwel. contr. voor notaris W. Cornelisz 1 aug. 1620; hij geassisteerd door zijn broer Pieter Walichsz. Proost en de bruid door haar moeder Sybrecht Hendricks) *Jacob Walichsz. Proost,* ged. 18 mei 1592, begr. 12 mei 1636 (Wk 110 N, het graf van zijn broer Pieter Walichsz. Proost), zn. van *Walich Pietersz. Proost* en *Griet Pieters.*

Kinderen:

a. ***Grietje Jacobsdr.,*** ged. *20* juli 1621 (get. Tryn Hugo'sdr.).

b. Mr. ***Walich Jacobsz. Proost, eed. 4*** mei 1625 (get. burgemr. Pieter Walichsz. Proost), raad, burgemeester en bewindhebber der Oost-Indische Compagnie; door zijn huwelijk in 1681 met *Elia Heinsius* werd hij de stiefschoonvader van ***Jan Pietersx. van Loosen*** (IVd).

c. *Sybrechien Jacobsdr.,* ged. 7 januari 1629 (get. „Sybrech Hendricks").

Wapen van Mr. *Walich Jacobsz.* ***Proost*** (1625—....). Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitgave 1678).

Enkhuizen verponding 1630 (Gem. Archief Enkhuizen no. 944): Brouwerij Jacob ***Walichsc.,*** Molenpad *f* 250,—.

Ondertr. inschr. van zijn ouders te Enkhuizen, 1578: „*Walich* ***Pietersx*** van Amsterdam ende Griet *Pieters* in die Westerstraet".

Walich Pietersx. Proost was vlaskoper te Amsterdam 1581, pachter der Wijnbelasting 1584, brouwer te Enkhuizen 1593 (Elias, Vroedschap van Amsterdam, dl. 1, blz. 214).

De bovengenoemde ***Pieter Walichsz. Proost*** werd geboren te Amsterdam 1581 (zie Elias, Vroedschap van Amsterdam) en was bewindhebber der Oost-Indische Comp., één der Heren XVII voor Enkhuizen mei en augustus 1619 (A.R.A. nr. 249 Reg. Centraal Com.), burgemeester en raad van Enkhuizen **1612—'42**; hij tr. 2 sept. 1607 *Aryaentien Herpers.*

7.' Symon *Jansz. van Loosen,* ged. 19 juni 1601 (get. Joosgen Symonedr., grootmoeder van moederszijde), commissaris van de Echten Staat 1650—'55, commissaris van de Baak van Kleine Zaken 1656, † ongehuwd en ab intestato, begr. 12 dec. 1,678 (Wk 358 N, het graf van zijn ouders).

Hij vertegenwoordigde met *Olfert Fredericksz Druyff* de erfgenamen van ***Reynst*** *Jansdr.* (nots. Semeyns 13 april 1658; zie ook Bijlage 111).

Voor zijn fid. comm. erfg. zie notaris F. Meun 31 januari 1728. Deze fid.-commis. boedel houdt in land in Het Bilt, aandelen in de Oost-Indische Comp. enz. (nots. J. Meun 21 aug. 1692).

In 163'7 verkopen de Staten van Friesland het land in de Nieuwe Biltpolder — in 1600 drooggelegd en in 1614 weer ondergelopen — aan particuliere beleggers. (H. Sannes, Franeker: „Geschiedenis van het Bilt"). Genoemd wordt ***Jacob*** *Jansz. van Loosen* „heeft gecogt van wegen sijn moeder ***Sibrich Hendrix*** de 45ste Cavel groot ***35*** morgen 257 roeden, maekende 88 pondematen, 137 roeden,. . . bedragende de gehele coopschat 6.377 goud glds. twe stivvers, vijff penn." Voorts de kavels 48 en 49, resp. ruim 54 en 33 morgen, te samen gekocht voor 18600 goudgulden (R.A. Leeuwarden 58, Nieuwe Bilt 215, fol. 24). Twintig jaren later, na het overlijden van ***Jacob van Loosen*** en van zijn moeder, werd het land op naam gesteld van Symon *Jansz. van Loosen.* Vijftig jaren later behoorde het land toe aan verscheidene erfgenamen: kavel 49 aan burgemr. *Hilbrant* ***Vis,*** gehuwd met ***Grietje*** *Pietersdr. Simé* (zie bij ***Diana*** *Hendricksdr.* ***van Loosen*** (IIa, 3)) en ***Waligh*** *Jacobsz.* ***Proost*** (zn. van *Hillitje Jansdr.* ***van Loosen*** (Ia, ***6)***), kavel 48 aan ***Waligh Jacobsx. Proost*** en ***Pieter*** *Jansz.* ***van Loosen*** (IIId) en de kinderen van ***Jan*** *Jansz.* ***van Loosen*** (IIIc); kavel 45 vererft op de families ***Haga*** en *Blauehulck* en afstammelingen. Gedeelten van dit land zijn in 1732 nog in het bezit van de nakomelingen (notaris Aleman 29 nov. 1732).

IIa. *Hendrik Jansz. van Loosen* „de Oude", ged. 25 maart 1582 (get. Joost Symons, grootmoeder van moederszijde), bewindhebber der Oost-Indische Compagnie 17 nov. 1635 tot zijn overlijden, luitenant van het Vendel B 1649—'52, kapitein 1652, voogd van het Ziekhuis 161 l-'25, begr. 26 febr. 1652 (Zk 200 Z, een dubbelgraf met het graf Zk 199 Z), tr. 1° 28 juni 1602 *Anna Cornelisdr.*, dr. van *Cornelis Cotnan Albertsz.* alias *Cornelis Albertsz. Brouwer,* schipper „van Vlieland", scheepsbouwer, reder, koopman en brouwer „in de Hanepoot" te Enkhuizen (notaris W. Cornelisz 3 en 14 okt. 1586 en 16 okt. 1587), en *Maritjen Simonsdr.* (notaris J. Wijbrandus 29 nov. 1619); tr. 2° (als wonende „in de Pactuyn") 19 mei 1613 *Grietjen Luytiesdr.* (*Cronenburg,* volgens fam. aant. Van Loosen), ged. 18 april 1588, regentes van het Nieuwe Arme Weeshuis 1632—'50,

Wapen van *Cornelis* ***Albertsx.*** *Coman* ***alias*** *Brouwer,* brouwer „in de Hanepoot" te Enkhuizen, op een gevelsteen op de hoek van de Hanepootsteiger te -Enkhuizen.

begr. 4 april 1650 (Zk 199 Z, het graf van haar vader en op die datum „geopend", begr. registers vermeldt onjuist Zk 19 Z), dr. van *Luytien Gerritsz.* „in de drie Cronen" (raad 1584-1622, bewindhebber der Oost-Indische Comp. 1602, als „Lucas Gerrits in de Kronen" in 1621 voor de 21ste maal tot burgemeester verkozen) en (tr. 28 juni 1579) *Dieu Iacobsdr.* (dr. van de brouwer *Jacob Volkertsz.* en *Digna Seracles; zie* Jaarboek Centr. Bureau voor Genealogie, jrg. 1969, A. C. Vosdingh Bessem, De parenteel van Jan Albertsz. Groot, no. 177), en weduwe (gehuwd 20 juni 1610) van *Jan Freecksz.*

Gen. en Herald. Gedenkw. in Noord-Holland, blz. 116, geeft ten onrechte als sterfdatum van *Hendrick Jansz.* ***van Loosen*** „19 febr. 1642" evenals het overlijden in 1650 van „zijn zuster *Grietgen* van ***Loosen***"; hij heeft echter geen zuster van die naam, bedoeld zal zijn zijn tweede vrouw ***Griet Lucas.***

Broeder van ***Anna Cornelisdr was: Symon*** *Cornelisz.* ***Brouwer,*** gehuwd met Tryn *Jansdr.* en vader van *Geertje* Symonsdr. (1618-1648) echtgenote van *Hendrick Jansz.* ***van Loosen*** (IIIb).

Zuster van ***Anna*** *Cornelisdr.* was: *Jannetje Cornelisdr.,* tr. (huwelijkscontract voor notaris W. Cornelis 12 januari 1601) ***Dirk*** *Jansz. Puyt,* zn. van ***Jan Dirksx. Puyt*** en ***Lijsbet Jans.***

Hendrick Jansz. van ***Loosen*** en ***Anna Cornelis*** („sieck te bedde") testeren 26 febr. 1607 voor notaris W. Cornelis; erfgenamen zijn de wederzijdse familieleden; voorts bepalingen over de terugbetaling van de inbreng aan haar vader.

Na haar overlijden waren er moeilijkheden over haar testament: ***Hendrik*** *Jansz.* verklaart, dat zijn schoonvader *Cornelis Albertsz.* „hem niet ontziet. . . hem scheldende voor schelm en een stuck dief". Drie arbiters, Dr. *Bernardus Paludanus* (de geneesheer van *Cornelis Albertsz.,* ontvangt van hem hiervoor per jaar *f* 37,— en 6 stuivers; het tarief van één doktersconsult was 6 stuivers), *Lambert Claesz. Delman* (een intieme vriend van de familie Van Loosen) en *Herman Gerardi* (predikant te Enkhuizen), stellen na een jaar schikking voor. Voor de beschikkingen in het testament van ***Anna*** Cornelisdr. vond men echter geen oplossing en derhalve kwam geen compromis tot stand (notaris Stackenbroek 16 mei 1613; 7 maart 1614: 4883, fol. 241, 10 dec. 1612).

Hendrik *Jansz.* ***van Loosen was*** eigenaar van een huis aan de Packtuinstraat, belend- door *Dirk Jansz. Puyt,* zwager van zijn eerste vrouw (Gem. Arch. Enkhuizen 944, blz. 240; verpondingsreg. 1630).

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Albert Hendricksz. van Loosen,*** ged. *2* nov. *1606* (get. Jannatjen Cornelis, zuster van de moeder), † jong (wondt niet genoemd in het voormelde testament van zijn ouders d.d. 26 febr. 1607).

Uit het tweede /huwelijk:

2. ***Anna Hendricksdr. van Loosen,*** ged. *23* maant 1614 (get. Hilletien Jans, zuster van de vader), regentes van het Oude Arme Weeshuis 1654—'82, begr. 9 maart 1682 (Zk 237 Z, een eigen graf), tr. (als „Antien Hendriks van Loosen inde Packtuinen") 26 sept. 1638 Dr. ***Thomas Montanus*** (alsdan genoemd „Tonius Montanus inde Wachstraet"), ged. 29 maart 1611 (get. Jan Andriesz), mad. student te Leiden 10 nov. 1628, als „Thomaes Montanus medicine doctor" vermeld in acten, verleden voor notaris H. Oukema 23 febr. 1662 en *23* sept. 1671, raad 1666—'73, burgemeester, ouderling en weesmr., † 27 sept. begr. 2 obt. 1673 (Zk 237 N), zn. van ***Bernardus Goosensz*** („van Lijeurden" (Leeuwarden), voogd van het Leprozenhuis 1613—'36) en (tr. Enkhuizen 8 aug. 1599) *Jantgen Jans* („wonende inde Wachstraet").

   Uit dit huwelijk:

   a. ***Bernardus Thomasz. Montanus,*** ged. *6* maart 1640 (get. Goosen Montanus, broeder van de vader), begr. 16 april 1640 (Zk 251 N).

   b. ***Bernardus Thomasz. Montnnus,*** ged. 21 febr. 1641 (get. idem), begr. 2 april 1641 (graf Zk 255 N, zijn vaders graf).

   c. ***Hendrik Thomasz. Montanus,*** ged. 9 aug. ***1644 (geit.*** Griet Lucas, grootmoeder van moederszijde), begr. 20 aug. 1644 (Zk 255 N).

   d. ***Bernardus Thomasz. Montanus,*** ged. *16* aug. 1647 (get. Cytgen Granaets, de zuster van zijn vader en vrouw van Dirk Jacobsz. Granaets), begr. 6 sept. 1649 (graf Zk 255 N).

   e. ***Jan Thomasz. Montanus,*** ged. 25 januari 1651 (get. Mary Jans van Loosen, de zuster van zijn grootvader van Loosen), begr. 27 febr. 1651 (graf Zk 255 N).

   Dr. ***Thomas Montanus*** overleed kinderloos. Zijn erfgenamen waren zijn weduwe en de kinderen van zijn overleden zuster en broeder. Inventaris 7 sept. 1674, handtekening van zijn weduwe ***Anna van Loosen;*** „presente erfgenaamen ***Jacob Granaat als..*** . voor sijn suster *Geertruij* ***Granaats, Jan Westwoud*** voor sijn vrouw, ***Willem Noblet voor*** sijn vrouw inbegrepen huisen, land, scheepsparten en 57,400 gld. in obligatiën, rentebrieven en -akten van Oost-Indische Compagnie, 61 schilderijen, enz. 26 blz. (copia ORA 5072, nr. 343).

3. ***Digna Hendriksdr. van Loosen,*** ged. 5 okt. 1615 (get. Dieuwtje Jacobs, grootmoeder van moederszijde), regentes van het Ziekhuis 1666—'80, begr. 31 okt. 1689 (Zk 236 N.: het familie-graf Simé), tr. (als „wonende inde Packtuinen") 21 dec. 1649 *Pieter Lambertsz. Simé* (wonende „op Venedien" te Enkhuizen), oompareert 25 juni 1657 voor notaris Duyvenvoorde als „gewesene commandeur in India", voogd Oude Arme Weeshuis 1650—'56, weesmeester 1657, '61 en '63, commissaris Echten Staat 1665 en '66, #ouderling 1660, kapitein Vendel H 1654—'67, begr. 28 febr. 1667, Zk. 236 N. (als „commandeur").

   Kinderen (voor uitbreiding van deze staak zie de „Parenteel" in het Jaarboek Centraal Bureau Genealogie, jrg. 1969—'70, nrs. 642-644):

   a. ***Meinsje Pietersdr. Simé,*** ged. 22 januari 1651 (vader ten onrechte „Peter Pietersz. Simé" genoemd).

   b. ***Grietjen Pietersdr. Simé,*** ged. 24 maart 1652, overl. jong.

   c. *Lambrecht* ***Pietersa. Simé,*** ged. 29 juni 1653.

   d. ***Margareta Pietersdr. Simé. ged. 22*** sept. 1656, begr. 19 dec. 1701 (Wk 427 M), tr. 4 juni 1680 ***Mr. Hillebrant Vis,*** ged. 22 sept. 1655, secretaris, later burgemeester, begr. 27 januari 1704 (Wk 427 M), zn. van ***Pieter Hillebrantsz. Vis*** en ***Maritjen Willems.*** Uit dit huwelijk zes kinderen, gedoopt tussen 1681 en 1698.

   e. ***Hendrick Pietersz. Simé, ged. 12*** januari 1661, † jong (fam. aant. Van Loosen).

   Het testament van „Juffr. *Dina* van *Loosen*" (zij tekent „*Digna Syme*"), weduwe van ***Pieter Simé, 12*** juli 1675 voor notaris Cornels Buiningh, haar universeel erfgename is haar dochter *Margarete* ***Syme;*** tot voogden worden benoemd ***Anna van-Loosen,*** weduwe van ***Thomas Montanus, Symon van Loosen*** en ***Walich Proost.***

4. ***Jan,*** volgt IIIa.

5. ***Lucas Hendricksz. van Loosen,*** ged. *17* juli 1622 (get. Dieutje Jacobs, grootmoeder van moederszijde), † jong.

6. ***Lucas Hendricksz, van Loosen,*** ged. 1 febr. 1624 (get. idem), † jong (wordt niet vermeld in de testamenten van zijn familieleden).

IIa. *Jan* ***Hendricksz. van Loosen,*** ged. 8 nov. 1620 (get. Dieuwtje Joris, vermoedelijk is bedoeld Dieuwtje Jacobs, zijn grootmoeder van moederszijde), begr. 1 okt. 1668, Zk 200 Z, (welk graf stond op naam van zijn zuster Digna), commissaris Bank Kleine Zaken 1664, bezorger van 't Ambacht 1654, 1656-1663, voogd Aalmoezeniers 1656-1657, luitenant 1653 en kapitein 1662—'68 van het vendel C.

   Hij testeerde voor notaris J. Lantman, 22 sept. 1668: universeel erfgenamen waren beide zusters ***Anna*** en Digna ***Hendricksdr. van Loosen, legaten*** voor zijn natuurlijke dochters *Grietjen* en *Sibrechjen* en haar nakomelingen, elk jaarlijks 200 carolusguldens en voor zijn zusters dochter *Margareta „Simmé",* „een zilver overdeckte kop door mijn moeder uyt de lotterie getrocken" (mogelijk de loterij voor het nieuwe Leprozenhuls" in 1609, Brandt Centen, vervolg blz. 2).

Zijn natuurlijke dochters wanen:

1. ***Grietje Jansdr. van Loosen,*** geb. circa 1650 (notaris J. R. Lantman, 13 juli 1669, mutueel tast. met haar zuster Sybrecht, als „ jonge vrijsters", goed verzorgde handtekeningen), † vóór 1710 (notaris J. Meun, 11 april 1710), nalatende één dochter, tr. 1° (wonende „op de Oude Doelen") 14 aug. 1674 *Frederick* ***Hensbroek,*** wonende „tot Alcmaar", begr. Alkmaar (Grote K. koor 78) 20 april 1683, zn. van ***Cornelis Adriaensz. Hensbroek, te*** Alkmaar, tr. 2° 8 okt. 1690 („na Langedyk", ondertr. Alkmaar 24 sept. 1690) *Joannes* ***de Bruyn,*** woonachtig te Alkmaar, apotheker aldaar.

   Zij testeert met haar eerste man voor notaris Cornelis van Heymenburg te Alkmaar 4 april 1683. (Gem. Arch. Alkmaar), hij „oudt 44 jaaren... siek en te bedt leggende"; voogden van de minderjarige dochter ***Aeffien Hensbroek*** zullen zijn *Cornelis Adriaansz. Hensbroek,* comparants vader, ***en Adriaen Hensbroek,*** zijn broeder.

   Notaris C. van Heymenburg, te Alkmaar 22 sept. 1690, huwelijkse voorwaarden van „*Joannes* ***de Bruyn*** Apoteker binnen Alkmaar. .. ende Juffr. *Margarita* van *Loosen,* weduwe van ***Frederick Hensbroek,*** geassisteert met ***Dirk Schenker",*** handtekeningen „ ***Johan Bruyn" er,*** „*Grytye* Jans".

Notaris P. Agricola 30 nov. 1695: zij benoemen haar zwager ***Hendrick van Stralen*** tot executeur.

Uit haar eerste huwelijk:

a. ***Aaffje Fredericksdr. Hensbroek,*** ged. Alkmaar 11 mei 1674, begr. aldaar (Grote K. koor 78) 8 juni 1683.

Uit haar tweede huwelijk:

b. ***Geertien Johansdr. Bruyn,*** ged. 10 okt. 1691 (get. Sybrechtie van Loosen, haar moeders zuster), tr. 14 mei 1713 Johan ***Sibens,*** van „Tongitan in India", waaruit een zoon Jan, ged. 25 aug. 1713 (get. Aeltje van Stralen).

2. *Sybrecht Jansdr. van Loosen,* geb. airaa 1651 (zie hierboven bij IIIa, 1), begr. 30 okt. 1711 (Wk 460 Z; graf van Engelenburg en Van Stralen), tr. (ondentr. „voor desen getrout, op de Zuyderhaven") 6 febr. 1684 (Burgemr. trouwboek) *Hendrick van Stralen,* boekdrukher te Enkhuizen (zie notaris P. Agricola, 30 nov. 1695), voogd van het Nieuwe Arme Weeshuis sedert 1689, begr. 8 mei 1706 (Wk. 460 Z), zn. van *Hendrick Hendricksz. van Stralen* en *Annetje Jansdr.,* en weduwnaar van (tr. 20 mei 1674) *Meynoutjes Lucasdr. Engelenburg* (ged. 17 dec. 1653, get. Meynu Reyners, begr. 2 nov. 1682, Wk 460 Z, nalatende twee jong overleden dochters: *Hiltjen* en *Aafien van Stralen).*

Uit dit huwelijk:

a. Jan ***Hendricksx. van Stralen,*** ged. 15 dec. 1684 (get. Margarita Vis (= Margareta Vis geb. Simé (Ha, 3, d)), nicht van zijn grootmoeder van moederszijde), † jong.

b. Frans ***Hendricksx. van Stralen,*** ged. 17 maart 1686 (get. Jantien Harmans en Maritje Jacobs), tr. Maria ***Mossel,*** waaruit kinderen.

c. ***Hendrick Hendricksx. van Stralen,*** eed. 7 okt. 1687 (get. Digna van Loosen (IIa, 3) . en Margareta Vis), tr. 23 juli 1713 ***Elizabet Pietersdr. Ris.*** (Zie de Parenteel in "Jaarboek Centr. Bureau Genealogie, jrg. 1970 onder no. 1038, hun kinderen onder no. 1241).

Zegel van Hendrick *Hendrickszn. van Stralen* (1681—1750) aan een Enkhuizer schepenacte van 1722 in het Rijksarchief te Haarlem.

d. ***Pietertje*** *Hendricksdr.* van ***Stralen,*** ged. ***23*** april 1690 (get. Janetien Harmans en Dieuwtje Jacobs (IVc)), † jong.

e. Jan Hendricksx. van Stralen, ged. 21 sept. 1696 (get. Grietje van Loosen, zijn moeders zuster, en Margareta Vis), tr. 5 juli 1716 ***Hester Nachtegaal, tot*** Amsterdam.

Vier kinderen van ***Hendrick van Stralen*** werden begraven 1689—'93 (Wk 460 Z).

De afstammelingen van bovengenoemde personen worden vermeld in een acte verleden voor notaris P. Visser, d.d. 3 juli 1753.

Zie ook De Nederlandsche Leeuw 111 (1885), blz. 48, en Nederl. Patriciaat, 1957, blz. 115.

Merk van Jan *Jansz.* van *Loosen* (IIb) op het graf 176 Z in de Zuiderkerk te Enkhuizen.

IIb. *Jan Jansz. van Loosen,* ged, 28 maart 1591 ('get. Pieter Jansz.), reder, schepen sedert 1633, raad 1638, burgemeester 1640, '42, '44, '50, 52, voogd van het Provenhuis 1632, voogd van de Aalmoezeniers 1636—'39, weesmeester sedert 164 1, luitenant van het Vendel C 1648—'53, kapitein 1653, bewindhebber der West-Indische Compagnie 1640—'53, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie 1652, begr. 13 januari 1653 (Zk 142 Z, het graf van zijn schoonvader), tr. 21 sept. 1614 *Cornelis Gerritsdr. Haes,* geb. 12 febr. 1593 (fam. aant. Van Loosen), regentes van het Provenhuis 1632—'36, begr. 25 juli 1661 („Cornelis Gerrits weduwe van Loosen", Zk 142 Z), dr. van de schepen *Gerrit Egbertsz. Haes* († na 1607, niet te verwarren met de drie plaats- en tijdgenoten „Gerrit Egbertsz", alle zonder familienaam) en (tr. 28 nov. 1585 „beijde wonende in Westend") *Aef Pieters.*

Zegel van ***Gerrit Egbertsx.*** *Haes* aan een Enkhuizer schepenacte van 5 juli 1600 in het Rijksarchief te Haarlem.

Jan *Jansz. van Loosen* wordt vermeld als agent, borg. arbiter en als reder van haringbuizen en vrachtschepen (notaris C. A. Stant 14 juni 1629, 16 april 1630, 13 juni 1632; notaris R. J. Kaiser. 18 mei 1637: notaris R. Sampson 22 nov. 1639 en 12 juni 1641).

Een acte van 24 juli 1627, verleden voor notaris C. A. Stant, vertelt ons over het „quaet avontuer" op zee in deze jaren, waarbij hij en ***Pieter Hardebol, Jacob Willemsz. Proost*** en ***Pieter Segersx.*** *Coning* ***als*** eigenaren van een door Duinkerker zeerovers gekaapte haringbuis de stuurman vrij kochten met een wisselbrief. de harinebuis was verbrand.

Later betreffen zijn zaken voornamelijk de Oost- en West-Indische Compagnie (A.R.A. 's-Gravenhage, Kol. Arch. Nrs. 10402, 10668 e.a.).

Uit dit huwelijk:

1. *Gerrit Jansz. van Loosen,* ged. 10 maart 1615 (get. Aef Pieters, grootmoeder van moederszijde), schepen 1654, voogd der Aalmoezeniers 165 1—'52, kerkmeester 1653, begr. 27 juni 1661 (Wk 27 Z, het graf-door zijn vrouw geërfd van haar moeders vader, Pieter Olphertsz. Pricx; de Van Loosen-wapens op

het graf zijn uitgekapt), tr. („wonende inde Packtuynen") 23 maart 1653 *Teetie Jacobsdr. Guldenarm* („op de Oude Buyshaven"), ged. 4 april 1630 (get. Pieter Olphertsz, haar grootvader, die wend begr. 10 dec. 163.5, Wk 27 Z), regentes van het Oude Mannen- en Vrouwenhuis 1666—'94, † 15 okt. 1694 (begr. Wk 27 Z), dr. van *Jacob Hendricksz. Guldenarm* (bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, raad 1641, burgemeester, voogd der Aalmoezeniers, waesmeester, bezorger van het Ambacht, kapitein van het Vendel K, begr. 19 okt. 1654 (Wk 206 M) en (tr. 17 dec. 1628) *Aef Pietersdr. Pricq* (dr. van *Pieter Olfertsz. Pricq en* begr. 17 okt. 1633, graf Zk 204 2). Zij hertr. te Venhuizen (ondertr. Enkhuizen 4 nov. 1662) de burgemeester *Roemer Fransz. Cant* (een weduwnaar met zes kinderen, † 18 okt. 1670, begr. Wk 385 M), vervolgens hertr. zij 21 mei 1675 de burgemeester en raad *Maerten Roos* (begr. 4 juli 1.676, gnaf Zk 262 N) en tenslotte 24 nov. 1677 Dr. *Hendrick Cornelisz. van Schaeck* (schepen, raad en weesmeester, „obiit 17 okt. 1679", begr. Wk 484 M), weduwnaar van *Maria Bernardsdr. Ferreris.*

Merk van ***Pieter Olfertsz. Pricq*** († 1635) in het Grafregister van de Westerkerk te Enkhuizen (2'7 Z) en op het graf 3'7 M in die kerk.

hebben 10 sept. 1655 voor notaris R. Sampson, waarbij zij als haar kinderen noemde:

a. ***Dirk Meynertsz. Mul,*** tr. ***Joostien Jansdr. van Loosen*** (IIb, 7).

b. ***Impien Meynertsdr. Mul,*** tr. 2" ***Egbert Hendricksz.*** van den ***Hoof,*** kapitein Vendel H, en drukker van de „Historie van Enkhuizen", door Brandt, 1 druk 1666.

c. ***Grietje Meynertsdr. Mul,*** tr. ***Mieuws Pietersz. Rooleeuw.***

d. ***Aefjen Jacobsdr. Guldenarm,*** tr. in 1667 Mr. ***Lucas Timmerman.***

e. Hendrick Jacobsx. Guldenarm, tr. ***Hilletje Hendricksdr. van Loosen*** (IIIb, 1).

f. Jun ***Jacobsx. Guldenarm,*** ongehuwd.

2. *Hendryck,* volgt IIIb.

3. *Jan,* volgt IIIc.

4. *Laurens Jansz. van Loosen,* geb. 27 febr. 162.1 („10 's avons", volgens de fam. aant. Van Loosen), ged. 2 maart 1621 (get. Cornelisje Heeresdr. weduwe van zijn vaders broeder Laurens (I, 3), 11 mei 1645 „uyt Texel geloopen met 't schip Lieuwerden voor oppercommies ende is van Batavia gagaen op het schip Maestricht na Ternaten opt Cantoir Malie en is aldaar Ao. 1646 den 7en septemb. gestorven en 's anderdaeghs aldaer begraven" (fam. aant. Van Loosen).

Zijn portret werd door zijn zuster ***Wilmetje van Loosen*** (IIb, 5) bij haar na te melden testament aan hun broeder ***Pieter Jansz.*** van ***Loosen*** (IIId) gelegateerd. Dit portret is ongetwijfeld het fraaie portret nu aanwezig bij de Snouck van Loosen-Stichting, hetwelk een sterke familie-gelijkenis vertoont met het portret van ***Pieter van Loosen*** (IIId) in het Stadhuis te Enkhuizen.

Wapens van ***Roemer Cant*** († 1670), ***Maerten Roos*** († ***1676***) en Dr. ***Hendrick van Schaeck*** († 1679), resp. tweede, derde en vierde echtgenoot van ***Teetje Guldenarm*** (1630—'94), weduwe van (IIb, 1) ***Gerrit Jansz. van Loosen.*** Naar afbeeldingen in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1665 t.a.v. de wapens ***Cant*** en ***Roos*** en uitg. 1678 t.a.v. het wapen ***Van Schaeck).***

Uit dit huwelijk:

Aafje Gerritsdr. van Loosen, ged. *14* april 1654 (get. burgemr. Jacob Hendricksz. Guldenarm, grootvader van moederszijde), begr. 27 april 1654 (Wk. 27 Z).

Bovengenoemde *Jacob Hendricksz. Guldenarm* hertrouwde na de dood van zijn eerste echtgenote, ***Aef Pietersdr.*** *Pricq*, op 7 mei 1634 met ***Cornelisien Dirks,*** weduwe van ***Meynert Gerritsz. (Mul).*** Zij werd begraven 1 nov. 1660 (graf Wk 207 M), na getesteerd te

Het kostuum dateert dit portret op omstreeks 1645, het jaar waarin hij naar Oost-Indië vertrok.

5. *Wilmetje Jansdr. van Loosen,* ged. 12 juli 1623 (get. Aef Pieters, haar grootmoeder van moederszijde), regentes van het Nieuwe Armen Weeshuis 1664—'92, begr. 25 febr. 1692, Zk 97 Z (eigen graf, geërfd van Pieter Jansz. Schram, vermoedelijk een verwant van haar grootmoeder van moederszijde), tr. 1° („wonende inde Packtuynen") 2 nov. 1649 *Frederick Cornelisz. Lakenman* („op die Burgswall"), ged. 1 dec.

1622 (get. Reynst Siauwerts, grootmoeder van vaderszijde te Hoorn), hij wordt genoemd „Dr." in de fam. aant. Van Loosen, med. student te Utrecht september 1643, secretaris van Enkhuizen 1650—'55, begr. 6 dec. 1655 (graf ZK 282 N; het graf van Reynst Sieuwerts, zijn grootmoeder van vaderszijde), zn. van de burgemeester *Cornelis Fredericksz. Lakenman* en (tr. Enkhuizen 28 febr. 1621) *Tryn Teunis* (uit Hoorn); tr. 2° Binnenwijzend 29 nov. 1665 *Jacob Pietersz. de Wit* („op de Nieuwehaven te Enkhuizen"), ged. 21 juni 1615, raad 1660, schepen, commissaris van de Bank van Kleine Zaken, commissaris van de Echtenstaat, voogd van de Provenhuys, begr. 10 dec. 1674 (Zk 97 Z), zn. van *Pieter Jansz. Wit Wybrich Jansdr. Leyen* (zie voor haar afkomst uit Jan Albertsz. Groot in het Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie 1969 en 1970, onder nr. 190).

Wapen van ***Jacob Pietersz. de Wit*** (1615-1674).
Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1665).

Het niet ondertekende testament van ***Welmet van Loosen*** werd geopend 21 febr. 1692 voor notaris J. Meun; universeel erfgenaam waren ***Jan*** (IVd) en ***Aefje Pietersdr. van Loosen*** (IIId, 1). De andere tien nichten en neven (of hun kinderen) kregen een legaat van ca. *f* 10.000,—. Haar enige dan nog levende broeder ***Pieter Jansz. van Loosen*** (IIId) erfde „al mijn Landerijen in Friesland en hier, nevens schilderijen van mijn vader, moeder en *Louwerens*".

Bij accoord van 21 maart en 17 aug. 1693 voor notaris J. Meun werd haar boedel (scheepsparten en goud) tussen haar erfgenamen en zijn erfgenamen uit het geslacht ***Westwoud*** (zie nots. R. Sampson, 6 maart 1656) verdeeld.

6. *Pieter Jansz. van Loosen*, ged. *2 sept.* 1625 (get. Aef Pieters, zijn grootmoeder van moederszijde), † „Ao. 1634 ady 7 januari 's avons omtrent 9 uren is ditto (Pieter Jansz.) inden Heere gerust" (fam. aant. Van Loosen).

Twee kinderen van Jan *van Loosen* werden begraven 16 januari 1634, één in graf Zk 48 Z, de ander in graf Zk 142 Z; beide graven stonden op de naam van ***Gerrit*** Egbertsz. *Haes*, hun grootvader. Zie ook bij *Volkert Jansz. van Loosen* (IIb, 8), kennelijk het andere van deze beide kinderen.

7. *Joosje Jansdr van Loosen*, ged. 12 sept. 1627 (get. Sybrecht Hendricks, haar grootmoeder van vaderszijde), regentes van hdt Provenhuis 1684—'87, begr. 15 dec. 1687 (Wk 144 N, graf familie Mul), tr. („wonende inde Packtuynen") 10 april 1657 *Dirk Meynertsz. Mul* („op de Oude Buijshaven"), ged. 8 febr. 1628 (get. Lysbeth Jans), commissaris van de Bank van Kleine Zaken 1658 en 1661, begr. 27 dec. 1661 (in hetzelfde graf als zijn vrouw), zn. van *Meynerf Gerritsz. Mul* (begr. 22 dec. 1631, Wk 144 N), en (tr. 22 juni 1625) *Cornelisien Dirskdr.*

Over bovengenoemde ***Cornelisien Dirksdr.*** zie men nader hierboven bij ***Gerrit Jansz. van Loosen*** (IIb, 1), die gehuwd was met haar stiefdochter.

Kinderen uit het huwelijk ***Mul-van Loosen*** waren:

a. ***Cornelia Dirksdr. Mul,*** ged. *3* nov. ***1660 (get.*** Imptien Meynerts, haar vaders zuster), begr. 20 juni 1661 (Wk 144 N).

b. Meynert ***Dirksz. Mul,*** ged. *6* sept. 1658 (get. Kornelisje Dirks, zijn grootmoeder van vaderszijde), begr. 10 febr. 1681 (Wk 144 N) (hij moet niet verward worden met ***Meynert Jansz. Mul*** 1648-1692, zijn tante's zoon, eén zoon van Jan ***Willemsz. Houtkooper*** en ***Immetgen Meynertsdr. Mul,*** die zijn moeders familienaam voerde).

Merk van Meynert Gerritsx. ***Mul*** († 1631) op graf 144 N in de Westerkerk te Enkhuizen en (zonder de initialen) in het Grafregister van die kerk.

Notaris J. Meun 21 aug. 1692: het aandeel van Joosjen van ***Loosen*** in ***Symon Jansz.*** van. Loosen's erfenis komt aan haar zuster ***Wilmetje*** als naaste bloedverwant. Hieruit blijkt, dat ***Joosjen*** stierf zonder nakomelingen na te laten.

8. *Volkert Jansz. van Loosen*, ged. 29 sept. 1630 (get. Sybrecht Hendricks zijn grootmoeder van vaderszijde), † „Ao. 1634 adij 12 januari is ditto Volkert inde Heere gerust" (fam. aant. Van Loosen), begr. Zk 48 Z of Zk 142 Z.

Men zie de aantekening bij ***Pieter Jansz. van Loosen*** IIb, 6.

9. *Cornelis Jansz. van Loosen*, ged. 28 sept. 1632 (get. Aef Pieters, grootmoeder van moederszijde), schepen 1665, voogd van het Ziekhuis 1661, commissaris van de Bank van Kleine Zaken 1,662, commissaris van de Echtenstaat 1664, † ongehuwd (volgens fam. aant.), begr. 19 juni 1673 (Zk 176 Z; eigenaar van dit graf was Sybrecht Hendricks zijn grootmoeder van vaderszijde).

Onder een acte, verleden voor notaris R. J. Keyser d.d. 14 sept. 1658 treft men zijn handtekening aan.

In het Stadhuis, te Enkhuizen bevindt zich zijn portret; zijn familiewapen treft men aan in Brandt's „Historie van Enkhuizen"; hij voerde hetzelfde wapen als zijn broeders *Hendrick* en ***Pieter.***

10. ***Pieter,*** volgt IIId.

IIIb. *Hendrick Jansz. van Loosen* (met de toevoeging „de Jonge" tot aan het overlijden van zijn oom Hendrick Jansz. van Loosen „de Oude", onder IIa vermeld), ged. 22 dec. 1616 (get. Sybrecht Hendricks, zijn grootmoeder van vaderszijde), dijkgraaf van Drechterland 1653, naad 1653, burgermeester 1654, '48, '61 en '64, voogd van het Provenhuis 1653, '54 en '57, voogd van het Oude Arme Weeshuis 1655 en '56, kapitein van het Vendel B

Foto: A. Dingjan.

***Laurens** Jansz. **van** Loosen*
(X21-1646)
Doek (62 cm x 52 cm), eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

Foto: Icon. Bureau.

Cornelis Jansz. ***van*** *Loosen*
(1632-1673).
Doek (109,5 cm x 81.5 cm) in het Stadhuis te Enkhuizen.

Foto: M. M. DeWolf.

Rouwbord voor *Hendrick Jansz.* ***van*** *Loosen* (1616-1665)
in de Westerkerk te Enkhuizen.

1652—'65, koopman, reder, haringkoper en brouwer „in de Hanepoot" op de Oosterhaven (huis met brouwerij afkomstig van de familie van Geertje Symons), begr. 28 sept. 1665 (Zk 171 Z; graf op naam van Cornelis Jansz. Abbegoos, de overgrootvader van Geertje Symons, zijn wapenbord bevindt zich in de Westerkerk), tr. 1° („wonende inde Packtuynen") 20 maart 1640 *Geertje Symonsdr.* („op die Oosterhaven"), ged. 11 febr. 1618, erft van haar grootvader Cornelis Albertsz. Brouwer (Weeskamer 24 juli 1641 en 30 mei 1648), begr. 3 aug. 1648 (Zk 130 N, graf op naam van Jan Cornelis Abbegws, haar grootvader van moederszijde), dr. van *Symon Cornelisz. Brouwer* en (tr. 1 febr. 1,615) *Tryn Jansdr.;* tr. 2° (wonende „op die Oosterhaven") 30 aug. 1650 *Catalijntje Raamburg* („wonende in de Oude Westerstraet", baar doop werd niet te Enkhuizen gevonden), regentes van het Oude Arme Weeshuis 1678—1691, begr. 21 januari 1692 (graf Zk 171 Z, het familiegraf Abbegoos-Van Loosen), dr. van *Krijn Jacobsz. Raamburg* en *Miesjen Claes.*

Notaris R. Sampson, 9 maart 1641: hij koopt een „brouwhuys en huys tot Berkmeer en noch in Opdam".

Gem. Arch. Enkhuizen, kohier 11 febr. 1644 en '46: hij betaalt *f* 60,— per jaar, 200 penning landbelasting; voor brouwerijen werd de hoogste belasting betaald.

Notaris R. Keyser 19 dec. 1654: hij sluit een bevrachtingscontract voor een lading zout met het schip „de Vlugh tot Sint Uves in Portugal" voor *f* 28,— per last en „caplaken" voor de schipper; attesteert voor dezelfde notaris 17 april 1658 met *Cornelis* Mossel als „haringcoopers".

A.R.A. Kol. Arch. 's-Gravenhage, rekening O.I.C. 15 mei 1700; *f* 62,— voor altijd op zijn naam en *f* 1.600,— op naam van zijn vrouw.

Voornoemde ***Tryn Jansdr.*** was dochter van ***Jan Cornelisz. Abbego(os)*** (zoon van ***Cornelis Jansz. Abbego,*** raad 1577) en (tr. 6 nov. 1580) ***Hille Theunisdr. Mantges*** (of *Mantjes*), dr. van ***Theunis Dircksx. Mantges. Hille Theunisdr. Mantges*** tekende met haar, hier afgebeelde merk een acte d.d. 21 juni 1634, verleden voor notaris J. Reinertsz.; haar vader ***Theunis Dircksz. Mantges*** gebruikte hetzelfde merk blijkens het Oude Grafregis ter.

Merk van ***Cornelis Jansz. Abbego in*** Grafreg. Zuiderk. te Enkhuizen 171 Z en 78 en 130 N.

Merk van ***Theunis*** Dircksz. Mantges (zie Oude Grafreg.) en van zijn dochter ***Hille Theunisdr. Mantges*** (zie acte nots. J. Reinertsz. d.d. 21 juni 1634).

Voor de afstamming van Symon ***Cornelis Brouwer*** zie men de aantekening bij ***Hendrick Jansz.*** van ***Loosen*** (IIa), die in eerste echt met de zuster van ***Symon Cornelisz. Brouwer was*** gehuwd.

Opmerkelijk is. dat het eerste kind van ***Hendrick Jan&. van Loosen*** vijf dagen vóór de ondertrouw der ouders was gedoopt, maar merkwaardig genoeg zonder begeleidende boete of zelfs censuur van de kerk, zoals overigens de gewoonte was in zodanige omstandigheden.

Notaris R. Sampson 23 aug. 1650: naar aanleiding van zijn voorgenomen tweede huwelijk gerandeert ***Hendrick Jansz. van Loosen*** betaling van f 5.000,— aan elk van zijn vijf kinderen, hun toekomende van hun overleden moeder, bij hun meerderjarigheid, ook compareert Jan ***Jansz. van Loosen,*** zijn vader, voor de familie van zijn overleden vrouw en ***Dirk Jansz. Puyt,*** weduwnaar van ***Jannetie Cornelisdr.*** en oudoom van de kinderen. De notaris ***Reyer Sampson was*** de man van ***Anna Dirksdr. Puyt*** en ***Martin Allertsz. Roos*** de man van ***Pietertien Dircksdr. Puyt.*** deze twee laatste vrouwen waren nichten van ***Geertje Symondsdr.*** Als garantie dienden 11 morgen land te Berkemeer, land genoemd „Bloemland", 2½ morgen in Ooster op Gang, 850 roeden en 1250 roeden op Haeck Sloot, 200 roeden buitendijks land, huis en ***erven*** aan de Havendijk te Enkhuizen en een huis en erven aan de Westzijde van de Hooghstraat te Enkhuizen.

Zie ook Weeskameracten d.d. 24 juli 1641 en 30 mei 1648: ***Geertje Simonsdr.*** als erfgename van haar grootvader ***Cornelis Albertsz. Brouwer*** (O.R.A. 5045, f. 111v).

Een akte, verleden voor notaris R. Sampson tussen ***Hendrick van Loosen en Catalijntje*** Raamburg, verwijst naar de onderhandse huwelijkse voorwaarden van december 1650 waarbij toen haar voogden waren ***Eymbert Willemsz.*** wantcooper als stiefvader en ***Jan Jacobsx. Raamburg*** als oom van vaderszijde.

Krijn Jacobsx. Raamburg was vice commandeur onder Specx in Indië, genoemd onder de aanwezigen bij het sterfbed van Jan Pietersz. Coen; gouverneur van Banda 1630, † aldaar in 1633 (Colenbrander, Dl. VII, blz. 879); tr. (vermoedelijk) 1° 15 febr. 1626 ***Ariaen Jacobsdr.,*** wonende in de Toorenstraat; tr. ***2° (in*** Indië?) Miesjen ***Claes*** (O.R.A. 5945, fol. 157 verso, 2 nov. 1635), begr. 23 nov. 1665 (graf Zk 130 N); zij hertr. (ook in Indië?) ***Eym(b)ert Willemsz., begr. 7*** okt. 1652 (Zk 171 Z).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Hillitje Hendricksdr. van Loosen,* geb. 19 febr. 1640 (get. Jantig Martens), begr. 29 april 1668 (Zk 130 N op graf naam van Jan Cornelisz. Abbegoos), tr. 1° (als „Hiltien van Loosen op de Oosterhaven") 27 mei 1659 Mr. *Hendrick Jacobsz. Guldenarm* („op de Oude Buyshaven"), ged. 22 juli 1635, voogd van bet Provenhuis 1664—'69, begr. 4 maart 1669 (Wk 207 M, het graf van zijn moeder), en. van de burgemeester ***Jacob*** *Hendricksz. Guldenarm* en *Cornelisien Dirks (zie* bij IIb, 1); tr. 2° (wonende „op die Oosterhaven") 6 januari 1675 Mr. *Pieter Claesz. Wesferbaen* („weduwnaer bei de Noorderpoort"), begr. 20 januari 1710 (Zk 130 N), weduwnaar van N.N.

   Huw. contract voor notaris Buiningh 19 dec. 1674 tussen ***„Pyter Claesz. Baa.nman*** weduwnaar, en ***Hillitjen van Loosen,*** weduwe". Hij tekende ***„Pieter Claesz. Baanman".*** Zie ook hun testament 4 januari 1680 voor notaris C. Buiningh als ***„Pyter Claesz. Westerbaen*** en ***Hiltjen*** van ***Loosen". Hillitien*** besliste dat na haar dood haar bezit volgens de wet zou worden verdeeld. Hij benoemt tot erfgenamen ***Maechiel Classes, Grytjen Claas*** en ***Reyner Claas.***

   Notaris Meun 26 april 1710: ***Albert Haak. Jacobus Walchringh en Everard Teercooper,*** echtgenoten van juffr. ***Catrina (Tryntien),*** juffr. ***Aeffjen*** en iuffr. ***Cornelia Hendricks van Loosen,*** allen zusteren van ***Hilitjen Hendricx van Loosen*** en haar enige erfgenamen.

   Kinderen uit het eerste huwelijk:

   a. kind (niet ged. te Enkhuizen), begr. 13 febr. 1662 (Wk 144 N, het graf van Joostien van Loosen, tante van zijn moeder).

   b. ***Jacob*** *Hendricksz. Guldenarm,* ged. 8 nov. 1665 (get. Femp je Guldenarm, stiefzuster van de vader), begr. 31 januari 1667 (Wk 144 N, „kint van comm. Guldenarm").

   c. ***Geertruy*** *Hendricksdr. Guldenarm,* ged. 29 mei 1667 (get. Trijntjen van Loosen, de zuster van de moeder), begr. 20 aug. 1674 (Zk 130 N; het graf van Hillitje van Loosen; „kint van Hiltjen van Loosen").

2. *Trijntjen (Catharina) Hendricksdr. van Loosen,* ged. 13 aug. 1641 (get. Pr.), regentes van het Ziekhuis

1684— („geëxcuseert") 1708, begr. 24 juni 1717 („Mevr. Catharina van Loosen" Wk 204 M, eigenaar Hendrick Cornelisz. Haack), tr. (als „Catrina van Loosen op de Oosterhaven") 19 mei 1669 ***Albert Haack*** („inde Pactuynenstraet"), gad. 12 mei 1648, secretaris 1675-1700 (opgevolgd door zijn zoon Simon), secretaris ter Admiraliteit van West-Friesland en het Noorderkwartier 1700—'13, raad 1704—'13, /burgemeester 1705, '06, '08, '10 en '12, voogd van het Ziekhuis, ouderling en bewindhebber Oost-Indische Compagnie, koopman en reder, begr. 17 dec. 1713 (Wk 204 M), zn. van ***Hendrick*** *Cornelisz. Haack* (gad. 11 sept. 1622, begr. 24 dec. 1657) en (tr. 10 januari 1640) ***Trijntjen Cornelis*** (ged. ***24*** febr. 1619, begr. 22 juni 1676, dr. van de burgemeester ***Cornelis*** *Willemsz.* ***de Jong*** *Houtcooper* en ***Griet Jans in*** *'t Engel* (zie nader Bijlage III en oob onder Weeskamer O.R.A. 5045, fol. 218, d.d. 16 dec. 1637).

Wapen van ***Albert Haack*** (1648—1713).
Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1678).

Nots. R. J. Lantman, 14 febr. 1667: ***Trijntjen, Sybrecht en Aafjen Hendricks van Loosen*** (allen ongehuwd) testeren en noemen haar zuster ***Hillitjen*** en haar stiefzuster ***Cornelia Hendricks.***

Nots. J. Meun, 9 juni 1669: testament van ***Albert Haack,*** koopman, en Trijntjen ***van Loosen.***

Nots. J. Meun, 7 april 1692: kwitering voor ƒ 8.000,— gelegateerd. door tante ***Wilmetje Jans van Loosen*** (IIb, 5).

Nots. Jan van den Ende te Amsterdam, 23 juni 1707: de echtelieden ***Haack-van Loosen*** testeren en noemen hun kinderen: ***Hendrick,*** Mr. Simon en ***Geertruyd Haack,*** gehuwd met ***Arnout*** van Oud.

Nots. J. Meun, 15 juni 1717: ***Catharina*** *van Loosen,* weduwe, stelt tot haar erfgenamen: de kinderen van wiilen haar zoon ***Hendrick*** Haak, haar dochter ***Geertruyd*** (krijgt huis in de Nieuwe Westerstraat bij het „Suydende", waarde ƒ 6.000,—) en haar zoon Simon ***Haak*** (krijgt o.a. haar woonhuis in de Oude Westerstraat op de hoek van de Bagijnstraat, waarde ƒ 9.000,—). Het gezin woonde in de Oude Westerstraat. welk huis verefde op haar kleindochter Catharina ***Hendricksdr. Haak,*** gehuwd met ***Andries Dircksz. van Schaeck*** (Nots. P. Visser,? 24 mei 1758).

De kinderen van ***Trijntje Hendriksdr.*** van. ***Loosen*** en ***Albert Hendricksz. Haack*** waren:

a. ***Hendrick*** *Albertsz.* ***Haack,*** ged. 17 febr. 1671 (get. Trijntje Cornelis;" grootmoeder van vaderszijde, en Catalijntje Raamburg, stiefgrootmoeder van moederszijde), begr. ***9*** maart 1671 (Wk 409 M, op naam van Aafje van Loosen, de zuster van zijn moeder).

b. ***Grietjen Albertsdr. Haack,*** ged. 9 okt. 16'72 (get. Trijntje Cornelis), † met haar kind in het kraambed, begr. 28 juli 1698 (Wk 204 M), tr. 10 nov. 1697 ***Pieter Westwoude.***

c. ***Hendrick*** *Albertsz.* ***Haack,*** ged. 25 mei 1674 (get. als bij het onder a genoemde kind), begr. 28 aug. 1707 (Wk 491 M, graf van zijn vrouw), tr. 21 okt. 1698 ***Aafje Lambertsdr.*** *Backer,* begr. 3 sept. 1750; zij hertr. 10 januari 1711 ***Hendrick*** *Cornelisz.* ***van Schaeck.***

Uit dit huwelijk zes kinderen (de dochters *Catharina* en ***Eva Haack*** hadden nageslacht, van deze beide dochters stamt de schrijver van dit artikel, M. M. DeWolf, af).

d. Simon ***Albertsz. Haack,*** ged. 8 maart 1676 (get. Sybrecht van Loosen, zie bij IIIb, 4), begr. 20 nov. 1731 (Wk 89 N; graf van zijn vrouw), tr. 13 sept. 1722 ***Neeltje Dirksdr. Schuyt.***

Uit dit huwelijk één jongoverleden kind.

e. Trijntjen Albertsdr. Haack, ged. 6 maart 1678 (get. Sybrecht Cornelis en Trijntjen Willems), begr. 28 nov. 1678 (Wk 204 M).

f. ***Geertryud Albertsdr. Haack,*** geld. 9 juni 1684 (get. Catalijntien Raamburg, stiefgrootmoeder van moederszijde, en Sybrechtien van Loosen, zuster van de moeder, begr. 9 juli 1733 (Wk 401 M, Familiegraf Van Oudt), tr. 1 juni 1706 ***Arnoud van Oudt.***

Uit dit huwelijk zeven, in het tijdvak 1707-1720 geboren, kinderen.

3. ***Symon Hendricksz, van*** *Loosen,* ged, 31 maart 1643 ('gat. de vader), begr. 16 aug. 1666 (Wk 409 M, het graf van zijn overgrootvader Cornelis Albertsz. Brouwer).

4. ***Sybrechtje*** *Hendricksdr.* ***van*** *Loosen,* ged. 17 januari 1645 (get. haar vader), testeert met haar zusters voor notaris R. J. Lantman 14 febr. 1667, nog vermeld in 1689, † vóór 1691, tr. („wonende op Zuyderhavendyck") 21 okt. 1685 (ondertr. Amsterdam 29 sept. als „Sybrechje van Loosen, van Enkhuysen, oud 34 jaar, geassisteert met Mareitie Jans") ***Nicolaas Kleen*** (in de Amsterdamse ondertrouwacte vermeld als „koopman, oud 30 jaar op de n.r., geassisteert met syn moeder Susanna Bourdelo, op de N.Z. Achterburgwal"), koopman, zn. van N.N. en *Susanna* ***Bourdelo.***

Nots. J. Meun, 8 juli 1689: ***Sybrechtje van Loosen*** erft „half van 2½ morgen grasland in Geldersche hoek genaemt Het Oosteriche Zadke" uit nalatenschap van haar vader.

Zij wordt in testament van ***Wilmetje van Loosen*** (IIb, 5), 16 januari 1691 verleden voor nots. J. Meun, niet meer onder de familierelaties genoemd; zij was toen vermoedelijk reeds kinderloos overleden.

5. *Aafjen* ***Hendricksdr. van*** *Loosen,* ged. 26 mei 1647 (get. haar vader), bagr. 4 mei 1725 Wk 409 M (eigen graf, eerder op naam van Cornelis Albertsz. Brouwer), tr. 1° 10 april 1668 ***Jan Claesz. Uyl*** („beyde op de Breedstraat")', ged. 9 dec. 1640 (get. Cornelisien Jans), bsgr. 27 januari 1670 Wk 409 M, zn. van ***Claes*** *Jansz.* ***Uyl*** (voogd Oude Arme Weeshuis en kapitein Vendel A) en (tr. 3 juni 1640) ***Ade Pieters;*** tr. 2° 14 januari 1680 (voor burgemeesteren; ondertr. insahr, Rooms-Kath. Kerk) *Cornelis Robbesteijn* („jongesel, by 't Verlaet"), koopman (nots. J. Meun 8 juli 1684), begr. 15 mei 1703 (Wk 409 M); tr. 3° 27 april 1704 ***Jacobus Walgrinch,*** begr. ***24*** januari 1716 (Wk 409 M, „Jacobus Walgrinch, op de Oude Westerstraat")', weduwnaar van (tr. 30 juli 1679) *Antjen Pieters.*

Aafjen van Loosen testeerde met haar zusters voor nots. R. J. Lantman 14 febr. 1667. Zij kreeg 8 juli 1684 voor nots. J. Meun toegedeeld „850 roeden grasland op het Haeksloot" uit nalatenschap van haar vader en ontving 16 januari 1691 (nots. idem) een legaat uit de boedel van haar tante ***Welmet van Loosen*** (IIb, 5).

Nots. F. Meun 19 aug. 1726: nalatenschap van *Aafjen* ***Hendricks van Loosen; haar*** halfzuster ***Cornelia van Loosen*** (IIIb, 8) is universeel erfgename en ontvangt *f* 9.250,—, zijnde de helft van de boedel, gemeenschappelijk met haar derde man.

De huwelijkse voorwaarden bij haar derde huwelijk werden verleden op 2'7 april 1704 voor notaris P. Agricola.

Haar en Jacob Walrlngh's inventaris: o.a. „huys... Westerstraet... in voorhuys de Winkel., wollen lappen" bij nots. J. Druyf d.d. 10 juni 1725.

Uit het eerste huwelijk van Aafjen van Loosen met Jan Uyl sproot:

Hendrick Jansz. Uyl, geld. 12 aug. ***1668*** (get. Catalina van Loosen (geb. Raamburg), grootmoeder van moedewzijde), begr. 23 juni 1670 (Wk 409 M).

Haar tweede en derde huwelijk waren kinderloos.

Uit het tweede huwelijk:

6. *Krijn Hendricksz. van Loosen,* ged. 6 juni 1651 (get. de vader en Meyssien Claes, grootmoeder van moederszijde), begr. 17 juli 1651 (Zk 171 Z, graf op naam van Cornelis Jansz. Abbegoos).

7. *Krijn Hendricksz. van Loosen,* ged. 7 juli 1,652 (set. de vader), † vóór 14 febr. 1667 (niet genoemd in testament van zijn drie (halfzusters, op die datum gepasseerd voor nots. R. J. Lantman).

8. *Cornelia Hendricksdr. van Loosen,* ged. 30 nov. 1659 (get. „Cornelisje Gerrits, de grootmoeder" van vaderszijde), begr. 22 mei 1730 (Wk 270 M; graf staande op naam van Albert Pouwelsz, grootvader van moederszijde van haar man), tr. („wonende op de Breedstraat") 9 aug. 1682 *Everhardt Teerkooper* („op de Nieuhaven"), ged. 27 juli 1660, commissaris van Kleine Zaken 1684 en '87, schepen 1699 en 1703, voogd van het Oude-Mans en -Vrouw Huis 1683—'98 en 1701—'11, kapitein van het Vendel 1 1705-1711, begr. 20 april 1711 (Wk 270 M), zn. van *Cornelis Evertsz. Teerkooper* en *Pietermoer Alberts.*

Wapen van ***Volckert Evertsx. Teerkooper*** († ***1681).***
Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1666).

Voornoemde *Cornelis* ***Evertss. Teerkooper*** was een broeder van ***Volckert Evertsx. Teerkooper,*** raad 1665, schepen 1666, burgemeester 1666, † 26 mei 1681, begr.

Wk: 270 M (een graf van de familie van zijn bovengenoemde schoonzuster Pietermoer Alberts).

Bovengenoemde ***Pietermoer Alberts,*** ged. ***2*** juli 1626, was dochter van ***Albert Pouwels*** en (tr. 1 dec. 1619) ***Griet Outgers.***

Everhardt Teerkooper was een broeder van ***Albert Teerkooper,*** ged. ***3*** febr. 1658 (get. Griet Outgers „de grootmoeder"), en van ***Aafjen Cornelisdr.,*** tr. ***18*** juli 1690 ***Thade Pan*** (een broeder van de hieronder te vermelden Gerrit Jansz. Pan).

Nots. R. L. Lantman 14 febr. 1667: ***Trijntjen, Sybrechtjen*** en ***Aafjen Hendricks van Loosen*** legateren **f** 500,— aan hun halfzuster Cornelia *van Loosen.*

Nots. J. Meun 17 april 1692: ***Cornelia van Loosen*** ontvangt een legaat van *f* 8.000,— uit de nalatenschap van haar tante ***Weimetje van Loosen*** (IIb, 2).

Nots. F. Meun 19 aug. 1726: „juffr. ***Cornelia van Loosen.*** wed. ***Everhardt Teerkooper" als*** universeel erfgename van haar halfzuster ***Aafjen van Loosen*** (IIIb, ***5):*** zij stelt diezelfde dag voor diezelfde notaris tot haar erfgenamen ***Gerrit*** en *Everhard* ***Pan,*** kinderen van wijlen haar dochter ***Petronella Teerkooper.***

Uit het huwelijk *Teerkooper-van Loosen* werd geboren:

Petronella Everhardtsdr, Teerkooper, ged. 25 mei 1683 (get. Zijtje Jans en Aafjen Teerkooper, zuster van de vader), begr. 21 april 1718 (Wk 209 M, familiegraf Pan), tr. Jan ***Gerritsz. Pan,*** schepen 1709, zn. van ***Gerrit*** *Jansz.* Pan.

Uit dit huwelijk twee kinderen:

a. ***Gerrit Jansz. Pan,*** ged. 20 maart 1709.

b. Mr. ***Everhardt Jansz. Pan,*** ged. 1 dec. 1716; zie nader bij Dirk Elias van Loosen (VId), wiens schoonvader hij was.

IIIc. *Jan Jansz. van Loosen* (de Jonge), ged. 10 maart 1619 (get. Sybrecht Hendricks, grootmoeder van vaderszijde), commissaris van Kleine Zaken 1655, voogd van het Ziekhuis 1650—'54, bewindhebber des West-Indische Comp. sedert 1654, begr. 3 januari 1661 (Zk 141 Z, welk graf eerder op naam stond van Dirk Hendricksz. Backer, geen bekende relatie), tr. (als „Jan Jansz. de jonge van Loosen wonende inde Packtuynen") 7 juli 1641 *Eytien (Ytjen) Pietersdr.* („inde Hooghstraet"), begr. 29 maart 1677 (Zk 141 Z; het register vermeldt ten onrechte Zk 111 Z), dr. van *Pieter Lambertsz.* en *Ytjen Andriesdr. (Oudewagen).*

Een doop van ***Eytien (Ytjen)*** *Pietersdr.* werd door ons niet gevonden in de Enkhuizer doopregisters. In de mannelijke lijn stamde zij af van:

Lambert Hendricksz, meester scheepstimmerman (in de protocollen van de notarissen Wijbrandus, Cock en Stackenbroek vindt men van 1608 tot '32, op hem betrekking hebbende aanbestedingscontracten, waaronder bouwopdrachten van schippers uit Enkhuizen, Hamburg en elders), begr. 16 febr. 1637 (Zk 122 Z), tr. 19 januari 1592 ***Alyd Barents.***

Uit dit huwelijk:

Pieter Lambertsx., ged. 23 april 1595, schepen van Enkhuizen, begr.. 24 mei 1638 (graf Zk 124 Z), tr. 1" („wonende bei de Bierkay") 23 dec. 1617 ***Ytjen Andriesdr. (Oudewagen)*** („op die Oude Riedyck"), ged. 29 juni 1595, dr. van ***Andries Oudewagen*** en ***Ytjen Pieters*** (en zuster van ***Pieter Oudewaaen.*** wiens kleinzoon ***Willem Poen*** *Oudewagen* tr. *Hillitje van Loosen* (IIIc, 9), zie hieronder) ; tr. 2" 22 mei 1633 *Hillegond* ***Cornelisdr.*** *Menten,* weduwe van (tr. 1" te Amsterdam, ondertr. Enkhuizen 21 sept. 1629) ***Jan*** *Stoffelsz. Slijper* („van Amsterdam") ; zij hertr. ***Jan*** *Bartelsz.*

Pieter Lambertsx. testeerde voor nots. J. Reinertsz. 14. mei 1638, als, „out schepen... siek... en legateerde aan syn huisvrouw ***Hillegond Cornelis*** *Menten";* fideicommissaire erfgenamen zijn zijn kinderen voor

f 6.000,—; hij noemt zijn dochter Ytjen ***Pieters; ge***tuige is ***Andries Annesz. Oudewagen,*** „houtcooper".

Uit het eerste huwelijk van ***Pieter Lambertsx.*** met ***Ytjen Andriesdr.:***

Ytjen Pieters („nagelaten Weeskindt van Pieter Lambertsz. en Ytjen Andries (O.R.A. 5045, fol. 243; inventaris van haar goederen — o.a. „Schotse bindels op Wimminger" (wol) en „scheepsparten van Noordt vaerders" — „ter Weescamer aangebracht bij Andries Annesz. Oudewagen, kint's grootvader, en Jan Bartelsz., kint's oom" (lees stiefvader); genoemd worden verder haar halfbroer Stoffel Slijper, haar stiefmoeder en haar overleden grootvader „Mr. Lambert Hendricksz"), tr. in 1641 ***Jan Jansz. wan Loosen*** (IIIc).

Over de familie ***Oudewagen*** het volgende:

1. ***Andries Annesx. Oudewagen,*** „houtcooper" (O.R.A. 5045, fol. 243), begr. 2 dec. 1652 (Wk 11 N), tr. 16 januari 1594 ***Itien Pieters,*** begr. 7 juli 1631 (Wk 11 N).
   Kinderen:
   a. ***Ytjen Andriesdr.,*** tr. in 1617 ***Pieter Lambertsx.*** (zie hierboven).
   b. ***Pieter,*** volgt onder 11.

11. ***Pieter Andries Oudewagen,*** ged. 18 aug. 1598 (get. Aeltien Annes), tr. 3 febr. 1619 ***Pietermoer Jans.***
    Uit dit huwelijk:
    Reyner. volgt onder 111.

111. ***Reyner Pietersa.*** *Oudewagen,* ged. *24* nov. *1620,* begr. *30* aug. 1655 (Zk 223 Z), tr. 1 febr. 1644 ***Dieutjen Willems,*** ged. *26* febr. 1623, dr. van ***Willem Jacobsx. Poen*** (begr. 17 januari 1639, Wk 271 Z) en (tr. 20 aug. 1617) ***Marytien Jans*** (begr. 11 januari 1655, Wk 272 Z).
    Uit dit huwelijk:
    Willem Poen, volgt IV.

IV. ***Willem Poen Oudewagen,*** tr. in 1696 ***Hillitje van Loosen*** (111 c, 9).

O.R.A. 5045, fol. 243, 8 maart 1642: ***Jan Jansa.*** van *Loosen* ..als getrouwde man van Ytjen ***Pieters*** mitsgaders het advys van *Jan Bartelsz.* die wegens syn schoonvader en kindts grootvader ***Andries Annes Oudewagen".***

Nots. H. Ouckama, 1 okt. 1671: ***„Itjen van Loosen wed. Jan van Loosen*** d e Jonge, geassisteert met ***Claes Brouwer*** haar schoonzoon" huurt van *Barent Hulscher* en zijn vrouw ***Catharina Druyff*** (dochter van ***Jan Olphertsz. Druyff*** en ***Aeltien Jacobsdr.*** *Menten*) „een huys en packtuyn inde Packtuynstraet".

Een gelijknamig echtpaar („*Jan Jansz.* opde Nieuwehaven tr. 13 mei 1629 ***Itien Pieters*** opde Oude Riedyck") laat in dezelfde periode kinderen dopen; juiste „determinatie" is mogelijk, omdat de kinderen van ***Jan Jansz. van Loosen*** (allen, behalve één, bij doopinschrijving met familienaam in het doopboek aangeduid) allen met name genoemd worden in testament van ***Welmetje Jansdr.*** *van Loosen* (IIb, 5).

Uit dit huwelijk:

1. *Aeffje Jansdr. van Loosen,* ged. 25 sept. 1642 (get. de vader), begr. 12 mei 1653 (Zk 124 Z; graf op naam van Lambert Hendricksz.; leges betaald door Hillegond Cornelis Menten, de stiefmoeder van haar moeder).

2. *Pieter Jansz. van Loosen,* gad. 5 febr. 1645 (get. Hillegond Cornelis (Menten)), enkele dagen later begraven (Zk 124 Z).

3. *Aaltien Jansdr. van Loosen,* ged. 26 april 1,646 (get. de vader), begr. 12 aug. 1705 (Zk 141 Z), tr. 1° („wonende inde Pactuynstraet") Hoogkarspel 28 sept. 1670 *Claes Meynertsz, Brouwer,* („inde Oude Westerstraet"), begr. 15 januari 1674 (Wk. 258

N); tr. 2° (te Monnikendam) Mr. *Hendrick Wouw,* van „Monochod Batavia" volgens zijn inschrijving als iur. stud. te Utrecht 1671, begr. Monnikendam 8 mei 1686.

Claes Meynertsx. Brouwer en ***Aaltje van Loosen*** krijgen 21 april 1670 attestatie naar Monnikendam.

Nots. J. Meun 23 april 1692: ***Welmet Jans van Loosen*** (IIb, 5) legateert *f* 8.000,— aan ***„Aaltien Jans van Loosen,*** weduwe van ***Hendrick Wouw".*** Zij was ook legataris van ***Margareta Pool,*** die de erfgename was van ***Johan Haga 31*** aug. 1727 (zie bij IIIc, 4 en nots. F. Meun).

Uit het eerste huwelijk van ***Aaltien van Loosen*** met ***Claes Brouwer:***

a. Meynert Claesz. Brouwer, ged. Enkhuizen 23 juni 1671 (get. Orm Arents en Geertien Syrops).

b. ***Meynert Claesx. Brouwer,*** ged. Monnikendam 3 mei 1673.

Uit het tweede huwelijk van ***Aaltje*** van ***Loosen*** met ***Hendrick Wouw :***

c. Marytje Hendricksdr. Wouw, begr. 29 juli 1767 (Zk 90 N; familiegraf Wouw), tr. („wonende opde Oude Riedijck") 23 aug. 1711 ***Dirk Mulroy*** („op de Hooghstraet"), ged. 11 nov. 1686 (get. Barber Pieters), begr. 5 nov. 1720 (graf id.), zn. van de chirurgijn ***Jan. Claesz. Dood*** en ***Impien Dircks.*** Uit dit huwelijk vijf kinderen, waarvan afstammelingen.

d. ***Margarietjen Hendricksdr. Wouw,*** ged. Monnikendam 7 febr. 1677, † ongehuwd, begr. 7 aug. 1762 (Zk 141 Z).

e. ***Ytjen Hendricksdr. Wouw,*** ged. Monnikendam 19 dec. 1679, met haar zusters vermeld bij deling van de nalatenschap van haar ouders voor nats. J. Meun d.d. 25 juli 1711, begr. 15 juni 1715 (Zk 141 Z).

Het huwelijkscontract van ***Marytje Wouw*** en ***Dirk Mulroy*** werd verleden voor nots. J. Meun 7 aug. 1711 „toekomende bruydegom geassisteerd met syn vader ***Jan Claesx. Dood".***

Marytje Hendricksdr. Wouw was een der negen erfgenamen van haar nicht ***Elizabeth Schagen*** (zie IIIc, *4,* b). Zij en haar zuster Margrietjen waren twee van de fidei-commissaire erfgenamen van Simon van *Loosen* (1, 7) (nots. F.. Meun 31 januari 1728).

De gezusters ***Marytjen,*** *Margarietjen* en ***Ytjen Wouw*** testeren gezamenlijk 13 nov. 1711 voor nots. J. Meun als „ongehuwde persoon&'.

Sybrecht Jansdr. van Loosen, ged. 6 okt. 1,648 (get. de vader), regentes van het Oude Mannen- en Vrouwenhuis 1694—(„geëxcuseert") 1721, begr. 20 april 1722 (Wk 126 Z), tr. („wonende in Packtuynstraet") 28 okt. 1668 *Willem Hendricksz. Schagen* („inde Oude Westerstraet"), ged. 10 dec. 1645, apotheker, commissaris van Kleine Zaken 1680, schepen sedert 168 1, raad 1686, voogd van het Ziekhuis 1679-1711 (met onderbrekingen), luitenant van het Vendel H 1681—'86, ouderling, begr. 11 dec. 1711 (Wk. 112 M; het familiegraf van zijn vader), zn. van *Hendrick Willemsz. Schagen* (begr. 13 okt. 1653, graf 'idem) en (tr. 25 januari 1631) *Lysbet Ellerts* (ged. 3 april 1612, begr. 7 okt. 1652, Wik 114 Z, dr. van *Ellert Cornelisz.* en *Meynu Pieters).*

Nots. R. J. Lantman 9 okt. 1668: huwelijkscontract van „Mr. ***Willem Schagen,*** Apothequer, bruidegom geass. met Sr. ***Pieter Melchiorsx. Verbruggen,*** oude commissaris, en Sr. ***Hendrick Jansz. Ramburch,*** coopman, zijn vooghden, ende juffr. *Sybrechjen* ***Jans .van Loosen,*** bruid, geass. met ***Ztjen Pieters van Loosen*** haar moeder en my Notaris".

Nots. Jan Meun 18 dec. 1706: ***Walich Proost,*** tweede echtgenoot van ***Aafje Semeyns*** (IVd) legateert aan *Se-*

brichtje ***van Loosen en*** haar broer ***Jan van Loosen,*** havenmeester, elk 4000 gl.

Kinderen van het echtpaar ***Schagen-van Loosen:***

a. Hendrick Willemsz. Schagen, ged. ***20*** okt. 1669 (get. de vader), begr. 14 april 1733 (Wk 383 M).

b. ***Lysabetje Willemsdr. Schagen,*** ged. 18 sept. 1671 (get. Tryntje Schagen), begr. 5 dec. 1743 (Wk 112 M).

c. ***Jan Willemsz. Schagen,*** ged. 27 juni 1673 (get.

Zegel van ***Willem Hendricksz. Schagen (1645-1711)*** aan een Enkhuizer schepenacte van 1681 in het Rijksarchief te Haarlem.

Ytien van Loosen, grootmoeder van moederszijde), begr. 22 dec. 1738 (Wk 383 M).

d. ***Pieter Willemsz. Schagen,*** ged. ***23*** maart 1675 (get. Teetje Slijper), begr. 7 nov. 1729 (Wk 126 Z).

e. ***Cornelis Willemsz. Schagen,*** ged. 15 febr. 1678 (get. Welmet (IIb, 5) en Josien van Loosen (IIb, 7)), begr. 17 okt. 1729 (Wk. 112 M).

De bovengenoemde kinderen ***Schagen*** hadden geen nageslacht.

Nots. D. Agricola 29 juni 1740: De hier voornoemde en onder b genoemde ***Lysabetje Schagen*** stelt tien neven/nichten tot erfgenamen aan, t.w. ***Jan Oudewagen*** (IIIc, 9, b), *Margareta* ***Wouw,*** *Maritje* ***Wouw*** (IIIc, 3, d en c), en zes kinderen van ***Jan*** van *Loosen* (IVc), t.w.: ***Geertie. Jacob.*** *Ytien.* ***Josien. Welmetie*** en ***Dirk Jansz. van*** *Loosen;* voorts *Duyf* jen' ***Jans Kaets,*** wonende te Haarlem, vermoedelijk een kleinkind van ***Ellert,*** de broer van ***Willem*** *Schagen.*

Aan ***Margaretha (Grietjen)*** *Frederiksdr.* ***Pool,*** regentes Oude Armen Weeshuis 1698-1729. weduwe van de oud-schepen ***Adriaen*** *Moldijk,* werd een fidei-commis van ***ƒ 30.000,—*** gelegateerd door ***Johan*** *Dirksz.* ***Haga,*** kleinzoon van ***Maria van Loosen*** (I. ***2)*** (testament voor nots. J. Meun 13 dec. 1713 en de boedelscheiding voor nots. J. Meun 28 maart 1715). Hij stelde haar aan, om uit zijn bloedverwanten enige te kiezen, die deze erfenis na haar dood zouden ontvangen. Zijzelf maakte een reeks testamenten (nots. J. Meun 21 okt. 1718, nots. F. Meun 4 okt. 1725. nots. id. 31 aug. 1727. nots. idem ***26*** aug. 1728); onder de vele uitgekozen verwanten waren de vijf kinderen van ***Willem Schagen,*** die elk 1/7 deel van ***ƒ 3.000,—*** ontvingen in akties van de Oost-Indische Compagnie. Zij liet haar vermogen na aan liefdadige instellingen, behoudens enige legaten, t.w. van 1060 gulden voor Mr. ***Pieter Schagen*** of, indien hij mocht zijn overleden, voor zijn broer *Cornelis;* voor ***Cornelis Schagen was*** haar ,,diamant ringh met 9 steenen en haar gouden trouwepenningh", voor *Elizabeth Schagen* al haar linnen en wollen goederen en haar diamanten ,,hals".

5. ***Pieter*** *Jansz. van Loosen,* ged. ***23*** dec. 1650 (get. de vader), begr. 10 mei ***1,655*** (Zk ***141*** Z) of 10 nov. 1653 (zie bij Aafje Jansdr. van Loosen, nr. 6 hieronder).

6. *Aefje* ***Jansdr. van*** *Loosen,* ged. ***30*** okt. 1653 (get. de vader), begr. 10 eov. 1653 (Zk 142 Z) of 10 mei 1655 (zie bij Pieter Jansz. van Loosen, nr. 5 hierboven).

7. ***Aafje Jansdr. van*** *Loosen,* ged. 12 mei 1656 (get. Cornelis Gerritsdr., grootmoeder van vaderszijde), begr. Monik endam 16 maart 1,686 („in een eygen graf... met den roef", 19 gld. 6 st.", de hoogste categorie, blijkens het Geref. Begraafboek Monnikendam in Rijksarchief Haarlem), tr. 6 febr. 1678 ***Jan*** *Jansz. Berck,* de Jonge, „weduwnaer tot Monnickendam", begr. Monnikendam 11 febr. 1708, weduwnaar van N.N.; hij hertr. ***Reynoutien van der Poel.***

Uit het eerste huwelijk van ***Jan*** *Jansz. Berck* de Jonge en N.N. werd een kind te Monnikendam begraven 13 maart 1677:

Uit zijn derde huwelijk met ***Reynoutien van der Poel*** sproten:

Jacob *Jansz.* ***Barck,*** ged. 16 sept. 1688, en *Claas Jansz. Barck,* ged. 19 maart 1690.

Uit het huwelijk van ***Aafje van Loosen*** en ***Jan Berck*** sproten:

a. ***Jan*** *Jansz. Berck,* ***ged.*** Monnikendam 30 april 1679, begr. aldaar 31 mei 1682 of 29 febr. 1684.

b. ***Ztjen Jansdr.*** *Berck,* ged. Monnikendam 29 maart 1682, begraven aldaar op 31 mei 1682 of 29 febr. 1684.

c. ***Jan*** *Jansz. Berck* ***(of*** *Barck*), ged. Monnikendam 24 febr. 1686, begr. Enkhuizen 22 okt. 1708 (Zk 293, N, taxe betaald door zijn zwager Jacob Jansz. van Loosen (IVc, 4)).

d. ***Ztje*** *Jansdr. Berck,* ged. Monnikendam 24 febr. 1686 (tweeling met Jan) („gesyt *Aafje*" naar haar overleden moeder; of was er nog een -dochter Aafje waarvan doopinschrijving niet gevonden?). ***Aafje*** *Jansdr. Berck,* tr. ***Jacob*** *Jansz.* ***van*** *Loosen* (IVc, 4).

Nots. J. Meun, 16 januari 1691: *Welmetje* ***van Loosen*** (IIb, 5) legateert aan de kinderen van wijlen Jan van *Loosen* ieder ***ƒ 7.000,—;*** voogden zijn ***Willem Schagen*** en ***Albert Haak.***

O.R.A. 5075, fol. 377, 6 juni 1691 boedelaantekeningen betr. ***Aefien*** *Barck;* id. 30 juni 1691:

haer schoenen te lappen	5 st., 8 p.
„1/4 jaer schoolloon en 2 spreucke salomons	ƒ 1,16
„1/4 jaer te breyen en twee boeken	18 st.
3 juni 1695: „costgelt aen ***Aeltien*** van Loosen	f 5,16
17 mei 1694: „id.; staet van ***Jan*** *Barck,* insluite 1/4 jaer, schoolloon 1/2 jaer	f 1,0
26 mei 1696 „syn haer knippen"	2 st.
12 november '97: „1/4 jaer kostgelt"	f 22,10
5 mei 1703 „3 pint brandewijn"	ƒ 1,13

Nots. J. Meun, 26 nov. 1698: ***Dirk Admiraal te*** Monnikendam wordt tot voogd aangesteld over bovengenoemde kinderen *Berck.*

Nots. J. Meun 16 mei 1704: testament van ***Aafje*** *Barck* en ***Jan*** *Jansz. Barck,* welke laatste dan in dienst is van de kamer Enkhuizen der Oost-Indische Comp.

Nots. F. Meun, 31 aug. 1727: ***Margaretha Pool,*** ***we***duwe van *Adriaen Moldijck,* legateert „1/8 van losrentebrief van ***ƒ 8.000,—*** aan ***Aafien*** *Barx*" (zie bij IIIC; 4 dè testamenten van ***Johan Haga*** en ***Margaretha Pool).***

8. *Jan,* volgt IVc.

9. *Hillitjen Jansdr. van Loosen,* ged. 18 aug. 1660 (get. Mary van Loosen, tante van de vader, en Kornelis Gerritsdr., grootmoeder van vaderszijde), regentes „Nieuwe Arme Weeshuys" 1717—'33, begr. 19 januari 1733 (Wk 277 Z, het 'graf van Willem Poen Oudewagen), tr. 1° (stadhuis) 29 juni 1681 *Foppe van Gendt* („beyde inde Oude Westerstraet"), ged. 22 maart 1661 (get. Aaght Volkerts), begr. 12 mei 1687 (Zk 304 Z, het graf van Hendrik Willemsz. Nieman), zn. van *Hendrick Foppesz. van Gendf* en *Tryn Jans;* tr. 2° 25 maant 1696 *Willem Poen Oudewagen* („beyde voor desen getrout, beyde inde Oude Westerstraet"), ged. 22 nov. 1646 (set. Marytje Jans, grootmoeder van moederszijde), raad 1711, schepen 1702, voogd van het Leprozenhuis 1688 en '89, weesmeester 1694-1701 en 1703—'25, kapitein van het Vendel, H 1699—1708, diaken en ouderling, raad der Admiraliteit van Westfriesland en het Noorderkwartier, begr. 14 juni 1725 (Wk 276 Z), zn. van *Reyner Pietersz. Oudewagen* en *Dieutjen Willems,* en weduwnaar van *Lysbethjen Prins* (zie voor de familie *Oudewagen* bij IIIc).

Voornoemde *Hendrick **Foppesz. van Gendt,*** haringkooper, werd begr. 20 sept. 1683 (Zk 304 Z) en tr. (huw. contract 11 juli 1650 te Hoorn voor nots. Johan Goosuensz. van Haarlem, nr. 2646) ***Tryn Jans;*** hij was de zoon van ***Foppe Hendricksz. van Gendt,*** geb. Enkhuizen in 1544 „wijncooper in de Root Hart" (nots. W. Cornelisz 19 maart 1601), en ***Jannetje Hendricksdr.,*** dr. van *Hendrick Willemsz.*

Nots. P. Agricola 6 maart 1694: ***Hilletje van Loosen*** wordt met vele andere Van Gendt-erfgenamen genoemd in een akte, betreffende een stuk land te Hoorn.

Willem Poen Oudewaaen. „wonende op de Havendyk", tr. 1" 23 juni 1676 ***Lysbethjen Prins,*** „inde Oude Westerstraet". ged. 19 mei 1641, begr. 25 mei 1693 (Wk 276 Z), dr. van ***Gijsbert Claesz. Prins*** en ***Sibrich Pieters;*** uit dit huwelijk sproot een kind, begr. 22 febr. 16'7'7).

Nots. J. Meun, 4 april 1707: ***„Willem Poen Oudewagen,*** weesmeester en ***juffr. Hiltjen van Loosen syn vrou",*** stellen ***Pieter Schagen*** en ***Pieter Vis*** tot voogden van hun kinderen aan of, indien deze personen mochten zijn overleden, hun neef ***Jacob van Loosen".***

Nots. Fr. Meun 31 mei 1727: ***Johan Oudewagen, na***mens zijn moeder ***Hiltgen van Loosen,*** weduwe van ***Willem Poen Oudewagen;*** betreffende de nalatenschap van zijn broeder ***Reyner Oudewagen, t.w.*** de erfenis van diens vader.

Het wapen van ***Willem Poen Oudewagen*** komt voor onder de wapens van de vier weesmeesters te Enkhuizen op tapijten in de weesmeesterskamer in het stadhuis aldaar.

Uit eerste huwelijk met *Hillitje **van Loosen*** met ***Boppe van Gendt:***

a. Jan Poppesx. van Gendt, ged. ***28*** febr. 1683, (get. Sybrechje van Loosen, zuster van de moeder, en Dieuwtjen Jacobs, vrouw van de broeder van de moeder), begr. 3 dec. 1691 (Zk. 141 Z, het graf van zijn grootvader van moederszijde).

Uit het tweede huwelijk van *Hillitje* van *Loosen* met ***Willem Poen Oudewagen:***

b. ***Jan Willemsz. Oudewagen,*** ged. ***13*** januari 1697 (get. Aeltien Oudewagen, zuster van de vader), begr. 20 januari 1763 (Wk. 277 Z), tr. 20 sept. 1722 „juffr. Catarina ***Ruyter,*** opt Venedien" te Enkhuizen, begr. 24 juli 1767 (Wk. 277 Z).

c. ***Reyner Willemsz. Oudewagen,*** ged. 3 juli 1699 (get. als bij zijn onder b vermelde broeder), begr. 29 nov. 1725 (Wk. 277 Z).

IVc. *Jan Jansz. van Loosen,* ged. 21 aug. 1658 (get. Cornelis Gerrits, „grootmoeder" van moederszijde), havenmeester (nots. J. Meun, 22 okt. 1718), voogd van het Nieuwe Arme Weeshuis 1697 en '98, begr. 16 maart 1719 (Zk. 142 Z, graf op aaam van Cornelis Gerritsdr.) tr. („wonende inde Westerstraet") 10 dec. 1680 *Dieuwtjen Jacobsdr. (Koedoder),* („inde Vysselstraet"), geb. (te Avenhorn?) omstr. 1661, begr. 29 okt. 1736 (Zk. 142 Z, welk graf sedert 1723 op baar naam stond), dr. van *Jacob Cornelisz. Koedoder* en *Geertjen Dircks.*

*Jan Jansz. van **Loosen*** ontvangt een legaat van 8000 gl. van zijn tante Welmetjen Jansdr. van Loosen (IIb, 5) (nots. J. Meun) 23 april 1698.

Nots. J. Meun, 22 okt. 1718: testament van ***Jan Jansz. van Loosen*** en ***Dieuwtje Jacobs;*** tot administrateur wordt aangewezen hun neef ***Pieter Schagen.***

Crijn Takesz. Ossenkoper, schepen 1622 en '24, raad 1623, burgemeester tien malen tussen 1627 en 1643, tr. 9 sept. 1605 ***Hille Gerbrants*** (hun huwelijk had plaats in het jaar, waarin de ossenmarkt verplaatst werd van Hoorn naar Enkhuizen, omstreeks 1624 werden in laatstgenoemde plaats in één jaar 11769 ossen verkocht; zie Brandt Centen, Historie van Enkhuizen. editie. 1747, blz. 275).

Uit dit huwelijk zeven kinderen, onder wie:

1. ***Marytien Crijnsdr. (Ossenkoper),*** ged. 17 januari 1608, tr. 1" 17 aug. 1631 ***Cornelis Jansz. Koedoder,*** begr. 8 okt. 1640 (Wk. 134 Z; het graf van zijn vader); zn. van ***Jan Evertsx;*** tr. ***2" Jan Luytiesz. Schuyt,*** † vóór 12 maart 1669 (boedelscheiding voor nots. R. Sampson).

   Uit het eerste huwelijk vijf kinderen onder wie:

   a. ***Jacob Cornelisz. Koedoder,*** ged. 18 sept. 1635, schipper van de „Koedoder", begr. 5 januari 1671 (Wk. 148 Z; „op de Carmel markt"), tr. 10 okt. 1660 „tot Avenhorn" ***Geertjen Dirckx,*** „in de Westerstraet", waaruit:

      Dieuwtjen Jacobsdr., tr. ***Jan van Loosen*** (IVc) ***(Take Cryns,*** Jan ***Cornelisz.*** en ***Freek Hoveling als*** voogden hebben 26 aug. 1671 betaald „700 Car.gl. voor lijfrentebrief van 49 gl. ten lijve van ***Dieutje Jacobs,*** oud 10 jaar, vader ***Jacob Cornelisz. Koedoder,*** moeder ***Geertjen Dircks"; ORA*** 5103 nr. 12. Zeebrievenboek. G.A. Enkhuizen. d.d. 19 januari 1664: ***Jacob Cornelisz. Koedoder,*** schipper van de „Koedoder" 150 lasten naar -Portugal).

   b. ***Crijn Cornelisz. Koedoder,*** ged. ***2*** juli 1637, tr. 1 febr. 1660 ***Betje Barents,*** „in 't Apenspel".

   c. ***Evert Cornelisz. Koedoder,*** ged. 7 juni 1640, † kinderloos. begr. 3 nov. 1681 (Wk. 128 M. graf op naam van Dieuwtjen Jacobs), tr. 18 dec. 1678 ***Geertien Jans:*** zij hertr. ***Jan Thijss,*** mr. scheepstimmerman; (nots. F. Meun, 15 juli 1720: als haar enige erfgename wordt genoemd ***Dieutje Jacobs***).

   Uit het tweede huwelijk:

   d. ***Luytien Jansz. Schuyt,*** tr. ***Grietjen Cornelis.***

   e. Hille Jansdr. Schuyt, ged. 23 okt. 1640, tr. ***Hendrick Jansz. Klopper;*** zij had nakomelingen die legaten ontvangen van ***Geertien Jansdr. van Loosen*** (IVc, 2) (nots. F. Meun 15 juli 1720).

2. ***Dirck Crijnsz. Ossenkoper,*** ged. 18 okt. 1611, raad 1659. schepen 1660 etc.. dijkgraaf van Drechterland; † 11 okt. 1683, begr. Wk. 319 M, tr. (wonende „Karmelksluijs") 21 aug. 1639 ***Eefke Jacobsdr.*** („in de Waechstraet"). Uit dit huwelijk nakomelingen.

Wapen van ***Dirck** Crijnsz. **Ossenkoper***
Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 16'78).

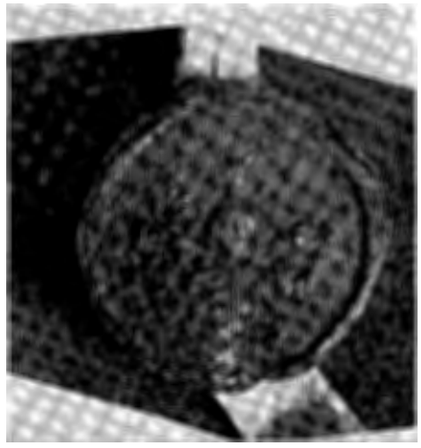

Zegel van ***Dirck** Crijnsz. **Ossenkoper***
aan een schepenacte van 1683 in het Rijksarchief te Haarlem.

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Jansz. van Loosen,* ged. 16 juni 1683 (get. Sybrecht van Loosen en Hiltjen van Loosen, zusters van de vader), „seylmaker" en in 1705 vermeld als „lid van de krijgsraad der Schutterij" (Gem. Archief Enkhuizen, nr. 1459, blz. 12), begr. 11 maart 1723 (Wk. 304 N), tr. („wonende op de Nieuwe Haven") 15 juli 1708 *Tryntje* ***Semeyns*** („op de Bierman's kay, beyde Jongel."), ged. 29 nov. 1674 (get. Hermtien Jans, zuster van haar moeder, en Sytien Dirks, vrouw van Gerrit Pan, de broeder van haar moeder), begr. 25 dec. 1713 (Wk. 304 N), dr. van ***Hendrick Semeyns*** en ***Meynu Jansdr. Pan.***

   Voornoemde ***Hendrick** Semeyns **(Pouwel Freecksxn)*** werd begr. 24 april 1679 (Wk. 273 Z) en tr. 12 juli 1658 ***Meynu Jansdr. Pan,*** begr. 9 mei 1701 (Wk. 273 Z, graf oorspronkelijk op naam van Frederick Fredericksz. Keetman gehuwd met Lisabeth Gerbrants Semeyns — wiens kinderen moeders familienaam aannemen). ***Thade Pan*** (broeder van ***Meynu** Jansdr. **Pan)*** tr. ***Aafje Cornelisdr. Teerkooper,*** wier broeder ***Evert Teerkooper*** gehuwd was met *Cornelia* van *Loosen* (IIIb, 8).

   Nots. C. Aleman, 25 juni 1733: scheiding nalatenschap van ***Jan** Jansz.* wan *Loosen* tussen zijn moeder ***Dieuwtje** Jacobs* en zijn broeders en zusters: ***Geertjen, Jacob, Pieter, Ytgen, Weliemetjen,*** *Joosje* en *Dirk* von *Loosen.*

   Kinderen:

   a. *Meynoutje* ***van** Loosen,* ged. 23 april 1709, begr. 20 mei 1709 (Wk. 273 Z).

   b. ***Hendrick van** Loosen,* ged. 25 mei 1710, begr. 9 juni 1710 (graf idem).

   c. ***Maria van** Loosen,* ged. 29 dec. 1711, begr. 13 mei 1713 (graf idem).

   d. *Meynoutje* ***van** Loosen,* ged. 29 nov. 1713, begr. 6 nov. 1714 (Wk. 304 N).

2. *Geertien* ***Jansdr. van** Loosen,* ged. 12 januari 1685 (get. Betje Barents en Grietjen Cornelis, de vrouwen van haar moeders ooms Crijn Cornelisz. Koedoder en Luytien Jansz. Schuyt), † ongehuwd, begr. 18 mei 1752 (Zk. 142 Z, welk graf door haar broeders en zusters op 2 febr. 1739 aan heer was overgedragen; Graf Transp. Reg.).

   Zij was een der legatarissen van ***Grietje Pool*** (zie de aant. bij IIIc, 4).

3. ***Jacob** Jansz. van Loosen,* gad. 25 juni 1686 (get. Betje Barents — zie IVc, 2 — en Hiltjen Jans, de tante van haar moeder), begr. 1 juli 1686 (Wk. 141 Z, het graf van zijn vader).

4. ***Jacob** Jansz. van Loosen,* ged. 8 okt. 1687 (get. als bij 3), verhuisde met zijn vrouw naar Bovenkarspel blijkens attestatie d.d. 21 dec. 1730 ,resolutieboek Westerkerk nr. 13, blz. 109, begr. 25 maart 1770 (Wk. 383 M), tr. 22 nov. 1711 *Aefje* ***Barck*** („op het Zand te Enkhuizen, beyde Jongel."), god. Monnikendam 24 febr. 1686, testeerde voor nots. J. Meun 4 mei 1770 te Enkhuizen in haar „huys staande op de Nieuwehaven", begr. 3 juni 1773 (Wk. 383 M), dr. van ***Jan** Barck* (of *Berck*) en ***Aafje van** Loosen* (IIIc, 7).

   Nots. J. Meun, 6 nov. 1'711: huw.contract tussen „***Jacob Jansa. van** Loosen,* minderjarigh jongman, geassisteert van ***Jan** Jansz. **van Loosen*** syn vader ende Aeffien ***Jans Barck*** meerderjarigh J.D. geassisteert van Heer ***Willem Poen Oudewagen,*** haar behuwde oom" (IIIc, 9); haar inbreng *f* 2.000,—; zij tekent „*Aefien Berck*".

   Nots. Frans Meun, 9 juli 1728: procuratie aan een advocaat te Purmerend in verband met een proces tegen de familie ***Van der Poel*** te Monnikendam (haar stiefmoeder was ***Reynoutien van der Poel).***

   Nots. Jan Meun, 4 okt. 1766: zij testeren; erfgenamen zijn hun kinderen ***Jan*** en ***Ytjen,*** vermeld wordt hun „huys en erve leggende aan de Packtuynstraet achter hun huys aan de Nieuwendyk ... in publique veylingen te vercoopen" en te beleggen in „obligaties Gemeene Lands", acte opgemaakt in het „Comptoir van de Heeren Penningmeester van de Groote Visserij alhier".

   Nots. J. Meun, id., 4 mei 1770: zij testeert; haar „eenige erfgenaem is het kind van testatrices soon ***Jan van** Loosen* genaamt ***Jacob van** Loosen*".

   Nots. J. Meun, 9 juni 1771: zij testeert opnieuw (na het overlijden van voornoemde kleinzoon) ; erfgenamen zijn nu haar neven Simon *Albertsz.* ***van** Loosen* (IVc, ***6, a), Jan Albertsx. van** Loosen* (IVc, ***6,*** c) en ***Jan Pietersx.*** *van Loosen* (IVc, 5, b); legaten, o.a. „twee drink off bierkannen met silvere lid, waarop het wapen Van *Loosen* gesneeden staat, voorts aan ***Sybregje*** „dogtertje van haar neef Jan *Pietersz.* van *Loosen* haar gouden hoofd off oorijzer met de oirletten daaraan, afgekomen van testatrices moeder" en aan *Geertje*

,,dogtertje van neef ***Jan Albertsx.*** haar gouden hoofd of oorijzer, 't welk zij testatrice heeft gedragen"; zij noemt verder ***Imptje, Geertje en Karstje*** (kinderen van ***Jan Albertsx.)***, „haar nigte ***Tryntje Pieters van Muyden*** wonende te Sardam . . ., nigte ***Tryntje Gerrits van*** Muyden en neef ***Gerrit Mul,*** beyde te Nieuwendam".

Kinderen:

a. ***Jan*** *Jacobsz. van Loosen,* ged. Enkhuizen 23 okt. 1712 (get. Dieuwtjen Jacobs, zijn grootmoeder van vaderszijde), bagr. 17 nov. 1712 (Wk. 153 Z, het graf van zijn vader).

b. *Ytjen Jacobsdr. van Loosen,* ged. Bovenkarspel 14 januari 1714, † kinderloos 19 april 1767 „op de Nieuwedyk" (Enkhuizen), begr. Wk. 383 M (graf van haar vader).

c. *Jan Jacobsz. van Loosen,* ged. Bovenkarspel 14 januari 1714 (tweeling met het hierboven onder b genoemd kind), † 4 april 1771 „op de Nieuwedyk", begr. Zk. 124 Z, tr. 1° (,,wonende opde Nieuwedyk") 17 nov. 1748 *Aaltje Mulr(o)oy* (,,inde Oude Westerstraet"), ged. 6 april 1714, dr. van de chirurgijn *Dirk Mulro(o)y* en *Marytje Hendricksdr. Wouw* (IIIc, 3, c); tr. 2° 27 juli 1766 *Cornelisje van den Hoef* (,,J.D., beyde op Nieuwehaven"), dr. van *Jeremia van den Hoef,* (zie nots. J. Meun d.d. 17 juli 1771); zij hertr. 23 okt. 1774 *Symon Albertsz. van Loosen* (IVc, 6, a).

Uit het tweede huwelijk:

Jacob Jansz. van Loosen, ged. 15 dec. 1769, begr. 26 okt. 1770 (Zk. 124 Z).

„Jan van Loosen en zijn vader ***Jacob.***. West end" 1768. (Lijst voor begrafenis van ***Margaretta Maria van Loosen*** (Vdb, 9), G.A. Enkhuizen, 1359a).

5. *Pieter Jansz. van Loosen,* ged. 28 april 1690 (get. Aaltien en Sybrechtien van Loosen, zusters van zijn vader), kapitein van het Vendel C 1720—'25, schipper in dienst der Oost-Indische Comp. in Batavia vóór 4 april 1725 (zie nats. Frans Meun), ,,commissaris aen recknengen alhier" (nots. A. Bartelinck 8 sept. 1741) , † 14 januari 1743 (Bredestraat, Impost 15 *f*), begr. Wk. 206 N (graf op naam van zijn zuster Geertien en van zijn broeder Dirk Jansz. van Loosen), tr. (,,J.M. opt Nieuwehaven") 11 febr. 1731 *Grietjen Claasdr. Zwart* (,,op de Zuyderhavendyk"), † ,,op de Nieuwehaven" 16 juli 1787, begr. Wk. 304 N (het op naam van haar zoon staande graf).

Uit dit huwelijk:

Marytjen Pietersdr. van Loosen, ged. 4 januari 1733 (get. Geertien van Loosen, zuster van haar vader), † 4 aug. 1740 (,,Breedestraat, bet. 6 *f*), begr. Wk. 153 Z (het graf op naam van haar grootvader Jan Jansz. van Loosen, IVc).

Jan Pietersz. van Loosen, ged. 2 januari 1735 (get. idem), † 9 sept. 1802 (oud 67 jaar, gehuwd, impost 15 *f*), bsgr. 14 sept. 1802 (Wk. 304 N; zijn eigen graf), tr. 1° (als ,, J.M. op de Zuyderhavendyk") 25 mei 1755 *Elisabeth Smittenbergh* (,,J.D. tot Amsterdam"), † 20 aug. 1795 (,,op de Nieuwehaven", Impost „Pro Deo"), begr. Wk. 304 N; tr. 2° 1 dec. 1797 *Vrouwtje Dijkveld,* j.d. van Enkhuizen.

De impost op het begraven weerspiegelt Enkhuizens slechte economische toestand in 1795: voor 299 sterfgevallen in Enkhuizen in 1795 werd voor één persoon betaald *f* 60, voor 20 *f* 30, voor 4 *f* 15, voor één *f* 12, voor 7 *f* 6 en voor 91 *f* 3; 173 personen (58 %) werden „pro deo" begraven.

Uit het eerste huwelijk sproten tien kinderen, waarvan alleen de twee hier volgende kinderen niet in de kleuterleeftijd stierven:

1. *Siebreghje Jansdr. van Loosen,* ged. 28 juni 1765 (get. Grietje Claas, haar grootmoeder van vaderszijde), † 14 aug. 1819 (,,op de Bredestraat, oud 54, buiten beroep, h.v. van Pieter Mosch woonachtig alhier"), tr. *Pieter Mosch.*

   Zij wordt in 17'71 vermeld in testament van haar oudtante ***Aafje Barck*** (IVc, 4).

2. *Jan Jansz. van Loosen,* ged. 31 aug. 1770 (get. Grietje Pieters), assistent op „het Comptoir van de Hoofdcollecteur" (1795), vendumeester (1797). compasmaker (1811 Burgerlijst nr. 517), tr. *Grietje Beckman.*
   Uit dit huwelijk twee kinderen resp. in 1796 en in 1797 geboren en beiden als kleuters overleden.

Nots. van Wagtendonk 16 okt. 1790: ***Jan*** van ***Loosen*** de Jonge „assistent op het Comptoir den Hooft Collecteur".

Nots. idem 20 mei 1797: akte van cautie ***Jan van Loosen*** de Jonge, vendumeester, zijn borg Pieter Evertsz. Knoll, lid van den Raad der Gemeente, voor f 3.000.

Nots. idem 4 sept. 1798: akte van cautie als boven.

Het Committee van Algemeen Welzijn: 24 febr. 1795, deed ***Jan van Loosen de Jonge*** met drie anderen „sitteren" voor hun slecht gedrag, tot dat zij „in goede harmonie tussen de dienstdoende Schutterijen zullen vermeenen te behooren" (G.A. Enkhuizen 278).

Criminele akten, O.R.A. 4925, 31 juli 1797: ***Jan van Loosen*** de jong h, ***27*** jaar oud, stuurde aan de Raden van Enkhuizen een beledigende en honende brief. Hem werd bevolen voor hen te verschijnen, maar hij kwam niet en verontschuldigde zich. Hij werd gearresteerd en voor drie jaar uit Holland verbannen, doch wordt reeds in 1798 als vendumeester te Enkhuizen vermeld (zie hierboven).

6. *Ytjen Jansdr. van Loosen,* ged. 15 mei 1692 (get. Hiltien Jans van Loosen, haar vaders zuster), † 9 febr. 1779 (,,Vysselstraet", impost *f* 15), begr. Wk. 187 M; tr. (,,beyde op de Nieuwehavendyk, beyde jongelieden") 1 aug. 1717 *Albert Symonsz. Bode,* ged. 4 juni 1690 (get. Aafien Willems), begr. 14 dec. 1733 (Wk. 197 M; zijn eigen graf, eigenaar WL. 237 N vermeld als „Albert Simonsz. Bode"), zn. van *Symon Albertsz.* en *Theunisjen Bastiaans.*

Voornoemde ***Symon Albertsx.,*** begr. 15 okt. 1691 (Wk. 197 M, graf op naam van Gerrit Arisz. Pochger), tr. (,,op de Nieuwehaven") 29 juni 1687 ***Theunisjen*** Bastiaans (,,inde St. Jansstraet"), begr. 27 dec. 1726 (graf id.), waaruit 3 kinderen: ***Aafje, Machteltje*** en bovengenoemde ***Albert Symonsx.***

Theunisjen Bastiaans tr. 2° ***Jan Heeresx.;*** uit welk huwelijk tenminste één zoon: ***Bastiaan,*** ged. 16 okt. 1695 (de graven Wk. 153 Z, Wk. 304 N en Wk. 237 N bieden aanwijzingen voor deze staak).

Nots. Frans Meun 25 febr. 1730: ***Albert Symonsz. Bode*** „als man van ***Ytjen*** van ***Loosen***", ontving haar erfenis van ***Grietje Pool*** (zie IVc, 4, e).

Nots. Cornelis Aleman 25 juni 1733: ***Albert Symonsx. Bode*** compareert voor zijn huisvrouw, één van de erfgenamen van haar broeder Jan *Jansz. van Loosen* (IVc, 1).

Weeshuis Archief Enkhuizen reg. 10, 24 mei 1741: „betalt aan *Symon* ***Albertsx.*** voor syn moeder ***Ytgen van Loosen,*** voor Iserkramery: 154 *f* - 7 st. - 0 p.".

Nots. J. Cornel 19 nov. 1751: ***Ytjen van Loosen, weduwe*** van ***Albert Symonsx.,*** noemt haar vijf kinderen: Simon, ***Marytjen, Jan, Bastiaan*** en ***Theunisje Alberts.***

Nots. A. v. d. Ramhorst Roldanus 7 aug. 1778: zij legateert aan haar zoon Simon ***Albertsx.*** onder andere de graven Zk. 142 Z en Wk. 197 M; en land bij Nieuwezaagmoelen; aan haar dochter *Marytjen Alberts,* huisvrouw van ***Titus Paulusz.,*** het graf Wk. 237 N; aan haar zoon Jan ***Albertsx.*** de graven Wk. 112 M en Wk. 126 Z. Erfgenamen waren de voornoemde drie kinderen en voor het overige vierde deel de twee nagelaten kinderen van haar overleden dochter ***Theunisje,*** die de huisvrouw van ***Hendrick Schokker*** was. „Haar dienstmagt en haar naester" moeten haar alledaagse kleren hebben en moeten het lijk aankleden.

Uit dit huwelijk (alle kinderen droegen moeders familienaam *Van Loosen*):

a. *Symon Albertsz. van Loosen,* ged. 23 januari 1718 (get. Hiltjen Jans, zuster van zijn vader), meester kuyperslager (zie het boven gemelde testament van zijn moeder van 1778), † „inde St. Jansstr." 13 nov. 1789 ([gehuwd, impost *f* 30), begr. Wk. 123 M; tr. 1° (niet te Enkhuizen) *Karsje Pieters,* begr. 10 januari 1749 (Wk. 359 Z); tr. 2° („in de Ct. Jansstr.") 23 okt. 1774 *Cornelisien van der Hoef,* „wed. op de Nieuwehaven", weduwe van *Jan Jacobsz. van Loosen* (IVc, 4, c).

Uit het eerste huwelijk:

aa. *Albert van Loosen,* ged. 25 aug. 1743 (get. Marytje Alberts, IVc, 6, b), † 10 sept. 1743 ((impost *f* 3), begr. Wk. 197 M (graf van Ytjen van Loosen, IVc, 6).

Uit het tweede huwelijk:

bb. *Albert van Loosen,* ged. 18 mei 1775, begr. 5 juli 1775 (Wk. 123 M).

Nots. J. Meun, 9 juni 1771: Testament van ***Aafje Barcks;*** haar fidei-commiss. erfgenamen zijn Symon ***Albertsz.,*** zijn broeder Jan ***Albertsx.*** en Jan ***Pietersx. van Loosen*** (IVc, 5, b).

Nots. idem: 9 juli 1771: Symon ***Albertsx. van Loosen*** betreffende de goederen van wijlen ***Wilmetje van Loosen,*** zijn tante (IVc, 7).

Nots. A. v. d. R. Roldanus, 17 april 1789: Symon *Albertsz.* ***van Loosen,*** administrateur van de boedel van ***Aafje Barcks.***

Nots. B. v. d. Velden 11 dec. 1789: Testament van ***Cornelisje van der Hoef,*** weduwe van Simon ***Albertsx. van Loosen.***

Simon Albertsx. van Loosen draagt in notariële akten en in het begr. register zijn moeders familienaam.

Onjuist is Ned. Patriciaat 1970 (i.v. ***Schokker),*** blz. 242; de aldaar genoemde Simon *Uyterwijk,* echtgenoot van ***Vrouwtje Schokker*** is niet identiek met de op 23 jan. 1718 gedoopte zoon van ***Albert*** Simonsx. en ***Ytjen van Loosen.***

b. *Marytjen Alberts van Loosen,* ged. 13 okt. 1719 (get. Geertien van Loosen, haar moeders zuster), †„op de Hooghstr." (impost *f* 15), begr. 17 sept. 1778 (Wk. 237 N, haar eigen graf), tr. (als „J.D. inde St. Jansstr.") 27 mei 1742 *Titus Pouwelsz.* (of *Paulus*).

Uit dit huwelijk 7 kinderen, waarvan één de volwassenheid bereikte, t.w. *Dieutjen Titus,* ged. 28 sept. 1742 (get. Ytjen van Loosen, haar grootmoeder van moederszijde), † 27 januari 1805 („in de Westerstraet", oud 63 jaar, gehuwde, van de geref. rel."), begr. Wk. 313 N.

c. *Jan Albertsz. van Loosen,* ged. 1 januari 1721 (get. idem), mr. blokkemaker, † 5 sept. 1792 („in de Oude Westerstraat, impost *f* 15, oud, 72 jaar, een weduwnaar, geref. blokkemaker), begr. Wk. 112 M (zijn eigen graf), tr. 23 nov. 1749 *Grietje Pietersdr. (de Wit).*

Uit dit huwelijk minstens tien kinderen, waarvan vier jong overl., een vijfde kind *Albert Jansz. van Loosen,* † 6 maart 1777 („op 't Noord, ongetr., impost *f* 12), begr. Wk. 237 N; de andere vijf kinderen zijn vermeld in het hieronder te vermelden testament.

Nots. Aaron v. d. Ramhorst Roldanus 28 juni 1787: ***Jan Albertsx. van Loosen*** „Meester blokkemaker prelegateert. .. alle 't goud, zilver, juweelen en paarlspelden te samen voor syn kinderen; 400 gl. voor elk; aan syn jongste dogter, *Carsje,* 200 gl. in gelde, gladde kas waar in haar kleederen leggen; goude hooftijzer en 't paar paarelspelden ... Erfgenaemen zijn kinderen, ***Impje, Pieter, Geestje, Hendrik*** en *Carsje." Carsje* Jans van *Loosen* † 7 okt. ***1788,*** begr. Wk. 112 M.

Nots. idem 25 ianuari 1793: akte van scheiding van de boedel) van ***"Jan Albertsx. van Loosen*** en *Grietje Pietersdr.* ***de Wit,*** „in der tijd echtelieden, nu overleden. ..". Hun nagelaten kinderen waren:. ***Impje van Loosen*** weduwe van ***Albert Hunnink, Pieter van Loosen, Geertje van Loosen*** huisvrouw van ***Claes de Leur*** en ***Hendrick van Loosen".*** Voornoemde ***Pieter van Loosen*** tr. 18 okt. 1789 ***Aaltje Hellingman,*** dr. van ***Ysbrant Pietersz. Hellingman*** en ***Grietje Houtsager;*** zij hebben thans nog nakomelingen ***Van Loosen te*** Den Helder en in Zuid-Afrika.

d. *Bastiaan Albertsz. van Loosen,* ged. 15 sept. 1722 (get. Hiltie Jans), † („in de St. Janstraat") 9 mei 1773 (impost *f* 15), begr. Wk. 197 M (graf van zijn moeder), tr. 6 maart 1746 *Grietje Maertensdr. de Liefde,* ged. 8 mei 1772, dr. van *Maerten de Liefde* en zijn eerste vrouw *Styntje Reynders.*

Uit dit huwelijk één Lied:

Styntje van Loosen, ged. 15 januari 1747 (get. Karsje Pieters), begr. 16 febr. van hetzelfde jaar (Wk. 237 N, het graf van haar vaders moeder).

Andere kinderen bleven niet in leven, daar nakomelingen van ***Bastiaan Albertsx. van Loosen*** niet in ***Itje van*** Loosen's testament (IVc, 6) zijn vermeld.

Nots. P. Visser 3 febr. 1754, mutueel test. met zijn huisvrouw *Grietjen Maartens de* ***Liefde. Legaat*** aan haar „muij" Maritjen Reynderts".

e. *Theunisje Albertsdr. van Loosen,* ged. 16 maart 1725 (get. Hiltjen Broodjes), † 7 okt. 1771 („bestaalt *f* 6, oude Westerstraet"), begr. Wk. 197 M (het graf van haar moeder); tr. („inde Nieuwe Riedyck") 31 mei 1750 *Hendrick Schokker* („J.M. in die Oude Westerstraat"), ged. 23 april 1724, pachter van de Bank van Lening 1777, diaken Herv. Gem., † 11 sept. 1799 („op de Wierdyk, pro deo, oud 75 jaar, Geref. rel."), begr. Wk. 197 M (het gsaf van Symon Albertsz. van Loosen, IVc, 6, a), zn. van *Jan Jansz. Schokker* en *Aaltje Cornelisdr. Klein.*

Nots. J. Meun 9 april 1770: Mutueel testament van *Hendrick* **Schokker** en *Teunisje Albertsdr.*

Hendrick **Schokker** werd tot pachter van de Bank van Leening aangesteld 19 nov. 1777 (Enkh. aanteekeningen, Deel 111, blz. 184, D. Brouwer). Uit dit huwelijk *Schokker-van Loosen* sproten zes kinderen, van wie vier jong overleden; het testament van 1778 van ***Itien van*** *Loosen* (IVc, 6) vermeldt de „twee nagelaten kinderen van baar dochter *Theunis* ***je*** *Alberts:* ***-Aagje*** en ***Albert Schokker"***; deze kinderen hadden nakomelingen. Zie ook Nederl. Patriciaat 1970, blz. 253, waar ***Theunisje*** *Albertsdr.* ***van*** *Loosen* ten onrechte vermeld wordt met de geslachtsnaam *Uyterwijk.*

f. *Geertjen Alberts,* gad. 10 sept. 1726 (get. Geer+ tien van Loosen), † jong.

g. ***Willem*** *Albertsz.* ***van*** *Loosen,* ged. 16 maart 1732 (get. Hiltjen Jans), † jong.

7. *Wilmetje* ***Jansdr. van*** *Loosen,* ged. ***6*** sept. 1693 (get. Aaltien van Loosen, haar vaders zuster), † 16 okt. 1753 („in de Oude Westerstraat", bet. ƒ 15), begr. Wk. 304 N (het graf van haar echtgenoot), tr. „beyde op de Nieuwehaven" 2 juni 1721 *Daniel* ***Schokker,*** ged. 17 dec. 1697, mr. loodgieter, diaken Herv. Gem., † 3 april 1753 („oude Wsstenstraet"; bet. ƒ 15), bagr. Wk. 304 N, zn. van *Jan Hendricksz.* en (tr. 27 januari 1686) *Vroutje* ***Jansdr.***

Nots. Frans Meun 25 febr. 1730: ***Daniel Schokke+*** en ***Wilmetje Jans van Loosen*** compareren om ¼ deel van losrentebrief van ƒ 3000,— te ontvangen, een deel van het legaat van Johan *Hagha,* verdeeld in testament van ***Grietje Pool*** (zie aant. bij IIIc, 4).

Nots. J. Cornel ***28*** april 1741: legaat van ***Stoffel*** *Joostsz. Schouw,* ½ zijn „porcelyne" aan ***Wilmetje van*** *Loosen,* huisvrouw van ***Daniel Schokker,*** die een van de voogden over zijn erfgenaam is.

Nots. Visser 20 juli 1753: zij testeert als weduwe.

Nots. A. Bartelinck 16 okt. 1753: inventaris van de boedel van ***Wilmetje van*** *Loosen,* weduwe van ***Daniel Schokker,*** omvattende onder andere:

een buis en erf in de Oude Westerstraat Z.Zijde;
een huys en erf op de Nieuwehaven N.Zijde;
een ander huys en erf op de Nieuwehaven N.Zijde;
obligaties ongeveer 7000 ***ƒ;***
een Grafstede Wk 304 N:
een gedetailleerde lijst van meubels in elke kamer, ook kleding en juwelen; „Barromeeter" — „2 schilderijen van Stonk".

Nots. J. Cornel 27 okt. 1755: Jan ***Schokker*** erfgenaam van zijn moeder.

Uit dit huwelijk ***Schokker-van*** *Loosen:*

a. *Vroutien* ***Danielsdr. Schokker,*** ged. 5 okt. 1728 (get. Aagje Cornelis), begr. 10 mei 1731 (Wk. 304 N).

b. Jan *Danielsz.* ***Schokker,*** ged. 10 juni 1732 (get. Geertjen van Loosen), zee officier, † 27 maart 1781 „op 't oorlogsfregat „Eendragh" in de Spaansche zee" (Nots. R. v. d. Willige 27 sept. 1781), tr. (als „J.M. in de Westerstraet") 11 juni 1752 *Aaltjen* ***van der*** *Velde* („J.D. op 't Noort"), waaruit:

Daniel Jansz. ***Schokker,*** ged. 16 maart 1753 (get. Willemetje van Loosen), † jong.

c. *Hendrick Danielsz.* ***Schokker,*** ged. 14 maart 1736 (get. Aagie Kornelis), begr. 5 mei 1736 (graf idem).

8. *Joosje* ***Jansdr. van*** *Loosen,* gcd. 9 aug. 1695 (get. Sybrecht van Loosen, haar vaders zuster), † 3 sept. 1776 (bet. ƒ 30), begr. Wk. 173 M, tr. 1° (als „J.D. op de Nieuwehaven") ***27*** okt. 1726 ***Cornelis van der Hoeve,*** „J.M. van Hauwert", opperstuurman in dienst van de O.I. Comp. (1727); tr. 2° („in de Nieuwe Riedick") 13 febr. 1748 *Hendrick* ***Schokker*** („op de Nieuwehaven"), ged. 29 okt. 1694, koopman, diaken Herv. Gem., begr. 2 okt. 1766 (Wik. 173 M), zn. van ***Jan Hendricksz,*** en *Vroutje* ***Jansdr.,*** en weduwnaar van ***Hendrikje Jansdr.*** *Bouwman.*

Nots. Frans Meun 11 april 1727: *Cornelis* van. der ***Hoeve*** „burger deser stadt, in dienst van Oost Indie Co.. Camer Enkh. met syn schip 'Haacksburgh' als upper stuerman" geeft procuratie aan zijn huisvrouw om al zijn goederen te verkopen.

Nots. idem 25 febr. 1730: ***Joosje van*** *Loosen* met bovenstaande procuratie „van *Cornelis* van ***der Hoeve,*** haar man" in het buitenland, neemt een legaat van Grietje ***Pool*** (zie aant. bij IIIc, 4) in ontvangst.

Nots. idem 18 febr. 1739: ***Joosje van*** *Loosen* benoemt, indien zij kinderloos mocht komen te sterven, haar zes broers en zusters tot haar erfgenamen: ***Geertje*** voor 1/7, ***Jacob*** 1/7, ***Ytjen*** 2/7, *Willemetjen* 1/7, *Dirck* 1/7 en hert kind of de kinderen van ***Pieter*** 1/7.

Nots. Abel van der Willige 2 juni 1773: testament van ***Joosje van. Loosen,*** weduwe van ***Hendrick Schokker.***

Nots. ***N.*** R. van der Willige 17 aug. 1776: zij kiest 4 executeurs.

Nots. idem 23 nov. 1781: quittantie voor een jaar van haar fideicommiss. boedel met de handtekeningen van 24 erfgenamen.

Kind uit eerste huwelijk:

Sybregje *Cornelisdr.* ***van der Hoeve,*** ged. ***14*** sept. 1727 (get. Marytien Wou, IIIc, 3, c), † jong.

9. *Marytjen* ***Jansdr.*** *van Loosen,* ged. 31 januari 1698 (get. Betje Barends en Grietje Cornelis, huisvrouwen van ooms van haar moeder), begr. 10 mei 1698 (Zk. 141 Z).

10. ***Dirk*** *Jansz.* ***van*** *Loosen,* gad. 1 nov. 1699 (get. idem), havenmeester, † 17 juli 1756 („op de Nieuwehaven, bet. ƒ 60, ongeh."), bagr. Zk. 142 Z (graf dan gesloten tot 1780).

Hij testeerde (als havenmeester) op 14 juni 1737 voor nots. Pluym.

Hij en zijn zuster *Geertje* ***Jans*** (IVc, 2) ontvingen het graf Wk. 206 N, 9 febr. 1739 (graf transp.boek fol. 51 v.) krachtens het testament van hun nicht Geert ***Jans*** (zie de aant. bij IVc over de familie *Ossenkoper* onder 1, e); het was eerder van haar tweede echtgenoot ***Jan Thijs*** geweest. ***Jan*** *Pietersz.* van ***Loosen*** (IVc, ***5,*** b) ontving het graf 24 okt. 1771 (fol. 216 id.).

Nots. Pieter Visser 21 dec. 1752: testament van ***Dirk*** *Jansz.* ***van*** *Loosen,* legaten aan: Simon *Albertsz.* (IVc, ***6.*** al ziin „Sommer huys en tuyn.. . op de weeh — en 500 gl. in gelt"; aan *Jan Albertsz.* (IVc, ***6,*** c), *Bastiaan Albertz.* (IVc, ***6,*** d) en *Theunisje Alberts* (IVc, ***6, e)*** elk ***500*** gl.; aan Dieuwtjen *Titus* „dogtertje" van *Marytjen Alberts* (IVc, ***6,*** b) ***2000*** gl. ***in*** obligaties; aan ***Jan van Loosen Jacobsx.*** (IVc, 4, c), aan ***Jan van Loosen*** *Pietersz.* (IVc, ***5,*** b) en ***Ytjenvan Loosen Jacobdr.*** (IVc, 4, b) elk 500 gl. Zijn erfgenamen waren zijn drie zusters en zijn broer: ***Jacob*** *Jansz.* van ***Loosen, Ytjen, Welmetje*** en ***Joosjen van Loosen.*** De eerste twee zullen hun deel ontvangen, de laatste twee zullen alleen renten ontvangen en het kapitaal bij hun dood naar de kinderen van de twee eerste erfgenamen gaan. De akte is opgemaakt in zijn huis op de Nieuwehaven.

11. *Marytje* ***Jansdr. van*** *Loosen,* ged. 1 mei 1701 (get. idem), † 8 nov. 1708, bagr. Wk. 134 Z.

12. ***Gerrit*** *Jansz.* ***van*** *Loosen,* ged. ***8*** april ***1703*** (get. Aaltien van Loosen, zijn vaders zuster), † 2 nov. 1709, bagr. Wk. 153 Z (graf op naam van zijn vader, verkregen dat jaar).

Foto: Icon. Bureau.

***Pieter** Jansz. **van** Loosen*
(1635-1709).

Doek (107 cm x 90 cm), toegeschreven van J. Rotius, in het Stadhuis te Enkhuizen.

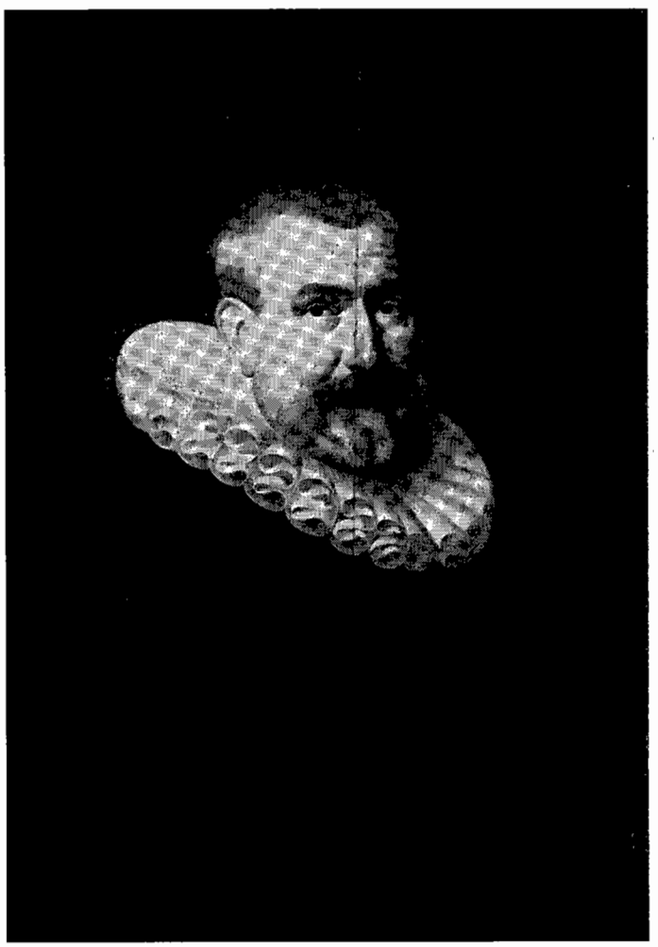

Foto: Icon. Bureau.

***Gerrit** Segersz.*
(† 1675)
(Schoonvader van ***Pieter** Jansz. **van** Loosen*).

Paneel (84,5 cm x 61 cm), door Ab. van der Schoor 1647, in het Stadhuis te Enkhuizen.

Wapen van ***Pieter Jansz. van Loosen*** (1635-1709).
Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1678).

IIId. ***Pieter Jansz. van Loosen,*** ged. 25 maart 1635 (get. Aeff Pieters, de grootmoeder van moeders zijde), schepen 1678—'85, weesmeester 168 1—'84, commissaris van de Bank van Kleine Zaken 1669, luitenant 1681 en kapitein 1687—'95 van het Vendel C, bagr. 21 januari 1709 (Wk. 408 M, gnaf op naam van Gerrit Segersz., zijn schoonvader), tr. (ondsrtr. 18 nov. 1656, „wonende inde Packtuynen") *Wyntjen* ***Gerrits*** („op de oude Suyderhaven"), ged. 28 sept. 1636 (get. Claes Pietersz., haar grootvader van moederszijde, die ook doopgetuige was bij haar broeder Pieter als „Claes Pietersz de Bestevader"), begr. 19 mei 1670 (Wk. 408 M), dr. van ***Gerrit Segersz.*** en *Aefien* ***Claesdr.***

Voornoemde ***Gerrit Seagersx.***, raad 1644—'75. Schepen 1650, burgemr. 1655, voogd van het Ziekhuis, kapitein van het Vendel K 1654—'88. begr. Wk. 350 Z 18 nov. 1675, tr. 6 dec. 1629 *Aefien Claesdr.*, ged. 9 dec. 1608, begr. Wk. 350 Z, 27 dec. 1678, dr. van Claes ***Pietersx. Brouwer*** en ***Aef Jacobsdr.***

Gerrit Segersz., burgemr. betaalt 1500 Car.gl. voor „Lijfrentebrief ten lijves van ***Pieter 15,*** Jan 13, ***Weyntje*** 11, ***Lysbet 9, Aeffien 7*** en ***Jacob Gerritsz.*** oud 4 jaar, sijne kinderen, daer moeder is ***Aeffien Claes", 30*** mei 1648 (O.R.A. 5102 nr. 10).

Bij twee portretten, hangende in de trouwkamer van het stadhuis te Enkhuizen, staat op de achterzijde in 19de-eeuws handschrift (misschien kopieën van oudere etiketten) aangegeven op het ene de- naam Burgemr. ***Gerrit Segers.*** en op het andere portret de naam ***Acf Gerritsdr.*** (niet *Claasdr.*), zijn vrouw. De schilder Abraham van der Schoor signeerde het vrouweportret met de toevoeging „Aet. 55 1648". Het is echter niet aannemelijk dat *Aefjen Claas* 55 jaar oud was in 1648 aangezien zij nog in 1644 een kind kreeg; het portret zou dan ook niet dat van ***Gerrit Segersx.***' echtgenote zijn. De vraag rijst of het mansportret dan wel ***Gerrit Segersx.*** voorstelt.

Nots. J. Meun 30 januari 1691: betreft betaling wapenen, genoemd wordt de overleden broer van ***Wyntje Gerrits,*** de Land-Capiteyn ***Jacob Gerritsz. Visser: Nicolas Hendricksx.*** *Ris,* zoon van zijn zuster *Elizabeth* en *Olfert* ***Pietersx.*** *Backer* (later kapitein ter zee) zoon van haar zuster ***Aefjen*** Gerrits, huisvrouw van de kapitein ter zee ***Pieter*** *Olfertsz. Backer.*

Het portret van ***Pieter Jansz. van Loosen*** toegeschreven aan J. Rotius van ca. 1660 bevindt zich in het Stadhuis te Enkhuizen; zijn handtekening vindt men bij nots. Pijl1 d.d. 8 mei 1649.

Wapen van ***Gerrit Segersz.*** († ***1675).***
Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1678).

Uit dit huwelijk:

1. *Aefje* ***Pietersdr. van Loosen,*** ged. 28 sept. 1657 (get. Cornelisje Gerrits, haar vaders moeder), regentes vam het Oude Armen Weeshuis 1700—'38, † 25 nov., begr. 1 dec. 1738 (Wk. 408 M), tr. 1° („wonende inde Packtuyn") Lutjebroek 30 april 1684 Ds. *Henricus van* ***de*** *Ramhorst* („predicant des Godlijken woords tot Luytebroek"), student Leiden 12 okt. 1673 „21 jaaren, theol. Steenwicensis" (Acad. Lug. Bat. blz. 586), predikant te Lutjebroek, † na 1692 (Regt. Predikanten van N. Holl. 1 523, C.B.G.); tr. 2° (als wonende „inde Packtuynstraat") 17 dec. 1702 Mr. ***Philippus*** *Geelkerke* („van Haarlem, J.M. over Reemans Kooij"), ged. Haarlem 28 januari 1663, „Juris Candidat." 23 okt. 1686 (Ac, Geh. Zutphanicae, blz. 71), commissaris van de Bank van Kleine Zaken 1700, commissaris van de Echtenstaat 1704—'11, bagr. 18 april 1711, (**Wk.** 144 N, graf op naam van Jacob van de Ramhorst, zijn stiefzoon), zn. van Ds. *Philippus Geelkerke,* predikant te Haarlem, en ***Geertruyd Jacobsdr.*** *Blau.*

Aafjen van Loosen krijgt attestatie naar Luytebroek 26 april 1685 (Reg. 10 E, Westerkerk Arch. Enk.).

Nots. J. Meun 18 okt. 1692: zij testeert als wed. van Dom. *Henricus* ***Ramhorst:*** haar zoon ***Jacob van de Ramhorst*** is enige erfgenaam, als hij tot 20 jaar leeft en indien hij sterft, zullen de erfgenamen haar broers ***Jan, Gerrit*** en ***Jacob Pietersz. van Loosen*** zijn; zij verwijst naar het testament van haar echtgenoot, opgemaakt voor nots. W. Sylvius, Amsterdam, 25 okt. 1685. Zij en haar broer ***Jan Pietersz. van Loosen*** (IVd), als erfgenamen van hun tante ***Welmetje van Loosen*** (IIb, 5), komen in vele acten voor (zie o.m. de aant. bij IVd).

Nots. Joan Meun 11 dec. 1696: ***Nicolas à Ramhorst*** te Steenwijk en *Cyrus* ***à Ramhorst*** te Grootebroek, bezaten tesamen een huys en Schutterijen te Steenwijk, waarvan een deel behoorde aan de boedel van haar overleden echtgenoot.

Geertruyd Jacobsdr. Blau (van Enkhuizen) was een van de erfgenamen van haar oom en tante Jan ***Wiggers Blauw*** en *Tryn* ***Wiggers.*** (Copie van akte Nots. J. Meun 6 juli 1670, G.A. Enkh. nr. 1653).

Uit het eerste huwelijk (de vier dochters overleden jong en werden begr. Wk. 408 M):

a. ***Weintjen van*** de ***Ramhorst,*** ged. Enkhuizen 13 april 1685 (get. Welmetje van Loosen), † jong.

b. ***Weyntje van de Ramhorst,*** ged. Lutjebroek 28 april 1686, † jong.

c. ***Weyntjen van de Ramhorst,*** ged. Lutjebroek 18 mei 1687, † jong.

d. ***Hillagonda van de Ramhorst,*** ged. Lutjebroek 27 mei 1688, † jong.

e. Mr. ***Jacob van de Ramhorst.*** neb. 10 dec. (volgens zijn grafzerk), ged. Lutjebroek 15 dec. 1689, jur. stud. te Leiden 15 sept. 1'709, („oud 20 jaaren, Enchusanus" ; AC. Lug. Bat. blz. 812), raad, schepen, burgemeester 13 malen tussen 1'723 en 1750, advokaat-fiscaal ter Admiraliteit, † 9 maart 1762 (wonende in de „Toorenstraat, bet. *f* 60, ongetrout"), begr. Wk. 407 (dubbelgraf met 408 M, familiegraven van Gerrit Segersz. zijn overgrootvader van moederszijde, zie IIId, nu gedekt door een dubbele zerk met de data van Mr. Jacob van de Ramhorst en aanduidingen dat hij verbonden was geweest aan de West-Friese Munt; wapens uitgehakt).

Zegel van Mr. ***Jacob van de Ramhorst*** (1689-1762) aan een schepenacte van 1716 in het Rijksarchief te Haarlem.

Testamenten van Mr. ***Jacob van de Ramhorst*** werden verleden voor nots. P. Visser 21 febr. 1761 en voor nots. idem 6 maart 1762 („diverse importante legaten", aan verwanten, vrienden, personeel en liefdadigheid).

Nots. idem 26 april 1762, 3 mei 1762: sommige legaten beliepen *f* 10.500,—, zijn erfgenamen waren ***Weyntjen van Loosen*** (IVd, 2) weduwe van ***Pieter Haak, Weyntjen van Loosen*** (IIId, 5, a), huisvrouw van ***Andries Kluppel, Johanna van Loosen*** (IIId, 5, b) te Leiden, huisvrouw van ***Joan*** van. ***den Honert,*** en ***Pieter van Loosen*** (Nd, ***4).*** Elk vierde deel bestond uit ongeveer 22.000 gl. in obligaties plus huizen, land, enz.

2. *Jan,* volgt IVd.

3. *Gerret Piefersz. van Loosen,* ged. 6 juli 1664 (get. Welmoet en Josina van Loosen, zusters van zijn vader), begr. 2 juli 1707 (Zk. 176 N, graf op naam van zijn overleden grootmoeder Sybrecht Hendricks j.

Nots. Joan Meun 3 nov. 1700: ***Gerrit van Loosen*** vertegenwoordigt twee te Batavia wonende vrouwen.

4. *Jacob Piefersz. van Loosen,* ged. 29 april 1668 (get. Welmoet en Joosjen van Loosen), begr. 30 dec. 1669 (Wk. 408 M).

5. *Jacob Piefersz. van Loosen,* ged. 4 mei 1670 (get. Welmoet van Loosen), schepen 1700, bewindhebber der West Ind. Comp., ouderling 1706 en 1709, haringkoper, † 14 juli 1749 („Bagijnestraat, bet. *f* 30), begr. Wk. 438 N (zie hieronder), tr. („in de Packtuyn straat") 10 juni 1698 *Grietje* Buyskes („in de Baguinstraat") ged. 1 januari 1672, begr. 17 mei 1734 (Wk. 439 N, dubbelgraf met Wk. 438 N, zerk inschrijving zie Gen. en Her. Gedenk. N. Holland), dr. van *Gerrit Pietersz. Buyskes,* schepen, raad en burgemr., bewindhebber der Oost-Indische Comp., en *Jantien Jansdr. Weyda* (voor deze nakomelingen van Jan Albertsz. Groot zie men zijn parenteel door A. G. Vosdingh Bessem in Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie, jrg. 1969 en 1970, nr. 282).

Wapen van ***Gerrit Pietersz. Buyskes*** (1636-1696).
Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1678).

Nots. Joan Meun 19 okt. 1700: Het „Comptoir van ***Jacob van Loosen,*** Harringhcoper".

Nots. idem 28 juli 1704: mutueel testament van Mr. ***Jacob van Loosen*** en zijn huisvrouw Juffr. ***Grietjen Buyskies;*** hij annuleert zijn testament, verleden voor Nots. Jan Kos te Hoorn op 29 nov. 1695.

Nots. Frans Meun 21 juni 1705: ***Pieter Cornelisz. Pronck*** benoemt deze echtelieden tot zijn enige erfgenamen.

Jacob van Loosen, ouderling in 1706, presenteerde een rekening aan de classis van Enkhuizen (Westerkerk-Archief Enkhuizen, bundel 37 nr. 4) met uitgaven van zeven personen voor een reis naar de Synode te Amsterdam, gemaakt op 26 juli van dat jaar, deze personen waren hij zelf, zijn vrouw, Dom. Henricus Schainck en vier anderen, zij reisden per boot, via de Beemster, Monnikendam en Buiksloot, de totale uitgaven bedroegen 50 gl. 14 st. 0 p., waarvan 12 gl. 15 st. 8 p. voor de reis werd betaald, inbegrepen 3 st. „foy" voor de knecht.

Transp. en Hypotheek reg. 11 mei 1733, noemt als ziin eieeadom „een huvs over de Stadts doelen": Reg. idem ï3 nov. ï733: hij koopt „Huis en erve op het Weajen" (? wegjen); 7 febr. 1733 bezit hij „een tuyn belent te Z. bei tuyn van Engel Appelman op de Groezes Wegjen".

Nots. Frans Meun 23 juni 1723: een nieuw mutueel testament van de echtelieden.

Nots. J. Cornel 4 april 1738: Als erfgenamen van ***Sybrant Willemsz. Groes*** door ***Gerrit Sybrantsx. Groes,*** compareren verschillende leden van de familie ***Buyskes,*** onder wie *Jacob van Loosen* als weduwnaar van ***Grietjen Buyskes, en*** hun twee dochters. Na zijn dood woonden zijn dochter en zijn schoonzoon ***A. Kluppel*** in zijn

huis in de Bagijnestraat (zie nots. P. Visser d.d. 26 juli 1754).

Uit dit huwelijk:

a. ***Wijntje Jacobsdr. van Loosen,*** ged. 16 juni 1699 (get. Aafje Pieters van Loosen, haar tante, en Aaf je Dirks Semeyn, echtgenote van haar oom Jan Pietersz. van Loosen), † 3 juni 1775 („op de Oude Westerstraat, bet. *f* 30), begr. Zk. 31 N (tegenwoordig zijn Zk. 29, 30 en 31 NC bedekt met twee stenen, waarvan het opschrift vervaagd is en de wapens uitgehakt zijn, Kluppel-familiegraven), tr. (zij „in de Baginestraat") Grootebroek 28 nov. 1717 Mr. ***Andries Kluppel*** („beyde jongeheden"), geb. 2 febr., ged. 6 febr. 1695 (get. Aafjen en Maria van Vossen, zusters van zijn moeder), raad, burgemeester 17 maal tussen 1729 —'63, bewindhebber der West.-Ind. Comp. 1727, † 24 febr. 1773, begr. Zk. 30 N, zn. van *Jan* ***Kluppel*** en *Pieterje* ***van Vossen.***

Zie nader de parenteel van Jan Albertsz. Groot, door A. G. Vosdingh Bessem in Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie jrg. 1969 en 1970, nr. 747.

Nots. A. Bartelinck. 17 aug. 1750: deze echtelieden behoorden tot de erfgenamen-van ***Jacob van*** de ***Ram***horst (IIId, 1, e) (nots. P. Visser 21 april 1763 gaat over dezelfde erfenis).

Nots. idem 20 febr. 1758: Mr. ***Andries Kluppel*** vertegenwoordigt zijn vrouw en haar zuster ***Johanna van Loosen,*** dochters" en erfgenamen van hun vader ***Jacob wan Loosen,*** voor een stuk grasland „De Hem" te Opdam.

Uit het huwelijk Kluppel-van ***Loosen zes*** kinderen, voor wie men zie „De Parenteel van Jan Albertsz. Groot" nrs. 1025-1030 in Jaarboek Centr. Bureau voor Genealogie, jrg. 1970, blz. 242, 243.

b. ***Johanna Jacobsdr. van Loosen,*** geb. 5 april, ged. 6 april 1701 (als „*Jantje*", get. Pieterje Thades), † Leiden 1.5 juli 1779, tr. („in de Baguinstraat") 10 of 11 aug. 1728 Prof. Dr. ***Johannes van den Honert,*** geb. Hendrik Ido Ambacht 1 dec. 1693, Herv. predikant te Katwijk-Binnen 1719, te Enk-Buizen 1721, te Haarlem 1724, hoogleraar in de Theologie te Utrecht 1727, te Leiden 1734, † Leiden 6 april 1758, zn. van Prof. Ds. ***Taco Hajo van den Honert,*** hoogleraar in de Theologie en in de Antiq. Judaic. te Leiden. en ***Jacomina van*** *Asperen.*

Zie nader Nederl. Patriciaat 1945, blz. 160 en De Nederl. Leeuw 1928, kol. 341.

Uit het huwelijk vijf kinderen, zie de voormelde Parenteel nrs. 1031-1035, in Jaarboek Centr. Bureau voor Genealogie jrg. 1970, blz. 244.

Nots. F. Meun 20 juli 1728: Huwelijkscontract, de bruid Juffr. ***Johanna van Loosen*** geass. met haer vader en moeder.

Nots. P. Visser 6 juli 1752: ***Joan v. d. Honert*** verzoekt zijn zwager ***Andries Kluppel*** een quitantie voor 1480 gl. te geven, bet. van Batavia voor overl. ***Jacob van Loosen,*** hun schoonvader.

IVd. Jan *Pietersz.* ***van*** *Loosen,* ged. ***16*** april 1660 (get. Cornelis Gerrits, zijn grootmoeder van vaderszijde), begr. 20 januari 1724 (Zk. 97 Z, graf op naam van zijn huisvrouw), schepen sedert 1695, raad 1703, burgemr. 7 malen tussen 1704—'23, commissaris van de Bank van Kleine Zaken 1689, commissaris van de Echtenstaat 1,692, ouderling 1702, hoogheemraad van de Beemster 1721

Wapen van **(IVd)** ***Jan Pietersz. van Loosen (1660-1724).***
Naar een afbeelding op een „Wapenkaart der Beemsterlanden" van 1721 in het Rijksarchief te Haarlem.

(RAH-A-492-631 .010), rekenmeester van geref. kerk 1705, luitenant van het Vendel C 1695-1702, tr. 24 juli 1691 *Aaffien* ***Semeyns*** („beyde inde Packtuynstraet"), gad. 5 mei 1669 (get. Petronella Semeyns, haar vaders zuster, en Anna Blauhulck), begr. 13 febr. 1744 (Zk. 86 Z, graf geërfd van haar moeder), dr. van ***Dirk Symonsz. Semeyns*** (ged. 16 dec. 1636, „outschepen op de Nieuwehaven", begr. 18 aug. 1670, Zk. 86 Z) en (tr. Purmerend 20 mei 1668) *Elia Heinsius* („in de Packtuynstraet").

Elia Heinsius, ged. *7* april 1639, begr. 12 nov. 1703 (Zk. 85 Z, op haar naam), dr. van Mr. ***Sieuwert Heinsius*** en ***Geertruyd Haga*** (dr. van Maria ***Jansdr.*** van ***Loosen*** (I, 2)); tr. 2" 24 aug. 1681 burgemr. ***Walich Proost,*** zoon van ***Hilletje Jansdr. van. Loosen*** (1, 6, de veel jongere zuster van ***Maria Jansdr. van Loosen***).

Nots. Jan Meun 18 dec. 1706: „Mr. ***Walich Proost*** raad en outpremier Burgemr." legateert aan „***Theodora Semeyns*** huisvrouw van ***Arent Arentsx. de Vries*** en een doghter van ***Elia Heynsen syn*** testateurs overleden h.v., 4000 gl." en 12.000 gl. aan haar 3 kinderen. Zijn erfgename was ***Aafjen Semeyns,*** zijn andere stiefdochter, „h.v. van ***Johan van Loosen***".

Jan Pietersz. van Loosen en zijn zuster ***Aafje Pietersdr. van Loosen*** (IIId, 1) waren erfgenamen van ***Welmetje van Loosen*** (IIb, 5) en hadden zodoende de opdracht veel legaten uit te betalen aan hun nichten, neven en broeders.

(Nots. Joan Meun 26 nov. 1695; 14 juni 1697; 2 sept. 1697, enz.). Zij maakten ook een akkoord met de erfgenamen van ***Jacob Wit,*** tweede echtgenoot van ***Welmetjen van Loosen*** voor nots. J. Meun 21 maart 1693.

Nots. idem 14 nov. 1693 vermeldt, dat alle legaten uitbetaald zijn en zij de overgebleven boedel onder hen verdeeld hebben. Hij en zijn huisvrouw erfden van ***Margaretha Pool*** land in de Beemster nr. 84 DK, 20 morgen op naam van Jan Haga (Trans. Hyp. Beemster, 20 juni 1744, RAH 4060).

Uit dit huwelijk:

1. ***Dirk Jansz. van Loosen,*** ged. 15 april 1692 (get. Elia Heynsius en Theodora Semeyns, zijn grootmoeder en tante van moederszijde), begr. 16 juni 1692 (Zk. 85 Z; graf op naam van Elia Heynsius).

2. *Weyntje Jansdr. van Loosen,* ged. *20* okt. 1693 (get. Aafje van Loosen, haar vaders zuster, en Lysbet Gerrits, zuster van haar grootmoeder van vaderszijde), † *12* juni *1781* („in de Packtuynstr., bet. *f* 30), begr. Wk. 116 Z (graf staande op haar naam), tr. 11 nov. 1725 *Pieter Pietersz. Haak* („voor desen getrout beyde in de Packtuynstraet"), ged, 15 januari 1693 (get. Grietje Huygh, zijn overgrootmoeder, en Aafje Vesterman, zijn oudtante), schepen, kerkmeester *1734—'45,* haringkoper en koopman (evenals zijn vader), bsgr. *14* maart *1746* (Wk. 116 Z), zn. van *Pieter Dirksz. Haak* (begr. *26* febr. 1725, Zk. 223 N, één van de Haak-familiegraven) en *Aafje Andriesdr. van Vossen,* en weduwnaar van *Klaesje Willemsdr. Schuytemaecker.*

Wapen van *Dirck Haack* (1630-1670).

Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1666).

Wapen van Mr. Andries van *Vossen* (1637—1702).

Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitb. 1678).

De grootouders van *Pieter Pietersx. Haak* waren:

Dirck Haack (1630—1670), schout, tr. 20 april 1655 *Catharina Huygh* (1630—1705);

en:

Mr. *Andries van Vossen* (1667—1702), pensionaris en secretaris, tr. Oostblokker 6 juli 1659 *Grietjen (Margareta) Dol* alias *Vesterman* (1635-1691).

Aafje Andriesdr. van Vossen zette haar mans zaken voort als „Wed. Pieter Haak en Comp."; zij kocht bijvoorbeeld „want" van het Weeshuis, waar het gemaakt werd, en verkocht haring aan de regenten van het weeshuis (Kasboek, nr. 10 blz. 4, 28 okt. 1722, Weeshuis Arch.). Na haar dood werd de firma voortgezet als „Gebroeders Haak en Minne", t.w. *Pieter Haak,* zijn drie broers en zijn zwager *Jan Minne;* zij verkochten aan het Weeshuis rogge op 25 juni 1727 (idem blz. 29). Deze firma had een groot aandeel in de Enkhuizer haringvisserij in de 18de eeuw. Zelfs in 1794, in de volgende generatie, stonden schepen en de lijnbaan „De Groote Vischerij" onder de directie van deze firma (Inv. boedel van *Everhardt Pan* en *Eva Wilhelmina Haak, 15* dec. 1794, Enk. Gemeente-Archief nr. 1359a).

Pieter Pietersz. Haak tr. 1" 2 juni 1715 *Klaesje Willemsdr. Schuytemaecker,* † vóór 9 okt. *1721* (nots. D. Agricola). Haar nagelaten dochter *Eva Pieters Haak (9* jaar oud toen haar vader hertr. met *Weyntje van Loosen*) werd de moeder van Glaasje *Gerritsdr. van Romond,* die tr. met *Dirk Elias van Loosen* (VId).

Nots. D. Agricola 25 okt. 1725: huwelijkse voorwaarden tussen *Pieter Haak,* oud schepen, weduwnaar, bruidegom, en Juff. *Weyntje van Loosen,* meerderjarige dochter geass. met haar moeder Juff. *Aafje Semeyns,* weduwe van Burgemr. Jan *van Loosen:* de langst levende zal 5000 gl. van de ander erven. Van haar ouders erfenis Beemster, Carveel DK 90 aan dijk bij Schermerhorn, 20 juni 1744 (RAH 4060).

Nots. Abel v. d. Willige 8 januari 1775: Testament van *Weyntje van Loosen,* legaten aan „*Jan van Romond* nagelaten zoon van wijlen behuwde dogter van *Eva Haak* in der tijd h.v. van *Gerrit van Romond* haar ring met negen, en een do (dito) met seven diamanten", aan *Elia Eva van Romond* (zie portret), zuster van Jan „h.v. van *Francois Adriaan Duivens,* haar snoer paarlen met het slot met 3 diamanten daaran en 4300 gl. in contanten". Legaten aan dezelfde personen, obligaties van 16.000 gl. en 10.000 gl. in geld. „Aan de O.A. Weeshuis obligaties somma 5000 gl.. aan Oude Mannen en Vrouwen huis 3000 gl.. aan twee geref. kerken 3000 gl. en voor de Diakonie Armen 6000 gl.... aan naar dienstbode zal zijn verpligt, derzelve kost uit Proveniers huys alhier te koopen, te eeten in de zaal met een vrij eige huisje .. een bed met desselves toe behoren. . en de groote kas staande op de gladde kamer... Het dubbele graf W 116 Z en W 117 Z werd gelegateerd aan *Elia Evu van Romond,* haar erfgenaam was haar broeders zoon Mr. *Dirk Elias van Loosen.* Hij was het die 16 mei 1782 aan de kerkmeesteren in naam van zijn tante *Weyntje van Loosen, we*duwe *Haak,* presenteerde „2 Fraaye Bijbels met zilveren beslag op dezelve op de predikstoelen in Wester- en Zuyderkerk te gebruiken, beyde in alles eveneens, van magnifieq swart chagrin, rijk beslagen met zilver" (Reg. nr. 10, Westerkerk Arch. Enkh. ook Beschrijving van... Westerkerk... D. Brouwer, 1949). Zij zijn in deze kerken in gebruik en vertonen de verbonden wapens van de beide families.

Graf Wk. 116 en 117 Z heeft één van de weinige niet in 1795 uitgehakte zerken. De wapens *Haak* en Van *Loosen* zijn in hand-reliëf gebeeldhouwd en het opschrift vermeldt, dat hier zijn begraven *Weyntje van. Loosen,* haar echtgenoot en haar enige dochter *Elia Eva Haak.*

Uit het huwelijk van *Weyntje van Loosen* met *Pieter Haak:*

Elia Eva Haak, ged. 8 dec. 1726 (get. Aafjen Semeins en Elia de Vries), † ongehuwd 12 okt. 1749, begr. Wk. 116 Z.

3. *Dirk Semeyn,* volgt Vda.
4. *Pieter,* volgt Vdb.
5. *Jacob Sieuwert van Loosen,* gsd. 29 juni 1701 (get. Elia Heinsius, grootmoeder van moederszijde), begr. 21 aug. 1702 (Zk. 85 Z).
6. *Elia Hilgonda van Loosen,* ged. 11 aug. 1705 (get. Theodora Semeins, zuster van de moeder, en Aafje van Loosen, zuster van de vader), begr. 24 aug. 1705 (Zk. 84 Z).
7. *Jacob Elias van Loosen,* ged. 29 now. 1707 (zelfde doopgetuigen als bij zijn onder 6 genoemde zuster), begr. 22 okt. 1713 (Zk. 86 Z).

Vda. *Dirk Semeyn van Loosen,* ged. *20* maant 1696 (als „Dirck' ', get. Elia Heinsius, grootmoeder van moederszijde en Theodora Semeyns, zuster van de moeder), schepen sedert 1720, raad 1729—'49, commissaris van Kleine Zaken 1719, 8 maal burgemeester tussen 1731 en '47, weesmeester 1727—'29, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie sedert 1729, hoogheemraad van de Beemster (zie voor zijn regeringskussens, welke alle beschreven zijn met „Dirk Semeyn van Loosen", J. de Vries van Doesburgh, West Friesland Oud en Nieuw, Deel

Foto: A. Dingjan.

Dirk Semeyn ***van*** *Loosen* (1696—1757),
zijn echtgenoote *Maria* Bontekoning (1713—1786) en hun twee zonen, Jan *Diderick van Loosen* (1736-1749) en *Cornelis Floris van Loosen* (1738-1757).
Pastel op perkament (49,5 cm x 63 cm), eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

Foto: M. M. DeWolf.

Huis op de Dijk te Enkhuizen, in 1742 gebouwd voor ***Dirk Semeyn van Loosen,*** na 1786 aan de linkerzijde vergroot door Mr. *Dirk Elias* ***van Loosen*** in 1885 nogmaals vergroot door de Stichting Snouck van Loosen.

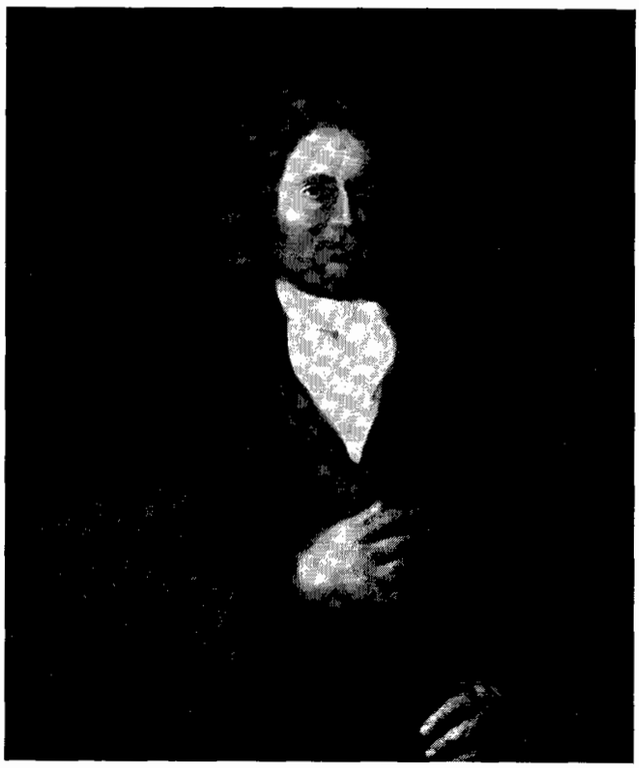

Foto: A. Dingjan.

Floris Bontekoning
(± 1655—na 1722)
Doek (90 cm x 75 cm) door M. A. Delferia 1699 (gemerkt „F. B. K. 44 jaer 1699").
Eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

Foto: A. Dingjan.

Hester de Weer
(1654-1723)
tweede echtgenote van Floris *Bontekoning.*
Doek (90 cm x 75 cm) door M. A. Delferia 1699 (gemerkt „H. B. K. 44 jaer 1699").
Eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen

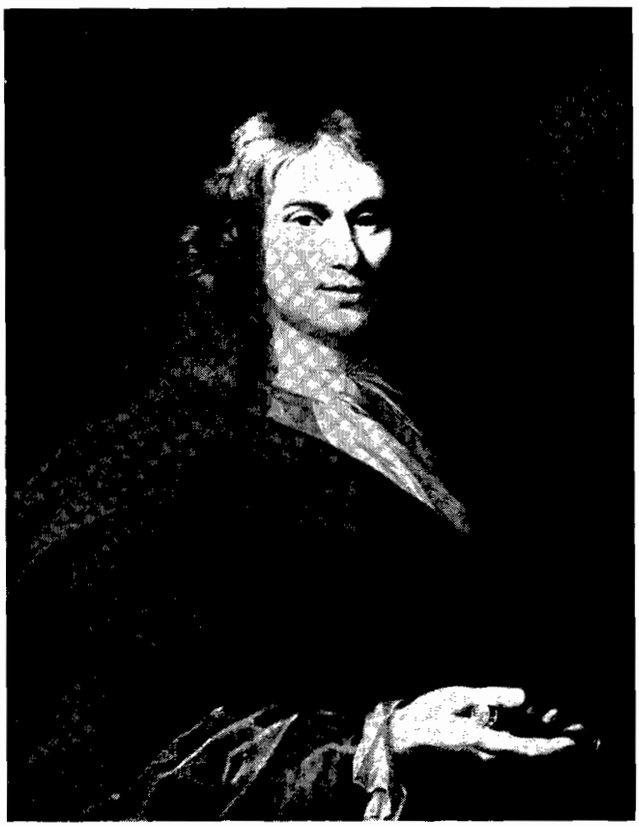

Foto: A. Dingjan.

Johannes *Bontekoning*
(1683—1749),
met cachet met wapen van Amsterdam in de rechterhand.
Doek (82 cm x 66 cm); eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

Foto: A. Dingjan.

Cornelia Ubbenius
(1681-1739)
echtgenote van *Johannes Bontekoning.*
Doek (82 cm x 66 cm); eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

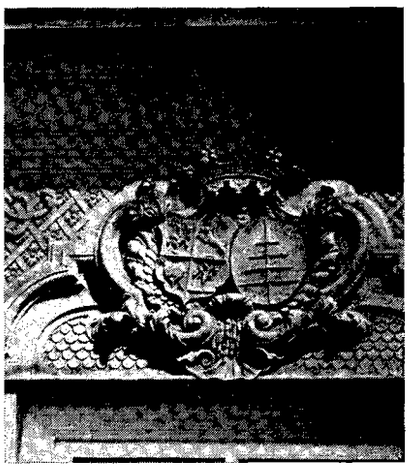

Alliantiewapens van de echtelieden (Vda) *Dirk Semeyn van Loosen* (1696-1757) -*Maria Bontekoning* (1713 -1786) aan de voorgevel van het Huis op de Dijk te Enkhuizen.

X1-1937, blz. 124 enz.), † 10 juli 1757 („op de Dijk, bet. *f* 30"), begr. Zk. 85 Z (het graf van zijn schoonmoeder), ondertr. Amsterdam 25 nov. 1735 („Heer Dirk Semeyn van Loosen, raad en burgemr. der stadt Enkhuizen en Maria Bontekoning J.D. op 't nieulant" (A'dam) (Gem. Arch. A'dam)), tr. („tot Amsterdam, Mr. Dirk Sameyn van Loosen J.M. inde Packtuynstraaet") 4 dec. 1735 *Maria Bontekoning*, ged. Amsterdam 14 juni 1713 (get. Floris Bontekoning en Hester de Weer, haar grootvader en diens tweede echtgenote), regentes van het Oude Arme Weeshuis 1738—'86, † 29 juni 1786 („op de Dijk, bet. *f* 30), begr. Zk. 84 Z (driedubbel graf met 85 en 86, gemerkt met de namen van haar man en haar kinderen maar niet met haar naam), dr. van *Johannes Bontekoning* en *Cornelia Ubbenius*.

Hun huis „op de Dijk" is de rechterzijde van het tegenwoordige Snouck van Loosen-huis, behorende aan de gelijknamige stichting, tegenwoordig een tehuis voor een achttal oude dames, voor de beschrijving zie men Monumenten van Gesch. en Kunst van West-Friesland, blz. 73 enz. Het huis is in Lodewijk XIV-stijl met een kamer in rococcostijl, die het kantoor was. De alliantiewapens *Van Loosen-Bontekoning* staan in de gevel. Het huis werd gebouwd in 1741 en 1742 door Matijs van den Berge. Het hout voor het huis „op de Dijk van Burgemr. van Loosen" werd besteld bij de houtzaagmolen „De Valk" (leverantieboek „De Valk", Gem. Arch. Enlrh. ongereg.).

Nots. J. Cornel 7 nov. 1741: met zijn broer *Pieter* en zuster *Weyntje*, echtgenote van *Pieter Haak*, als erfgenamen van *Aafje Semeyns* en andere leden van het geslacht *Semeyns*, bezat hij land in de Immerhornpolder in Waterland.

Hun buitenplaats in de Beemster dicht bij Purmerend was genaamd „Langewijk" (A.K. 68 en 69). Hier dicht bij lag hun boerderij „Welgelegen" (A.K. 67) (Nots. A. v. d. R. Roldanus, 14 nov. 1786, fol. 5).

De door *Maria Bontekoning* aan de regentessen van het Weeshuis gelegateerde „vier zilver kandelaars en twee ditto agtkante schenkborden" (nots. P. Visser, 23 mei 1765) werden verbeurd verklaard door de Bataafse Republiek 23 april 1795, „wegende 210½ lood.gr. getaxeert 315 gl. 15 st." (Weeshuys Arch. Enkhuizen). „De Groot Kisje met 12 messen, 12 lepels en 12 vorken", die eveneens deel van dat legaat uitmaakten, werden niet verbeurd verklaard.

Floris Jansz., genoemd *„Bontes"* of *„Bontis"* in het doopboek van Winkel bij de dopen van zijn kinderen, later genoemd in Amsterdam *„Bontekoning"*, geb. te Winkel ca. 1655 (volgens zijn portret), tr. 1" Winkel 14 dec. 1681 *Guertje Dirks*, („Y.D. beyde van Winkel", Winkel, R.A.H.; hun zoon *Maertien* werd ged. te Winkel 17 sept. 1684 (idem) en hun zoon *Dirk te* Amsterdam 26 dec. 1686 (G.A. A'dam), waaruit blijkt, dat de echtelieden tussen deze data van Winkel naar Amsterdam verhuisden; wonende aldaar 1694 „op de Haarlemerdijk" (begraafregister, 10 dec. 1694; idem), † vóór 1697 (datum van zijn tweede huwelijk) ; tr. 2" („wonende op N. Eylant" te Amsterdam) 10 januari 1697 *Hester de Weer*, ged. *17* mei 1654, begr. 5 febr. 1723 in de Oude Kerk te Amsterdam, dr. van *Ellert de Weer* en *Mayke* de *Clerk*.

De portretten van Floris *Bontekoning* en zijn tweede vrouw *Hester de Weer* waren in de boedel van *Maria Bontekoning* en bevinden zich thans in haar voormalige huis op de Dijk (Stichting Snouck van Loosen) te Enkhuizen. Eeide portretten zijn gedateerd 1699, de afgebeelden zijn 44 jaar oud en geschilderd door Delferia. „F. B. K." (*Floris Bontekoning)* is gekleed in een bruin sober kostuum met een losgeknoopte sjaal, „H. B. K." (*Hester Bontekoning)* draagt een wijnkleurige satijnen japon met goudkleurige revers en manchetten, zij heeft een ring aan haar pink en een parelketting in haar beide handen.

In 1722 vierden hij en zijn tweede echtgenote hun 25-jarige trouwdag; de penning, bij deze gelegenheid geslagen, wordt in de inventaris van de boedel van *Maria Bontekoning* vermeld, nots. A. v. d. R. Roldanus 14 nov. 1786.

Hun kleinkind Maria *Bontekoning* vermaakte legaten aan de kerk te Winkel zoals zij ook deed voor de kerken waar haar andere grootouders begraven werden (zie bij Ubbenius), zodat aannemelijk is dat Floris *Bontekoning* en zijn eerste vrouw te Winkel zijn begraven.

Uit het eerste huwelijk o.a. twee zonen:

a. *Johannes Florisz. Bontekoning*, ged. Winkel 4 maart 1683 (Winkel, R.A.H.), † 2 sept. 1749 te Amsterdam, begr. aldaar (Nieuwe Zijds Kapel), tr. 7 januari 1707 („van Amsterdam, mackelaer, oud 24 jaaren op de Binnekant van 't N. Lantgraff geassist. met zijn vader Floris Bontekoning") *Cornelia Ubbenius* („van Venhuizen, oud 26 jaaren"), voor haar familie zie hieronder.
Hun portretten zijn nu in het Van Loosen-huis op de Dijk (Stichting Snouck van Loosen). *Johannes Bontekoning* houdt een stempel met wapen van Amsterdam in zijn hand. Zijn vrouw Cornelia *Ubbenius* is gekleed in een gedecolleteerde satijnen japon zonder sieraden.

b. *Dirk Floris Bontekoning*, ged. Amsterdam 26 dec. 1686, makelaar in hout, tr. 29 januari 1711 *Geertruy Gerritsdr. Colonius*. Hun vier kinderen ontvingen *Maria Bontekoning* (Nots. P. Visser 23 mei 1765; één van hen *Geertruy Bontekoning*, tr. *Frans Bosboom* (voor dezen zie men: Elias, De Vroedschap Amsterdam, deel 11, blz. 994).

Deze beide broers, makelaars in hout, stichtten de firma, heden nog genaamd Bontekoning en Aukes.

Ds. *Martinus Ubbenius*, „van Groningen", geb. ca. 1604 (student te Leiden 1626, oud 22 jr.), † Leiden 16 januari 1661, begr. aldaar (Pieterskerk, Noordpand 181), predikant te Warffum (Groningen) 1637 (M. Veeris), te Enkhuizen 1646—'50 (Arch. Westerkerk Enkh.; Brief, 16 aug. 7650, door P. Cabbeljau (van Acc. Leiden) aan de kerkeraad Enkh. vermeldt dat Do Ubbenius naar Leiden beroepen wordt om te onderwijzen (idem nr. 276, doc. 72); hij was betrokken geweest bij de veroordeling van de ketter Jan Pietersz. Siekentrooster, hetgeen de aandacht van de Leidse theologen zou kunnen hebben getrokken (idem docs. 69, 70); hij tr. *Tryntje* (Catharina) *Heeres Vechters:* van hun kinderen werden twee gedoopt te Enkhuizen resp. in 1647 en in 1650,

en werden *Hero* en *Ubbo* Ubbenius, geboren te Warffum, studenten te Leiden 1650 ,,Hon. ergo" (ac. Lug. Bat. blz. 409).

Ds. ***Ubbo Ubbenius,*** predikant, propt. 1664 te Venhuizen. veldprediker in 1675 (M. Veeris), † Amsterdam 9 juni 1706 en begr. 1'7 juni 1706 te Venhuizen (id. 1750 ed.), tr. Amsterdam 24 april 1678 (,,van Warffum, out 36 jaaren, predicant tot Venhuysen") Maria ***Balk*** ,,van Amsterdam, out 28 jaar ,,op de Wytsege (?) gracht, ouders doot, geassist. met Tietje Balk haer suster" (G.A. Amsterdam). Onder de medailles, vermeld in de inventaris van Maria Bontekoning waren ,,een van Comdr. Balk" en een van ,,Capt. A. Balk" (niet te verwarren met Vice-Adm. Willem Volkertsz. Bolk te Enkhuizen).

Nots. A. v. d. R. Roldanus 14 nov. 1786 fol. 85 en 86 v.: ***Maria Bontekoning legateert*** aan kerk en diaconie te Venhuizen elk 5000 gl., mits het graf van ***Ubbo Ubbenius*** voor altijd gesloten zou blijven.

Uit het huwelijk ***Ubbenius-Balk o.a.:***

Cornelia ***Ubbenius,*** geb. Venhuizen in 1681, begr. in de Nieuwe Zijds Kapel te Amsterdam (,,in 't graf van Ludolf en Maria Balcx") 12 sept. 1739, tr. *Johannes Bontekoning,* hierboven genoemd.

Voor meer nakomelingen van ***Ubbo Ubbenius*** zie men de testamenten van ***Maria Bontekoning,*** hieronder aangehaald.

Maria Bontekonina beschikte als weduwe over een aanzienlijk vermogen. Zij maakte twee testamenten voor Nots. P. Visser, resp. op 24 januari 1758 en op 23 mei 1765. Tien codicillen werden geregistreerd na haar overlijden door Nots. A. v. d. R. Roldanus 3 aug. 1786. De inventaris van haar nalatenschap (168 blz.) d.d. 14 nov. 1786 en de boedelscheiding van 22 juni 1787, beide voor dezelfde notaris. Ongeveer de helft van haar nalatenschap ging weg aan legaten aan familieleden van haar zijde, liefdadigheid, personeel en vrienden: aan de vier nagelaten kinderen van haar oom ***Dirk Bontekoning*** waren gelegateerd haar onroerende goederen te Amsterdam, waaronder zes huizen en erven, het pakhuis ,,Galjootschip" en 1/8 part in de brouwerij ,,De-Star" op de-Prinsengracht; de helft van haar juwelen en roerende goederen zowel als obligaties1 en contanten voor 225.400 gl.; aan haar verwanten van moederszijde uit de geslachten ***Ubbenius, Ten Oever, Camphuys*** en ***Busch*** legateerde zij meer dan 90.000 gl.; aan diverse liefdadige -instellingen legateerde zij meer dan 100.000 gl.

Tot haar erfgenamen had zij benoemd ***Dirk Elias van Loosen*** en zijn zuster ***Margarita Maria van Loosen,*** nagelaten kinderen van ***Pieter van Loosen,*** broeder van haar echtgenoot. Tengevolge van *Margarita Maria*'s kinderloos overlijden werd ***Dirk Elias van Loosen*** echter enige ebgenaam. Hij ontving 352.147 gl., 4.500 Engelse ponden, huizen binnen Enkhuizen en ook de buitenplaats en de boerderij in de Beemster enz. enz., o.a. ,,ses stoelkussens waarop de namen van haar vrouwe Testatrices gemelde overl. man geborduurt zijn mitsgaders de geschilderde pourtraidtborden van dezelve haar man en van haar.. . ouders en voorouders soo wel als van Haar Vrouw Testatrices selfs, te samen in getale ¦ ses stuks" (Nots. P. Visser 23 mei 1765). Voor de omschrijving van de portretten van haar ouders en voorouders, nu in haar voormalige woning, zie men hierboven bij de gegevens ***Bontekoning.*** Haar eigen portret en dat van *Dirk* ***Semeyn van Loosen*** zijn tegenwoordig niet meer aanwezig; hun verblijfplaats is de schrijvers niet bekend. Toch is er een pastel op perkament, niet genoemd in haar inventaris, hetgeen zeker ***Dirk Semeyn van Loosen*** en ***Maria Bontekoning en*** hun twee zonen voorstelt. De ouders zitten aan een tafel, de jongens staan en zijn tussen ***8 en 13*** jaar oud. De voorgestelden kunnen niet ***Pieter van Loosen*** en *Cornelia Cortleven* zijn, daar deze vier kinderen van ongeveer deze leeftiid hadden, waaronder een dochter. Er zijn thans meer familieportretten in het ,,huys op de dijk", die geen deel uitmaakten van deze boedel. Eén daarvan is het bij dit artikel afgebeelde portret van ***Laurens*** van *Loosen* (IIb, 4).

Vier portretten zijn van ***Dirk Elias*** van *Loosen* (VId), een van zijn tweede echtgenote ***Meynoutje Pan*** met een roos in haar hand, dragende de juwelen, geerfd van ***Maria Bontekoning*** ,,een paar orlietten met drie pandelotten . .. drie hairspelden in zoorten en een snoer fijne paarlen met een diamanten slotje met drie steenen" (ook in heur haar), inventaris nots. A. v. d. R. Roldanus 14 nov. 1786.

Uit dit (huwelijk:

1. *Jan Diderick van Loosen,* gad. *21* sept. *1736 (get.* Aafje Semeyn ,,vervangende Wyntje van Loosen en Cornelia Kortleven"), † 26 mei 1749, begr. Zk. 84 Z (graf van zijn vader).

   Zijn moeder legateert in haar eerste testament ,,aan Juriaan Jansz. de gewese minne vader van haar overl. oudste zoon" 400 gl.

2. *Cornelis Floris van Loosen,* ged. 2 april 1738 (get. Weyntje van Loosen ,,vervangende Cornelia Ubbenius" en Eva Haak Pieters), † Leiden 3 dec. (Gem. Arch. Leiden), begr. Enkhuizen 10 dec. 1757 (Zk. 86 Z).

   Over de 'dood te Leiden op jeugdige leeftijd van *Cornelis Floris van Loosen* handelen een aantal acten in de Enkhuizer notariële archieven:

   De Heer Joris Brandenburgh, regerend schepen van Enkhuizen vermeldde dat hij gedurende een reis in Leiden stopte en de kamer van ***Dirk Elias van Loosen*** bezocht ... ,,in gezelschap van de Heeren *Cornelis Floris* van. *Loosen* ... en ***Anthony Blok*** (beyde mede burgeren der gemelde stad Enkhuysen en. .. in de Regten studeerenden), mitsgaders van zekere ***La Leau*** en ***N. Muscketier*** (woonagtig tot Leyden) een andere Pijpen Tabac gerookt en een glaasje wijn. .. gedronken hadde; blijvend. . . tot circa twaalffuuren te middernagt; wanneer.. . hij.. . en alle.. . gasten.. . van zijn camer vertrokken waren. .. Hij compt sig alleennig de voorste bevond" en *Cornelis Florisz. van Loosen,* ,,de agsterste waren nageffengh wel drie a vier huysen" ; Hij ,,eenige glazen- hoorde rammelen, ... *Muscketier* . .. zeyde: mijn God ik geloof dat er van ons Gezelschap zitten". Met- ***Dirk Elias van Loosen,*** door hen gewekt in zijn kamer, gingen zij naar ,,vader van voorn. La *Leau,* die onderschout tot Leyden was,. .. affweeringe van schande" en een cautie van 600 gl. betaalde voor hun ontslag. Zij ginnen ,,na den Casteleyn inden burg. . . ***„Bag"*** die borge syn soude ... alwaar. .. Heer ***Blok*** op een kleyn ledikantje, ende gemelden Heer *Cornelis* Floris *van Loosen* op een matrasje leggende, bevonden hadde ... beyde aan hun hoofden gequest, en reets verbonden" (nots. J. Cornel 8 dec. 1757).

   De attestatie van ***Dirk Elias*** van. *Loosen* (nots. idem dezelfde dag) voegt toe dat *Cornelis Floris* van *Loosen* tegen hem zei: ,,dat hij gekomen zijnde op de Breestraat tot Leyden ... en sonder hij ietwas dede, tegens syn benen was geslagen geworden, 't geen hij vermeende, dat door quaad volk gedaan weerde (dog welk volk hij naderhand vernomen hadde de zogenaamde Stoepenwagt te zijn geweest) waarom hij syn hertsvanger (kort zwaard) tegen het gemelde vermeende quaad volk getrokken en-toen offeven daar na een slagh op 't hooft bekomen hadde, dat hij op de grond nederviel. alleenlijk roepende mijn God, *Blok* help en vervolgen& bezwijmde ... ***Blok.*** .. op syn mantel tredende, gevallen was, waarna sy beyde door de zogenaamde Stoepen oft wagters geapprehendeert . . . *Cornelis* ***Floris.*** .. solangh hij bij zijn verstand gebleven is, betuygden, dat hij gantschelijk onschuldig. .. was, ... dezelve quetsure door een slash bekomen te hebben. .. en daarbij persisteerende, tot dat hij zijn verstand niet meer magtig was, waarna hij op den 3 december 1757.. . was komen te overlijden".

   „Elegia Funebris in. obitum nobelisimi Juvenis *Cornelii Florentini* ***van Loosen***", 3 dec. '1757 (G.A. Leyden P 11970). Zijn lijk getransporteerd van Breestraat, hoek Papegracht, naar Enkhuizen, 5 dec. 1757 („Buiten Begraven", G.A. Leyden) ,

Zijn moeder, wed., en zijn oom ***Pieter van Loosen,*** Hooft off. van Enkhuizen, stuurden P. Visser naar Leyden om „te inquireeren na d'omstandigheden" van „den Academische Senaat en ander Personen. .. met eenige wraaklust... daders ... souden worden gestraft. .. d'onschuld van voorn. overledene gerechtelijk moge geblijke", nots. J. Cornel 9 dec. 1757.

In de Arch. van de Academische Vierschaar Leiden, nr. 44 (A.R.A. 's-Gravenhage), bevinden zich tien dokumenten betreffende dit geval: Attestatie van drie van de wagters (nr. 5) inhoudende, „dat twee Heren met haar gebloot zijd geweer de glazen van het huys van wijlen de Heer Burgemeester v. d. ***Bergh*** uyt geslagen hebben". De soldaten renden daarop naar deze heren toe, die hen met ontbloot zijdgeweer stonden op te wachten. ***Cornelis Floris*** van ***Loosen*** wilde één van de soldaten een slag met zijn wapen geven, waarop een andere soldaat ***(Abraham Puts)*** zijn collega te hulp snelde en Cornelis ***Floris*** een slag met zijn „rondstock" tegen zijn bovenarm gaf. ***Cornelis Floris*** wilde weer zijn wapen opheffen, doch een soldaat pakte hem om zijn middel vast en samen vielen zij tegen een ijzeren hek. „Rector en Regteren van s'lants Universiteit binnen Leyden" verklaren in hun vergadering van 6 febr. 1758 geen uitspraak te kunnen doen en besluiten om verschillende personen opnieuw te horen. Of de zaak nog verder voortgezet is, blijkt niet uit de archieven.

Isaac Cornelis La Loo van Nispern (La Leau) veroorzaakte in 1760 en 1762 moeilijkheden en werd op 9 dec. 1765 verbannen (id. nr. 35).

Anthony Blok trouwde 1" 4 nov. 1759 ***Thodora Elizabeth de Vries,*** kleindochter van ***Theodora Semeyns*** (zie IVd) en tr. 2" 20 nov. 1763 ***Maria Cornelia Kluppel,*** dochter van ***Wijntje Jacobs van Loosen*** (IIId, 5, a).

Vdb. *Pieter van Loosen,* ged. 29 dec. 1697 (get. Aafje van Loosen, zuster van zijn vader, en Elia Heinsius, grootmoeder van vaderszijde) , koopman en reder, schepen 1721 enz., commissaris van de Echten Staat 1724 en 1725, kapitein van het Vendel B 1721—'36, hoofd-officier 1736—'65, bewindhebber der West-Indische Comp. 1740-21 maart 17163 („vrijwillig afstand heeft gedaen" en ia zijn plaats benoemd zijn zoon Dirk Elias van Loosen), † 3 april 1765 („op de Wierdijk", betaald 30 gl.), begr. Wk. 185 Z (zijn eigen graf), tr. (als „J.M. in de Packtuynstraat") 12 mei 1720 *Cornelia Cortleven* („J.D. op de Kuypersdijk"; zij woonde bij haar moeders zuster Reyndertjen Admiraal en haar echtgenoot Mr. Simon Westwoude, daar haar ouders beiden overl. zijn voor zij acht jaar oud was), gad. 17 okt. 1698, † 14 febr. 1745, bagr. Wk. 185 Z, dr. van *Adam Jacobsz. Cortleven* en *Margaretha Jansdr. Admiraal.*

Huwelijkse voorwaarden voor nots. Joan Meun 12 maart 1720: „Bruydegom . . . geass. met syn vader ***Johan van Loosen*** en ***Cornelia Cortleven*** met hare behuwde oom en neef Mr. Simon ***Westwoude*** . . . ende ***Pieter Buyskes*** hare voogden". Er zal geen gemeenschap van goederen zijn. De langstlevende krijgt 5000 gl. Dit contract werd- door de echtelieden herroepen op 1 aug. 1720 voor notaris Hendrick de Wilde te Amsterdam; de overlevende echtgenoot kreeg nu de volledige beschikking als boedelhouder of boedelhoudster en als voogd over de kinderen.

Hij erfde in de Beemster DK 84, 20 morgen land van zijn ouders, 20 juni 1744 (RAH 4060).

Pieter van Loosen was directeur van een Compagnie van „Commercie, Navigatie, Assurantie en Visserij" met ***Pieter Haak, Jan Botman*** en ***Pieter Haak*** de Jonge (1 februari 1721, nots. Dirk Agricola).

Vóór 26. maart. 1725 vormden hij en ***Jan Pan*** een compagnie, die kocht het „herring buys schip St. Jan" voor 2135 gl.

Jan Pan, Pieter van Loosen en Co. namen levering van 135 ton gezoute haring op 15 november van hetzelfde jaar. Deze compagnie maakte „bevrachting voor Riga, skipper Dirk -Leeuwerik „de twee gesusters" 19 juli 1732. Deze laatste drie notities zijn ontleend aan een dossier „zeevaart en herring visserij" in het Archief van de Westerkerk Enkhuizen, nr. 41. Ook waren zij „bevragters van het smak schip „de verloren soon" ... met haering beladen na Danzig.. . of Coningsberg"; de schipper moet terug naar Amsterdam met rogge (nots. Joan Druyff 23 november 1727).

„Schepen ***Pieter*** van ***Loosen als*** voor zijn vrouw, moeder en haar oom Simon ***Westwoude*** samen 2/10 van Traenkokerij en Groenlandtse Packhuysen staande. .. Nieuwedijk", (nots. Aleman 5 februari 1733).

De firma Jan Pan, Pieter van Loosen en Co. werd later opgeheven, vermoedelijk omdat ***Pieter van Loosen*** hoofdofficier zou worden. Zij verkochten: „½ nettemakerij achter de Westerkerk voor 740 gl. aan Gebroeders ***Haak en Jan Minne,*** . . .; 7/12 Rood Paktuin en erve in Paktuynstraat voor 379 gl. . . .; ¼ of drie blauwe pakhuizen op de Nieuwedijk aan ***Jan Pan*** cum sosiis voor 300 gl. . . .; ¾ van Blauwe Paktuin op de Wierdijk aan dezelfden voor 950 gl." (15 okt. 1734, Transp. en Hypotheek Enkh. nr. 4965); „Taanhuys en erve „Propdarm" in St. Jacobs burgwal, ½ aan Gebroeders Haak ***en*** Minne en 1/3 aan Jan Pan voor 1033 gl. (9 nov. 1734 idem). Na hoofdofficier geworden te zijn gaf hij al zijn zaken op, behalve die met betrekking tot de West-Indische Comp.

Mr. ***Andries Kluppel*** en ***Pieter van Loosen, als be***windhebbers der West-Indische Comp. „contract van huur van alle Reders.. . van 't schip genaamt de Princes Carolina . .. zal zeylen na de kust van Africa off Guinea. .. en alsdan met zodanige aantal slaven off andere goederen en waeren zeylen na Zuriname, Curaçao" enz. Het schip is „gemonteert met veerthien groote stucken canon" enz., . . . constapels camer onder cajuyt" (nots. P. Visser 20 nov. 1747).

Over het geslacht ***Cortleven*** het volgende:

Adam Hendricksz. Cortleven, goudsmid, werd verbannen door Alva in 1568 („Gebannen... Enk.. .. ***Adam Hendricksz.*** Goudsmidt", Reken. Reg. 681 bis Alg. Rijksarch. 's-Gravenhage), „ ..***Adam Hendricksx. Cortleven*** Goudsm(idt) getuige", nots. Cloetenius nr. 820 blz. 454 ca. 1565 fragment, datum verloren, hij ging terug naar Enkhuizen en was nog in leven op 21 januari 1596, toen zijn huisvrouw aldaar begraven werd.

Zijn kleinzoon was ***Adam Jacobsx. Cortleven,*** raad

Wapen van ***Adam Jacobsz. Gortleven († 1684).***
Naar een afbeelding in Brandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1678).

1654, burgemr., voor de IIde maal in 1675, tresorier 1666, bewindhebber der Oost-Indische Comp. 1670 (zie twee Rekeningboeken 1643-1645 van Adam Cortleven **„ontvangen ...** van de premiën der kruisers van de schepen", Gem. Arch. Enkhuizen, nr. 942 en 943), begr. 17 april 1684 (Zk. 26 Z, een graf van de familie van zijn vrouw), hij trouwde drie malen en wel 1" 18 april 1628 *Tryn* ***Dirks, begr.*** 31 okt. 1650 (graf idem).

Uit dit huwelijk acht kinderen, o.a.:

1. ***Jacob*** *Adamsz. Cortleven,* ged. 20 aug. 164'7, zeekapitein, begr. 15 januari 1680 (Zk. 148 N, graf van de erfgenamen van Jacob Dirksz.), tr. Wognum 19 april 1671 ***Tryntje*** *Pieters,* begr. 27 januari 1698 (graf idem), uit welk huwelijk slechts jong overleden kinderen werden geboren (o.a. ***Adam Jacobsx. Cortleven,*** ged. 19 juli 1678).
2. *Neeltje* ***Adamsdr. Cortleven,*** ged. 1 januari 1638 (get. Mary Cornelis), begr. 3 juni 1631 (Wk. 372 M), tr. ***Hendrick*** Adriaensx. van ***de Ruyte.***
   Uit dit huwelijk vier kinderen, van wie het hierna te noemen kind de geslachtsnaam *Cortleven* aannam:

   Adam Hendricksz. *Cortleven,* volgt hieronder.

   Adam Hendricksx. Cortleven, ged. ***15*** febr. 1673, schepen 1700, begr. 19 juli 1703 (Wk. 184 Z), tr. 4 maart 1696 ***Margaretha (Grietjen)*** *Jansdr. Admiraal,* begr. 30 januari 1706 (graf idem, van haar oom de burgemr. Dirk Jacobsz. Admiraal).

Uit dit huwelijk:

a. ***Hendrick Adamsx. Cortleven,*** ged. 6 april 1696, begr. 21 mei 1696 (Wk. 372 M, v. d. Ruyte graf).
b. ***Regina Adamsdr. Cortleven,*** ged. . . . april 1697.
c. Cornelia ***Adamsdr.*** *Cortleven,* ged. 17 okt. 1698 (get. Tryntje v. d. Ruyte, zuster van haar vader, en Maria Admiraal, zuster van haar moeder), tr. ***Pieter*** *Jansz. van Loosen* (zie hierboven).
d. ***Johanna Adamsdr. Cortleven,*** ged. 12 okt. 1700.
e. ***Jan Adamsx. Cortieven,*** ged. 3 febr. 1702 (een kind van Adam Cortleven werd begr. 6 maart 1702, Zk. 26 Z).

Jan ***Gerbrantsa..*** yice-admiraal van Noord-Holland en West-Friesland, † vóór 1610 („op de breestraet"), tr. 22 dec. 1596 *Jellemoer Pieters (Dol)* („op die rijedick"), weduwe van ***Jacob*** *Dirksz. Puyt* en dochter van Pieter ***Dirksx.*** *Dol* (Weeskamer 5044 fol. 230 en 5045 fol. 30).
Hun zoon ***Jacob Admiraal,*** ged. 18 dec. 1603, begr. 28 aug. 1656 (Wk. 213 M, zijn eigen graf), tr. („in de Packtuynen") 29 aug. 1627 ***Griet Taddesdr.*** („op die oude riedijk"), ged. 22 dec. 1605, dr. van ***Tadde Dirks*** *Strijkebolle* en Pietermeer *Pieters.*

Wapen van ***Dirck Jacobsz. Admiraal*** († 1691).
Naar **een** afbeelding in Rrandt's Historie van Enkhuizen (uitg. 1678).

Zij hadden o.a. twee zonen:

a. ***Dirck*** Admiraal (Weeskamer 5044, fol. 230), raad 1666, 'schepen 1668, burgemeester tussen 1670—'91, gecommitt. raad in, West-Friesland en het Noorderkwartier, bewindhebber der Oost-Ind. Comp. sedert 1678, begr. 26 nov. 1691 (Wk. 213 M, zijn door erfenis van zijn vader verkregen graf, waarin ook Dirk ***Elias van*** *Loosen* (VId) en diens echtgenote *Meynoutje* Pan zijn begraven).
b. ***Jan Jacobsx. Admiraal,*** ged. 19 okt. 1636, begr. 7 januari 1686 (Wk. 5 N, zijn eigen graf, geërfd van zijn schoonvader), tr. („aan de meer in de Vogelskooy" (22 januari 1673 *Risjen* ***Harmes*** („in de Vrijdom"), ged. 6 januari 1650, dr. van ***Harmen Hendricksx.*** en *Jantien Everts.*

   Uit dit huwelijk o.a.:

   1. ***Margareta Jansdr.*** *Admiraal,* ged. 29 juli 1674 (get. Aefjen Gerrits), † 30 januari 1706, begr. Wk. 184 Z (graf van haar oom Dirk Jacobsz. Admiraal), tr. 4 maart 1696 ***Adam Cortleven*** (zie hierboven).
   2. ***Reyndertjen Jansdr. Admiraal,*** ged. 20 maart 1678 (get. Antjen Hermans), † 18 aug. 1746, begr. Wk. 201 M, tr. 19 dec. 1706 Mr. Simon *Westwoude* („op de Kuypersdijk"), Hun twee dochters overleden als jonge kinderen.
      Burgemr. Simon *Westwoude* werd begr. 22 nov. 1734. (Hij is nr. 922 in de parenteel Jan Albertz. Groot door A. G. Vosdingh Bessem in Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie 1970). Zijn kinderloze weduwe testeert voor nots P. Visser 7 maart 1745; haar erfgenamen waren *„Adam* ***Jacob van Loosen, Margarita van*** *Loosen* en ***Dirk*** *Elias* ***van Loosen*** ... kinderen van ***Pieter van Loosen,*** hooftofficier deser stadt" getrouwd geweest met wijlen ***Cornelia Cortleven*** „haar testatrices nigte".

De inventaris van goederen van ***Pieter*** van ***Loosen*** en *Cornelia* Cortleven „onse Moeder.. . en Vader.. . (onder meer:) een huis Pakthuin met stallen, wagen huis ... op de Wierdijk, getax. 8000 gl. ... aenbedeelt aen Mr. ***Dirk*** *Elias* van ***Loosen".*** (Voor de beschrijving van dit huis zie men bij VId) ... „Huis en Fakthuin . .. in de Pakthuinstraat N.zijde ... (met) een afdake en veld aenbedeelt aen ***Margareta Maria*** van *Loosen* en (ook) thuin en Somerhuis 't Westeynde ... een moestuin met een afdak; de boedel werd getaxeerd op 181.657 gl. 2 st. 0 p. (nr. 1359a Gem. Arch. Enkhuizen).

Uit dit huwelijk:

1. ***Eva Johanna van*** *Loosen,* ged. 1 januari 1721 (get. Aafje Semeins, haar grootmoeder van vaderszijde), begg. 26 januari 1721 (Wk. 184 Z, haar moeders graf).
2. *Jan* ***Diederick van*** *Loosen,* gad, 11 febr. 1722 (get. idem en Weyntje van Loosen, zijn vaders zuster), begr. 10 mei 1728 (graf idem als Jan Diederick van Loosen).
3. K i n d, begr. 11 febr. 1723 (een kind, zonder vermelding van naam, van Pieter van Loosen).
4. Mr. ***Adam*** *Jacob* ***van*** *Loosen,* ged. 18 febr. 1725 (get. Reindertjen Admiraal, zijn moeders tante, em Catharina van Schaeck), begr. 22 aug. 1746 (Wk. 185 Z, zijn vaders graf), jur, stud. te Leiden 22 juni 1743 („Enchusanus, aet. 20 Juris"), secretaris van Enkhuizen, † 19 aug. 1746.
   Hij was benoemd tot erfgenaam van zijn doopgetuige *Reindertjen* ***Admiraal*** in haar testament van 7 maart 1745 verleden voor nots. P. Visser, doch hij stierf vóór de testatrice.
5. ***Aeva*** *Jacoba* ***van*** *Loosen,* ged. 8 dec. 1726 (get.

Aafje Semeins en Aafjen van Loosen, stante van haar vader), begr. 25 maart 1727 (Wk. 184 Z).

6. *Dirk Elias van Loosen,* ged. 22 febr. 1728 (get. Weyntje van Loosen en Elia de Vries, dr. van Theodora Semeyns, zuster van Aafje Semeyns), begr. 15 mei 1728 (Wk. 185 Z).
7. *Margarita Maria van Loosen,* ged. 23 febr. 1729 (get. Reyndertje Admiraels en Margarita **Westwoude) ,** begr. 17 sept. 1729 (graf Wk. 184 Z).
8. *Jan Diederick van Loosen,* ged. 17 januari 1730 (get. Wyntje en Aafje van Loosen), begr. 4 febr. 1730 (graf idem).
9. *Margarita Maria van Loosen,* ged. 24 januari 1731 (get. als bij 7), † in de kraam 5 dec. 1768 en begr. met haar kind (graf idem), tr. 12 juni 1763 Mr. *Hugo Adriaan van Bleyswijk,* ged. 3 januari 1740, burgemr. van Enkhuizen, lid Eerste Kamer der Staten-Generaal, † 28 sept. 1821, begr. graf idem, zn. van Mr. *Adriaan van Bfeyswijk* en *Petronella Sibrechfa Codde van der Burg;* hij hertr. 30 okt. 1774 *Cornelia Pan.*

Nots. A. Bartelinck 5 aug. 1762: met haar broer ***Dirk Elias van Loosen*** ontvangt ***Margarita Maria van Loosen*** legaten van haar nicht *Catharina Brasser:* voor haar een gouden horloge en voor ***Dirk Elias*** „2 silveren schenkborden na de nieuste manieren".

Hun huwelijksvoorwaarden 20 mei 1763 voor nots. P. Visser: ***Hugo Adriaan van Bleyswijk,*** geassist. met ***Adriaan van Bleyswijk*** en ***Petronella Sibrechta Codde van der Burg,*** zijn ouders, en ***Margarita*** Maria van ***Loosen*** met haar vader ***Pieter van Loosen.***

Margarita Maria van Loosen en haar broer ***Dirk Elias van Loosen*** waren erfgenamen van ***Reyndertjen Admiraal,*** hun moeders tante, en ook van hun ouders. Zij ontving huizen en ongeveer 85.000 gl. als getaxeerd (zie hierboven bij de inventaris van de ouderlijke boedel).

Zegel ***van*** Mr. *Adriaan* van ***Bleyswijk*** aan een Enkhuizer schepenacte van 1738 in het Rijksarchief te Haarlem.

Voornoemde *Cornelia* ***Pan was*** dochter van ***Everhardt Jansz. Pan*** en ***Eva Wilhelmina Andriesdr. Haak*** (voor Pan, zie bij ***Dirk Elias*** van ***Loosen*** (VId), die haar zuster trouwde en nr. 1260 in de „Parenteel van Jan Albertsz. Groot, Jaarboek Centaral Bureau voor Genealogie 1970). Het programma van de bruiloft ***Van Bleyswijk-Pan*** bevindt zich, in het Gem. Archief. Enkhuizen (nr. 1359a). Het vermeldt 29 familieleden als gasten, sommigen „bij het trouwen en 's avonds op een schotel te eeten" en anderen „Sondag avond op een schotel eeten". Het menu bestond uit vier verschillende soepen, soorten vlees en wild om volgens diagram op een tafel geplaatst te worden. Op een andere tafel de dranken: „brandywijn, soucijse, Sinnasapp., bitterkoekjes" etc.

Eva Johanna van Loosen, ged. 19 mei 1733 (get. Aafjen Semeins en Aafje Ris, echtgenote van Diedeniak Arnold de Vries, zoon van Theodora Semeyns, vaders tante), begr. 17 juni 1733 (graf idem).

Eva Johanna van Loosen, ged. 18 juli 1734 (get. Weijntjen van Loosen en Aafjen Ris), begr. 1 aov. 1735 (graf idem).

Jan Diderick van Loosen, ged. 7 aug. 1735 (set. Weyntje van Loosen), begr. 31 okt. 1744 (graf idem).

Dirk Elias, volgt VId.

(Slot volgt.)

BOEKBESPREKING.

Suid-Afrikaanse Biografiese Woordenboek, Deel 1. Uitgegee vir die Nasionale Raad vir Sosiale Navorsing (van het) Departement van Hoër Onderwijs te Pretoria. 1968.

Dit werk, afgekort als SABW, verschenen onder hoofdredactie van Dr. W. J. de Kock, gewezen hoogleraar in de geschiedenis aan het universiteitscollege van West-Kaapland, leent zich uiteraard moeilijk voor een recensie in de gewone zin van het woord. Wie toch is de persoon die het verzamelwerk van 234 geleerden, de levens van 568 personen behandelend, op al dan niet juistheid van talloze gegevens of persoonsbeschrijvingen kan beoordelen? Bij een werk als dit, dat vrijwel nooit — behalve dan door de hoofdredacteur en de taalreviseur Dr. P. C. Schoonees, voorheen hoofdredacteur van het „Woordeboek van die Afrikaanse taal" — in het geheel doorgelezen zal worden, moet de recensent zich beperken tot het weergeven van een algemene indruk over behandeling van personen van wie hij iets afweet, een mening die in dit geval m.i. niet anders dan zeer gunstig kan zijn voor het enorme werk dat hier door een internationaal1 span van medewerk(st)ers tot stand is gebracht.

In zijn inleiding zegt De Kock dat het nu verschenen werk het eerst deel is van de hoofdreeks van het SABW, waarin levensbeschouwingen opgenomen worden van personen, die overleden zijn voor het einde van 1950 (waardoor b.v. *Jan Smuts,* over wie later, nog juist kon worden behandeld). Het aantal delen van de hoofdreeks wordt geschat op minstens vijf. Na voltooiing hoopt men in volgende reeksen de overledenen tussen 1951 en 1960, 1961-1970 enz. per decennium te behandelen. De inhoud van de hoofdreeks zal niet chronologisch bepaald worden door de levensjaren van de overledenen, maar door het materiaal aan manuscripten dat toevallig aanwezig is. Hier heeft men dan het stelsel, zoals wij dat kennen uit het Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek, dat tot 1937 in tien delen niet later dan in 1910 overledenen behandelt. Sinds de veertiger jaren wordt dit systeem ook toegeppast bij de — overigens niet door De Kock bij de buitenlandse biografische woordenboeken vermelde — „Biographie nationale du pays du Luxembourg depuis ses origines jusqu'à nos jours. Collection présentée par Jules Mersch. Luxembourg", waarvan tussen 1947 en 1969 negen delen verschenen.

Met de Luxemburgse heeft de Zuid-Afrikaanse onderneming gemeen dat sommige artikelen uitgelopen zijn tot omvangrijke biografische verhandelingen, hoewel hier niet het Luxemburgse stelsel is gevolgd om 'n 'bepaalde familie in zijn geheel te behandelen (met veel genealogisch materiaal), als een of meer personen van het geslacht 'n min of meer op de voorgrond tredende rol hebben gespeeld. Volkomen terecht worden in het SABW telkens de hoofdpersoon 'naar voren gebracht en andere leden van de familie eventueel afzonderlijk behandeld.

Criterium voor het opnemen van een persoon is het feit dat hij of zij op enigerlei wijze betrokken was bij de Zuid-Afrikaanse samenleving, met inbegrip van de vroegere Britse protectoraten Swaziland, Basoetoland, Beetsjoeanaland en het vroegere Duits-Zuid-West-Afrika. Behalve Nederlanders, Fransen, Duitsers, Engelsen e.a. vindt men hier dan ook behandeld Portugese vorsten als ***Hendrik de Zeevaarder, João II*** en *Manoël I,* in wier opdracht ontdekkingsreizigers als ***Cabral, Das*** en Da ***Gama*** de wereldzeeën bevoeren en verbinding met Zuid-Afrika kregen.

De eerste behandelde persoon is ***Sybrandis Abbema,*** commissaris van de V.O.C. aan de Kaap, geboren in 1637 te Vianen. 'n Lector in de plantkunde op Stellenbosch beschreef het leven van *Herman Boerhave,* omdat deze planten van de Kaap naar de Leidse hortus botanicus liet brengen (ook de Zweedse plantkundige ***Linnaeus*** werd behandeld).

Voor genealogen zijn van belang de bijna drie kolommen die Dr. C. Pama wijdde aan ***Christoffel Coetzee de Villiers*** (1850—1887), wiens nagelaten „Geslacht-register der oude Kaapsche familiën" posthuum wend uitgegeven door George McCall Theal.

Behandeld werd ook het leven van ***Elisabeth Conradie,*** de in 1939 te Amsterdam jong overleden Zuid-Afrikaanse dichteres, die door haar werk aan de Amsterdamse universiteit zoveel heeft bijgedragen tot versterking van de culturele betrekkingen tussen Nederland en Vlaanderen enerzijds en het stamverwante Zuid-Afrika anderzijds.

Nederlanders, geboren in de 'negentiende eeuw, die nog niet in het Nieuw Nederl. Biogr. Woordenboek zijn opgenomen, vindt men soms behandeld in het SABW, b.v. ***Willem Eduard Bok*** (1846-1904). als staatssecretaris onder Kruger voorganger van Leyds, ***Johannes Brill*** (1842—1924), klassikus en opvoedkundige, ***Frans Vredenrijk Engelenburg*** (1863—1938), journalist, volgeling van Paul Kruger en stichter van het letterkundig tijdschrift „Die Brandwag", ***Jacobus Groenendaal*** (1805—1860), strijder voor eigen vlag en wapen van de Oranje-Vrijstaat, ***Nicolaas Mansvelt*** (1852—1933), docent in het Nederlands op Stellenbosch en superintendant van het onderwijs in de Zuid-Afrikaanse Republiek, ***Gustaaf Adolf Frederik Molengraaff*** (1860—1942), geoloog, ***Hessel Jacob Poutsma*** (1866—1933), socialistisch vakbondsman, en vooral ***Hendrik Pieter Nicolaas Muller*** (1859—1940), consul-generaal van de Oranje-Vrijstraat, 'n markante verschijning op Zuid-Afrikaanse bijeenkomsten, geharnast strijder. Jammer genoeg leefde hij te 's-Gravenhage in onmin met ***Willem Jan Leyds*** (die hier nog evenmin behandeld is als b.v. ***Jan van Riebeeck*** of ***Martinus Theunis Steijn)*** [1]).

Van de besproken Fransen noem ik De *Suffren,* Frankrijks grootste vlootvoogd in de achttiende eeuw.

Van de Engelsen werden uitvoerig behandeld ***Robert Gray*** (1809—1872), de eerste Anglikaanse bisschop van Kaapstad, ***en Theophile Shepstone,*** bekend geworden door de annexatie van Transvaal in 1877, terwijl de romanschrijver ***Henry Rider Hagard*** en de dichter ***Rudyard Kipling*** met resp. twee en vier kolommen tevreden moesten zijn.

Van de Duitsers noem ik curiositeitshalve slechts ***Heinrich Ernst Göring,*** vader van de beruchte ***Hermann Göring*** uit Nazi-Duitsland.

Betreffende Zuid-Afrikaanse intellectuelen wijs ik er op, dat de Calvinistische theoloog, pionier van de Afrikaanse Bijbelvertaling en leider van de Eerste Afrikaanse Taalbeweging, ***Stephanus Jacobus du Toit*** (1847-1911) ruim acht kolommen toegewezen kreeg, terwijl de taalkundige Prof. ***Pieter Jacobus du Toit*** (1879—1926), die o.a. in Leiden en Gent studeerde, in slechts één kolom besproken wend.

Van de Zuid-Afrikaners uit de negentiende eeuw, die naam maakten op staatkundig gebied in Oranje-Vrijstaat, Transvaal, Kaapkolonie, Unie van Zuid-Afrika of Republiek van Zuid-Afrika werden hier o.a. behandeld: ***Jacobus Nicolaas Boshof, Johannes Henricus Brand, Thomas François Burgers, Christiaan de Wet*** (familienaam De ***Wet), Petrus Jacobus Joubert, Hertzog, Kruger, François Stephanus Malan, Andries Hendrik Potgieter, Pieter Johannes Potgieter, Martinus Wessel Pretorius, Smuts.***

Het leven van ***Stephanus Johannes Paulus Kruger*** (1825-1904) is ons in 22 kolommen geschilderd door Prof. Da. D. W. Krüger, destijds te Pretoria, die vaststelde, dat ma de aankomst van oom Paul als balling in Europa, in 1901, „geen enkele regering" voor de Boeren optrad. Inderdaad. Maar hier had toch tegenover de nagedachtenis van Koningin Wilhelmina vermeld mogen worden, hoe de jonge Koningin der Nederlanden zowel bij Koningin Victoria in 1899 als bij Keizer Willhelm in 1900, schriftelijk de zaak der Boeren bepleit had. Dat was vóór 1967 reeds lang onthuld, eer het in 1971 bevestigd werd door Dr. E. van Raalte in zijn boek Staatshoofd en Ministers (Zwolle, 1971, p. 170—188).

Dezelfde Prof. Krüger schetste ons in 27 kolommen het leven van ***James Barry Munnik Hertzog*** (1866—1942), ontwerper van de territoriale segregatie der naturellen, terwijl Dr. Jean van der Poel, „senior lektrise in die geschiedenis" aam de universiteit van Kaapstad en Dr. S. 1. M. du Plessis „senior lektor in die logika en metaficika" aan dezelfde hogeschool, ons in niet minder dan 46 kolommen de levensloop en de wijsgerige denkbeelden tekenden van ***Jan Christiaan Smuts (*** 1870-1950), de staatsman op wereldniveau, die zich ter wille van de sociale opheffing van de Bantoes in 1942 keerde tegen het segregatie-beleid van Hertzog, doch die het Afrikaanse nationalisme niet koa aanvoelen, waardoor hij ten val kwam, en die in juni 1948 het ere-doctoraat in de rechten in Leiden verwierf.

Genoemde omvangrijke studies zijn suggestief geschreven; men speurt hierin de hand van de hoofdredacteur, die in zijn inleiding stelde dat er uniformiteit in de behandeling van personen moet zijn en dat vrijwel geen enkele ingezonden bijdrage zonder herschrijving afgedrukt kaa worden.

Het ware te wensen dat dagbladschrijvers, politici en onervaren jongeren, alvorens al te gemakkelijk de staf te breken over het huidige Zuid-Afrikaanse beleid van gescheiden ontwikkeling voor blanken en Bantoes, de z.g. „apartheid", kennis zouden nemen van de hier genoemde levenbeschrijvingen van ***Kruger, Hertzog, Malan, Smuts*** e.a., om te begrijpen hoe Krugers verzat in de negentiger jaren tegen het toekennen. van kiesrecht aan de „uitlanders" leidde tot de' staatkunde van Verwoerd en Vorster in onze dagen.

J. STEUR.

1) In brieven aan ondergetekende hebben beide voorvechters dit 'duidelijk laten blijken!

Anna Maus, Die Geschichte der Stadt Frankenthal und ihrer Vororte. Erschienen im Eigenverlag der Verfasserin, 1969—'70. Gesamtherstellung: Pilger-Druckerei GmBH, 6720 Speyer.

Wat zou er van het Protestantisme in de Nederlanden geworden zijn, als de aanhangers in de tijd van verdrukking geen toevlucht hadden kunnen vinden in Londen, in Emden en elders ! In 1562 geviel het, dat 58 Nederlandse families, die naar Frankfort waren uitgeweken, maar daar in moeilijkheden waren geraakt, van Frederik 111, de Calvinistische keurvorst van de Palts, vergunning verkregen zich in de gebouwen van het voormalige Augustijnerklooster Grossfrankenthal te vestigen. Hun nederzetting kreeg in 1577 stadsrecht. Frankenthal is dus te beschouwen als een door Nederlanders gestichte stad. De Nederlanders hadden hier in de aanvang het kerkelijk en wereldlijk bestuur volkomen in handen.

Deze feiten stellen genoegzaam in het licht, dat de veelbewogen geschiedenis van Frankenthal voor Nederlandse lezers belangwekkend is. Dit geldt niet alleen in historisch, maar ook in genealogisch opzicht.

Het is geen wonder, dat men in dit boek een groot aantal Nederlandse namen aantreft. Soms zijn ze helaas verkeerd gelezen en worden ze ons in verminkte vorm voorgezet. Zo zal men *Noolays Kareles* moeten herleiden tot *Nicolays Karels* of *Karelse* (blz. *50*). *Joachim Tienpout,* die tot de stichters van de stad behoorde, heeft ongetwijfeld *Tienpont* geheten (blz. 40) [1].

Beroemde namen komt men tegen. Aanvoerders van de 58 families was de predikant *Petrus Dathenus,* die later in Gent door zijn fanatieke drijven de Rooms-Katholieken van de zaak van de Opstand zou vervreemden tegen de bedoelingen van de Prins van Oranje in. *Datheen's* psalmen zouden lang na zijn dood in aanzien blijven. Nakomelingen leefden in Frankenthal tot in de zeventiende eeuw.

Grote faam in de kunstgeschiedenis genieten de schilders en tapijtwevers uit het geslacht *Van Orley.* Een interessante figuur is *Paul Anton Hannong,* de stichter van de Frankenthaler porseleinfabriek in 1755. Zijn bakermat ligt volgens dit boek in Maastricht.

Natuurlijk wordt ook melding gemaakt van *Daniel Bernard* (ex matre *de Hulter*), gedoopt te Frankenthal 29 okt. 1676, overleden te Utrecht 1 sept. 1761, wiens naam voortleeft in het Stipendium Bernardinum. Nog altijd kunnen Hervormde studenten uit de Palts met steun van dit fonds aan de Rijksuniversiteit te Utrecht theologie studeren. Het is ietwat onnauwkeurig, als *D. Bernard* hier te boek staat als „holländischer Gouverneur von Ostindien" van 1710-1716. Hij bracht het in dienst van de V.O.C. tot gouverneur ter kust van Coromandel [2].

Juist omdat dit boek hun veel te bieden heeft, zullen Nederlandse en Belgische genealogen het betreuren, dat een index van persoonsnamen ontbreekt.

Het oorspronkelijke wapen van de stad Frankenthal, dat van 1570 dateert, vertoont op een veld van rood een gelijkzijdige driehoek van goud. Hierbij behoort de spreuk: „Gott ist unser Eckstein", die aanvankelijk, moet men aannemen, in het Nederlands zal hebben geluid. Volgens een beschrijving van 1608 is de gouden driehoek een zinnebeeld van de Goddelijke Drieëenheid, geeft het rode veld een achtergrond weer van bloedige vervolgingen. Echter is sedert 1583 de driehoek ook opgevat als een symbool van de Nederlandsgereformeerde, de Waals-gereformeerde en de Duits-gereformeerde gemeenten, die op basis van hetzelfde geloof eendrachtig samenwerken. Pas in een later stadium zouden Luthersen, Rooms-Katholieken en Joden in Frankenthal hun intrede doen.

Het is verheugend, dat deze stadsgeschiedenis, die van de praehistorie tot het heden reikt, tot stand is gekomen. De schrijfster heeft er vijfenveertig levensjaren aan besteed en archivalia kunnen verwerken, die bij de verwoesting van de stad in 1943 te niet gegaan de huidige onderzoeker niet meer ter beschikking staan. De opgenomen afbeeldingen verhogen de aantrekkelijkheid van het boek. Desideratum voor een tweede druk blijft een wat uitgebreider litteratuurlijst, gescheiden van de geraadpleegde archiefbestanddelen, waarin werken als van F. H. Hofmann en E. Heuser over het Frankenthaler porselein — vermaard als het is — de hun toekomende plaats kunnen krijgen.

J. Fox.

Kl. Sierksma, De Gemeentewapens van Nederland. Derde verbeterde druk. Prisma boeken no. 501. Uitg. Het Spectrum N.V. Utrecht/Antwerpen. 1968.

Aan verzamelwerken zoals het bovenbedoelde bestaat in alle beschaafde landen behoefte en Nederland maakt 'daarop, getuige dat in korte tijd een derde druk is verschenen, geen uitzondering.

In tegenstelling tot wat bijvoorbeeld in België, in Engeland en in Duitsland is gedaan waar alle wapens opnieuw getekend zijn voorzover de datum van verlening meebracht dat de oorspronkelijke tekening in de hedendaagse tijd verouderd was, zijn in het boekje van Sierksma de tekeningen gevolgd zoals die in de door de Hoge Raad van Adel bijgehouden wapenboeken voorkomen. Dit leverde onvermijdelijk een allegaartje van stijlen op. Op zich zelf zou dat nog niet zo erg zijn, wanneer maar niet bij vele leken op heraldisch gebied de mening is ingeroest dat een goede afbeelding van het wapen precies gelijk moet zijn aan de tekening van het officiële wapendiploma. Dat men de stijl van tekenen mag variëren als de essentiële figuren maar onaangetast worden weergegeven, kunnen velen maar moeilijk geloven !

Als er eens een vierde druk van dit boekje zou mogen komen met in één, aantrekkelijke, stijl getekende wapens dan zouden schrijver en uitgever zich. een monument hebben verschaft !

Over de tekst bij de wapenbeschrijvingen niets dan lof. De rubriek „addenda" schaaft allerlei kleinigheden bij maar wordt door de gemiddelde lezer heel vaak niet geraadpleegd. Zo kon het b.v. gebeuren, dat in het koor van de gerestaureerde kerk te Rolde het wapen der gemeente Borger de fout vertoont die op pagina 259 gesignaleerd wordt ! En nog wel glas van Joep Nicolaas !

De vele samenvoegingen van gemeenten maken, dat er tal van wapens verdwenen en nieuwe werden verleend. Ook zijn er (lelijke en nietszeggende) wapens vervangen door beter gefundeerde, terwijl bovendien allerlei kleine wijzigingen hun beslag kregen. Zo geeft het boekje op dit moment (mei 1971)

1) De publicatie van Adolf von den Velden „Registres de l'Eglise Réformée Néerlandaise de Frankenthal au Palatinat 1565-1689" in 2 delen (Brusel 1911-'13) biedt ruimschoots gelegenheid tot toetsing van de betrokken namen en tot genealogische nasporingen zonder dat men daarvoor een reis naar Frankenthal behoeft te maken of schriftelijk inlichtingen in te winnen.

2) W. Wijnaendts van Resandt „De Gezaghebbers der Oost-Indische Compagnie op hare Buiten-Comptoiren in Azië" (Amsterdam 1944), blz. 106-107.

al enige tientallen afbeeldingen, die in een volgende druk zullen moeten verdwijnen en ten dele moeten worden vervangen Zou een losbladige uitgave geen uitkomst kunnen geven ?

G. A. BONTEKOE.

VRAGEN EN ANTWOORDEN+

de Bosson-van Ercom. (XLVI 123, 156). *Johanna de Bosson,* ged. Oosterhout (N.Br.) 16 maart 1766, † kasteel Hangen (Graafschap Lingen, thans Land Nedersaksen) 24 sept. 1801, tr. (ondectr. Oosterhout 13 april 1789) *Adolph van Hoey Schilthouwer van Oostee,* geb. Gorinchem 30 juni 1756, luit.-generaal der Art., ridder Militaire Willemaorde 3e kl., drager Metalen Kruis, †'s-Gravenhage 2 april 1839, zn. van ***Johan van Hoey Schilthouwer*** en ***Cornelia Boudina Matthia van Oostee;*** hij hertr. ***Johanna Charlotta Coets.***

Haar zuster *Suzanna de Bosson,* ged. Oosterhout 29 aug. 1760, † Gorinchem 25 juli 1833, tr. (ondertr. Oosterhout 25 sept. 1790) ***Govert Adriaan van Hoey Schilthouwer, ged.*** Gorinchem 21 okt. 1767, generaal-majoor der Art., ridder Militaire Willemsorde 3e kl., † ald. 25 febr. 1854, broeder van voornoemde Adolph.

's-Gravenhage. B. J. BUMA.

van der Burch. Voor het completeren van een verzameling foto's van portretten (tekeningen, prenten, etc.) van personen met de familie(naam) ***Van der Burch*** en ('eventuele) echtgenoten, wordt opgave gevraagd van vindplaatsen in musea en (of) particulier bezit.

Amsterdam, Hoofdweg 295. ***C.*** B. VAN DER BURCH.

Hooft-Vatelet-van der Burch (LXXXVIII 128).

I. ***Jan Lucasz. Hooft,*** koopman te Amsterdam, tr. ***Elisabeth Jansdr.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Lucas,*** volgt 11 A.
2. ***Catharina Hooft,*** tr. *Daniel* ***Bacherus*** (kinderloos).
3. ***Johannes,*** volgt II B.
4. **Ds.** ***Mattheus Hooft,*** predikant op de Heemster; ongehuwd.

II A. ***Lucas Johannesz. Hooft,*** tr. *Femmetje Rudolphus.*

Uit dit huwelijk:

Lucas Hooft, tr. ***Cornelia Verburg.***

Hun dochters ***Cornelia*** en ***Agnes Hooft*** sterven ongehuwd.

II B. ***Johannes Hooft,*** tr. ***Debora van Foreest.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Elisabeth Hooft,*** tr. Mr. ***Adriaen Gent,*** raad in de vroedschap van Utrecht (kinderloos).
2. ***Jacob,*** volgt 111.

III. ***Jacob Hooft,*** heer van Maelstede, burgemeester van Hulst, kanunnik van St. Marie te Utrecht, dijkgraaf van verscheidene polders, tr. ***Adriana de Wayer,*** geb. in **1662, † 15 febr. 1705,** dr. van *Iman de Wayer* (heer van Maelstede, commissaris van de monstering, directeur-generaal van 's Lands Zeewerken, dijkgraaf van verscheidene polders te Hulst, geb. ?, † 24 maart 1701) en ***Adriana de Ridder*** (†***3*** maart 1663, dr. van ***Martin de Ridder,*** kapitein en commandeur van Liefkenshoek, en ***Elisabeth Leenaertsdr.*** *Jolyt*).

Uit dit huwelijk:

1. ***Iman Hooft,*** geb. **4** juli 1691, † in 1706 als volontair onder de guardes te voet voor Rijssel.
2. ***Johan,*** volgt IV.
3. ***Debora Hooft,*** geb. **7** april 1694, † 6 dec. 1701.
4. ***Sàbina Elisabeth Hooft,*** geb. **8** okt. 1695, † 21 aug. 1701.
5. ***Adriana Jacoba Hooft, geb. 9*** juli 1697, † 27 sept. 1739, tr. 22 mei 1725 Mr. ***Gerard Kaldenbach,*** raad in de Vroedschap van Utrecht.
6. ***Jacob Hooft,*** geb. 9 juli 1699, † 21 aug. 1704.
7. ***Debora Sabina Hooft,*** geb. **6** jan. **1703,** † in 1732, tr. 19 nov. 1719 ***Johan Nicolaas van Loon,*** geb. in 1677, kapitein en ordinaris ingenieur, † in 1736, zn. van ***Abraham*** en ***Angelina van Hoboken.***

IV. ***Johan Hooft,*** heer van Maelstsde, geb. 2 maart 1693, vaandrig in het Regt. Hollandse Guardes te voet 1714, tr. ***Elisabeth Vatelet.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Jacoba Adriana Hooft,*** ged. Heusden 8 sept. 1716, tr. (ondertr. Rotterdam 2 april) Utrecht 2 april 1741 ***Hendrik Herman van der Burch,*** geb. 's-Gravenhage 18 febr. 1715, koopman te Rotterdam, zn. van ***Cornelis*** (koopman te Zevenbergen 1711, regent van het Werkhuis te Rotterdam 1713, solliciteur-militair te 's-Gravenhage 1715, gezworen makelaar aldaar 1714) en ***Helena Cornelia Verburgh.***

   Uit dit huwelijk: ***Gerrit Hendrik van der Burch.***
2. ***Jan Jacob Hooft,*** raad in de Vroedschap van Wijk bij Duurstede, tr. *J. M. Frijkenius.*

   Uit dit huwelijk: ***Jacob, Maria*** en ***Anna Hooft.***

Almelo. **G.** J. W. GELDERMAN.

Kli(c)k (LXXXII 95). De ouders van ***Cornelia Klick*** blijken te zijn ***Adriaan Klik*** en ***Everdina Antonia Storm van 's Gravesande,*** overl. Utrecht 6 mei 1790.

Kan genoemde ***Adriaan Klik*** de in 1716 geboren zoon van het onderstaande echtpaar zijn?

Teunis Klik tr. ***Maritje Groen.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Geertruy Klik,*** ged. Leerdam 21 jan. 1714, † Amsterdam 26 febr. 1770, tr. 1° Leerdam 3 okt. 1734 ***Hendrik Rietveld,*** geb. te Gorinchem, begr. Amsterdam 9 juli 1737; tr. 2° (ondertr. Amsterdam 10 jan. 1744) ***Reijnier van de Brouwerij,*** geb. in 1709, begr. Amsterdam 7 febr. 1767, zn. van ***Hendrik van de Brouwerij*** en weduwnaar van ***Susanna Bakker.***
2. ***Adriaen Klik,*** ged. Leerdam 23 sept. 1716.
3. ***Johanna Klik,*** gad. Leerdam 18 jan. 1722.

Amsterdam. **S.** A. C. DUDOK VAN HEEL.

INHOUD VAN DIT NUMMER;

Aanwinstenlijst der bibliotheek. — Het Enkhuizer geslacht Van Loosen, door Maurice M. DeWolf en Marian Watts DeWolf. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70,* Wassenaar.

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **f 30,—** gelieve men steeds **vóór** 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, ***p./a. Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b,*** 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 4870'73, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Dé redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 10 **LXXXVIIIe Jaargang** **oktober 1971**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Jhr. Mr. M. van Asch van Wijck en van Mr. 0. A. van d er M eer, respectievelijk sedert 1954 en 1956 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	Voorgesteld door:
C. HARMS, ***Ridder van Catsweg 110, Gouda.***	De Secretaris van het Genootschap.
J. W. KENNIPHAAS, ***Stationsweg 19, Drimmelen.***	J. J. Th. MOLENGRAAFF Jzn., ***Zevenbergen.***
Mejuffrouw A. G. KOCH, *Isabellaland* 1586, *'s-Gravenhage-2020.*	Mevrouw S. H. KEUR-BERGAMIN, ***'s-Gravenhage:***
B. baron DE MEESTER DE RAVESTEIN, ***Kasteel Hombeek, Hombeek-2930, België.***	Mr. 0. SCHUTTE, ***'s-Gravenhage.***
H. F. VAN DER SCHAAR, ***De Lairessestraat 128, Amsterdam-1007.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***
Mr. A. W. SCHADE VAN WESTRUM, ***Ridderlaan 19, 's-Gravenhage.***	H. L. KRUIMEL, 's-Gravenhage.
C. SPIJKER, ***Avogadrostraat 2, Amsterdam-1006.***	E. J. C. BOUTMY, ***'s-Gravenhage.***

Adreswijzigingen:

Mr. W. D. H. ASSER,	's-Gravenhage, ***Van Lennepweg 5.***
A. FOURNIER,	Beuningen (Gld.), ***Haagstraat 66.***
Ing. L. P. J. DE GROOT,	Papendrecht, ***Rembrandtlaan 59.***
E. W. A. HENSSEN,	Groningen-8002, ***Esdoornlaan 226 - 728.***
J. P. HUIJG,	***Oss*** (N.Br.), ***Molenstraat 53.***
L. J. VAN DER KLOOSTER,	Delft-2204, Guido *Gezellelaan* 33.
B. F. KRANTZ,	Hengelo (O.), ***Deldenerstraat 261.***
Dr. M. RUTGERS VAN DER LOEFF,	Huizen (N.H.), ***Huize Pex, Patrijslaan 3.***
L. J. MALHERBE,	Berlicum (N.Br.), ***Turfkamp 11.***
J. H. VAN DER MEER,	IJmuiden, ***Eenhoornstraat 121.***
Mr. H. J. SJOLLEMA,	Rotterdam-3016, Groene ***Wetering 42.***
W. W. TIMMERS,	Rotterdam-3014. ***Adriaan Dortsmanstraat 65.***
Mr. P. J. VERDAM,	Zeist, ***Homeruslaan 2.***
J. J. VUGS,	Tilburg, *Bachlaan* 602.
C. H. VAN WIJNGAARDEN,	Heerenveen, ***Munt 83.***

Mr. W. W. van Valkenburg, hoofdredacteur 1946-1971,

In het gecombineerde juli-oktobernummer van De Nederlandsche Leeuw van 1946 leest men, dat bij het verschijnen van dat nummer Mr. W. W. van Valkenburg de redaktie van het maandblad op zich heeft genomen, zodat wij thans het heugelijke feit herdenken, dat hij een kwart eeuw hoofdredacteur van De Nederlandsohe Leeuw is.

Het Bestuur wenst hem bij dit 'bijzondere jubileum van harte geluk en betuigt hem zijn grote bewondering voor de voortreffelijke wijze, waarop hij deze taak gedurende een kwart eeuw belangeloos beeft vervuld.

Het is lang niet iedereen bekend, dat vele bijdragen voor het maandblad op instigatie van Mr. W. W. van Valkenburg belangrijke verbeteringen en aanvullingen ondergaan, waar-

door voortdurend het hoge wetenschappelijke peil van De Nederlandsche Leeuw kan worden gehandhaafd. Bijzondere aandacht hebben destijds getrokken de zeer ver uitgewerkte kwartierstaten met tal van merkwaardige afstammingslijnen van Z.K.H. Prins Claus der Nederlanden en van Mr. Pieter van Vollenhoven, die de Heer van Valkenburg op korte termijn samenstelde. Ook hieruit bleek zijn grote genealogische speurzin en zijn kennis van de litteratuur in binnen- e n buitenland.

Het Bestuur brengt Mr. W. W. van Valkenburg gaarne hulde bij dit jubileum en spreekt de wens wit, dat hij nog vele jaren de redactie van bet maandblad mag voeren.

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 12 juni 1971 in de Markiezenzaal van het Stadhuis te Bergen op Zoom.

De voorzitter verwelkomt de aanwezigen en in het bijzonder de locoburgemeester van Bergen op Zoom, Drs. P. G. M. van Heijst. Deze heet op zijn beurt de aanwezigen welkom in de gemeente Bergen op Zoom, Vervolgens opent de voorzitter de vergadering, waarop volgens de presentielijst 64 leden aanwezig waren.

De voorzitter memoreert het afscheid van Mejuffrouw van Alff met warme woorden van dank voor haar grote toewijding, gedurende vele jaren aan het Genootschap besteed.

De notulen van de Algemene Ledenvergadering d.d. 28 november 1970 te 's-Gravenhage worden goedgekeurd.

De secretaris leest het jaarverslag over 1970 voor. Dit jaarverslag wondt goedgekeurd, evenals het door de penningmeester uitgebrachte financiële jaarverslag. De kascommissie brengt bij monde van J. barones van Dedem geb. Weyschede made namens het lid van de kascommissie P. Douglas verslag uit. De kascommissie heeft de rekeningen nagezien en in orde bevonden en verzoekt derhalve de penningmeester décharge te verlenen, hetwelk gebeurt. De voorzitter dankt de kascommissie en de penningmeester voor hun bemoeiingen.

Voor de verkiezing van nieuwe bestuursleden zijn schriftelijk noch mondeling uit de vergadering kandidaten gesteld. Op voorstel van het bestuur worden de Heren van Rijckevorsel en Corts als bestuursleden herkozen. Aangezien de Heer Corts zich niet langer als secretaris ter beschikking kan stellen, zal het bestuur een nieuwe secretaris moeten benoemen. Deze functie zal door het bestuurslid Mr. O. Schutte worden vervuld.

Tijdens de rondvraag stelt Jhr. Dr. G. F. Sandbeng een vraag over de volgorde van dubbele namen in adresgidsen en dergelijke. Hij stelt, dat de hoofdnaam alfabetisch voorop moet staan. Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht deelt mede, dat dubbele geslachtsnamen volgens de wet geacht wonden niet te bestaan, zodat het eerste gedeelte steeds voorop komt. Een uitzondering wordt gemaakt met woorden als „van", „de" enz.

De voorzitter dankt het lid Aug. P. C. Laane voor zijn uitgebreide bemoeiingen in zake de voorbereidingen van de vergadering en excursie en sluit de vergadering.

Verslag excursie.

Na de vergadering hield de Heer W. A. van Ham, assistent van de gemeentearchivaris, een inleiding over de Markiezen van Bergen op Zoom, waarna onder zijm, leiding een rondgang door het stadhuis plaatsvond met bezichtiging van de aldaar aanwezige schilderijen, waarop de inleiding betrekking had.

In het restaurant Walhallazaal werd een Brabantse koffiemaaltijd gehouden. Na deze maaltijd gaf de Heer C. A. H. Booy, projectleider van de restauratie van het Markiezenhof met behulp van een reeks zeer fraaie lichtbeelden een inleiding tot het bezoek aan het Hof. Vervolgens werd het gezelschap door het Markiezenhof rondgeleid en kon men de uitgebreide en met zeer veel zorg en kennis uitgevoerde restauraties in ogenschouw nemen.

Na afloop werden de 'deelnemers per autobus naar het buitengoed „Grote Meer" bij Ossendrecht vervoerd, alwaar de bewoners Jonkheer en Mevrouw Cogels - de Wilde d'Estmael het gezelschap verwelkomden. Een rondgang over dat fraaie landgoed werd nauwelijks beïnvloed door een regenbui.

Tenslotte verenigde een aantal leden zich in het restaurant „Achter de Moyses" aan een gemeenschappelijke maaltijd.

Jaarverslag 1970,

In dit verslagjaar trad het bestuurslid Jhr. Mr. W. L. M. van de Poll af. Met algemene stemmen werd tijdens de ledenvergadering op 18 juli 1970 Drs. C. 0, A. baron Schimmelpennimk van der Oye als nieuw bestuurslid gekozen. Het Bestuur van het Genootschap is thans als volgt samengesteld:

Ir. C. M. R. Davidson, voorzitter
Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, onder-voorzitter
Dipl. Ing. A. Corts, secretaris
Mr. E. J. Mac Gillavry, penningmeester
Mr. E. Idema Grddanus
Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel
Mr. O. Schutte
Drs. C. 0, A. baron Schimmelpenninck van der Oye.

De algemene vergadering op 18 juli 1970 mocht zich in een bijzonder grote opkomst der leden verheugen. Zij vond plaats in Restaurant De Waag te Doesburg, na voorafgegaan te zijn door een ontvangst in het raadhuis door het dagelijks bestuur van de gemeente Doesburg. Na de ledenvergadering werd onder leiding van de streekarchivaris, de heer Zondervan, een wandeling door de stad gemaakt waarbij o.a. het Fraterhuis van de Broeders das Gemene Levens werd bezichtigd. Vaar de gezamenlijke koffiemaaltijd werd teruggekeerd naar Restaurant De Waag. Aan het einde van deze maaltijd gaf het erelid Mr. A. P. van Schilfgaarde een zeer belangwekkende inleiding bot het bezoek aan het Kasteel Keppel.

Het gezelschap begaf zich daarop naar het kasteel, alwaar het door een deel van het bestuur van de Pallandt van Keppel Stichting wend verwelkomd. De dag werd (besloten met een maaltijd in hotel De Gouden Leeuw te Laag-Keppel.

Zoals gebruikelijk vond de najaarsvergadering in 's-Gravenhage plaats, en wel op 28 november 1970 in Pulchri Studio. Het lid, de heer H. L. Kruimel, hield een voordracht, getiteld „Zilversmeden en de heraldiek", waarbij interessante bijzonderheden naar voren kwamen. Daarna werd een bezoek gebracht aan de Koninklijke Bibliotheek, alwaar de directeur Dr. Reedijk, met zijn sbaf het gezelschap ontving. Hier konden handschriften en boekwerken op heraldisch gebied worden bezichtigd. Tenslotte werd in Hotel des Indes gedineerd.

Ia verband met de pensionering van Mej. Th. J. van Alff

Foto: M. M. DeWolf.

Meynoutje Pan
(1745-1794)
eerste echtgenote van Mr. ***Dirk Elias van Loosen.***
Doek (37,5 cm x 31 cm) ; eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

Foto: M. M. DeWolf.

Mr. Dirk Elias van Loosen
(1738-1812)
Doek (37,5 cm x 31 cm); eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

Foto: Mr. E. de Vries.

Huis op de Wierdijk te Enkhuizen, circa 1776 gebouwd of herbouwd voor Mr. ***Dirk Elias van Loosen,*** afgebrand in 1885.
Gekleurde tekening (25 cm x 22,5 cm), eigendom van de Heer W. van Leeuwen, te Enkhuizen,

in begin 1971 werd in hat afgelopen jaar naar een opvolg(st)er uitgezien.

De vice-voorzitter, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, en het bestuurslid, de heer Mr. 0. Schutte hebben het Genootschap vertegenwoordigd bij de jubilerende vereniging „Adler" te Wenen.

Dit jaar kwam een nieuwe ledenlijst tot stand.

Mr. 0. Schutte volgde Mr. de Vey Mestdagh op als gedelegeerd bestuurslid van de Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland.

Het aantal aanwinsten van de bibliotheek vertoont ten opzichte van dat van 1969 een geringe stijging. Zowel van de zijde van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Wenk, het Algemeen Rijksarchief als van rijks- en gemeente-archieven zijn het genootschap present-exemplaren van boeken, tijdschriften en verslagen aangeboden. Daarenboven mocht het genootschap van leden en niet-leden werken o.a. op genealogisch en heraldisch gebied ten geschenke ontvangen. Voorts zijn, voor zover de financiële middelen het toelieten, verscheidene van belang geacht wordende boeken aangekocht. Tevens zijn verschillende nieuwe boeken en geschriften op het gebied, waarop het genootschap zich beweegt ter bespreking in het maandblad vankregen. De titels van de aanwinsten zijn in jaargang 1970 en in het maart-nummer van jaargang 1971 opgenomen.

De raadpleging ter plaatse van de verzamelingen van het Genootschap is dit jaar toegenomen. Onder hen, die persoonlijk deze collecties hebben geraadpleegd bevinden zich ook uit het buitenland afkomstige genealogisch, heraldisch en/of historisch geïnteresseerden. Aan boeken en periodieken zijn 331 banden uitgeleend zowel aan leden als aan openbare instellingen.

Fichering van de gedrukte litteratuur — werken en tijdschriften — heeft geregeld plaats gevonden. De hierop betrekking hebbende bij het genootschap berustende documentatie is met duizenden fiches uitgebreid. De kaarten zijn inmiddels in de kaartenbakken verwerkt. Zoals ook in voorgaande jaren heeft ons lid Mevrouw N. Hulst geboren Smith verschillende werken geficheerd en het op 'deze wijze verkregen fichesmateriaal in de kartotheek gevoegd. Het bestuur betuigt Mevrouw Hulst volgaarne zijn dank voor haar zo spontaan en belangeloos verleende assistentie.

In de personeelsbezetting van het bureau heeft een mutatie plaats gehad. Mejuffrouw 1. Vogel heeft in verband mst haar studie medio 1970 haar werkzaamheden beëindigd. In haar plaats is door het bestuur met ingang van 1 september 1970 Mevrouw L. de Vreugd geboren Brörens aangesteld.

Er kwamen 200 schriftelijke verzoeken om inlichtingen binnen, 30 minder dan in 1969 maar evenveel als in de daaraan voorafgaande jaren. Het percentage daarvan dat afkomstig was van leden of uit het buitenland, respectievelijk 15 en 30 procent, bleef ongeveer gelijk. Het aantal uitleningen van handschriften bedroeg 20 tegen 34 in het vorig jaar.

Het maandblad „De Nederlandsche Leeuw" telde in dit verslagjaar 390 kolommen — zulks zonder de inhoudsopgave en zonder het register — en vele afbeeldingen. Evenals in de voorafgaande jaren nam Mejuffrouw Th. J. van Alff de rubriek „Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften" voor haar rekening en verleende Mejuffrouw Drs. W. E. Smelt haar assistentie o.m. door samenstelling van het register. De Heer Drs. J. Fox bleek bereid zijn medewerking te verlenen t.a.v. de rubriek „Boekbespreking" en (dankzij zijn grote activiteit is de bestaande achterstand bij deze rubriek vrijwel

geheel ingelopen. De overigens nog onveranderde omstandigheden, waarop reeds in vorige jaarverslagen is gewezen, maakten helaas meermalen een vertraging in de verschijning van het maandblad onvermijdelijk.

Ten aanzien van de financiële toestand van ons genootschap kan het volgende worden medegedeeld:

Het totaal aan baten was *f* 4.512,95 hoger dan in 1969. Dit was voornamelijk te danken aan een verhoging van de inkomsten uit contributies en abonnementen mat *f* 1.028,34 en van de subsidie met *f* 2.800,—. Niettemin ontstond er een bekort van *f* 4.700,98 tegen *f* 415,05 in 1969, voornamelijk ben gevolge van Oen stijging in de post salarissen etc. met *f* 2,434,42 en van de bindlonen met *f* 1.455,78, aangezien wegens grote achterstand tijdelijk een extra kracht moest worden aangetrokken. Bovendien werd een reserve gecreëerd voor een aanvullende pensioenverzekering ten behoeve van Mej. van Alff.

In erkentelijkheid dient te worden vermeld dat in 1970 een legaat van *f* 1.000,— werd ontvangen van wijlen Mr. A. Haga.

Gezien de stijgende belangstelling voor genealogie ziet het bestuur van het Genootschap de toekomst met vertrouwen tegemoet.

In de verschillende genealogische groepen wenden belangrijke lezingen gahouden waarvoor veel belangstelling bestond.

Het Enkhuizer geslacht Van Loosen,

door MAURICE M. DEWOLF EN MARIAN WATTS DEWOLF.

(Vervolg en slot van LXXXVIII, kol. 290).

Zegel van Mr. ***Dirk Elias van Loosen*** (1738-1812) in het Archief Weeshuis te Enkhuizen.

VM. Mr. ***Dirk*** *Elias* ***van*** *Loosen,* ged. 17 januari 1738 (get. Maria Bontekoning, echtgenote van zijn oom Dirk Semeyns van Loosen), jur. stud. Leiden, raad 1778 („in de plaats van zyn schoonvader Mr. Everhardt Pan, die vrijwillig afstand heeft gedaan"), schepen 1759, burgemeester voor de eerste maal 1780, weesmr. 1762—'80, bewindhebber der West-Indische Comp. vóór 3 okt. 1764 (nots. P. Visser), in 1757 tegenwoordig bij overlijden van zijn neef Cornelis Floris van Loosen (Vda, 2), † 2 juni 1812, begr. Wk. 213 M, tr. 1° („J.M. op de Wierdyck") 20 juni 1762 *Claasjen* ***van*** *Romond* („J.D. in de

Overzicht 1 *)

1. Jan. ***Lauerensx. van Loosen,*** X ***S. Hendricksdr.***
(± 1550—1617)

IIa. ***Hendrick*** (1582—1652), X le. ***A. Cornelisdr.;*** 2e. G. Cronenburg.

2. Maria (1584—1665), X ***Mr. J.*** Haga.

3. Laurens (1587—vóór 1619), X C. ***Vesterman.***

ex 2: 2. ***Anna*** (1614-1682), × Dr. Th. ***Montanus.*** ***3. Digna*** (1615-1689) X ***P. Simé.***

IIIa. ***Jan*** (1620—1668), zijn natuurlijke dochters waren:

1. Gewit (1615-1661), X T. ***Guldenarm.***

IIIb. ***Hendrick*** (1616-1665), X le. G. ***Symonsdr.;*** 2e. C. Raamburg.

1. ***Grietje*** (± 1650-vóór 1710), X le. ***F. Hensbroek;*** ***2e. J. de Bruyn.***

2. Sybrecht (± 1651—1711), x ***H. van Stralen.***

ex 1: 1. ***Hillitje*** (1640-1668), X le. Mr. ***H. Guldenarm;*** ***2e. Mr. P. Westerbaen.***

2. ***Trijntjen*** (1641—1717), X ***A. Haack.***

4. ***Sybrechtje*** (1645-voor 1691), X ***N. Kleen.***

5. Aafjen (1647—1725), X le. ***J. Uyl;*** ***2e. C. Robbesteijn;*** 3e. ***J. Walgrinch.***

ex 2: 8. ***Cornelia*** (1659—1730), X ***E. Teerkoper.***

1. ***Jan*** (1683—1723), x ***T. Semeyns.***

4. ***Jacob*** (1687—1770), X ***A. Barck.***

5. Pieter (1690—1743), X ***G. Zwart.***

6. Ytjen (1692-1779), X ***A. Bode.***

7. Wilmetje (1693—1753), X ***D. Schokker.***

8. ***Joosje*** (1695—1776), X le. C. ***van der Hoeve;*** ***2e. H. Schokker.***

c. ***Jan*** (1714—1771), X ***le. A. Mulr(o)oy;*** 2e. C. ***van*** den ***Hoef.***

b. ***Jan*** (1735—1802), X ***le. E. Smittenbergh;*** ***2e. V. Dijkveld.***

Kinderen, die de naam ***Van Loosen*** voerden en uit wie thans nakomelingen ***Van Loosen*** te Den Helder en ***in*** Zuid-Afrika.

ex 1: 1. Siebreghje (1765—1819), X ***P. Mosch.***

2. Jan (1770-18. .), X ***G. Beckman.***

*) Ongehuwde, kinderloos overleden leden van het geslacht zijn in dit overzicht niet vermeld.

Paktuynstraat"), ged. 7 april 1743 (get. Cornelia Taanman en Eva Wilhelmina Haak), † in de kraam 6 nov. 1765, begr. Wk. 213 M, dr. van ***Gerrit van Romond*** en ***Eva Pietersdr. Haak*** (zie Nrs. 867 en 1172, Parenteel van Jan Albertsz. Groot, in Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie 1970); tr. 2° (als „voor desen getrout, op de Wierdijk") 7 dec. 1766 ***Meynoutje Pan*** („J.D. in de oude Westerstraat", bet. ƒ 60), ged. 15 okt. 1745 (get. Weintje van Loosen en Cornelia Taanman, derde echtgenote van Cornelis Haak, oom van baar moeder), moeder Oude Armen Weeshuis 1773, † 27 april 1794, begr. Wk. 213 M, dr. van Mr. ***Everhardt Jansz. Pan*** en ***Eva Wilhelmina Andriesdr. Haak.***

Bij het huwelijk ***Van Loosen-Pan*** werd ƒ 60,— betaald; in 1766 waren van 94 huwelijken 28 Pro Deo, 8 betaalden ƒ 3,, 43 betaalden ƒ 6,—; 6 betaalden f 12,—; 1 betaalde f 15,—; 3 betaalden f 30,—; 5 betaalden f 60,—.

Bij het huwelijkscontract van ***D. E.*** van ***Loosen*** met ***Claasjen*** van ***Romond*** werd de bruid geassisteerd door haar vader ***Gerrit*** van ***Romond,*** 29 april 1762. Hun ***mu***tueel testament was van 27 sept. 1763.

Een zuster van ***Claasjen*** van Romond was: ***Elia Eva*** van Romond (1752—1806), in 1773 gehuwd met de schepen ***François Adriaan Duyvensz.*** (1750-1822).

30 mei 1764 stelde ***Dirk Elias van Loosen,*** weduwnaar, een advokaat aan om een eis te doen ais erfgenaam van zijn zoon die erfgenaam was van zijn moeder, ***Claasjen*** van ***Romond,*** die op haar beurt erfgename was geweest voor ¼ in de boedel van haar overleden moeder ***Eva Haak*** en voor 1/6 in de boedel van haar overleden broeder ***Pieter van Romond. Gerrit van Ro***mond, raad en dijkgraaf van Drechterland, stelt ook een advokaat aan. Een overeenkomst werd bereikt 3 okt. 1764. ***Dirk EZias van Loosen*** ontvangt van zijn schoonvader 10.000 gl. voor de erfenis van zijn echtgenote en zijn zoon. Al deze akten werden verleden voor nots. P. Visser.

Hij werd vaak tot executeur en voogd aangesteld (b.v. 20 mei 1776 ***en*** 14 okt. 1776, nots. Bartelinck).

In 1763 woonde hij aan de Kuipersdijk, vermoedelijk in het huis door zijn moeder ***Cornelia Cortleven*** geërfd van haar behuwd-oom ***Symon Westwoude.***

Na ***Pieter van Loosen's*** overlijden (1765), verhuisde ***Dirk Elias van Loosen*** naar zijn vaders huis op de Wierdijk. Er is een tekening (in het bezit van de Heer Wander van Leeuwen), die de elegante stenen voorgevel met de tweezijdige trappen vertoont. Het midelste raam boven de deur is omlijst met vruchten aan beide kanten afgesloten door cherubijnen. Boven aan de gevel de alliantiewapens ***Van Loosen-Pan.*** Wij weten niet of ***Pieter*** of ***zijn*** zoon dit huis bouwde, maar gezien-de wapens en de stijl, denken we dat het huis

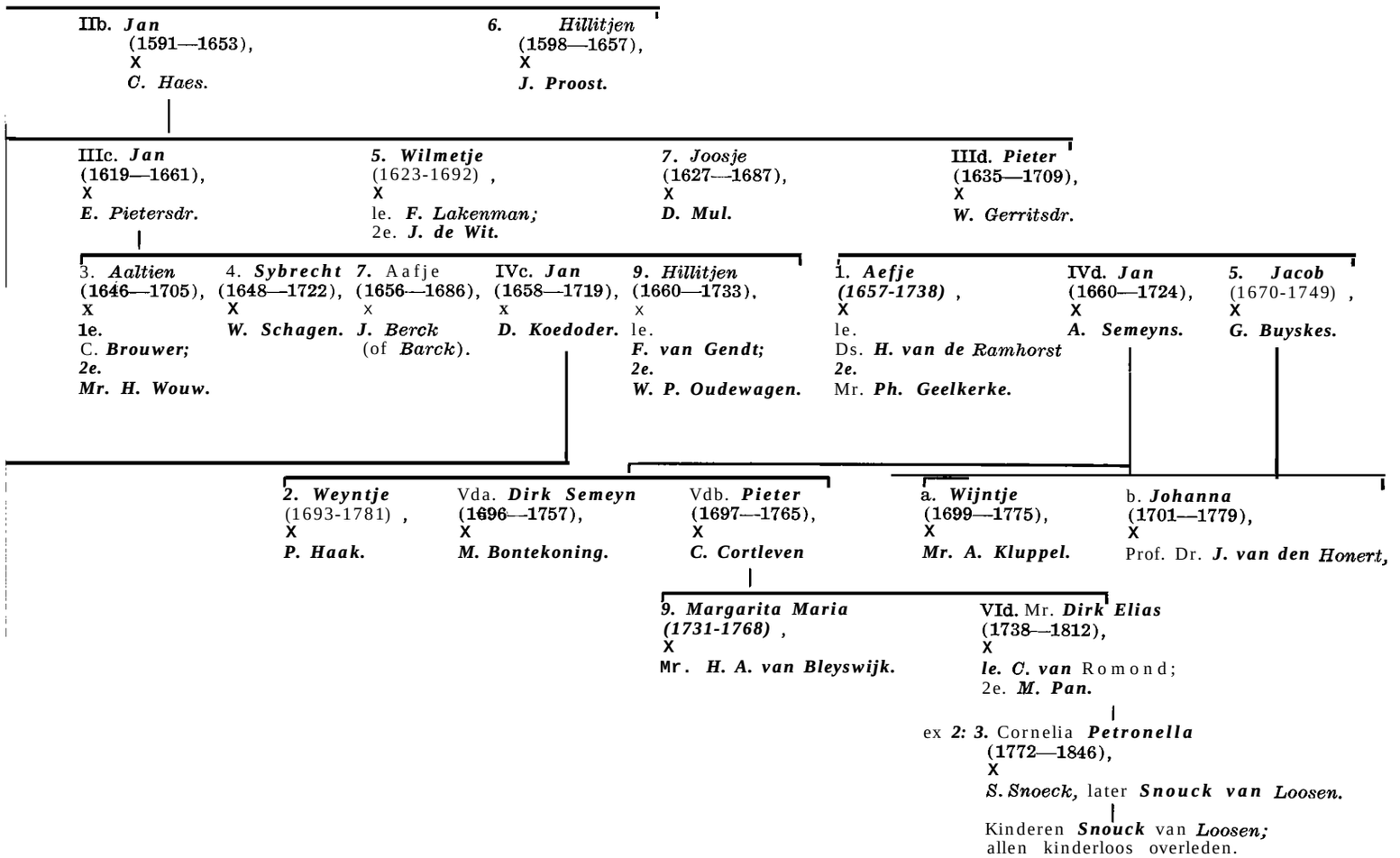

gebouwd of verbouwd moet zijn door ***Dirk Elias van Loosen***.

Hij en ***Meynoutje Pan*** woonden daar tot 1786, toen zij het afstonden aan hun schoonzoon ***Samuel Snouck*** van ***Loosen,*** die het tot 1812 bewoonde; het huis brandde af in 1885.

Dirk Elias van Loosen verhuisde naar het huis op de dijk, geërfd van zijn tante ***Maria Bontekoning,*** hierboven beschreven (Vda). Hij verdubbelde de grootte van dit huis uit 1742 en gaf de voorgevel zijn tegenwoordige aanblik. Als weduwnaar woonde hij er nog in 1795 en ook in 1803, toen alleen met drie dienstboden (Lijst Gem. Archief Enkhuizen nr. 1367).

De portretten van ***Dirk Elias van Loosen en*** zijn tweede vrouw (zie inventaris bij Vda), kunnen worden geïdentificeerd, doordat er drie andere schilderijen van hem bekend zijn. Eén ervan is een ovaal borstbeeld, gemerkt ***„Dirk Elias van Loosen,*** aetate 69¾ Joh. Anspach 1808 9/23 gemaakt" en de andere twee zijn landschappen, één met hem als jager en de ander van hem zittende voor zijn buitenhuis. De laatste twee zijn gedateerd 1817 en 1819 door P. de Goeje en werden dus na zijn dood geschilderd.

Als bewindhebber der West-Indische Comp. op 24 juli 1784 voor nots. A. v. d. Ramhorst Roldanus, charterde hij het fregatschip „Paramaribo" onder de directie van Gebroeders Haak, om te varen naar het „Hooft Kasteel St. George d'Elmina op de kust van Africa": uitgaande vracht „brandywijn, klinkers en Moppen", naar Curaçao met cargo, waarover geen details gegeven zijn, behalve dat „opperhoofden" 4 tot 6 slaven voor zichzelf mochten meebrengen.

Hij was lid van een extraordinaire vergadering van de Municipaliteit Enkhuizen, 14 okt. 1799, toen admiraal Mittchel de stad verdedigde (Westerkerk Archief Enkhuizen nr. 41).

De huwelijkse voorwaarden ***Van Loosen-Pan*** werden verleden op 25 nov. 1766 voor nots. P. Visser.

Haar zuster ***Petronella*** Johanna ***Pan*** (1742-1787) was de echtgenote van Mr. ***Joan Jacob*** Duyvensx (1744 -1808), schepen 1763 etc., hoogheemraad van de Beemster.

Haar zuster ***Cornelia*** Pan tr. in 1774 Mr. ***Hugo Adriaansz.*** van ***Bleyswijk,*** weduwnaar van ***Margarita*** Maria van ***Loosen;*** twee andere zusters overleden vóór haar vader, ***Everhardt Pan*** (†***4*** maart 1794). Zijn erfgenamen waren ***Meynoutje Pan*** en zijn kleinzoon ***Pieter Adriaan van Bleyswijk*** (nots. A. v. d. R. Roldanus 28 dec. 1790). Meynoutje ***Pan*** overleed vóór de akte van scheiding en haar helft van 493.841 gl. 10 st. en 0 p. kwam toe aan haar weduwnaar ***Dirk Elias van Loosen (15*** dec. 1794 nr. 1359a Gem. Archief Enkhuizen).

Haar voornoemde vader Mr. ***Everhardt Jansz. Pan*** (1716—1794), raad, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, tr. in 1741 ***Eva Wilmina*** Haak (1722—1764), over wier voorouders men nadere gegevens vindt in de meergenoemde „Parenteel Jan Albertsz.

Zegel van Mr. *Thade* Pan (1733—1806) aan een Enkhuizer schepenacte van 1762 in het Rijksarchief te Haarlem.

Groot" in het Jaarboek Centraal Bureau 1969 en 1970, waarin zij wordt vermeld onder nr. 1046.

Mr. ***Everhardt Pan*** was zoon van Jan ***Gerritsx. Pan,*** schepen 1'709 en (tr. 20 mei 1708) ***Petronella Teerkooper,*** over wier voorgeslacht nadere bijzonderheden worden vermeld in de aantekening bij **IIIb,** 8.

Voornoemde ***Jan. Gerritsz. Pan*** was zoon van ***Gerrit Jansz. Pan,*** welke laatste een broeder was van ***Thade Jansz. Pan, op 18*** juli 1690 gehuwd met ***Aafjen Cornelisdr.*** (*Teerkooper*) (zie aant. bij **IIIb,** 8). Deze Thade ***Jansz. Pan*** was de grootvader van Mr. ***Thade Pan*** (1733—1806), schepen sedert 1758, hoofdofficier (in plaats van Pieter van **Loosen**) in 1765, wiens zegel wij hier afbeelden. Het daarop voorkomende wapen is geheel gelijk aan het wapen van ***Meynoutje Everhardtsdr. Pan,*** zoals het voorkomt op de gevel van het Huis op de Dijk te Enkhuizen.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Pieter Cornelis van Loosen,*** ged. 30 okt. 1763 (get.

Zegel met de alliantiewapens van de echtelieden ***Samuel*** Snoeck (later ***Snouck*** van. ***Loosen***) (1766-1839) — (**VId,** 3) ***Cornelia Petronella van Loosen (1772-1846)*** op een acte van 1796 in het Archief Weeshuis te Enkhuizen.

Margarita Maria en Weyntje van Loosen, weduwe van Pieter Haak), † 7 nov. 1763 (wonende aan de Kuypersdijk), begr. Wk. 213 M met zijn moeder (zie nots. P. Visser 21 febr. 1765).

Uit het tweede huwelijk:

2. „k i n d van Mr. Dirk Elias van Loosen op de Dijk" (doopinschrijving te Enkhuizen niet gevonden), † 15 okt. 1769, bagr. Wk. 213 M.

3. ***Cornelia Petronella van*** *Loosen,* geb. 22 mei, ged. 24 mei 1772 (get. Elia Eva van Romond), † 20 juni 1846, tr. 8 april 1793 *Samuel* ***Snoeck,*** zich later noemende ***Snouck van*** *Loosen,* geb. Leiden 29 januari 1766, luit. ter zee, lid Tweede Kamer dar Staten-Generaal, ridder Nederl. Leeuw, † Leiden 27 mei 1839, zn, van Mr. *Matthijs* ***Snoeck*** en *Antonia* ***Marcus.***

   Hun huw. voorwaarden d.d. 15 maart 1793, werden verleden voor nots. A. v. d. Ramhorst Roldanus: „dat.. van der beide... zullen worden in en aangebragt door... Bruydegom all zodanige goederen, gelden en effecten... door de Jonkvrouwe aanstaande Bruydt... hondert duyzend Guldens ...". Als zij het langst leeft, zal zij ontvangen 6.000 gl. en hij, als hij het langst leeft 25.000 gl.

   Zie Ned. Patriciaat 1953, blz. 254.

   Uit dit huwelijk:

   a. ***Anthonia*** *Meynoutje* ***Snouck van*** *Loosen,* ged. *25* mei 1795 (get. Susanna Aletta Elisabeth Snoeck, haar vaders zuster), † ongehuwd 7 febr. 1875.

   b. ***Theodora Matthia Snouck*** van *Loosen,* ged. *20* sept. 1797 (get. Elia Eva van Romond, echtgenote van François Adriaan Duyvensz., † kinderloos 27 april 1845, tr. 26 april 1835 ***Nicolaas Christoffel Quast van Rijnevelt,*** ged. 19 febr. 1797, wijnkoper en wethouder, dijkgraaf van Drechterland, lid Prov. Staten van Noord-Holland, † 29 aug. 1857, zn. van ***Nicolaas Abraham van Rijnevelt*** en ***Johanna Ris.***

   c. *Susanna Aletta Elisabeth Snouck van Loosen,* ged. *26* okt. 1798 (get. als bij a), † 1801.

Wapen van (**VId,** 3) ***Cornelia Petronella van Loosen*** (1772-1846) op de rechter hekpijler van het park van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen (de linker hekpijler vertoont het wapen Snoeck).

Foto: Zwaan.

Mr. ***Dirk*** *Elias* ***van*** *Loosen*
(1738-1812)

Pastel (12,8 cm x 10,2 cm) („aetate 69 ¾") door Joh. Anspach 1808.

Eigendom van de Heer W. van Leeuwen te Enkhuizen.

Foto: A. Dingjan.

Margaretha ***Maria*** *Snouck van Loosen*
(1807-1885).

Doek (145 cm x 115 cm) door J. A. Kruseman 1850.

Eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

Foto: Icon. Bureau.

Elia Eva van Romond
(1752—1806)

echtgenote van *François Adriaan. Duyvensz*
(zuster van de eerste echtgenote van Mr. *Dirk Elias van Loosen*).

Doek (79 cm x 66 cm) „Thim pinxit" 1773 in het Stadhuis te Enkhuizen.

Foto: Icon. Bureau.

Petronella Johanna Pan
(1742-1787)

echtgenote van Mr. *Joan Jacob Duyvensz.*
(zuster van de tweede echtgenote van Mr. *Dirk Elias van Loosen*).

Doek (78 cm x 65 cm) door Thim 1773 in het Stadhuis te Enkhuizen.

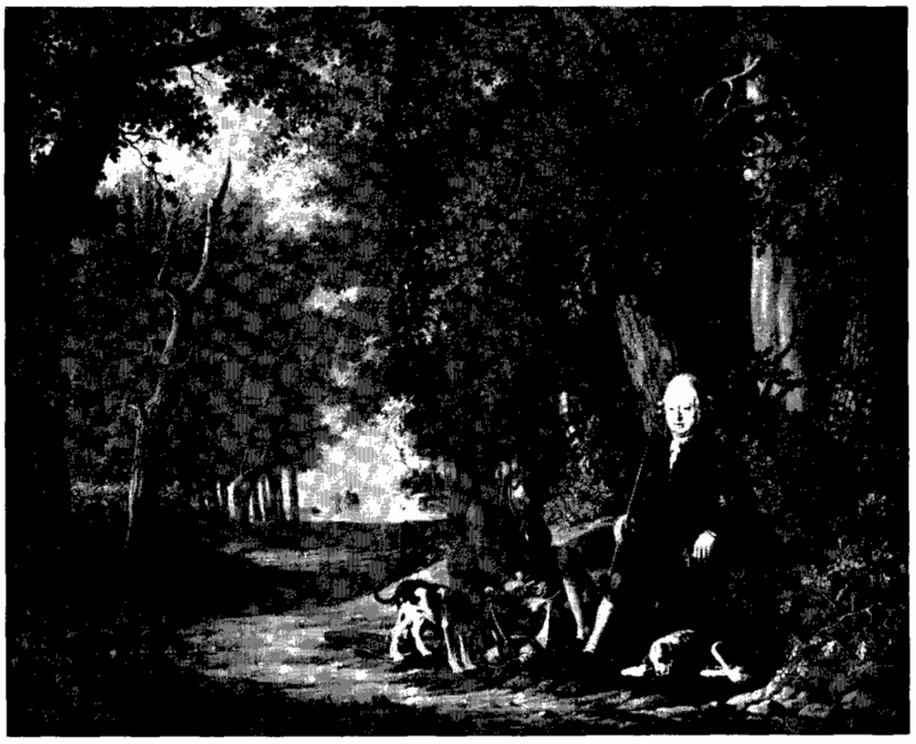

Foto: A. Dingjan.

Mr. ***Dirk*** *Elias van Loosen*
(1738-1812)
Doek (57 cm x 69 cm) door P. de Goeje 1817.
Eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

Foto: A. Dingjan.

Mr. ***Dirk*** *Elias van Loosen*
(1738-1812)
Doek (57 cm x 69 cm) door P. de Goeje (ongesigneerd) 1819.
Eigendom van de Stichting Snouck van Loosen te Enkhuizen.

d. *Cornelia Eva Wilhelmina Snouck van Loosen*, ged. 26 april 1801 (get. als bij b), † kinderloos Hoorn 31 okt. 1852, tr. 30 mei 1828 Jhr. Pieter *Opperdoes Alewijn* (zie Nederl. Adelsboek 1940, blz. 55).

e. *Arnoldina Ursula Snouck van Loosen*, ged. 28 okt. 1803 (get. als bij a), † ongehuwd 6 mei 1876.

f. *Margaretha Maria Snouck van Loosen*, ged. 6 sept. 1807, † ongehuwd 30 okt. 1885. Haar portret, geschilderd door J. A. Kruseman. hangt in het Snouck-van Loosen-huis. Bij haar dood werd de gehele inboedel verkocht op een publieke veiling, zoals zij dat in haar testament bepaald had.

Bijlage 1: Familie-aantekeningen Van Loosen.

Door de welwillende medewerking van de Heer Wander van Leeuwen, beheerder van de Snouck-van-Loosen-Stichting, is het ons mogelijk, de familie-aantekeningen Van Loosen, welke bij bovengenoemde stichting berusten, hier te publiceren.

A

Het eerste van deze documenten, hier weergegeven onder A, is bijzonder belangrijk omdat het een kopie blijkt te zijn van aantekeningen in de familie-bijbel van *Joost Symonsdr.*, schoonmoeder van *Jan Lauerensz. van Loosen.* Het geeft enkele geboorte-, overlijdens- en huwelijksdata van vóór de aanvang van de doop-, trouw- en begrafenisregisters te Enkhuizen. De inschrijvingen over de tijd na omstreeks 1579, wanneer de voormelde registers beginnen, zijn door ons aan de hand daarvan gecontroleerd en de gegevens bleken dan steeds daarmede overeen te stemmen. Het handschrift gelijkt sterk op dat van *Joost Symons'* kleinzoon, *Jan Jansz. van Loosen;* een inschrijving uit 1567 verwijst bovendien naar *Joost Symons* als „bestemoeder".

„1540

Den eersten Sondag in September is gebooren *Joost Symons* en Heeft getrout *Hendryck Janssen* die 20 Julij 1559, is gestorven den 9 Augustij A° 1566 en *Joosf Symons* is gesturven den 27 october te halff uren nade Middag 1626.

1560

Den 25 November te 7 uren nade middag soo is geboren *Jan Hendrycksen* eerste soon en is gesturven doen hy 14 dagen out was.

1561

Den 2 november is geboren *Siebrich Hendryckx dochter* gebooren s avonts te vyff uren.

1564

Den 25 februarij s avonts te 6 uren soo is gebooren onse *Symen Hendryxsz* is gesturven als hij 14 weecken out was.

1565

Den 2 april te Middach is gebooren onse *Symen Hendrycxsz* gastur, doen hij 20 weeoken out was.

1566

Den 6 Julij te negen uren s avonts is gebooren *Jan Hendrycxsen* en is gesturven als hij 3 weecken out was.

1567

Sondaechs aae paessche is getrout bestemoeder *Joost Symons* aen *Jacob Jansen (Rs)* den 28 meert 1591 gesturven *Jacob Jansen.*

1568

Den 19 Meert te 5 ure savons is gebooren *Suster Jacobsdochter.*

1569

Den 27 desember te 10 uren savons is gebooren *Anne Jacobs* en is gesturven doense 3½ jaer out was.

Dan 28 meij 1572 soo is gebooren *Hendryck Jacobsen* gesturven doen hij 5 varenden jaer out was.

Den 14 april te 7 uren Anno 1574 savonts soo is gebooren onse *Aeff Jacobs* en is gesturven doen sij 7 jaren min 3 dagen out was.

Den 27 meij A° 1575 soo is *Hendrycx Jacobsen* gebooren.

Den 23 meert 1577 soo is geboren *Anne Jacobs* docht. gesturven doense 20 weeken out waes.

Den 29 January 1580 soo is gebooren onse darde *Anne Jacobs* gesturven doense 8 dagen out was.

Den 19 november 1581 op Sondach snachts te 12 uren soo is gebooren onse *Symen Jacobsen.*

Den Januarij 1583 soo isser gesaelt een soon die niet voldragen en waer.

Den 26 april A° 1579 soo is *Siebrich Hendrycx* getrout aen *Jan Lourensz van Loosen.*

Den 22 november 1596 is getrout *Hendrycx Jacobsen* aen *Anne Willems.*

Den 30 Januarij 1600 soo heeft getrout *Suster Jacobs Jacob Jansen Vettys."*

B

Het tweede manuscript, hier weergegeven onder B, begint met de geboorte van *Jan Jansz. van Loosen,* zoon van *Jan Lauerensz. van Loosen* en *Sybrich Hendricksdr.* Het vermeldt de geboorte en het overlijden van zijn kinderen en van hun huwelijken tot en met 1657. Dit alles is geschreven in hetzelfde 17de-eeuwse handschrift en is vermoedelijk een kopie van een familie-bijbel. Alle geboortedata bleken bij controle overeen te kamen met de opgaven van de kerkelijke. doopregisters, behalve die van *Cornelis Gerritsdr. Haes,* die niet in de Enkhuizer doopregisters te vinden us. Ook alle andere feiten zijn gecontroleerd en juist bevonden, behalve de (gegevens over het lot van *Lauerens Jansz. van Loosen* (1621—1646), die door ons verder niet zijn nagegaan.

„A° 1591 adij maert is Gebooren *Jan Jansz. van Loosen*
Getrout aen *Cornelis Gerrifs d'Haas.*

a° 1653 adij 9 Januarij s middachs tusschen twaelf en hdff eenen is *Jan Jansz. van Loosen* inden Heere gerust.

A° 1593 adij 2 februarij is Gebooren *Cornelis Gerrifs d Haas.*

A° 1615 adij Meert is Gebooren *Gerrit Jansz. van Loosen.*

A° 1616 adij 21 desember savonts quaertier over tienen is gebooren *Heijndrich Jansz. van Loosen.*

a° 1640 adij 8en meert is *Heyndrich van Loosen* getrout met *Geertjen Sijmons.*

A° 1619 adij 10 Meert 's morgens ontrent vieren is Gebooren *J. Jansz. van Loosen.*

a° 1641 adij 7 Julij is *Jan van Loosen* met *IJtjen Pieters* getrout.

A° 1,621 adij 27 februarij t'savons tien uren is Gebooren *Louwerens Jansz. van Loosen.*

a° 1645 den 11 Meij is ditto *Louwerens* uijt Texel geloopen

met t schip Lieuwerden voor opper Commies en is van Batavia gegaen op het Schip Maestricht na Ternaten opt Cantoir Malie, en is aldaer a° 1646 den 7en Septemb gestorven en 's ander daeghs aldaer begraven.

A° 1623 adij 10 Julij na middach eenweijnich een uren is Gebooren *Welmet Jans van Loosen.*

a° 1649 adij 2 Novemb ditto getrout met Dr. *Freeck Laackenman.*

a° 1655 sdij 28 november savons ontrent sesen is ditto *Lakenman* inden Heere Gerust.

A° 1625 adij 31 augustij savons ten halff Elven is Gebooren *Pieter Jansz. van Loosen.*

a° 1634 adij 7 Januarij savons ontrent 9 uren is ditto inden Heer gerust.

A° 1627 adij 11 Septemb s'Morgens tusschen ..... (in origineel niet ingevuld) is Gebooren *Joosjen Jans van Loosen.*

a° 1657 adij 10 aprijl is ditto getrout met *Dirck Mull.*

A° 1630 adij 26 September s'morgens quaertier over twee uren is Gebooren *Folckert Jansz. van Loosen.*

a° 1634 adij 12 Januarij is ditto *Volckert* inden Heere gerust.

A° 1632 adij 27 September op msendach savons ontrent halff achten is Gebooren *Cornelis Jansz. van Loosen.*

A° 1635 adij 24 Maert s'mongens negen uren is Gebooren *Pieter Jansz. van Loosen.*"

C

Het derde document C, behandelt, in de vorm van een serie medaillons, een gedeelte van de nakomelingschap van *Jan Lauerensz. van Loosen* (1), te weten de staak van zijn zoon *Jan Jansz. van Loosen* (IIb) over vier verdere generaties. Gezien de details en de uitvoerige gegevens omtrent zijn tak van de familie, is de schrijver vermoedelijk *Dirk Elias van Loosen* (1738—1812). Het is in albe opzichten nauwkeurig, zoals bleek bij onze controle aan de hand van officiële documenten. Het is 'door ons hier niet opgenomen, daar alle er in voorkomende gegevens slechts een herhaling zouden opleveren van wat door ons reeds eerder in dit artikel is medegedeeld.

Bijlage **11: Documenten met betrekking tot het geslacht Semeyns.**

Onder de familiepapieren Van Loosen, berustende bij de Stichting Snouck van Loosen, bevinden zich ook enige 18de-eeuwse documenten, afkomstig van de familie *Semeyns*. *Symon Semeyns*, één van de zonen van *Meinert Semeyns* en *Geertmoer Symonsdr*,, had slechts één zoon, eveneens *Symon Semeyns* genaamd. Deze zoon had geen nakomelingen, die de geslachtsnaam *Semeyns* voortzetten, en zijn oomzegger *Symon Dircksz.* (zoon van *Dirck Riewertsz. Roodtvelt* en *Welmet Symonsdr. Semeyns)* nam de geslachtsnaam *Semeyns* aan. Diens zoon, *Dirck Symonsz. Semeyns* (1636—1670), was de genealoog in de familie en de samensteller van de hierna onder D en E te vermelden documenten: hij had slechts twee dochters, te weten: *Aaffien Semeyns* (1669—1744), gehuwd met *Jan Pietersz. van Loosen* (zie de voorafgaande genealogie Van Loosen onder IVd), en *Theodora Semeyns* (1671—1720), gehuwd met *Arent de Vries*. De huwelijken van deze dochters verklaren, hoe de geschriften van *Dirck Symonsz. Semeyns* uiteindelijk gedeeltelijk terecht zijn gekomen in het familie-archief Van Loosen, terwijl het andere gedeelte vererfde op het geslacht *De Vries van Doesburgh* (zie De Nederl. Leeuw, jrg. 1970, kol. 196 e.v.).

D

Het eerste van de documenten van de hand van *Dirck Symonsz. Semeyns* is ten dele in het Latijn geschreven en behandelt de nakomelingen van de 15de-eeuwse ridder *Ruardus Roodtvelt*. Het komt aannemelijk voor, dat het onderhavige handschrift de bron is geweest voor tabel 8 in „Het Privilegie Semeyns" door P. J. Buyskes, doch opvallend is dat het handschrift D niets vermeldt over een huwelijk van *Suster Dircksdr.* (kleindochter van de voornoemde stamvader) met zekere *Symon Isbrantsz.* en over de nakomelingen uit zodanig huwelijk. Ook tabel 7 van het bovengenoemde boek van Buyskes vermeldt een en ander, terwijl Mr. J. de Vries van Doesburgh in zijn artikel over *Jan Laurensz. van Loosen* in Nieuw Nederlandsch Biographisch Woordenboek IV (Leiden, 1918) eveneens zodanig huwelijk noemt. Voor deze gegevens over het huwelijk van *Suster Dircksdr.* en van die over een afkomst uit een bastaard van een graaf *van Egmond* (waarover de onderhavige Semeyns-handschriften D en E in alle talen zwijgen) vonden wij geen bevestiging.

Thans laten wij de inhoud van document D volgen:

„*Riuardus* i.c.dt. *Rootvelt* (ut fertur) Eques, postquam peregninatus fuisset per totam fere Europam et Asiam reduxque duxisset *Gertrudam* dt. *Hoeck* Enahusanam, obijt 1476 relinquens penes eandem (quae obijt 1501) unicum filiolum dt. *Theodorum* et cogn. *luttievelt.*

Dirk Rieuertz gdt.: *luttievelt* (aed ab alijs nam ipse sibi nullum cognomen asscribebat uti nec posteri ejus (ex *Riuardo Reineri* Scilicet) oriundi fecerunt usque ad *Simonem Theodori* — cognominatum *Semyns* idque ab avo Materno, quod cognomen ille *Simon* etiam voluit ut posteri ejus retinerent) is geweest Ao. 1513 onder de Raden ofte Rijckdommen des stads Enchusen en is gesturven A°. 1520 nalatende bij *gerbrich Wiltschudt* gesturven A°. 1527 *Lucas* sive *Luijtie Dircksz, Reiner Dirckz, Suster Dircks.*

Reiner Dirckz (gdt. *lijnslager* in de Wandelingh) is geweest A°. 1549 Schepen en Namaels president als Mede Raedt en Meermael Burgemr. des stads Enchuse, hij is gesturven A°. 1569 den 3 maert nalatende bij *Margriet Hilbrants de Jongh* gesturven op den 8 septemb. 1584, synden (een suster van *Allart* en *Pieter de jongh* *)) dese navolgenden.

Rieuert Reinertsz bijgenaemt somwijl galijck sijn overgrootvader *Roodtvelt.*

Dirk Reinertz getrouwt met *Hillegonda Thade Pietersz* d. unde *Dol* en *Taenman.*

Roelof Reinertz gstrouwt met *Suster Reinerts Rijx.*

Tettie Reinert getrouwt met *Harcke Wegh* unde etiam *Dirck Hilbrantz Puijt.*

Geertmoer Reinerts getrouwt met *Fréderick Pieterz Maelson* de welcke nalaet een dochter getrouwt met Doctor *Martinus Coster* van Hooren.

Rieuert Reinertz voorgen. is getrouwt geweest met *Cornelia Dircksdr,* (de welcke eerst was getrouwt geweest met *jacob Corn. (Maelson,* 'deze naam is doorgehaald en erboven is geschreven:) *Heinssens* waer bij een dochter hadde genaemt *jacoba* en is geweest de grootmoeder van *Jacob Wit* in de

*) Deze door ons tussen haakjes gestelde woorden zijn doorgehaald in het origineel.

Fles) en laet na A°. 1581 den 29 octob. als wanneer is gesturven en sij ***Cornelia Dircks*** A° 1595, drie kinderen.

Anna Rieurts eerst getrouwt met *Alart Arentsz* ***de Vries*** **en** namaels met ***Willem*** *groes* Burgemr des stadts Enchusen.

Piefertie Rieuerfs getrouwt met *pieter Arentz* bnoeder van ***Alarf de Vries*** en swager van Doctor ***Frans*** *Maelson*.

Dirck Rieuerfs gdt. ***Mannie Rieu*** (idque a sodalibus propter staturae sive corporis brevitatem simulque agilitatem uti pater ejus etc. in Negotijs gerendis) was een groot koop en Baenman, trouwde ***Willemina Semeijns*** die welcke was een dochter van ***Simon Semeijns*** die welcke weder was een zoon van *Meinert* ***Semeijns*** Burgemr. des Stadts Enchuse en pater patriae. De moeder van ***Wellemeftie*** ofte ***Wilhelmina Semeijns was Helmertie*** dochter van ***Jacob Sampson*** president van Schepenen A° ..... des Stadts Enchuse. bij dese ***Willemina*** laet na ***Dirck Rieuerfz*** drie eonen, ***Rieuerf Dirckz, Arendt Dirckz*** en ***Simon Dirckz*** gdt. ***Semeijns,*** *Dirck Rieuwertz* is gesturven A°. 1613 den 10 maij en ***Wellemefie Semeijns*** sijn huijsvrouw op den 14 augusti A°. 1617.

..... ***Simon Semeijns*** obijt den 6 novemb. 1666 en ***Aeffie Blaeuhulck*** sijn huijsvrouw alvooren den 29 maij 1660.

Hier heb ie int' kont het geslacht van mijn veder en vaders sijde van mijn

D. Semeijns

Merck is dese *) en... Out wapen is vier... lelien en Oen witte balck in een roodt velt een uyt een rechte helm een (witte?) lelie tussen een (rode?) en een witte pluijm; doch vader heeft verand...".

Acten, verladen voor de notaris W. Cornelis te Enkhuizen op 29 december 1578, 23 januari 1579 en 28 november 1579, bevestigen een 'aantal van de bovenvermelde gegevens volledig en maken derhalve aannemelijk, dat ook de overige, thans niet meer controleerbare gegevens uit het handsohrift D betrouwbaar zijn.

Merk van *Dirck Reiniertsz. Roodtvebt;* hij gebruikt dit merk tesamen met zijn handtekening onder akte notaris W. Cornelisz d.d. 29 dec. 1579.

Merk van *Cornelia* ***Dircksdr.,*** echtgenote van ***Rieuert Reinertsx. Roodtvelt, op*** haar **graf** in de Westerkerk (262 M).

Merk van *Cornelia* ***Diroksdr.*** **volgens het Oude** Grafregister: („een groote steen van **drie graven** comt **toe** *Cornelis* ***Dirckr*** ... dit is haar marck").

*) **Met dit** merk tekent ***Gryet*** *Hilbrants* (= **Margriet** *Hilbrants de* ***Jongh,*** echtgenote van ***Reiner Dircksx.;*** **zie** document D) haar testament, verleden voor notaris W. Cornelisz te Enkhuizen d.d. 28 nov. 1578. Haar grafmerk (Westerkerk 66 M) is hetzelfde. Haar zoon ***Roelof*** *Reiniertsz* gebruikt eveneens dit merk tezamen met zijn handtekening **onder een akte d.d. 29 dec. 1579, verleden voor notaris W. Cornelisz. te Enkhuizen.**

E.

Het document E, evenals het document D van de hand van ***Dirk Simonsz. Semeyns,*** bevindt zich eveneens onder de familiepapieren Van Loosen en heeft de volgende inhoud:

„In den jaere onses Heere Jesu Christi sesthien hondert en achten t' sestich op den tweeden Pinxterdach sijnde den een en twintichste maij wierden in de Schermerhorner kerck door Dominum ... Hondium in den H. Echten staet bevesticht te samen wij, dat is jch ***Dirck Semeijns*** (soon van ***Simon Semeijns*** en ***Aeffie Jans Blaeuhulcksdr.)*** en *Elia* ***Heinssens*** (dochter van ***Sieuerf Heinssens*** gesturven den XI septembr. 1652 en ***Geertruijdt Jans*** *Haga*) dat godt wil segenen

Op den derden Maij int' jaer ons Heeren sesthien hondert en negen en t'sestich baerde mijn lieve huijsvrou *Elia Heinssens* haer eerste geboorte sijnde een jonge dochter genaemt na mijn moeder zal. *Aeffie* ***Blaeuhulck soo*** dat haer naem en bijnaem sijn dese, *Aeffie* ***Blaeuhulck Semeijns.***

Op den 12 Maect 1669 sterft die uijtmuntende personage in verstandt en godtsalich leven onse lieve neef ***Dirck*** *Caller* doctor inde Theologie, en wert gevolght op den ***8*** April des selvigen jaers van sijn Moeder *Ebel* ***Jans*** *Blaeuhulck* sijnde mijn moeder zal. eenige volle suster: want mijn grootvader had haer en mijn Moeder geprocreëert bij ***Edel Mr. Dirck Tiallisdr. voor*** dat hij quam toe trouwen weder aen ***Grief*** *Reinerts* ***Guldensteijns*** sijn twede vrou bij de welcke heeft nagelaten, ***Edeltie,*** *Antge,* ***Reiner*** en ***Grietie Blaeuhulcks.***

den Novemb. 1669 sterft neef ***Dirck*** *Tiallis.*

Sterf ***Simon*** *Allartz Semeijns* out praesident Schepen broeder van de Burgermr. ***Pieter Semeijns*** alvooren gesturven op den ... staende de selven beijden susterlinghen over mijn vader sal. ***Simon Semeijns.***

den 23 novemb. sterft Mr. *Joan* ***de Velaer*** onse lieve neef.

Op den 18 januari 1670 smorgens ontrent 5 uure is subitelijck door een hartvangh (na dat evenwel langh van te vooren nu sieck waer geweest) in den Heere ontslapen onse lieve Oom ***Arendf Dirckz Semeijns g(*** enaem)dt ***Cooman*** out ontrent 64 jaren soo dat sijn broeder ***Rieuert Dirckz*** **op** den 4 septemb 1652 gesturven heeft overgeleeft ontrent 7½ jaaren, sijn schoonsuster mijn lieve moeder *Aeffie* ***Blaeuhulcks*** die na dat ontrent vijf jaren alvooren met beroertheijdt en uijterende sieckte was besocht geweest is gesturven op den 29 Maij 1660 ontrent 9½ jaer, en sijn broeder ***Simon Semeijns*** mijn Waerde Vader 19 dagen min als 3 1/4 sijnde de selve na een uijtterende koorts (die hem niet belette tot uijtterste snick sijn levens sijn verstandt volkomen te gebruijcken) na dat 10 weecken waer sieck geweest bijsonder courageus, volkomen in godt gerust, en soo (dat de Heere hem uijt genaden wil hebben gegeven) godtsalich in den Heere ontslapen: A° 1666 den 6 novemb. godt doe ons allen die genade te weten van salich in den Heere te rusten als wij nakomen.

Mijn Moeder zal. was over de 50 jaer wanneer sturf en mijn vader net een maent minder als 56 jaren.

Op den 23 febr. 1670 sterft neef ***Pieter de Velaer*** mijn waerde reijsbroeder."

F 1, F 2 en F 3.

Behalve bovenstaande documenten bevinden zich in het familie-archief Van Loosen ook nog een drietal kwartierstaten (F 1, F 2 en F 3), betreffende de geslachten ***Semeyns*** en ***Van Loosen,*** geschreven in een moderner handschrift dan de voormelde manuscripten D en E. Deze kwartierstaten verstrekken gegevens over voorouders in de vrouwelijke lijn, welke gege-

vens niet door ons werden aangetroffen in oudere documenten of bronnen en waarvan sommige kennelijk niet juist zijn, zoals wij in ons commentaar zullen aantonen.

Het eerste van de drie documenten is de kwartierstaat (F 1) van de reeds eerder genoemde ***Aaffien Dirksdr. Semeyns*** (1669—1744), echtgenote van ***Jan Pietersz. van Loosen*** (zie genealogie Van Loosen onder IVd), waarin men behalve de reeds in document D vermelde gegevens over haar voorouders het volgende leest:

a. ***Geertmoer Symonsdr.,*** die wij in het begin van deze bijlage II reeds noemden als echtgenote van ***Meinert Semeyns,*** raad en burgemeester van Enkhuizen in 1596, wordt in (document F 1 genoemd: ***Geertruyd Symons van Egmond,*** terwijl als haar ouders worden genoemd: ***Symon Allardsz. van Egmond*** en ***Freekje Freeks*** (dochter van ***Freek Symons*** alias R ij k e ***Freek). Symon Allardsz. van Egmond*** wordt zoon genoemd van ***Allard van Egmond*** bijgenaamd G r o o t e ***Allard*** en kleinzoon van ***Johan*** graaf ***van Egmond.***

b. ***Helmertie Jacobsdr. Sampson is*** hierboven reeds vermeld als dochter van ***Jacob Pietersz. Sampson en*** echtgenote van ***Symon Meinertsz. Semeyns.*** Het handschrift vermeldt dat haar moeder genaamd was ***Reymerig,*** dochter van ***Freek Volkersz.*** en ***Tjaltje.*** Voornoemde ***Freek Volkersz.*** wordt zoon genoemd van ***Volkert Symonsz.*** en ***Reymerig. Volkert Symonsz. zou*** de zoon zijn van ***Symon Pietersz. Blaeuwschuyt*** en ***Pietermoer Grootarents.*** Genoemde ***Symon Pietersz. Blaeuwschuyt*** wondt zoon genoemd van ***Pieter Blaeuwvelt*** of ***-hulk*** en ***Geertruy Blaeuwschuyt,*** welke laatste een kleindochter wondt genoemd van ridder ***Gerrid Entisz,*** terwijl over de tussenliggende generatie geen gegevens worden verschaft en derhalve niet blijkt of ***Gerrid Entisz*** de grootvader van vaders- of moederszijde was.

c. Als voorouders in de mannelijke lijn van ***Elia Heyns*** of ***Heinsius*** (1639—1703), echtgenote van meergenoemde ***Dirck Symonsz. Semeyns (zie*** ook de aant. bij IVd in de genealogie Van Loosen) worden in de kwartierstaat F 1 vermeld:

1. *Pieter Heynsz.* schepen 1562, burgemeester 1572, tr. ***Margriet*** *Cornelisdr.,* dr. van *Cornelis* ***Harmansz.*** en *Dieuw* ***Freeksdr. (Blaeuwschuyt).***

11. ***Cornelis Pietersz. Heynsz,*** schepen 1588, tr. *Eeltje Maelson.*

111. ***Skuwert Heynsz,*** schepen 1637, tr. ***Geertruyd Hagha,*** dr. van ***Jan Hagha,*** bewindhebber der Oost-Indische Comp. 1627, en ***Maria Jansdr. van*** *Loosen.*

IV. *Elia* ***Heyns*** of ***Heinsius*** voornoemd (1639-1703).
De als schoonmoeder van generatie 1. ***Pieter Heynsz*** vermelde *Dieuw* ***Freeksdr.*** *(Blaeuwschuyt)* wordt een dochter genoemd van ***Fredr. Symonsz. Blaeuwschuyt,*** die op zijn beurt een zoon was van het reeds hierboven onder b genoemde echtpaar ***Symon Pietersz.*** *Blaeuwschuyt-Pietermoer* ***Grootarents.***
Over de verdere voorouders worden dezelfde gegevens verschaft als reeds onder b gerelateerd, doch van ***Pieter Blaeuwvelt*** (of ***Blaeuwhulk*** of ***Blaeuwschuyt)*** wordt nog opgegeven dat hij in 1534 schout was, terwijl omtrent de ridder ***Gerrid Entisz*** nader wordt medegedeeld, dat hij „deurwaerder van waepenen van Hertog Caerel van Bourgondiën anno 1471 (en) burgem. van Enkh. anno 1452" was.

d. Van de hierboven 'onder c als schoonmoeder van III ***Sieuwert Heynsz*** genoemde ***Maria Jansdr. van*** *Loosen* (zie voor haar nader de voorafgaande genealogie Van Loosen onder 1, 2) worden als ouders vermeld: ***Jan Laurensz. van*** *Loosen,* schepen 1581, bewindhebber O.I. Comp., tr. ***Sybrecht Hendricksdr.,*** geb. 1561, obiit 1646, dr. van *Hendrick* ***Harshoorn*** en ***Joost Symonsdr.,*** een en ander overeenkomstig de gegevens omtrent de stamvader in onze genealogie Van Loosen. Van laatstgenoemde ***Joost Symonsdr.*** wordt opgegeven dat zij dochter is van ***Symon Allardsz. van Egmond,*** die hierboven onder a reeds ter sprake is gekomen en wiens voorouders geheel overeenkomstig het onder a weergegevene worden vermeld.

Als men bedenkt, dat ***Joost Symonsdr.*** als weduwe van *Hendrick Jansz.* in het huwelijk trad met ***Jacob*** *Jansz.* „i n 't H a r t s h o o f t", dan komt aannemelijk voor dat de samensteller van de onderhavige kwartierstaat (F 1) zich hier vergist en in elk geval niet de hierboven in bijlage 1 onder weergegeven familie-aantekeningen Van Loosen heeft gekend.

Bij ons onderzoek naar de afkomst van ***Joost Symonsdr.*** bleek ons dat in de periode, waarin haar vader ***Symon*** moet hebben geleefd, meer dan veertig verschillende personen met de voornaam ***Symon in*** de Enkhuizer acten voorkomen: deze acten geven echter geen uitsluitsel omtrent de vraag wie van deze Symon'nen de vader van *Joost* ***Symonsdr.*** was.

Wij wezen voorts al op de omstandigheid, dat de oudste Van Loosen-familieaantekeningen niets vermelden over een afkomst van ***Joost Symonsdr.*** uit het geslacht ***Egmond.***

De overige kwartierstaten (F 2 en F 3) betreffen respectievelijk ***Jan Pietersz. van*** *Loosen,* vermeld in de genealogie onder IVd en echtgenoot van bovengenoemde *Aaffien* ***Dirksdr. Semeyns,*** en die van hun zoon ***Pieter*** *Jansz.* ***van*** *Loosen* (Vdb), waarin de gegevens overeenstemmen met hetgeen hierboven is medegedeeld omtrent de kwartierstaat van *Aaffien* ***Dirksdr. Semeyns*** (F 1). Ten onrechte wordt echter in deze drie kwartierstaten (evenals in een document G, een genealogie ***Van*** *Loosen*) als sterfjaar van ***Sybrich Hendricksdr.*** vermeld 1646 in plaats van 1647.

H

Ten slotte bevindt zich onder de familiepapieren Van Loosen een genealogie Van Loosen, geschreven in het zelfde handschrift als de kwartierstaten F 1, F 2 en F 3. Het deelt mede omtrent de stamvader ***Jan Lauerensz. van*** *Loosen,* dat deze was „geboortigh uijt Luijkerland, Munt- of Rentmeester van 't Vrouwtje van Jeveren. Om de Religie hier gekomen, trout ***Sijbregh Hendriks,*** geb. 1561 11/2, overled. 1646 3/17. Een dogter van ***Hendrik Harshoorn*** & ***Joost Simons,*** die zoo men segt is geweest een dogters dogter van de graaf ***van*** *Egmont*".

Voor de gegevens over ***Jan Lauerensz. van*** *Loosen* vóór zijn komst in Enkhuizen konden wij geen bevestiging vinden. De gegevens, verstrekt door de Heer H. L. Kruimel in „De Navorscher", 92ste jrg. (1050/'51), blz. 117, kunnen duiden op een afkomst uit Weert in het graafschap Hoorn (Hornes), in welk gebied ook de graafschap Loos lag en welk gebied inderdaad toen deel uitmaakte van het Land van Luik. Ook in de archieven van de Belgische steden Hasselt en St. Truiden vonden wij naamgenoten vermeld, die in 1584 te Bree (prov. België) resp. in 1580 en 1581 te St. Truiden gevestigd wanen. Wij vonden als oudste naamdragers: ***Aeb van Loesen,*** schepen van Thorn 1478, en ***Johan van Loesen*** en ***Heim van Loesen,*** vermeld als „laten" op 25 nov. 1466 (zie J. Ha-

bets. De Archieven v/h. Kapittel van de Rijksabdij Thorn (1889), nrs. 394 en 421; de originele acten bevinden zidh in het Rijksarchief te Maastricht). Het is inderdaad mogelijk, dat *Jan Lauerensz. van Loosen* eerst als muntmeester in dienst is geweest van de vrouwe van Jever in Oost-Friesland; wellicht had zijn komst te Enkhuizen dan te maken met de aanwezigheid aldaar van de West-Friese Munt.

Jan Lauerensz. van Loosen en zijn vrouw komen niet voor op de (lijsten van lidmaten van de Hervormde gemeente te Enkhuizen.

Aan de afkomst uit een graaf *van Egmond,* die men *Joost Symonsdr.* toeschreef, hebben wij eerder al aandacht gewijd.

Voorts vermeldt het document H nog het volgende over een naamgenoot:

„Mr. *Sebastiaan van Loosen* die Ao. 1573 tot een van de negen Ramden nevens den Prinse gestelt is, en Ao. 1575 tot een der 18 Lansdraden (sic) 'over Holland door den Prince verkooren, volgens de VaderLandsche historien gedrukt bij Tirion Ao. 1752, het 6e. deel 2, 4 B. pag. 399 en 7e. deel 2, 5 B. pag. 23. Waarschijnlijk een Broeder, Oom ofte Neev van Bovengenoemde *Jan Laurensz. van Loosen*".

Een moderner hand heeft hieronder nog enige nadere bijzonderheden over Mr. *Sebastiaan van Loosen* neergeschreven, ontleend aan een werkje van C. Bok „onder den Titul de witte Paal Blz. 151 in een noot". Hieruit blijkt, dat deze Mr. *Sebastiaan van Loosen* afgevaardigde was van de stad Gorinchem in de Staten van Holland. Van enige connectie van Mr. *Sebastiaan van Loosen* met het onderhavige Enkhuizer geslacht is ons nergens gebleken, nimmer wordt hij in een der talrijke door ons gevonden acten, de Enkhuizer familie betreffende, vermeld.

Bijlage 111: De verwanten van Sybrich Hendricksdr., echtgenote van de stamvader Jan Lauerensz. van Loosen.

De familierelaties van *Sybrich Hendricksdr. (1561-1647)* blijken uit een aantal, elkaar bevestigende en aanvullende acten. In het kwitantieboek van de Enkhuizer weeskamer in het Rijksarchief te Haarlem (Weeskamer Enkhuizen O.R.A. 5028, fol. 104), vonden wij een acte van 16 aug. 1579, waarbij *Jan Lauerensz. van Loosen* de ontvangst bevestigt van het vaderlijke erfdeel van zijn echtgenote. De korte inhoud van deze acte vermeldden wij reeds in de aantekening bij generatie 1 in de genealogie *Van Loosen.*

De in die acte optredende *Reynsf Jansdr.* testeerde op 18 juni 1589 voor de notaris Guillaume van Triern te Alkmaar. Hoewel het protocol van deze notaris verloren is gegaan, is de inhoud van dat testament ons bekend, aangezien deze ter sprake kwam toen haar achter-kleinzoon *Gerrit Jacobsz. Cronenburgh* toestemming verzocht om zijn onder verband van fidei-commis ontvangen 'erfportie aan de beide weeshuizen te Enkhuizen te vermaken. Bij die gelegenheid werd opgegeven, dat bij haar voormelde testament tot erfgenamen aangewezen wanen:

„*Maria van Loosen* wedu wijlen *Johan Haga* in leven Schepen ende *Symon van Loosen* oud commissaris van die klijne saecken ... beyden naergelaeten kinderen van der eenigen dochter van zalen *Hendrick Jansz* der Testat(r)i (ce) s broeder mitsgaders *Olfert Freecxsz Druyff* ende *Hilletgin Pieters van Schagen* beyden naergelaeten kinderen van kinderen van *Welmet Jansdr* der Testatrices suster" (*22* juli 1651, Archief van het Weeshuis te Enkhuizen, doos A 2). Een 'copie van dit verzoek werd gemaakt „tot laste als vooren. secker proces inden Hage" op *29* december 1666 (Rijksarch. Haarlem. Weeskamer Enkhuizen, doos A 2).

1. *Jan* .....

Kinderen:

1. *Welmet Jansdr.,* volgt, IIA.
2. *Reynst Jansdr.,* volgt IIB.
3. *Hendrick Jansz.,* volgt IIIC.

IIA. *Welmet Jansdr.* „in 't Engel", geb. omstr. 1528, regentes van het Oude Arme Weeshuis 1580—'89, † na 9 aug. 1607, tr. *Wybrand Jansz.,* † vóór *23* febr. 1592.

Welmet Jansdr. en haar man werden vermeld als lidmaten 4 maart **1576** (Arch. Westerkerk).

Zij treedt op in de hierboven gemelde acte van weesmeesters d.d. 16 augustus 1579, onder welke acte men haar handtekening aantreft (R.A. Haarlem, Archief Weeskamer Enkhuizen, no. 5028, fol. 104).

Welmet Jansdr., weduwe van wijlen *Wybrant Jansz.,* en *Antonia Dircxdr.* worden vermeld als voogdessen van *Suster Jans,* echtgenote van *Jorys Ysbrantsx.,* op 23 febr. 1592 (idem, fol. 119 vo.).

Zij is op 9 augustus 1607 getuige bij de doop van haar achter-kleinzoon *Wybrant Freeksz. Druyf.*

Kinderen:

1. *Aef Wybranfsdr.,* geb. omstreeks 1556, tr. *Jan Pietersz.*

Uit dit huwelijk:

a. *Griet Jansdr.,* ged. 12 okt. 1581 (get. pater ipse) , tr. 20 januari 1602 *Freek Pietersz.*

Uit dit huwelijk:

aa. *Aef Freeksdr.,* ged. *30* januari 1603 (get. Welmet Jans).

bb. *Aef Freeksdr.,* ged. 11 maart 1604 (get. Freek Jansz.).

cc. *Trijn Freeksdr.,* ged. 17 januari 1606 (get. Pr.).

dd. *Hille Freeksdr.,* ged. 28 mei 1609 (get. Reynst Volkerts).

ee. Aefmoer Freeksdr., gad. *7* aug. 1612 (get. Pr.).

ff. *Jan Freeksz.,* ged. *5* mei 1,615 (get. Welmet Wouters).

b. *Frederik Jansz.,* ged. 7 april 1585 (get. Welmet Jans, „avia").

2. *Anna Wybrantsdr.,* geb. omstreeks 1558, tr. („wonende by die Westerkerck") 16 nov. 1586 *Pieter Jacobsz.* („op die Bredestraet"), vermoedelijk zn. van *Jacob Florisz.* en Sou *Willems.*

Jacob Florisz. werd in 1570 verbannen (Recht. Arch. Reg. 681bis. A.R.A. 's-Gravenhage), werd ingeschreven 18 mei 1571 als burger van Emden (Bürgerbuch, blz. 7, Stadts Arch. Emden), en werd met zijn vrouw Sou *Willems* op 1 november 1572 te Enkhuizen als lidmaten vermeld; hij was schout 1573—'87, raad 1587—'98 en zes malen burgemeester aldaar. Over zijn rol in het begin van de Tachtigjarige oorlog zie men Brandt, Hist. van Enkh., blz. 156 e.v.

Kinderen:

a. *Cornelis Piefersz.,* ged. 4 sept. 1587 (get. Jacob Florisz.).

b. *Reynst Pietersdr.,* ged. 21 januari 1592 (get. Welmet Jans).

c. *Hille Piefersdr.,* ged. *20* nov. 1594 (get. Jacob Florisz., tr. *Frederick Adriaensz.,* woont in 1658 „tot Schagen".

Overzicht **11: De** verwanten van **Sybrich** Hendricksdr.

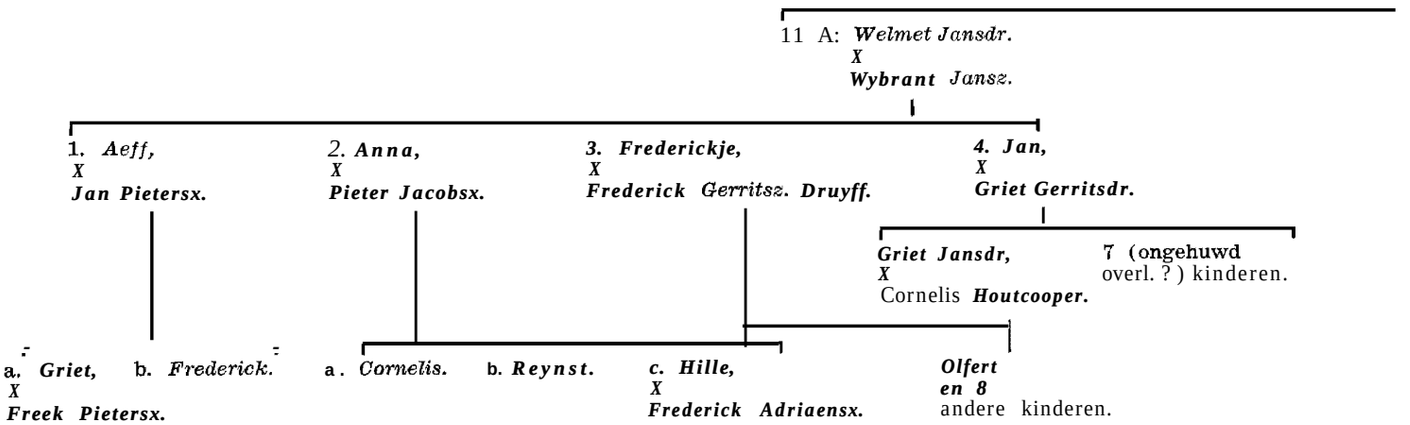

In 1658 compareert ***Olfert Fredericks Druyf*** (zoon van 11 A, ***3) voor*** zichzelf en mede namens ***Heltien Pieters*** „tot Schagen" als fidei-comm. erven van ***Reynst Jansdr.*** (11 B).

Uit dit huwelijk (het doopboek van Schagen vangt-- eerst aan in 1627) :

aa. *Welmet Freeksdr.*, ged. Schagen 27 mei 1629.

bb. *Maritjen Freeksdr.*, gsd. Schagen 24 aug. 1631.

cc. *Pieter Freeksz.* (tweeling met het voorgaande kind), *ged.* Schagen 24 aug. 1631.

dd. *Alytjen Freeksdr.*, ged. Schagen 4 januari 1637.

3. *Frederickje Wybrantsdr.*, geb. omstreeks 1558, begr. 26 juli 1632 (Zk. 215 N), tr. *Frederick Gerritsz. Druyf.*
Zie voor hen en hun negen kinderen nader: A. G. Vosdingh Bessem, De parenteel van Jan Albertz. Groot in Jaarboek van het Centr. Bureau voor Genealogie jrg. 1969/1970, nrs. 63, 182--189.

4. *Jan Wybrantsz.* „in 't Engel", geb. omstr. 1558, vermoedelijk begr. 26 nov. 1595, tr. 8 nov. 1579 *Griet Gerritsdr.*, begr. 26 aug. 1630 (Zk. 231 Z, het graf van haar schoonzoon Gerrit Sybrantsz. Groes).

Uit dit huwelijk (zie nader de nrs. 199-206 in De Parenteelstaat Jan Albertsz. Groot in het Jaarboek Centr. Bureau voor, Genealogie, jrg. 1969):

a. *Hille Jansdr.*, geb. vóór 1581, † jong.

b. *Gerrit Jansz. in 't Engel*, geb. in 1583, † na 1637.

c. *Wybrich Jansdr.*, geb. in 1585, † vermoedelijk jong.

d. *Griet Jansdr.*, ged. 1 febr. 1587 (get. Welmet Jans), † vóór 1637, tr. 24 maart 1613 *Cornelis Willemsz. Houtcooper* („wonende inde Nieuwe Haven",), ged. 24 sept. 1581, † vóór 18 dec. 1637 (Weesk. 5045, fol. 218), zn. van *Wiilem Cornelisz. de Jong (Houtcooper)*, en weduwnaar van *Claesjen Albertsdr.*

Cornelis Willemsz. tr. *le* **19** december ***1604 Claesjen Albertsdr.***, dochter van burgermeester ***Albert*** *Luytjes* en *Neel* ***Jacobsdr.*** Hij was de zoon van ***Willem Cornelisz. de Jong*** (*Houtcooper*), raad 1585-1618, burgermr. (**19** maal), bewindhebber Oost Indische Comp. 1602, een der Heeren XVII 15 april 1602 en 7 september 1604 (Reg. Zeventien, Kol. Arch. nr. 248, blz. 5 en 142, A.R.A. 's-Gravenhage.

Hij moet niet worden verward met zijn broer de schipper ***Willem Cornelisz.*** de 0 u d e ; zij worden genoemd als broeders op ***24*** januari 1586 voor notaris W. Cornelis en als lidmaten in 1573; hun moeder was Tryn ***Pietersdr. Potter.***

Hun zuster ***Anna Willemsdr.*** tr. ***Hendrick Jacobsx. Hartshooft.***

Uit het eerste huwelijk van ***Cornelis Willemsz.*** met ***Claesjen Albertsdr.*** sproten twee kinderen:

1. ***Albert Cornelisz.***, ged. 9 maart 1606, begr. 1 september 1636 (Wk. 281 M).

2. ***Meynu Cornelisdr.***, ged. ***18*** september 1608, begr. 5 maart 1668 (Wk. 281 M), tr. 25 juli 1627 ***Jan Pietersx. Dol geseyt Hardebol,*** ged. 13 februari 1600, begr. 14 juli 1636 (Zk. 276 N; zij compareert 7 januari 1638 als „wed. van Jan Pietersz Dol" voor notaris Reynertsz.).

Inventaris van de boedel van Cornelis ***Willemsz. Houtcooper;*** de dochters Tryn en ***Wybrich*** worden vertegenwoordigd door hun oom van moederszijde ***Hendrick Jacobsz. Hartshooft;*** ook vermeld worden ***Gerrit Jansz en Jan Jansz. in 't Engel,*** ooms van vaderszijde.

Tryn en ***Wybrich*** erfden „een halff huys met de kaye aen de Zuid siede van de Nieuwehaven waarinne de ouders gestorven en (hun halfzuster) ***Meynu Cornelisdr.*** de anderen halff" (18 december 1637), R.A. Haarlem, Enkhuizen, Weeskamer 5045, fol. 218).

Uit dit huwelijk (zie meergenoemde parenteel van Jan Albertsz. Groot onder de nrs. 421-423):

aa. *Willem Cornelisz.* (1615-1636).

bb. *Wybrich Cornelisdr.* (1617—1681), tr. *Martin Freeksz. Proost.*

cc. *Tryn Cornelisdr.*, ged. 24 febr. 1619, begr. 22 juni 1676 (Wk. 204 M), tr. 10 januari 1640 *Hendrik Cornelisz. Haak.*

Hun huwel. contr. 21 december 1639 voor nots. D. Codde v. d. Burch, de bruid met baar ooms *Hendrick Jacobsz.* ***Hartshooft*** en Gerrit *Jansz.*, ten huize van *Meynu Cornelis.*

Hun zoon ***Albert Hendricksx. Haak,*** tr. Trijntje *van Loosen* (zie de genealogie Van Loosen onder 111 b, 2).

e. *Aeff Jansdr.* (1589-1654).

f. *Kenou Jansdr.* (*159* 1-1655).

g. *Wybrant Jansz.* (1593—.....),

h. *Jan Jansz. in 't Engel* (1596—na 1637).

1. *Jan . .*

Reynu Meynertsdr.
x
Dirck ...

1. *Gerrit,*
×
Reynu Meynertsdr.

1. ***Jan,***
x
Neeltje Swaeroogh.

2. Dirk.

3. Hilletje Gerritsdr.
x
Jacob Lucasz. (Cronenburgh).

Gerrit Jacobsx. Cronenburgh.

11 C: *Hendrick Jansz.*
x
Joost Symonsdr. (1540-1626).

Sybrich Hendriksdr. (1561—1647),
x
Jan Lauerensz. van *Loosen.*

4 jong overleden kinderen.

IIB. *Reynst Jansdr*,, geb. omstreeks 1530, regentes van het Provenhuis 1580—'91, begr. 19 mei 1591, tr. *Dircк* ..... Kind:

Gerrit Dircksz., volgt IIIB.

IIIB. *Gerrit Dirksz.*, begr. 22 januari 1589, tr. („wonende inde Westerstraet") 8 april 1582 *Reynu Meynertsdr. (Semeyns)* („op Suydende"), † na 19 nov. 1614 en vóór 28 aug. 1616 (nots. J. Wybrandus); zij hertr. („wonende in die Oosterhaven") 2 april 1595 *Jan Huygen (van Linschoten)* („op die Breestraet") , de bekende zeevaarder en ontdekkingsreiziger, thesaurier van Enkhuizen (nots. J. Wybrandus 8 nov. 1614), uit welk huwelijk werd geboren *Marritien Jansdr. (van Linschoten)*, ged. 24 aug. 1595 (get. Marritien Hendrix).

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Gerritsz.*, ged. 24 januari 1584 (get. Reynst Jans), brouwer (nots. J. Wybrandos, 8 nov. 1614), † vóór 9 aug. 1613, tr. 21 febr. 1607 *Neeltje Pietersdr. Swaeroogh*, ged. 21 febr. 1584, dr. van *Pieter Jansz. Swaeroogh* en *Geert Pieters Tjallis;* zij hertr. (ondertr. 21 okt. 1616) *Claes Ecxkens.*

   Zij verscheen als weduwe op 9 augustus 1613 voor de nots. A. Stakenbroek.

   Pieter Jansz. Swaeroogh was geboren te Amsterdam in 1554 en woonde Enkhuizen; ***Geert Pieters Tjallis*** was afkomstig uit Enkhuizen.

   Kinderen:

   a. *Geertje Jansdr.*, geb. in 1608, † vóór haar vader.

   b. *Gerrit Jansz.*, geb. in 1612, † vóór zijn vader.

   c. *Jan Jansz.*, † *als* kind, kort na zijns vaders dood tussen 1614 en 23 juni 1615 (Weesk. nr. 5044, fol. 282).

      De hem van zijn grootmoeder, ***Reynu Meynertsdr.***, toekomende nalatenschap wend 28 augustus 1616 gescheiden voor nots. J. Wybrandus; zijn moeder (vertegenwoordigd door haar vader en door ***Cornelis Tjallis)*** ontving 1/3 deel; namens ***Hilletje Gerritsdr.*** (zie hieronder 111 B, 3), die 2/3 deel erfde, compareerde haar man ***Jacob Lucasz.*** met zijn vader, de burgermeester *Lucas Gerritsz.* „in die drie Cronen" en voorts ***Maerten en Albert Meynertsz.*** Semeyns, broers van haar moeder ***Reynu Meynertsdr.*** Dezelfde erfgenamen erven ook van ***Reynst Jansdr.*** (Nots. P. Cock, 22 januari 1618).

2. *Dirk Gerritsz.*, ged. 3 febr. 1586 (get. Reynst Jans), † vóór 28 aug. 1616 (nots. Wybrandus).

3. *Hilletje Gerritsdr.*, ged. 4 januani 1587 (get. Reynst Jans), begr. 6 sept. 1655 (Wk. 131 N), tr. 20 april 1616 *Jacob Lucasz.*, ged. 15 aug. 1593 (get. Tryn Jacobs) , commissaris van de Echtenstaet, ontvanger-generaal van het College ter Admiraliteit sedert 1634, zn, van burgemr. *Lucas Gerritsz.* „in die drie Cronen" en *Dieu Jacobs.*

   Zijn zuster ***Grietje Lucasdr.*** (***Cronenburg***) tr. ***Hertdrik Jansz. van Loosen*** (zie de genealogie Van Loosen onder IIa).

   Kind:

   Gerrit Jacobsz. Cronenburg, ged. 10 januari 1619 (get. Pr.), was de laatstlevende afstammeling van *Reynst Jansdr,* en woonde in haar huis „staanden inde Oude Westerstrad over den Pepperstraet" (Enkh. Weesh. arch., doos A, nr. 1 en nots. Semeyns 13 april 1658), bezat 825 roeden land „leggende tussen de Capelle en de Houcke slooten genaamt De Groote Dol" (de moeder van zijn grootvader burgemr. *Lucas Gerritsz.* was genaamd *Wybrich Olferts Dol).* Hij testeerde als „bejaarde J.M., kinderloos" „wonende te Diemermeer", op 1 mei 1664 voor nots. A. de Jaeger te Amsterdam; zijn erfgenaam was het Oude en Nieuwe Arme Weeshuis; hij † vóór dec. 1666. De inventaris vermeldt o.m. „een graf in de kerk van de Diemermeer daer D'Heer *Cronenburg* zaliger is begraven" (Enkh. Weesh. arch. doos A., nr. 2, boedel inv. 29 dec. 1666).

IIC. *Hendrick Jansz.*, geb. omstreeks 1538, † 9 aug. 1566 (volgens de Van Loosen-fam. aant.), vermoedelijk begr. Zk. 176 Z (het latere graf van zijn dochter Siebricht Hendricks, zijn enige afstammelinge), tr. 20 juli 1559 v. L. fam. aant.) *Joost Symonsdr.*, geb. „Ao. 1540, den eersten Sondach in september", regentes van het Nieuwe Arme Weeshuis 1590-1618, „gestorven den 27 october te halff ueren nade middag 1626" (v. L. fam. aant.) ; zij hertr. in 1567 *Jacob Jansz. Hartshooft* („Ao. 1567, sondachs nae paessche is getrout bestemoeder Joost Symons aen Jacob Jans"), geb. omstr. 1529 (nots. W. Cornelis d.d. 5 april 1585), viskoper, schepen 1575 en

'77, „hij des 28 maart 1591 gestorven" (v. L. fam. aant. (Doc. A.), begr. „laatste maart 1591 (Oude Begr. **Reg.)**.

3 Juni 1573 contracteert voor nots. Cloetenius *„Jacob Jansz.*, **viscooper, mede poorter wonende in 't Harten Hooft" met stuurman** Pouwels Sybrantsz **Pot over de** „voorcoop . . . **van de visch welcke die Almogende Heere hem verleenen sal op dese tegenwoordiche reyse . . . en leveren sal . . . tot Lin in Engeland", andere** „voorcoop" **met een Engelsman, welke akte hij tekende als** *„Jacob Jans"* **zonder familienaam 19 mei 1574 (nots. idem). Hij koopt op 9 aug. 1586 een vijftal kanonnen** (Schepenreg. **nr. 4877, fol. 219) en wordt vermeld als** bierpachter **12 mei 1587 en „wollen** laekenen"-**verpachter 20 febr. 1588 (id., fol. 207 en fol. 249 verso).**

Hii testeert 22 april **1567 voor nots. Cloetenius en noen& dan zijn** zuster Jan *Heymesdr.*, **zijn broer** *Jan Jacobsz.* **en zijn huisvrouw** *Joost Symonsdr.*; **hij testeert opnieuw "voor notaris W. Cornelis 23 maart 1589 en benoemt dan zijn vrouw tot boedelhoudster voor haar levensduur, na haar dood zou zijn helft van de erfenis worden verdeeld tussen hun kinderen, haar helft zou worden verdeeld tussen hun kinderen, maar ook een gelijke portie voor** *Siebrecht Hendricks*, **zijn** vrouw's **dochter uit het eerste huwelijk.**

De graven Zk 228/229 Z stonden op naam van dit echtpaar.

Kinderen **uit het huwelijk van** ***Hendrick Jansz.*** en ***Joost Symonsdr.*** (cf. de fam.-aant. Van Loosen, doc. A).

1. *Jan Hendrycksen*, geb. 25 nov. 1560; † 9 dec. 1560.
2. ***Siebrich Hendryckxdr., geb. 2*** nov. 1561 („geboren 's avents te vijff uren"), tr. ***Jan Lauerensz. van Loosen*** (zie verder hierboven bij de genealogie Van Loosen, sub 1).
3. ***Symon Hendryckx,*** geb. ***25*** febr. 1564, † 3 juni 1564.
4. ***Symon Hendryckx,*** geb. 2 april 1565, † 20 aug. 1565:
5. ***Jan Hendryckx,*** geb. ***6*** juli 1566, † 27 juli 1566.

Kinderen uit het huwelijk van ***Joost Symonsdr.*** en ***Jacob Jansz. in 't Hartshooft*** (zie de Van Loosen fam. aant.):

a. ***Suster Jacobsdr.,*** geb. 19 maart 1568, begr. 11 febr. 1647 (Zk. 229 Z), tr. 30 januari 1600 ***Jacob Jansz. Veftys,*** van Alkmaar, bagr. 2 januari 1640 (Zk. 229 Z.).

Uit dit huwelijk (wenden wellicht meer kinderen elders gedoopt?):

aa. ***Baefgen Jacobsdr.,*** ged. 5 mei 1602 (get. Joost Symonsdr.).

bb. ***Marritje Jacobsdr.,*** ged. 9 febr. 1612 (get. idem).

b. ***Anna Jacobsdr.,*** geb. Kerstmis 1569, † jong.

c. ***Hendrick Jacobsz.,*** geb. 28 mei 1572, † jong.

d. ***Aeff Jacobsdr.,*** ged. 14 april 1574, † jong.

e. ***Hendrick Jacobsz. Hartshooft,*** geb. ***27*** mei 1575. voogd van het Oude Arme Weeshuis 1628—'46, begr. 16 aug. 1649 (Zk. 228 Z), tr. 18 nov. 1596 ***Anna Willemsdr.,*** geb. vóór 1578, begr. 9 mei 1644 (Zk. 228 Z), dr. van ***Willem Cornelisz. de Jong,*** „houtcooper", en ***Trijn Pietersdr. Potter*** ***(zie*** hierboven de aant. bij IIA, 4, d).

Hij testeerde met zijn vrouw **op 18 oktober 1631 voor nots. J. Reynertsz.**

Uit dit huwelijk sproten acht kinderen.

f. ***Anna Jacobsdr.,*** geb. ***23*** maart 1577, † jong.

g. ***Anna Jacobsdr.,*** geb. 29 januari 1580.

h. ***Symon Jacobsz. Hartshooft,*** ged. 21 nov. 1581 (get. zijn halfzuster Siebrich Hendricks), apotheker en „schuytmaker"; vertrok met de „Patania" in dienst der Oost-Indische Comp. naar Indië (A.R.A. Kol. Arch., nr. 10668, bl.z 315 en 417; ontvangt *f* 600,— voor 20 maanden als „coopman").

ADDENDA EN CORRIGENDA:

kol, 242, 13de regel van boven: men leze *f* 2320,— in plaats van *f* 2230,—;

kol. 247, 9de regel van boven: Prof. Dr.W. Ph. Coolhaas wees er op, dat ***Johan Sibens*** ongetwijfeld afkomstig was uit Tonkin (en niet uit „Tongitan"), alwaar van 1687 tot 1691 een ***Johannes Sibens*** opperhoofd was (zie W. Wijnaendts van Resandt, De Gezaghebbers der O.I. Compagnie etc., blz. 303);

kol. 247, 16de e.v. regels van boven: ***Hendrick van Stralen*** wend te Enkhuizen op 28 februari 1651 gedoopt (get. Jannetje Dircks) als zoon van ***Frans Hendricksz. van Stralen*** en ***Aeltje Ottes***. Zulks bleek ons nader uit enige aktes, waarop wij in een afzonderlijk artikel hopen terug te komen en waaruit blijkt, dat de o.m. in Ned. Patriciaat 1957, blz. 115, voor hem opgegeven namen van zijn ouders niet juist zijn, doch een neef van hem betreffen.

kol. 248, 14de regel van boven: ***Cornelis Gerritsdr. Haes*** werd geboren 2 (en niet 12) februari 1593:

kol. 253, 17de regel van boven: C. ***Raamburg was*** regentes van het Nieuwe (en niet van het Oude) Arme Weeshuis;

kol. 254, 32ste regel van boven: ***Hillitje van Loosen*** werd gedoopt (en niet geboren) **op** 19 febr. 1640;

kol. 268, onderste regel: men leze achter ***Griefje Pool: (zie*** aant. bij IIIc, 4, e);

kol. 271, 31ste regel van boven: men leze aahter ***Grietje Pool:*** (zie aant. bij IIIc, 4, e).

BOEKBESPREKING

Suomen Kunnallisvaakunat (Municipal coats of arms of Finland). Uitgave van Suomen Kunnallisliito (d.i. de Vereniging van Finse gemeenten), Helsinki 1970.

Dit prachtig geïllustreerde boek, de eerste algemene beschrijving van rijks-, provincie- en gemeentewapens in Finland, bevat naast de tekst in beide landstalen (Fins en Zweeds') een Engelse vertaling van het Voorwoord, ondertekend door de Vereniging van Finse gemeenten en van de belangwekkende en duidelijke Inleiding ("Local Coats of Arms in Finland") van de hand van Kauko Pirinen; de wapenbeschrijvingen zijn in het Fins en Zweeds gesteld. Een index op de voorkomende wapenfiguren van de hand van Asmo Alho, alphabetisch gerangschikt volgens de Finse be-

namingen, met Engelse vertaling van de heraldische termen, vermeldt welke plaatsen een bepaalde figuur voeren; in de Zweedse index, samengesteld door Carol Hedberg, zijn de wapenfiguren systematisch gerangschikt. Een index op de plaatsnamen, die verwijst naar de afbeeldingen en beschrijvingen, besluit het geheel. Door deze drietaligheid is het werk algemeen toegankelijk.

Afgebeeld en beschreven zijn: het rijkswapen, de wapens van negen „historische" en van twaalf „administratieve" provincies, van 50 steden, van 29 provinciestadjes en van 468 plattelandsgemeenten (met inbegrip van een aantal thans door samenvoeging opgeheven gemeenten). Zoals in Frankrijk in 1789 de oude indeling in gebieden als Provence, Bourgondië, Franche-Comté e.d. is vervangen door een in departementen meestal genoemd naar rivieren, zijn in Finland nieuwe administratieve eenheden in de plaats getreden van gebiedsdelen, die vroeger als hertogdommen en graafschappen werden beschouwd.

De oudste Finse provinciewapens stammen uit het midden van de 16de eeuw. Ia verscheidene wapens van tegenwoordige („administratieve") provincies vindt men de oude verwerkt: zo bevat het gedeelde wapen van Turun ja Porin Lääni (Zweeds: Abo och Björneborgs Län) rechts dat van Varsinais Suomi (Zweeds: Egentliga Finland), links dat van Satakunta (Satakunda), beide ontleend aan het wapen door Gustaaf Wasa in 1557 verleend aan het hertogdom Finland op verzoek van zijn zoon Jan hertog van Finland.

Ben wet op plaatselijke wapens werd uitgevaardigd 8 april 1949: de gemeenten hebben het recht een wapen te voeren, goedgekeurd door het ministerie van binnenlandse zaken. Bijna alle gemeentewapens zijn vastgesteld of vernieuwd ingevolge genoemde wet. Bij de wapenbeschrijving in het boek is de datum van bevestiging en de naam van de tekenaar opgegeven, zomede een verklaring, waarom voor de betrokken gemeente de keuze is gevallen op bepaalde wapenfiguren.

Het rijksarchief reedt op als autoriteit op wapenkundig gebied en de mgering benoemde een Nationaal Heraldisch Comité om bet archief terzijde te staan. Wedstrijden in het ontwerpen van gemeentewapens wenden uitgeschreven, kontom de Finse overheidsheraldiek is de laatste 20 jaren volop in ontwikkeling.

Een zekere politieke invloed zal hieraan wal niet vreemd zijn: de wens tot handhaving van zelfstandigheid spreekt eruit. Dr. Erich Kittel heeft er onlangs op gewezen, dat in Oost-Duitsland geen gemeentelijke heraldiek meer bestaat en dat zelfs de gemeentezegels uitdrukkelij k zijn afgeschaft door een Siegelordnung van de Deutsche Demokratische Republik van 1953 [1]). Hij haalt daarbij aan, wat in de Franse tijd ter linkerzijde van de Rijn geschiedde teneinde de gemeentelijke autonomie te beknotten. Ook te oazent moesten b.v. steden als 's-Gravenhage en Utrecht in de plaats van de oude voorstellingen in hun zegel de keizerlijke adelaar voeren [2]). Kauko Pirinen vertelt, dat kort na de verwerving van Finlands volledige onafhankelijkheid (1919) enige fanatici verzochten in het rijkswapen de leeuw, die vreemd is aan de Finse natuur, als wapendier te vervangen door de inheemse beer!

Verscheidene stadswapens zijn in Finland, evenals hier te lande, ontleend aan de voorstelling op hat stadszegel. Dit ontlokt Pirinen een heldere uiteenzetting over de verschillen tussen zegels en wapens.

Zoals te verwachten was, vindt men in de gemeentewapens o.a. dezelfde soort voorstellingen als in Nederland: patroonheiligen (St. Catharina, St. Laurens, St. Maarten, St. Pieter; in Finland nog St. Margareta), symboken van de nering (schip, vis en — specifiek Fins -- teerton), symbolen van landbouw en veeteelt (korenschoof en, karakteristiek voor Finland: het rendier). De wapentekeningen, alle vervaardigd door hedendaagse kunstenaars, zijn fors van lijn en sprekend van kleur en niet zelden boeiend van conceptie.

Het zeer aantrekkelijke werk telt 207 pagina's en 569 wapenafbeeldingen en is in de handel voor een prijs van Fmk. 130,—; het is een grote aanwinst op het gebied van de litteratuur over overheidsheraldiek!

E. C. M. LEEMANS-PRINS.

1) Dr. Erich Kittel (Detmold), „Die städtischen Siegel und Wappen und der Landesherr im Mitteralter", in Festschrift zum 100-jährigen Bestehen des Vereins Herold in Berlin, 1969.

2) Zegels en wapens van steden in Zuid-Holland, Zuid-Hollandse Studiën XII, 1966, p. 126; S. Muller Fz., Beschrijving der Utrechtsche stadszegels, 1916, p. 63, 64.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

le Maire-de **Bary-Mercier-Matthieu** (LXXXVII 267-269).

Jeanne (Coquiel dite) Mercier wordt in een handschrift in mijn bezit, „Genealogie ofte Aantekening van Alle de Voorouders Dessendenten & Geallieerden soo van Vaders als Moeders seyde van ***Jan Wolters & Sara Munter"*** door ***Willem van Loon*** *Jansz.*, 1770, vermeld als ***Johanna Marcheer,*** geb. Wesel 21 febr. 1595, † 21 juni 1663, begr. te Amsterdam (Nieuwe Kerk), tr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 2 april 1619 (getrouwd door Ds. Gosewijn Geeldorp) *Carel* ***Quina, geb.*** Antwerpen 6 febr. 1586, † 21 okt. 1649, begr. te Amsterdam (Nieuwe Kerk), zn. van *Carel Quina* en ***Adriana*** *Bulteel.*

Het wapen ***Marcheer (Mercier)*** staat als volgt getekend: doorsneden, 1: in rood een goud-gekroonde gouden gaande leeuw: II. in zilver drie groene klaverbladen. Zie voor dit wapen ook Wapenheraut 1918 sub voce ***De Coquiel dit le*** *Mercier.*

Amsterdam. JHR. MR. M. N. VAN LOON.

van **Oostrum-Smetser.** *Adriaan Cornelisz.*, j.m. van Jaarsveld, eigenaar van een hofstede met 5 morgen land in de polder de Batuwe te Jaarsveld, tr. Jaarsveld in 1620 ***Hendrickje Cornelisdr.*** j.d. van Jaarsveld; zij hertr. Lopikerkapel 1 maart 1646 ***Jan*** *Arentsz.*

Uit dit huwelijk:

1. *Ary,* tr. ± 1651 ***Grietje Hendriksdr.,*** hun nageslacht is bekend.
2. ***Anna,*** ged. Lopikerkapel 10 nov. 1622, tr. Jaarsveld 28 jan. 1649 (huw. voorw. 11 jan. 1649) ***Hendrik*** *Jacobusz.* ***Speyerf,*** oud-schepen van Montfoort.
3. ***Jan,*** ged. Lopikerkapel 10 nov. 1627.
4. ***Pieter,***
5. *Cornelis,* ged. Lopikerkapel 6 jan. 1631, tr. 1° Jaarsveld 3 nov. 1659 ***Hendrickje Gerritsdr.;*** tr. 2° Jaarsveld 11 april 1664 *Neeltje* ***Lambertsdr.;*** hun nageslacht is bekend.
6. ***Hendrik,*** ged. Lopikerkapel 13 juli 1634.

Familieleden van deze kinderen waren:
Barent Cornelisz. *Cocq* (geb. 1605/'06), oom;
Cornelis Hendricksz. Benschopper, oud-oom:

Eymert Ariensz. ***(Smetser?)*** , oom.

Het is mogelijk, dat *Adriaan Cornelisz.* of zijn vrouw wellicht voorkomen met de door de familie later gevoerde geslachtsnamen *(Van) Oostrum* of *Smetser.*

Gevraagd aanvullingen op bovenstaande gegevens.

Amsterdam. P. J. VAN OOSTEROM.

Rijfsnijder, Uit het Kwartierstatenboek (p. 64; kwartierstaat *Kleyn van Willigen-Van IJsendoorn*) en de genealogie *Van der Mandele in* Nederland's Patriciaat, jrg. 50 (1964), p. 291, werd het volgende fragment samengesteld:

Hendrikii Rijf ijd z (n. van *Gerrit Rijfsnijder* en *Elisabeth Hennekes),* ged. Amsterdam 19 aug. 1753, koopman, † aldaar 20 juni 1811, tr. Amsterdam 16 juli 1775 *Sara Rijfsnijder,* ged. Amsterdam 31 mei 1754, † aldaar 17 jan. 1811, dr. van *Pieter Rijfsnijder* en *Rebecca Haegedoorn.*

Uit dit huwelijk zijn bekend:

1. *Rebecca Rijfsnijder,* geb. Amsterdam 14 maart 1778, † Delft, huize Pas Buiten, 19 sept. 1848, tr. Amsterdam 14 maart 1803 *Hendrik Pieter Kleyn van Willigen (1778-1863).*
2. *Sara Elisabeth Rijfsnijder,* geb. Amsterdam 29 okt. 1779, † Delft 20 juli 1824, tr. Watergraafsmeer 1 aug. 1807 *Cornelis van der Mandele (1776-1817).*
3. *Elizabeth Rijfsnijder,* geb. Amsterdam 21 nov. 1784, † Delft 15 juli 1824, tr. Delft 23 april 1813 *Willem Hendrik van der Mandele (* 1778-1855).

Gevraagd worden alle genealogische gegevens, die op dit geslacht *Rijfsnijder* betrekking hebben.

Behoort hiertoe ook „de heer *Rijfsnijder"* genoemd door A. C. Hofmann-Allema en P. J. M. Wuisman in hun artikel „Gevonden op de Princegracht", in: Voorouders en hun werk, Amsterdam 1971, p. 141 (jubileumboek van de Nederlandse Genealogische Vereniging) ?

Rotterdam. MR. C. P. BRIËT.

van **Savoyen-Vermeulen.** Voorouders gevraagd van *Salomon van Savoyen,* ged. Leerdam 24 januari 1721, zoon van *Hendrik* en *Ariaantje Vermeulen.*

Het familiewapen *Van Savoyen* is als volgt: doorsneden: A in blauw zes (3-3) schuinsrechts geplaatste gouden bijen: B in goud een zwart aambeeld, rechts en links vergezeld van een rechtop geplaatste zwarte hamer. Helmteken, een rechtop geplaatste gouden bij tussen een blauwe vlucht. Dekkleden: goud en blauw.

's-Gavenhage. E. J. C. BOUTMY.

Schrijver-Beuckelaer (LXXXVIII 96). Genoemde Ds. *Wijnandus Schrijver,* ged. Leiden (Hoogl. K.) 7 juli 1641, stud. te Leiden 1655, als proponent te Oosthuizen bevestigd 1664, beroepen te West-Zaandam 1667, bevestigd te Enkhuizen 1674, † aldaar 1 okt. 1679, tr. 2° (ondertr. Amsterdam 30 mei) 1671 *Geertruy Beuckelaer,* ged. Amsterdam (Z.K.) 7 febr. 1644.

Zijn ouders zijn: *Wijnant Schrijver,* geb. te Stockum (Limb.) bij Aken, poorter van Leiden 1616, lakendrapier, en tr. 2° (ondertr. Leiden 22 aug. 1636) *Aechgen Tryoen,* weduwe van *Hendrik Arentsz. Groothoff.*

De ouders van *Geertruy Beuckelaer* zijn: *Govert Willemsz. Beuckelaer,* koekebakker te Amsterdam, en tr. (ondertr. Amsterdam 8 sept. 1639) *Dyna Outseels,* van Leiden.

Overveen. MR. J. C. KUTSCH LOJENGA.

van Sinderen (LXXXVIII 96). De ouders van Ds. *Ulpianus van Sinderen* waren *Hotse Everts,* executeur, en *Jancke Ulbis* (aldus H. G. van Slooten, Het Friese geslacht Halbetsma, Halbertsma, Halbesma, in: Genealogysk Jierboekje 1964, pag. 76).

Hoorn. MR. J. T. ANEMA.

Storm van 's Gravesande-van **R(h)ien.** Mr. *Johan Storm van 's Gravesande,* (zn. van Mr. *Arnoldus van 's Gravesande* en *Johanna Wassenberchj.* ged. Leiden 12 juli 1662, † 's-Hertogenbosch 23 febr. 1716, schout van Zoetermeer en Zegwaard, tr. *Johanna van R(h) ien.*

Uit dit huwelijk:

1. *Arnoldus,* ged. Zoetermeer (Rem.) 19 febr. 1696.
2. *Pieter,* ged. Zoetermeer (Rem.) 15 febr. 1697.
3. *Joanna,* ged. Leiden (Rem.) 8 nov. 1698.
4. *Arnoldus,* ged. Leiden (Rem.) 8 juli 1699.
5. *Dirk,* gsd. Zoetermeer (Rem.) 25 febr. 1703.
6. *Everdina Johanna,* ged. Zoetermeer (Rem.) 5 april 1705.
7. k i n d (wiens naam onbekend is).
8. *Everdina Antonia,* † Utrecht 6 mei 1790, tr. *Adriaan Klik.*

Wie kan mij nadere gegevens verstrekken over *Johanna van R(h) ien* en haar onder 8 vermelde dochter *Everdina Antonia Storm van 's Gravesande.*

Amsterdam. S. A. C. DUDOK VAN HEEL.

Vermeer-van der Luyt. Nadere gegevens en voorouders gevraagd van het echtpaar *Aart Otto Vermeer* (gedoopt, als zoon van *Otto Gijsbersz.* en N.N., te Meerkerk over de Lek 30 maart 1704, † Valkenburg (Z.H.) in 1790), tr. ald. 7 juni 1733 *Teuntje Thomasze van der Luyt,* van Valkenburg geboortig .

's-Gravenhage. E. J. C. BOUTMY.

Voorhoeve. Ondanks gedane nasporingen is het nog steeds niet gelukt de ouders en voorouders te vinden van de stamvader van het geslacht *Voorhoeve: Jacobus Verhoeven,* geb. te Rotterdam, begr. 22 okt. 1727 in de Grote kerk te Dordrecht, tr. 1° aldaar 15 mei 1690 *Aaltje Pieters,* geb. te Dordrecht, † aldaar, dr. van *Pieter Nzn.* en *Annichie Hendricks;* tr. 2° Dordrecht 29 april 1703 *Rebecca la Tonne (van Toon),* gsd. Dordrecht 14 jan. 1675, begr. aldaar 8 juni 1748, dr. van *Jonas* en *Marijken Gijsberts (zie* Nederl. Patriciaat 1959 (45ste jrg.)).

Amsterdam. J. M. VOORHOEVE SR.

de **Wael.** Wat is bekend over het familiewapen van *Gerrit de Wael,* die 13 juni 1708 werd ingeschreven in het Burgerboek van Utrecht, komend van de Bilt? Hij trouwde Utrecht (St. Anthoniegasthuiskerk) 10 april 1709 met *Mechteld Weddingh.*

Florence (It.). H. W. R. DE WAAL.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 12 juni 1971 in de Markiezenzaal van het Stadhuis te Bergen op Zoom. — Jaarverslag 19'70. — Het Enkhuizer geslacht Van Loosen, door Maurice M. DeWolf en Marian Watts, de Wolff (vervolg en slot). — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **f 30,—** gelieve men steeds **vóór** 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, *p./a. Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van **adresverandering,** te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 11 LXXXVIIIe Jaargang **november 197 1**

Catalogus der zegelstempels, berustende in het Koninklijk Penningkabinet en enige andere verzamelingen,

samengesteld door MR. 0. SCHUTTE.

In 1878 [1]) wend door de Minister van Binaenlandse Zaken bepaald, dat de in rijksverzamelingen aanwezige zegelstempels, zowel van Nederlandse als van buitenlandse oorsprong, naar het Koninklijk Penningkabinet dienden te worden overgebracht om daar bewaard te worden. Vanaf dat jaar hebben vele rijksdiensten aan deze bepaling gehoor gegeven, zodat het Penningkabinet thans een verzameling zegelstempels bezit, die waarschijnlijk de belangrijkste in Nederland is.

Aangezien tot nu toe geen catalogus van deze verzameling is uitgegeven, leek het mij wenselijk aan dit facet van de zegelkunde meer bekendheid te geven door deze samen te stellen. Bij mijn onderzoek bleek mij, dat ook het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde en het Centraal Bureau voor Genealogie dergelijke — kleinere — ongeïnventariseerde collecties zegelstempels bezaten, die, om de onderhavige catalogus zo representatief mogelijk te maken, voor beschrijving in aanmerking kwamen. Ook verschillende Rijksarchieven in de provincies bezitten dergelijke verzamelingen, die wegens de soms onbekende titel van overdracht (verschillende stempels zullen eigendom zijn van de provincies of behoren bij in bruikleen gegeven familiearchieven) niet voor overdracht aan het Penningkabinet in aanmerking kwamen. De collecties van de Rijksarchieven in Friesland, Overijssel en Zeeland zijn daarom tevens beschreven, van die in Groningen en Limburg niet, aangezien van de betreffende rijksarchivarissen onvoldoende medewerking verkregen werd om tot een beschrijving te komen. Bij het Algemeen Rijksarchief en overige Rijksarchieven bevinden zich niet dergelijke verzamelingen. Ook de zich nog op het Kabinet der Koningin bevindende stempels konden niet beschreven worden.

Ik heb deze verschillende verzamelingen in één catalogus beschreven, die daarom vrij representatief te noemen is voor de ontwikkeling van de zegelstempels — en daarmee van de heraldiek — in Nederland. Ongeveer de helft ervan is gebruikt door de overheid, de andere helft door particulieren en particuliere instellingen. In tijd loopt hij van waarschijnlijk de 14de tot de jaren '60 van de 20ste eeuw. Uit de Middeleeuwen dateert een vrij groot aantal stempels, die als van buitenlandse oorsprong kunnen worden beschouwd. Ik schrijf „kunnen worden beschouwd", aangezien het mij namelijk slechts zeer incidenteel gelukt is akten te vinden, waaraan zegelafdrukken van de stempels uit de collecties hangen, waardoor de woonplaats van de zegelaar zou zijn komen vast te staan. Voor Nederland bestaat een dergelijk verzamelwerk niet, behalve het tot 1300 lopende Corpus sigillorum Neerlandicorum [2]), dat ik pro memorie vermeld, en het voor Nederland onvolledige Sceaux armoniés [3]) van J.-Th. de Raadt; voor Frankrijk is men

1) Ned. staatscourant van 4 april 1378, no. 80.

2) De Nederlandsche zegels tot 1300, afgebeeld en beschreven in opdracht en onder toezicht van de Nederlandsche Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam, 3 delen, 's-Gravenhage, 1937-1940.

3) des Pays-Bas 3 des pays avoisinants (Belgique - Royaume des Pays-Bas - Luxembourg - Allemagne - France), recueil historique et héraldique, 4 delen, Bruxelles, 1897—1901.

aangewezen op Collection de sceaux [4]) van Douët d'Arcq, terwijl Vlaanderen, voorzover het zegels van publiekrechtelijke lichamen betreft, zijn beschrijving gevonden heeft in Sceaux et armoiries des villes, communes, échevinages, châtellenies, métiers et seigneuries de la Flandre ancienne et moderne [5]) van Vicomte de Ghellinck Vaernewyck. Voor Nederland, maar dan meer in het bijzonder de na-Middeleeuwse tijd, is de collectie Muschart op het Centraal Bureau voor Genealogie van onschatbare waarde. Ik heb van het voorkomen der zegels op of aan akten en in het algemeen wan de afgebeelde wapens in de hier genoemde en andere werken echter geen melding gemaakt, maar mij beperkt tot de vermeldingen in de litteratuur van de stempels zelf. Wel heb ik biografische gegevens opgenomen van die personen, aan wie bepaalde stempels met omschrift of versierd met ridderorden, dan wel met alliantiewapens hebben toebehoord. Bij het in gebruik komen van stempels met wapens zonder meer zijn de eigenaren meestal niet meer te achterhalen.

Een aantal voorstellingen komen zo vaak op stempels van meestal publiekrechtelijke lichamen voor, dat ik deze om de beschrijving te bekorten en overzichtelijker te maken in typen heb ingedeeld. Deze zijn:

Type 1: een altaar, waarop aan de voorzijde ineengestrengeld aangebracht zijn een dolfijn en een anker en waarop een boek „verbeeldende de regten van den mensch en burger" ligt, met rechts de Nederlandse maagd, in de rechterhand een speer, waarop een vrijheidshoed, en met de linkerarm op het boek leunend en links de Nederlandse leeuw, in de rechtervoorklauw de Bataafse vlag en met de linker- op het altaar leunend (Bataafse republiek).

Type II: in keel een gekroonde leeuw met in de rechtervoorklauw een zwaard en in de linker- een pijlenbundel (Bataafse republiek).

Type I11: gevierendeeld wapen: 1 en IV in keel een gekroonde leeuw met in de rechtervoorklauw een zwaard en in de linker- een pijlenbundel; 11 en 111 in azuur een natuurlijke adelaar op een bliksemschicht; op het schild een koninklijke kroon (koninkrijk Holland).

Type 1 V: wapen als van type 111. Op het schild een open aanziende helm en het schild omhangen met de keten en het kruis van de Koninklijke orde van de Unie en erachter twee gekmisde scepters: het geheel geplaatst op een mantel, gedekt door een koninklijke kroon (koninkrijk Holland).

Type V: als type IV, maar met bij de benedenhoeken van het schild wolken, waaruit aan weerszijde een hand, die een zwaard vasthoudt (koninkrijk Holland).

Type VI: als type IV, maar het schild tevens omhangen met de keten en het kruis van het Legioen van Eer (koninkrijk Holland).

Type VII: de combinatie van de typen V en VI (koninkrijk Holland).

Type VIII: een natuurlijke adelaar op, een bliksemschicht, gekroond met of van boven vergezeld van een keizerlijke kroon (keizerrijk Frankrijk).

4) Paris, **1863-1868.**

5) **ouvrage publié sous les auspices de la Société d'Emulation pour l'étude de l'histoire et des. antiquités de la Flandre, Paris, 1 9 3 ' 5 .**

Type 1X: een rond schild met een natuurliike adelaar op een bliksemschicht; het schild omhangen met de keten en het kruis van het Legioen van Eer en erachter twee gekruiste scepters; het geheel geplaatst op een 'mantel, 'gedekt door een keizerlijke kroon (keizerrijk Frankrijk).

Type X: gevierendeeld sohild; 1 en IV in keel een gekroonde leeuw met in de rechtervoorklauw een zwaard en in de linker- een pijlenbundel; 11 en III opnieuw gevierendeeld met in a en d in keel een gouden schuinbalk, in b en c in goud een jachthoorn en een van goud en azuur geschaakt hartschild van drie rijen, elk van drie vakken; hartschild van azuur, bezaaid met staande blokjes, met een leeuw: op het schild een gevoerde koninklijke kroon (Souvereine staat der Verenigde Nederlanden sedert 14 januari 1814).

Type XI: in azuur, bezaaid met staande blokjes, een gekroonde leeuw met in de rechtervoorklauw een zwaard en in de linker- een pijlenbundel met een lint; op het schild een koninklijke kroon (koninkrijk der Nederlanden sedert 24 aug. 1815).

Type X 11: als type XI, maar met twee gekroonde, aanziende leeuwen als schildhouders en eronder op een lint: JE MAINTIENDRAI (koninkrijk der Nederlanden van 24 aug. 1815 tot 10 juni 1907).

Type XIII: als type XI, maar met twee leeuwen als schildhouders en eronder op een lint: JE MAINTIENDRAI (koninkrijk der Nederlanden sedert 10 juni 1907).

Type X 1 V: gevierendeeld wapen; 1 in azuur, bezaaid met staande blokjes, een leeuw (Nassau); 11 in goud een gekroonde, aanziende leeuw (Katzenelnbogen); III in keel een dwarsbalk (Vianden); I V in keel twee gaande leeuwen (Dietz); gevierendeeld middenschild met in a en d in keel een schuinbalk (Châlon) en in b en c in goud een jachthoorn (Oranje); hartschild: geschaakt in drie rijen, elk van drie vakken (Genève); om het schild de band van de Orde van de Kousenband met het opschrift: HONI.SOIT.QVI.MAL.Y. PANSE., gedekt door een prinselijke kroon en gehouden door twee gekroonde, aanziende leeuwen ***(Willem IV*** en ***Willem V*** prinsen ***van Oranje en Nassau).***

Type XV: de hoofdletters V (erenigde) 0 (ostindische) C (ompagnie) als monogram.

Type XV1: de hoofdletters G (octrooieerde) W (estindische) C (ompagnie) als monogram.

In de beschrijving heb ik de in de heraldiek gebruikelijke arceringen door kleuren weergegeven. De voorstelling en de op- en omschriften zijn in spiegelbeeld weergegeven, alsof de afdruk van het stempel beschreven is. Afkortingen heb ik zo veel mogelijk aangevuld en tussen haakjes vermeld, evenals aanvullingen op de beschrijving. Indien de richting van het omschrift wisselt. of bij het opschrift op een nieuwe regel begonnen wordt, zijn de textdelen door een schuine streep gescheiden. Scheidings- of opvullingstekens, zoals sterretjes en kruisjes zijn alle vervangen door een plus-teken. Een verschil tussen groot-kapitaal, klein-kapitaal, cursief enz. heb ik niet gemaakt, maar in de beschrijving herleid tot kapitaal en kleine letter. Ondergeschikte details in de voorstelling, zoals plaatsing van de helm, voorkomen van een wrong, versieringen enz. heb ik in de beschrijving achterwege gelaten.

Wel heb ik gepoogd een datering te geven van de stempels, maar dit is een riskant werk, zodat ik mijn supposities gaarne voor aanvullend bewijs laat wijken. De eeuwen zijn aangeduid

door romeinse cijfers, halve eeuwen door A en B, kwarteeuwen door a, b, c en d. Bij nieuw-opgerichte overheidsorganen heb ik het oprichtingsjaar ervan, tenzij het tegendeel bewezen was, als jaar van vervaardiging van het stempel genomen: zo zijn alle stempels van het koninkrijk Holland op 1806 gedateerd, terwijl in werkelijkheid stempels in 1807 tot 1810 kunnen zijn vervaardigd.

De afmetingen der stempels zijn in millimeters gegeven, eerst de hoogte, dan de breedte van het zegelvlak, daarna de hoogte van het stempel zelf.

De huidige verblijfplaats der stempels vindt men in de kantlijn onder het inventarisnummer aangegeven met de volgende initialen:

CBvG: Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage;
EK: Eerste Kamer der Staten-Generaal te 's-Gravenhage;
HRvA: Hoge Raad van Adel te 's-Gravenhage;
KNO: Kanselarij der Nederlandse Orden te 's-Gravenhage;
KPK: Koninklijk Kabinet van munten, penaingen en gesneden stenen te 's-Gravenhage;
NL: Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde te 's-Gravenhage:
PM: Postmuseum te 's-Gravenhage;
RAF: Rijksarchief in Friesland te Leeuwarden;
RAO: Rijksarchief in Overijssel te Zwolle;
RAZ: Rijksarchief in Zeeland te Middelburg;
SMG: Stedelijk Museum het Catharina Gasthuis te Gouda;
ZM: Zeeuws Museum te Middelburg.

De catalogus is door mij als volgt ingedeeld:

1. **Het** huis Oranje-Nassau (nrs. 1-13);
11. Overheid in Nederland en de koloniën (nrs. 14-487).
   a. Landsheerlijke tijdperk (tot 1579) (nrs. 14—16),
   b. Republiek der Verenigde Nederlanden (1579—1795) (nrs. 17—77),
   c. Bataafse Republiek (1795-1806) (nrs. 78—141),
   d. Koninkrijk Holland (1806-1810) (nrs. 142-220),
   e. Keizerrijk Fraakrijk (1810-1813 (nrs. 221-257),
   f. Souvereine staat der Verenigde Nederlanden (1813—1815) (nrs. 258—278),
   g. Koninkrijk der Nederlanden (sedert 1815) (nrs. 277—472),
   h. Oost-Indië (nrs. 473—478),
   j. West-Iadië (nrs. 479—487);
111. Kerkelijke instellingen in Nederland (nrs. 488—489);
IV. Overheid buiten Nederland (nrs. 490-500) ;
V. Kerkelijke instellingen buiten Nederland (nrs. 501-507) ;
VI. Particulieren (nrs. 508-760) ;
VII. Varia (nrs. 761-773) ;
VIII. Copieën (nrs. 774-785).

Deze indeling spreekt verder geheel voor zich zelf. Na een rubriek betreffende de leden van het huis Oranje-Nassau, volgen de rubrieken van stempels, door de overheid in Nederland gebruikt, per staatkundig tijdperk, eerst de centrale overheid, daarna de gewestelijke en plaatselijke alphabetisch; bij de centrale overheid worden de hoge colleges van staat en de departementen van algemeen bestuur met de onder hen ressorterende instellingen en diensten, voorzover deze niet slechts een gewestelijke of plaatselijke bevoegdheid hebben, beschreven volgens de thans onder andere in de Staatsalmanak gevolgde volgorde. Hierna volgen de in Oost- en West-Indië gebruikte stempels en die van de Nederlandse kerkelijke instellingen, op hun beurt gevolgd door overheid en kerkelijke instellingen in het buitenland. Dan komt de rubriek particulieren, alphabetisch op de geslachtsnaam, gevolgd door niet-geïdentificeerde monogrammen, wapens en een rubriek varia. Als laatste hoofdstuk zijn de copieën opgenomen. De stempels, afkomstig van notarissen, van een directeur-generaal der fortificatiën (no. 606) en van een staatsraad (no. 595) zijn onder de particulieren opgenomen.

Van diegenen, die mij waardevolle gegevens mededeelden, noem ik met name mejuffrouw M. J. van den Berg, Drs. J. Fox en Drs. C. 0. A. baron Schimmelpenninck van der Oije.

I. Het huis **Oranje-Nassau.**

1. **Willem (V)** prins van Oranje en Nassau. XVIII B.

KPK Type XIV met eronder op een lint: JE MAINTIENDRAI; omschrift: SIGILLUM GULIELMI PRINCIPIS ARAUSIÆ ET NASSAVIÆ.. Op de rand twee gegraveerde pijlen voor de richting.
Zilver zonder handgreep. Rond, Ø 50, h. 5. Herkomst: geschenk van de Nederlandsche Overzee Trust 1922. Inventarisnr. : 1922 - 183.

2. Willem (V) prins van Oranje en Nassau. XVIII B.

KPK Type XIV.
IJzer op koper gemonteerd met houten heft. Ovaal, 37x 34, h. 122. Inventarisnr.: 1902 - 2.

3. Willem (V) prins van Oranje en Nassau. XVIII B.

KPK Type XIV.
IJzer op koper gemonteerd met houten heft. Ovaal, 37 x 30 h. 111. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1902. Inventarisnr. : 1902 - 1.

4. Nassause domeinraad. VIII B.

KPK Type XIV: omschrift: SIG(illum) : AUL (ae) : WILH (elmi) : V. PR (incipis) : ARAUS (iae) : & NASS(aviae) :.
IJzer op koper gemonteerd met houten heft. Ovaal, 32 x 27, h. 94. Inventarisnr.: 1902 - 3.

5. Willem prins van Oranje en Nassau, vorst van Fulda. 1802.

KPK Gevierendeeld wapen; 1 een kruis van sabel (Fulda); 11 een adelaar van sabel (Corvey): 111 in azuur bezaaid met hartjes een gouden leeuw (Weingarten); IV doorsneden van goud en keel(Dortmund); middenschild volgens type XIV: het schild gedekt met een koninklijke kroon; schildhouders: twee aanziende gekroonde leeuwen.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 34, h. 19.

6. Departement van buitenlandse zaken van de prins van Oranje en Nassau, vorst van Fulda. 1802.

KPK Gevierendeeld wapen: 1 een kruis van sabel (Fulda): 11 een adelaar van sabel (Corvey) ; III in azuur bezaaid met hartjes een gouden leeuw (Weingarten) ; IV door-

sneden van goud en keel (Dortmund): middenschild volgens type XIV; het schild gedekt met een koninklijke kroon; schildhouders: twee aanziende gekroonde leeuwen: omschrift: DEPARTEMENT VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN.
Koper (heft onbtreekt). Rond, Ø 28, h. 18.

7. Willem prins van Oranje Nassau, souverein vorst der Verenigde Nederlanden. 1814.

KPK Op een met dekkleden volgens type X omhangen steigerend paard een geharnaste ridder met in zijn rechterhand een zwaard en in zijn linkerhand een schild volgens type X en gekroonde helm met gesloten vizier en een zittende leeuw tussen twee met staande blokjes bezaaide olifantstrompen als helmteken: omschrift: Willem. d (oor) : d(e): g(ratie): g(ods): prins. van. oranje-nassau. souverein. vorst. der. vereenigde. nederlanden..
Grootzegelstempel. Koper met. doorboorde pen. Rond, Ø 104, h. 58. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel 1971. Inventarisnr.: 1971 - 307. Litt.: Elisabeth C. M. Prins, Bijdrage tot de kennis van het Koninklijk zegel der Nederlanden, alias het Rijks- of Staatszegel, 1814-1948, in: De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1949, kol. 213. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling ván het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw. 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 783.

8. Willem 1 koning der Nederlanden. 1815.

KPK Type XI (Engelsche schildvorm) ; omschrift: HOOGE RAAD VAN ADEL.. (oorspronkelijk: HOGE.RAAD. VAN.ADEL..).
In de oude vorm is het stempel gebruikt door de koningen Willem 1 en 11, in de nieuwe door koning Willem 111. Tegenzegelstempel van het grootzegel (ruiterzegel). Koper op plaat en losse koperen ring. Rond, Ø 62, plaat 317 x 147, h. 6. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van 4del 1971. Inventarisnr.: 1971 - 309. Litt.: Elisabeth C. M. Prins, Bijdrage tot de kennis van het Koninklijk zegel der Nederlanden, alias het Rijks- of Staatszegel, 1814-1948, in: De Nederlandsche Leeuw jrg. 1949, kol. 217.

9. Frederik prins der Nederlanden. XIX A.

KPK Type XII, maar de blokjes liggend en boven de leeuw een barensteel. Op de keerzijde een inkeping voor de richting.
Koper (houten heft ontbreekt). Ovaal, 30 x 34, h. 27. Herkomst: overdracht van het Kabinet der Koningin 1971. Inventarisnr.: 1971 - 286.

10. Willem 111 koning der Nederlanden. 1849.

KPK Op een met dekkleden volgens type XI omhangen steigerend paard een geharnaste ridder met in zijn rechterhand een zwaard en in zijn linkerhand een schild volgens type XI en gekroonde helm met gesloten vizier en een zittende leeuw tussen twee met staande blokjes bezaaide olifantstrompen als helmteken; omschrift: Willem 1111 b (ij) :d (e) :gratie Gods koning der Nederlanden prins van Oranje Nassau g (root) :h(ertog) : v(an) ; Luxemburg..
Grootzegelstempel. Koper met doorboorde pen. Rond, Ø 101, h. 92. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel 1971. Inventarisnr.: 1971 - 308. Litt.: Elisabeth C. M. Prins, Bijdrage tot de kennis van het Koninklijk zegel der Nederlanden, alias het Rijks- of Staatszegel, 1814-1948, in: De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1949, kol. 216.

11. Wilhelmina koningin der Nederlanden. '1890.

KPK Op een paard een gekroonde koningin met in de rechterhand een scepter en in de linker- een rijksappel; het paard gaande op een grond, waaruit een oranjeboom groeit en links boven een ruitvormig schild volgens type XI met linten aan weerszijde van de kroon; omschrift: WILHELMINA + b(ij):d(e):g(ratie):Gods, Koningin d (er) : Nederlanden, Prinses v (an) : Oranje Nassau + .
Grootzegelstempel. Koper met doorboorde pen, tesamen met nr. 12 in een houten kist. Rond, Ø 102, h. 89. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel 1971. Litt.: Elisabeth C. M. Prins,, Bijdrage tot de kennis van het Koninklijk zegel der Nederlanden, alias het Rijks- of Staatszegel, 1814-1948, in: De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1949, kol. 219 en afb. 7.

12. Wilhelmina koningin der Nederlanden. 1890.

KPK Type XI; omschrift: DEPARTEMENT+VAN+JUSTITIE+. Op de plaat gegraveerd: KONINKLIJKE UTR (echtsche) . FABR (iek) . V (an) . ZILVERW(erken). VAN C. J. BEGEER.
Tegenzegelstempel van het grootzegel. Koper op plaat en losse koperen ring, tesamen met nr. 11 in een houten kist. Rond, Ø 70, plaat 315 x 148, h. 6. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel 1971. Inventarisnr.: 1971 - 311. Litt.: Elisabeth C. M. Prins, Bijdrage tot de kennis van het Koninklijk zegel der Nederlanden, alias het Rijks- of Staatszegel, 1814-1948, in: De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1949, kol. 219.

13. Wilhelmina koningin der Nederlanden. 1898.

KPK Type X111.
Het stempel vertoonde oorspronkelijk type XII, maar is in 1907 gewijzigd. Vervaardigd door Jauner. Tegenzegelstempel van het grootzegel. Zilver op ijzer gemonteerd met handvat. Rond, Ø 109, h. 45. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel 1971. Inventarisnr.: 1971 - 312. Litt.: Elisabeth C. M. Prins, Bijdrage tot de kennis van het Koninklijk zegel der Nederlanden, alias het Rijks- of Staatszegel, 1814-1948, in: De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1949, kol. 220 en afb. 9 (oorspronkelijke versie). Tent. : Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 787.

II. Overheid in Nederland en de koloniën.

a. Landsheerlijk tijdperk (tot 1579).

14. Rekenkamer van Holland, Zeeland, Friesland, Utrecht en Overijssel. XVI.

KPK Wapen met een leeuw, gedekt door een kroon van acht parels en één erop (Holland), vergezeld van vier wapens: A doorsneden met in a een uitkomende leeuw en b golvend gedwarsbalkt van zes stukken (Zeeland), B een leeuw (Utrecht), C een leeuw over een dwarsbalk (Overijssel) en D twee gaande leeuwen, vergezeld van blokjes (Friesland) ; omschrift: S (igillum) . CAMER(a) E. COMPVTORVM. HOL (landiae). ZEEL (andiae) . FRI (siae). TRAI (ecti). TRANS1 (selaniae). Agaat zonder handvat. Rond, Ø 27, h. 4. Litt.: J. van Kuyk, Een in steen gesneden zegelstempel van de Hollandsche rekenkamer, in: Oud-Holland, jrg. 1949, pag. 56.

15. Genemuiden. XVI A.

KPK Een bootje op golven, waarboven een vis met open bek; omschrift: SECRETV (m sigillum) OP (p) IDI DE GHENEMVDEN + .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 37, h. 14. Herkomst: aankoop veiling Schulman 1919. Inventarisnr.: 1919 - 132. Litt.: cf. Beschrijving der vroegere Nederlandsche gemeentezegels, pag. 34. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht -en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 811.

16. Muiden. XV B.

KPK Een schip tussen twee torens; omschrift: SIGILLVM: OP(p) IDI:DE:MVDEN.
Koper zonder heft. Rond, Ø 33, h. 4. Herkomst: aanwinst 1886 (Verslag over 1886, pag. 16). Litt.: cf. Beschrijving der vroegere Nederlandsche gemeentezegels, pag. 72.

b. Republiek der Verenigde Nederlanden (1 579-1 795).

17. Generaliteit. XVIII.

KPK Wapen van keel met een gekroonde leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard en in zijn linker- een pijlenbundel; op het schild een vorstelijke kroon.
Koper met houten heft. Ovaal, 32x 23, h. 134.

18. Verenigde Oost-Indische Compagnie, kamer Amsterdam. XVIII.

KPK Type XV, waarboven A(msterdam); het geheel binnen een bladerkrans,
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 26, h. 20. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 86.

19. Verenigde Oost-Indische Compagnie, kamer Amsterdam. XVIII.

KPK Type XV, waarboven A (msterdam); het geheel binnen een bladerkrans.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 25, h. 20. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 85.

20. Verenigde Oost-Indische Compagnie, kamer Amsterdam. XVIII.

KPK Type XV , waarboven A (msterdam).
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 19 x 18, h. 14. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 87.

21-22. Verenigde Oost-Indische Compagnie. 1788.

PM Type XV, waaronder 3 g(ulden)..
Poststempels. Inktstempels. 2 Exemplaren. Koper met houten heft. Rond, Ø 19, h. 124. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief aan het Penningkabinet 1878. Inventarisnr.: R.A. 93 en 94. Litt.: R. E. J. Weber, Zee- en landtransport in het postverkeer met het voormalige Nederlands Indië, in: Het P.T.T.-bedrijf, deel 14 (1966), pag. 117-144 met afb.; W. S. Wolff de Beer, Poststempels in Nederlands Oost Indië 1789—1864, 's-Gravenhage, 1971, pag. 24 met afb..

23-26. Verenigde Oost-Indische Compagnie. 1788.

P M Type XV, waaronder 2 g (ulden)..
Poststempels. Inktstempels. 4 Exemplaren. Koper met houten heft.. Rond. Ø 18—19. h. 118-125. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief aan 'het Penningkabinet 1878. Inventarisnrs.: R.A. 89. 90. 91 en 92. Litt.: R. E. J. Weber, Zee- en landtransport in het postverkeer met het voormalige Nederlands Indië, in: Het P.T.T.-bedrijf, deel 14 (1966), pag. 117-144 met afb.; W. S. Wolff de Beer, Poststempels in Nederlands Oost Indië 1789-1864, 's-Gravenhage 1971, pag. 24 met afb..

27. Verenigde Oost-Indische Compagnie. 1788.

P M Type XV, waaronder 1 g (ulden)..
Poststempel. Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 19, h. 126. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief aan het Penningkabinet 1878. Inventarisnr.: R.A. 88. Litt.: R. E. J. Weber, Zee- en landtransport in het postverkeer met het voormalige Nederlands Indië, in: Het P.T.T.-bedrijf, deel 14 (1966), pag. 177-144 met afb.; W. S. Wolff de Beer, Poststempels in Nederlands Oost Indië 1789-1864, 's-Gravenhage, 1971, pag. 24 met afb..

28. Verenigde Oost-Indische Compagnie. 1788.

P M Type XV, waaronder 6 st(uivers).
Poststempel. Inktstempel. Koper met pen (heft ontbreekt). Rond, Ø 19, h. 65. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief aan het Penningkabinet 1878. Inventarisnr.: R.A. 95. Litt.: R. E. J. Weber, Zee- en landtransport in het postverkeer met het voormalige Nederlands Indië. in: Het P.T.T.-bedriif. deel 14 (1966), pag. 11'7-144 met afb.; W. S. Wolff de Beer, 'Poststempels in Nederlands Oost Indië í789-1864, 's-Gravenhage, 1971, pag. 24 met afb..

29. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie. XVIII.

KPK Type XVI binnen een bladerkrans.
Inktstempel. Koper zonder handvat. De voorstelling, 46 x 48, h. 19. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 99. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 8 en afbb. 3 en 4.

-30. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie. XVIII.

KPK Type XVI.
IJzer zonder handvat. Rond, Ø 45, h. 28. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 96. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 9 en afb. 6.

31. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie. XVIII.

KPK Type XVI binnen een cartouche.
IJzer (heft ontbreekt). Ovaal, 30 x 25, h. 14. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 100.

32. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie. XVIII.

KPK Type XVI binnen een cartouche.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 29 x 26, h. 17. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 101.

33. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie. XVIII.

KPK Type XVI.
IJzer met heft. Ovaal, 21 x 19, h. 95. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 97. Litt.: J. Feihoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 9 en afb. 8.

34. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie. XVIII.

KPK Type XVI binnen een cartouche.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 21 x 19, h. 17. Herkomst:; overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 102.

35. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie, kamer Amsterdam. XVIII.

KPK Type XVI, waaronder A (msterdam), alles binnen een cartouche.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 29, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 108.

36. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie, kamer Amsterdam. XVIII.

KPK Type XVI, de middelste twee poten van de W verbonden door een V, waardoor een A(msterdam) ontstaat, het geheel binnen een cartouche.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 23 x 20, h. 18. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 98.

37-38. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie, kamer Amsterdam. XVIII,

P M Type XVI, de middelste twee poten van de W verbonden door een V, waardoor een A(msterdam) ontstaat; erboven 6 ST (uivers).
Poststempels. Inktstemuels. 2 Exemplaren. Koaer met houten heft (knop ontbreekt) ; koper (heft ontbreekt). Rond Ø 21, h. 86 en 14. Herkomst: overdracht van het Riiksarchief aan het Penningkabinet 1878. Inventarisnrs.: R.A. 109 en 111. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 9 en afb. 5.

39-40. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie, kamer Amsterdam. XVIII.

PM Type XVI, de middelste twee poten van de W verbonden door een streepje, waardoor een A(msterdam) ontstaat: erboven 6 ST(uivers).

Poststempels. Inktstempels. 2 Exemplaren. Koper met houten heft (knop ontbreekt); ijzer (heft ontbreekt). Rond, Ø 16, h. 64 en 14. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief aan het Penningkabinet 18'78. Inventarisnrs.: R.A. 110 en 112.

41. Geoctrooieerde West-Indische Compagnie, kamer Zeeland. XVIII.

PM Type XVI, waarboven M (iddelburg), waarboven 6. ST (uivers).
Poststempel. Inktstempel. Koper met houten heft. Ovaal, 23 x 21, h. 103. Eigendom van het Penningkabinet. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 9 en afb. 7.

42. Sociëteit van Suriname. 1770.

KPK Een 'ovaal wapen van keel met een paal van sabel, beladen met drie schuinkruisjes; op het schild een keizerskroon; schildhouders: twee afgewende, omziende, gaande leeuwen (Amsterdam); onder het schild op een lint: IVSTITIA PIETAS FIDES; daaronder een ovaal wapen met een zeilend schip op een zee ('Suriname) binnen een rand (boven) en twee takken ((beneden) met ter weerszijde S (ociëteit van) S **(uriname)** .
IJzer met doorboorde knop. Rond, Ø 55, h. 69. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 81. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 14 en afb. 16. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde. Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 803.

43. Sociëteit van Suriname. 1794.

KPK Een ovaal wapen, waarbinnen een ovaal wapdn van keel met een paal van sabel, beladen mat drie schuinkruisjes; op het schild een keizerskroon; schildhouders: twee afgewende, omziende, gaande leeuwen (Amsterdam); onder het schild op een lint: IVSTITIA PIETAS FIDES; daaronder een ovaal wapen met een zeilend schip op een zee (Suriname), met ter weerszijde S (ociëteit van) S (uriname); schildhouders van het hoofdwapen: twee Indianen; op de afsnede: 1794.
IJzer met #doorboorde knop. Rond, Ø 32, h. 73. Herkomst: overdracht van het Riiksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 79. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens, en zegels van Suriname, pag. 14.

44. Raad der koloniën in West-Indië. 1792.

KPK Wapen met een gekroonde leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard en in zijn linker- een met een lint samengebonden pijlenbundel; op het schild een met drie diademen gesloten kroon van vijf bladeren en vier parels; omschrift: RAAD DER COLONIEN:.
Koper met handgreep. Rond, Ø 99, h. 57. Herkomst: overdacht van het Rijksarchief 1878. Inventarisar.: R.A. 69. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 15 en afb. 22. Tent.: Nederland-Suriname, Maritiem museum Prins Hendrik, Rotterdam, 1962, cat.nr. 256.

45. Commissarissen van de Westindische handel. XVIII d.

KPK Wapen met een gekroonde leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard en in zijn linker- een pijlenbundel; op het schild een met drie diademen gesloten kroon van vijf bladeren en vier parels; omschrift: COMMISSARISSEN.VAN.DEN.W (est). I (ndischen). HANDEL. Op de rand een streep voor de richting.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 24, h. 19. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 74. Litt.: J. Felhoen Kraal: Wapens en zegels van Suriname, pag. 15 en afb. 23. Tent.: Nederland-Suriname, Maritiem museum Prins Hendrik, Rotterdam, 1962, cat.nr. 257.

46. Westindische Handel. XVIII d.

PM Monogram W (estindische) H (andel), waarboven 6. ST (uivers)..
Poststempel. Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Het opschrift. 18 x 21. h. 18. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief aan het 'Penningkabinet' 1878. Inventarisnr. : R.A. 114.

47. Westindische Handel. XVIII d.

PM Monogram W (estindische) H (andel), waarboven 6 ST (uivers)..
Poststempel. Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Het opschrift, 16 x 20, h. 18. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief aan het Penningkabinet 1878. Inventarisnr.: R.A. 113.

48. Directie der Levantse handel en navigatie in de Middellandse zee.

KPK Een zeilend schip op een zee, met op de achtersteven drie kruisjes op een paal (Amsterdam) en een vlag met een leeuw in top; omschrift: DIRECT(ie): DER L(evantsche): HAND(el): EN NAVIG(atie): IN (de) MID(dellandsche): ZEE.
IJzer met houten heft (zonder knop). Ovaal, 27 x 26, h. 85.

49. Friesland. 1760.

KPK Wapen mat twee gaande leeuwen, vergezeld van zeven liggende blokjes, geplaatst 2, 2, 3: op bet schild een kroon van vijf bladeren en aan weerszijde 6 ST(uiver); amsdhrift: CLEIN.SEGEL.6.ST (uiver).1760..
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 27, h. 17. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 123.

50. Holland. XVIII.

KPK Wapen met een leeuw; op het schild een kroon van vijf bladeren en ter weerszijde H en F.
Zilver (heft ontbreekt). Ovaal, 25 x 22, h. 13.

51. Holland. XVIII.

KPK Wapen met een leeuw: op het schild een kroon van vijf bladeren en ter weerszijde H en F.
Zilver met ijzeren heft. Ovaal, 23 x 20, h. 78.

52. Staten van Holland, sedert 1795 Holland. 1585.

KPK Een leeuw; omschrift: SIGILLVM+MAIUS (oorspronkelijk: ORDINVM) +HOLLANDIÆ+. Op de keerzijde een gegraveerde streep voor de richting.
Hek omschrift gewijzigd ingevolge decreet van de Provisionele representanten van het volk van Holland 12 febr. 1795; opgelegd in de charterkamer van Holland ingevolge decreet 24 jan. 1798. Grootzegelstempel. Zilver met knop, vervaardigd door Gerard van Bylaer, ijzersnijder aan de munt van Holland te Dordrecht in 1585, blijkens resoluties van de Staten van Holland 9 en 10 jan. 1585 (de betrokken rekening van de munt is bewaard). Rond, Ø 106, h. 72. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915. Inventarisnr.: 1915—297. Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag.' 45, nr. 1; Insignia Hollandiae, (in de overdruk:) pag. 23, in: Verslag over het jaar 1959 gedaan door de gedeputeerde staten aan de staten der provincie Zuid-Holland. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 797; De Nederlandsche Leeuw, museum het Prinsenhof, Delft, 1958, cat.nr. 48.

53. Staten van Holland, sedert 1795 Provisionele representanten van het volk van Holland. 1593.

KPK Een leeuw; omschrift: SIGILLVM+POPULI (oorspronkelijk: ORDINVM) + HOLLANDIÆ+. Op de keerzijde grote keur van 's-Gravenhage, een steek en een gegraveerde streep voor de richting.
Het omschrift gewijzigd ingevolge decreet van de Provisionele representanten van het volk van Holland 12 febr. 1795; opgelegd in de charterkamer van Holland ingevolge decreet 24 jan. 1798. Zilver met knop, vervaardigd in verband met de uit te geven beleningsakten van aan de grafelijkheid vervallen

Afb. 1. Zegelstempels van de Staten van Holland. na 1795 van Holland, resp. de Provisionele representanten van 'het volk van Holland (cat.nrs. 52 en 53). Verkleind.

lenen, blijkens resolutie van de Staten van Holland, zitting 5 tot 27 jan. 1593. Grootzegelstempel. Rond, Ø 105, h. '76. Herkomst: overdracht van het Algemeen Riiksarchief 1915. Inventarisnr.: 1915 - 299. Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 45, nr. 3; Insignia Hollandiae, (in de overdruk:) pag. 23, in: Verslag over het jaar 1959 gedaan door de gedeputeerde staten aan de staten der provincie Zuid-Holland. Tent.: Genealogisch- heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 796.

54. Staten van Holland. 1611.

KPK Een liggende aanziende leeuw met in zijn rechtervoorklauw een ingesneden vlag, waarop een leeuw, binnen een tuin: eronder 1611.
Zilver (oorspronkelijk draaibare à-jour-handgreep gedeeltelijk afgebroken). Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 59.

55. Leenkamer van Holland. 1660,

KPK Een leeuw; omschrift: SIGILLVM + CVRIÆ+FEVDALIS+HOLLANDIÆ+ET+WESTFRISIÆ+; op de rand een gegraveerde lelie voor de richting; op de keerzijde: 16 + 60.
Zilver met knop. Rond, Ø 100, h. 63. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915. Inventarisnr. : 1915 - 298. Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 45, nr. 2. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 798.

56. Gemene-lands middelen in Holland. XVIII B.

KPK Wapen met een leeuw; op hat schild een kroon van vijf bladeren; omschrift: VOOR' (be) T GEMEENE LAND..
Koper met houten heft. Rond, Ø 56, h. 60. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 118.

57. Gemene-lands middelen in Holland. XVIII B.

KPK Wapen met een leeuw: op het schild een kroon van vijf bladeren en links van het wanen G (u) L (den); omschrift: VOOR '(he)T GEMEENE LAND. .
Inktstempel. IJzer met heft. Rond, Ø 28, h. 59. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 122.

58. Gemene-lands middelen in Holland. XVIII B.

KPK Wapen met een leeuw: op het schild een kroon van vijf bladeren en ter weerszijde 4 en ST(uiver); omschrift: VOOR '(he)T GEMEENELAND. .
Inktstempel. Koper zonder handvat. Rond, Ø 24, h. 5. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 119.

59. Gemene-lands middelen in Holland. XVIII B.

KPK Wapen met een leeuw; op het schild een kroon van vijf bladeren en links van het wapen ST(uiver).; omschrift: VOOR '(he)T GEMEENE LAND. .
Inktstempel. IJzer met heft. Rond, Ø 22, h. 56. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 120.

60. Gemene-lands middelen in West-Friesland. XVIII B.

KPK Wapen met twee gaande, aanziende leeuwen, vergezeld van vijf liggende blokjes, geplaatst 2, 2, 1; op bet schild een kroon van vijf bladeren en links ervan ST(uiver).; omschrift: VOOR '(he)T GEMEENE LAND..
Inktstempel. IJzer met heft. Rond, Ø 23, h. 62. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 121.

61. Staten van Overijssel. XVIII B.

RA0 Wapen met 'een golvende dwarsbalk van azuur, waaroverheen een leeuw; op het schild een kroon van vijf bladeren en vier parels: schildhouders: twee aanziende leeuwen: onder het schild een arabesk en op een lint: TRANSISALANIA; omschrift: STATEN VAN. OVERYSSEL.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 55, h. 34.

62. Zeeland. XVIII,

RAZ Een golvend doorsneden wapen: 1 een uitkomende leeuw; 11 golvend gedwarsbalkt van azuur en (zilver) van zes stukken: op het schild een kroon van vijf maal drie parels. Op de keerzijde een merk voor de richting.
Zilver op koper gemonteerd met houten heft. Rond, Ø 53, h. 137.

63. Zeeland. XVIII.

RAZ Golvend doorsneden wapen binnen een cartouche; I

een uitkomende leeuw: 11 golvend gedwarsbalkt van azuur en (zilver) van zes stukken; boven 'het schild een kroon van vijf bladeren.
IJzer zonder handvat. Rond, Ø 45, h. 31.

64. Zeeland. XVIII.

RAZ Golvend doorsneden: 1 in goud een uitkomende leeuw; 11 golvend gedwarsbalkt van azuur en (zilver) van zes stukken.
Zilver met houten heft. Ovaal, 31 x 25, h. 81.

65. Rekenkamer van Zeeland. XVII.

RAZ Golvend doorsneden wapen binnen een cartouche; I een uitkomende leeuw; 11 golvend gedwarsbalkt van azuur en (zilver) van zes stukken; op het schild een kroon van vijf bladeren; omschrift: SIG(illum). CAMER(ae). RATION(is). ORD(inum). ZELANDI(ae).
Koper zonder handvat. Rond, Ø 37, h. 10.

66. Rekenkamer van Zeeland, XVIII B.

RAZ Golvend doorsneden wapen binnen een cartouche; I een uitkomende leeuw; 11 gcnlvend gedwarsbalkt van zes stukken; op het schild een kroon van vijf bladeren en vier parels; omschrift: SIGILLUM CAMERAE RATIONIS ZEELANDIAE..
Koper zonder handvat. Rond, Ø 37, h. 9.

67. Leenhof van Vlaanderen, XVII.

RAZ Een leeuw, aan weerszijde vergezeld van twee bundels van zeven 'pijlen; omschrift: SIGILLUM COMITATUS FLANDRIÆ AD FEUDA + .
Zilver met doorboorde handgreep. Rond, Ø 44, h. 32.

68. Vleeshouwersgilde te Amsterdam. XVIII.

KPK Wapen met een weidende koe, kalf en lam op een grond; erboven een wapen van keel met een paal, beladen met drie schuinkruisjes en op het schild een keizerskroon (Amsterdam) ; aan weerszijde hiervan twee hakbijlen; om het hoofdwapen dekkleden: cnmschrift: VLEES.HOUWERS.GILDT. Op de handgreep kleine keur van Amsterdam, de jaarletter E en een bloem of een lelie(?) als meesterteken.
Zilver met draaibare à-jour-handgreep. Rond, Ø 33, h. 35. Herkomst: aankoop van de heer Faas te 's-Gravenhage 1896 (Verslag over 1896, pag. 36). Inventarisnr.: 1896 - 344.

69. Bakkersgilde te Arnhem. XVIII.

KPK Een bakkersvork en opgestapelde broden tussen takken; erboven een kroon van drie bladeren en twee maal drie parels.
Tin met doorboorde bewerkte handgreep. Rond, Ø 35, h. 40. Litt.: Dirks 11, pag. 97, pl. 98, 2.

70. Doorwerth. XVIII.

KPK Wapen net een dwarsbalk, boven vergezeld van drie turven naast elkaar, beneden van drie turven, geplaatst 2, 1; omschrift: SIGILLVM + DOREN WEERDT + .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 37, h. 26. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 906. Litt.: cf. Beschrijving der vroegere Nederlandsche gemeentezegels, pag. 25.

71. Weeskamer van Gouda. XVII.

SMG Wapen met een paal, vergezeld van zes sterren: schildhouder: een engel; omschrift: (he)T SEGEL.VAN DE. WEES-KAMER.DER.STADT.GOVDE +.
Zilver met draaibare à-jour-handgreep. Rond, Ø 41, h. 32.

Herkomst: aankoop Florange, Parijs 1921 door het Penningkabinet. Inventarisnr.: 1921 - 158. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 812.

72. Heusden. 1630.

KPK Wapen met een zesspakig rad; gekroonde helm met dekkleden; helmteken: een zesspakig rad tussen een vlucht; omschrift: SEGEL.DER.STADT.HEVSDEN; up de keerzijde 'gegraveerd 1630.
Zilver met handgreep. Rond, Ø 40, h. ll.

73. Lillo. XVII.

RAZ Een geplante boom met aan weerszijde op de grond een vogel, de rechter omgewend; omschrift: SIGILLVM AD CAVSAS LILLOENSES +.
Zilver (heft ontbreekt). Rond, Ø 34, h. 26.

74. Muiderberg. XVII B.

KPK Wapen met een korenschoof tussen twee sikkels, de rechter omgewend; op het schild een kroon van vijf bladeren; aan weerszijde van het schild een tak: omschrift: SIGILLUM MUIDERBERGENSE: +.
Koper met handvat. Rond, Ø 35, h. 28. Inventarisnr.: 1923 - 69.

75. Regering van Tholen. 1764.

KPK Gevierendeeld wapen binnen een cartouche; 1 en IV in goud een leeuw: 11 en 111 in goud een leeuw; een schildvoet van goud met een onttakelde kogge: boven het schild een kroon van drie bladeren en twee maal drie parels; omschrift: SIGILLUM CIVITATIS THOLÆ AD CAUSAS
Koper, gemonteerd met ijzeren schroef in een houten standaard met lade; waarop in koper: ZEGEL VAN DE POLITIE; op de ijzeren beugel gegraveerd 1764. Ovaal, 43 x 39; standaard: 607 x 188, h. 360. Herkomst: aankoop 1916. Inventarisnr.: 1916 - 105.

76. Vierschaar van Tholen. 1763.

KPK Gevierendeeld wapen binnen een cartouche; 1 en IV in goud een leeuw; 11 en 111 in goud een leeuw; een schildvoet van goud met een onttakelde kogge; boven het schild een kroon van drie bladeren en twee maal drie parels; omschrift: SIGILLUM CIVITATIS THOLÆ AD CAUSAS.
Koper, gemonteerd met ijzeren schroef in een houten standaard met lade. waarop in koper: ZEGEL VAN DE VIERSCHAAR; op 'de ijzeren beugel gegraveerd 1763. Ovaal, 43 x 39; standaard: 607x 188, h. 360. Herkomst: aankoop 1916. Inventarisnr. : 1916 - 104.

77. Vianen en Ameide. XVIII b.

KPK Wapen met een leeuw; op het schild een kroon van vijf bladeren (Holland) ; eronder aen kleiner wapen, gevierendeeld met in 1 en IV drie zuilen en in 11 en 111 gedwarsbalkt van vair en (zilver) van zes stukken (Land van Vianen) ; omschrift: SIG(illum) ORDINUM HOLLANDIÆ ET WESTFRISLÆ IN DITIONE VIANÆ ET AMEIDÆ +. Op de rand een merk voor de richting en op de keerzijde een merk.
Zilver (heft ontbreekt). Rond; Ø 63, h. 25. Herkomst: aankoop 1921. Inventarisnr.: 1921 - 157. Litt.: J. L. van der Gouw, Korte geschiedenis van de grenzen van de provincie Zuid-Holland, (in de overdruk:) pag. 29, in: Verslag over het jaar 1962, gedaan door gedeputeerde staten aan provinciale staten van Zuid-Holland. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 802.

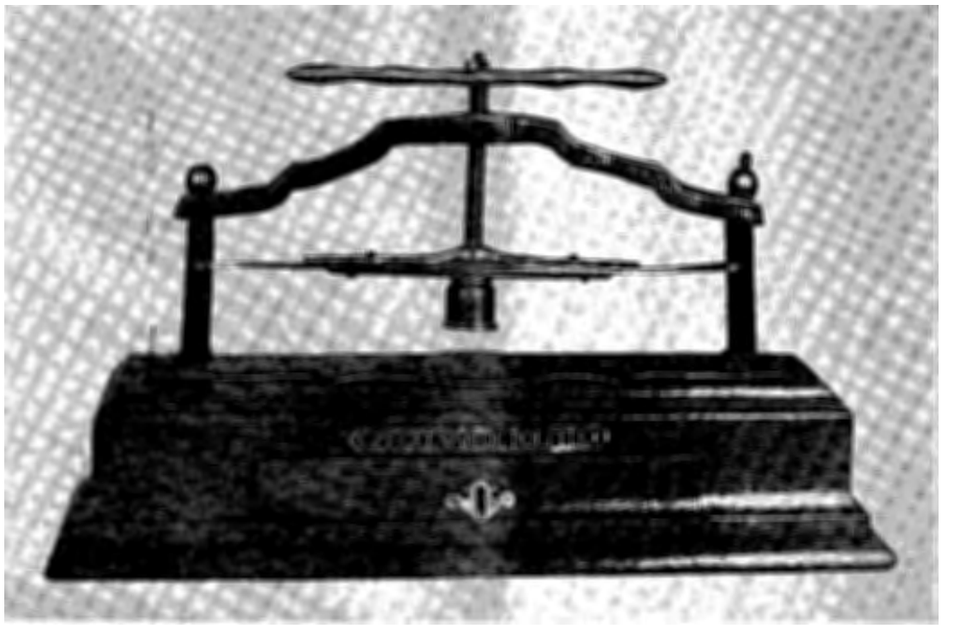

Afb. 2. Regering van Tholen (cat.nr. 75). Verkleind.

c. Bataafse Republiek (1795-1806).

78. Bataafse republiek. 1801.

KPK Type 11: omschrift: CONCORDIA RES PARVÆ CRESCUNT. +. Op de rand een ster voor de richting.
Zilver met doorboord handvat (houten heft afgebroken). Rond; Ø 45, h. 23. Herkomst: overdracht van het Kabinet der Koningin 1971. Inventarisnr.: 1971 - 287.

79. Uitvoerend bewind. 1798.

KPK Type 1; op de afsnede: DER BATAAFSCHE/REPUBLIEK; omschrift: UITVOEREND BEWIND.
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 76. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915 (Verslag over 1915, nr. 7). Inventarisnr.: 1915 - 303. Litt.: G. van- Loon, Nederlandsche historiepenningen, deel X, pl. LXXXVII, B, en pag. 458; Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 46, nr. 7.

80. Commissarissen-generaal van het algemeen bestuur 1801.

KPK Een leeuw met in zijn rechtervoorklauw een licht gebogen zwaard en in zijn linker- een bundel van zeven pijlen; achter het zwaard een eikatak; omschrift: COMM (issarisse) N GENER (aa) L VAN ' (he) T ALGE MEEN BESTUUR. +.
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 30, h. 28. Herkomst: **overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 83.**

81-82. Commissarissen-generaal van het algemeen bestuur. 1801.

KPK Een leeuw met in zijn rechtervoorklauw een licht gebogen zwaard en in zijn linker- een bundel van zeven pijlen; achter het zwaard een eiketak; omschrift: COMMISSARISSEN GENERAAL VAN HET ALGEMEEN BESTUUR +.
2 Exemplaren. Koper met houten heft; koper (heft ontbreekt). Ovaal, 30 x 25, **h. 85 resp. 18. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923.** Inventarisnrs.: **1923 - 77 en 78.**

83. Gezantschap te Cassel. 1798.

KPK Type 1; omschrift: LEGATION BATAVE A CASSEL..
IJzer met pen (heft ontbreekt). Ovaal, 35 x 31, h. 37. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: A.R. 37.

84. Gezantschap te Cassel. 1801.

KPK Type 11; 'omschrift: BATAAFSCHE LEGATIE TE CASSEL..
IJzer met pen (heft ontbreekt). Ovaal, 36x 31, h. 37. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 38.

85. Gezantschap te Parijs.

'KPK Een op een muur staande vrijheidsmaagd met in de linkerhand een staf, waarop een Frygische muts, en de rechterhand op een altaar, waarop een A met een verticale streep door het dwarsstreepje en twee ineengevouwen handen; achter haar een kanonsloop en twee vaandels; omschrift: LEGATIO BATAVA APUD GALLOS.
Koper (heft ontbreekt). **Ovaal,** 30x 26, h. 16. Herkomst: overdracht van **het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 32.**

86. Finantiën. **1798.**

KPK Type 1 met in het veld ter weerszijde B(ataafsche) R(epubliek); omschrift: FINANTIEN.
Zilver **(heft ontbreekt). Rond, Ø 32, h. 17. Herkomst: aankoop Florange, Parijs 1913. Inventarisnr.: 1913 - 466.**

87, Departement van finantiën. **1798.**

KPK **Type** I; op de afsnede: DER BATAAFSCHE/REPUBLIEK: omschrift: DEPARTEMENT VAN FINANTIEN.
Zilver (heft ontbreekt). Ovaal, 31 x 26, h. 17. Herkomst: **aanwinst 1885 (Verslag over 1885, pag. 21, 1).**

88-89. 's Lands middelen. 1798.

KPK Type 1; op de afsnede: '(de)S **LANDS/MIDDELEN;** RAZ omschrift: **DEPARTEMENT VAN FINANTIEN.**
2 Exemplaren. Koper (heft ontbreekt) ; koper met houten

heft. Ovaal, 32x28, h. 16 resp. 97. Herkomst van het eerste exemnlaar: aankoop Florange, Parijs 1921. Inventarisnr. van het eerste exemplaar: 1921 - 159.

90-91. Voorwerpen van handel en weelde. 1805.

RAZ Een gekroonde leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard en in zijn linker- een pijlenbundel; ter weerszijde 30 en st(uiver); omschrift: ZEGEL OP DE VOORW (erpen) VAN HANDEL EN WEELDE. Op de keerzijde een inkeping voor de richting.
Inktstempels. 2 Exemplaren. Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 107 resp. 105.

92. Voorwerpen van handel en weelde. 1805.

RAZ Een gekroonde leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard en in zijn linker- een pijlenbundel; ter weerszijde 1 en st(uiver); omschrift: ZEGEL OP DE VOORW(erpen) VAN HANDEL EN WEELD (e). Op de keerzijde een inkeping voor de richting.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 25, h. 102.

93. Voorwerpen van handel en weelde. 1805.

RAZ Een gekroonde leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard en in zijn linker- een pijlenbundel; ter weerszijde 8 en p (enningen); omschrift: ZEGEL OP DE VOORW(erpen) VAN HANDEL EN WEELDE. Op de keerzijde een inkeping voor de richting .
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 25, h. 21.

94. Hoge militaire vierschaar. 1798.

KPK Een wapen met het beeld van een staande Justitia met in haar rechterhand een weegschaal en in haar linker- een zwaard; boven het schild een kazemat, waaruit op een staak een vrijheidshoed, ter weerszijde vlaggen, wapens, een kanon op een affuit en een trommel; op de afsnede: BATAAFSCHE/REPUBLIEK; omschrift: HOOGE MILITAIRE + VIERSCHAAR.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 36 x 30, h. 23. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915 (Verslag over 1915, nr. 6). Inventarisnr.: 1915 - 302. Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 45, nr. 6.

95. Hoge militaire vierschaar. 1798.

KPK Een wapen met het beeld vam een staande Justitia met in haar rechterhand een weegschaal en in haar linker- een zwaand; boven het schild een kazemat, waaruit op een staak een vrijheidshoed, ter weerszijde vlaggen, wapens, een kanon op een affuit en een trommel; op de afsnede: BATAAFSCHE/REPUBLIEK; omschrift: HOOGE MILITAIRE + VIERSCHAAR. Op de keerzijde een inkeping voor de richting.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 30x 25, h. 17. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 421.

96. Hoge militaire vierschaar. 1798.

KPK Een wapen met het beeld van een staande Justitia met in haar rechterhand een weegschaal en in haar linker- een zwaard; boven het schild een kazemat, waaruit op een staak een vrijheidshoed, ter weerszijde vlaggen, wapens, een kanon op een affuit en een trommel; op de afsnede: BATAAFSCHE/REPUBLIEK; omschrift: HOOGE MILITAIRE + VIERSCHAAR.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 29x 24, h. 18. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 422.

97. Hoge militaire vierschaar. 1801.

KPK Type 11; omschrift: HOOGE MILITAIRE VIERSCHAAR - .

Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 37, h. 26. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 423.

98. Dijken, wegen en wateren. 1798.

KPK Type 1; omschrift: DYKEN WEGEN WATEREN.
Koper met houten heft. Ovaal, 28x 24, h. 110. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 424.

99. Agent van nationale oeconomie. 1798.

KPK Type 1; op de afsnede: DER BATAAFSCHE/REPUBLIEK: omschrift: AGENT VAN NATIONALE ŒCONOMIE.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 30, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 1.

100. Raad der Aziatische bezittingen en etablissementen. 1800.

KPK Type 1; op de afsnede: DER BATAAFSCHE/REPUBLIEK; omschrift: RAAD DER ASIAT(ische): BEZITT (ingen): EN ETABL(issementen) :.
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 98.

101-102. Raad der Aziatische bezittingen en etablissementen. 1801.

KPK Type 11; omschrift: RAAD DER ASIATISCHE BEZITT(ingen): EN ETABL(issementen): + . Op de rand een ster en op de keerzijde een gegraveerde streep voor de richting.
2 Exemplaren. Koper met houten heft; koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 27, h. 84 resp. 19. Herkomst van het eerste exemplaar: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1938. Inventarisnr. van het eerste exemplaar: 1938 - 100.

103. Raad der Aziatische bezittingen en etablissementen. 1801.

KPK Type 11; omschrift: RAAD DER ASIAT(ische): BEZITT(ingen) : EN ETABL(issementen) : + . Op de rand een ster en op de keerzijde een (gegraveerde streep voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 22, h. 92. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 71.

104. Comité tot de Westindische bezittingen.

KPK Een ovaal wapen met opschrift: COMMITTÉ/TOT DE/WESTINDISCHE/BEZITTINGEN; als schildhouder rechts een leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard; het geheel geplaatst in een landschap met rechts een palmboom, links een zee met een driemaster en op de voorgrond een Mercuriusstaf; omschrift op banderol: BATAAFSCHE REPUBLIEK; onder een lege banderol.
Koper met handgreep. Rond, Ø 100, h. 60. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 68. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 15-16.

105. Comité tot de Westindische bezittingen.

KPK Een ovaal wapen met opschrift: COMMITTÉ/TOT DE/WESTINDISCHE/BEZITTINGEN; als schildhouder rechts een aanziende leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard: het geheel geplaatst in een landschap met rechts een huis en twee palmbomen, links een zee met een driemaster en op de voorgrond een Mercuriusstaf en -hoed, een eiketak en een bloem; omschrift op banderol: BATAAFSCHE REPUBLIEK.
Koper met handgreep. Rond, Ø 99, h. 56. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 67. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 15-16 en afb. 25. Tent.: Genealogisch-heraldische ten-

toonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 801; Nederland-Suriname, Maritiem museum Prins Hendrik, Rotterdam, 1962, cat.nr. 255.

106. Raad der Amerikaanse koloniën. 1801.

KPK Type 11; op de afsnede: RAAD DER AMERIC(aansdhe). COLONIEN; omschrift: BATAAFSCHE REPUBLIEK.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 26, h. 19. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 70.

107. Raad van Curiname. 1795.

KPK Een ovaal wapen met een schip met een vlag van drie banen, rood, (wit) en blauw, waarop in de witte baan R(aad) V(an) S(uriname), en omschrift: IVSTITIA. PIETAS.FIDES:; schildhouders: twee Indianen op een grasgrond.
Koper (handvat afgebroken). Rond, Ø 56, h. 6. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 77. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 15 en afb. 21. Tent.: Nederland-Suriname, Maritiem museum Prins Hendrik, Rotterdam, 1962, cat.nr. 254.

108. Raad van Suriname. 1795.

KPK Een ovaal wapen met een schip met een vlag van drie banen, rood, (wit) en blauw, waarop in de witte baan R(aad) V(an) S(uriname), en omschrift: IVSTITIA. PIETAS.FIDES.; schildhouders: twee Indianen op een grasgrond.
IJzer (handvat afgebroken). Rond, Ø 54, h. 37. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 78. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 15.

109. Raad van Suriname. 1798.

KPK Een ovaal wapen met een schip met een vlag van drie banen, rood, (wit) en blauw, waarop in de witte baan R(aad) V(an) S(uriname), en omschrift: IVSTITIA. PIETAS.FIDES +; schildhouders: twee Indianen op een grasgrond; op de afsnede: 1798..
IJzer met doorboorde knop. Rond, Ø 51, h. 93. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 80. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 15 en afbb. 19 en 20. Tent.: Nederland-Suriname, Maritiem museum Prins Hendrik, Rotterdam, 1962, catnr. 253.

110. Raad van Suriname. 1798.

KPK Een ovaal wapen met een schip met een vlag van drie banen, rood, (wit) en blauw, waarop in de witte baan R(aad) V(an) S(uriname), en omschrift: IVSTITIA PIETAS FIDES; schildhouders: twee Indianen op een grasgrond; op de afsnede: 1798.
IJzer met doorboorde knop. Rond, Ø 33, h. 78. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 80a. Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 15 en afb. 20.

111. Raad van Suriname.

KPK Een wapen binnen een cartouche met monogram R(aad) V(an) S(uriname).
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 26 x 22, h. 18. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 115.

112. Departementaal bestuur van de Amstel. 1798.

KPK Type 1; omschrift: DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN DEN AMSTEL.
IJzer met knop (greep ontbreekt). Rond, Ø 43, h. 36. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 48.

113. Departementaal bestuur van de Amstel. 1798.

KPK Type 1; omschrift: DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN DEN AMSTEL.
IJzer (heft ontbreekt). Ovaal, 26x22, h. 24. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarlsnr.: R.A. 49.

-114. Departementaal bestuur van de Delf. 1798.

KPK Type I; omschrift: DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN DE DELF.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 34, h. 25. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 47.

115. Commissaris van het Uitvoerend bewind in het departement van de Eems. 1798.

KPK Type 1; op de afsnede: DEPARTEMENT / DE EEMS; omschrift: COMMISSARIS VAN (he) T UITV(oeren) D. BEWIND DER BAT(aafsche)): REPUBL(iak):.
Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 115. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 54.

116. Comité van algemeen welzijn in Holland. 1795.

KPK Wapen met een leeuw: op het schild een kroon van vijf bladeren en vier parels: omschrift: COMMITTÉ VAN ALGEMEENE WELZYN.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 29 x 25, h. 14. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 44.

117. Provinciaal comité van Holland. 1796.

KPK Wapen met een leeuw; op het schild een kroan van vijf bladeren en vier parels: omschrift: PROVINTIAAL COMMITTE VAN HOLLAND.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 30 x 25, h. 18. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 42.

,118. Administratief bestuur van het voormalige gewest Holland. 1798.

KPK Opschrift: ADMINI-/-STRATIEF BESTUUR.; omschrift: VOORMALIG GEWEST HOLLAND.+ .
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 31 x 28, h. 17. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 43.

119. Raad van finantie in het departement Holland. 1801.

KPK Type 11; omschrift: RAAD VAN FINANTIE IN HET DEP(artement). HOLLAND.+ . Op de rand een merk voor de richting.
Koper (heft ontbreekt). Road, Ø 31, h. 25. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 46.

120. Departement militair van Holland. 1796.

KPK Wapen met een leeuw; op het schild een kroon van vijf bladeren en vier parels; omsahrift: DEPARTEMENT MILITAIR VAN HOLLAND..
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 32 x 30, h. 18. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 45.

121. Algemene armencommissie in Holland.

KPK In goud een leeuw; omschrift: ALGEMEENE ARMEN COMMISSIE. + .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 33, h. 22. Herkomst: overdracht van het Rijksarchid 1878. Inventarisnr.: R.A. 2.

,122. Algemene armenoommissie in Holland.

KPK In goud een leeuw: omschrift: ALGEMEENE ARMEN COMMISSIE.+ .
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 30 x 24, h. 19. Herkomst; overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 3.

123. Departementaal bestuur van de Oude IJssel. 1798.

RA0 Type 1; omschrift: DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN DEN OUDEN YSSEL.
Zilver op ijzer met pen gemonteerd. Rond, Ø 44, h. 44.

124-125. Departementaal gerechtshof van de Oude IJssel. 1799.

RA0 Type I; omschrift: DEPART(ementaal) :GERECHTS HOF VAN DEN OUDEN YSSEL. Op de keerzijde een gegraveerde pijl voor de richting.
2 exemplaren. Zilver met houten heft; zilver (heft ontbreekt). Rond, Ø 33, h. 84 resp. 15.

RAZ Type 1; omschrift: DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN DE SCHELDE EN MAAS.
Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 95.

132. Departementaal bestuur van Texel. 1798.

KPK Type I; omschrift: DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN TEXEL.

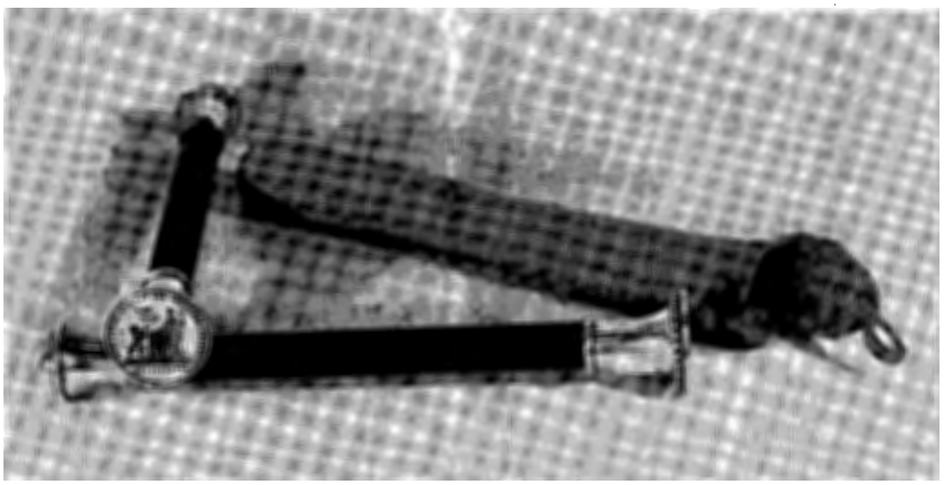

Afb. 3. Exploitier van het Departmentaal gerechtshof van de Oude IJssel (cat.nrs. 126 en 127). Verkleind.

126-127. Exploitier van het Departementaal gerechtshof van de Oude IJssel. 1799.

RA0 Type I; op de afsnede: EXPLOICTIER; omschrift: DEPART(ementaal) :GERECHTS HOF VAN DEN OUDEN YSSEL. Op de keerzijde een gegraveerde pijl voor de richting. Op de knop kleine keur van Kampen en meesterteken (Jan Jacob) Fels.
2 exemplaren. Zilver met aan de keerzijde een parelrand, houten heft en zilveren knop. Zeemleren foudraals. Rond, Ø 40, h. 255.

128, Departement Overijssel. 1802.

RA0 Wapen van goud met een golvende dwarsbalk van azuur waaroverheen een leeuw: op het schild een kroon van vijf bladeren en vier parels: omschrift: SEGEL VAN HET DEPARTEMENT OVERYSSEL.
Waarschijnlijk heeft het stempel oorspronkelijk twee sterren ter weerszijde van de kop van de leeuw gehad (het wapen van het departement Overijssel met Drenthe), die later verwijderd zijn. Zilver op ijzer met pen gemonteerd. Rond, Ø 45, h. 22.

129. Hof van justitie van Overijssel. 1802.

RA0 In goud een golvende dwarsbalk van azuur, waaroverheen een leeuw: omschrift: HOF + VAN + IUSTITIE + VAN + OVERYSSEL. + .
Zilver (handvat afgebroken). Rond, Ø 53, h. 5.

130. Hof van justitie van Overijssel. 1802.

RA0 In goud een golvende dwarsbalk van azuur, waaroverheen een leeuw: omschrift: HOF VAN IUSTITIE VAN OVERYSSEL + . Op de keerzijde een gegraveerde streep voor de richting.
Zilver met houten heft. Rond, Ø 29, h. 88.

131. Departementaal bestuur van de Schelde en Maas. 1798.

IJzer (greep ontbreekt). Rond, Ø 42, h. 46. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 50.

133. Departementaal bestuur van Texel. 1798.

KPK Type I; omschrift: DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN TEXEL. Op de rand een ster voor de richting.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 35, h. 25. Herkomst: overdracht van Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 51.

134. Departementaal bestuur van Texel. 1798.

KPK Type I; omschrift: DEPARTEMENTAAL BESTUUR VAN 'TEXEL.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 28 x 26, h. 17. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 52.

135. Commissaris van het Uitvoerend bewind in het departement Texel. 1798.

KPK Type I; op de afsnede: DEPARTEMENT TEXEL: omschrift: COMMISSARIS VAN HET UITVOEREND BEWIND DER BATAAFSCHE REPUBLIEK +.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 31, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 53.

136. Raad der financiën in Zeeland. 1801.

RAZ Type II; omschrift: RAAD DER FINANTIEN IN ZEELAND. +.
Koper zonder heft. Rond, Ø 37, h. ll.

137. Raad van financiën in het 'departement Zeeland, 1801.

RAZ Type II; 'omschrift: RAAD VAN FINANCIEN IN HET DEP (artement): Zeeland. +. Op de rand een streep voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 61.

138. Raad der financiën in Zeeland. 1801.

RAZ Type II binnen een wapenvormige cartouche; omschrift: RAAD DER FINANTIEN IN ZEELAND..
Koper met houten heft. Ovaal, 32 x 26, h. 93.

139. Bureau van conversie in Zeeland.

RAZ Een golvend doorsneden wapen; 1 in goud een uitkomende leeuw; II gedwarsbalkt van azuur en (zilver) van zes stukken: het schild geplaatst op een mantel, waarop onder het schild: BUREAU VAN CONVERSIE, en overtopt door een lauwerkrans.
Koper met houten heft. Ovaal, 30 x 24, h. 102.

140. Comité van revolutie te Amsterdam. 1795.

KPK Een zwaard en een lauwertak gekruist; omschrift: COMMITTÉ VAN REVOLUTIE. AMSTERDAM + .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 26, h. 14. Herkomst: aankoop Florange, Parijs 1913. Inventarisnr.: 1913 - 467.

141. Hof van justitie te Middelburg.

RAZ Opschrift: HOF / VAN / JUSTITIE / + TE + / MIDDELBURG, waaronder 'twee gekruiste 'takken.
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 76.

d. Koninkrijk Holland (1806-1810).

142. Lodewijk koning van Holland. 1806.

KNO Type V; omschrift: DOE WEL EN ZIE NIET OM.. Grootzegelstempel, door Lageman. Koper met pen, tesamen met nr. 143 in een doos. Rond, Ø 97, h. 48. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief aan het Penningkabinet 1915. Inventarisnr.: 1915 - 301 .Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 45, nr. 4. Tent.: Le roi Louis-Napoléon et la Hollande de son époque, Institut Néerlandais, Parijs en Rijksmuseum, Amsterdam, 1959, cat.nr. 148.

143. Lodewijk koning van Holland. 1806.

KNO Type V; omschrift: DOE WEL EN ZIE NIET OM.: onder het wapen gegraveerd: LAGEMAN.F (ecit) :. Tegenzegelstempel van het grootzegel, 'door Lageman. Koper met pen, tesamen met nr. 142 in een doos. Rond, Ø 79, h. 48. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief aan het Peningkabinet 1915. Inventarisnr.: 1915 - 300. Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916. pag. 45, nr. 5. Tent.: Le roi Louis-Napoléon et la Hollande de son époque, Institut Néerlandais, Parijs en Rijksmuseum, Amsterdam, 1959, cat.nr. 148.

144. Koninkrijk Holland. 1806.

KPK Type VII, maar zonder helm en de Orde van de Unie aan een lint; omschrift: EENDRAGT MAAKT MAGT.
IJzer met pen (heft ontbreekt). Rond, Ø 46, h. 43. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 5.

145. Koninkrijk Holland. 1806.

KPK Type VII, maar de Orde van de Unie aan een blauw lint; omschrift op banderol: EENDRAGT MAAKT MAGT.
IJzer met doorboorde pen. Rond, Ø 46, h. 27. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 4.

146. Kanselier van 's Konings huis. 1806.

KPK Type IV; omschrift: DE KANSELIER VAN '(de) S KONINGS HUIS.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 33 x 30, h. 23. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 7.

147. Kanselier van 's Konings huis. 1806.

KPK Type V: omschrift: DE KANSELIER VAN ' (de) S KONINGS HUIS.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 29, h. 22. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 6.

148. Luitenant-gouverneur-generaal. 1806.

KPK Type IV; omschrift: LUITENANT GOUVERNEUR GENERAAL.
IJzer (heft ontbreekt). Ovaal, 36 x 34, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr. R.A. 72.

149. Eerste secretaris van het Kabinet des Konings. 1806.

KPK Type 111; omschrift op banderol: EERSTE SECRET-(aris). VAN HET KABINET DES KONINGS.
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 71. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915. Inventarisnr.: 1915 - 305. Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 46, nr. 9.

150. Minister vice-president van de Staatsraad. 1806.

KPK Type VI; omschrift op banderol: MINISTER VICE-PRESIDENT VAN 'DEN STAATS-RAAD..
Koper (heft ontbreekt). Ovaal. 40 x 35. h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 9.

151. Minister vice-president van de Staatsraad. 1806.

KPK Type VI; omschrift op banderol: MINISTER VICE-PRESIDENT VAN DEN STAATSRAAD.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 36 x 32, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 10.

152. Minister vice-president. 1806.

KPK Type VI; omschrift: MINISTER VICE PRÆSI-DENT.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 31 x 28, h. 23. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 8.

"153. Tweede sectie van de Staatsraad. 1806.

KPK Type VI; omschrift: TWEEDE SECTIE VAN DEN STAATSRAAD + .
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 36 x 32, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 12.

154. Vierde sectie van de Staatsraad. 1806.

KPK Type VI; omschrift: VIERDE SECTIE VAN DEN STAATSRAAD + .
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 35 x 31, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 13.

155. Raad-secretaris. 1806.

KPK Type 111: omschrift: RAAD-SECRETARIS.
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 68. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915. Inventarisnr.: 1915 - 304. Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 46, nr. 8.

156. Raad-secretaris. 1806.

KPK Type 111; omschrift: RAADSECRETARIS..
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 27, h. 19. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. ll.

157. Ministerie van buitenlandse zaken. 1806.

KPK Type VII; omschrift: MINISTERIE VAN BUITEN-LANDSCHE ZAKEN + + .
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 36 x 27, h. 26. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 15.

158. Ministerie van buitenlandse zaken. 1806.

KPK Type VI: omschrift: MINISTERIE VAN BUITEN-LANDSCHE ZAKEN.+.
Koper met houten heft. Ovaal, 31 x29, h. 100. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 17.

159. Ministerie van buitenlandse zaken. 1806.

KPK Type VI; omschrift: MINISTERIE VAN BUITEN-LANDSCHE ZAKEN + .
Koper met houten heft. Ovaal, 29 x28, h. 107. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 18.

160-161. Ministerie van buitenlandse zaken. 1806.

KPK Type 111; omschrift: MINISTERIE VAN BUITEN-LANDSCHE ZAKEN + .
2 exemplaren. Koper met houten heft. Ovaal, 28 x 26, h. 111 resp. 90. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnrs. : R.A. 14 en 16.

162. Gezantschap te Baden. 1806.

KPK Type VII, maar in plaats van de Orde van de Unie de Koninklijke Orde van verdienste aan een lint met opschrift: EEN+DRAGT+MAAKT+MAGT en het Legioen van Eer aan een lint; op de afsnede: BADEN; omschrift op banderol: KONINGLYK HOLLANDSCHE GEZANTSCHAP.
IJzer met heft. Ovaal, 43 x 36. h. 98. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 36.

163. Kanselarij te Constantinopel. 1806.

KPK Type VII, maar in plaats van de Orde van de Unie de Koninklijke Orde van verdienste aan een lint; omschrift: EENDRAGT MAAKT MAGT: CHANCELLERIE D'HOLLANDE A CONSTANT(inople).
Koper met houten heft. Ovaal, 38 x 36, h. 98. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1902. Inventarisnr.: 1902 - 12.

164. Gezantschap te Hamburg. 1806.

KPK Type VII, maar in plaats van de Orde van de Unie de Koninklijke Orde van verdienste aan een blauw lint met opschrift: EENDRAGT MAAKT MAGT en het Legioen van Eer aan een rood lint; omschrift: HOLLANDSCHE LEGATIE. / TE HAMBURG..
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 37 x 32, h. 25. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 39.

165. Gezantschap te Parijs. 1806.

KPK Type VII: omschrift: HOLLANDSCHE KONINGLYKE LEGATIE TE PARYS.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 40 x 35, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 33.

166. Gezantschap te Parijs. 1806.

KPK Opschrift: LÉGATION / DE HOLLANDE / À PARIS..
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, 0 29, h. 23. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 34.

167. Ministerie van justitie en politie. 1806.

KPK Type VI; omschrift: MINISTERIE VAN JUSTITIE EN POLITIE.
IJzer met doorboord oog. Rond, Ø 53, h. 29. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 20.

168. Ministerie van binnenlandse zaken. 1806.

KPK Type III; omschrift: MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN +.
Koper met houten heft (zonder knop). Rond, Ø 29, h. 67.

169. Ministerie van binnenlandse zaken. 1806.

KPK Type III; omschrift: MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN + .
Koper met houten heft (zonder knop). Rond, 0 28, h. 65. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandsche zaken 1881. Inventarisnr.: I.B. 1881 - 81.

170. Chef van het generaal secretariaat bij het Ministerie van eredienst en binnenlandse zaken. 1806.

KPK Type 111; omschrift: CHEF VAN (he)T GEN(eraa)L. SECRETAR (iaa) T. BY (he) T MIN (isterie) . VAN EERED (ienst) ;& BINNENL(andsche): ZAKEN.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 29, h. 17.

171. Ministerie van financiën. 1806.

KPK Type III met achter het wapen twee gekruisde scepters: omschrift: MINISTERIE VAN FINANCIEN. +.
Koper met houten heft. Ovaal, 29 x 25, h. 65. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1902. Inventarisnr.: 1992 - 7.

172. Ministerie van financiën. 1806.

KPK Type VI; omschrift: MINISTERIE VAN FINANCIEN.+.
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 68. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1902. Inventarisnr.: 1902 - 6.

173. Hof van rekeningen. 1806.

KPK Type III; omsohrift: HOF VAN REKENINGEN. Op het heft met inkt: 1809 SPAAN en iets onleesbaars.
Koper met houten heft. Ovaal, 31 x 25, h. 94. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1902. Inventarisnr.: 1902 - 4.

174. Publieke schatkist. 1806.

KPK Type VI; omschrift: PUBLIEKE SCHATKIST.
Koper op ijzeren blok met pen. Rond, Ø 41, h. 58.

175-176. Convooien en licenten. 1806.

KPK Type III; omschrift: CONVOYEN EN LICENTEN.
2 exemplaren. Koper zonder handvat. Rond, 0 31. h. 2. Herkomst van beide: -aankoop Florange, Parijs 1913. Inventarisnr. van beide: 1913 - 468.

177. Middelen te water. 1806.

KPK Type 111; omschrift: MIDDELEN TE WATER.
Koper (heft ontbreekt). Rond, 0 34, h. 17. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 21.

178-195. Middelen te lande. 1806.

KPK Type 111; omschrift: MIDDELEN TE LANDE. Op RAZ de keerzijde (niet in spiegelschrift) : '(de) S KONINGS / DIENST.
18 exemplaren. Koper met houten heft en koperen keerzijde, waarvan 4 alleen met „'s Konings dienst" (3 met en 1 zonder heft) en 1 zonder handvat. 10 met juten foudraals. Rond, 0 31, h. 118-129, resp. 22 en 2. Herkomst van het eerste exemplaar: aankoop Florange, Parijs 1913. Inventarisnr. van het eerste exemplaar: 1913 - 469.

196. Comptabiliteit der middelen te lande. 1806.

KPK Type III; omschrift: COMPTABILITEIT DER MIDD (elen) .TE LANDE+.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 24, h. 17.

197. Nieuws- en dagbladen en periodieken. 1806.

RAZ Type VII; ter weerszijde van de kroon 1P (enning) .
Inktstempel. Lood met houten heft. Ovaal, 44 x 35, h. 132.

198. Ministerie van oorlog. 1806.

KPK Type V; omschrift: MINISTERIE VAN OORLOG.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 88. Herkomst: overdracht' van het Algemeen Rijksarchief 1938. Inventarisnr.: 1938 - 101.

199. Secretaris-generaal bij het Ministerie van Oorlog. 1806.

KPK Type III; omschrift: SECRETARIS GEN (eraa) L. BY '(he)T MINISTERIE VAN OORLOG + . Op de rand een ster voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 69. Herkomst: overdracht van het Ministerie van oorlog 1888. Inventarisnr.: I.B. 1888-26, 1.

200. Hoge militaire vierschaar. 1806.

KPK Type VI; omschrift: HOOGE MILITAIRE VIERSCHAAR + .
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 38 x 33, h. 21. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 425.

201. Hoge militaire vierschaar. 1806.

KPK Type III; omschrift: HOOGE MILITAIRE VIERSCHAAR + .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 28, h. 17. Herkomst: over-

dracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 426.

202. Ministerie van de waterstaat. 1806.

KPK Type 111: omschrift: MINISTERIE VAN DEN WATERSTAAT. +.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 27, h. 20.

203. Inspecteur over het geneeskundige. 1806.

KPK Type 111; omschrift: INSPECTEUR OVER HET GENEESKUNDIGE + .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 29, h. 18.

204. Advocaat-fiscaal des Konings voor de middelen te lande in het (departement Amstelland. 1806.

KPK Type 111; omschrift: ADV(ocaa)T. FISCAAL DES KON(ings): VOOR DE MIDD(elen): TE LANDE IN '(he)T DEP(artemen)T AMSTELL(an)D. +.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 33, h. 23.

205. Commissie van landbouw in het departement Amstelland. 1806.

KPK Type 111; omschrift: COMMISSIE VAN LANDBOUW IN HET DEPARTEMENT AMSTELLAND + .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 35, h. 15. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 73.

206. Huishoudelijke administratie van het landdrostambt Maasland. 1806.

KPK Opschrift: HUIS- / HOUDELYKE / ADMINISTRATIE; omschrift: LAND-<DROST-AMBT VAN MAASLAND + .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 27, h. 20. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 55.

207. Hof van Justitie van Overijssel. 1806.

RA0 Type VII; omschrift: HOF VAN IUSTITIE VAN OVERYSSEL. + . Op de keerzijde een gegraveerde streep voor de richting.
Ziver met houten heft. Ovaal, 34 x 32, h. 70.

208. Landdrostambt van Zeeland. 1806.

RAZ Type VII; omschrift: LAND-DROST-AMBT VAN ZEELAND. Op de rand een gegraveerde streep voor de richting.
Koper zonder handgreep. Rond, Ø 51, h. 6.

209. Landdrostambt van Zeeland. 1806.

RAZ Type VII; omschrift: LAND-DROSTAMBT VAN ZEELAND + .
Koper met houten heft. Ovaal, 37 x32, h. 103.

210. Landdrostambt van Zeeland. 1806.

RAZ Type VII; omschrift: LAND-DROSTAMBT VAN ZEELAND.
Koper met houten heft. Ovaal, 35 x 31, h. 105.

211. Landdrostambt van Zeeland. 1806.

RAZ Type 111; omschrift: LAND-DROSTAMBT VAN ZEELAND + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 78.

212. Landdrostambt van Zeeland. 1806.

RAZ Type 111: omschrift: LAND-DROSTAMBT VAN ZEELAND +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 23, h. 72.

213. Departementaal gerechtshof van Zeeland. 1806.

RAZ Type VII: omschrift: DEPARTEMENTAAL GERECHTSHOF VAN ZEELAND + .
Koper zonder handvat. Rond, Ø 37, h. 18.

214. Departementaal gerechtshof van Zeeland. 1806.

RAZ Type 111; omschrift: DEPARTEMENT (aa) L. GERECHTSHOF VAN ZEELAND +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 73.

2 15. Griffier bij het departementaal gerechtshof van Zeeland. 1806.

RAZ Type 111; omschrift: GRIFFIER BY HET DEPARTEMENTAAL GERECHTSHOF VAN ZEELAND +. Op de rand een gegraveerde streep voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 37, h. 70.

216. Onderinspecteur der middelen te lande in het ressort Goes, 1806.

RAZ Type 111; omschrift: ONDER INSPECTEUR DER MIDD (elen): TE LANDE RESSORT GOES +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 31, h. 74.

217. Kwartier Hoorn. 1806.

KPK Type V; omschrift: LAND-DROST-AMBT VAN AMSTELLAND / KWARTIER HOORN.
Koper zonder handvat. Rond, Ø 44, h. ll. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 74.

218. Kwartier Hoorn. 1806.

KPK Type V: omschrift: LAND-DROST-AMBT VAN AMSTELLAND / KWARTIER HOORN.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 37. h. 17. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 71.

219. Kwartier Hoorn. 1806.

KPK Type 111; op de afsnede: KWARTIER/HOORN; omschrift: LAND-DROST-AMBT VAN AMSTELLAND.
Koper met houten heft. Ovaal, 30 x 24, h. 66. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 72.

220. Baljuw van Nieuwpoort. 1806.

KPK Type 111: omschrift: BAILLUW DER STEDE NIEUWPOORT.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 33, h. 19. Herkomst: aanwinst 1885 (Verslag over 1885, pag. 21/2).

e. Keizerrijk Frankrijk (1810-1813).

221. Commissariat général de l'intérieur. 1810.

KPK Opschrift: INTERIEUR; omschrift: COMMISSARIAT GÉNÉRAL + .
Inktstempel. Koper met houten heft. Ovaal, 35 x 30, h. 112.

222. Intendant de l'intérieur en Hollande. 1810.

KPK Type IX, maar met een aan de onderzijde spits toelopend schild, waarop een aanziende helm; omschrift: INTENDANT DE L'INTÉRIEUR EN HOLLANDE.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 35 x 32, h. 20.

223. Conscription militaire. 18 10.

RAZ Opschrift: Conscription / Militaire.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het opschrift, 15x43, h. 102.

224. Intendant général des finances en Hollande. 1810.

KPK Type VIII; omschrift: INTENDANT GEN (éral) : DES FINANCES EN HOLLANDE..
Koper met houten heft. Ovaal, 34x 31, h. 99. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1902. Inventarisnr.: 1902 - ll.

225. Intendant général des finances et du trésor impérial en Hollande. 18 10.

KPK Type IX; omschrift: INT(endant) : GEN (éral) : DES FINANCES & DU TRESOR IMP(érial): en HOLLANDE..
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 24, h. 20. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1902. Inventarisnr.: 1902 - 8.

2216. Intendant général des finances et du trésor publique en Hollande. 18 10.

KPK Type IX; omschrift: INT (endant): GEN (éral) : DES FINANCES & DU TRESOR PUB(lique): EN HOLLANDE..
Koper met houten heft. Rond, Ø 24, h. 81. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1902. Inventarisnr.: 1902 - 9.

227. Intendant général des finances et du trésor publique en Hollande. 18 10.

KPK Type IX, maar met een aan de onderkant spits toelopend schild met aan de bovenkant twee halfronde bogen; omschrift: INT (**endant**): GEN (éral): DES FINANCES & DU TRESOR PUB(lique): EN HOLLANDE..
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 23, h. 16. Herkomst: aankoop Florange, Parijs 1913. Inventarisnr.: 1913 - 470.

228. Administration des droits réunis. 18 10.

KPK Type VIII; omschrift: ADMINISTR(ati)ON. DES DROITS REUNIS. .
Koper met houten heft. Rond, Ø 22, h. 87. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 427.

229. Droits réunis. 18 10.

KPK Type VIII; op de afsnede: D B; omschrift: DROITS REUNIS.
Koper met houten heft. Rond, Ø 24, h. 78. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 76.

230. Service des ponts et chaussées dans les départements de Hollande. 1810.

KPK Type VIII, maar met een gekruisd zwaard en scepter achter de bliksemschicht; omschrift: SERVICE DES PONTS ET CHAUSSÉES DANS LES DEP (artemen)TS. DE HOLL(an)DE..
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 86.

231. Modèle de timbre pour les autorités constituées. 1810.

RAZ Type VIII; omschrift: MODELE DE TIMBRE P(ou)R LES AUTORITES CONSTITUÉES.
Inktstempel. IJzer op koper gemonteerd (heft ontbreekt). Rond, Ø 33, h. 22.

232. Préfet du département des Bouches de l'Escaut. 1810.

RAZ Opschrift: Préfet. Dép(artemen)t. des / Bouches de l'Escaut.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het opschrift, 18 x 61, h. 99.

233. Préfacture du département des Bouches de l'Escaut. 1810.

RAZ Type VIII; omschrift: PRÉFECTURE DU DEP(artemen)T DES BOUCHES DE L'ESCAUT + .
Inktstempel. Koper met, houten heft. Rond, Ø 34, h. 104.

234. Préfecture du département des Bouches de la Meuse. 1810.

KPK Type VIII; omschrift: PREFECTURE DU DEP(artemen)T DES BOUCHES-DE-LA-MEUSE + .
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 33, h. 22. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1378. Inventarisnr.: R.A. 57.

235. Préfecture des Bouches de la Meuse. 1810.

KPK Type IX, maar met een normale schildvorm en aanziende helm; omschrift: PREF (ectur) E DES BOUCHES DE LA MEUSE.
Inktstempel. Koper (handvat afgebroken). Rond, Ø 30, h. 3. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 56.

236. Préfecture des Bouches de la Meuse. 1810.

KPK Type IX, maar met een normale schildvorm en aanziende helm; omschrift: PREF (ectur) E DES BOUCHES DE LA MEUSE.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 28, h. 22. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 58.

237. Préfet du département du Zuyderzée. 1810.

KPK Opschrift: Préfet. Dep (artemen)t. / du Zuyderzée.
Inktstempel. Koper met pen (heft ontbreekt). Het opschrift, 19 x 43, h. 27. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr. : 1923 - 80.

238. Commissariaat-generaal in het departement der Zuiderzee. 1810.

KPK Opschrift: Comm(issariaa)t. Gener (aa) 1. in het / Dep (artemen)t der Zuiderzee..
Inktstempel. Koper met houten heft. Het opschrift, 19x 63. h. 96.

239. Commissie van onderwijs in het departement der Zuiderzee. 1810.

KPK Opschrift: DEPART(ement): / DER / ZUIDERZEE, waarboven een guirlande en eronder twee gekruiste palmtakken; omschrift: COMMISSIE VAN ONDERWYS + .
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 33 x 27, h. 18. Herkomst: aankoop Florange, Parijs 1913. Inventarisnr.: 1913 - 465.

240. Commission d'agriculture du département du Zuiderzée. 1810.

KPK Type VIII; omschrift: COMMISSION D'AGRICULTURE DU DEP(artement). DU ZUIDERZEE + .
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 32, h. 18. Herkomst: aankoop Florange, Parijs 1913. Inventarisnr.: 1913 - 464.

241. Procureur impérial du tribunal de la première instance à Almelo. 1810.

R A 0 Type IX; omschrift: PROCUREUR IMP(éri) AL. TRIBUNAL 1RE. INSTANCE ALMELO +. Op de rand een inkeping voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 100.

242. Bureau Amsterdam de la Loterie impériale de France. 1810.

KPK Opschrift: AMSTERDAM / BUREAU / 1709; omschrift: LOTERIE IMPERIALE DE FRANCE + .
Koper (heft ontbreekt); Rond, Ø 32, h. 19. Herkomst: aankoop Florange, Parijs 1913. Inventarisnr.: 1913 - 463.

243. Juge de paix à Barnevelt. 1810.

KPK Type IX; omschrift: JUGE DE PAIX A BARNE-

VELT / ISSEL - SUPERIEUR. Op de rand een inkeping voor de richting.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Harderwijk) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 487.

244. Douanes impériales à Beverwijk. 1810.

KPK Type VIII; omschrift: DOUANES IMPERIALES / .BEVERWYK..
Koper met houten heft. Ovaal, 33x25, h. 75. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 75.

245. Sous-préfet de l'arrondissement Deventer. 18 10.

RA0 Type IX; omschrift: LE SOUS PREFET DE L'ARRONDISSEMENT DEVENTER.
IJzer met. houten heft. Rond, Ø 37, h. 99.

246. Sous-préfet de Deventer. 1810.

RA0 Type VIII; omschrift: LE SOUS PREFET DE DEVENTER +.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 90.

247. Sous-préfecture de Deventer. 1810.

RA0 Type IX; omschrift: SOUS PREFECTURE DE DEVENTER / (DEP (artemen) T. DES B (ou) CHES. DE L'ISSEL).
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 28, h. 21.

248. Juge de paix à Goor. 1810.

RA0 Type VIII; omschrift: JUGE DE PAIX A GOOR / BOUCHES DE L'ISSEL. Op de rand een inkeping voor de richting.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 112.

249. Président du tribunal de pramière instance à La Haye. 1810.

KPKT y p e IX; omschrift: PRESIDENT TRIB (un) AL. 1RE. INST(an)CE. LA HAYE +B(ouches). DE LA MEUSE. Op de rand een inkeping voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 104.

250. Tribunal de commerce à La Haye. 1810.

KPK Type IX; omschrift: TRIBUNAL DE COMMERCE À LA HAYE + B(ouches). DE LA MEUSE +. Op de rand een inkeping voor de richting.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 29, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 22.

251. Sous-préfecture de l'arrondissement de Hoorn. 18 10.

KPK T y p e IX; omschrift: SOUS PREFECTURE DE L'ARR(ondissemen)T. DE HOORN +.
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 34, h. 17. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 81.

252. Sous-préfecture d'Hoorn. 1810.

KPK Type VIII; omschrift: SOUS PREFECTURE D' HOORN / + (ZUIDERZEE) +.
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 31, h. 23. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 82.

253. Sous-préfecture d'Hoorn. 1810.

KPK Type IX; omschrift: SOUS PREFECTURE D' HOORN / (DEP (artemen)T. DU ZUIDER-ZEE).
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 28, h. 22. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Noord-Holland 1923. Inventarisnr.: 1923 - 70.

254. Mairie de Kerkwerve. 1810.

RAZ Type VIII; omschrift: + MAIRIE DE B(!) ERKWERVE + / (B (ou) CHES. DE L'ESCAUT).
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 32, h. 103.

255. Juge de paix à Leeuwarden. 1810.

KPK Type VIII; omschrift: JUGE DE PAIX A LEUWARDEN (2) FRISE + . Op de rand een inkeping voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 102. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Leeuwarden) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 493.

256. Mairie de Sir-Joosland. 1810.

RAZ Type VIII; omschrift: + MAIRIE DE SIR-JOOSLAND + / (B(ou) CHES DE L'ESCAUT).
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 32, h. 74.

257. Juge de paix à Steenwyk. 1810.

KPK Type VIII; omschrift. JUGE DE PAIX A STEENWYK / BOUCHES DE L'ISSEL. Op de rand een inkeping voor de richting.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 109. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief (collectie Fabius) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 428.

f. Soevereine staat der Verenigde Nederlanden (1 8 13-1 8 15).

Afb. 4. Souvereine staat der Verenigde Nederlanden (cat.nr. 258). Omgekeerd afgebeeld, ongeveer ware grootte.

258. Nederland. 1814.

KPK Type X; schildhouders: twee gekroonde leeuwen; onder het schild keten en kruis van de Orde van de zwarte adelaar en op een lint: IE MAINTIENDRAI.
Koper zonder heft. Rond, Ø 91, h. 17. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 464. Litt.: mr. Elisabeth C. M. Prins, Bijdrage tot de kennis van het Koninklijk zegel der Nederlanden, alias het Rijks- of Staatszegel, 1819-1948, in: De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1949, kol. 213.

259. Staten-Generaal. 1814.

EK Type X; schildhouders: twee gekroonde leeuwen; onder het schild keten en kruis van de Orde van de zwarte adelaar en op een lint: JE MAINTIENDRAI; omschrift: DE STATEN GENERAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN.
Koper met houten heft. Rond, Ø 46, h. 97. Herkomst: overdracht van de Eerste Kamer der Staten-Generaal aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 290.

260. Staten-Generaal. 18 14.

EK Type X: omschrift: DE STATEN GENERAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 84. Herkomst: overdracht van de Eerste Kamer der Staten Generaal aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 293.

261. Algemene Staatssecretarie. 18 14.

KPK Type X; omschrift: ALGEMEENE / STAATS SECRETARIE.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 32, h. 19. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr. R.A. 46.

262. Hoge Raad van Adel. 1814.

HRvA Type X (Engelse schildvorm): 'omschrift: HOOGE RAAD VAN ADEL.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 88. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 299.

263. Algemene Rekenkamer. 18 14.

KPK Type X: omschrift: ALGEM (eene) , REKENKAM(er). DER VEREENIGDE NEDERLANDEN + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 82. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1902. Inventarisnr.: 1902 - 5.

264, Departement van buitenlandse zaken. 1814.

KPK Opschrift: DEPARTEMENT /DES / AFFAIRES / ETRANGBRES; omschrift: PROVINCES UNIES DES PAYS BAS.
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 36, h. 27. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 62.

265. Departement van buitenlandse zaken. 18 14.

KPK Type X; schildhouders: twee gekroonde leeuwen; onder het schild keten en kruis van de Orde van de zwarte adelaar en op een lint: JE MAINTIENDRAI; omschrift: DEPARTEMENT VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN.
Koper (handvat afgebroken). Rond, Ø 35, h. 3. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 26.

266-267. Departement van buitenlandse zaken. 1814.

KPK Type X; omschrift: DEPARTEMENT VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN.
2 Exemplaren. Koper (heften ontbreken). Rond, Ø 27, h. 21. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnrs.: R.A. 27-23.

268. Departement van buitenlandse zaken. 1814.

KPK Type X; omschrift: DEPARTEMENT VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 25, h. 14.

269. Departement van buitenlandse zaken. 1814.

KPK Type X; omschrift: DEPARTEMENT VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN+ .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 23, h. 16. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 30.

270. Gezantschap. 18 14.

KPK Type X; aan beide zijden guirlandes, eronder lint en kruis van de Orde van de zwarte adelaar en op een lint: JE MAINTIENDRAI; 'omschrift: NEDERLANDSCHE LEGATIE.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 28, h. 20. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 40.

271. Gezantschap in Brazilië. 18 14.

KPK Type X; schildhouders: twee gekroonde leeuwen: onder het schild keten en kruis van de Orde van de zwarte adelaar en op een lint: JE MAINTIENDRAI; omschrift: HOLLANDSCH GEZANTSCHAP IN BRAZILIEN.
Koper met houten heft. Rond, Ø 33, h. 94. Herkomst: geschenk van M. Fabius te Rotterdam 1916. Inventarisnr. 1916 - 106.

272. Marine. 18 14.

KPK Type X: omschrift: MARINE.
Koper met houten heft. Rond, Ø 32, h. 93. Herkomst: geschenk van baron Van Asbeck 1897 (Verslag over 1897, pag. 31). Inventarisnr. : 1897 - 88.

273. Departement van oorlog. 1814.

KPK Type X; omschrift: DEPARTEMENT / VAN OORLOG. Op de rand een inkeping voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 30, h. 83. Herkomst: overdracht van het Ministerie van oorlog 1883. Inventarisnr.: I.E. 1888 - 26, 2.

274. Gouverneur van Zeeland. 18 14.

RAZ Type X; omschrift: GOUVERNEUR VAN ZEELAND.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 103.

275. Gouverneur van Zeeland. 18 14.

KPK Type X; omschrift: GOUVERNEUR VAN ZEELAND.
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 85.

276. Commissaris van het departement van koophandel en koloniën te Amsterdam. 18 14.

KPK Type X (Engelse schildvorm); omschrift: COMM (issaris) VAN '(he)T DEP(artemen)T. VAN KOOPH (andel) : EN KOLON (iën): TE AMSTERDAM.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 30, h. 20. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 25.

g. Koninkrijk der Nederlanden (sedert 1815).

277, Nederland. XIX a.

KPK Type XII, maar de blokjes liggend, de kroon gevoerd en op het lint IE in plaats van JE.
Palmhout. Rond, Ø 90, h. 28. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. : 1971 - 465. Litt.: mr. Elisabeth C. M. Prins, Bijdrage tot de kennis van het Koninklijk zegel der Nederlanden, alias het Rijks- of Staatszegel, 1814-1948, in: De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1949, kol. 216.

278. Nederland. XIX a.

KPK Type XII, maar op het lint IE in plaats, van JE.
Koper met pen. Rond, Ø 87, h. 32. Herkomst: overdracht van het Ministerie van baitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 466. Litt.: mr. Elisabeth C. M. Prins, Bijdrage tot de kennis van het Koninklijk zegel der Nederlanden, alias het Rijks- of Staatszegel, 1814-1948, in: De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1949, kol. 215 en afb. 4.

279. Nederland. XIX.

KPK Type XII. Op de rand een gegraveerde streep voor de richting.
Koper met pen. Rond, Ø 53, h. 43. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 400.

280. Nederland. XIX.

KPK Type XII.
Inktstempel. Koper met houten heft. Ovaal, 39 x45, h. 113. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 403.

281. Nederland. XIX.

KPK Type XII.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 33, h. 25. Herkomst: overdracht van het Kabinet der Koningin 1971. Inventarisnr.: 1971 - 285.

282. Nederland. XIX.

KPK Type XI.
Koper zonder handvat. Rond, Ø 20, h. ll. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de Politie technische dienst te Delft) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 484.

283. Nederland. XX.

KPK Type X111.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 35, h. 22. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 389.

284. Staten-Generaal. XIX a.

EK Type XII, maar de blokjes liggend; omschrift: STATEN GENERAAL. Op de keerzijde een inkeping voor de richting.
Koper met houten heft. Ovaal, 33x 32, h. 91. Herkomst: overdracht van de Eerste Kamer der Staten-Generaal aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 292.

285. Staten-Generaal. XIX.

EK Type XII; omschrift: STATEN GENERAAL..
Inktstempel. Koper met houten heft. Ovaal, 28x 31, h. 102. Herkomst: overdracht van de Eerste Kamer der Staten-Generaal aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 288.

286. Eerste Kamer der Staten-Generaal. XIX.

EK Type XII; omschrift: EERSTE KAMER DER STATEN GENERAAL..
Koper met houten heft. Rond, Ø 23, h. 102. Herkomst: overdracht van de Eerste Kamer der Staten-Generaal aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 291.

287. Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. XIX.

BK Type XII; omschrift: VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN GENERAAL + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 32, h. 105. Herkomst: overdracht van de Eerste Kamer der Staten-Generaal aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 289.

288. Raad van State. XIX a.

KPK Type XI, maar de blokjes liggend: omschrift: RAAD VAN STATE + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 79. Herkomst: overdracht van de Raad van State 1971. Inventarisnr.: 1971 - 255.

289. Raad van State. XIX.

KPK Type XI; omschrift: RAAD VAN STATE + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 103. Herkomst: overdracht van de Raad van State 1971. Inventarisnr.: 1971 - 256.

290. Vice-president van de Raad van State. XIX.

KPK Type XI; omschrift: VICE PRESIDENT VAN DEN RAAD VAN STATE + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 22, h. 92. Herkomst: overdracht van de Raad van State 1971. Inventarisnr.: 1971 - 259.

291. Secretaris van de Raad van State. XIX.

KPK Type XI; omschrift: SECRETARIS VAN DEN RAAD VAN STATE + .
Koper met houten heft. Ovaal, 24x 18, h. 98. Herkomst: overdracht van de Raad van State 1971. Inventarisnr.: 1971 - 257.

292. Secretaris van de Raad van State. XIX.

KPK Opschrift: SECRETARIS / VAN DEN / RAAD VAN STATE.
Koper (heft ontbreekt). Rechthoekig, 14 x 22, h. 18. Herkomst: overdracht van de Raad van State 1971. Inventarisnr.: 1971 - 258.

293. Algemene Rekenkamer. XIX.

KPK Type XI; omschrift: DE ALGEMEENE REKENKAMER.
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 108. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1971. Inventarisnr.: 1971 - 332.

294. Algemene Rekenkamer. XIX.

KPK Type XI; omschrift: DE ALGEMEENE REKENKAMER.
Koper met houten heft. Road, Ø 27, h. 72. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1971. Inventarisnr.: 1971 - 328.

295. Algemene Rekenkamer. XIX.

KPK Type XI; omschrift: DE ALGEMEENE REKENKAMER.
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 75. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1971. Inventarisnr.: 1971 - 327.

296. Algemene Rekenkamer. XIX.

KPK Type XI; omschrift: DE ALGEMEENE REKENKAMER. Op de rand een inkeping voor de richting. Op het heft geschreven: Bureau Marine.
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 93. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1971. Inventarisnr.: 1971 - 330.

297. Algemene Rekenkamer. XIX.

KPK Type XI; omschrift: ALGEMEENE REKENKAMER.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 27, h. 22. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1971. Inventarisnr.: 1971 - 326.

298. Algemene Rekenkamer. XIX.

KPK Type XI; omschrift: DE ALGEMEENE REKENKAMER.
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 90. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1971. Inventarisnr.: 1971 - 331.

299. Algemene Rekenkamer. XIX.

KPK Type XI; omschrift: DE ALGEMEENE REKENKAMER.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 28, h. 17. Herkomst: overdracht van de Algemene Rekenkamer 1971. Inventarisnr.: 1971 - 333.

300. Voorzitter van de Algemene Rekenkamer. XIX.

KPK Type XI; omschrift: ALGEMEENE REKENKAMER / VOORZITTER.
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 96. Herkomst: over-

dracht van de Algemene Rekenkamer 1971. Inventarisnr.: 1971 - 329.

301. Hoge Raad van Adel. XIX.

HRvA Type XII; omschrift: HOOGE RAAD VAN ADEL..
Koper op ijzer gemonteerd met pen. Rond, Ø 52, h. 51. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 300.

302. Hoge Raad van Adel. XIX.

HRvA Opschrift: HOOGE / RAAD / VAN / ADEL.. Op het heft een knop voor de richting.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 33, h. 96. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr. :1971 - 393.

303. Hoge Raad van Adel. XIX.

HRvA Type XII; omschrift: HOOGE RAAD VAN ADEL.
Koper met houten heft. Rond, Ø 32, h. 87. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 301.

304. Hoge Raad van Adel. XIX.

HRvA Opschrift: Hooge Raad van Adel..
Inktstempel. Koper met houten heft. Het opschrift, 12 x 64, h. 107. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 304.

305. Hoge Raad van Adel. XX.

HRvA Type X111; omschrift: HOOGERAAD VAN ADEL.
Koper met houten heft. Rond, Ø 32, h. 89. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 302.

306. Koning van wapenen. XIX.

HRvA Opschrift: Koning van Wapenen..
Inktstempel. Koper met houten heft. Het opschrift, 15 x 73, h. 118. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 305.

307. Tresorier van de Hoge Raad van Adel. XIX a.

HRvA Type XII, maar de blokjes liggend; omschrift: TRES(orier): VAN DEN HOOGE RAAD VAN ADEL..
Koper met houten heft. Rond, Ø 36, h. 103. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel aan het Penningkabinet 1971. Inventarisnr.: 1971 - 306.

308. Ministerie van buitenlandse zaken. XIX.

KPK Type XI; omschrift: MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES / .LA HAYE...
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 50, h. 31. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 404.

309. Ministerie van buitenlandse zaken. XIX.

KPK Type XI; omschrift: MINISTERIE VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN..
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 28, h. 15. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlande zaken 1971. Inventarisnr. :1971 - 405.

310. Ministerie van buitenlandse zaken. XX.

KPK Type X111; omschrift: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN / + 's-GRAVENHAGE + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 104. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. :1971 - 357.

311. Ministerie van buitenlandse zaken. 1954.

KPK Type XIII; omschrift: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN / + 76 + .
Koper met bol voor waterkoeling. Rond, Ø 38 resp. 68, h. 53. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. :1971 - 343.

312. Ministerie van buitenlandse zaken. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 539: omschrift: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. : 1971 - 350.

3 13. Administratie der nationale nijverheid. XIX.

KPK Type XI; omschrift: DEP(artemen) T. BUITEN-L(andsche). ZAKEN / ADMINISTRATIE / NATIONALE NYVERHEID..
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 87.

314. Gezantschap. XIX.

KPK Type XII; omschrift: LEGATION ROYALE DES PAYS-BAS.
IJzer met schroef (heft ontbreekt). Ovaal, 27 x 34, h. 53. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 398.

315. Gezantschap. XX.

KPK Type X111; omschrift: +LÉGATION DES PAYS-BAS+ .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 101. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. :1971 - 347.

316. Consulaat te Alexandrië. XX.

KPK Type X111; omschrift: CONSULAT DE HOLLANDE / + ALEXANDRIË +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 32, h. 108. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 388.

317. Gezantschap te Boedapest. 1953.

KPK Type XIII; opschrift: 380; omschrift: GEZANTSCHAP DER NEDERLANDEN / + BOEDAPEST + .
Koper met schroefdraad ('heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 378.

318. Gezantschap te Boekarest. XX.

KPK Type X111; omschrift: LÉGATION ROYALE DES PAYS-BAS - BUCAREST + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 103. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 344.

319. Gezantschap te Boekarest. 1954.

KPK Type X111; opschrift: 542; omschrift: GEZANTSCHAP VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN /+ BOEKAREST + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 109. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 -365.

320. Consulaat te Bône. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 537: omschrift:' CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + BÔNE + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 384.

321. Gezantschap te Cairo. XX.

KPK Type XIII; omschrift: LEGATION ROYALE DES PAYS BAS AU CAIRE +.
Koper met pen (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 30. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 342.

322. Ambassade te Cairo. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 100; omschrift: AMBASSADE

ROYAL DES PAYS-BAS / + LECAIRE +. Opde keerzijde tweemaal gestempeld: GOLIGER / CAIRO. Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 113. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 19'71. Inventarisnr.: 1971 - 335.

323. Ambassade te Cairo. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 305: omschrift: AMBASSADE DER NEDERLANDEN / + CAIRO + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventasisnr.: 1971 - 387.

324. Vice-consulaat te Ceuta. 1955.

KPK Type XIII; opschrift: 577; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN /+ CEUTA +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 113. Herkomst: overdracht van het Ministerie' van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 349.

325. Consulaat te Charlotte Amalie (St. Thomas, V.I.). 1954.

KPK Type XIII; omschrift: CONSULAAT DER NEDERLANDEN / CHARLOTTE AMALIE en +S (ain) T. THOMAS V(irgin). L(lees: I)(slands). 259 +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 108. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 364.

326. Gezantschap te Damascus. 1955.

KPK Type XIII; opschrift: 226: omschrift: GEZANTSCHAP DER NEDERLANDEN /+ DAMASCUS + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 48. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 377.

327. Consulaat te Djedda. XIX.

KPK Type XII; omschrift: CONSULAT DES PAYS-BAS / + A DJEDDA + .
Koper (heft. ontbreekt). Rond, Ø 29, h. 23. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 397.

328. Vice-consulaat te Famagusta. XX.

KPK Type XIII; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN /+ FAMAGUSTA +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 100. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 363.

329. Consulaat te Famagusta. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 175; omschrift: CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + FAMAGUSTA +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 108. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. :1971 - 362.

330. Vice-consulaat te Fort William. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 40; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + FORT WILLIAM + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 356.

331. Vice-consulaat te Halifax (N.S.). 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 504; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + HALIFAX N(ova). S(cotia). + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 341.

332. Vice-consulaat te Härnösand. 1955.

KPK Type XIII; opschrift: 196; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN /+ HÄRNÖSAND + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 113. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. :1971 - 353.

333. Ambassade bij de Heilige Stoel. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 81; omschrift: AMBASSADE DER NEDERLANDEN / + BIJ DE HEILIGE STOEL + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 351.

334. Consulaat-generaal te Helsinki. 1953.

KPK Type XIII; opschrift: 392; omschrift: CONSULAAT-GENERAAL DER NEDERLANDEN / + HELSINKI + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 111. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. :1971 - 339.

335. Ambassade te Helsinki. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 409; omschrift: AMBASSADE DER NEDERLANDEN / + HELSINKI + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 367.

336. Liaison-missie bij UNTEA te Hollandia. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 473; omschrift: NEDERLANDSE LIAISON MISSIE BIJ UNTEA /+ HOLLANDIA +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 108. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 340.

337. Ambassade in Jamaica. 1953.

KPK Type XIII; opschrift: 133: omschrift:' AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN IN JAMAICA + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 111. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 359.

338. Ambassade te Karatsji. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 439: omschrift: AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN / + KARATSTI + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971, Inventarisnr.: 1971 - 337.

339. Gezantschap te Khartoum. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 312; omschrift: GEZANTSCHAP DER NEDERLANDEN /+ KHARTOUM +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. : 1971 - 409.

340. Gezantschap te Khartoum. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 375; omschrift: GEZANT+ SCHAP DER NEDERLANDEN /+ KHARTOUM + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 352.

341. Vice-consulaat te **Kotka.** 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 393; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + KOTKA + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 382.

342. Vice-consulaat te Lattakia. 1953.

KPK Type XIII; opschrift: 36; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + LATTAKIA + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 386.

343. Gezantschap te Lima. XX.

KPK Type XIII; omschrift: GEZANTSCHAP DER NEDERLANDEN / + LIMA + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 109. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 346.

344. Ambassade te Lima. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 297; omschrift: AMBASSADE DER NEDERLANDEN / + LIMA +.
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, 0 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 383.

345. Consulaat te Limassol. XX.

KPK Type XIII; omsohrift: CONSULAAT DER NEDERLANDEN /. LIMASSOL (CYPRUS) . .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. **107**. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 338.

346. Vice-Consulaat te Londonderry. XIX a.

KPK Type XII, maar de blokjes liggend; omschrift: V(ice). CONSULATE OF UNITED NETHERLANDS / LONDONDERRY.
Koper met houten heft. Rond, Ø 37, h. 89. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 407.

347. Vice-consulaat te Manizales. XX.

KPK Type XIII; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + MANIZALES + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 102. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 354.

348. Consulaat-generaal te Nairobi. 1953.

KPK Type XIII; opschrift: 138; omschrift: CONSULAAT-GENERAAL DER NEDERLANDEN / + NAIROBI +.
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, 0 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 374.

349, Vice-Consulaat te Ndola. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 477; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + NDOLA + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 381.

350. Vice-consulaat te Nykøbing (Falster). 1955.

KPK Type XIII; opschrift: 472; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN + NYKØBING (FALSTER) + .
Koper met houten heft. Rond, 0 38, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr. :**1971** - 370.

351. Vice-consulaat te Paita. XX.

KPK Type XIII; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + PAITA + .
Koper met houten heft. Rond, 0 38, h. 109. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 360.

352. Gezantschap te Parijs. XIX a.

KPK Type XI, maar de leeuw ongekroond en zonder zwaard en pijlenbundel in zijn klauwen; omschrift: LEGATION DÉS' PROVINCES UNIES /. A PARIS ..
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 29 x 25, h. 22. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 35.

353. Gezantschap te Parijs. XIX.

KPK Type XII; omschrift: LEGATION DES PAYS-BAS / PARIS.
IJzer met schroef (heft ontbreekt). Ovaal, 29 x 33, h. 49. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 395.

354. Vice-consulaat te Piura. XX.

KPK Type XIII; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN /+ PIURA +.
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, 0 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 372.

355. Consulaat te Port Said. XIX.

KPK Type XII; omschrift: CONSULAAT DER NEDERLANDEN TE PORT-SAID, EGYPTE + .
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 37, h. 24. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 402.

356. Consulaat te Port Said. XIX.

KPK Type XII; omschrift: CONSULAT DE S(a). M(ajesté). LE ROI DES PAYS-BAS PORT SAID ÉGYPTE + .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 34, h. 24. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 396.

357. Vice-consulaat te Quebec. XX.

KPK Type XIII; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + QUEBEC +.
Koper met schroef (heft ontbreekt). Rond, 0 38. h. 48. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 373.

358. Ambassade te Rangoon. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 490; omschrift: AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN /+ RANGOON + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 361.

359. Vice-consulaat te Regina. 1953.

KPK Type X111; opschrift: 460: omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + REGINA + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 376.

360. Consulaat te Rio Grande. 1954.

KPK Type X111; opsahrift: 201: omschrift: CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + RIO GRANDE +.
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, 0 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971** - 385.

361. Ambassade te Rome. 1954.

KPK Type X111; opschrift: 42; omschrift: AMBASSADE DER NEDERLANDEN / + ROME +.
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 348.**

362. Vice-consulaat te Roseau (Dominica) . 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 558: omschrift: VICE-CONSULÁÁT DER NEDERLANDEN / + ROSEAU, DOMINICA + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 111. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 345.**

363. Vice-consulaat te Saint John (New Brunswick) . 1954.

KPK Type X111; opschrift: 337: 'omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + SAINT JOHN N(ew). B(runswick). + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 103. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 369.**

364. Vice-consulaat te Saint John's (Newfoundland), 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 505; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + S(ain)T. JOHN'S NEWFOUNDLAND + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. lnventarisnr.: **1971 - 375.**

365. Vice-consulaat te Salaverry. XX.

KPK Type X111; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + SALAVERRY + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt) .Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 410.**

366. Consulaat te Säo Paulo. XX.

KPK Type XIII; omschrift: CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + S(ão). PAUL0 +.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 41, h. 108. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 394.**

367. Consulaat te Seoel. 1954.

KPK Type X111; opschrift: 513; omschrift: CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + SEOEL +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 358.**

368. Consulaat-generaal te Shanghai. XX.

KPK Type X111: omschrift: CONSULAAT-GENERAAL DER NEDERLANDEN / + SHANGHAI + .
IJzer op vierkante plaat. Rond, Ø 37 resp. 79, h. 6. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 392.

369. Consulaat-generaal te Shanghai. XX.

KPK Type X111: omschrift: CONSULAAT-GENERAAL DER NEDERLANDEN / + SHANGHAI + . Op de keerzijde een afgeschaafd stempel met monogram R S, omschrift: ELEKTR... / + ZÁVOD +, waaromheen een omschrift: RUZICKA & . . . / + PRA.. KRÁL. VINO.....
Koper op achthoekige plaat. Rond, Ø 37, resp. 50, h. 4. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 391.**

370. Consulaat-generaal te Shanghai. XX.

KPK Type X111; omschrift: CONSULAAT GENERAAL DER NEDERLANDEN / + SHANGHAI + .

Koper zonder handvat. Rond, Ø 34, h. 4. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 393.**

371. Vice-consulaat te Suez. XIX.

KPK Type XII; omschrift: VICE CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + SUEZ + .
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 35, h. 30. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 401.**

372 Consulaat te Tripoli (Libië). 1953.

KPK Type X111; opschrift: 152; omschrift: CONSULAT DES PAYS-BAS / + TRIPOLI (LIBIE) +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 106. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 366.**

373. Vice-consulaat te Vejle. 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 489; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + VEJLE + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 336.**

374. Vice-consulaat te Visby. 1955.

KPK Type XIII; opschrift: 222, 'omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + VISBY +.
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 379.**

375. Ambassade te Washington D.C.. XX.

KPK Opschrift: ROYAL NETHERLANDS EMBASSY / WASHINGTON D(istrict). C(olumbia)..
Droogstempel. Koperen blokken in ijzeren pers. Het opschrift, 16 x 82, h. 102. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 408.**

376. Consulaat-generaal te Wenen. XIX.

KPK Type XII; omschrift: CONSULAAT-GENERAAL DER NEDERLANDEN TE WEENEN.
Koper met houten heft. Ovaal, 34 x 30, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 399.**

377. Vice-consulaat te Westerhall Point (Grenada). 1954.

KPK Type XIII; opschrift: 559; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / WESTERHALL POINT, GRENADA + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 355.**

378. Vice-consulaat te Zante. 1954.

KPK Type X111; opschrift: 580; omschrift: VICE-CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + ZANTE +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 38, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 368.**

379. Consulaat te Zanzibar. 1954.

KPK Type XVI; opschrift: 97; omschrift: CONSULAAT DER NEDERLANDEN / + ZANZIBAR + .
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 10. Herkomst: overdracht van het Ministerie van buitenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: **1971 - 380.**

380. Justitie. XIX.

KPK Opschrift: Justitie.
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 81. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de rechtbank te Arnhem) 1971. Inventarisnr.: **1971 - 469.**

381. Departement van justitie. XIX.

KPK Type XII; omschrift: DEPARTEMENT VAN JUSTITIE.
Positief droogstempel. Lood met koperen rand. Rond, Ø 45, h. 9. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie 1971. Inventarisnr.: 1971 - 506.

382. Ministerie van justitie. XX.

KPK Type XI; omschrift: MINISTERIE VAN JUSTITIE.. Op het heft een knopje voor de richting.
Koper met houten heft. Ovaal, 27 x23, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie 1971. Inventarisnr.: 1971 - 510.

383. Ministerie van justitie. XIX.

KPK Type XI; omschrift: MINISTERIE VAN JUSTITIE +.
Koper met houten heft. Ovaal, 26 x23, h. 102. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie 1971. Inventarisnr.: 1971 - 509.

384. Directeur-generaal van politie. XIX.

KPK Een granaat; omschrift: DIRECTEUR / GENERAAL / VAN POLITIE.
Droogstempel. Koperen en ijzeren blok in ijzeren pers. Driehoekig, 31x 38, pers 260 x80, h. 385 (open), 250 (dicht). Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie 1971. Inventarisnr.: 1971 - 507.

385. Directeur-generaal voor de bijzondere rechtspleging. 1945.

KPK Type X111; omschrift: DIRECTEUR-GENERAAL VOOR DE BIJZONDERE RECHTSPLEGING +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 85. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie 1971. Inventarisnr.: 1971 - 505.

386. Bijzondere raad van cassatie. 1946.

KPK Type XI; omschrift: BIJZONDERE RAAD VAN CASSATIE / + TE 'S-GRAVENHAGE +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 63. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad der Nederlanden 1971. Inventarisnr.: 1971 - 165.

387. Ministerie van binnenlandse zaken. XIX.

KPK Type XI; omschrift: MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN..
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 34, h. 25.

388. Ministerie van binnenlandse zaken. XIX.

KPK Type XI; omschrift: MIN(isteri)E. VAN BINNEN; LANDSCHE ZAKEN +.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 92. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandsche zaken 1881. Inventarisnr.: I.B. 1881 - 81.

389. Ministerie van binnenlandse zaken. XX.

KPK Type XIII; omschrift: + MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN + . Op een koperen plaatje op het heft met kroon en opschrift: Posthumus/Amsterdam.
Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 116. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 262.

390. Ministerie van binnenlandse zaken, bezitsvorming en publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. 1956.

KPK Type X111; omschrift erboven: + BEZITSVORMING EN PUBLIEKRECHTELIJKE / BEDRIJFSORGANISATIE +, eronder: MINISTERIE / VAN / BINNENLANDSE ZAKEN.
Koper met houten heft. Ovaal, 30 x39, h. 111. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Iventarisnr. :1971 - 263.

391. Secretaris-generaal van het Ministerie van binnenlandse zaken. XIX.

KPK Opschrift: SECRETARIS / GENERAAL: omschrift: MINISTERIE VAN BINNENL(andsche). ZAKEN.+ .
Koper met houten heft. Rond, Ø 24, h. 83. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisar.: 1971 - 264.

392. Commissariaat-generaal van binnenlandse zaken. XIX A.

KPK Opschrift: COMMISSARIAT / GENÉRAL / DE / L'JNTÉRIEUR; omschrift op banderol: ROYAUME DES PAYS-BAS..
Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 92.

393. Afdeling Waterstaat. XIX a.

KPK Type XI, maar de blokjes liggend; omschrift: BINNENLANDSCHE ZAKEN./ WATERSTAAT.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 28, h. 23.

394. Directie Nederlands Nieuw-Guinea. XX c.

KPK Type XIII; omschrift: MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN / DIRECTIE NEDERLANDS-NIEUW-GUINEA.
Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 271.

395. Keuring van meel. 1828.

KPK Type XI; omschrift: KONINKLYK BESLUIT VAN 9 APRIL 1828. (STAATSBLAD No. 15) / AMSTERDAM./ SUPRA FYN MEEL,.
Koper (handvat afgebroken). Rond, Ø 63, h. 4.

396-397. Ministerie van onderwijs. nijverheid en koloniën. XIX a.

KPK Type XI; omschrift: MINISTERIE VAN ONDERWyS NyVERHEID EN KOLONIEN +.
2 exemplaren. Koper met houten heft; koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 29, h. 97 resp. 22. Herkomst van het eerste exemplaar.: overdracht van- het Ministerie van koloniën 1916. Inventarisnr. van het eerste exemplaar: 1916 - 107.

398. Hooggerechtshof voor de financiën en zeezaken. XIX a.

KPK Type XI (Engelse schildvorm); omschrift: HOOG GEREGTS-HOF VOOR DE FINANCIEN EN ZEEZAKEN.
Koper (heft ontbreeekt). Rond, Ø 31, h. 23. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 31.

399. Opperhoutvesterij. XIX a.

KPK Type XI; omschrift: + OPPER-HOUTVESTERY.. Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 32 x 28, h.23.

400. Ontvangkantoor no. 126. XIX a.

KPK Type XI; opschrift: No. 126; omschrift: ONTVANGSTEN.. Op de keerzijde (niet in spiegelschrift): '(de) S RYKS DIENST.
Koper met houten heft en koperen keerzijde. Rond, Ø 31, h. 128.

401. Ontvangkantoor no. 371. XIX A.

K P K XI; opschrift: N o . 371.; omschrift: ONTVANGSTEN:. Op de keerzijde (niet in spiegelschrift:) '(de) S RYKS DIENST.
Koper met houten heft en koperen keerzijde. Rond, Ø 31, h. 104.

402. Ontvangkantoor no. 470. XIX A.

KPK Type XI; opschrift: No. 470.: omschrift: ONTVANGSTEN..
Koper (huls afgebroken, heft ontbreekt). Rond, Ø 31, h. 2.

403. Speelkaartenbelasting. 19 19.

KPK Type XI; opschrift 50 C(ent): omschrift: 8.SPEELKAARTENBELASTING.
Inktstempel. IJzer met houten heft. Rond, Ø 20, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van financiën 1929. Inventarisnr.: 1929 - 115.

404. Speelkaartenbelasting. 1919.

KPK Type XI; opschrift: 25 C (ent); omschrift: 8.SPEELKAARTENBELASTING.
Inktstempel. IJzer met houten heft. Rond, Ø 20, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van financiën 1929. Inventarisnr.: 1929 - 115.

405-406. Leningwet. 1940.

KPK Type XI; omschrift: LEENINGWET 1940 (ST (aats) BL(ad). 401)/ + ART(ikel). 7, LID 2 +.
De stempels werden gebruikt om schuldbekentenissen van de 4 % Nederlandse staatslening 1940 11 af te stempelen, waardoor de houders ervan dezelfde belastingfaciliteiten zouden genieten als de houders van schuldbekentenissen van de 4 % Nederlandse staatslening 1940 1. 2 exemplaren. IJzer met handvat. Rond, Ø 32, h. 48. Herkomst: overdracht van het Ministerie van financiën 1971. Inventarisnrs.: 1971 - 260 en 261.

407. Militair gezag. XX.

KPK Type XIII; opschrift: MILITAIR GEZAG.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 3'7, h. 113. Herkomst; overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de rechtbank te 's-Hertogenbosch) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 472.

408. Hoog militair gerechtshof. XIX.

KPK Type XII; omschrift: HOOG MILITAIR GEREGTSHOF.
Koper met houten heft. Rond, Ø 24, h. 49. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het Hoog militair gerechtshof) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 483.

409. Krijgsraad van het derde militaire arrondissement. XIX B.

KPK Type XI; omschrift: KRIJGSRAAD 3e. MILITAIRE ARROND(issement)...
Koper met houten heft. Rond, Ø 30, h. 122. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de arrondissementskrijgsraad te 's-Hertogenbosch) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 482.

410. 3de directie van fortificatiën. XIX a.

KPK Type XI, maar de blokjes liggend; omschrift: 3E DIRECTIE VAN FORTIFICATIEN..
Koper met houten heft. Ovaal, 30 en28, h. 97. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 435.

411. Directie der artillerie-inrichtingen. XX.

KPK Type XI; omschrift: DIRECTIE DER ARTILLERIE INRICHTINGEN. Op het heft een plaatje met opschrift: POSTHUMUS / . KON(inklijke). STEMPELFABRIEKEN ./ 44665 / 30576.
Koper met houten heft. Rond, Ø 32, h. 117. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de Politie technische dienst te Delft) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 485.

412-4 13. Minister van wederopbouw en volkshuisvesting. 1947.

KPK Type XI; omschrift: DE MINISTER VAN WEDEROPBOUW en VOLKSHUISVESTING + .
2 Exemplaren. Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 70. Herkomst: overdracht van het Ministerie van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening 1971. Inventarisnrs.: 1971 - 265 en 266.

414. Ministerie van volkshuisvesting en bouwnijverheid. 1956.

KPK Type XIII; omschrift: MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING EN BOUWNIJVERHEID. Op aluminium plaatje op het heft het opschrift: WARTNA DEN HAAG TEL(efoon) 11 47 28.
Koper met houten heft. Rond, Ø 43, h. 111. Herkomst: overdracht van het Ministerie van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening 1971. Inventarisnr.: 1971 - 267.

415. Directie der Zuiderzeewerken. XX.

KPK Type XI; omschrift: DIRECTIE DER ZUIDERZEEWERKEN.
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 88. Herkomst: overdracht van het Ministerie van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening 1971. Inventarisnr.: 1971 - 268.

416. Ministerie van economische zaken. XX b.

KPK Type XIII; omschrift: MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
Koper met houten heft. Rond, Ø 32, h. 95. Herkomst: overdracht van het Ministerie van economische zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 248.

417. Ministerie voor publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. 1952.

KPK Type XIII; omschrift: MINISTERIE VOOR PUBLIEKRECHTELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 40, h. 115. Herkomst: overdracht van het Ministerie van economische zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 249.

418-419. Ministerie van sociale zaken en volksgezondheid. 1951.

KPK Type XIII; omschrift: MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN VOLKSGEZONDHEID.. Op het hek een knop voor de richting.
2 Exemplaren. Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 107. Herkomst: overdracht van het Ministerie van sociale zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 462 en 463.

420. Ministerie van maatschappelijk werk. 1952.

KPK Type XIII; omschrift: MIN(isterie). VAN MAATSCHAPPELIJK WERK.
Koper met schroef (heft ontbreekt). Ovaal, 23 x 35, h. 35. Herkomst: overdracht van het Ministerie van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk 1971. Inventarisnr.: 1971 - 334.

421. Koninklijk kabinet van munten, penningen en gesneden stenen. XIX B.

KPK Type XII; omschrift: KON(inklijk). KAB(inet). V(an). MUNT(en). PENN(ingen). EN GESN(eden). STEENEN + .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 38, h. 21.

422. Ministerie van koloniën. XIX.

KPK Type XI; omschrift: MINISTERIE VAN KOLONIEN + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 105. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 274.

423. Ministerie van koloniën. XIX.

KPK Type XI; omschrift: MINISTERIE VAN KOLONIEN.

Koper met houten heft. Rond, Ø 19, h. 94. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 276.

424. Ministerie van koloniën. XIX.

KPK Type XI; omschrift op banderol: MINISTERIE VAN KOLONIEN.
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 96. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 275.

425. Departement van koloniën. XIX.

KPK Type XI; omschrift: DEPARTEMENT VAN KOLONIËN + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 28, h. 108. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 280.

426. Departement van koloniën. XX.

KPK Type X111; omschrift: DEPARTEMENT VAN KOLONIËN. + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 36, h. 102. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 279.

427. Kabinet van hat Ministerie van koloniën. XIX.

KPK Type XII; omschrift: KOLONIEN / KABINET..
Koper met houten heft. Ovaal, 25x 32. h. 85. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 277.

428. Kabinet van het Ministerie van koloniën. XIX.

KPK Type XII; omschrift: KOLONIEN / KABINET.
Koper met houten heft. Ovaal, 21 x 24, h. 98. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 278.

429. Commissaris-generaal voor de Westindische bezittingen. XIX a.

KPK Type XI; omschrift: COMMISSARIS GENERAAL VOOR DE WEST INDISCHE BEZITTINGEN.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 32, h. 20. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 73.

430. Commissariaat van Indische zaken. XX.

KPK Type XIII; omschrift: DEP (artement). v(aa). KOLONIËN / + COMM(issariaat). v(an). IND(ische). ZAKEN +
Koper met houten heft. Rond, Ø 36, h. 116. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 281.

431. Auditeur-militair in Gelderland. XIX.

KPK Type XI; omschrift : AUDITEUR 'MILITAIR IN GELDERLAND +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 30, h. 95. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de arrondissementskrijgsraad te 's-Hertogenbosch) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 481.

432. Gouverneur van Overijssel. XIX.

RA0 Type XI; omschrift: GOUVERNEUR VAN OVERYSSEL..
Koper met houten heft. Rond, Ø 31, h. 95.

433. Provinciaal gerechtshof in Zeeland. XIX.

RAZ Type XII; omschrift: PROVINCIAAL GEREGTSHOF / IN ZEELAND.
Koper met houten heft. Rond, Ø 31, h. 94.

434. Provinciaal gerechtshof in Zeeland. XIX.

RAZ Type XII; omschrift: + PROVINCIAAL GEREGTSHOF + / IN ZEELAND.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 30, h. 104.

435. Oud-archief in Zeeland. XIX.

RAZ Type XI; omschrift: OUD ARCHIEF IN ZEELAND.
IJzer met houten heft. Rond, Ø 24, h. 107.

436. Oud-archief in Zeeland. XIX.

RAZ Type XI; omschrift: OUD ARCHIEF IN ZEE LAND. Op de rand gestempeld: J. SMULDERS & co..
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 23, h. 104.

437. Archief van de provincie Zeeland. XIX.

RAZ Opschrift: ARCHIEF; omschrift: PROVINCIE / + ZEELAND + .
Inktstempel. Koper met houten heft. Ovaal, 21x30, h. 77.

438. Officier bij de arrondissementsrechtbank te Almelo. XIX.

KPK Type XII; omschrift: OFFICIER BIJ DE ARRONDISSEMENTS REGTBANK TE ALMELO. + .
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 40, h. 120. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de officier van justitie te Almelo) 1971. Inventarisnr. : 1971 - 467.

439. Huis van arrest te Almelo. XIX.

KPK Type XII; omschrift HUIS VAN ARREST / + TE ALMELO. +.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 97. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het Huis van bewaring te Almelo) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 478.

440. Afdeling Amsterdam van het Departement van koophandel en koloniën, XIX a.

KPK Type XI (Engelse schildvorm), maar de blokjes liggend: omschrift: KOOPHANDEL EN KOLONIEN AFDEELING AMSTERDAM.+.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 27, h. 20. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 75.

441. Plaatselijk bestuur van Beringhen (Z.-Br.). XX a.

KPK Type XI (Engelse schildvorm) ; omschrift: PLAATSELYK BESTUUR VAN BERINGHEN/(B(raban) T. M(éridiona) L.).
Jnktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 124.

442. Kantonrechter van Geldermalsen. XIX.

KPK Type XII; omschrift: CANTON REGTER / VAN / GELDERMALSEN.. Op de rand twee inkepingen voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 105. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Utrecht) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 488.

443. Tuchtschool te Ginneken. XIX.

KPK Opschrift: T(uchtschool). G(inneken)..
Koper met houten heft. Rond, Ø 20, h. 92. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de tuchtschool Den Hey-acker te Breda) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 480.

44'4. Kantongerecht te Goor. XIX.

KPK Type XII; omschrift: HET KANTONGERECHT TE GOOR .
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 95. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Almelo) 1971. Inventarisnr. : 1971 - 503.

445. Kantongerecht te 's-Gravendad. XIX.

KPK Type XI; omschrift: KANTON-GEREGT / 'S GRAVENDEEL.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 110. Herkomst: over-

dracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Oud-Beyerland) 1971. Inventarisnr. : 1971 - 491.

446. Procureur-generaal bij het gerechtshof te 's-Gravenhage. XX.

KPK Type XIII; omschrift: PROCUREUR-GENERAAL BIJ HET GERECHTSHOF TE 'S-GRAVENHAGE..
Koper met houten heft. Rond, Ø 3'7, h. 72. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het gerechtshof te 's-Gravenhage) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 504.

447. Kantongerecht te Harderwijk. XIX.

KPK Type XI; omschrift: KANTONREGTER / HARDERWYK..
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 100. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Harderwijk) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 486.

448. Kantongerecht te Helder. XIX.

KPK Type XII; omschrift: KANTONGEREGT HELDER +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 100. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Den Helder) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 492.

449. Procureur-generaal te 's-Hertogenbosch. XX.

KPK Type XIII geplaatst op de koninklijke mantel; omschrift: PROCUREUR-GENERAAL / + 's HERTOGENBOSCH + .
Koper op vierkante plaat. Rond, Ø 40, resp. 50 x 50, h. 5. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het gerechtshof te 's-Hertogenbosch) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 474.

450. Procureur-generaal te 's-Hertogenbosch. XIX.

KPK Type XI; omschrift: PROCUREUR-GENERAAL / . 'S HERTOGENBOSCH..
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 105. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het. gerechtshof te 's-Hertogenbosch) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 473.

451. Justice de paix du canton de Horst. 1830.

KPK Een omgewende leeuw, waarboven een koninklijke kroon met aan weerszijde een lint; eronder op een lint: L'UNION FAIT LA FORCE; omschrift: JUSTICE DE PAIX DU CANTON DE HORST, (LIMBOURG.)+.
Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 125. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Venlo) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 501.

452. Procureur-generaal te Leeuwarden. XX.

KPK Type X111; omschrift: PROCUREUR 'GENERAAL / + LEEUWARDEN +. Op het heft een plaatje voor de richting.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 40, h. 117. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie 1971. Inventarisnr.: 1971 - 508.

453. Betaalmeester in het arrondissement Middelburg. XIX.

RAZ Type XI; omschrift: BETAALMEESTER / + ARR (ondissement) : MIDDBLBURG + .
Droogstempel. Koperen blokken in ijzeren pers met houten knop. Rond, Ø 26, pers 162 x 70, h. 85 (open), 65 (dicht).

454. Betaalmeester in het arrondissement Middelburg. XIX.

RAZ Type XI; omschrift: BETAALMEESTER / + ARR(ondissement) : MIDDELBURG + .
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 96.

455. Kantonrechter te Ridderkerk. XIX.

KPK Type XI; omschrift: KANTONRECHTER / + RIDDERKERK +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 104. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Rotterdam) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 495.

456. Kantongerecht te Rotterdam. XIX.

KPK Type XI; omschrift: KANTONGEREGT ROTTERDAM. / (N 2).
Koper met houten heft. Rond, Ø 33, h. 162. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Rotterdam) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 496.

457. Kantongerecht te Rotterdam. XIX.

KPK Type XI; omschrift: KANTONGEREGT ROTTERDAM / (N 2).
Koper met houten heft. Rond, Ø 21, h. 100. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Rotterdam) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 494.

458. Ontvanger van het particulier in het district Rotterdam. XIX a.

KPK Type XII, maar de blokjes liggend; omschrift: ONTVANGER PARTICULIER DISTRICT ROTTERDAM.
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 35, h. 25.

459. Kantongerecht te Utrecht. XIX.

KPK Type XII; omschrift: KANTON GEREGT TE UTRECHT. Op de rand gestempeld: M. RENNES UTRECHT.
Koper met vier geboorde gaten (handvat ontbreekt). Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Utrecht) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 490.

460. Centraal bureau van bijstand te Utrecht. XX.

KPK Type XI; omschrift: UTRECHT /CENTRAAL BUREAU VAN BIJSTAND KON (inklijk). BESL(uit) 20 MEI 1933 S(taatsblad). N(umer)o 292 +. Op het heft een plaatje met opschrift: POSTHUMUS / . KON(inklijke). STEMPELFABRIEKEN . / 44665 / 30576.
Koper met houten heft. Rond, Ø 31, h. 110. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het Centraal bureau van bijstand te Utrecht) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 479.

461. Strafgevangenis te Utrecht. XIX,

KPK Omschrift: STRAFGEVANGENIS / . UTRECHT..
Koper met houten heft. Rond, Ø 24, h. 90. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het huis van bewaring 1 te Utrecht) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 477.

462. Juge de paix du canton de Venlo. XIX a.

KPK Type XII; omschrift: JUGE DE PAIX DU CANTON DE VENLO. (LIMBOURG). +. Op de rand een inkeping voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 135. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Venlo) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 499.

463. Justice de paix du canton de Venlo. 1830.

KPK Een omgewende leeuw, waarboven een koninklijke kroon met aan weerszijde een lint: eronder op een lint: L'UNION FAIT LA FORCE; omschrift: JUSTICE DE PAIX DU CANTON DE VENLOO, (LIMBOURG).+.
Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 122. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Venlo) 1971. Inventarisnr. : 1971 - 500.

464. Justice de paix du canton de Venlo. 1830.

KPK Een omgewende leeuw, waaronder op een lint: L'UNION FAIT LA FORCE; omschrift: JUSTICE DE PAIX DU CANTON D E VENLOO / (LIMBOURG). Op de rand een inkeping voor de richting en op de huls gestempeld: JEHOTTE A LIEGE.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 120. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Venlo) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 502.

4165. Rijkswerkinrichting Marum te Vught. XX.

KPK Omschrift: „RIJKSWERKINRICHTING MARUM" +. Op het heft een plaatje met opschrift: POSTHUMUS / . KON (inklijke). STEMPELFABRIEKEN . / AMSTERDAM..
Koper met houten heft. Rond, Ø 24, h. 107. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomsting van de gevangenis te Vught) 1971. Inventarisnr. : 1971 - 475.

466. Rechter-commissaris bij de arrondissementsrechtbank te Winschoten. XIX.

KPK Type XII; omschrift: ARROND (issements) : REGTBANK WINSCHOTEN. / + REGTER COMMISSARIS. +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 98. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de rechtbank te Groningen) 1971. Inventarisnr. : 1971 - 468.

467. Kantonrechter te Wijk bij Duurstede. XIX.

KPK Type XI; omschrift: KANTONREGTER VAN WYK BY DUURSTEDE,.
Koper met houten heft. Rond, Ø 29, h. 94. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Utrecht) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 489.

468. Griffier van het kantongerecht te Zuidbroek. XIX.

KPK Type XI; omschrift: GRIFFIER V(an) . H (et). KANTONGEREGT ZUIDBROEK.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 30, h. 119. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Zuidbroek) 1971. Inventarisnr. : 1971 - 497.

469. Griffier van het kantongerecht te Zuidbroek. XIX.

KPK Type XI; omschrift: GRIFFIER. V(an). H(et). KANTONGEREGT. ZUIDBROEK.
Koper met houten heft. Rond, Ø 27, h. 96. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van het kantongerecht te Zuidbroek) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 498.

470. Bijzondere strafgevangenis voor jonge mannen te Zutphen. XIX.

KPK Opschrift: B(ijzondere) . S (trafgevangenis) . v (oor). J(onge) , M(annen). Z(utphen)..
Inktstemnel. Koper met houten heft. Rond, Ø 19, h. 94. Herkomst: overdracht van het Ministerie van' justitie (afkomstig van de gevangenis te Zutphen) 1971. Invenratisnr.: 1971 - 4-76.

471. Officier van justitie te Zwolle. XIX.

KPK Type XII; omschrift: OFFICIER VAN JUSTITIE TE ZWOLLE.
Koper met houten heft, Rond, Ø 35, h. 100. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de rechtbank te Zwolle) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 471.

472. Officier van justitie te Zwolle. XIX.

KPK Type XII; omschrift: OFFICIER VAN JUSTITIE TE ZWOLLE.
Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 88. Herkomst: overdracht van het Ministerie van justitie (afkomstig van de rechtbank te Zwolle) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 470.

(Slot volgt.)

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van der Burch-van Diemen. *Huych Cornelisz. van der Burch,* Heilige Geestmeester **1537,** kerkmeester Nieuwe Kerk 1538—'45, wonende aan de Oostzijde van de Koornmarkt (1544), brouwer, bezit 1545 „De Bijl", alles te Delft, † Delft (overluid 6 aug.) 1556, tr. (huw. voorw. Delft 15.. .?) *Clara Bartholomeusdr. van Diemen,* regentes van het Nieuwe Ziekenhuis 1569—'77 te Delft, dr. van Mr. *Bartholomeus Claesz. van Diemen* (schpen 1498, '99, 1501, thesaurier 1503, '18, kerkmr. Nieuwe Kerk 1511, burgemeester 1513, '15, '16, '20, '22, '23, weesmr. 1521, rentmr. van het Gasthuis 1524—'29 te Delft) en (vermoedelijk) *Grietgen Joost Aemsdr. van der Burch.*

Uit dit huwelijk:

1. *Lysbeth Huychensdr.,* tr. (huw. voorw. Delft 13 maart 1555) *Willem Willemsz. Grijp,* zn. van *Willem Gryp?* en *Neeltgen Tiemansdr.*
2. *Engeltje Huychensdr.,* tr. Delft? in 1563 *Dirck Gerritsz. Meerman,* zn. van *Gerrit Dircksz. Meerman* (regent van het Oude Gasthuis 1543 te Delft) en *Maria Adriaensdr. van der Meer.*

Gevraagd de ouders van voornoemde *Huych Cornelisz. van der Burch (Verburch)* en aanvullende gegevens betreffende de voornoemde echtelieden *van der Burch-van Diemen* en hun kinderen.

Amsterdam. C. B. VAN DER BURCH.

Sloosius. Ds. *Thomas Sloosius,* (zn. van *Gerrit Sloosius* en N.N.), predikant te Vleuten en aan de Meern, tr. 1 °(ondertr. Leiden 11 aug. 1620, rag. J, fol. 65) *Mechtelgen Everts van Rhenen,* 'geb. te Utrecht; tr. 2° Amersfoort 5 juli 1637 *Jannetje Pieters,* weduwe van de luitenant *Hendrik van Bon;* tr. 3° *Janneken van Eijndhoven.*

Uit het eerste huwelijk:

Anthoni Sloosius, geb. Vleuten omstreeks 1624, chirurgijn te Amsterdam, † in 1690.

Gevraagd nadere bijzonderheden omtrent deze familie *Sloosius;* bekend zijn de gegevens in Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie, jrg. 1961, blz. 179 en vlg., en Gens Nostra, jrg. 1967, blz. 381.

Rotterdam. G. A. SLOOS.

Verburgh (LXXXVIII 167). *Maria (Maertje) de Mooij,* echtgenote van *Gerrit Dircksz. Verburgh* (11), was (blijkens de doopinschrijving van *Dirck Verburgh* (111)), dochter van *Dammis (de Mooij).*

Anna Catharyna de Ruuck, echtgenote van *Dirck Verburgh* (111), hertr. Rotterdam 24 juli 1703 *Pompejus Hooglander* (zie Nederl. Patriciaat, deel 51, blz. 272). Zij had bij haar 'overlijden twee meerderjarige en vier minderjarige kinderen.

Een kind van *Dirck Verburgh* (111) werd begr. te Rotterdam 21 jan. 1687.

Arnhem. DR. W. F. LEEMANS.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Catalogus der zegelstempels, berustende in het Koninklijk Penningkabinet en enige andere verzamelingen, samengesteld door Mr. 0. Schutte. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD' VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand b 1 ad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegen*laan *70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **ƒ 30,—** gelieve men steeds **vóór** 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Mr. 0. Schutte, ***p./a. Hoge Raad van Adel, Zeestraat 71b, 's-Gravenhage.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 437073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 12 LXXXVIIIe **Jaargang** **december 197 1**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heren A. van der Minne en J. van Tuy 1, respectievelijk sedert 1942 en 1956 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd: — **Voorgesteld door:**

B. VAN DER BOM, *Kooistraat 25, 's-Gravendeel,.* — D. L. TROOST, *Strijen (Z.-H.).*

Mr. P. J. MOETON, *Vlamenburg 47,* 's-Gravenhage. — Mevrouw Dr. H. WINKEL-RAUWS, *Amsterdam.*

Adreswijzigingen:

H. AEIJELTS AVERINK, — Lekkerkerk, ***Bilderdijkstraat 45.***

Jhr. F. G. L. 0. VAN KRETSCHMAR, — Parijs-17, Frankrijk, 5 ***Place du Palais Bourbon.***

C. G. MAANDAG, — Raalte, ***Lijsterbesstraat 25.***

Drs. 0. D. J. ROEMELING, — Hardegarijp (F.) ***Gealekamp 71.***

Mr. J. C. VAN SANDICK, — Aalst-Waalre, ***Eeckenrhode, flat A 22, Irenelaan 9.***

Mr. E. M. J. A. Sassen, — Brussel-1150, België, ***Laurierlaan 30.***

Mr. J. VISSER,- — 's-Gravenhage, ***Catsheuvel 81.***

W. N. ARNTZENIUS †

Op' bijna 87-jarige leeftijd overleed de Heer W. N. Arntzenius ten gevolge van een noodlottig auto-ongeluk. Met hem verliest het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde het lid, dat daarvan het langste deel uitmaakte, n.l. sinds 1905.

De Heer Arntzenius, die hoofdambtenaar was bij het Gemeente Archief te 's-Gravenhage, had een grote historische en genealogische belangstelling en ontbrak zelden op de jaarvergaderingen en excursies van het Genootschap.

Een ieder, die een beroep op hem deed voor genealogische hulp, weet hoe hulpvaardig hij was en hoe dikwijls hij genealogische problemen wist op te lossen.

Degenen, die hem gekend hebben, zullen aan hem de beste herinnering bewaren.

Catalogus der zegelstempels, berustende in het Koninklijk Pemningkabinet en enige andere verzamelingen,

samengesteld door MR. 0. SCHUTTE.

(vervolg en slot van LXXXVIII, kol. 383).

h. Oost-Indië.

473. Informatiedienst van de Nederlandsindische regering. XX A.

KPK Type X111; omschrift: NETHERLANDS INDIES GOVERNMENT / + INFORMATION SERVICE +.

Koper met bouten heft. Rond, Ø 36, h. 93. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr. 1971 - 390.

474. Gouverneur van Nederlands Nieuw-Guinea. XX c.

KPK Type X111; omschrift: GOUVERNEUR VAN NEDERLANDS-NIEUW-GUINEA. Op het heft een knop voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 35, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 272.

475. Gouverneur van Nederlands Nieuw-Guinea. XX c.

KPK Type XIII; omschrift: GOUVERNEUR / NED (erlands). NIEUW-GUINEA. Op het heft een knop voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 34, h. 112. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1971. Inventarisnr.: 1971 - 273.

476. Japan. XVIII.

KPK Een zeilend schip op een zee; omschrift: D(e): O(ostindische) : C (ompagnie) . IAPAN. .
Zilver (heft ontbreekt). Ovaal, 35 x 31, h. 15. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915. Inventarisnr.: 1915 - 306. Litt.: Indische gids 1911, pag. 69; Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 46, nr. 10.

477. Opperhoofd van de Nederlandse handel in Japan. XIX.

KPK Type XII; omschrift: OPPERHOOFD.VAN DEN NEDERLANDSCHEN HANDEL IN JAPAN.
Koper met schroefdraad (heft ontbreekt). Ovaal, 41 x 49, h. 32. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 66.

478. Opperhoofd van de Nederlandse handel in Japan. XIX.

KPK Opschrift: geheim; omschrift: OPPERHOOFD v(an) . d(en). NEDERLANDs(che)n HANDEL IN JAPAN + .
Zilver (heft ontbreekt). Rond, Ø 37, h. 22. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 67.

j. West-Indië.

479. St. Eustatius. XVIII d.

KPK Wapen met een gekroonde leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard en in zijn linker- een met een lint samengebonden pijlenbundel; op het schild een met drie diademen gesloten kroon van vijf bladeren en vier parels: omschrift op banderol: S(in) T EUSTATIUS. .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 22, h. 17. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 76.

480. Guinea. 1795.

KPK Type 1; opschrift op de afsnede: GUINEA: omschrift: BATAAFSCHE REPUBLIEK. Op de rand een ster voor de richting.
Koper zonder heft. Rond, Ø 47, h. 39. Herkomst: aanwinst 1901 (Verslag over 1901, pag. 76). Litt.: J. Felhoen Kraal, Wapens en zegels van Suriname, pag. 16 en afb. 24.

481. Guinea. 1798.

KPK Type 11; opschrift op de afsnede: GUINEA: omschrift: BATAAFSCHE REPUBLIEK. Op de rand een ster voor de richting.
Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 65. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 429.

482. Guinea. XIX A.

KPK Type XII; omschrift: 'GOUVERNEMENT TER KUSTE VAN GUINEA.
Kaper met schroefdraad (heft ontbreekt). Rond, Ø 34, h. 20.

483. Guinea. XIX A.

KPK Type XII; omschrift: GOUVERNEMENT TER KUST VAN GUINEA +. Op de rand en de keerzijde een inkerving voor de richting.
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 32, h. 27. Herkomst: (Verslag over 1901, pag. 76).

484. Guinea, XIX A.

KPK Type XI; omschrift GOUVERN(emen)T DER NEDERL(andsc) HE BEZITT(ing) EN. / TER KUSTE VAN GUINEA, .
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 31, h. 26. Herkomst: overdracht van het Ministerie van binnenlandse zaken 1878. Inventarisnr. : I.B. 1878 - 63.

485-487. Guinea. XIX A.

KPK Type XI; omschrift op banderol: .GUINEA. .
3 Exemplaren. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 28, h. 21.

111. Kerkelijke instellingen in Nederland.

488. Dekanaat Huisduinen. XVI.

KPK Maria met op haar rechterarm het Kind tegen een gearceerde achtergrond; omschrift: Sigillum + dscanatus + de + Husduna.
Koper met doorboorde handgreep. Spits-ovaal, 46 x 29, h. 14. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 18'78 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 913.

489. Ringsynagoge te Zierikzee. XIX A.

RAZ Een Davidsster, waarbinnen de Hebreeuwse letters qof en alef, waaronder twee maal de letter waw, met boven elke letter een streepje; omschrift: RINGSYNAGOGE DIST(ri) KT ZIERIKZEE. .
Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 32, h. 15.

A f b. 5. Ringsynagoge te Zierikzee (cat.nr. 489). Omgekeerd afgebeeld, ware grootte.

IV. Overheid buiten Nederland.

490. Baljuwschap Beauvais. XVII.

KPK Wapen met drie lelies; schild gedekt door een koninklijke kroon en omhangen met de keten en het msdaljon van de Orde van St. Michiel: omschrift: SCEL.ROIAL. DV.BAILLIAIGE.DE.BEAVVAIS.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 31, h. 21. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 902. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 804.

491, Meierij van Ham. XVII.

KPK Wapen, geschuinbalkt van zes stukken, en een schildhoofd met een schelp: over de doorsnijdingslijn een smalle 'dwarsbalk; achter het schild een kromstaf; schildhouders; twee beren: omschrift S(igillum) + CA(pittuli) +DE+VLSINIS+A(ed?)E+AD+VSVM+ MAIORIE+DE+HAMO+ .

Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 52, h. 22. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 18'78, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 917.

492. L'auditeur au Conseil d'état, intendant de la moyenne Marche. XIX A.

KPK Opschrift: L'AUDITEUR AU CONSEIL D'ETAT / INTENDANT DE LA MOYENNE MARCHE.
Inktstempel. IJzer met pen (heft ontbreekt). Rechthoekig, 9 x 72, h. 34. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 63.

493. Menen. 1568.

KPK Wapen met drie kepers: schildhouder: de heilige Johannes de Doper met in zijn linkerhand boven het schild een banier, waarop een Agnus Dei; omschrift: SIGILLVM.CIVITATIS.MENENENSIS. 1568. -. Op de keerzijde (af gesleten of een afgekeurde uitvoering) : wapen, gekeperd van zes stukken; schildhouder: de heilige Johannes de Doper, in zijn linkerhand boven het schild een Agnus Dei houdend.
Koper zonder handgreep. Rond, Ø 43, h. 3. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 904. Litt.: cf. Max Servais, Wapenboek van de provinciën en gemeenten in België, pag. 808.

494. Menen. 1568.

KPK Een ovaal wapen binnen een cartouche met drie kepers van keel: schildhouder: de heilige Johannes de Doper met in zijn linkerhand boven het schild een banier, waarop een Agnus Dei; omschrift: SIGILLVM.CIVITATIS.MENENENSIS.1568-.
Koper (zonder handgreep). Rond, Ø 49, h. 5. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 903. Litt.: cf. Max Servais, Wapenboek van de provinciën en gemeenten van België, pag. 808.

495. Consulaat van Sardinië te Rotterdam. XIX a.

KPK Gevierendeeld wapen; 1 gevierendeeld met a een Jeruzalemskruis (Jeruzalem), b gedwarsbalkt van (zilver) en azuur van acht stukken, waaroverheen een gekroonde leeuw (Cyprus-Lusignan), c in goud een gekroonde leeuw (Armenië) en d een gekroonde leeuw (Cyprus); 11 gedeeld door een ingebogen punt met drie zeebladeren (Engern) a in purper een omgewend steigerend paard (Westfalen) en b gedwarsbalkt van goud en sabel van acht stukken, waaroverheen een met bladeren omwonden gebogen schuinbalk (Saksen) ; 111 gevierendeeld met a in sabel een gekroonde leeuw (Aosta), b een kruis van keel (Genua), c bezaaid met blokjes een gekroonde leeuw (Chablais) en d een gekroonde adelaar op de middelste van drie bergen (Nizza); IV gevierendeeld met a in keel een kruis, waaroverheen in het kwartierhoofd een barensteel van azuur (Piemont), b een schildhoofd van keel (Montferrat), c geschaakt van goud en azuur in drie rijen, elk van drie vakken (Genève) en d een schildhoofd van azuur (Saluzzo); hartschild: in goud een gekroonde adelaar met een borstschild met een kruis (Oud- en Nieuw-Savoye); een ovaal middenschild in het schildhoofd: een kruis vergezeld van vier morenkoppen (Sardinië): op het schild een koninklijke kroon: schildhouders: twee omziende leeuwen; onder het schild het lint en het kruis van de Orde van Militaire verdiensten, de band en het kruis van de Orde van de Heilige Mauritius en Lazarus en de keten en het kleinood van de Orde van de Annunciatie; omschrift: CONSOLATO DI S(ua). M(aiesta). SARDA IN ROTTERDAM.

Koper zonder handgreep. Rond, Ø 47, h. 9. Herkomst: geschenk 1913. Inventarisnr.: 1913 - 473.

496. Consulaat van Sardinië te Rotterdam. XIX b.

KPK Ovaal gevierendeeld wapen; 1 een kruis vaa keel vergezeld van vier morenkoppen (Sardinië) ; 11 gedeeld met a gedwarsbalkt van (zilver) en azuur van acht stukken, waaroverheen een gekroonde leeuw (Cyprus-Lusignan) en b een Jeruzalemskruis (Jeruzalem); 111 een kruis van keel (Genua): IV in keel een kruis, waaroverheen in het kwartierhoofd een barensteel van azuur (Piemont) ; hartschild: in goud een gekroonde adelaar met een borstschild met een kruis (Oud- en Nieuw-Savoye); op het schild een koninklijke kroon; schildhouders: twee omziende leeuwen; onder het schild het lint en het kruis van de Orde van Militaire verdiensten, de band en het kruis van de Orde van de Heilige Mauritius en Lazarus en de keten en het kleinood van de Orde van de Annunciatie; omschrift: + CONSOLATO DI S (ua) M(aiesta) SARDA IN ROTTERDAM +.
Koper met houten heft. Rond, Ø 40, h. 114. Herkomst: geschenk 1913. Inventarisnr.: 1913 - 474.

497. Consulaat van Sardinië te Rotterdam. XIX b.

KPK Ovaal gevierendeeld wapen: 1 een kruis van keel vergezeld van vier morenkoppen (Sardinië); 11 gedeeld met a gedwarsbalkt van (zilver) en azuur van acht stukken, waaroverheen een gekroode leeuw (Cyprus-Lusignan) en b een Jeruzalemskruis (Jeruzalem) ; 111 een kruis van keel (Genua) ; IV in keel een kruis, waaroverheen in het kwartierhoofd een barensteel van azuur (Piemont) ; hartschild: een gekroonde adelaar (Oud- en Nieuw-Savoye); op het schild een koninklijke kroon: schilde houders: twee omziende leeuwen; onder het schild het lint en het kruis van de Orde van Militaire verdienste, de band en het kruis van de Orde van de Heilige Mauritius en Lazarus en de keten en het kleinood van de Orde van de Annunciatie; omschrift: + CONSOLATO DI S (ua) . M (aiesta) . SARDA IN ROTTERDAM + .
Inktstempel. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 42, h. 32. Herkomst: geschenk 1913. Inventarisnr.: 1913 - 475.

498. Steenokkerzeel. XVII.

KPK Een bisschop met in zijn rechterhand een boek en in zijn linker- een kruisstaf; op zijn buik een schild met een leeuw en een streepbinnenzoom met acht halve lelies aan de buitenkant: op de achtergrond een liggende man met een dorsvlegel; omschrift: S(igillum) .SCAB (inorum) . CAP (itu) LI. METR(opolitani) . MECHL(iniensis) .IN.STEYNOKESEEL..
Koper met doorboorde knop. Rond, Ø 46, h. 32. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 927.

499. Vollezeele. XIV.

KPK Wapen gegeerd van tien stukken, effen en bezaaid met schuinkruisjes, gericht naar het schildhart; omschrift: SIGILLV(m) SCABINOR (urn) DE FOLENSELLE+.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 32, h. ll. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 926. Litt.: cf. J.-Th. de Raadt, Sceaux armoriés des Pays-Bas, tome IV, pag. 154. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genoobchap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 817.

500. Minister van Westfalen in Holland. XIX a.

KPK Gevierendeeld wapen: 1 in keel een springend ros

(Westfalen); 11 opnieuw gevierendeeld met a in keel twee aanziende leeuwen (Dietz), b en c sabel met een schildhoofd van azuur, beladen met twee zespuntige sterren (Nidda), d in keel een leeuw (Katzenelnbogen) en hartschild met een leeuw (Hessen); 111 gegeerd van keel en (zilver) van acht stukken en een hartschild met een leeuw; IV gevierendeeld met a in keel twee aanziende leeuwen (Brunswijk), b-in goud een sleeuw (Diepholz), c een leeuw (Lüneburg) en d in keel een leeuw (Lauterburg); hartschild als type VIII: om het schild keten en kruis van het Legioen van Eer; erachter twee gekruiste scepters; het geheel geplaatst op een mantel, gedekt met een koninklijke kroon: omschrift: LE MINISTRE DE WESTPHALIE EN HOLLANDE.
Koper met houten heft. Ovaal, 31 x27, h. 99. Herkomst: aankoop op auctie Schulman nov. 1932, cat.nr. 622. Inventarisnr.: 1932 - 154.

V. Kerkelijke instellingen buiten Nederland.

501. Liefdadigheid van Andenne(?). XVII.

KPK Een gekroonde Maria met in haar rechterhand een kaars en op haar linkerarm het Kind: ter weerszijde M en A; omschrift: SIGILLUM.CHARITATIS.A(n?)-DENTIVM +.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 37, h. 18. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 916.

502. Deken van Béthune. XV.

KPK Een heilige met een voorwerp in zijn armen in een gothische tempel; eronder een wapenschild met een dwarsbalk; omschrift: Sigil(l) u(m):decanij:de:Bethunia.
Doorboord koper zonder handvat. Spits-ovaal, 44 x 28, h. 3. Herkomst: overdracht van hot Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 914. Ten!.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage,. 1933, cat.nr. 752.

503. Minderbroedersklooster te Brussel. XVII.

KPK De aartsengel Michael met opgeheven zwaard en voor hem liggend een helse draak; omschrift: S(igillum). FRATRVM.MNIORV(m).CONVENTV(s).BRVXEL(larum)..
Koper met handvat in een houten blok. Spits-ovaal, 45 x 30, h. 38. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 909. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 747.

504, Minderbroedersklooster te Verneuil. XV.

KPK Christus, liggend op een tombe, omringd door zes personen (de graflegging); omschrift: Sigillu(m) co(n)-fraternitatis fratrum minorum Vernoliensium +.
Koper met doorboorde handgreep. Zeshoekig, Ø 45, h. 36. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 748.

505. x v.

NL Een heilige ten halve lijve met in zijn linkerhand een staf; omschrift: SIG(illum)..AVIACOLLLNIV..LULII. SI'S(?).
Koper met handgreep. Spits-ovaal, 61 x 37, h. 13. Herkomst: collectie F. Caland.

506. Kapittel van Sint Stephanus. XV.

NL Een half naar rechts gewende heilige met rechts van hem een geknielde figuur, die een kerk aanbiedt, alles in een gothische tempel: eronder een wapenschildje met drie schuinbalken (?); omschrift: SIGILLVM CAPITVLI S(anct)I STEPHANI TR... .
Koper met handgreep. Spits-ovaal, 74 x 49, h. 18. Herkomst: collectie F. Caland.

507. x v.

KPK Een figuur, staande voor een altaar: erboven in een omlijsting Maria met het Kind; omschrift: .. .CVSIAPO (?) - NI+CAPLIA(n)NIA IN.
Koper (gedeeltelijk afgebroken) met doorboorde handgreep (gedeeltelijk afgebroken). Ovaal. 38 x 21. h. 7. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 912.

VI. Particulieren+

508. Joan van Aalburg, 1810.

KPK Type IX; omschrift: VAN AALBURG NO(tai)RE. A MONNICKENDAM, TRIB(unal). DE PAIX (ZUIDERZEE).
Joan van Aalburg, ged. Oost-Zaandam 12 sept. 1771, notaris te Amsterdam 1797, te Schagen 1805-1809, te Monnikendam 1811-1815, † Zwammerdam 8 febr. 1827, tr. 1" ***Grietje Keyser en*** tr. 2" 1819 ***Johanna Sommans de Man*** [Ned. Patriciaat 1940, pag. 2261. Koper (houten heft ontbreekt). Rond, Ø 35, h. 24. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 61.

509. D'Aubremé. XIX.

KPK Gevierendeeld wapen: 1 en IV drie ruiten van keel: 11 en 111 drie merletten; een kroon van drie bladeren en twee parels, waarboven een helm met wrong en als helmteken een merlet tussen twee naar voren gebogen struisveren; schildhouders: twee omziende, gehalsbande hazewindhonden; eronder op een lint: REGI ET PATRIÆ.
Koper met houten heft. Ovaal, 25x 20, h. 88.

510. Jehan de Bahieu. XIV.

KPK Een bisschop (St. Nicolaas) met ter rechter zijde drie kinderen in een kuip; omschrift: s(igillum) iehan de behieu.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 26, h. 27. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 928.

511. Sijds Tjeerds Banga. XVIIIb.

CBvG Ovaal gedeeld wapen binnen een cartouche; 1 doorsneden met in a een aanziende ossekop en in b drie klaverbladen, geplaatst 1, 2: II een halve adelaar, komende uit de 'deellijn; erboven een kroon van negen parels en S(ijds) T(jeerds) B(anga).
Sijds Tjeerds Heslinga, later ***Banga;*** geb. 21 nov., ged. Franeker 23 nov. 1702, leerooier, kerkvoogd der Gereformeerde kerk (ook te Schalsum), lid van de vroedschap 1728 en burgemeester 1732-1746 te Franeker, † 8 aug. 1746, begr. te Franeker, tr. 1726 ***Jeltie Pijters Salverda*** [Ned. Patriciaat 1935/'36, pag. 9]. Zilver met doorboord heft, waardoor een ringetje. Ovaal, 23 x 31, h. 18. Litt.: Ned. Patriciaat 1935/'36, pag.. 7, noot 1. Herkomst: legaat S. de Clercq.

512. Robert Barbier. XVI.

KPK Wapen met een keper, vergezeld boven van twee zespuntige sterren, beneden van een hertekop met hals: omschrift: SEEL: DE: M(essire?): ROBERT BARBIER.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, ø 32, h. 15. Her-

komst: overdracht van het Nederlandsch Museum 18'78 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 979.

513. Bekker (s) ? XIX.

NL Ruitvormig omzoomd wapen van azuur met vijf zespuntige sterren, geplaatst 2, 1, 2; helm met een zespuntige ster tussen een vlucht als helmteken.
Koper met houten heft. Ovaal, 26x21, h. 90.

514. Ronart Belliart. XVI.

KPK Wapen met een keper, vergezeld van drie spijkers(?); helm met dekkleden; helmteken: een schaaps(?) kop met hals tussen een vlucht; schildhouders: twee schapen (?); omschrift: s(igillum) ronart belliart.
Koper (handgreep afgebroken). Rond, Ø 33, h. 3. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1879 (Verslag over 18'78, bijl. E). Inventarisnr.: I.M. 963.

515. Laurens Benoit. XVI.

KPK Wapen met twee bloemen en een vogel (pelikaan?), geplaatst 2, 1; schildhouder: een naakte vrouw met een tak in haar hand; omschrift op banderol: :SEEL:LAVRENS:BENOIT.
Koper (met een gat erin; draaibare handgreep afgebroken). Rond, Ø 30, h. 4. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 972.

516. Simon Bercheminier. XV.

KPK Een lam voor een kruisvaan; omschrift: S(igillum) SIMON BERCHEMINIER.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 20, h. 7. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 932. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 837.

517. Johannes Betault. XV.

KPK Wapen met een roos; schildhouder: een engel; omschrift: s(igillum) iohannis betault.
Koper met handgreep (beschadigd). Rond, Ø 28. h. 11. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 971. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 892.

Afb. '6. *Nicolas* de *Biamus* (cat.nr. 518). Omgekeerd afgebeeld, vergroot.

518. Nicolas de Biamus. XVI.

KPK Wapen met een poort met twee Dorens en een opgetrokken valdeur met op de middelste spits een natuurlijke adelaar(?); schildhouder: een natuurlijke adelaar; omschrift: s(igillum) nicolas.de.biamus.
Koper (draaibare handgreep afgebroken). Rond, Ø 30, h. 3.

Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 969.

519. Ludovicus, prior van St. Pieter van Boeugessent. XV.

KPK De heilige Petrus en Paulus, in een gothische tempel, waaronder een wapen met een dwarsbalk met vijf hermelijnstaartjes; omschrift: s(igillum) fr(atr)is. ludovici. prioris.s(an)c(t)i.petri.de.boeugessent.
Koper met versierde doorboorde handgreep. Spits ovaal, 57 x 36. h. 20. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 920. Tent.: Genealogisch- heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 753.

520. Ds. Jacob Bolwerk en Petronella Agnes Pasques de Chavonnes. XVII a.

NL Ovaal alliantiewapen; rechts: in azuur een schuingeplaatst zwaard, boven en onder vergezeld van drie zoomsgewijs geplaatste bollen; links gevierendeeld met in 1 en IV in goud drie merletten en in 11 en 111 in azuur een leeuw: helm met dekkleden; helmteken: een uitkomende hand, die een, bol vasthoudt.
Ds. Jacob *Bolwerk*, aged. Beusichem 19 dec. 1686., student te Leiden 30 sept. 1702, te Utrecht 1707, predikant te Spijk 1708, te Bergen op Zoom 1711. te Maastricht 1728—1748, curator van de Latijnse school aldaar, † Maastricht 19 juni; begr. aldaar 23 juni 1757, tr. Leerdam 19 okt. 1710 *Petronella Agnes Pasques de Chavonnes*, ged. Hulst 14 aug. 1671, begr. Maastricht 1 mei 1733, weduwe van 1" *Abraham Bosch* en 2" *Frederik Lamy* [Navorscher 1906, pag. 513]. Kornalijn met handvat. Rechthoekig, 24x23, h. 42. Tent.: Het Blazoen, museum het Prinsenhof, Delft, 1953, cat.nr. 213.

521. Booghmans. XVIII d of XIX a.

NL Gedeeld ovaal wapen; 1 in azuur een voetboog met, de zwengel naar links; 11 een aanziende stierekop tussen twee zuilen, boven vergezeld van twee merletten, en een schildvoet, beleden met drie palen: helm met een pijl als helmteken.
Koper met houten heft. Ovaal, 28x22, h. 94. Aanwinstnr.: 3903.

522. Jan W. Booghmans. XIX.

NL Type XII; omschrift: .JAN.W.BOOGHMANS. / F-NOTARIS te GAROET.
Koper met houten heft. Ovaal, 27x 34, h. 122. Aanwinstnr.: 3903.

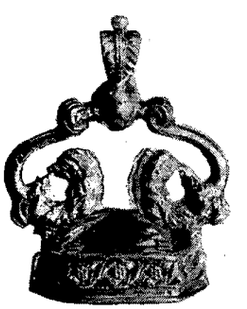

Afb. *7. Van Borssele van der Hooghe* (cat.nr. 523). Ongeveer ware grootte.

523. Van Borssele van der Hooghe. XVIII B.

RAZ Wapen van sabel met een dwarsbalk; op het schild een kroon van vijf bladeren en vier parels; schildhouders: twee eenhoorns.
Kristal met gouden à-jour-handgreep met oog, waarop een onduidelijk merk. Rechthoekig, 14 x 17, h. 39.

524. Van Borssele van der Hooghe. XVIII B.

RAZ Wapen van sabel met een dwarsbalk; boven het schild een kroon van vijf bladeren.
Kornalijn met verguld zilveren à-jour-handgreep met oog. Rechthoekig, 23x 18, h. 32.

525. Van Borssele van der Hooghe. XVIII B.

RAZ Wapen van sabel met een dwarsbalk: boven het schild een kroon van vijf bladeren; schildhouders: twee 'eenhoorns.
Kornalijn met verguld zilveren à-jour-handgreep met oog. Rechthoekig, 29 x 31, h. 35.

526. Mr. Jean Louis Bosc de la Calmette. XVIII c.

KPK Gevierendeeld wapen; 1 en IV een tak; 11 en III twee toegewende leeuwen onder een kroon en een schildzoom van azuur, (beladen met acht sterren; helm met dekkleden; helmteken: een tak; omschrift: 1 (ean) : L(ouis) :BOSC DE LA CALMETTE 1 (uris) :V(triusque) :D(octor) :. Op de keerzijde een gekroonde 0 als jaarletter.
Mr. *Jean Louis Bosc de la Calmette,* ged. Deventer (Gr. k.) 19 mei 1732, bargemeester en kameraar aldaar 1756-1766, gedeputeerde ten landdage van Overijssel 1766, † Deventer 7 maart 1806 [Jaarb. Centr. Bureau voor Geneal., deel X111, pag. 185]. Zilver, zonder handvat. Rond, Ø 46, h. 3.

527, Bosch & De Clercq. XIX.

CBvG Monogram B (osch) & D (e) C (bercq) .
Firma Bosch & De Clercq, kassiers te Amsterdam tot 1820. Koper (houten handgreep ontbreekt). Ovaal, 20 x 26, h. 17. Herkomst: legaat S. de Clercq.

528. A. D. Bosch. XIX.

NL Opschrift: A. D. Bosch.
Inktstempel. Koper met houten heft. Ovaal, 13x25, h. 99. Herkomst: familiearchief Hora Siccama (stamboeknr. 5212).

529, A. D. Bosch. XIX.

NL Handtekening A D Bosch.
Inktstempel. Koper met houten heft. De handtekening, 18 x 84, h. 95. Herkomst: familiearchief Hora Siccama (stamboeknr. 5212).

530. A. D. Bosch. XIX.

NL Paraaf B (osch).
Inktstempel. Koper met houten heft. De paraaf, 17 x 26, h. 85. Herkomst: familiearchief Hora Siccama (stamboeknr. 5212).

531. J. B(osch?). XIX.

NL Monogram JB.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 14 x 11, h. 77. Herkomst: familiearchief Hora Siccama (stamboeknr. 5212).

532. Jehan Boulet. XV.

KPK Wapen met een bol, links vergezeld van een met de rechte hoek in de schildhoek geplaatste winkelhaak; omschrift: s(igillum) : jehan ~ ~ boulet: + : .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 22, h. 30. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 956. Tent.: Genealogiech-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 894.

533. Bredero. XVIII B af XIX A.

NL Wapen met een leeuw, in de vier hoeken vergezeld van een ster;, helm met dekkleden: helmteken: een uitkomende leeuw met een ster tussen de voorpoten.
Koper met houten heft. Ovaal, 25 x 20, h. 89.

534. Van Brienen. XIX.

NL Wapen met een springende eenhoorn van keel; gekroonde helm met dekkleden; helmteken: een uitkomende 'eenhoorn van keel. Op de keerzijde een onduidelijk vierkant merk en het keurteken voor kleine zilveren werken.
Zilver met houten heft. Ovaal, 29 x 21, h. 82. Herkomst: geschenk B. J. van Eck [De Ned. Leeuw, jrg. 1952, kol. 134].

535. Van den Broe(c)k. XVIII.

KPK Ovaal wapen binnen een cartouche met drie zwaarden, één verticaal met het gevest naar boven, de beide andere schuingekruist, de 'gevesten naar beneden; op het schild een kroon van vijf bladeren.
Zilver met à-jour-handgreep. Ovaal, 21 x 18, h. 34. Herkomst: collectie Frieswijk.

536. Johannes Brughman. XVIII.

KPK Wapen met een leeuw op een van sabel en (zilver) geschuind veld; helm met dekkleden; helmteken: een uitkomende leeuw; omschrift: SIG (illum) IOHANNIS BRUGHMAN. .
Koper met draaibaar à-jour-handvat. Rond, Ø 46, h. 34. Herkomst: auctie A. A. Vorsterman van Oijen 1898 (Verslag over 1898, pag. 22). Inventarisnr.: 1898 - 121.

537. De Bruyn. XVIII B.

NL Wapen 'temidden van takken van goud met een schuinlinks geplaatste stierekop; helm met dekkleden: helmteken: een uitkomende, geharnaste arm met een zwaard.
Kornalijn met gouden :à-jour-handvat. Ovaal, 29x 25, h. 27. Herkomst: collectie kolonel J. D. Wagner.

538. De Bruyn. XIX.

NL Wapen van goud met een schuinlinks geplaatste stierekop; helm met een uitkomende, geharnaste arm met een zwaard als helmteken.
Zilver met houten heft. Ovaal, 30 x26, h. 87. Herkomst: collectie kolonel J. D. Wagner.

539. Van der Burch. XVIII.

NL Ruitvormig wapen binnen een cartouche, met een gewelfde schuinbalk; op het schild een kroon van negen parels.
Koper met à-jour-handgreep. Ovaal, 22x 19, h. 29.

540. Bussemaker. XIX.

KPK Wapen met twee gekruiste geweren: helm met een klaverblad als /helmteken.
IJzer op koper gemonteerd met houten handvat. Ovaal, 25 x 20, h. 78. Herkomst: geschenk L. J. Boddaert-Mouton te Delft 1969. Inventarisnr.: 1970 - 28.

541. Jehannes Cambri. XVII.

KPK Wapen met drie gouden ruiten, boven vergezeld van een zespuntige ster: helm met een uitkomende zwijnskop met hals als helmteken; schildhouders: twee eenhoorns: omschrift op banderol: IEHAN (ne)S CAMBRI.
Koper met draaibare handgreep. Rond, ø 29, h. 20. Herkomst: overdracht *van* het Nederlandsah museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 967.

542. Canter? XVIII d.

CBvG Gedeeld wanen tussen guirlandes; I een halve adelaar, komende uit de deellijn; 11 drie klaverbladeren; op het schild een kroon van vijf bladeren.
Koper mot houten heft. Ovaal, 30 x 26, h. 98. Herkomst: legaat S. de Clercq.

543.. Guillame Chandum(?). XV.

KPK Wapen met een smalle ingebogen keper, vergezeld van drie gedraaide staken met naar beneden en boven omgebogen zijarmen, staande op blokken; helm met een

eenhoornkop met hals voor een verenbundel als helmtaken; schildhouders: twee leeuwen; omschrift: Guillame Chandum(?)
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 33, h. 22. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N. M. 962. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 895.

544. Anthone Chassigne. XVI.

KPK Wapen met een dwarsbalk; helm met een bebladerde tak met twee zijtakken als helmteken; schildhouders: twee leeuwen: omschrift: S(igillum) anthone chassigne.
Koper met draaibare handgreep. Rond, Ø 28, h. 20. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 966.

545. Van Citters. XVIII.

KPK Ovaal wapen binnen een cartouche met een beurtelings gekanteelde (dwarsbalk, vergezeld van zeven zespuntige sterren, vier boven en drie beneden de balk, en een effen schildhoofd.
Zilver met à-jour-handgreep. Ovaal, 21 x 17, h. 30.

546. Verheye van Citters. XVIII.

ZM Gevierendeeld wapen: 1 en IV doorsneden met in a in keel een koe en in b een gegolfde dwarsbalk (Verheye); 11 en 111 ingehoekt gedeeld van drie hele en twee halve stukken van sabel (en zilver) (Botland); hartschild: in azuur een beurtelings gekanteelde #dwarsbalk, vergezeld van zeven zespuntige sterren, vier boven en drie beneden de balk, en een effen schildhoofd (Van Citters); op het schild een kroon van veertien parels, waarop drie parels; omschrift op banderol: VERHEYE VAN CITTERS.
Zilver met. à-jour-handgreep. Rond, Ø 45. Herkomst: geschenk A. des Tombe aan het Penningkabinet (Verslag 1881, pag. 26, 2).

547. Mr. Casper van Citters Jacobsz.. XVIII d.

ZM Wapen van azuur met een beurtelings gekanteelde dwarsbalk, vergezeld van zeven zespuntige sterren, vier boven en drie beneden de balk, en een effen schildhoofd; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht, waarvan de rechter vleugel beladen met een zespuntige ster; opschrift op banderol: CASPER.I (acobsz.) .VAN ++CITTERS.
Mr. *Casper Jacobsz. van Citters,* geb. Middelburg 9 nov. 1754, raad in den Hove van Vlaanderen, † 8 nov. 1801, tr. *Petronella Post.* Zilver met à-jour-handgreep. Rond, Ø 41. Herkomst: geschenk A. des Tombe aan het Penningkabinet 1881 (Verslag over 1881, pag. 26, 1). Tent.: Het Blazoen, museum het Prinsenhof, Delft, 1953, cat.nr. 210.

548. De Clercq. XIX.

CBvG Wapen van azuur met een keper,. vergezeld van drie zespuntige sterren: helm met een zespuntige ster als helmteken.
IJzer gemonteerd op een zilveren koker met verende sluiting. Ovaal, 24 x 21, h. 91. Herkomst: legaat S. de Clercq.

549. De Clercq. XIX.

CBvG Wapen van azuur met een keper, vergezeld van drie zespuntige sterren: helm met dekkleden; helmteken: een zespuntige ster.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 20 x 16, h. 94. Herkomst: legaat S. de Clercq.

550. De Clercq. XIX.

CBvG Monogram D(e) C(lercq).
Koper met houten heft. Langwerpig, 12x 17. h. 74. Herkomst: legaat S. de Clercq.

551. C. de Clercq. XIX.

CBvG Monogram C. d(e) C (lercq).
Zilver met houten heft.. Langwerpig, 11 x 14, h. 78. Herkomst: legaat S. de Clercq.

552. Pieter de Clercq Jacobsz.. XVIII d.

CBvG Monogram P(ieter) D(e) C(lercq), waaronder IAC(obs)Z (oom) ; erboven een kroon van drie bladeren en tweemaal drie parels.
Pieter de Clercq, geb. Amsterdam 21 maart 1748, koopman aldaar, † Amsterdam 24 juni 1802, tr. 1770 *Agatha Stokkelaar* [Ned. Patriciaat 1911, pag. 50]. Koper met houten heft. Ovaal, 21x 19, h. 93. Herkomst: legaat S. de Clercq.

553. Pieter de Clercq Gijsbertsz.. XIX A.

CBvG Monogram P (ieter) D (e) C (lercq). G (ijsberts) z (oon)..
Pieter 'de Clercq, geb. Amsterdam 5 nov. 1807, kassier, † Franeker 13 nov. 1879, tr. 1838 *Aaltje Stinstra* [Ned. Patriciaat 1911, pag. 50]. Koper met houten heft. Rond, Ø 20, h. 83. Herkomst: legaat S. de Clercq.

554. Pieter de Clercq. XIX B.

CBvG Monogram P (ieter) D (e) C(lercq) .
Pieter de Clercq, geb. Amsterdam 21 jan. 1849, directeur der Ontvang- en betaalkas aldaar, tr. 1874 *Maria Catharina Müller* [Ned. Patriciaat 1920, pag. 50]. IJzer met à-jour-handgreep. Ovaal, 24x22, h. 33. Herkomst: legaat S. de Clercq.

555. Pieter de Clercq. XIX B.

CBvG Monogram P (ieter) D (e) C(lercq).
Pieter de Clercq, zie no. *554.* Koper met à-jour-handgreep. Ovaal, 23 x 31, h. 41. Herkomst: legaat S. de Clercq.

556, Leuren le Clercq. XV.

KPK Wapen met een gesteelde hakbijl, links boven vergezeld van een lelie; omschrift: s(igillum) +leuren-le-clercq-.
Koper met doorboord handvat. Rond, Ø 26, h. 27. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 957.

557. Colin de Compiengne. XV.

KPK Een omgewende vogel met een mensenhoofd onder een bebladeade tak; omschrift: S(igillum) COLIN DE COMPIENGNE+ .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 27, h. 19. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 931. Tent.: Genealogisch-heraldische 'tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 838.

558. Cool? XVIII B.

KPK Ruitvormig wapen op een vaas afgebeeld met Oen keper, vergezeld van drie koolplanten(?), de beide bovenste schuinlinks en schuinrechts geplaatst; op de vaas een kroon van vijf bladeren.
Zilver met à-jour-handgreep. Ovaal, 23 x 17, h. 29.

559. Robert de Courtevile. XVI A.

KPK Een wapen met een krulkruis; helm met dekkleden; helmteken: een saterskop; schildhouders: twee saters: omschrift: s (igillum) robert de courtevile.
Koper (draaibare handgreep afgebroken). Rond, Ø 26, h. 3. Herkomst: overdracht. van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E) . Inventarisnr.: N.M. 965. Tent.:

Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 897.

560. Mabait(?) Creton. XV A.

KPK Wapen mat een getand kruis, waaroverheen in het schildhoofd een barensteel met, drie hangers, gaande tot de Beide schildranden; omschrift: S(igillum)MAB (?) AIT(?).CRETON.
Koper zonder handgreep. Rond, 0 27, h. 2. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 18'78, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 945. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 891.

561. Jr. Jehan de Crohin, beer van St. Simphorian Pond. XVII A.

KPK Wapen met een keper, vergezeld van drie horenaren; gekroonde helm met dekkleden; helmteken: een brak met een halsband; waaraan een ring; schildhouders: twee leeuwen; omschrift: S (igillum) .IEHAN.DE.CROHIN.ESCVIER.S(eigneu) R.DE.S(ain) T.SIMPHORIAN.POND. .
Koper met draaibare handgreep. Rond, Ø 50, h. 32. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 968.

5162. Cuperus. XVIII B.

NL Doorsneden wapen; 1 een adelaar; 11 drie eenden; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht.
Koper met houten heft. Ovaal, 22 x 21, h. 70. Herkomst: bruikleen van F. Hers 1943.

563. Ignatius de Curia. XV A.

KPK Wapen met drie jachtshoorns, in het midden vergezeld van een bloem (?); omschrift: sigillum.ignatij.de.curia. .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 26, h. 30. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 955.

564. Dekker. XVIII B.

NL Gedeeld wapen binnen een cartouche; 1 in azuur een halve adelaar, komende uit de deellijn; 11 in azuur een onderarm, komende uit de schildrand en houdende een pijlpunt, vergezeld van drie schuingeplaatste hamers; helm met dekkleden; 'helmteken: een hand met een pols, houdende een pijlpunt.
Koper met houten heft. Ovaal, 26 x 22, h. 97. Herkomst: familiearchief Dekker. Aanwinstnr. : 6801.

565. Dekker. XVIII B.

NL Gedeeld wapen binnen een cartouche; I in azuur een halve adelaar, komende uit de deellijn; 11 in azuur een onderarm, komende uit de schildrand en houdende een pijlpunt, vergezeld van drie schuingeplaatste hamers; helm met dekkleeden; helmteken: een hand met een pols, houdende een pijlpunt.
IJzer met à-jour-handgreep. Ovaal, 25x21, h. 30. Herkomst: familiearchief Dekker. Aanwinstnr.: 6801.

566. Dekker. XIX.

NL Gedeeld wapen binnen een cartouche; I in 'azuur een halve adelaar, komende uit de deellijn; 11 in azuur een onderarm, komende uit de schildrand en houdende een pijlpunt, vergezeld van drie schuingeplaatste hamers: helm met dekkleden; helmteken: een hand met een pols, houdende een pijlpunt.
IJzer met heft in de vorm van een slang. Rond, Ø 20, h. 82. Herkomst: familiearchief Dekker. Aanwinstnr.: 6801.

567. Johannes Franciscus Dekker en Gerhardina Catharina Wakker. XVIII d.

NL Alliantiewapen binnen een cartouche; rechts gedeeld; 1 in azuur een halve adelaar, komende uit de deellijn; 11 in azuur een onderarm, komende uit de schildrand en houdende een pijlpunt, vergezeld van drie schuingeplaatste hamers; het linker wapen: drie seinlichten; op de schilden een kroon van vijf bladeren.
Johannes Franciscus Dekker. tr. voor 1778 Gerhardina ***Catharina Wakker.*** Koper met'houten heft. Rechthoekig, 23 x 20, h. 94. Herkomst: familiearchief Dekker. Aanwinstnr.: 6801.

568. Iehan de Dievatus Diethavet (?). XV.

KPK Wapen met een kruis; omschrift: S(igillum) IEHA DE DIEVAT9 DIETHAVET(?) + .
Koper zonder handgreep. Rond, '0 27, h. 2. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 946.

Afb. 8. ***Willem de Differe*** (cat.nr. 569). Omgekeerd afgebeeld, vergroot.

569. Willem de Differe. XV B.

KPK Merk in de vorm van een puntig toelopend schild, de rechterzijde verlengd en deze verlenging voorzien van een dwarsstreep en twee naar links beneden gaande streepjes'; omschrift: S(igillum). WILL(em) .DE DIFFERE+ .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, 0 18. h. 17. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 950. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 840.

570. Douglas. XIX.

NL Wapen met een kroon en een hart boven elkaar en een schildhoofd van azuur met drie zespuntige sterren: helm met een uitkomende hand, die een gebroken lans houdt, als helmteken; omschrift: DOE ÖR DIE.
Koper met houten heft. Ovaal, 29x18, h. 74. Herkomst: geschenk heer Broek 1946.

571. Flouren Dufrenoy. XVI A.

KPK Wapen met een ster; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht; omschrift op banderol: flouren dufrenoy. Het deel „Flouren" is dieper uitgesneden, waardoor de mogelijkheid bestaat, dat het stempel later aan deze naam is aangepast.
Koper (handgreep afgebroken). Rond, 0 32, h. 5. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 975.

572. Dumonceau. XIX.

KPK Gevierendeeld wapen; 1 en IV in azuur een zwaard, kwartier 1 bovendien met een schildhoek volgens dit kwartier; 11 en 111 in goud een schuinbalk van sabel, beladen met drie stappende vogels in de stichting van de balk; hartschild: in keel drie bloemen; op het schild een kroon van drie bladeren en twee parels; schild-

houders: twee leeuwen, die een tournooilans, waaraan een banier, houden, de rechtse keel met een omgewende 'leeuw, de linkse azuur met een W; 'onder het schild op een lint: HERINNERING AAN VERDIENSTEN. IJzer met ivoren, heft. Langwerpig, 20 x 17, h. 111.

Afb. 9. ***Jean, François*** graaf *Dumonceau* (cat.nr. 573). Omgekeerd afgebeeld, vergroot.

573. Jean François graaf Dumonceau. XIX.

KPK Gevierendeeld wapen; I en IV in azuur een zwaard, kwartier 1 bovendien met een schildhoek volgens dit kwartier; 11 en 111 in goud een schuinbalk van sabel, beladen met drie stappende vogels in de richting van de balk; hartschild: in Leel drie bloemen; op het schild een kroon van drie bladeren en twee parels; schildhouders: twee leeuwen, die een tournooilans, waaraan een banier, houden, de rechtse keel met een omgewende ***leeuw,*** de linkse azuur met een W; onder het schild aan linten de kruisen van het Legioen van Eer, de Militaire Willemsorde en de Nederlandsche Leeuw; daaronder op een lint: HERINNERING VAN VERDIENSTEN.
Jean François graaf ***Dumonceau.*** geb. Brussel 1 maart 1790, luitenant-generaal der cavalerie, chef van het militaire huis des Konings, ridder M.W.O. 3. Legioen van Eer. Heiliae Lodewijk en Nederlandsche Leeuw, Metalen kruis, †'s-Gravenhage 1 maart 1884, tr. 1819 *Thérèse Anne Ghislaine d'Aubremé* [Ned. Adelsboek jrg. 1941, pag. 269]. IJzer met ivoren heft. Ovaal, 33x 28, h. 121.

574. Jean François graaf Dumonceau. XIX.

KPK Gevierendeeld wapen; 1 ten IV in azuur een zwaard, kwartier 1 bovendien met een schildhoek volgens dit kwartier; II en 111 in goud een schuinbalk van sabel, beladen met drie stappende vogels in de richting van de balk; hartschild: in keel drie bloemen; op het schild een kroon van drie bladeren en twee parels; schildhouders: twee leeuwen, die een tournooilans, waaraan een banier, houden, de rechtse keel met een omgewende leeuw, de linkse azuur met een W; onder het schild aan linten de kruisen van het Legioen van Eer, de Militaire Willemsorde en de Nederlandsche Leeuw: daaronder op een lint: HERINNERING VAN VER DIENSTEN.
Jean François graaf ***Dumonceau,*** zie. no. ***573.*** Koper met houten heft. Ovaal, 25x 21, h. 90.

575. Marie Anne Cyprienne Dusauzet. XVIII d.

NL Wapen met een keper van goud, vergezeld van drie zwaarden, de gevesten omlaag; helm met -dekkleden; schildhouders: twee griffioenen.
Marie Anne *Cyprienne Dusauzet,* tr. 1791 ***James Ferrand.*** Koper met houten heft. Rond, Ø 19, h. 95. Herkomst: geschenk Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht 1958.

576. Van dar Duyn? XVIII.

NL Ovaal wapen binnen een cartouche van goud met een leeuw met een barensteel over de hals gaande; helm met dekkleden; helmteken: een leeuw tussen een vlucht. Koper met houten heft. Ovaal, 22 x21, h. 94.

577. Pieter Cornelis Duyvesteyn. XVIII d.

KPK Doorsneden wapen: 1 in goud een uitkomende leeuw; 11 in azuur een vogel met kromme snavel en, opgetrokken voorpoot; helm met dekkleden; helmteken: een uitkomende leeuw: omsahrift op banderol: SIG(illum) P(ieter) C(ornelis) DUYVESTEYN SCHOUT VAN WATERINGEN.'
Pieter Cornelis Duyvesteyn, schout van Wateringen 1795-1807. Koper zonder handgreep. Rond, Ø 42, h. 3. Inventarisnr.: I.B. 1878, nr. 70.

578. Van Eeghen. XVIII.

CBvG Wapen met een schaap op een grond: helm met dekkleden; helmteken: een uitkomend schaap.
Zilver met à-jour-handgreep. Ovaal, 21 x 17, h. 24. Herkomst: legaat S. de Clercq.

579. Mr. Wyer Antoni Eekhout. XVIII b.

KPK Wapen met een eiketak, waaruit een eikel aan een steel en twee bladeren spruiten (*Eekhout*), rustende op een schildvoet van azuur, beladen met drie sterren, geplaatst 2, 1 (*Grauwijck*); helm met dekkleden; helmteken: een eiketak, waaruit een eikel en twee bladeren spruiten; omschrift: WYER+ANTONI+EEKHOVT + 1 (uris) + V (triusque) + D (octor).
Mr. ***Wyer Antoni Eekhout,*** ged. Kampen (Buitenk.) 8 aug. 1723, gemeensman 1741-1757, schepen 1758, 1760, 1762, 1764, 1766, 1770, 1772, 1774, 1776, 1178-1794 en raad 1759, 1761, 1763, 1765, 1767, 1771, 1773, 1775, 1777 te Deventer, † aldaar 16 nov. 1801, tr. 1748 ***Elisabeth Machteld Wicher-Zink*** [Ned. Patriciaat jrg. 1923, pag. 74]. Zilver zonder handgreep. Rond, Ø 42, h. 3.

580. Van Eeten. XVIII d.

NL Wapen met drie (geplante, gesteelde bloemen; helm met een vlucht als helmteken. Op de 'achterkant grote keur van Gorinchem (beurtelings gekanteelde dwarsbalk) en een D als jaarletter.
Zilver met à-jour-handgreep. Ovaal, 22x 18, h. 32. Herkomst: bruikleen F. Hers 1943.

581. M. van Eeten. XIX.

NL Monogram M v(an) E(eten).
Koper met houten heft. Ovaal, 14 x16, h. 76. Herkomst: bruikleen F. Hers 1943.

582. T. van Eeten. XIX.

NL Monogram T. v(an). E(eten)..
Koper met kornalijnen heft. Rechthoekig, 15 x 18, h. 84. Herkomst: bruikleen F. Hers 1943.

583. Egidius kapelaan van St. Marie in de kerk van St. Salvator. XIV.

KPK Maria met hat Kind; omschrift: S(igillum) EGID(ii) CAP(e)L(lan)I S(an)C(tae) MAR(iae) I(n) EC(c) L(esi) A S(ancti) SAL(vatoris).
Koper met doorboorde handgreep. Spits-ovaal, 30 x 18, h. 8. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 918. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 746.

584. van Epen. XIX.

NL Wapen 'met twee linkerschuinbalken, vergezeld van drie schuinkruisjes; helm met dekkleden; helmteken:

een schuinkruisje tussen een vlucht.
Koper met houten heft. Ovaal, 23x20, h. 80.

585. Fabius. XIX.

KPK Gedeeld wapen: 1 een halve adelaar komende uit de deellijn; 11 effen goud; gekroonde helm met dekkleden.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 19x 17, h. 80. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief (collectie Fabius) 19'71. Inventarisnr.: 1971 - 430.

586. Fabius. XIX.

KPK Ruitvormig gedeeld wapen: 1 een halve adelaar, komende uit de deellijn; 11 effen; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht.
Koper met houten heft. Ovaal. 26 x 20. h. 96. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief (collectie Fabius) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 431.

587. Petrus Jan Fabius. 1843.

KPK Type XII; omschrift: P (etrus). I(an). FABIUS NOTARIS TE RYSSEN+.
Petrus Jan *Fabius,* geb. Steenwijk 25 mei 1816, notaris te Rijssen 1843 en te Steenwijk 1849, † aldaar 8 dec. 1863 [Ned. Patriciaat jrg. 1950, pag. 133]. Koper (het heft ontbreekt). Rond, Ø 25, h. 18. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief (collectie Fabius) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 432.

588. Petrus Jan Fabius. 1849.

KPK Type XII; omschrift: P(etrus). 1 (an). FABIUS. NOTARIS TE STEENWIJK+ .
Petrus Jan Fabius, zie. no. 587. Koper met houten heft. Rond, Ø 26, h. 76. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief (collectie Fabius) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 433.

589. Petrus Jan Fabius. 1849.

KPK Type XII; omschrift: P(etrus). I(an). FABIUS NOTARIS TE STEENWYK. .
Petrus Jan. Fabius, zie no. *587.* Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, Ø 30, h. 83. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief (collectie Fabius) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 434.

590. Claude de Felleris. XVII.

KPK Wapen met een keper met op de top een wassenaar en vergezeld boven van twee zespuntige sterren en beneden van een boom; helm met dekkleden; helmteken: een boom; omschrift: S (igillum). CLAVDE..DE. FELLERIS..
Koper met draaibare handgreep. Rond, Ø 36, h. 24. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Oud inventarisnr.: N.M. 977.

591. James Ferrand. XVIII d.

NL Gedeeld wapen: 1 een toren; 11 een boom, overtopt door een zespuntige ster; wrona, waarboven een helm.
James *Ferrand,* geb.. in 1751, chartermeester ter secretarie van de Raad van State, † 's-Gravenhage in 1815. tr. in 1791 *Marie Anne Cyprienne Dusauxet.* IJzer met houten heft. Ovaal, 30x 26, h. 97. Herkomst: schenking van Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht 1958.

592, F. W. Forsten. XIX.

NL Opschrift: F. W. Forsten.
Koper met houten heft. Ovaal, 20x24, h. 74.

593. Isaac Francx. XVII b.

KPK Gedeeld wapen: 1 drie lelias en een doorsneden vrijkwartier met in a drie palen en b effen; 11 een dwarsbalk vergezeld van drie bloemen; erboven I(saac) V (rancx).
Zsaac *Francx,* ged. Amsterdam (Engelse k.) 17 nov. 1610, commissaris 1655 aldaar, † Amsterdam 23 juli 1663 [Elias, De vroedschap, van Amsterdam, pag. 401]. IJzer met heft. Ovaal, 29x27, h. 92.

594. Frieswijk. XVIII B.

KPK Gedeeld wapen binnen een cartouche; 1 gedwarsbalkt van (zilver) en keel van zes stukken; 11 doorsneden met in a drie anjelieren met korte stelen en in b een van de linkerbenedenhoek uitgaande reigerkop met hals en borst; op het schild een kroon van vijf bladeren.
IJzer met à-jour-handgreep. Ovaal, *26 x 22,* h. *36.* Herkomst: collectie Frieswijk.

595. Isaac Jan Alexander Gogel. 1810.

KPK Wapen met monogram 1 (saac) J (an) A(lexander) G (ogel); op het schild een gekroonde natuurlijke adelaar op een bliksemschicht; ter weerszijde van het schild een tak en eronder het kruis van het Legioen van Eer: omschrift: CONSEILLER D'ETAT.
Zsaac *Jan Alexander Gogel,* geb. Vught 10 dec. 1765, agent van financiën 1798-1801, minister van financiën 1805—1810, intendant-generaal van financiën 1810-1813, blauwselfabrikant te Overveen, staatsraad i.b.d. 1821, commandeur Ned. Leeuw, † Hillegom 13 juni 1821, tr. *Catharina wan Hasselt.* IJzer met pen (heft ontbreekt). Ovaal, 38x 30, h. 29. Herkomst: aankoop Florange. Parijs 1913. Inventarisnr.: 1913 - 471.

596. Pierot le Gorlier. XVB.

KPK Een zadel met een stijgbeugel; omschrift: S (igillum) PIEROT LE GORLIER +.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 20, h. 25. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 935. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 839.

597. Noel Gouthel. XV.

KPK Een schaar; omschrift: s(igillum) noel.gouthel.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 24, h. 28. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 937.

598. De Graeff. XIX.

NL Gevierendeeld wapen; 1 en IV in keel een schop met het blad naar boven; 11 en III in azuur een zwaan: gekroonde helm met een schop met het blad naar boven als helmteken: schildhouders: twee zwanen.
Kper (heft ontbreekt). Rechthoekig,, 25 x 20, h. 17. Herkomst: schenking B. J. van Eck [De Ned. Leeuw jrg. 1952, kol. 134].

599. Cornets de Groot. XIX.

NL Gevierendeeld wapen: 1 en IV drie jachthoorns (Cornets) en een bartschild met een achtpuntige ster (Baux); 11 en 111 in sabel drie bollen, geplaatst volgens een schuinbalk, vergezeld boven van één, onder van twee kraaien, de beide onderste geplaatst volgens een schuinbalk (De Groot); op het schild een kroon vam negen parels, overtopt door twee helmen, rechts met een vlucht, links met twee pluimen als helmteken; schildhouders: twee (aanziend gestelde wildemannen met een groene bladerkrans om de heupen; de binnenste hand in de zijde, de buitenste een knots bij de voet houdend; eronder op een lint: RUIT HORA.
Koper met houten heft. Ovaal, 24x 31, h. 86. Herkomst: schenking Mr. F. J. J. Besier te 's-Gravenhage 1967.

600. N. Harderwijk - N.N. XVIII.

CBvG Alliantiewapen binnen slingers; rechts doorsneden met in I een gaande leeuw en in II een zespuntige ster; links een boom achter twee haaks op elkaar staande hekken; boven de schilden een kroon van vijf bladeren.
IJzer met à-jour handvat. Ovaal, 28 x24, h. 29.

601. Pierre de Helies. XV.

KPK Wapen met vijf palen en een schildhoofd met drie lelies: omschrift: S(igillum) PIERRE.d(e) HELIES + . Koper met doorboord< handgreep. Rond, Ø '22, h. 25. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 947. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 896.

602. Frans van Heukelom. XIX b of c.

KPK Monogram F ('rans). v(an) . H (eukelam) . .
Frans van Heukelom, geb. Amstedam 19 maart 1812, directeur Nederlandsch-Indische Handelsbank en president Kamer van koophandel aldaar, ridder Ned. Leeuw, † Amsterdam 16 april 1872, tr. 1840 ***Jenny Stadnitski*** [Ned. Patriciaat jrg. 1966, pag. 1731. Zilver met ivoren heft. Langwerpig, 15 x 18, h. 68. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr. 1971 - 313.

603. Van Hoevell. XIX.

NL Wapen met in goud drie gaffelsgewijs gerangschikte, naar het schildhart gerichte schildjes van sabel: helm met dekkleden: 'helmteken: een vlucht.
Kornalijn op zilver gemonteerd met houten heft. Ovaal, 22 x 16, h. 102. Herkomst: schenking B. J. van Eck [De Ned. Leeuw jrg. 1952, kol. 134].

604. Van Hoevell. XIX.

NL Wapen met drie gaffslsgewijs gerangschikte, naar het schildhart gerichte schildjes van sabel; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht. Blijkens bijbehorende afdruk gemaakt door S. de Vries te Den Haag.
Koper met heft. Rond, Ø 21, h. 51. Herkomst: schenking B. J. van Eck [De Ned. Leeuw jrg. 1952, kol. 134].

605. Holtmwn (Houtman). XVIII.

KPK Wapen met een geplante boom, rechts vergezeld van een aanziend gestelde naakte man met de rechterhand op de heup en met de linker- de stam van de boom vasthoudend, en links van een klimmende bok met de voorpoten tegen de stam; helm met dekkleden: helmteken: een naar links overbuigende vleugel. Op de keerzijde een onduidelijk stads-keurteken, een meesterteken IW en een A als jaarletter.
Zilver met à-jour handgreep. Ovaal, 24 x 20, h. 36. Herkomst: collectie Frieswijk.

Afb. 10. Hermanus van *Hooff* (cat.nr. 606). Omgekeerd afgebeeld, vergroot.

606. Hermanus van Hooff. 1798.

KPK Ovaal wapen met monogram H (ermanus) V (an) H (ooff); *om* het schild een fasces met een Frygische muts, wapens, vlaggen, een bastion, een liggende leeuw, kogels, tekengerei enz.; omschrift: DIRECTEUR GENERAAL DER FORTIFICATIEN.

Hermanus van Hooff, geb. Namen 19 dec., ged. aldaar 25 dec. 1740, generaal-majoor der genie, directeur-generaal van 's Lands fortificatiën en van het corps ingenieurs, † Deventer 15 maart 1809, tr. 1777 Maria ***Louisa Feriet*** [Ned. Patriciaat jrg. 1938, pag. 144]. Koper met houten heft. Ovaal, 32x29, h. 90.

607. Mr. Samuel van Houten. XIX.

KPK 'Omschrift: .M(eeste)r. S(amuel. VAN HOUTEN.. / GRONINGEN. .
Mr. ***Samuel van Houten,*** geb. Groningen 17 febr. 1837, advocaat en procureur en wethouder aldaar, lid Tweede en Eerste Kamer der Staten-Generaal, minister van Binnenlandse zaken, ridder Ned. Leeuw, † 's-Gravenhage 14 okt. 1930, tr. 1" 1861 ***Elisabeth van Konijnenburg*** en tr. 2" 1873 ***Hermine Leendertsz*** [Ned. Patriciaat jrg. 1960, pag. 133]. Inktstempel. Koper met houten heft. Ovaal, 21 x 34, h. 76. Herkomst: schenking L. J. Boddaert-Mouton te Delft 1969. Inventarisnr.: 1970 - 27.

Afb. 11. *Rudolph van Ingen* (cat.nr. 608). Omgekeerd afgebeeld, ware grootte.

608. Rudolph van Ingen. XVII d.

KPK Wapen met een beurtelings gekanteelde dwarsbalk; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht; omschrift: .RVDOLPH VAN.INGEN. Op de keerzijde een het handvat een bijltje als belastingstempel.
Rudolph van Ingen, géd. Elburg 21 april 1667, schepen en burgemeester aldaar, † Elburg 4 aug. 1719, tr. 1695 ***Margriet Wolfsen*** [Ned. Adelsboek jrg. 1943-1948, pag. 231. Zilver met draaibare à-jour handgreep. Rond, Ø 41, h. 34. Herkomst: aankoop A. W. F. F. (van Ingen, later) Bijleveld-van Spengler 1897 (Verslag over 1897, pag. 36). Inventarisnr.: 1897 - 91. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 863.

609. Mr. Joan Jacobson. XVIII d.

KPK Wapen binnen een cartouche van keel met een borstbeeld van een Turk: helm met een ring als helmteken: omsohrift: SIGILLUM IOAN IACOBSON.I(uris): U(triusque) :D(octor) :; op de keerzijde een gegraveerde pijl voor de richting.
Mr.Joan Jacobson, ged. Deventer 22 okt. 1751, advocaat, lid van de gezworen gemeente 1781-1787, burgemeester 1787—1794 en 1820-1821 aldaar, gedeputeerde ten landdage van Overijssel, † Deventer 27 jan. 1825, tr. 1778 ***Theodora Machteld Tichler*** [De Ned. Leeuw jrg. 1928, kol. 44]. Zilver zonder handgreep. Rond, Ø 45, h. 3. Herkomst: geschenk J. C. H. barones van Plettenberg-Jacobson 1919. Inventarisnr. : 1919 - 133.

610. Janssens. XIX.

KPK Gedeeld wapen (Engelse schildvorm); 1 in azuur een roos, vergezeld van vier 'lelies, gericht naar de roos; 11 een leeuw: helm met dekkleden: helmteken: een aanziende, uitkomende naakte man met de linkerhand op de heup en met de rechter- een morgenster vasthoudend. Koper met houten heft. Rond, Ø 21, h. 83. Herkomst: over-

dracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 314.

611. Jhr. Mr. Henri Guillaume Charles Louis Janssens. XIX c.

KPK Handtekening H(enri) G(uillaume) C(harles) L(ouis) Janssens.
Jhr. Mr. ***Henri Guillaume*** Charles ***Louis Janssens, geb.*** *'s-Gra*venhage 12 juli 1824, wethouder aldaar, † 's-Gravenhage 20 juni 1897, tr. 1850 ***Wilhelmina Martha Arriens*** [Ned. Adelsboek jrg. 1943-1948, pag. 70]. Inktstempel. Koper met houten heft. De handtekening, 25 x 50, h. 91. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 315.

612, Jhr. Jan Willem Janssens, baron de l'Empire. XIX a.

KPK Gedeeld wapen; 1 in azuur een roos, vergezeld van vier lelies, gericht naar de roos; 11 een leeuw; helm met dekkleden; helmteken: een aanziende, uitkomende, naakte man met de linkerhand op de heup en met de rechter- een morgenster vasthoudend; om de onderzijde van het schild het lint en het kruis van de Militaire Willemsorde.
Jhr. ***Jan Willem Janssens,*** baron de l'Empire, geb. Nijmegen 12 okt. 1762, kapitein in Staatse dienst, commissaris van de Franse troepen in soldij bij de Bataafse Republiek, secretaris-generaal bii het Departement van oorlog 1800, gouverneur-generaal (met de rang van luitenant-generaàí) van Kaap de Goede Hoop 1802, staatsraad i.b.d. en secretaris generaal bij het departement van Oorlog 1806, staatsraad in gewone dienst 1806, intendant-generaal van de Rijn-armee 1806, directeur-generaal van de administratie van oorlog 1806, luitenant-generaal 1807, minister van Oorlog 1807—1809, gouverneur-generaal der (Franse) bezittingen ten oosten van Isle de France 1810, divisie-generaal in Franse dienst tot 1814, luitenant-generaal 1814, commissaris-generaal van het departement van Oorlog 1814, kanselier van de Militaire Willemsorde 1815, generaal der infanterie 1828, grootkruis Orde van de Unie, grootofficier Legioen van Eer, grootkruis Orde van de Reunie en Militaire Willemsorde, † 's-Gravenhage 23 mei 1838, tr. 1" 1786 ***Anna Barbara Balneavis*** en tr. ***2" 1822 Sara. Louisa Hartsen*** [Ned. Adelsboek 1943-1948, pag. 69 en M. A. van Rhede van der Kloot, De gouverneurs-generaal en commissarissen-generaal van Nederlandsch Indië 1610—1888. pag. 1311. Koper met houten heft. Ovaal, 29 x 26, h. 79. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 316.

613. Jhr. Jan Willem Janssens, baron de l'Empire, en Sara Louisa Hartsen. XIX a.

KPK Alliantiewapen; het rechtse gedeeld met in 1 in azuur een roos, vergezeld van vier lelies, gericht naar de roos en in 11 een leeuw; het linkse gevierendeeld met in 1 en IV een hart van keel en een schildhoofd van azuur met een knoon van vijf bladeren en in 11 en 111 in goud drie zwijnskoppen; op de schilden een met een parelsnoer omwonden kroon van vijf parels en eronder het lint en het kruis van de Militaire Willemsorde. Op de keerzijde het keurteken voor kleine zilveren werken en als meesterteken E+1.
Jhr. ***Jan Willem Janssens,*** baron de l'Empire, zie no. 612. Zilver met ivoren heft. Rechthoekig, 15 x 17, h. 63. Herkomst: verdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 317.

614. Marie Thérèse Justine Kaison. XIX c.

KPK Momagram M(arie) J (ustine) D(umonceau), waarboven een kroon. vam negen parels.
Marie Thérèse Justine Kaison, geb. Verviers 29 april 1828, † Lenaeken, k. Hocht, 27 okt. 1883, tr. 1850 ***Charles Eugène*** graaf ***Dumonceau.*** Zilver met kornalijnen heft. Ovaal, 16x 13, h. 83.

615. Pieter Theodoor Kien. XVIII B.

RAZ Gevierendeeld wapen: 1 en IV in azuur een keper van goud; 11 en 111 in goud een wassenaar; hartschild vam azuur met een lelie: helm met dekkleden; helmteken: een lelie; omschrift op banderol: SIGILLUM PETRI THEODORI KIEN.
Pieter Theodoor Kien, geb. 8 okt. 1743, commissaris tot de publieke verkopingen te Utrecht, † in april 1812 [De Ned. Leeuw jrg. 1897, kol. 187]. Koper met draaibare à-jour handgreep. Rond, Ø 43, h. 32.

616. Kluppel. XVII.

NL Wapen met drie tronken boven elkaar; helm met dekkleden; helmteken: twee tronken.
Koper met houten heft. Ovaal, 23x21, h. 85. Herkomst: bruikleen van het Koninklijk oudheidkundig genootschap.

617. Kluppel. XIX.

NL Wapen met drie tronken boven elkaar; helm met twee tronken als helmteken.
Koper met houten heft. Ovaal, 25x 22, h. 76. Herkomst: bruikleen van het Koninklijk oudheidkundig genootschap.

618. Kluppel. XIX.

NL Wapen met drie tronken boven elkaar; helm met twee tronken als helmteken.
Zilver met houten heft. Rond, Ø 18, h. 64. Herkomst: bruikleen van het Koninklijk oudheidkundig genootschap.

619. Kluppel. XIX.

NL Ruitvormig wapen met drie tronken boven elkaar; helm met twee tronken als helmteken.
Zilver met houten heft. Rechthoekig, 17 x 13, h. 62. Herkomst: bruikleen van -het Koninklijk audheidkundig genootschap.

620. Kluppel. XIX.

NL Wapen met drie tronken boven elkaar; helm met twee tronken als helmteken.
IJzer met houten heft. Rechthoekig, 15 x 12, h. 88. Herkomst: bruikleen van het Koninklijk oudheidkundig genootschap.

621. Johannes Jacob Kluppel. XIX.

NL Monogram J(ohannes) J(acob) K(luppel).
Johannes Jacob Kluppel, geb. Amsterdam 23 juni 1794, lid van de raad aldaar, † Woudenberg 20 juli 1862, tr. 1824 ***Brechtje Agatha Carolina*** barones van ***Boetzelaer*** [Ned. Adelsboek jrg. 1940, pag. 3541, of ***Johannes Jacob Kluppel,*** geb. Amsterdam 25 maart 1825, † De Bilt, h. Vollenhoven 29 mei 1889, tr. 1868 ***Catharina Susanna Anna van Hasselt*** [Ned. Patriciaat jrg. 1945, pag. 107]. Koper met houten heft. Rond, Ø 22, h. 91. Herkomst: bruikleen van het Koninklijk oudheidkundig genootschap.

622. Johannes Jacob Kluppel. XIX.

NL Monogram J (ohannes) J (aoob)' K(luppel).
Johannes Jacob Kluppel, zie no. 621. Zilver met houten heft. Ovaal, 22 x 18, h. 57. Herkomst: bruikleen van het Koninklijk oudheidkundig genootschap.

623. Johannes Jacob Kluppel. XIX.

NL Monogram J(ohannes) J(acob) K(luppel).
Johannes Jacob Kluppel, zie no. 621. Koper met houten heft. Rond, Ø 21, h. 89. Herkomst: bruikleen van het Koninklijk oudheidkundig genootschap.

624. Johannes de Kreinholt. XIV.

KPK Wapen met een keper, vergezeld van drie zespuntige sterren: omschrift: S(igillum). IOH(ann) IS.DE. KREINHOLT +.

Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 24, h. ll. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 2904.

625. Nicolaas Theodorus Ladenius. 1907.

KPK Type XIII; omschrift: N(icolaas).TH(eodorus).LADENIUS. / NOTARIS TE ARNHEM.
Nicolaas Theodorus Ladenius, geb. Harich 24 maart 1855, notaris te Doetinchem 1889, te Arnhem 1898 en te 's-Gravenhage 1912, tr. 1" 1880 ***Rosa Felicienne Emilie van der Meulen*** en tr. ***2° 1883 Alexandrine Philippine Cornelie de Vries*** [Ned. Patriciaat jrg. 1913, pag. 2191. Koper met pen (heft ontbreekt). Rond, Ø 36, h. 29.

626. Christianus de Lathem. XVII.

KPK Wapen van hermelijn met een dwarsbalk; gekroonde helm met dekkleden; helmteken: twee trompen van hermelijn; omschrift: S(igillum). SCA (bini) .CHRISTIANI.DE.LATHEM..
Koper (handvat afgebroken). Rond, Ø 35, h. 2. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 980.

627. Gilles de Le.... XIV.

KPK Wapen mat een leeuw; omschrift: S(igillum) GILLES. DE LE.. ....+ .
Koper (hoek afgebroken) met doorboorde handgreep. Schildvormig, 25x 1'7. h. 8. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch mseum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 944. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 890.

628. Nicasius Lecrepot. XVI.

KPK Een kan, waarop een kruis, aan weerszijde vergezeld van twee vanen (?); omschrift: S(igillum) NICASII. LECREPOT+ .
Koper (handgreep afgebroken). Rond, Ø 22, h. 3. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 934.

629. Van Lennep. XIX.

CBvG Doorsneden wapen (Engelse schildvorm); 1 ia keel een gaande leeuw: 11 effen; helm met een leeuw als helmteken.
Kornalijn in zilver gevat met houten heft. Rechthoekig, 22x 19, h. 89. Herkomst: ruil met W. A. de Clercq 1970.

630. Van Lennep. XIX.

CBvG Doorneden wapen (Engelse schildvorm); 1 in keel een gaande leeuw; 11 effen; helm met een leeuw als helmteken.
IJzer met houten heft. Rechthoekig, 19x 16, h. 101. Herkomst: ruil met W. A. de Clercq 1970.

631. Priester van Ligny. XIV.

KPK Een lam voor een kruisvaan; omschrift: S (igillum) P(res)B(ite)RI.DE.LIGNIACO.
Koper met doorboorde handgreep (gedeeltelijk afgebroken). Spits ovaal, 34x21, h. 8. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 922.

632. Charles heer van Longueval. XV.

KPK Wapen met drie schuinbalken van vair: helm met een adelaarskop tussen een vlucht als helmteken; schildhouders: twee adelaars; omschrift: S(igillum) Charles sir de Longueual.
Charles heer van. ***Longueval,*** vermeld 1417 en 1435, † voor 1437, tr. Marie erfvrouwe ***van Divion*** [F.-V. Goethals, Dictionnaire généalogique et héraldique des familles nobles du Royaume de Belgique, tome 11 in voce Gavre]. Koper (draaibare handgreep afgebroken). Rond, Ø 36, h. 5. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 959. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 898.

633. Losgert. XIX.

CBvG Gevierendeeld wapen binnen een bladerkrans; 1 en IV drie zespuntige sterren, 'geplaatst 1, 2; 11 en 111 golvend 'doorsneden mat in a een halve leeuw, komende uit de doorsnijdingslijn en b golvend gedwarsbalkt van vier stukken; een helm met wrong.
Koper met houten heft. Rond, Ø 23, h. 97. Herkomst: legaat S. de Clercq.

634. Myquil Loyiry(?). XV.

KPK Sint Michiel met opgeheven zwaard en de draak onder zijn voeten; omschrift: Myquil Loviry(?).
Koper met doorboorde handgreep. Rond,' Ø '26, h. 24. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 930.

635. Mr. Salomon Lijnslager. XVIII b.

KPK Gedeeld wapen: 1 in goud een halve adelaar, komende uit de deellijn; 11 doorsneden met in a in keel een huismerk en in b drie klaverbladen; gekroonde helm met dekkleden: omschrift: M (eeste) R. SALOMON LYNSLAGER.
Mr. ***Salomon Lijnslager,*** geb. Amsterdam 16 maart, ged. aldaar (N.Z.K.) 17 maart 1719. veertigraad van Leiden 1746. † na 1758 [De Ned. Leeuw jrg. 1952, kol. 177 en 188; Gysbert van Ryckhuysen, Wapenkaart van de heeren veertigen der stad Leyden (1758)]. Verzilverd koper met draaibare à-jour handgreep. Herkomst: geschenk Jhr. (Mr. T. H. F. ?) van Riemsdijk 1912. Inventarisnr.: 1912 - 75.

636, Robert le Maieur. XV.

KPK Wapen met een griffioen, links boven vergezeld van aen ster; omschrift: S(igillum).ROBERT LE MAIEVR + .
Koper met versierde doorboorde handgreep. Rond, Ø 19, h. 21. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 949. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 893.

637. Andrieu Mallebrande. XV.

KPK Een lelie; omschrik: andrieu mallebrande.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 26, h. 31. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 943.

638. Van Malsen? XIX.

NL Wapen binnen een cartouche met een schuinbalk: helm mat drie struisveren als helmteken; schildhouders: rechts een liggende, links een staande omziende leeuw.
Koper (heft ontbreekt). Ováal, 29 x 24, h. 23.

639. P. du Maresquel. XV.

KPK Wapen met twee aanstotende kapers, beneden vergezeld van een vogel en in het schildhoofd tegen de schildrand een barensteel van zes hangers; omschrift: P DV MARESQVEL.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 21, h. 23. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878. (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 951.

640. Bouvert de Marle. XVI.

KPK Wapen -met een keper, vergezeld van drie adelaars; helm met' een adelaarskop, hals en -borst tussen een vlucht als helmteken; omschrift: s(igillum).bouvert de marle.

Koper (zonder handgreep). Rond, Ø 32, h. 3. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878. biil. El. Inventarisnr.: N.M. 961. Tent.: Genealogisch-heraldische, 'tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 901.

641. N. van Meurs-N.N.. XVIII.

NL Alliantiewapen tesamen gebonden door een lint; het rechtse in purper de linkerhelft van een anker: het linkse een beurtelings gekanteelde dwarsbalk, vergezeld van drie zespuntige sterren.
Gezien het feit, dat het wapen der familie ***Van Meurs*** in sinopel de rechterhelft van een anker vertoont. betreft het stempel mogelijk een alliantie N.N.-N. van. *Meurs*. IJzer met à-jour handgreep. Ovaal, 26 x 21, h. 33: Herkomst: familiearchief Van Meurs (stamboeknr. 4202).

642. (Cf. nr. 1643). XVIII B.

NL Wapen in een cartouche met drie wielen, geplaatst 1, 2; op het schild een kroon van drie bladeren en twee parels.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 22 x 18, h. 86. Herkomst: familiearchief Van Meurs (stamboeknr. 4202).

643. (Cf. Van Meurs). XIX.

NL Gedeeld wapen (Engelse schildvorm); 1 drie wielen. geplaatst 1, 2; 11 in sinopel de rechterhelft van een anker; op het schild een kroon van drie bladeren en twee parels.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 15 x 13. h. 65. Herkomst: familiearchief Van Meurs (stamboeknr. 4202).

644. (Cf. Van Meurs). XIX.

NL Gevierendeeld wapen (Engelse schildvorm); 1 en IV drie wielen, geplaatst 1, 2; 11 en 111 in sinopel de rechterhelft van een anker; op het schild een kroon van drie bladeren en twee parels.
Koper met houten heft. Rechtlioekig, 14 x 12, h. 63. Herkomst: familiearchief Van Meurs (stamboeknr. 4202).

645. Adrianus de Mey. XVII.

KPK Wapen met een dwarsbalk, vergezeld van drie merletten, twee boven en één beneden de balk; omschrift: .ADRIANVS.DE.MEY + +.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 34, h. 18. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inveutarisnr.: N.M. 981.

Afb. 12. ***Hermanus*** *Meijer* en *Helena* ***Catharina*** *van Assendelft* (cat.nr. 646).
Omgekeerd afgebeeld, vergroot.

646. Hermanus Meijer en Helena Catharina van Assendelft. XVIII c.

NL Ovaal alliantiewapen binnen een bladerrank; het rechter in keel een huismerk in de vorm van een cijfer 4, de horizontale arm verlengd en aan het eind naar boven voorzien van een verticaal streepje, de poot van de 4 met twee schuine streepjes, links beneden vergezeld van drie klaverbladen: het linker in keel een stappend paard; op de schilden een kroon van negen parels. Op de keerzijde een 'onduidelijk stadskeurmerk en twee onduidelijke ingegraveerde letters.
Hermanus Meijer, † **5** april 1768, tr. ***Helena Catharina van Assendelft,*** geb. ***22*** mei 1734, † Vianen 1 aug. 1791. Zilver (handgreep ontbreekt). Ovaal, 23 x 19, h. 2.

647. Pierre Michel. XVI.

KPK Wapen met een keper, vergezeld van drie schelpen en een schildhoofd met drie verkorte breedarmige kruisjes; helm met dekkleden: helmteken: een uitkomende hertekop met -hals; schildhouders: twee eenhoorns; omschrift: S(igillum).Pierre.Michel + .
Koper met een gat erin met draaibare handgreep. Rond, Ø34, h. 20. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 964.

648. G. Moolenbergh. XVIII.

NL Wapen van azuur met een boom, waartegen rechts een vos opklimt en links vergezeld van een molen; helm met dekkleden; helmteken: twee toegewende vogels; erboven G M (oolenbergh).
Zilver met handvat in de vorm van een molen. Ovaal, 22 x 19, h. 32. Herkomst: boedel van Gerardus Hendrikus Moolenbergh († Dordrecht 4 april 1954), geschenk Mr. H. F. Reynvaan 1958 [De Ned. Leeuw jrg. 1958, kol. 377].

649. Pieres de le Mote. XV.

KPK Een schip met een in een kruis' eindigende maat en opgerold zeil aan een ra; omschrift: S(igillum) PIERES DE LE MOTE.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 27, h. 9. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1873 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 940. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 841.

650. Van Naerssen. XVIII.

NL Wapen tussen twee takken van azuur met drie gewende gezichtswassenaars; boven het schild een kroon van drie bladeren en twee parels.
Koper met houten heft. Ovaal, 26x 22, h. 93.

651. Van Naerssen. XVIII.

NL Wapen van azuur met drie gewende gezichtswassenaars; helm met dekkleden: helmteken: drie pluimen.
IJzer met à-jour handgreep. Ovaal, 24 x20, h. 28.

652. Van Naerssen. XIX.

NL Wapen met drie gewende wassenaars; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht.
Koper met houten heft. Achthoekig,, Ø 15, h. 89.

653. Opleidingsinstituut Noortheij te Voorschoten.

KPK Opschrift: NOORTHEIJ.
Inktstempel. Koper met houten heft. Ovaal, 17x 35, h. 102. Herkomst: bruikleen van het Algemeen Rijksarchief (archief Opleidingsinstituut Noortheij) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 436.

654. Van Nooten. XVIII.

KPK Gedeeld wapen: 1 in goud een hart: 11 in azuur een schuinkruisje; over de delingslijn een dwarsbalk, waarop een notenbalk met vijf muzieknoten (d, c, b, d, b); helm met dekkleden; helmteken: een vlucht. Op de keerzijde een kleine keur van Gouda en jaarletter N en meesterteken GVS.
Zilver met à-jour handgreep. Ovaal, 24 x 21, h. 34. Herkomst: collectie Frieswijk.

655. Ooster. XIXA.

CBvG Wapen van azuur met een linkerschuinbalk, vergezeld boven van een ring en beneden van een achtpuntige ster; helm met een ring tussen een vlucht als helmteken.
Kornalijn (zetting en handvat ontbreken). Ovaal, 29 x 25, h. 4.

656. Gaverinus de Oscanpis, grootbaljuw van Hortus Tur (...?). XV.

KPK Een zittende heilige onder een baldakijn, die aan drie figuren rechts over een tafel brood reikt; eronder een wapen met vijf aaneengesloten ruiten, de schildrand rakend, beneden vergezeld van een zespuntige ster: omschrift: S (igillum) FR(atr) IS GAVERINI.DE. OSCA(n?)PIS.BAIVLI.MAIOR(is).HOR(ti?).TVR (...?).
Koper met doorboorde handgreep. Spits ovaal, 42 x 26, h. 13. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 18'78, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 919.

657. De Marez Oyens. XIX.

NL Gevierendeeld wapen met 1 en IV in goud een omgekeerde, omgorde en gekruiste wereldbol en 11 en 111 in azuur een kruis, vergezeld van vier razen; op het schild een helm.
Droogstempel. IJzer met heft. Rond, Ø 44, h. 43.

658. De Marez Oyens. XIX.

NL Gevierendeeld wapen met 1 en IV in goud een omgekeerde, omgorde en gekruiste wereldbol en 11 en 111 in azuur een kruis, vergezeld van vier rozen; op het schild een helm.
Droogstempel. IJzer met heft. Rond, Ø 40, h. 38.

659. Georg paltsgraaf van de Rijn, proost van St. Donaas te Brugge. XVI a.

KPK Gevierendeeld wapen: 1 en IV een leeuw (Palts); 11 en 111 schuinspitsgeruit (Beieren) ; erboven een uitkomende leeuw met een kruis op de borst; omschrift: op banderol: s(igillum)+d(om)i(n)i+Georgii+co(mit)i(s)+Pal(atini)+r(eve)r(endissimi)+p(re)p(osi)ti+s(ancti)+Dona(tian)i+Brug(ensis).
Georg paltsgraaf *van* de *'Rijn, geb.'* 10 febr. 1486, proost van St. Donaas te Brugge, bisschop van Spiers 1513, † 27 sept. 1529 [W. K. von Isenburg, Stammtafeln zur Geschichte der Europäischen Staaten (1936), pag. 31]. Koper met draaibare handgreep. Rond, Ø 41, h. 33. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 923.

660. D. R. Patrick Anderson. XIX.

NL Wapen van azuur met een leeuw, in het schildhoofd vergezeld van drie zespuntige sterren; wrong met een aanziend hoofd met een knaag als helmteken en ter weerszijde 1 1; eronder op een lint: ISABEL INGLISH; omschrift: D:R:PATRICK:ANDERSON.
Koper met houten heft. Ovaal, 23 x19, h. 88.

661. Jacob Peter. XVIII.

KPK Wapen met twee gekruiste sleutels, boven en onder vergezeld van een klaverblad; helm met dekkleden; helmteken: een uitkomende man, gekleed in een rok en een hoed met in zijn rechterhand een sleutel en in zijn linker- een klaverblad; omschrift op banderol: +IACOB+ +PETER+.
Koper (handgreep afgebroken). Rond, Ø 40, h. 5. Herkomst: aankoop Florange, Parijs 1912. Inventarisnr. : 1912 - 74.

662. Phaff. XIX.

NL Wapen van azuur met twee afgewende gezichtswassenaars, vergezeld van vier zespuntige sterren, geplaatst 1, 2, 1; helm met dekkleden; helmteken: een uitkomende man met in de rechterhand een zespuntige ster en met de linker- voor de borst.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 19 x16, h. 87.

663. Jean du Pré. 1617.

KPK Wapen met een keper, vergezeld boven van twee rozen, beneden van een lelie; een leeuw als schildhouder: omschrift: IEAN.DV.PRE 1617.
Koper met doorboorde draaibare' handgreep. Rond, Ø 28, h. 22. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 973. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 902.

664. De Raet. XIX.

NL Wapen van keel met drie Friese schaatsen, een schildhoek met een linkerhand, de vingers naar boven en de duim 'naar rechts, en een hartschild van azuur met een leeuw; op het schild een kroon van zeven parels, overtopt door twee helmen met dekkleden; helmtekens; rechts een uitkomende leeuw tussen een vlucht, links een schaats tussen een vlucht; schildhouders: twee griffioenen met de staart tussen de poten doorgaande.
Koper met draaibaar handvat. Rechthoekig, 25x 22, h. 37.

665. Van Cats de Raet. XIX.

NL Gedeeld wapen; 1 in keel drie Friese schaatsen, een schildhoek met een hand, de vingers naar boven en de duim naar links, en een hartschild met een leeuw (De *Raet*); 11 in sabel 'twee golvende dwarsbalken, vergezeld van drie ruiten, twee boven en één beneden de balken ***(Van Cats):*** op het schild een kroon van zeven parels, overtopt door twee helmen met dekkleden: helmtekens: rechts een uitkomende leeuw tussen een vlucht, links een schaats' tussen een vlucht; schildhouders: twee griffioenen met de staart tussen de poten doorgaande.
IJzer op koper gemonteerd (heft ontbreekt). Rechthoekig, 26x21, h. 18.

666. N. Rees - N.N. XVIII.

KPK Ovaal alliantiewapen tussen bladerranken; rechts doorsneden met in 1 een zwaan en 11 kepersgewijs met 'afgesneden top doorsneden, het middelste veld beladen met een sleutel; links: een 'keper van sabel, vergezeld van drie rozen: twee helmen met helmtekens: rechts een zwanekop met -hals, links een poot(?), die een bol vasthoudt; omschrift: FORTITUDINE ET VELOCITATE.
Zilver (heft ontbreekt). Ovaal, 29 x 25, h. 17. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 318.

667. Reitz. XVIII.

RAZ Ovaal wapen met een lelie, boven vergezeld van twee zespuntige sterren; helm met dekkleden: helmteken: een schenkkan.
IJzer met houten heft. Ovaal, 24x22, h. 75.

668. Rengers. XVIII,

NL Wapen van azuur met een gouden dwarsbalk, vergezeld van drie rozen; op het schild een kroon van drie bladeren en twee parels: schildhouders: twee leeuwen,
Koper met houten heft. Ovaal, 24x 21, h. 83.

669. Mr. Willem Frederik Schratenbach baron Rengers en Beerta Johanna Wichers. XVIII d.

NL Alliantiewapen; rechts van azuur met een gouden dwarsbalk, vergezeld van drie rozen; links van azuur met drie oranjeappelen met stelen, waaraan ter weerszijde een blaadje; boven de schilden een kroon van vijf bladeren; schildhouders: twee leeuwen.
Mr. *Willem Frederik* ***Schratenbach*** baron *Rengers,* geb. Huizum *16* juli 1758, monstercommissaris van de admiraliteit in Friesland. lid van de raad van Groningen. † aldaar 8 nov. 1831, tr. 1'785 ***Beerta Johanna Wichers,*** geb. 'Groningen 1 juli 1751, † aldaar 4 juli 1828 [Ned. Adelsboek jrg. 1950, pag. 257]. Koper met houten heft. Ovaal, 28 x 26, h. 79.

670. Joanna Francisca Roeloffs, vrouwe in Mollem. XVIII a.

KPK Wapen binnen een cartouche van azuur met een dwarsbalk met drie lelies en erboven een uitkomende leeuw; omschrift: S I G (illum) .IOANNÆ .FRANCISCÆ . ROELOFFS.DOMINÆ.IN.MOLLEM +.
Joanna Francisca Roeloffs, vrouwe in Mollem, tr. 1722 *Franciscus Josephus* ***Servais.*** Koper met houten pen (heft ontbreekt). Rond, 0 48, h. 34. Herkomst: aankoop Florange, Parijs 1912. Inventarisnr.: 1912 - 74 en 1913 - 472.

671. Jehan de Roini. X V .

KPK Wapen met een druivetros, hangend aan een tak in de linkerbovenhoek; omschrift: S (igillum) + jehan.de.roini- + .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, 0 20. h. 26. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum ***1878*** (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 954. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor gelacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 900.

672. Roldanus. XVII 1.

KPK Ruitvormig wapen, hangend aan een lint, met een keper, beladen met drie bollen, waartussen twee zespuntige sterren, vergezeld van drie leeuwen, de beide 'bovenste toegewend.
Zilver met à-jour handgreep. Ovaal, 23 x 19, h. 29. Herkomst: collectie Frieswijk.

673. Jaquemart Roustan (?) . XV.

KPK Een omgewende sikkel, vergezeld rechts van een voorwerp, links van een zespuntige ster; omschrift: S (igillum) iaquemart ro.st.n (?).
Koper met doorboorde handgreep. Rond, 0 21, h. 25. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 939.

674. Petrus le Roy. XVII.

KPK Doorsneden wapen; 1 twee zespuntige sterren, dicht bij de schildrand; 11 drie zespuntige sterren; helm met dekkleden; helmteken: een zespuntige ster; omschrift: SIGILLVM.PETRI.LE.ROY.+ .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, 0 33, h. 28. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 978.

675. Guido de Rupe, prior van St. Denis te Alby. XV.

KPK Een heilige met een kromstaf in een gothische tempel; eronder een knielende monnik 'tussen twee wapenschildjes, beide beladen met drie bemmels; omschrift: s(igillum) fr(atr)is guido(n)is de rupe p(ri)or (is) s(an)c(t)i dio(n)isii albianis.
Koper met versierde handgreep. Spits ovaal, 53 x 34, h. 16. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over '1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 921.

676. Rutherford & Kay. XIX.

NL Een wrong, met een uitkomende adelaarskop met -hals, met in zijn bek een schuingeplaatste sleutel, de baard naar beneden en naar rechts; omschrift: RUTHERFORD & KAY EDINBURGH.
Koper met houten heft. Rond, Ø 22, h. 92. Herkomst: familiearchief Van Meurs (stamboeknr. 4202).

677. Jehan de Sandemont. X V .

KPK Wapen met een breedarmig verkort kruis, rechts boven vergezeld van een zespuntige stier; omschrift: IEHAN DE SANDEMONT+ .
Koper met doorboord handvat. Rond, 0 21, h. 27. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 952. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor gelacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 899.

678. Jehan a Sangte Alanne. X V .

KPK Wapen met een Agnus Dei; helm met dekkleden: helmteken: een vlucht; omschrift: Scel iehan.a.sangte ailanne.
Koper met doorboord handvat. Rond, 0 37, h. 18. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 960.

679. Trai. . . (?) , abt van het kbooster van St. Marie. XV.

NL Een bisschop ten halven lijve met een kromstaf in zijn rechter- en een voorwerp in zijn linkerhand; omschrift: S(igillum)..TRAI:..ABB (atis) DE MONASTERI (o) ..S (ancte).MARIE.
Koper met handgreep. Rond, 0 57, h. 17. Herkomst: collectie F. Caland.

680. St. Nicolaas Gasthuis. XIX.

KPK Opschrift: S(in)t. / Nicolaas. / Gasthuis.
Inktstempel. Koper met houten heft. Rond, 0 30, h. 96. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr. :1971 - 453.

681. P. Koumans Smeding. XIX b.

CBvG Gedeeld wapen: 1 doorsneden met in A een springend paard voor een op de snijlijn rustende boom en B gedeeld met a in keel een halve adelaar, komende uit de deellijn en b in azuur een hamer, onder vergezeld van een omgekeerd hoefijzer; 11 gedeeld met A doorsneden, waarvan a in keel een halve adelaar, komende uit de deellijn en b in azuur een zespuntige ster, waaraan van onderen een voorwerp tot de schildrand reikt, en B in goud drie maskers(?) boven elkaar geplaatst; twee gekroonde helmen; helmtekens: rechts een stok met een knop tussen twee naar weerszijde omgebogen veren, links een masker (?); schildhouders: twee wildemannen met in de buitenste hand een knots, rustende op de grond; onder het schild het kruis van de Orde van de Nederlandsche Leeuw.
P. Koumans Smeding, lid van provinciale staten van Friesland, ridder Ned. Leeuw (18401, † Leeuwarden 6 maart 1854. Nikkel (heft ontbreekt). Rechthoekig, 20x 21, h. 20. Herkomst: legaat S. de Clercq.

682. Matheus de Smet. 1682.

KPK Wapen van goud met drie hoefijzers, de *kalkoenen naar beneden; schildhouders: twee beren: achter het schild een boom: omschrift op banderol: +S (igillum) + MATHEVS+ +DE+SMET+ (16)82+ .
Koper met doorboorde draaibare handgreep. Rond, Ø 33, h. 29. Herkomst: 'overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 982.

683. V a n Son. XIX.

CBvG Wapen van azuur met een stralende zon; helm met

dekkleden; helmteken; twee schuingekruiste bijlen tussen een vlucht: schildhouders: twee omziende, gehalsbande hazewindhonden; spreuk op lint: DIEU PEUT DIEU VEUT.
Koper met houten heft. Ovaal, 28x24, h. 97. Herkomst: familiearchief Van Son.

684. Van Stoa. XIX.

CBvG Wapen met een stralende zon; helm met dekkleden: helmteken: een stralende zon.
Bergkristal in goud gemonteerd met houten heft. Ovaal, 24 x 21, h. 82. Herkomst: familiearchief Van Son.

685. Van Son. XIX.

CBvG Wapen (Engelse schildvorm) van azuur met een stralende zon, vergezeld van drie molenijzers; boven het schild een met een parelsnoer omwonden kroon van vier parels; daarboven op een lint: DIEU PEUT DIEU VEUT.
Koper met houten heft. Ovaal, 27x 22, h. 105.

686. Stadnitski. XIX.

NL Ruitvormig wapen met in keel een verkorte 'golvende schuinbalk en een schildzoom met twaalf sterren; boven het schild een kroon van zeven parels.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 19 x 14, h. 74.

687. Mr. Gerhardus Stern. XIX a.

RAZ Type IX; omschrift: G(erhardus).STERN NOTAIRE A L'ECLUSE TRIBUNAL DE PAIX (ESCAUT).. Mr. Gerhardus *Stern,* geb. Sluis 4 okt. 1'759, notaris aldaar 1782-1814, † St. Kruis 13 maart 1824, tr. 1" 1791 ***Agatha*** Theresia ***Maranus,*** tr. 2" 1802 ***Geertruida Hartman*** en tr. 3" 1812 ***Anna van Oosterwijk*** [Ned. Patriciaat jrg. 1928/1929, pag. 357]. Koper (heft ontbreekt). Rond, Ø 35, h. 23.

688. Stinstra. XVIII.

CBvG Wapen binnen een cartouche met een geopende burcht, beneden vergezeld van een bloem (?) ; boven het schild een kroon van vijf bladeren.
Zilver met à-jour handgreep. Ovaal, 23 x 19, h. 28. Herkomst: legaat S. de Clercq.

689. Stinstra. XVIII.

CBvG Een geopende burcht, waarboven een kroon van vijf bladeren.
Zilver met à-jour handgreep. Ovaal, 20 x 18, h. 29. Herkomst: legaat S. de Clercq.

690. Aaltje Stinstra. XIX.

CBvG Monogram A (altje) .S (tinstra) .
Aaltje Stinstra, geb. 'Franeker 12 maart 1816, † Amsterdam 15 aug. 1890. tr. 1838 ***Pieter de Clercq*** [Ned. Patriciaat jrg. 1920, pag. 50]. Koper met houten heft. Rond, Ø 21, h. 80. Herkomst: legaat S. de Clercq.

691. J. S(tinstra?). XIX.

CBvG Monogram J S (tinstra?).
Koper met houten heft. Rond, ø 21, h. 78. Herkomst: legaat S. de Clercq.

692. Struben? XIX.

NL Wapen met een tak, waaraan drie bloemen aan gebladerde stelen naast elkaar; helm met dekkleden; helmteken: een tak, waaraan drie bloemen aan (gebladerde stellen naast elkaar.
Koper met houten heft. Ovaal, 24x20, h. 90.

693. Caspar, abt van Tholei. XVII.

KPK Gevierendeeld ovaal wapen binnen een cartouche; 1 en IV een duif; 11 en 111 een lelie; een hartschild van azuur met een schuinbalk, beladen met drie razen: boven het schild een uitkomende 'geharnaste en gehelmde man met ter rechterzijde een mijter en ter linker- een kromstaf: omschrift: +SECiRETVM CASPARIS+ ABBATIS IN THOLEGIA+.
Koper met handgreep. Rond, Ø 47, h. 24. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 924.

694. Cappellus, heer van Tulfa Vetula. XVI.

KPK Een kasteel mat een geopende poort, bestaande uit een brede onderbouw, een smaller middengedeelte en een toren; omschrift: S(igillum). CAPPELLI.D(omi) NI. DE TVLFA.VETVLA+ .
Koper met doorboorde handgreep. 'Rond, Ø 30. h. 10. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 941. Tent.: Genealogisch-heraldische tentoonstelling van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor geslacht- en wapenkunde, Raadsgebouw, 's-Gravenhage, 1933, cat.nr. 842.

695. Moraut Turpin. XVI.

KPK Wapen met een uitgetand kruis, vergezeld rechts boven van een wassenaar, links boven van een ster: helm met dekkleden; helmteken: een brakke(?) kap met hals tussen een vlucht; omschrift: (igillum) moraut turpin.
Koper (draaibare handgreep afgebroken). Rond, Ø 30, h. 4. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 974.

696. T. S. Vaessen. XIX.

KPK Opschrift: T. S. VAESSEN.
Inktstempel. IJzer met heft. De naam, 5x49, h. 93. Herkomst: overdracht van het Riiksarchief 1878. Inventarisnr.: R.A. 117.

697. De Vaynes. XVIII A.

KPK Wapen met een keper, vergezeld boven van twee klaverbladen, beneden van een zwijnskop; gekroonde helm met drie gesteelde rozen als helmteken; schildhouders: twee leeuwen, waarvan de rechter liggend, de linker klimmend.
IJzer met doorboorde handgreep. Ovaal, 26x23, h. 34. Herkomst: legaat De Vaynes van Brakell.

698. De Vaynes. XVIII.

KPK Wapen met een keper, vergezeld boven van twee klaverbladeren, beneden van een zwijnskop; gekroonde helm met drie gesteelde rozen als helmteken; schildhouders: twee leeuwen, waarvan de rechter liggende, de linker klimmende.
IJzer met doorboord heft. Ovaal, 26x22, h. 32. Herkomst: legaat De Vaynes van Brakell.

699. De Vaynes. XVIII B.

KPK Wapen van goud met een keper van azuur, vergezeld boven van twee klaverbladen, (beneden van een zwijnskop; gekroonde helm met drie gesteelde rozen als helmteken: schildhouders: twee leeuwen, waarvan de rechter klimmend en omziend, de linker zittend.
IJzer met à-jour-handgreep. Ovaal, 30x26, h. 31. Herkomst: legaat De Vaynes van Brakell.

700. De Vaynes van Brakell. XIX.

KPK Gevierendeeld wapen; 1 en IV in goud een keper van azuur, vergezeld boven van twee klaverbladen, beneden van een zwijnskop; 11 en III in keel twee rechtopgeplaatste vissen, vergezeld van negen kruisjes, geplaatst 3, 3, 3; op het schild een kroon van drie bladeren en 'tweemaal drie parels, overtopt door drie gesteelde rozen; schildhouders: twee omziende leeuwen.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 25x21, h. 17. Herkomst: legaat De Vaynes van Brakell.

701. De Vaynes van Brakell. XIX.

KPK Gevierendeeld wapen; 1 en IV in goud een keper van azuur, vergezeld boven van twee klaverbladen, beneden van een zwijnskop; 11 en 111 in keel twee afgewende rechtopgeplaatste vissen, vergezeld van negen kruisjes, geplaatst 3, 3, 3; op het schild een kroon van vijf panels,, overtopt met een gekroonde helm met drie gesteelde rozen als helmteken; schildhouders: twee zwarte leeuwen, waarvan de rechter klimmend, de linker liggend en omziend.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 24x22, h. 94. Herkomst: legaat De Vaynes van Brakell.

702. Veeren? XIX.

KPK Wapen van azuur met drie linkerschuinbalken; gekroonde helm met een vlucht als helmteken. Op de keerzijde een meesterteken.
Zilver met houten heft. Rechthoekig, 23 x20, h. 90. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 319.

703. Veerman?. XIX.

CBvG Wapen links doorsneden door middel van een gebogan linkerschuinbalk, azuur met een stralende zon in goud met een geopende tonen op een grond, waarop drie spitsen, de middelste voorzien van twee boven elkaar geplaatste bollen; om het schild wapenen, vaandels en een kanon met een affuit en kogels.
Koper met houten heft. Ovaal, 42x38, h. 83. Herkomst: familiearchief Veerman.

704. Elize Henriëtte Veerman. XX A.

CBvG Monogram E(lize) H(enriëtte Veerman). Op het heft gemerkt: H & S, HELLER / LONDON en BRITISH MANUFACTURE.
Elize Henriëtte ***Veerman,*** geb. Tjiandjur 21 nov. 1886, † 's-Gravenhage 16 april. 1969. Lood met handvat. Rond, Ø 17, h. 22. Herkomst: familiearchief Veerman.

705. Cornelis Verbrugge. XVIII B.

NL Wapen met drie pijlen, de punten omlaag; helm met dekkleden: helmteken: een pijl, de punt omlaag, met ter weerszijde C(ornelis) V(er)' en B(rugge).
Cornelis Verbrugge, geb. 14 aug., ged. Delft (N.k.) 16 aug. 1733, lakenkoopman en kapitein der schutterij aldaar, begr. Delft (O.k.) 8 april 1790, tr. 1755 *Adriana Appollonia van Staveren* [Ned. Patriciaat jrg. 1923, pag. 4241. Koper met houten heft. Rond, Ø 22, h. 102.

706. Ver Huell. XIX.

CBvG Gevierendeeld wapen; 1 en IV in azuur drie weerhaken; 11 en 111 in goud drie ringen met een punt aan de benedenzijde; op het schild een met een parelsnoer omwonden kroon van vijf parels.
Zilver met kornalijnen heft. Rechthoekig, 12 x 10, h. 59. Herkomst: familiearchief Berckmans de Weert.

707. Jehan le Vers. XVI.

KPK Wapen met drie bebladerde takken; helm met een puntige muts, waarop een uitwaaierende bos als helmteken; schildhouder: een wildeman met een knots over de rechter schouder; omschrift: scel. iehan.le.vers.
Koper zonder handgreep. Rond, Ø 28, h. 2. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 970.

708. Verstraeten. XVIII d.

NL De Franse maagd met in haar rechterhand een fasces en in haar linker- een lans met een Frygische muts erop; omschriften: VERSTRAETEN AGENT DU COMITE DE SALUT PUBLIC. en REPUBLIQUE FRANÇAISE.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 31 x 26, h. 16.

709. Miquiel Watrelot. XVI.

KPK Een gesteelde hakbijl, aan weerszijde vergezeld van twee bloemen aan bebladerde stelen; omschrift: s (cel) + miquiel + wertrelot + .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 25. h. 28. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 938.

710. Colant Wautier. XV.

KPK Wapen met een vogel; omschrift: s(igillum) -colart wautier- .
Koper met handgreep. Rond, Ø 23, h. 28. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E).

711. Berckmans de Weert. XIX.

CBvG Gevierendeeld wapen: 1 in goud een beurtelings gekanteelde dwarsbalk van sabel; 11 en IV in goud een zwaan; 111 in goud een zwijnskop; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht.
Kristal met heft. Rechthoekig, 27 x25, h. 64. Herkomst: famliearchief Berckmans de Weert.

712. Berckmans de Weert. XIX.

CBvG Gedeeld wapen; 1 doorsneden met a in goud een beurtelings gekanteelde dwarsbalk van keel en b in goud een zwijnskop; 11 in goud twee boven elkaar geplaatste zwanen; op het schild een mat een parelsnoer omwonden kroon van vijf panels.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 21 x17, h. 98. Herkomst: familiearchief Berckmans de Weert.

713. Berckmans de Weert. XIX.

CBvG Gedeeld wapen; 1 doorsneden met a in goud een beurtelings gekanteelde dwarsbalk en b in goud een zwijnskop; 11 in goud twee boven elkaar geplaatste zwanen; op het schild een met een parelsnoer omwonden kroon van vijf parels, overtopt door een helm met 'dekkleden; helmteken: een vlucht.
Koper met houten heft. Ovaal, 20 x 16, h. 94. Herkomst: familiearchief Berckmans de Weert.

714. Berckmans de Weert. XIX.

CBvG Gevierendeeld wapen; 1 in goud een beurtelings gekanteelde dwarsbalk van sabel; 11 en IV in goud een zwaan; 111 in goud een zwijnskop; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht.
Kristal met heft. Rechthoekig, 18x17, h. 54. Herkomst: familiearchief Berckmans de Weert.

715. Berckmans de Weert. XIX.

CBvG Monogram B(erckmans) d(e) W(eert).
Koper met houten heft. Rechthoekig, 11 x 14, h. 75. Herkomst: familiearchief Berckmans de Weert.

716. Berckmans de Weert. XIX.

CBvG Monogram B(erckmans) d(e) W(eert).
Koper met kornalijnen heft. 'Rechthoekig, 15 x 20, h. 74. Herkomst: familiearchief Berckmans de Weert.

717. Mr. Jan André van Westrenen, 'heer van Sterkenburg, en Pauline Lucretia Godin. XVIII c.

CBvG Alliantiewapen binnen een cartouche, rechts een hond boven vergezeld van drie lelies, links in azuur een kelk met een deksel: boven de schilden een kroon van vijf bladeren; schildhouders: rechts een wildeman met een knots over de rechterschouder, links een leeuw.

Mr. *Jan André van Westrenen,* heer van Sterkenburg, geb. Utrecht 10 jan. 1712, kanunnik van St. Marie, raad en burgemeester van Utrecht, extraordinaris raad in den Hove van Utrecht, geëligeerde raad in het eerste lid der staten van Utrecht, † 2 juli 1790, tr. 1" 1740 *Cornelia Anna van Ommeren* en tr. 2" 1755 *Pauline Lucretia Godin,* † *6* aug. 1782. [E. B. F. F. Wittert van Hoogland, Bijdragen tot de geschiedenis der Utrechtsche ridderhofsteden en heerlijkheden, lste deel, pag. 2561. IJzer met à-jour handvat. Ovaal, 25 x 23, h. 33.

718. Willink. XIX A.

NL Wapen van azuur met een ontbladerde eiketak met drie eikels; op het schild een ontbladerde eiketak met één eikel tussen een bladerkrans.
IJzer op koper gemonteerd met houten heft. Ovaal, 27 x22, h. 70.

719. Willink. XIX .

NL Wapen van azuur met een ontbladerde eiketak met drie eikels; helm met een ontbladerde eiketak met één eikel tussen een vlucht als helmteken.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 21x 17, h. 84. Herkomst: ontvangen 1941.

720. Jan van der Wolff. XVIII B.

KPK Gevierendeeld wapen; 1 drie schaaktorens; 11 een veger; III een rooster met een steel; IV een omziende springende hond; helm met dekkleden; helmteken: een uitkomende omziende hond; omschrift: S (igillum) IAN +VAN DER WOLFF. . Op de keerzijde de grote(?) keur van Hoorn en een V waarboven een korenaar.
Jan van der *Wolff,* contrarolleur te Hoorn (1776). Zilver met draaibare à-jour handgreep. Rond, Ø 43, h. 31. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 3293.

721. A. C. XIX A.

NL Monogram A C, waarboven een kroon van vijf bladeren.
Koper met houten heft. Rond, Ø 20, h. 97.

722. A. S. (of S. A.). XIX.

NL Monogram A S door elkaar.
Koper met ivoren heft. Rond, Ø 13, h. 55.

723. A. W. D.. XVIII.

KPK Monogram A W D, de D bovendien in spiegelschrift; erboven een kroon van drie bladeren en twee maal drie panels.
Zilver met à-jour handgreep in de vorm van een leeuw. Ovaal, 21 x 17, h. 35. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief (collectie Fabius) 1971. Inventarisnr. : 1971 - 440.

724. C. B.. XIX.

CBvG Monogram C B.
Koper met houten heft. Ovaal, 20 x 22, h. 80. Herkomst: legaat S. de Clercq.

725. C. P. R.. XVIII.

RAF Gevierendeeld wapen met in 1 een vogel, in 11 een zespuntige ster, in III een klaverblad (?) aan een bebladerde steel en in IV twee dwarsbalken; helm met dekkleden: helmteken: een naar rechts gewende vogel tussen twee olifantstrompen; aan weerzijde en tussen het helmteken de letters C P R.
Zilver met à-jour handgreep. Ovaal, 19x 16, h. 33.

726. D. B.. XVII.

CBvG Wapen met drie honden, de beide bovenste toegewend en komende uit de schildrand, boven vergezeld van D B: helm met dekkleden; helmteken: een roos.
Koper met versierd doorboord handvat. Ovaal, 24 x 21, h. 34.

727. F. F.. XIX.

NL Monogram F F over twee takken heengaande.
Koper met houten heft. Ovaal, *24 x 22,* h. 89.

728. G. B.. XIX.

KPK Monogram G B tussen (takken.
Koper met houten heft. Rond, Ø 23, h. 96. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 437.

729. G. H. F.. XIX.

NL Monogram G H F.
Koper met doorboorde handgreep. Ovaal, 22 x20, h. 30.

730. J. F. M. J(?). L.. XIX.

KPK Monogram J F M J (?) L.
Koper met houten heft. Rond, Ø 22, h. 85. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 320.

731. J. F. M. L. L.. XIX.

KPK Monogram J F M L L.
IJzer met houten heft. Ovaal, 24 x 20, h. 88. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 321.

732. J. K.. XIX.

NL Monogram J K; op de keerzijde TREBLE GILT.
Verguld koper met houten heft. Rond, Ø 23, h. 84.

733. L. & B.. XIX.

CBvG Monogram L & B.
Koper met houten heft. Ovaal, 24 x 22, h. 88. Herkomst: legaat S. de Clercq.

734. M. B.. XVIII d.

KPK Een zittende maagd met in de rechterhand een staf, waarop een hoed, en in de linker- een schild, waarop het monogram M B; aan haar voeten een liggende leeuw en een kanonsloop; omschrift: LA CONSTANCE SURMONTE TOUT.
Koper zonder handgreep. Ovaal, 32 x 26, h. 2.

735. M. G.. XVIII.

KPK De Hebreeuwse letters yod, yod, kaf („wijn") met aan weerszijde M en G; daaronder: Bet, sin, res („vlees"); daaronder: kaf, samek, pe(?) („zilver"?).
Koper met houten heft. Achthoekig, Ø 26, h. 107. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 438.

736. M. J.. XVIII.

KPK Monogram M J, ook in spiegelbeeld; erboven een kroon van vijf [bladeren.
Koper met houten heft. Ovaal, 19x 18, h. 90. Herkomst: overdracht van -de Eerste Kamer der Staten-Generaal 1971. Inventarisnr. : 1971 - 294.

737. M. S. B.. XVII.

KPK Een met een pijl doorboord hart, waarboven een broodmand, een korenaar en een broodspaan, waanboven de letters M S B.
Kopèr met doorboord heft. Rond, Ø 17, h. 32. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 987.

738. M. V. C.. XIX.

KPK Monogram M V C, de M en de C bovendien in spiegelbeeld; omschrift op lint: LUMINE CANDOR.
Koper met houten heft. Ovaal, 22 x 20, h. 79. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr. : 1971 - 322.

739. P. L.. XX.

CBvG Monogram P L.
Koper met groen-wit bakelieten heft. Rond, Ø 15, h. 62. Herkomst: familiearchief Veerman.

740. P. M. B. C.. XVIII.

KPK De letters P M, waaronder B C; erboven een kroon van yiif bladeren.
IJzer (handgreep afgebroken). Ovaal, 22 x 19, h. 3. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 985.

741. P. v.. XVII.

KPK Doorsneden wapen: 1 een vulkaan (?) ; 11 schuin gedeeld; erboven P V.
Koper zonder handgreep. Ovaal 27 x22, h. 1.

742. P. V. M.. XIX.

KPK Monogram P V M.
Koper met houten heft. Ovaal, 18x 20, h. 73. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 439.

743. XVIII B.

NL Alliantiewapen binnen een cartouche; rechts twee schuingekruiste pijlen, beneden vergezeld van een bijenkorf; links doorsneden met in 1 drie bellen, geplaatst 1, 2 en in 11 een adelaar; boven de schilden een kroon van vijf bladeren.
Zilver met houten heft. Ovaal, 24 x 21, h. 82.

744. x v .

KPK Wapen met een adelaar; omschrift onleesbaar.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 26, h. 32. Herkomst: overdracht van het Nedcrlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 958.

745. XVIII B.

NL Ruitvormig wapen aan een lint met in azuur drie springende doggen boven elkaar. Op het handvat het meesterteken WG.
Zilver met versierd doorboord handvat. Ovaal, 23 x 20, h. 34.

746. XIX.

CBvG Ovaal wapen binnen slingers met een gekroonde duif, staande op een, schildvoet van azuur met twee eenden (?) op een grasgrond tussen grashalmen; helm met een kroon van zeven panels en een gekroonde duif als helmteken.
Koper (heft ontbreekt). Ovaal, 27 x 23, h. 25. Herkomst: legaat S. de Clercq.

747. XVIII B.

NL Gedeeld wapen binnen een cartouche; 1 in azuur een zespuntige ster; 11 een adelaar; een schildvoet met drie geplante (?) klaverbladeren; helm met dekkleden,; helmteken: een uitkomende griffioen met gespreide vleugels.
Koper met houten heft. Rond, Ø 25, h. 90.

748. XIX.

KPK Gevierendeeld wapen: 1 en IV ingehoekt gedeeld van vier hele en twee halve stukken: 11 en 111 in goud een moleniizer: hartschild met een jachthoorn; op het schild een kroon van zeven bladeren; schildhouders: twee dubbelstaartige leeuwen.
Koper op ijzer gemonteerd met ijzeren heft. Ovaal, 28 x 25, h. 60.

749. XVIII.

RAZ Wapen binnen een cartouche met een jachthoorn, overtopt door een krooa van drie bladeren en twee parels; helm met dekkleden; helmteken: de jachthoorn.
Koper met houten heft. Ovaal, 25x24, h. 96.

750. XIX.

NL Wapen van goud met een kruis van keel; hartschild van keel met een schuinkruis; helm met dekkleden; helmteken: een spits toelopende muts met op een punt een vierkantje.
Zilver op koper gemonteerd met houten heft. Rechthoekig, 18 x 15, h. 61. Herkomst: geschenk B. J. van Eck [De Ned. Leeuw jrg. 1952, kol. 134].

751. XIX.

NL Wapen binnen een cartouche van goud met een leeuw, vergezeld van negen liggende blokjes, geplaatst 3, 3, 3: helm met dekkleden; helmteken: een vlucht.
Koper met bewerkt ivoren heft. Rechthoekig, 23 x 19, h. 101.

752. XIX.

NL Wapen binnen een cartouche van goud met een leeuw, vergezeld van negen liggende (blokjes, geplaatst 3, 3, 3; helm met dekkleden; helmteken: een vlucht.
Koper met houten handvat. Ovaal, 23 x 21, h. 87.

753. XIX.

NL Doorsneden wapen (Engelse schildvorm); 1 in keel een gaande leeuw; 11 een geopend fort van sabel met op de bovenhoeken twee maal twee spitse daken: over de snijlijn een dwarsbalk van azuur met drie lelies; een helm.
Koper met houten heft. Rechthoekig, 17 x 14, h. 68.

754. XVII.

KPK Wapen met een keper, vergezeld van drie bollen, beladen met een verkort breedarmig kruisje; omschrift: CRVX:EST:MIHI:GLORIA:+ .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 34, h. 22.

755. XIX.

KPK Wapen binnen een cartouche met een leeuwenvacht (?) over een schuinlinks geplaatste knots vergezeld van zes sterren, geplaatst 2, 2, 2.
Zilver mët beschadigde à-jour handgreep. Ovaal, 24 x 22, h. 19. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 323.

756. XIX.

KPK a. Wapen met drie schuinbalken; erboven een kroon van drie bladeren en vier parels: schildhouders: twee wildemannen met knotsen in de buitenste hand op de grond rustend; b. een borstbeeld met een lauwerkrans en omschrift: TIBERIVSCA; c. een gevleugelde putto, achtervolgd door een vogel(?) en omschrift: RILMEL-LELOTERA (?).
Driekantig draaibaar ijzer met à-jour handgreep. Ovaal, 16 x 15, h. 42. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief in Gelderland. Inventarisnr. : 1938 - 99.

757. XIV.

KPK a. Wapen met een schuinkruis, waarover in het midden een ster; omschrift: A (r?) CH (i?) EPISCOPOI(?); b. het bovengedeelte van een kromstaf, uitlopende in een ster.
Twee koperen stempels aan de beide kanten van een doorboord heft. Rond, Ø 21 en 14, h. 21.

758. XVIII.

NL Ruitvormig wapen binnen een cartouche met in azuur een springende wolf; op het schild een kroon van drie bladeren en twee parels. Op de keerzijde het merk K in een wapentje en als meesterteken AG.
Zilver met houten heft. Vierkant, 18 x 18, h. 60.

759. XIX.

KPK Een leeg wapenschild, gedekt met een kroon van vijf bladeren; eronder een leeg lint.
Inktstempel. IJzer met handvat. De voorstelling, 21 x 19, h. 58. Herkomst: overdracht van het Rijksarchief 1878.

760. XIX.

KPK Wrong met een uitkomende hertekop met -bals als helmteken.
Kornalijn met zilveren heft. Ovaal, 12x 9, h. 87. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 324.

VII. Varia.

761. 3. XIX.

KPK Opschrift: 3.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het cijfer, 8 x 5, h. 105. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 454.

762. 4. XIX.

KPK Opschrift: 4.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het cijfer, 7 x 6, h. 100. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr. : 1971 - 455.

763. 5. XIX.

KPK Opschrift: 5.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het cijfer, 8x 5, h. 97. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 456.

764. 6. XIX.

KPK Opschrift: 6.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het cijfer, 8 x 5, h. 100. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 457.

765. 7. XIX.

KPK Opschrift: 7.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het cijfer, 8x4, h. 102. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 458.

766. 8. XIX.

KPK Opschrift: 8.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het cijfer, 8 x 4. h. 100. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 459.

767. 9. XIX.

KPK Opschrift: 9.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het cijfer, 8 x 5, h. 98. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr.: 1971 - 460.

768. 0. XIX.

KPK Opschrift: 0.
Inktstempel. Koper met houten heft. Het cijfer, 7x 6, h. 97. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1971. Inventarisnr. : 1971 - 461.

769. XIX.

KPK Sint Joris met opgeheven zwaard te paard, waaronder een draak.
Koper met ia-jour montuur aan een houten heft. Ovaal, 20 x 17, h. 54. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 990.

770. XVI.

KPK Een vaas met bloemen op een grond.
Koper met doorboord heft. Ovaal, 17x 16, h. 26. Herkomst overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 986.

771. XIX.

KPK Een springende hond met een brief in zijn bek; omschrift: LISEZ ET CROYEZ.
Zilver met ivoren heft. Ovaal, 10 x 14, h. 58. Herkomst: overdracht van de Hoge Raad van Adel (familiearchief Janssens) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 325.

772. XIX.

CBvG Gegolfd zonder opschrift.
Koper met houten heft. Ovaal. 17 x 19. h. 81. Herkomst: legaat S. de Clercq.

773. XIX.

KPK Geblokt zonder opschrift.
Koper met houten heft. Rond, Ø 19, h. 80. Herkomst: bruikleen van het Algemeen Rijksarchief (archief Opleidingsinstituut Noorthey) 1971. Inventarisnr.: 1971 - 441.

VIII. Copieën.

774. Willem 11 Rooms koning, graaf van Holland.

KPK Een gekroonde koning met in zijn rechterhand een scepter en in zijn linker- een rijksappel, gezeten op een troon; omschrift: WILLELMVS:DEI:GRACIA:ROMANORUM:REX.SEMPER:AVGUSTUS + .
Koper met handgreep. Rond, Ø 92, h. 20. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915. Inventarisnr.: 1915 - 308. Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 47, nr. 12; cf. Corpus sigillorum Neerlandicorum, nr. 522.

775. Willem 11 Rooms koning, graaf van Holland.

KPK Een adelaar.
Tegenzegelstempel. Koper met doorhoorde knop. Rond, Ø 47, h. 31. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915. Inventarisnr.: 1915 - 309. Litt.: Bulletin Oudheidkundige Bond 1916, pag. 47, nr. 13; cf. Corpus sigillorum Neerlandicorum, nr. 523.

776. Admiraliteit in Zeeland.

KPK Een zeilend schip met vijf vlaggen, a een gekroond wapen, golvend doorsneden met in 1 een uitkomende leeuw en 11 golvend gedwarsbalkt (Zeeland), b effen, c een leeuw met in zijn rechtervoorklauw een zwaard en in zijn linker- een pijlenbundel (Generaliteit), d een onduidelijk wapen, e twee gekruiste ankers; omschrift: TIMIDE AC PRUDENTER. Op de rand gesigneerd J(.) L(ooff). (De penning, waarnaar dit stempel gemaakt werd, is in 1647 vervaardigd door J. Looff).
Koper zonder heft. Rond, Ø 97, h. 12. Herkomst: aankoop van G. A. Bongers, 1933 (Verslag over 1933 pag. 10). Inventarisnr. : 1933 - 127.

777. Abdij Rijnsburg. 1787.

KPK Maria ten halven lijve met in de rechterhand een lelietak en op de linkerarm het Kind: omschrift: S(an) C(t) A.MARIA.IN RINESBVRCH + .
Zilver met rest van een oog, in 1787 vervaardigd naar het ivoren origineel. Rond, Ø 56, h. 5. Herkomst: overdracht van het Algemeen Rijksarchief 1915. Inventarisnr.: 1915 - 307. Litt. : Bulletin Oudheidkundige' Bond 1916, pag. 46, nr. ll.

778. Amiens.

KPK Christus, hat kruis dragend, in een gothische tempel: omschrift: .sigillum.a(m)biane(n)sis. .
Spits ovaal, 35x22, h. 16. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 911.

779. Minderbroedersklooster te Amiens.

KPK Maria en een verkondigende engel onder een baldakijn en staande op een muur; omschrift: Sigillum.conuentus.minimorum.Ambian(ensium) + .

Koper met doorboorde handgreep. Spits ovaal, 55 x 37, h. 24. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 908. Litt.: cf. Douët d'Arcq, Collection de sceaux, nr. 9794.

780. Atrecht.

KPK Wapen met een rat, boven vergezeld van een lelie en beneden van A R.
Koper met heft. Rond, Ø 33, h. 37. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 905.

781. Broederschap van St. Eloy te Edingen.

KPK St. Eloy als bisschop met in zijn rechterhand een hamer en in zijn linker- een kromstaf, rechts vergezeld van een knielende bedelaar met een staf, links van een paard, komende uit de zegelrand; omschrift: S (igillum): CONFRATERNITATIS:SANCTI:ELIGII:IN:ECC (lesi) A:DE:AYNGHIEN+ .
Koper met handgreep. Rond, Ø 62, h. 16. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 915.

782. Lyon.

KPK Een versterkte brug, waarop een kruis op een paal met op het midden van het kruis in een cirkel een lelie en ter weerszijde een ster en een naar rechts gewende wassenaar, de brug boven een rivier met aan weerszijde torens en (huizen,: omschrift: SIGILLVM:CO (m) - MVNE:VNIV(er) SITATIS:ET:CO (m) MVNITA-T(is) :LVGD(unensis) + .
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 82, h. 17. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 2895. Litt.: cf. Douët d'Arcq, Collection de sceaux, nr. 5711.

783. Minderbroederklooster te Orléans.

KPK De heilige Johannes de Doper als herder met een kruisstaf en een lam; omschrift: SIGIL(lum) .FRA-T(rum).MIN(orum).RECOLL(ettorum).CONVEN-T(us).AVREL(ianensis).
Koper met handgreep. Ovaal, 52 x 39, h. 13. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 910.

784. Jehan Barau (?) .

KPK Wapen met een keper, boven vergezeld van twee wassenaars, beneden van een bloem; helm met 'dekkleden: helmteken: een eenhoorns(?) kap en -hals tussen een gewei; omschrift: s(igillum) iehan barau (?).
Koper (handgreep afgebroken). Rond, Ø 28, h. 4. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 976.

785. Gillame Late.

KPK Een bisschop (St. Nicolaas) met in zijn linkerhand een staf en rechts drie kinderen in een kuip: omschrift: GILLAME LOTE +.
Koper met doorboorde handgreep. Rond, Ø 27, h. 25. Herkomst: overdracht van het Nederlandsch museum 1878 (Verslag over 1878, bijl. E). Inventarisnr.: N.M. 929.

KORTE MEDEDELINGEN.

Van Dalem van Dongen,

In De Nederlandsche Leeuw LXXXVIII (1971), kol. 171, wordt mij de mening toegeschreven als zouden de *Van Dalem*'s ook na 1500, toen het kasteel te Dongen werd verbeurd verklaard, dit slot nog bewoond hebben.

Tot goed begrip van zaken zij aangetekend, dat ik die mening noch in mijn daar geciteerd *Dirk van Assendelft*, noch elders heb uitgesproken.

MR. F. A. HOLLEMAN.

Het Enkhuizer geslacht Van Loosen.

(LXXXVIII, kol. 238—290, 302-324).

Addenda et corrigenda:

Van de afbeeldingen tussen de bladzijden 307/308 en 309/310 zijn die van *Elia Eva van Romond (1752-1806)* en *Petronella Johanna Pan* (1742-1787) helaas verwisseld: het onderschrift van het linker portret *(E. E. van Romond)* behoort onder het rechter portret *(P. J. Pan)* en vice-versa.

Nadat het onderhavige 'artikel was geschreven zijn wij, dankzij de vriendelijke medewerking van Mevrouw Polak-de Booy, in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van het familie-archief Semeyns de Vries van Doesburgh. Een en ander gaf geen aanleiding tot enige wijziging in ons artikel over het geslacht *Van Loosen*. Van de in onze Bijlage 11 verzamelde handschriften werden in het genoemde familie-archief geen originelen of kopieën aangetroffen. Wel bevindt zich in dat archief een versie van het jaar 1768 van het document „H", waarin de afstammelingen in de vrouwelijke lijn verder zijn uitgewerkt: eveneens troffen wij in dat archief aan een moderne kopie van de Latijnse tekst van document „D" met een vertaling daarvan.

kol. 316, 10de regel van beneden: men leze in plaats van (1050/'51):(1950/'51);

kol, 317, 5de regel van beneden: in plaats van Hilletgin leze men: *Hilletjen;*

kol. 318, 7de regel van boven: in plaats van III C leze men: 11 C;

kol. 318, 25ste regel va'n beneden: in plaats van Welmet leze men *Reynst*;

kol. 319, 41ste regel van beneden: men leze in plaats van Heltien: *Hiltien;*

kol. 321, 2de regel van boven: men leze in het overzicht 11 de naam van het tweede kind van 1 Jan niet als Reynu Meynertsdr., doch als: 11 B: *Reynst Jansdr.*;

kol. 323, 19de regel van boven: men leze in plaats van 1589: 1591.

M. M. DEWOLF en M. WATTS DEWOLF.

Het wapen der gemeente Axel,

In het mei-nummer van deze jaargang van het maandblad maakt Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht op kol. 133 de 'opmerking, dat „de vele nieuwe wapens, die, wegens o.m. gemeentelijke herindelingen, worden onderworpen, blijk geven van zorgvuldigheid en deskundigheid".

De gemeente Axel vroeg, wegens de herindeling per 1 april 1970, toestemming om het wapen der voormalige gemeente Axel te blijven voeren, daar dit wapen indertijd werd samengesteld uit het wapen van de stad Axel en van het Axelerambacht.

Dit werd door de Hoge Raad van Adel toegestaan, alleen werd de leeuw in zilver uit het wapen, dat in 1817 werd verleend, nu voorzien van een gouden halsband met gouden kruis.

Een nadere verklaring werd niet gegeven, doch wellicht zat de bedoeling voor de Vlaamse leeuw te vervangen door de leeuw uit het wapen van Gent.

Dit wijst m.i. niet op voldoende zorgvuldigheid en is m.i. in historisch opzicht ook niet verantwoord. De bedoeling van deze mededeling is, dat misschien daardoor wordt voorkomen, dat in de toekomst 'dergelijke ongewenste wijzigingen ongevraagd worden 'aangebracht.

D. J. OGGEL.

Het **wapen van het waterschap „Niedorper Kogge".**

Op 1 januari 1970 is door samenvoeging van een tiental kleine waterschappen het waterschap „Niedorper Kogge" ontstaan. Het bestuur van dit waterschap verlangde uiteraard het recht te hebben een eigen wapen te mogen voeren.

De naam „Niedorper Kogge" is ontleend aan het heemraadschap der strijkmolens van de Niedorper Kogge, dat omstreeks het midden der 17de eeuw wend opgericht om het beheer te voeren over de vijf strijkmolens die nodig waren geworden toen door de droogmaking van de Heer Hugowaard, de Schager waard en nog enkele andere plassen de boezem te weinig capaciteit had gekregen om het door de polders uitgemalen water te bergen, Bij octrooi van 16 september **1653** gaven de Staten van Holland toestemming om een nieuwe uitwateringsluis in de zeedijk te leggen en om voldoende strijkmolens te bouwen.

Het genoemde heemraadschap werd bij besluit van de Provinciale Staten van Noord-Holland van 18 januari 1933 toegevoegd aan het Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West Friesland. Dit vroegere heemraadschap had de gewoonte op zijn kaartenmateriaal een vignet af te laten drukken, dat drie wapenschilden vertoonde, alle drie gevierendeeld van zilver en azuur, één met een rode leeuw in het eerste kwartier, één met een dergelijke leeuw over alles heen en het derde met een leeuw in het vierde kwartier. Het eerste schild is identiek met het inmiddels vervallen wapen der gemeente Nieuwe Niedorp, de beide (overige zijn varianten.

Het waterschapsbestuur verlangde een wapen dat deed denken aan dit oude vignet, dat sprak van het werkterrein dat in dezelfde streek ligt en dat tevens deed uitkomen dat het een waterschapswapen is. Aan deze verlangens kon worden tegemoet gekomen door het schild golvend te doorsnijden (symbool voor het water) en tweemaal te delen, zodat er zes velden 'ontstaan die afwisselend zilver en blauw zijn gekleurd. In het eerste kwartier wend één rode klimmende leeuw geplaatst. En op het schild kwam, uitsluitend als versiering, de gebruikelijke kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Het wapen is verleend bij Koninklijk Besluit van **23** februari 1971, no. 16. De officiële beschikking luidt:

„Tweemaal gedeeld en golvend doorsneden „van zilver en azuur, het eerste kwartier beladen met een leeuw van keel. Het schild gedekt met een 'gouden kroon van drie bladeren „en twee paarlen".

MR. G. A. BONTEKOE.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

de Greeff. *Gerard (Gerrif) de Greeff,* ordinaris klerk ter Secretarie van de Staten van Holland, begr. 's-Gravenhage 3 juli 1702, tr. aldaar 1 mei 1652 *Geerfruyd Oufheusden,* bagr. 's-Gravenhage 29 juni 1693, dr. van *Arenf Barentsz. Outheusden* en *Maertje Lambrechfsdr. Paspoort.*

Uit dit huwelijk:

1. *Alida de Greeff,* ged. 's-Gravenhage 2 sept. 1653 (doopget. Johan de Greeff, Alida van Eijssen, Maria Outheusden), begr. aldaar 2 juli 1706.
2. *Maria de Greeff,* ged. 's-Gravenhage 26 juni 1654 (doopget. Dirck Outheusden, Christina de Greeff, Barbara Rosa), begr. aldaar 25 febr. 1738.
3. *Arenf de Greeff,* ged. 's-Gravenhage 22 sept. 1655 (doopget. Herman Rijff en Maria Outheusden), begr. aldaar 5 jan. 1722, tr. Amsterdam (ondertr. 16 juli) 1676 *Catharina Stapel,* ged. Amsterdam 13 dec. 1654, dr. van *Jacob Reijndersz. Stapel* en *Sfijnfje Jacobs.*
4. *Jacob de Greeff,* ged. 's-Gravenhage 11 maart 1657 (doopget. als bij 3), begr. aldaar 15 aug. 1657.
5. *Anna de Greeff,* ged. 's-Gravenhage 18 febr. 1660 (doopget. als bij 3), begr. aldaar 13 april 1725, tr. Rijswijk (Z.-H.) 18 maart 1685 *Cornelis van Neck,* geb. 11 sept. 1658, betaalmeester van de troepen der Verenigde Nederlanden.
6. *Margarefha de Greeff,* ged. 's-Gravenhage 28 aug. 1661 (doopget. Margaretha Paspoort, wed. Capiteijn Dirck de Swart), begr. aldaar 9 febr. 1730, tr. 's-Gravenhage 28 nov. 1712 *Willem Coelemeij,* ged. aldaar 4 sug. 1673, procureur voor het Hof van Holland, bsgr. 's-Gravenhage 17 mei 1740, zn. van *Cornelis Coelemeij* en *Maria Sfeenhuysen,* en weduwnaar van *Catharina Scheltus;* hij hertr. *Cafharina Bosch* (zie Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie, jrg. 1970, blz. 204).
7. *Johanna de Greeff,* gsd. 's-Gravenhage 26 juni 1663 (doopget. Adriaen de Ridder).
8. *Johanna Reesia van de Greeff,* gad. 's-Gravenhage 2 'sept. 1664 (doopget. de Magistraat van de Stad Rhees en Lucia Lindeboom), begr. aldaar 16 aug. 1714, tr. 's-Gravenhage (ondentr. 25 april) 1688 *Jozua* de *Puffer,* ged. 's-Gravenhage 14 jan. 1660, begr. aldaar 10 dec. 1706, zn. van *Cornelis de Puffer* en *Cornelia Gaillard,*
9. *Jacobus de Greeff,* ged. 's-Gravenhage 14 maart 1666 (doopget. Herman Rijff en Lucia Lindeboom), begr. aldaar 28 mei 1732.
10. *Lamberf de Greeff,* gsd. 's-Gravenhage 21 dec. 1667 (doopget. als bij 9).
11. *Lucia de Greeff,* ged. 's-Gravenhage 16 nov. 1672 (doopget. als bij 9).

Gerard de Greeff en *Geerfruyf Outheusden* maakten in 1652 Bun testament, waarbij de testateur tot zijn erfgenamen benoemde: zijn moeder en twee zusters, alsmede *Aelfgen van Reurmonf* (?), dochter van zijn overleden zuster *Sedia de Greeff.*

De moeder van *Gerard de Greeff* is mogelijk de onder 1 als doopgetuige genoemde *Alida van Eijssen,* terwijl de zus-

ters *Christina* en *Catharina* blijken te heten. Wie kan deze gegevens aanvullen?

Amsterdam.' S. A. C. DUDOK VAN HEEL.

Ploos **van Amstel.** Van 1692 tot 1733 was te Blaricum en Laren predikant van de Ned.. Geref. Gemeente Ds. *Gerrit Ploos van Amstel* (1667-1741). gehuwd met *Geertruid Delhee* (1670—1753). Dit echtpaar had 10 kinderen (7 zoons, 3 dochters) , die allen gedoopt zijn door hun vader. Ia het door hemzelf ingerichte doopboek schreef hij eigenhandig alle dopen in, dus ook die van zijn kinderen. Op 27 okt. 1697 doopte hij te Laren zijn zoon *Cornelis.* Hoe het met deze *Cornelis* verder geaan is, is mij 'onbekend. Mr. Bloys van Treslong Prins laat op pag. 34 van zijn boekje over het geslacht *Ploos van Amstel* (uitgegeven in 1911) deze *Cornelis* opduiken te Delft, echter met de geboortedatum 14 mei 1702 te Blaricum. Het doopboek van de gemeente Laren en Blaricum laat geen enkele twijfel over de onjuistheid van deze datum. De archieven van Delft geven bovendien geen aanwijzing dat deze *Cornelis* uit Blaricum afkomstig zou zijn. Wel moet hij van elders gekomen zijn, want in het Rekeningenboek van het Sint Lucasgilde staat hij voor het eerst in het jaar 1727 ingeschreven als volgt: *„Cornelis Ploos,* grofschilder, vreemd" (zonder *„van Amstel").* Voorts,: bij zijn eerste huwelijk (met *Margaretha van Kroonenburgh* op 23 juni 1726) staat hij eveneens genoteerd zonder *„van Amstel";* pas bij zijn 'tweede huwelijk in 175 1 met *Petronella van den Bergh heet* hij voluit *Ploos van Amstel.* Indien hij werkelijk een. zoon van Ds. *Gerrit Ploos van Amstel* geweest zou zijn, dan zou hij zich niet eerst zonder *„van Amstel"* hebben laten registreren. Ook uit dien hoofde hebben wij n.m.m. met twee Cornelissen te maken.

Gaarne gegevens over de verdere levensloop van de Larense *Cornelis,* en over de geboorteplaats en -datum en de ouders van de Delftse *Cornelis.*

Oegstgeest. JHR. G. PLOOS VAN AMSTEL.

Sloos.

1. *Arent Pietersz. Sloos,* † Gouda 11 aug. 1612, begr. St. Janskerk aldaar [1]), tr. *Maria Jansdr.,* † Gouda 7 nov. 1613.

   Uit dit huwelijk:

   Ghijsbert, volgt onder 11.

II. *Ghijsbert Arentsz. Sloos,* raad 1607—nov. 1618 [2]), schepen 1614, '15 en '16, kerkmeester 1617, gasthuismeester 1607, '08, '09, '10 en '13, thesaurier-fabriekmeester 1611 en '18, thesaurier-ontvanger in 1612, '18 en '19 te Gouda, kwartiermr. 1606 '07 en '13 en kap. der Schutterij aldaar 1607; '08, '13, '18 en '19, vermoedelijk brouwer in „'t Vergulde Cruijs" te Gouda; in 1602 voor een bedrag van *f* 16.200 deelgenoot in het kapitaal van de kamer Amsterdam der Oost-Indische Compagnie, begr. Gouda (St. Jansk.) 2 juni 1632, tr. *Dieuwertje Cornelisdr. Veen.*

   Uit dit huwelijk o.a.:

   Jan, volgt onder III.

111. Mr. *Jan Sloos,* iur. doctor, weesmeester te Gouda, begr. Gouda (St. Janskerk) 9 nov. 1637, tr. 1° Gouda 21 april 1619 *Idetge Cornelisdr. Cincq;* tr. 2° Gouda *Cornelia Jansdr. de Lange,* † Gouda 2 nov. 1637, dr. van *Jan Dircksz. de Lange* en *Geertgen Jacobs.*

   Uit het eerste huwelijk:

   Arnoldus, volgt onder IV.

IV. Mr. *Arnoldus Sloos,* advocaat te Rotterdam, eigenaar van het huis „Het vergulde Lam" aldaar en van het buiten „Woelwijck" aan de Rotte onder Rotterdam (Schepenarchief Rotterdam, prot. 513/161 en 525/211), begr. Rotterdam 25 mei 1653 (woont bij overlijden aan de Spaansekade), tr. Rotterdam (stadstrouw) 17 juni 1647 *Margaretha van' der Swiep,* † Rotterdam 8 aug. 1676 (heatr. 23 sept. 1658 te Hillegersberg Mr. Laurens de Lange), dr. van *Jan Huigensz. van der Swiep,* wantslager, en *Maartje Jansdr. Muijser* [3]); *zij* hertr. Hillegersberg 23 sept. 1658 Mr. *Laurens de Lange,*

   Uit dit huwelijk:

   1. *Maria Sloos,* geb. Rotterdam 15 aug. 1649, † aldaar 20 aug. 1722 [4]) (Inventaris voor nots. W. van Rijp, d.d. 8 juni 1729, Not. Arch. Rotterdam prot. 2445/300 en vlg.), zij transporteerde 30 mei 1720 de buitenplaats „Over 't Veen", gelegen onder Alphen aan de Rijn, bestaande uit een hofstede, woningen en landerijen groot ca. 22 morgen op Nicolaas Riersma en Elisabeth Longespée [5]), en zij tr. Rotterdam 15 juni 1670 *Arnoldus Vroombrouck,* geb. Rotterdam 21 nov. 1640, woont Bij 'overlijden op de Nieuwe Haven te Rotterdam, brouwer in „De Roode Leeu" en regent in het Werkhuis (1672) te Rotterdam, zn. van *Jan Barendsz. Vroombrouck* en *Maria van 't Wedde* (zie de Nederl. Leeuw 1938, kol. 461-467).
   2. *Arnoldus Sloos,* ged. (Remonstrants, aan huis) Rotterdam 6 juni 1653 ('get. Hugo van der Swiep en Samuel Lansbergen de Oude, em. remonstrants predikant).

Het wapen van dit geslacht Sloos is: Een linker schuinbalk, beladen met een golvende slang met de kop naar boven, en vergezeld van 4 bijen rechts (1-3) en 3 bijen links naast elkaar, in de richting van de balk; helmteken: Een bij tussen een vlucht (Bron: Weeskamerarchief Gouda. d.d. 23 april en 15 aug. 1614).

Gevraagd nadere bijzonderheden 'over dit geslacht Sloos, elk gegeven is van harte 'welkom.

Rotterdam. G. A. SLOOS.

1) Bloys van, Treslong Prins, „Gedenkwaardigheden" Zuid-Holland, deel I, blz. 268 en 287, en „De Navorscher", jrg. 1937, blz. 6 en 59.

2) Lijsten van de Heeren van de Reegeringe der stad Gouda van 1600 tot 1705.

3) Collectie Mr. R. Bijlsma, Gem. Archief Rotterdam.

4) De Nederl. Leeuw, jrg. 1928, „Een familiieregister Visch-de Lange" door Dr. E. Wiersum.

5) „Leidsch Jaarboekje" jrg. 1920, blz. 139 „Alphense Buitenplaatsen" door W. C. M. Regt.

INHOUD VAN DIT. NUMMER.

Bestuursberichten. — W. N. Arntzenius †. — Catalogus der zegelstempels, berustende in het Koninkliik Penninekabinet en enige andere. verzamelingen, samengesteld" door Mr. 0. Schutte (vervolg en slot). --Korte mededeiingen: Van Dalem van Dongen; Het Enkhuizer geslacht Van Loosen; Het wapen der gemeente Axel; Het wapen van het waterschap „Niedorper Kogge". — Vragen en 'antwoorden.

LEXICOGRAFISCH NAAMREGISTER

Jaargang 1971,

Het teken * wil zeggen dat in het artikel ook aantekeningen van wapenkundige aard **voorkomen.**

A

Aalburg, van 392.
Abbego(o)(s) 253*, 254, 257.
Abbema 291.
Aberson 204.
Abraham 212.
Abrahams 209, 214.
Abrahamson 210.
Adelsberg. van 219.
Adler 219.
Admiraal 262, 285, **287*—289.**
Advocaat 28.
Aemilius (Emilius) 158.
Aerdenne,' van **191.**
Aertoom 119.
Alblas, van 62.
Alckemade, van 61.
Alderweerelt, van 89.
Alema, van 55.
Aleng, 218.
Alewijn, Opperdoes 309.
Almelo, van 8.
Alphen, de Smeth van 123.
Alsem 96.
Ament 25.
Amerongen, van 82.
Amersfoort 105, 116.
Ampt 147.
Amstel, Ploos van 162, 431.
Amya 154.
Andel, van 162.
Anderson 413.
Anderson, Patrick * 413.
Andressen (Andreas) 152, 153.
Anker, van den 125.
Ansems 43.
Appelman 276.
Aptroot 216.
Arkel, van 73-79. **131*. 132*, 170—199*.**
Arkel van Noordeloos, van 198.
Arndt 90.
Arriens 407.
Asbeck, van 14, 18, 19, 21-24.
Asbeck tot den Berge, van 24.
Asbeeck, van 196.
Asch, van 94.
Asch van **Wijck,** van 93.
Ashovrkof 28.
Asjes * 31, 32.
Asperen, van 277.
Assendelft, van 411, 428.
Asten, von 154.
Asterpe (Astrop) 19.
Aubremé, d' **392*,** 401.
Augurkiesman 221.
Aussen 215, 220, 221.

B

Baanman 254.
Baaron 23.
Baars 159, 232.
Bacherus 295.
Back 132, 182.
Backer 256, 273.
Backers 162.
Back(s) (Ba(c)x) 37, 181—184, 192, 195.
Ba(c)x (Back(s)) **37, 181—184,** 192, 195.
Baerdt 89.
Baes 121.
Bahieu, de* 392.
Bakker 296.
Balk 283.
Balneavis 407.
Baltus 93.
Banchem, van 94.
Banga 392 *.
Bannerman 149.
Barau * 427.
Barbier * 392.
Barck **(Berck)** 262, 266, 268, 269, 303, 305.
Barendrecht 121.
Barneveld, van 154.
Bartels 217.
Barto 148.
Barv. de 109. 326.
Bastaerts 132.
Bastiaanse. van Otterbeek 228.
Baumhauer 153, 163.
Baux * 404.
Bavel, van 191.
Beaumont 126.
Becaert 89.
Beck 153-156.
Beckers 196.
Beckman 268, 303.
Beeck Vollenhoven, van 28.
Beecke, ter (Breecker) 80.
Beelaert 89.
Beelaerts van **Blokland** 37.
Beelaerts van Emmichoven 37.
Beer, de 90, 157.
Beest Holle, du Ry van 26.
Beffie 216.
Beghijn 88.
Bejoe 200.
Bekaert 88.
Beken, van der 38.
Bekker(s) * 393.
Beliaert(s) 36, 37 *, 181, 189.
Bell, **Schall zu** 23.
Belles (Bellous) 64.
Belliart * 393.
Benavente 216.
Benoit * 393.
Benschopper 326.
Bercheminier * 393.
Berck (Barck) 262, 266, 268, 269, 303, 305.
Berckel, van 171, 172.
Berckelaer, van 89.
Berckmans de Weert * 420.
Beresteyn, van 163.
Berg, van den 119.
Bergeijk, van 82.
Bergh, van den 431.
Bergh, v. d. 285.
Berg(h), van den 160.
Berghausen 219.
Bergheyk 163, 164.
Bergstrate 21, 22.
Berkel, van 125.
Bernaerts 167.
Bernard 293.
Besoyen, van 145.
Besten 14.
Betault * 393.
Beuckelaer 96, 327.
Beusechem, van 111.
Beveren 19.
Beveren, van 99.
Bevervörde, van 17, 19.
Beyer 80.
Beyerman 166.
Biamus., de * 393.
Bie, de **108.**
Bierman 89.
Bildner 217.
Bisdom 26.
Blaauw 25.
Blaeuwhulk **(Blaeuwvelt,** Blaeuwschuyt) 315.
Blaeuwschuyt (Blaeuwhulk, Blaeuwvelt) 315.
Blaeuwvelt (Blaeuwhulk, Blaeuwschuyt) 315.
Blanckfoort 14, 17.
Blankarts 153.
Blankenstein 228.
Blau(e)hulck 243, 278, 314.
Blau(w) 274.
Blerinck 173.
Bleyswijk, van 289 *, 306.
Blieck 45.
Block 195.
Blok 114, 216, 220, 284, 285.
Blom 215.
Blommestein, van 27.
Blumendal 210.
Bock 163, 164.
Bode 268, 269, 304.
Bodegom, van 148.
Bödeker 90.
Boer 119.
Boer, de(n) 104.
Boerhave 291.
Boers 112.
Boertje 107.
Boetzelaer, van 17, 408.
Bok 291.
Bok. de 220.
Bokkes 166.
Bolleken(s) 131 *—133 *.135. 136, 188:
Bolwerk 394 *.
Bom, van der 115.
Bomans 115.
Bomels, van 94.
Bon, van 384.
Bongaarts 120.
Bonte 60.
Bontekoning **(Bontes, Bontis)** 281-284, 302, 305.
Booghmans 394 *.
Boom, van den 153-155.
Boon 160, 225, 227.
Boonders 109.
Boot 152, 158.
Borch tot **Verwolde,** van der 89.
Borch genaamd van **Rouwen**-oort, van der 225.
Borssele van der **Hooghe,** van * **394, 395.**
Bos 55.
Bosanquet 146, 147.
Bosboom 282.
Bosc de la Calmette 395 *.
Bosch 394, 395 *, 430.
Bosch, ten 28.
Bosch, van den 57, 125.
Boshof(f) 90, 292.
Bosma 165.
Boss 215.
Bossche, van den 111.
Bosson. de 295.
Both 84.
Botland * 397.
Botman 285.
Boulet * 395.
Bourdelo 256.
Bourneulle, Bourneville gezegd 62.
Bourneville gezegd **Bourneulle** 62.
Boutmy 25.
Boutmy de Katzmann 148.
Bouwman 272.
Boy, de 43, 44.
Braaf 221.
Braem 229.
Brakell, de Vaynes van 418 *, 419 *.
Brand 292.
Brandwijk, van 226.
Brasser **289.**
Brebers 41.
Bredero * 395.
Breecker (ter Beecke) 80.
Bremken 107, 108.
Brencke 22.
Bresser 157.
Brevelt (Breveld), van 91, 92.
Breyer 95.
Brienen, van * 395, 396.
Brill 291.
Brink, ten 213.
Brocx 225, 228.
Broeck, van den 89, 396 *.
Broeders 42, 160.
Broek 101.
Broekhuisen, van 9.
Broekhuizen, van 90.
Broekman 221.
Broene 160.
Broes 162.
Bronchorst, van 61.
Bronstein 217.

Broodjes 2'70.
Brouwer 125. 223. 244. 253, 254, 256, 259, 260, **273, 305.**
Brouwer, **Coman** alias 243, 244 *.
Brouwer, van 91.
Brouwers 154.
Brouwerij, van de 296.
Bruggen, van der 87.
Bruggeneij, genaamd **Hasen**kamp, van 23.
Brughman * 396.
Bruin, de 219.
Bruinsma (Bruynsma of **Brujinsma**) 125. 126.
Brüls 152—155, í57, 163.
Bruyn(, de) 148. 246. 247, 303.
Bruijn, de 117, 224, 396 *.
Bruijninga 110.
Bruyninx 81.
Bruynsma (Bruijnsma of Bruinsma) 125, 126.
Buchel, van 82.
Buck, de 88.
Bulteel 326.
Burch, van der **(Verburch)** 384.
Burch, van der 32, 57 *, 59, 126-128 *, 168, 229, 295, 296, 396 *.
Buren, van 94, 223.
Burg, Codde van der 289.
Burgers 292.
Burgh, van der 95.
Burman 162.
Bus 44.
Busch 283.
Bussemaker * 396.
Buurse, van 13, 14, 16, 19, 22.
Buys 41, 43, 191, 232.
Buyskes 276 *, 285, 306.
Buyssel, van 180, 185.
Bye(, de) 133, í38-141, 172.
Bijlaard 157.
Bylaer, van 340.
Bylandt 13, 14.
Bijler, van 93.
Bijlevelt 160.
Bijstervelt, van 50,
Bijvoet 228.

C

Caldenbach 55.
Caller 314.
Calmette, **Bosc** de la 395 *.
Cambri * 396.
Camphuys 283.
Cannet. Colbert **du** 26.
Cant 249 *.
Canter 191, 396 *.
Capellen, van der 89.
C'aron 110.
Cassa 149, 150.
Casteleyn 44, 89.
Cats, van * 414.
Cats de Raet, van * 414.
Cattenburch, van 25.
Cattenburch, van Spijk van 25.
Ceuysmeuys 122.
Chablais * 389.
Chaem, van 187.
Chandum * 396, 397.
Charldorp 127.
Chassigne * 397.
Chavonnes, Pasques de 394.
Chimay, van 61.
Cincq 432.
Citters, van 397 *.
Citters, Verheye van * 397.
Claypole 47, 48, 131.
Cleef, van 153, 156.
Clercq, de 90, '395, 397 *, 398 *, 417.
Clercq, Leuren le * 398.
Clerk, de 282.
Clignet 154.
Cloeck 9, 16.
Cloecx 194.
Clootwijck 99.
Clos 165.
Cocq 326.
Cocx 135, 136.
Codde van der Burg 289.
Coeck (Koecks) 175.
Coecketers **225.**
Coelemeij 430.
Coerle 9, 15.
Coets 295.
Coetzee de Villiers 291.
Coeverden, van 148.
Cohen 209, 211, 212, 214, 217, 218, 220, 221, 223.
Colbert du Cannet, de 26.
Colbert-Turgie, de 26.
Colenbrander 28.
Colonius 282.
Coman alias Brouwer 243,244 *.
Compeer 225.
Compeerzager, **Simons** alias 174.
Coning 248.
Coninxbroeck, van 95.
Conrad 59.
Conradie 291.
Contzen, von 152.
Cool 227, 398 *.
Coolbrand (Koolbrand) 231.
Coolen 28.
Cooman, Semeijns g (enaem) dt 314.
Coome 117.
Coop van Groen 95.
Copes van Cattenburch 25.
Copier van Calslagen 62.
Coquiel dit le **Mercier,** de **326*.**
Cornegoor 128.
Cornets * 404.
Cornets de Groot * 404.
Corput, van (de) 184.
Corstiaens 175, **176.**
Cortleven (Kortleven) **283—288** *, 304, 306.
Coster 312.
Courtevile, de * 398, 399.
Couteaux 165.
Couten (, van) 154, 155.
Craen 84.
Cranendon(c) k 102, 114, 122.
Creton * 399.
Croese, Stenfert 56.
Crohin, de * 399.
Crommelyn 89.
Cronenburg(h) 243, 303, 317, 321, 322.
Cruse (Kroese) 56.
Cuelsbroek, van 60.
Cuper, de 89.
Cupere (Cuyper, Kuyper), de 150.
Cuperus * 399.
Curia, de * 399.
Cuyck, van 173.
Cuyll, van de 93.
Cuyper (Kuyper, Cupere), de 150.

D

Daalen, van 229.
Daem 191.
Dalem, van 36. 131-146 *, 171, 172:
Da(e)lem (genaamd of alias) (van Dongen), van 132 *, 143, 145. **170—199** *, 427, 428.
Dalen, van 117.
Damen 40, 42.
Dankerts 63.
Dasberg 223.
Dashorst, van 81.
Dathenus 293.
Davids 209.
Degens, Vlugge alias 230.
Deil, van 122.
Dekker 399 *, 400 *.
Delen, van 12.
Delft, van 32.
Delhee 431.
Delman 244.
Denis 176. 177. 188.
Denyker í62.
Desmaretz 147.
Deussen 157.
Deutsch 219.
Deuverden, van 157, 163.
Dibbetz (Dibbets) 127.
Dibbetz, de Klerk 127.
Dichter 211.
Di(c) khuysen 118.
Dieleman 90.
Diemen, van 92, 148, 384.
Diemerbroeck van Vleuten (Vloten), van 143, 144.
Dienenbeek. van 86.
Diepenbrock 14.
Dievatus Diethavet * (?), de 400.
Differe. de * 400.
Dingermans 166.
Dintel, van 115.
Dinter, Hesselt van 157.
Dirven **(Dyrven)** 43, 44, 188.
Divion, van 409.
Doeff 28.
Does, van der 24, 25 *.
Doesburgh, de Vries van 312.
Doktorovicz 28.
Dol 287, 312, 322.
Dol geseyt **Hardebol** 320.
Dol alias Vesterman 279.
Dolaar(t) 105.
Dollekamn 223.
Dolo 46.
Domela Nieuwenhuis (Nyegaard) 27.
Domine 119.
Dompselaer (Domseler), van 79-84.
Dompselaer, Mor van 82.
Domseler **(Dompselaer),** van **79—84.**
Dongen, van 3448, 132 *-146, 171-196.
Dongen, van **Da(e)lem(** genaamd of alias) van 132 *, 143, 145, 170-199 *, 427, 428.
Dongen alias van Ghilse, van 178.
Dood 260.
Doorn, van 93.
Doornegeest, van 51.
Doornick 121.
Dormael 62.
Dormits 219, 222.
Dorp, van 61.
Dorsman 225.
Dorst **118.**
Dorth, van 126.
Dorth, Udemans van 126.
Douglas * 400.
Douwes 166.
Dreesmann 90.
Driel, van 120.
Drie1 Krol, van 27.
Drielenburg, van 80.
Dries. van der 64.
Driesprong 105.
Dries(t), van 28.
Drongelen, van 106.
Droochsloot 95.
Drukker 211.
Druyf(f) 243, 259, 317-320.
Dufrenoy * 400.
Duiser 114.
Duivens **280.**
Du(i)venvoorde, van 76. 77. 141, 171, 199.'
Dulcken 17, 21.
Dumonceau 400 *, **401** *, 408.
Dunster 147.
Du Ry van Beest Holle 26.
Dusauzet **401** *, 403 *.
Duscheen 89.
Dussen, van der 172, 182, 183.
Duymaer 49.
Duyn van der * 402.
Duytz 226.
Duyvensz 303, 306, 308.
Duyvesteyn 402 *.
Dwinger 217.
Dijckmeester 28.
Dyest, van 134.
Dijk, van 115.
Dijkveld 267, 303.
Dyrven **(Dirven)** 43, 44, 188.

E

Echten, van 9, 16.
Ecxkens 321.
Eeghen, van * 402.
Eekhout 402 *.
Eekmeyer 127.
E(e)lant(s) 114, 115, 120.
Eerde (Neerde). van 6 *—24 *.
Eeten, van * 402.
Egens 230.
Egmond, van 124, 312, 315-317.
Eisbein 124, 125.
Elaerts 86, 87.
Emens 167.
Emilius (Aemilius) 158.
Empeler 36, 37.
Ende, van den 127.
Endres 200.
Engel, in 't 255, 319, 320.
Engelen, van 145.
Engelenburg 247.
Engelenburg, **Vredenrijk** 291.
Engelhard 155.
Engelink 158.
Engels 90.
Engern * 389.
Enschot, van 186.
Entisz 315.
Epen, van * 402, 403.
Eppius (van Eppen) 81, 82.
Erde, Redinc van 8.
Erkenswyk 90.
Es, van 129, 153, 156.
Esch, van 118.
Esseboom 102.
Essen, van 7, 15.
Eterman 228.
Everding(en) 96, 200.

Everharts 155.
Everts 160.
Evertsen 227.
Evertsen, de Lang 224-229.
Evertsz 111.
Ewijck, van 94.
Exter, den 200.
Eijck, van 48, 128.
Eykelenberg 48.
Eyll 13, 14, 19, 22.
Eyll van Berendonck, van 13.
Eymeren, van 84.
Eijndhoven, van 384.
Eyndmer, van 172.
Eys, van 153.
Eijssen, van 430.

F

Fabius 403 *.
Fabius de Quartel 115, 116.
Fabritius 159.
Falconer 148, 149.
Fauw, de 88.
Feldman 211.
Felleris. de * 403.
Fellinger 153.
Fels 351.
Feriet 406.
Ferrand 401, 403 *.
Ferreris 249.
Fetmenger 153, 154.
Focke (Fokke) 232.
Focking 84.
Foeyt 84.
Fokke (Focke) 232.
Fonckert, de 105.
Foreest, van 295.
Forsten * 403.
Franck, van 211.
Francx 403 *.
Frank 217, 220.
Franse, de 159.
Fredericks 215.
Fremming 162.
Frentz, Raitz van 23.
Frenz 155.
Freseman Gratama 25.
Fricks 82.
Frieswijk * 404.
Fruitman 210.
Frijdach 21, 22.
Frijkenius 296.
Fuchtelen, Wulf van 22.
Fijen, van der 127.
Fijn van Draat 229.

G

Gaillard 430.
Galen, van 21, 22.
Galz, 'de 57.
Geelkerke 274, 306.
Geenen 228.
Geer, de 158, 159.
Geerligs 204.
Geertsema 112.
Geervliet 103, 108.
Gelder, van 114, 209, 210, 212, 217.
Geldere, van 222.
Gelderen, van 220, 221.
Gelre, van 227.
Gelve(n) (van Roon) 107, 108.
Gemminck 158.
Gendt, van 263, 306.
Génestet, de 127.
Gent 295.
Gerardi 244.
Gerlacius 149.
Gerlings 227.
Geuns, van 60.
Gevers 224.
Gheelvoet 80.
Gheldolf 89.
Ghestel, van 184.
G(h)ils(e), van 37, 38, 130*-146, 170, 178-199 *.
Ghilse, van Dongen alias van 178.
Ghoret 61.
Giessen, van der 106.
Gipsen 60.
Glarges, de 61.
Glas, van der 212.
Goda 154.
Godin 420, 421.
Gogel 404 *.
Goirl(e)(Goerle), van 42, 179.
Goliger 369.
Gomse, de 158.
Goossens 148.
Goppel 112.
Gordon 90, 149.
Göring 292.
Gorlier, le * 404.
Gornitzki 28.
Gorrijk 106.
Gorsseman 115.
Goudart 211.
Goudsmid 221.
Goudswaert 113, 114.
Gouthel * 404.
Graaff, de 228.
Graaf(f) , de 106-108.
Graaff, van de 128.
Graaff, Winter van de 128.
Graeff, de * 404.
Graes. van 14, 17, 19, 20, 22.
Granaets (Granaat) 245.
Gratama 25.
Gratama, Freseman 25.
Gratama, Oldenhuis 25.
Gratama, Willinge 25.
Grauwijck * 402.
Gravenhorst 156.
Gravensande, van 's 168.
Gravesande, Storm van 's 296, 328.
Graveur 210.
Gray 291.
Greeff, de 226, 430, 431.
Greven 60.
Grient, van der 117.
Griethuijsen, van 28.
Gril 158.
Grobbendonck, van 172, 173.
Groen 296.
Groen, Coop van 95.
Groenendaal 291.
Groes 276, 313.
Groot 251, 276, 288, 289.
Groot, de 48, 128, 222, 404 *.
Groot, Cornets de * 404.
Grootarents 315.
Groote, de 220.
Grooten 134.
Groothoff 327.
Gruwel 210.
Grijp 26 *, 88, 384.
Grijp, Specht 26 *.
Gubbay 214.
Guldenarm 249, 250, 254, 303, 304.
Guldensteijns 314.
Gyben 48.
Gijsberts 24.
Gysenberg, van 18, 23.

H

Haa(c)k (Haeck) 242. , 254-256 *, 262, 279 *—281, 284-286, 289. 303—306. 308—320.
Haaften, van 49, 55.
Haan, de 90.
Haar, van (Verhaar) 90.
Haas 205.
Haastrecht 197.
Haeck (Haa(c)k) 242, 254-256 *, 262, 279 *-281, 284-286, 289. 303-306, 308—320.
Haegedoorn 327.
Haemstede, van 63.
Haes (d'Haas) 248 *, 251, 305, 310, 324.
Haga (Hagha) 240 *, 241, 243, 260-262, 271, 278, 304, 314, 315, 317.
Hagaerts 135.
Hagenau, van 173.
Hak 231.
Halbetsma 96.
Ham 242.
Ham, van Heycop te 89.
Hambroek 89.
Hamer 176.
Hamming 166.
Hannong 293.
Hanouwer 212.
Hardebol 241 *, 248.
Hardebol, Dol geseyt 320.
Harderwijk * 404.
Haren, van 145, 146, 171, 174, 195.
Harff 23.
Harlingh 231.
Harpman 209.
Harshoorn 316.
Hartjes 229.
Hartman 417.
Hartoch, van Horck, alias 88.
Hartsen 407 *.
Hartshooft (, in 't) 320, 322, 323.
Hasen 89.
Hasenkamp, van Bruggeneij, genaamd 23.
Hasseleij 28.
Hasselt, van 404, 408.
Havelaar 103.
Haverboer 121.
Haverboer, 't Jong alias 121.
Hedel, van 196.
Heeckeren, van 158.
Heel, van 28, 228.
Heemskerck, van 57.
Heemskerck, de Man van 126.
Heerden, van 90.
Heerdt, van 147.
Hees, van 90.
Heilbrun 212.
Heiman 209.
Heinsius (Heynsen) 242, 278, 280, 285.
Heinsius (Heyns(z)) 315, 316.
Heinssens 314.
Hekhuysen 50.
Helies. de * 405.
Hellenberg Hubar, van 26.
Heller 419.
Hellingman 270.
Helot 163.
Helst 9.
Hemsinck 167.
Hendriks 165.
Hennekes 327.
Hensbroek 246, 247, 303.
Hermans 231.
Herpe, van 187.
Herpers 243.
Herschel 213.
Herstatt 163.
Hertz 219, 222.
Hertzog 292.
Heshuysen 155, 158, 164.
Heslinga 392.
Hesselink 24.
Hessels 183.
Hesselt van Dinter 157.
Hetterscheid. van 10.
Hettinga Tromp, van 96.
Heukelom 197.
Heukelom, van 405 *.
Heusden, van 76, 77.
Heuvel, van den 126.
Heycop te Ham, van 89.
Heyden, v d. 126.
Heyligen, de 108.
Heijman 215.
Heyn 174.
Heyns(z) (Heinsius) 315, 316.
Heynsen (Heinsius) 242, 278, 280, 285.
Heysangrin 165.
Hiddingh 167.
Hiessel 152.
Hillebrands 223.
Hirtz 209.
Hoboken, van 296.
Hochstenbach 223.
Hoeck 312.
Hoef, van den (der) 267, 269, 303.
Hoeff, van den 183.
Hoek, van der 115, 120.
Hoeke 226.
Hoenders 63.
Hoenselaer (Honselaer) 13, 14.
Hoern, van 62.
Hoes 112.
Hoetsappel 48.
Hoeve, van der 271, 272, 304.
Hoeve1 22.
Hoevell. van * 405.
Hoeven; van der 26, 183, 226.
Hoey Schilthouwer (van Oöstee), van 295.
Hofman 104, 105.
Hogebergen 166.
Hogewerff (Hoogwerff) 108, 109, 116.
Hoifss 14.
Hoirne, van 77.
Holl 80, 81, 95.
Holle, du Ry van Beest 26.
Holleman 26, 35, 46.
Holsteijn 112.
Holthuysen 48.
Holtman (Houtman) 405 *.
Holtz 154.
Holy, Muys van 58, 59, 62.
Hondebeke, van 81, 82.
Honert, van den 275, 277, 306.
Honingh 231.
Honselaer (Hoenselaer) 13, 14.
Hooch, van der 229.
Hoof, van den 250.
Hooff, van 405 *, 406.
Hooft 126, 128, 295, 296.
Hooft (,t) 35, 46, 159.
Hoogenhouck (Tulleken), van 124.
Hoogh, de 48.
Hooghe, van Borssele van der * 394, 395.
Hooglander 384.

Hoogstad, Silvergieter 26.
Hoogstraten, van 200.
Hoogwerff (Hogewerff) 108, 109, 116.
Hoolck, van der 162.
Hoop, de 212.
Hooreman 165.
Hoppel 114, 11'7.
Hopstenen, von 57.
Hopster 57.
Horck (,alias Hartoch), van 88.
Hordijck 106, 107.
Horlemans 158.
Horst, van der 161, 165, 223.
Horsten (Horstman) 187. 190.
Horstink 204.
Horstman (Horsten) 187. 190.
Houtcooper (Houtkooper) 252, 319, 320.
Houtcooper, de Jong 255, 319.
Houten, van 406 *.
Houtepen 44, 46.
Houtkooper (Houtcooper) 252, 319, 320.
Houtman (Holtman) * 405.
Houtsager 270.
Houtwijk 162.
Hoveling 264.
Hubar, van Hellenberg 26.
Huesden, van 92.
Huffel, van 88.
Hulscher 259.
Hulshout 37, 38.
Hulsman 41.
Hulsten (Hulstman) 44, 45, 47.
Hulstman (Hulsten) 44, 45, 47.
Hulter, de 293.
Hunnink 270.
Hursig 159.
Huygh 279.
Huysinga 148.
Huijsser 228.
Hyams 214.
Hijndijk 115.

I

Iddekinge, van 148, 149.
Illem 23.
Imans 112.
Immink 28.
Ingen, van 406 *.
Inglish 413.
Isaacson 219.
Iseghem, van 89.
Israel 222.

J

Jabaey 106, 107.
Jacob 205, 207, 208.
Jacobs 214.
Jacobson 406 *.
Jager, de 90.
Jans 164.
Jansen 57.
Janssen 148.
Janssens 406 *, 407 *.
Japhet 218.
Jauner 336.
Jehotte 383.
Jessurun 210.
Jolyt 296.
Joncheere, de 111.
Jong, de 58, 96, 166, 218, 222.
Jong, van Zij11 de 28.
Jong (Houtcooper), de 255, 319.
Jong van Rodenburgh, de 28.
Jong Schouwenburg, de * 232.
Jong alias Haverboer, 't 121.
Jonge. de 151. 162.
Jongekrijg 114, 115.
Jongh, de 312. 313 *.
Jong(h)(,t) '117, 118, 121.
Jonghe, de (Jonghen) 133, 138, 139, 141.
Jonkheer 165.
Joubert 292.
Jozep 208, 221.
Julians 91.
Junius 167.

K

Kaa, van der 105.
Kaets 261.
Kahn 218.
Kaison 407.
Kaldenbach 296.
Kamp 105.
Kamp, van de 228.
Kanter, de Laat de 26.
Kastan 221.
Kat, de 162.
Katzmann, Boutmy de 148.
Kaufmann 219.
Kay 415 *, 416 *.
Kayber 154.
Keetman 265.
Keidtwerts 153.
Keiser 149.
Keith. 149.
Kell, Mom van 13, 14, 17, 19, 22.
Keller 155.
Kellerman 208, 221.
Keppel, van 17.
Kerkhoven 110.
Kesselaar 166.
Ketelaar 225.
Ketelers 42.
Kets 204, 205, 208.
Kets de Vries 208, 209.
Keurschot 166.
Keyser 392.
Kieboom, van den 46.
Kielbinski 28.
Kien 232, 408 *.
Kil, van de 114.
Kintore 149.
Kip 216.
Kipling 292.
Kip(p) 153.
Kleef, van 124.
Kleen 256. 304.
Kleerekoper 221.
Klein 221, 270.
Klein (Kleyn(e)) 105, 106.
Klerk Dibbetz, de 127.
Kleyn van Willigen 327.
Kleyn(e) (Klein) 105, 106.
Kli(c)k 296. 328.
Klöcker 152, 153.
Kloot, van der 222.
Klopper 264.
Kluppel 275-277, 285, 286, 306, 408 *.
Knaap 227.
Knobïoch 22.
Knoll 268.
Knoot 114.
Knottnerus 28.
Kniiff 58. 150.
Koecks (Coeck) 175.
Koedoder 264, 266, 305.
Koekoek 214.
Koentze 111.
Kokarts 153. 155.
Kolski 217.
Königs 156.
Koning, de 125, 228.
Konijnenburg, van 406.
Koolbrand (Coolbrand) 231.
Koolen 28.
Koopmans 210.
Koopman 106.
Kopal 216.
Koppel 209, 222.
Koppel, van de 46.
Kornhorst 13, 14.
Kortleven (Cortleven) 283-288 *, 304, 306.
Koster 115.
Koumans Smeding 416 *.
Kraamwinkel 90.
Kraaij 110.
Kraus 157.
Krayenhoff 153.
Kreinholt, de * 408, 409.
Kretschmar, von 154.
Krimpen, van 27.
Kroese (Cruse) 56.
Krol, van Drie1 27.
Kronman 217.
Kroonenburgh, van 431.
Krüger 159.
Kruger 292.
Kruythof 115.
Kuhnen 155.
Kuikhof 156.
Kuper 223.
Kuijlman 229.
Kuyper (Cupere, Cuyper), de 150.
Kuypers 160.
Kwast, van der 113.

L

Laackenman (Lakenman) 250. 251, 305, 311.
Laat de Kanter, de 26.
Ladenius 409 *.
Laen, van der 60-64.
Laerberg 24.
Laet, de 57.
La(e)ijendecker (Leyendecker, Leyendekker) 150-166 *.
Lage 22.
Lageman 353.
Lakenman (Laackenman) 250, 251, 305, 311.
Lamberts 153, 154, 164.
Lambinon 158.
Lam(me) 105.
Lamy 394.
Lang (Evertsen), de 224-229.
Lang(e) (,de) 226.
Lange, de 92, 210, 432.
Lannenaken 150.
Langhue, de 94.
Lansbergen 432.
Lathem, de * 409.
Lauterburg * 391.
Leau, La (La Loo van Nispern) 284, 285.
Lebbin(c)k 22.
Leck, van der 138.
Lecrepot * 409.
Lede, van de(r) 74-78, 198.
Leen (Leeren), van 105.
Leendert 224.
Leenderts 120.
Leendertsz 406.
Leenheer 104.
Leerdam, Riech de 94.
Leeren (Leen), van 105.
Leeuw, de 210, 220.
Leeuwen. van 82. 154. 155. 160.
Leeuwerik 286.
Legerman 218.
Legge, van der 134.
Lelie 215.
Lemmens 42.
Lennep, van * 409.
Lent, van 57.
Leuckemans (Loockemans, Loe(c)kemans) 230.
Leur, de 270.
Leuren le Clerca * 398.
Leussing 90.
Levie 215, 216.
Levy 205.
Lewis 217.
Leydesdorff 219.
Leyds 291.
Leyen 251.
Leyendecker (Leyendekker, La(e)ijendecker), 150-166 *.
Liefde, de 270.
Lielaer, van 83.
Lier, van 32.
Limburg Stirum, van 53, 89.
Lindeboom 430.
Linde(n), van der 100, 101, 104, 106, 120, 122.
Linden, onder 104.
Linden, van der 200, 225.
Lindius 168.
Lingen, van 200.
Linghen 157.
Linnaeus 291.
Linschoten, van 321.
Linthorst 167.
Lippe, van der 138.
Lippers 217.
Lloyd 47.
Lobry (de Quartel) 111.
Lockhorst (Lochorst), van 24, 25 *, 47.
Loe (c) kemans (Loockemans, Lenckemans) 230.
Loef(f) 14, 27.
Loef(f)s (Louffs) 60.
Loer 187, 188.
Loesen, van 316.
Loherville 126.
Lohman 162.
Longespée 432.
Longueval, van * 409, 410.
Loo van Nispern, La (La Leau) 284, 285.
Loockeman(s) (Loe(c)kemans, Leuckemans) 230.
Looff 426.
Loon, van 296.
Loosen, van 238-290 *, 302—324, 428.
Loosen, Semeyns van 302, 313.
Loosen, Snouck van 305—309.
Losgert * 410.
Lote * 427.
Lots 160.
Love11 61.
Löwenstein 208. 215, 219.
Loycx 87.
Loyiry (?) * 410.
Loyselleur 84.
Luenen, van 93, 94.
Luesink 204.
Luinen 22.
Luitjes 90.
Lukwel 162.

Lüps 90.
Lutterveld (Luttervelt), van 28.
Luttievelt 312.
Luyt, van der 328.
Lycklama à Nijeholt 127.
Lynden, van 89.
Lijnslager 312, 410 *.

M

Maas 227.
Maaskant 103.
Maelson 312, 313, 315.
Maes 87.
Maes, van der 92.
Maess 177, 178, 182.
Maieur, le * 410.
Maire, le 326.
Malan 292.
Malherbe 90.
Mallebrande * 410.
Malsen, van * (?) 410.
Malville, de 148.
Man 122.
Man van Heemskerck, de 126.
Man, Sonmans de 392.
Mandele, van der 327.
Mansfelt, van 81, 82.
Mansholt 90.
Mansvelt 291.
Mantees (Manties) 253 *.
Maranus 417.
Marcheer (Mercier) 326 *.
Marcus 212, 308.
Maresquel, du * 410.
Marez Oyens, de * 413.
Mark, van der 231.
Marks 214.
Markus (Markens) 231.
Markus, van 167.
Marle, de * 410, 411.
Masson 110.
Matelief 126.
Mathisen 150.
Matthieu 326.
Mechelen, van 135, 136.
Mechenborgh (Mecklenburg), van 61.
Meeldij (c) k 116, 118.
Me(e)lis 157.
Meer, van der 126, 166, 224-229, 384.
Meerhout 108.
Meerlant. van 92.
Meerman 384.
Meerop, van 88.
Meester 94.
Meesters (Meyster) 81.
Mellema 90.
Mendels 219.
Menninga 90.
Mennink 223.
Mens 99.
Menten 258, 259.
Mercier (Marcheer) 326 *.
Mercier, de Coquiel dit le 326 *.
Merens 27.
Merwede, van der 196.
Mesch 232.
Mesritz 215.
Messemaeckers 228.
Mestdagh 88.
Methisse 155.
Meulen, van der 409.
Meuls 159.
Meurs 150.
Meurs, van * 411.
Mey, de * 411.
Meijer 210, 220, 221, 411 *, 412 *.
Meijers 213, 218.
Meyster (Meesters) 81.
Micault 64.
Michaels 157.
Michel 204, 209,412 *.
Mhchelet 59.
Middachten. van 14, 19, 22.
Minderop 27.
Minne 279, 286.
Moes 165.
Moeton 229.
Moldij (c) k 261, 262.
Molen, van der 216.
Molenaar 109.
Molengraaff 291.
Mollerus 165.
Mom (van Kell) 13, 14, 17, 19, 22.
Mongé (Monge, Monchie, Monier, Monyé), de 167.
Moni(c)x 171, 172, 180.
Monnem 148.
Monster 120.
Montanus 245, 246, 303.
Montauban van Swijndregt 28.
Montferrat * 389.
Monyé (Mongé, Monge, Monchie, Monier), de 167.
Mookhoek 119.
Moolenbergh * 412.
Moortel, van de 88.
Mooij, de 167, 384.
Mooijaert 112.
Mor van Dompselaer 82.
Moscoviter 215.
Mosch 268, 303.
Mossel 91, 247.
Mote, de le * 412.
Motte, de la 64.
Moy 83.
Mozes 209, 220.
Mul(l) 249, 250, 252 *, 267, 306, 311.
Muller 291.
Müller 398.
Mulock 128.
Mulro(o)y 260, 267, 303.
Munckland 22.
Munter 326.
Munters 109.
Murray 149.
Muscketier 284.
Muyden, van 267.
Muys van Holy 58, 59, 62.
Muijser 432.
Mijl, van der 48.
Mylendonck 22.
Mijtens 158.

N

Nachtegaal 247.
Naerssen, van * 412.
Nagel(s) 182.
Nagel, van (von) 18, 21, 22.
Nassau, de 91.
Nathan 212, 215.
Neck, van 147, 430.
Neef(f) 105-107. 109., 114.
Neeteson 91.
Neheim, van 17, 20-23.
Nelemans 88.
Neltorp 95.
Nepes 90.
Neufville, de 147.
Nieboer 90.
Nieman 263.
Nieuwenhuis (Nyegaard), Domela 27.
Nieuwland 59, 231.
Niquet 32.
Niset 153, 154.
Noblet 245.
Noeyen 183.
Noordeloos, van 196-199.
Noorden, van 222.
Noort, van 161.
Noorwegen, van 108.
Noot 90.
Noot, van der 224.
No(o)ten, van 85-88, 412 *.
Nooyen, van 91.
Norden 222.
Notenboom 211.
Notten, van 147.
Nuchteren 119.

O

Ochten (Uchten), van 74, 75, 199.
Oem van Wijngaarden 61.
Oer 19.
Oestrom de Moersbergen, d' 91.
Oever, ten 283.
Offeren, van 110.
Oirl, van 174.
Oldenburg, van 159.
Oldenhuis Gratama 25.
Olivier 48, 121.
Omes 229.
Ommeren, van 421.
Onghena 89.
Oomen 175.
Oostee, van (Hoey Schilth wer van) 295.
Ooster * 413.
Oosterhoff, van 83.
Oosterhout van 138.
Oosterwijk, van 417.
Oostrum (, van) 91 *, 326, 327.
Ootmarssen, van 204.
Opgelder 55.
Opperdoes Alewijn 309.
Orley, van 293.
Ornstein 214.
Osborne 124.
Oscannis, de * 413.
Ossenbroeck 13, 14.
Ossenkoper 264, 265 *, 272.
Otterbeek Bastiaanse, van 228.
Otto 160.
Oudeclem 102, 103, 107.
Ouden, den 117.
Oudewagen 258, 259, 261, 263. 306.
Oudewagen, Poen 263, 266.
Oud(t), van 255, 256.
Ouseil 96.
Outheusden 430.
Outrein, d' 231.
Outseels 327.
Overlander 90.
Overmeer, van 82.
Overveldt, van 158.
Oyens, de Marez * 413.

P

Pabbruwe 57.
Padmeer, van 93.
Paelinck 88.
Paets 59.
Pallaes, van 82.
Paludanus 244.
Pan 258, 265, 279, 284-286, 288, 289, 302, 303, 305-307 *, 428.
Panser 59, 232.
Pappenheim 219.
Parduyn 226.
Paridaen(s) 40. 41.
Paspoort 430.
Pasques de Chavonnes 394.
Pastolet 128.
Patrick Anderson * 413.
Patyn 89.
Pauw 114, 161.
Pauwels 193, 195.
Pel, van 120.
Pelkwijk, ter 28.
Pels 131.
Pel(t)zer (Pels(s)er) 152-154, 157, 162-164.
Pentlinck 22.
Perron, du 110.
Persoon 128.
Persijn 88.
Persijn, van 47.
Peter * 413.
Peters 157.
Peypers 109.
Pezon 221.
Phaff * 414.
Philip 204. 205.
Philipse 220.
Phillips 214.
Piccardt 155.
Piemont * 389, 390.
Pieper 166.
Pieren 160.
Piersema 90.
Pieterman 47.
Pieters 166.
Plasschaert 88.
Pleune 116, 118, 121.
Pleviers 60.
Ploegmans 200.
Ploos 431.
Ploos van Amstel 162, 431.
Pluymer 162.
Pochger 268.
Poel, van der 110, 262, 266.
Poen 258, 259.
Poen Oudewagen 263, 266.
Polak 210.
Polanen, van 77, 196.
Pool 260-262, 266, 268, 271, 272, 278, 324.
Poole, le 28.
Poppel, van de 176.
Popping 14, 17.
Por 100, 101. 118.
Posener 214.
Posteel 142, 181, 182.
Postelius (Postilius) 113, 114.
Posten 192.
Posthumus 375, 377, 382, 383.
Pot 323.
Potgieter 292.
Potis, de 59.
Potsdammer 216.
Pot(t) 164.
Potter 320, 323.
Poucke, van 89.
Poutsma 291.
Pré, du * 414.
Pretorius 292.
Price (Prisse) 89, 111.
Pricq 249 *.
Prins 263.
Prisse (Price) 89, 111.
Proloo 95.
Pronck 276.

Pronk 90.
Proost 242 *. 243, 246. 248. 260, 278, 305, 320.
Provoost 91.
Puts 285.
Putte, van de 88, 89.
Putter, de 430.
Puyck 126.
Puyt 244, 253, 254, 287, 312.
Pijl 61, 93.

Q

Quack 95.
Quartel (, de) 98 *—122.
Quartel, Fabius de 115, 116.
Quartel, Lobry de 111.
Quast van Rijnevelt 308.
Quertemont, de 200.
Quina 326.
Quintus 149.

R

Raambarg 253, 254, 256, 257, 304, 324.
Rading (Reding) 6 *-24.
Raes (z) (Raesen) 40—43, 45.
Raet, de * 414.
Raet, van Cats de * 414.
Raitz van Frentz 23.
Raket 112.
Rambarch 260.
Ramhorst (, van de) 274, 275 *, 277, 306.
Ramondt 228.
Rappard, van 126.
Recht, de 119, 121.
Rechtere. de 59.
Reck 22.'
Redinc van Erde 8.
Reding (Rading) 6 *-24.
Reede 14, 19, 22.
Reede, van 28.
Reeders 110.
Reenen, van 126, 127.
Reens 217.
Rees * 414.
Regt, de 115, 120.
Reinders 160.
Reindorf 213.
Reitz * 414.
Rembolt (Rembols, Rembout) 60.
Remigius (Rimigius) 35, 46-48.
Remmels 100.
Renesse, van 13, 14, 150.
Rengers 414 *, 415.
Rennes 382.
Renoy, van 58.
Rensewou. van 231.
Renterghem, van 89.
Reurmont (?), van 430.
Reybergen 125.
Reynders 270.
Reyne 101.
Reynen 99.
R(h)eenstierna 158, 159.
Rhenen, van 384.
R(h)ien, van 328.
Rhoon (Roon), van 107.
Ridder, de 82, 296, 430.
Rider Hagard 292.
Riebeeck. van 291.
Riech de Leerdam 94.
Rickel 108.
Riel, van 167.
Riersma 432.
Rietveld 296.
Rieur(rts) (Rieuerts) 313.
Rigano 89.
Rimigius (Remigius) 35, 4648.
Rinkelstein 165.
Ripperda, van 18, 19.
Ris 247, ,273, 290, 308.
Riven 89.
Robaard 167.
Robberts 225.
Robbesteijn 256, 304.
Robinson 158.
Rodenburgh, de Jong van 28.
Ro(e)land 90.
Roelen 113.
Röell 89.
Roeloffs * 415.
Roesmont 145.
Rofftasse 10, 16.
Roghaert 96.
Roini, de * 415.
Rojer 111.
Roldanus * 415.
Romberg 22, 23.
Römer 111, 153-156, 163, 164.
Romeijn 117.
Romond, van 279, 280, 302-304, 306-308, 428.
Rons, la 48.
Roobol (Rootbol) 114-116.
Roodtvelt 311-313 *.
Rooleeuw 250.
Roon (Rhoon), van 107.
Roon, Gelve(n) van 107, 108.
Roorda 228.
Roos 109, 249 *, 254.
Roosendael 60.
Rootbol (Roobol) 114-116.
Rosa 430.
Roscam 84.
Rosenkranz 157.
Rossem, van 28.
Rossum, van 28, 127.
Rouck, de 88, 89.
Roustan (?) * 415.
Rouwenoort, van der Borch genaamd 225.
Roy, d(i)e 93, 190.
Roy, le * 415.
Rubens 220.
Rudolphus 295.
Rueff, von 152.
Ruelen 188.
Ruelo, van 153.
Ruis (e)weg 102, 114.
Rul, van den 145.
Rumpf 158.
Rupe, de * 415.
Rustici 86.
Rutenborch 14.
Rutherford 415 *, 416 *.
Rutten(s) 39, 174, 195.
Ruuck, de 168, 384.
Ruychrock van de Werve 61, 146.
Ruysch 92.
Ruyssenaers 122.
Ruyte, van de 287.
Ruyter 263.
Riickel. van 91 *.
Rij(c)khoe(c)k 103.
Rijcksen 146.
Rijcksen, van 193.
Rijff 430.
Rijfsnijder 327.
Rijn, van 83.
Rijnen 102.
Rijnevelt, van 91-95 *, 308.
Rijnevelt, Quast van 308.
Rijninck 111.
Rijx 312.

S

Sachs 215.
Sachse 111.
Saex (Sackx) 87.
Saint Martin 28.
Sala 88.
Salis 88.
Salm 88.
Salmen, van 138-142, 199.
Salomon 218.
Salomons 221, 223.
Salverda 392.
Sampson 254, 313, 315.
Sandemont, de * 416.
Sanders 222.
Sandra 84.
Sangte Alanne, a * 416.
Santcroos 218.
Santen, van 126.
Santheuvel, van den 122.
Sartorius 55, 56.
Sartorius y Chacon 56.
Sartorius y Tapia 56.
Sartorius y Cabeza de Vaca 56.
Savoyen, van 327 *.
Scarenborgh (Scaerborgh), van 176.
Schaap 216.
Schadijck, van 81.
Schaeck, van 249 *, 255, 256, 288..
Schagen 260-264, 305.
Schagen, van 146, 317.
Schainck 276.
Schal1 zu Bell 23.
Schayck, van 93.
Schefferlie 223.
Schellinck (Schelling), van der 94.
Schelling 120.
Scheltema 28.
Scheltkens 89.
Scheltus 430.
Schenk 82.
Schenker 246.
Scheps 88.
Scherf 125.
Scherp 59.
Scheyve(n) 184, 185.
Schilders 226.
Schilthouwer (van Oostee), van Hoey 295.
Schimmelpenninck van der Oye, 89.
Schipper 119, 120, 216.
Schlemuller 64.
Schmelzer 88.
Schmitz 155, 156.
Schoch 88.
Schoen 177.
Schokker 269-272, 304.
Schomaker 24.
Schonebeck 19.
Schotborgh 110, 111.
Schouten 93, 94, 161.
Schouw 271.
Schouwenburg, de Jong * 232, 250.
Schram 150,
Schrama 88.
Schroten 90.
Schrijver 96, 107, 327.
Schul 48.
Schungel 22.
Schuyling 122.
Schuyring 147.
Schuyt 256, 264, 266.
Schuytemaecker 279.
Schwarts (Zwarts) 209.
Segenhout 222.
Sem 48.
Semeyns 260, 265, 277, 278, 280, 281, 284, 285, 288—290, 303, 306; 311-316; 321.
Semeijns g(enaem) dt Cooman 314.
Semeyns van Loosen 302, 313.
Sena 159.
Senn 88.
Seracles 244.
Servais 415.
Seulin 163.
Shepstone 292.
Sibens 247, 324.
Sichterman 148, 149.
Sieman 205.
Silvergieter Hoogstad 26.
Silverkroon 158.
Simé 243, 245-247, 303.
Simmeren 210.
Simons alias Compeerzager 174.
Sinderen, van 96, 328.
Six 88, 89.
Six tot (van) Oterleek 123.
Slicher 158.
Sloos 431, 432 *.
Sloosius 384.
Sloots 204.
Sluyterman 28, 96.
Slijpe, van 157.
Slijper 218, 258, 259.
Smael 82.
Smaling 96.
Smeding, Koumans 416 *.
Smet, de * 416.
Smeth van Alphen, de 123.
Smetser 326, 327.
Smidt 158.
Smith 228.
Smits 47, 90.
Smitt 165.
Smittenbergh 267, 303.
Smulders 380.
Smuts 290, 292.
Snacken 176, 177.
Snatager 207.
Snaijer 102.
Sneep 101, 113.
Snellen van Vollenhoven 28.
Snethlage 90.
Sneuckelaer 100, 101, 103.
Snoe(c)k 48-50, 88, 128, 306-308.
Snouck van Loosen 305-309.
Snijders 212, 222.
Snijers 103.
Soelen, van 162.
Soetelief 99, 100.
Sog(g)a(e)rt(s) 96.
Solla, de 210.
Somer 231.
Someren, van 96.
Son, van * 416, 417.
Sonmans de Man 392.
Sopers 107.
Sormani 88.
Sorre, van 61.
Spa, van der 113.
Spanjer 222.
Specht Grijp 26 *.
Speecken 135.
Speyert 326.

Spiering 96.
Spierings (Spierinck) 63.
Spisens 150.
Splinter, van 122.
Sprang, van 112.
Spranger(s) (die Spranger, die Sprengher) 3448 *, 161, 162, 184.
Sprecher 88.
Sprée 127.
Sprenger 28.
Springer 218.
Spijcker 82.
Spijck van Cattenburch, van 25.
Stadelmann 88.
Stednitski 405, 417 *.
Staecx 86.
Staesse 118.
Stakebrand (, op den) 96, 290.
Stam, van der 211.
Stapel 430.
Starink 204.
Staveren, van 164, 419.
Steen 116.
Steen, van der 160.
Steenbergen 105.
Steengracht (van Moyland) 123.
Steenhuysen 430.
Stege, ter 204.
Stel1 84, 93.
Stenfert **(Croese)** 56.
Stephans 152.
Sterken 139.
Stern 417 *.
Sternfeld 222.
Sternheim 210.
Steijn 291.
Stinstra 398, 417 *.
Stirum, van Limburg 53, **89.**
St. Martin, de 110.
Stoffels 96, 188.
Stoker 105, 106.
Stokkelaar 398.
Stoop 48.
Storm van 's-Gravesande 296, 328.
Stormont 149.
Stoup, van der 107.
Stra(a)ten, van der 159, 181.
Stralen, van 50, 247 *, 303, 324.
Stramprode, van 1'79.
Straten, van 220.
Streifer 217.
Struben ? * 417.
Struuck 88.
Struyk 159.
Strijen, van 112, 121.
Strijkebolle 287.
Stuckerius 108.
Stuers, de 123.
Suffren, de 291.
Suijkermans 224.
Swaens 40, 42.
Swaenswijck, van 60.
Swaeroogh **241 *,** 321.
Swart, de 163, 164, 430.
Swaving 163.
Sweerts 144.
Swelheim 216.
Swerde, van der 163.
Swiep, van der 432.
Swir **Almus** 150.
Swoll, van 113.
Swijndregt, Montauban van 213.
Sijpesteyn, van 95.

T

Taanman 303, 312.
Taapken 228.
Tamerus 46.
Tammes 149.
Tarquinius 64.
Teerkooper 254. 257 *. 258. 265. 304, **307.**
T'emminck 165.
T'engbergen 28.
Testas 147.
T'ets, van 28.
T'etterode 28.
Theben 147.
T'hiel, van 113.
Thomas 232.
Thoms 166.
T'ichler 406.
T'ielemans 105.
Tienpont 293.
T'immerman 216, 250.
T'immermans 191.
T'itsingh 228.
Tjeerds 166.
Toby 88.
Toelemonde 108.
Toit, du 292.
1lol 162.
Tollens 229.
Tombe, de(s) (of del ?) 25, 28.
Tongeren 156.
Tonne, la (van Toon) 328.
Toon, van (la Tonne) 328.
Toulon, van 109.
Triest 64.
Tromp 96, 228.
Tromp, van **Hettinga** 96.
Troostwijk 222.
1'rouwen 117.
Tryoen 327.
Tulleken, van Hoogenhouck 124.
Turgis, de Colbert- 26.
Turpin * 418.
Tiuyll 14.
Tuyll (van Serooskerke **(n))** van 64, 89.
TCuijn, van 226.
TCwickelo 19.

U

Ubbenius 281-284.
Uchten((Ochten), van 74, 75 199.
Udemans (van Dorth) 126.
Uden, van 182.
Ulbis 328.
Ulft 14.
Ulrich 155.
Uyl 256, 257, 304.
Uyterwijk 269, 271.

V

Valckenborch, van 89.
Val(c)kenburg(h) 100, 116, 118, 121.
Valk 213, 229.
Vandeput 147.
Vasseur 89.
Vatelet 128, 295, 296.
Vaynes, de * 418.
Vaynes van Brakell, de 418 * 419 *.
Vechelen, van 158.
Vechters 282.
Veen 431.
Veer, de 94.
Veeren * 419.
Veerman ? 419 *.
Vees(t), van der 116.
Veffer 215.
Veken, van der 38.
Velaer, de 314.
Velde, van der 271.
Velden, van de 48.
Veldman 221.
Velsen (Velzen), van 200, 232.
Velt, in t' 105, 106.
Verbiest 88.
Verbrugge * 419.
Verbrugge van **'s** Gravendeel 89.
Verbruggen 260.
Verburch (van der **Burch)** 384.
Verburg 295.
Verburgh 128, 167, 168, 296, 384.
Verdon(c) k 100, 118.
Verdooner 213.
Vereem 81.
Verhaar (van Haar) 90.
Verhelst 88.
Verheyden 191.
Verheye (van Citters) * 397.
Verhoek 105.
Verhoeven (Voorhoeve) 328.
Ver Huell * 419.
Verkade 227.
Verlegen 136.
Vermeer 112, 328.
Vermeulen 28, 64, 119, 327.
Verniers 88.
Verrijp 103, **106.**
Vers, le * 419.
Verster 165.
VTerstraeten * 419. 420.
Verwoert **49.**
Vesterman 241 *, 279, 304.
VTesterman, Dol alias 279.
VJettys 310, 323.
Vey, de **88.**
Villiers, Coetzee de 291.
VJirieu, **de** 55, 151.
Virnenburg, van **75—77,** 79.
Viruly 89.
VJis 246, 247, 263.
VJisbach 111.
Viskil 103, 117.
Visman 227.
Visser 228, 273, 285.
Vissers 224.
Vlasblom 115, 116.
Vlaymans 144.
Vleminck 89.
Vleuten (Vloten), van Diemer **broeck** van 143, 144.
Vlier 57.
Vliet, van 168.
Vliet. van Woerden van 61.
Vlugge alias Degens 230.
Voerde. van 92.
Voert, 'van den 180.
Volders 44.
Volkerts(z) 241, 244.
Vollenhoven, van **Beeck** 28.
Vollenhoven, Snellen van 28.
Vooetman 48.
Vooren, van 89.
Voorhoeve (Verhoeven) 328.
Voorne, van **73—79.**
Voorst, van 82.
Voort, van de 82.
Voort van der 163, 164.
Voortjes 223.
Vorden, van 14, 19.
vos 220.
Vos, de 88, 168, 200.
Vosch, de 44.
Vos(s) 179, 180, 183.
Voss van Aplerbeck 18, 22.
Vos(sen) 150.
Vossen, van 277, **279** *
Vredenburg **223.**
Vredenrijk Engelenburg 291.
Vreeswijck, van 92.
Vreyns (de Vrij) 230.
Vries, de **110,** 111, **200, 207—209, 211,** 218, 225, 278, 285, 289, 290. 311, 313, 405, 409.
Vries; **Kets** de 208, 209.
Vries van Doesburgh, de 312.
Vroom. de **167.**
Vroomans 104.
Vroombrouck 432.
Vrij 102.
Vrij, de **(Vreyns)** 230.
Vrijmoed 200.
Vijvijan 50.

W

Waal, van der 109, 120.
Waarde, van 160.
Wael, de(n) 42, 45, 328.
Waesberghen 126.
Wagenaar 148.
Wakker 400.
Walchringh (Wal(g)rinck) 254, 256, 257, 304.
Walde, van der 213.
Waldpott 23.
Walle, van de 89.
WNammelen, van 117.
Warmelo, van 27.
WNartna 378.
WNassenberch 328.
WNassenhoven, Zegers van Ydeghem gezegd van 60 *—64.
Water, toe 28.
Watrelot * 420.
Wautier * 420.
Wayer, de 295.
WWedde, van 't 432.
Weddingh 328.
Wee(de), van 157.
We(e)de, van **91—95.**
Weelden, van 108.
Weer, de 281, 282.
Weert, die 182.
Weert. Berckmans de * 420.
Wege '19.
Wegh 312.
Weil 207.
Welters 152.
Wens 114.
Werve. Ruychrock van de 61, 146.
Werwairten 182.
Wesenhage 118.
Wesseling (h) 232.
Westdij(c) k 100, 104, 105, 114.
Westen, van 223.
Westerbaen 254, 303.
Westrenen, van 165, 420 *, 421.
Westwoud(e) 245, 256,285, 286, 288, 289, 304.
Wet, de 292.
Wetering, van de 200
Weuten 153.
Weyburg, van 61.
Weyda 276.
Weyde,van der 114.
Weyden, van der 119.

Weijel (Weijl, Whyl) 203 *-223.
Weijergang 229.
Weyers 103, 104.
Weijl (Weijel, Whyl) 203*-223.
Wicherlink 402.
Wichers 415.
Widelnisse, van 25.
Wiemelinck 156.
Wierdsma 163.
Wiericx 183.
Wiersen 163.
Wilde, de 102, 163.
Wildeman 103, 117.
Wilhem, de 32, 59.
Wil(l)er 152, 156, 15'7.
Willigen, van 103.
Willigen, Kleyn van 327.
Willinge Gratama 25.
Willink * 421.
Wilte, van der 9, 10, 16.
Wiltens 135.
Wiltschudt 312.
Win, van 220.
Winckel, te 200.
Winckelmans 126, 168.
Winter van de Graaff 128.
Winter, de 213.
Wintgens 155.
Wisschel (Wysschel), van der 142.
Wit, de 47, 84.
Wit (, de) 251 *, 270, 278, 305, 312.
With, de 107.
Witjas 223.
Witt, de 154, 156.
Woerden van Vliet, van 61.
Wolf 184, 185, 199, 217.
Wolf van Lüdinghausen 22.
Wolf, de 88.
Wolff, van der 421 *.
Wolfsen 406.
Wolters 159, 326.
Woudstra 215, 216.
Wouw 260, 261, 267, 305.
Wouwerman 107.
Wulf van Fuchtelen 22.
Wulp, van der 99.
Wijbosch 178-180.
Wijck, van 83, 84, 93, 94, 167.
Wijck, van Asch van 93.
Wijckersloot, van 94.
Wijenhorst 13, 14.
Wijers 204.
Wijmans 89.
Wijnberg 216.
Wijngaarden, (Oem) van 61.
Wysschel (Wisschel), van der 142.
Wijzenbeek 209.

IJ

IJsak 205.
IJsendoorn, van 327.
IJvoi 154.

Z

Zadoks 220.
Zaell 92.
Zallandt 162.
Zamuel 204.
Zandbult 228.
Zande, van der 223.
Zaunsliffer 94.
Zeeman 103.
Zegers van Ydeghem gezegd van Wassennhoven 60 *-64.
Ziel, van der 211.
Zilverberg 216.
Zilversmit 212, 215.
Zodij 215.
Zonne, van 192, 194.
Zuijlen 14.
Zuylen (van de Haer), van 62.
Zwaan, van der 120.
Zwart 267, 303.
Zwarts (Schwarts) 209.
Zwetsloot 211.
Zwijndregt, van 28.
Zijll, van 61.
Zij11 de Jong, van 28.